

GOVERNMENT OF INDIA

ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA

CENTRAL
ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

ACCESSION-NO. 23557

CALL No. 091.4912/D.L.N/H.B

D.G.A. 79

~~D 2652~~

~~D 2652~~

~~1000~~
A

CATALOGUE

OF

PALM-LEAF & SELECTED PAPER MSS.

BELONGING TO THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.

BY

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA HARA PRASĀD ŚĀSTRĪ, M.A.

*Joint Philological Secretary, Asiatic Society, Bengal, and Principal,
Sanskrit College, Calcutta.*

TO WHICH HAS BEEN ADDED

A

23557

HISTORICAL INTRODUCTION

BY

PROFESSOR CECIL BENDALL, M.A.

Professor of Sanskrit in the University of Cambridge.

57 103
313/07
CALCUTTA:

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1905.

091.4912

P.L.N./H.B

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

OF AMERICA

BY

JOHN F. JOHNSON

NEW YORK

1875

NEW YORK

NEW YORK

TABLE OF CONTENTS.

	<i>Page.</i>
Preface	I-LXXXII
Historical Introduction	1-82
Catalogue of Palm-leaf MSS. in the Durbar Library, Nepal	१-८८
Catalogue of Palm-leaf MSS. recently col- lected by the Late Mahārājā Sir Bir Shamsher Jang Bahādur Rāṇā	८९-९३
Detailed description of some of the rare Palm-leaf MSS.	९४-१३६
Description of three MSS. in Gupta Charac- ter in the Darbar Library	१३७-१४६
Description of some rare paper MSS.	१४७-२७३
Index I.—Title of Manuscripts	1-20
Index II.—General Index	1-28

LIBRARY, NEW DELHI

23557.

20.4.52.

091.4912/D.L.M/H.B.

172000
20.4.02
20.4.02

PREFACE.

This volume contains the names of all the palm leaf MSS. in the Darbar Library, Nepal, with short descriptions of the most important of them, together with notices of all the paper MSS., not properly described elsewhere. The palm leaf MSS. are, as a rule, older than the paper MSS. and some of them are written in later Gupta character. There are in the Library 98 bundles of palm leaf MSS., which, with eight bundles acquired by the late Mahārājā Sir Vīra Sumsher Jung Bahādur Rāṇā, make up the total of 101 bundles. These bundles contain altogether 448 MSS., though many of them are mere fragments.

The number of MSS. in the Library, paper and palm leaf together, come up to nearly 5,000. They contain the Royal Collection of Nepal from the remotest antiquity, every successive king trying to add to the number. The climate is very favourable for the preservation of MSS., and it seems not to know what decay is. But still an examination of these MSS. shows that many of the oldest MSS. have been dilapidated and there is a vast lumber containing fragments of palm leaves and paper, which, thanks to the interest evinced by the Government and the Library staff, has been carefully preserved and not thrown away as is generally done in all collections in India. An examination of this lumber may prove extremely interesting and a future Hoernle or Stein may one day discover important truths from them. Professor Bendall examined a few stray leaves preserved in a copy of the Mahābhārata and the result was excellent. His examination has proved that Pāli was at one time used so far north as Nepal, and that what Dr. Hoernle calls Central Asian Nāgarī

was not confined to Central Asia alone.—*J.R.A.S.* 1900, pp. 163 and 345.

There are 107 notices of paper MSS. of which some are composed in Nepal and others in India. Of these 57 are in Nāgara, 2 in Maithila, 2 in Bengali and 46 in Newari. Out of these eight in Newari and five in Nāgara are undoubtedly composed in Nepal.

Vedas :— Vedic scholarship has for a long time been at the lowest ebb in Nepal. There are some Vedic works in the Library, but they are mostly labelled Vaidika-mantra-saṃgrahaḥ without any indication as to what Veda the Mantras belong to. One of these, mentioned in page 42, No. 1206 ङ, appears from the initial Mantra to be a portion of the Yajurveda; number 1206 ञ, in the same page, 16 leaves only, to be a portion of the R̥g-Veda. Number 1583 ङ, page 73, begins with a mantra on “*parisamūhana*” which means cleansing the fire-altar from the north-east with wet-hand till it reaches north-east again in the direction of the right-hand. The mantra belongs to Vāj. Saṃhitā XX. 14.

Saṃhitā-pāṭhas, pp. 10 and 23, Nos. 273 ञ, and 787 च, belong to the White Yajurveda. The MS. in p. 10 is a longish work containing the ordinary text up to the 7th chapter. Saṃhitā-pāṭha in p. 33, No. 1077 ङ, contains a mantra, R̥g-Veda X. 140, 5.

There are three leaves 16-18, in number 1363 ङ, page 53. There is a mantra in page 16 which belongs to the R̥g-Veda IV. 58, 9.

Pages 18, 19 and 84 contain three entries of unspecified Vedic mantras, being Nos. 694 क, 736 ङ and 1647 क. The Puruṣasūkta figures in page 42, (1206 च.)

The rites by which at the end of the rainy season the study of the Vedas recommences, *i.e.*, those which commence a new session of the Vedic studies, are known as Upākarma. There are three MSS. relating to these rites.

(1) Upākarma mantrāṇi, No 1473 ञ, page 55, gives the formulæ used in these rites with sacrificial explanations.

(2) Upākarmavidhi, No 1473 अ, page 56, gives the process of performing these rites. This is dated N.S. 180=1060 A.D.

(3) Upākarmasnānavidhi, No 1534 क, page 63, gives the manner of bathing for the purposes of these rites.

The concluding rite in every sacrifice desiring peace and happiness to the world is called Śānti. The mantras used in this rite form the subject-matter of No. 1534 ख, page 63. The commonly-used Śānti is very short, but the rite mentioned in this MS. appears to be a rather long one covering 27 leaves. Gaṇayāga-vidhi, p. 35, No. 1113 अ, is an incomplete copy of a Vedic work on the sacrifice to the gaṇas, such as the Marutgaṇa. A Gaṇahoma has been described in Rāja. Mitra, No. 4101.

Iṣṭi Sūtras, forming part of Kātyāyana's Kalpa-Sūtras, are to be found in 1559 ग, in page 70.

There are three MSS. of the Gṛhya Sūtras in this Collection; that in page 33, No. 1077 ङ, entitled Gṛhyoktavidhi, belongs to the White Yajurveda; that in page 56, No. 1478 ञ, entitled Gṛhyapaddhati, was copied in N. S. 550=1430 A.D.; that in page 59, No. 1478 त, Gṛhya pariśiṣṭa, has 38 leaves and begins with the Kārikā "Bī Kalpaṃ vā svagṛhyoktam, &c., &c."

These are the only entries in the Catalogue of Vedic works. The Brāhmaṇas and Upaniṣads are unknown. Works on Vedic sacrifices too are conspicuous by their absence.

There is only one solitary instance of a MS. of Mīmāṃsā in this vast collection. It is entitled Nyāyaratnākara or Nayaratnākara, pp. 30 and 113, No. 1076 ऋ, which is, however, to be differentiated from the work of the same name in Cat. Cat, Vol. I, p. 310 A, and also from that in Cat. Cat. Vol. III, p. 66 A. The MS. is a fragment. It contains an unknown commentary on the eleventh chapter of the Jaimini Sūtras. It quotes the bhāṣya, i.e. Śavara's bhāṣya:—"Saumyena vyavayāt pūrvasya Kṛṣṇasārasya puronuvākya," see p. 796, Mīmāṃsā-darśana, Vol. II, Bibl. Ind. Edition. The MS. was copied in La. Saṃ.

264, *i.e.*, by the middle of the fourteenth century, by Harikara, a student, the son of Mahāmahopādhyāya Ratnākara in the village "Kalhau" in Mithilā. The author who must have preceded the copyist is Śrīcandra, the son of Mahāmahopādhyāya Guṇarati of Poṣāli grāma, which is a village giving its name to a clan of Brāhmaṇas both in Mithila and in Bengal. The author quotes from Śrīkara, a great writer on Mīmāṃsā. May he not be the same Śrīkara whose opinions are so often refuted by Jīmūta-vāhana in the Dāyabhāga?

Vyākaraṇa.—It is well-known that there were eight ancient Schools of Grammar: these are enumerated by Vopadeva in his Kavikalpadruma. The Nepal Paṇḍits seem to have cultivated the Aindra and the Candra Schools. And in this Catalogue have been noticed many works of these two Schools with occasional works from the neighbouring districts of North Bengal and North Vihār.

Candra-vyākaraṇa by Candra Gomīn. There are four MSS. of this work in the Darbar Library, see pp. 31, 69, 72, and 75, Nos. 1076 अ, 1558, 1588 क and 1608 क. One of them, *viz.*, the second, has a commentary down to the end of the second chapter. The first was copied in N.S. 441 = 1821 A.D. For descriptions of the Candra Vyākaraṇa, see p. 249 J.A.S.B. Vol. LXII, Part I.; Prof. Bendall's Cam. Cat., pp. 157, 158, (*sic.*) 180, 181, 198; also Cat. I. O., page 198. The author Candra Gomīn may be the laic who flourished between 630-640 A.D. at Nālanda, see pages 129 and 130, Kern's Indian Buddhism in Grundriss der Ind. Ar., &c. In the page 11 of the same work Candra Gomin, the grammarian, is said to have composed a poem called Śiṣya Lekhā. Not a single copy of this work has been obtained in India; all the copies known came from either Nepal or Tibet.

Of other grammatical works written by Buddhist authors the Subanta-ratnākara is a curious instance. There are two MSS. of this work in this collection, *viz.*, in p. 17, No. 468 अ, and in p. 38, No. 1152 क, in Newari and in Maithila characters respectively. The palæography of the Newari copy shows that it was written much earlier than the

Maithila one. The older one begins with an invocation to Śākya Muni. In the second verse is given the object of the work, and in the third an imprecation against wicked hostile critics. But in the more modern Maithila copy there is only one verse before the subject-matter is introduced, and that verse is an invocation to Sarasvatī. The commentary Rūpa-sādhana, by Subhūticandra, pp. 80 and 128, No. 1076 ॥, however, explains the Buddhist invocation along with the other two verses. This is a beautiful example of the Hindu trick of turning Buddhist works into Hindu by simply changing the invocation. Subhūticandra appears to have been a Hindu, for at the beginning of his commentary he invokes Hindu deities. So there is no doubt that the original work contained the Buddhist invocation. The work or Manual of Grammar deals with the declensions of words.

The work entitled *Tiñ-bheda* too appears to have lost its invocation in a similar manner. The MS. is noticed in page 90, No. 4, of the new collection, and has a distinctly Buddhist invocation, while the same work in page 83, No. 1645 ॥, has a doubtful one.

Durghaṭavṛtti was a work composed by Śaraṇadeva in the
 1 0 9 5
 Śaka year eka-nabho-nava-pañca-vitāne, i.e., in Śaka 1095. This is one of the few instances in which the principal *Aṅkasya vāmā gatiḥ* has been neglected in a chronogram. The *Durghaṭavṛtti* has not yet been discovered. But the author allowed Sarvvarakṣita to revise the work for the benefit of students. The revised edition is noticed in pp. 17 and 105, No. 468 ॥. The author Śaraṇadeva seems to have been a Buddhist as he invokes Sarvajña, which, without any qualifying word, means Buddha. But the revisor is styled Mahāmahopādhyāya. Stein notices the same revised work in pp. 259 and 260. But curiously enough in the extracts given by him occurs “*iti Rakṣitaḥ*”; from this it seems revisions are in some instances marked in the revisor’s own name. From the extracts there given, it seems that the work belongs to the Kātantra School, and the

author notes on only the Durghaṭa or difficult and doubtful points.

There are three dilapidated MSS. of the Bhāṣāvṛtti Vyākaraṇa in Maithila character in this collection, viz., No. 382 अ, in p. 14, No. 1586 अ, in p. 67, and No. 1634 अ, in p. 81. This also is by a Buddhist author, Puruṣottama Deva, who begins with an invocation to Buddha. He gives brief comments on Pāṇini's rules excluding Vedic Rules. The work is still in use in Northern Bengal. But it seems that at one time it had an extensive circulation in Mithilā too.

Rūpāvatāra Vyākaraṇam, by Dharmakīrti, page 60, No. 1475 अ, begins with the words Sarvajñāmanantagūṇam, but there is no such verb as namāmi, &c. But that need not deter anyone from thinking that the author was a Buddhist, as the name of a deity pronounced at the commencement is considered auspicious. And in this instance the deity is Sarvajña. It is difficult to say to which School of Grammar the work belongs, as the author in the first verse says Sukalāpam, and then in the second verse makes his praṇāma to Pāṇini. He seemed to have started a new School of his own.

Padaśūrya-Vyākaraṇa, by Utsavakīrti, surnamed Saraṅga Upādhyāya, p. 13 and 114, No. 382 अ. This belongs to the Aindra or Kātantra School of Vyākaraṇa, and treats of the formation of words and paradigms of roots. The Kātantra Vyākaraṇa is called Kalāpa from the tail of Kārtika's peacock, and Kaumāra from Kārtika himself. There are traditions how the general-in-chief of the gods produced this work. But from the manner in which Guha is mentioned in this work he seems to have been a writer of this School.

Rūpāvalī, by Rāghavarāma Miśra, p. 247, No. 1592, is a work on the declension of words in Sanskrit. It was written in the Śaka year 1714, i.e., 1792 A.D., for the benefit of the son of Rājā Bahādur Shāh, the Mahārājādhirāja of Nepal. Unique.

Prakriyākaumudī, by Rāmacandra Bhaṭṭa, p. 31, No. 1076 अ, is a Manual of Grammar current in Orissa and the Kalinga countries. The author was an inhabitant of the Andhra

Deśa or Tailaṅga. Eggeling in page 167B quotes a long passage in Sanskrit from which I cull the following geneology of the author.

In the family of Viṣṇu in the Andhra country was born

This family is still known as the Śeṣa family, and it keeps up its old tradition for scholarship. Colebrooke places Rāmacandra's son in 1243 A.D.

Kātantravistara, by Vardhamāna, in Nāgara character, p. 158, No. 1549, copied in Sam. 1589=1533 A.D. The work is mentioned in many Catalogues, but it has never been described. A commentary on it by Pṛthvidhara has been described in Rāj. Mitra's Gram. Cat., p. 7, but not the text. The author Vardhamāna is entitled Upādhyāya of Śrīmat Karṇadeva, *i.e.*, some Rājā whose name was Karṇadeva. As this is a very common name of Indian Princes it is difficult to say which Karṇa is meant. Vardhamāna, says Colebrooke, is often quoted in Kāmadhenu by Vopadeva by the middle of the 18th century.

Ṣaṭ Kārakam, p. 37, No. 1114 अ, in Maithila character, was copied in La. Sam 475 in Bhauṇāgrāma by Murāri Śarmā. The Catalogue gives no more information than this. But it is known from elsewhere that it was composed by a Buddhist variously named as Ballabhānanda, Bahasa Nandī, and Mahesa Nandī. The author is sometimes called Rabhasa Nandī, too. It treats of the use of cases and consists of fourteen verses only with a commentary. Eggeling thinks, p. 208B,

that the Buddhist invocation belongs to the commentary. The work belongs to the Kātantra School and is still read in East Bengal.

Manoramākucamardana, by Jagannātha, p. 224, No. 1110. Prakriyāprakāśa was a recast of Pāṇini's Sūtras in practical shape by Kṛṣṇa Paṇḍita of the Śeṣa family in the Andhra country referred to in connection with the Prakriyā-kaumudī. Kṛṣṇa Paṇḍita had a student named Bhaṭṭojī Dikṣita who wrote another recast of Pāṇini's Sūtras entitled Siddhānta-kaumudī, with a commentary called Manoramā in which he adversely criticised his Guru's works. This enraged the sons of Vireśvara, the son of Kṛṣṇa Paṇḍita, who defended their family work against Bhaṭṭojī's attacks. But Jagannāth Paṇḍitarājā, the Paṇḍit at the court of Dara Sheiko, the son of Shāh-jāhān, as a student of Vireśvara, took up the cudgels in his hands and wrote the present work severely criticising Manoramā. As the word Manoramā is in the feminine in Sanskrit, he named his critique on it, Manoramākucamardana.

Ākhyātaprakaraṇam, p. 56, No. 1473 ङ, belongs to the Kātantra School.

Upayogakramah, p. 85, No. 1647 क.

Uṣmabheda, pp. 31 and 60, Nos. 1076 ञ and 1475 ञ, in Newari character, gives rules for spelling words with the three S's. The first was copied in N.S. 441.

Dhātujñānam, p. 85, No. 1647 ञ, treats of conjugation of roots in Sanskrit.

Dhātupāṭha, pp. 34 and 84, Nos. 1078 च and 1647 ग.

Sixteen leaves in Gupta character on Grammar, page 85, No. 1648 क. The leaves are not in order. They seem to be the leaves of a long grammatical work. There are some Sūtras given, but these are not Panini's Sūtras nor are they from Kātantra.

Kṛdbhāṣya, page 88, No. 1693 ञ. Thirteen palm-leaves, part of a large work on Grammar, contain many Sūtras. Three are noted down in the Catalogue, and they are found in the same order in Kātantra. So these leaves must belong to

that work. These are from the chapter on Kṛt. It is a well-known fact that Sarvavarmā, the author of Kātantra Sūtras, did not write these chapters. They were written by the Vṛttikāra Kātyāyana. So these leaves contain Sūtras by Kātyāyana or Vararuci with a bhāṣya. This proves not only the great antiquity of the Kātantra Sūtras but also of Kātyāyana. The work is called Kṛd-bhāṣya. The Sūtras noticed, however, are the first Sūtras of the work in the leaves under notice. But they are numbers 84, 85 and 86 of the fifth Pāda in the chapter on Kṛts in the Kātantra Grammar.

There are 91 leaves of a work on Grammar, p. 70, No. 1595 अ. It is most probably a big fragment of the Rūpavatāra Vyākaraṇa noticed in p. 60. The chapters are called avatāras. The matter given in the Prārambha Vākya, in p. 60, is what may fit in exactly on one side of a narrow palm-leaf. The first leaf is invariably written on one side only. But the leaves in question begin with the second page and leave out matter which is enough for the one side of the first leaf. The chapters are:—

- Saṅjñāvatāra—4th leaf.
- Samhitāvatāra—15th leaf.
- Vibhaktiavatāra—63rd leaf.
- Natvāvatāra—71st leaf.
- Ṣaṭvāvatāra—73rd leaf.
- Samāsāvatāra—78th leaf.

Smṛti.—Of the Smṛti works, the original Samhitās are not very numerous in this collection. Four are worth mention, namely:—

(1) Mānavadharmasāstra, page 60, No. 1475 अ. This appears to have been brought from India as it is in Nāgara character.

(2) Parāśara-smṛti, page 59, No. 1478 अ. Complete in 12 chapters, is in Newari character.

(3) Nāradiya-dharma-sāstra, p. 44, No. 1230 अ. Character Newari.

(4) *Mānava-nyāya-sāstram*, p. 43, No. 1230 च, called also *Brahmoka-dharma-smṛti* in the first verse after the colophon, is the *Samhitā* of *Nārada* on the law-book of *Manu*. [*Nārada's* work is often considered as an appendix to the work of *Manu*]. It is accompanied with a brief commentary in the *Newari* language, entitled *Nyāya-vikāśinī* by *Maṇika*, perhaps the same as the author of *Bhairavānanda Nāṭaka*, who wrote that work at the request of *Jayaṭa*, the son of *Candana Varmā* and the minister of *Jayasthiti Malla*, the husband of *Rājalla Devī*, in N.S. 500, i.e., in 1380 A.D. The object was to bring the administration of justice more in unison with the *Smṛti* than before. The advent of a new dynasty was followed by reforms in every direction, and the aim of these reforms was *Aryanizing* the *Newars*. The literary activity of this reign has been touched upon by *Prof. Bendall*: the administration of justice is spoken of here. The composition of many new dramas, by *Maṇika*, *Dharma Gupta* and others also bears witness to the tendency of *Aryanizing*. The present MS. was copied by *Vajracāryya Lūṇḍabhadra*, a *Śākya-bhikṣu* belonging to the *Kirttipuṇya Mahāvihāra* in *Bhātgaṇ*. This shows that the *Buddhist* monks who excelled in *Calligraphy* were extensively employed in copying *Hindu MSS.* In the *Durbar Library*, too, the *Buddhist Vajracāryyas* are still the best scribes. *Prof. Bendall* obtained much valuable information from the post-Colophon statements in this MS.

The most ancient MS. on modern *Smṛti*, i.e., of *Smṛti* compilations, is *Ratnakaraṇḍikā* by *Droṇa*. See pages 77 and 127, No. 1633 ऋ. This is so old, worn out, and dilapidated and so worm-eaten, that it was impossible to take a full description. It was however copied in *Sam.* 1189, i.e., in 1133 A.D. in *Nāgara* character. This is the oldest MS. dated in a non-Nepalese era, and in a non-Nepalese character found in this collection. It treats of the rites and ceremonies of the followers of *Vājasaneyya Samhitā*. It is a curious fact that a work of so much importance and so much antiquity is not

known in quotations; recently, however, another MS. of the work has been found in the collection of MSS. presented by A. C. Bütnell to the India Office, and it is accompanied with a commentary, but no description of the work has yet appeared anywhere.

It speaks volumes of the climate of Nepal, that palm-leaves of the 12th and 13th centuries have not yet decayed. Works like *Daśakarma* and *Vivāhakarmasamuccaya*, liturgical works, which are, as a rule, most carelessly kept, have lasted in Nepal for more than seven centuries. Of these *Daśakarmapaddhati*, a work on the ten indispensable sacraments, a short hand-book of an officiating priest, was copied in 1176 A.D. See page 65, No. 1536 ऋ. *Vivāhakarma-samuccaya* was copied in N.S. 233, i.e., 1118 A.D., see page 26, No. 938 ऋ. These belong to the Twelfth century. To the Thirteenth belong the following liturgical works, namely, *Anantavratavidhi*, page 46, No. 1320 ऋ copied in N.S. 405, i.e., in 1285 A.D., *Pratiṣṭhā paddhati*, page 77-78, No. 1633 ऋ, copied in N.S. 396=1276 A.D. I may remark in passing that Prof. Bendall has not taken notice of this date of Anantamalla's reign, which will throw back that king's reign by three years. In his list, *History of Nepal*, &c., &c., page 25, the earliest date of Anantamalla is 399 N.S. But this MS. gives the date 396 N.S. Another liturgical work of which few ever take any care, i.e., a work on the *Sandhyā*, which is always committed to memory, namely *Sandhyā-vidhi*, page 45, No. 1320 ऋ, is dated N.S. 401=1281 A.D. A fourth work, on *Pārvaṇa Śrāddha*, i.e., on the propitiation of the manes in the full and the new moon, page 20, No. 772, ऋ, was copied in La. Sam. 171 or about 1290 A.D. A careful search in the private Libraries of Nepal may yet bring to light more dated MSS. of this nature.

Of the more important works, *Karmakriyā-kāṇḍa* by *Somaśambhu*, pages 49 and 95, No. 1861 ऋ, was copied in N.S. 326, i.e., 1206 A.D. The work was composed in 1073, see *Cat. Cat.*, Vol. I, p. 83A., and *Bühler's Kāśmīra Report*, p. 77. It

is a ritualistic work of the Śaiva sect. The author was a disciple of Śiva, who was the disciple of Vimalaśa, the disciple Gona, a Śaiva saint. The work is on the daily and other rites of the sect.

Sugatisopānam, pages 20 and 131, No. 772 अ, by Gaṇeśvara, was known only in quotations, see Cat. Cat. Vol. I. p. 724A. The MS. was copied at Lalita Pattan by a Maithila scribe, Thakṣura Śrī Matī sarmā in La. Sam. 224, about 1340 A.D. The date of composition therefore must be earlier. The author describes himself as Mahārājādhirāja, of which country is not known. I may here throw out a conjecture that he was a king of Mithilā before the commencement of the rule of the Śrōtriya dynasty. He was assisted in his work by his great minister Devāditya, the minister of peace and war. It is a longish work on Smṛti.

The next Smṛti MS. of great antiquity is the Śrīdattapaddhati, pages 45 and 129, No. 1320 ग. It was copied in La. Sam. 299, *i.e.*, about 1414 A.D. by Dhaneśvara who was settled at Khaerā by Mahopādhyāya Nara. It was composed a few years earlier by Śrīdatta, the son of Nagesvara, a Paṇḍit honoured in the court of Rājā Devasiṃha, the eldest son of Bhaveśa, the third King of the Śrōtriya dynasty. The real name of the work is Ekāgnidānapaddhati. This may also be Āvasathyādhānapaddhati; see Cat. Cat. p. 668B. The author is styled Mahāmahopādhyāya and Āvasathya, *i.e.*, the performer of Āvasatha sacrifice. The performance of sacrifices often gives the names to different Brāhmaṇa families. The work deals with the great gifts known as Mahādānas, which form the subject of the next MS.

Mahādānanirṇaya, pages 36 and 122, No. 1124 अ, is by Vācaspati, or more correctly by Rājā Bhairavendra with the assistance of Vācaspati. The MS. was copied in La. Sam. 892, about 1506 A.D. The work is not given in the list of the author's works in Cat. Cat. page 559B. Professor Bendall makes this work one of the basis for his chronology of the Maithila Kings. It is curious, however, that Bhairavendra is

called Rūpanārāyaṇa here, while he is styled Harinārāyaṇa in p. 76A., Br. Mus. Cat.

A MS. of higher antiquity than the Mabādāna is the Vratapaddhati, page 73, No. 1583 ॐ. It was copied in La. Saṃ 344, about 1458 A.D., by Sudhādharma. For other notices of this work see Cat. Cat. Vol. I, p. 530B and Vol. III, p. 129B. The author is Rudradhara of Mithila. He may be Rudradhara, the disciple of Caṇḍeśvara and the author of so many Candrikās on Smṛti. In that case he must have flourished later than 1324 A.D. the age of Caṇḍeśvara.

The Maithila work on Smṛti, next in antiquity, is Dāna Vākyaṅgalī by Vidyāpati. It is represented in the Nepal collection by two MSS., namely, pages 25 and 45, Nos. 910 ॐ and 1320 ॐ copied in La. Saṃ. 512 and 395 respectively. From Rāja, Mitra, No. 812, we know that a work of the Saṃskāras was dedicated by the author to one Ratnapāṇi in La. Saṃ. 371. There are various works of the same name, Dāna-vākyaṅgalī, by various authors, many of which have recently been acquired by me for the Bengal Government. Both the MSS. are mere fragments, the more ancient one has only 29 leaves.

Vivīdhavidyāvicāracaturā is a complete MS. on the propitiation of angry divinities and bringing about prosperity. It treats of ten thousand, hundred thousand and million homas, &c. It is attributed to Bhojadeva and is a paddhati. The work ends with the consecration of tanks, ponds and wells; see page, 65, No. 1536 ॐ. The MS. was copied by Śubhapati under the command of Gadādhara Deva, the Prince of Mithilā, probably the son of Rāmabhadra in the town of Ratnadhara, in La. Saṃ 872. The author Bhojadeva does not appear to have been a royal personage. He is neither the Bhoja of Dhāra nor of Nepal.

Smṛti-paribhāṣā, page 32, No. 1077 ॐ, by Varddhamaṇa, copied in La. Saṃ. 388, by Padmākara and Mādhava Śarmā in the village of Nāhoṣa. Varddhamaṇa, who appears to have been a judge at the court of Rājā Rāmabhadra of Mithilā,

and who wrote several works on Smṛti, wrote two on the technical terms of Smṛti, namely, Paribhāṣāviveka and Smṛtiparibhāṣā (Rāj, Mitra, No. 1848).

Vivādacandra, page 45, No. 1280 ८, by Misaru Miśra. See Rāja. Mitra No. 1859, where it is said to have been composed by Lakṣmi Mahādevī, the wife of Rājā Candra Simha of Mithilā, with the assistance of Misaru Miśra. The Prince Candra Simha does not appear in any authentic list of the Śrotriya Rājās of Mithilā. But Misaru mentions him. He may have reigned in a part of the kingdom, as Aufrecht, quoting all the six introductory verses of this work, makes him the son of Darpanārāyaṇa, the son of Harasiṃha, the son of Bhaveśa. It may be said in passing that the identification of Harasiṃha with Harisiṃha, the invader of Nepal, is most unfortunate, because the invader was a Kṣatriya Śūryyavaṃśī while Harasiṃha was a Śrotriya Rājā.

Vivādaratnākara, by Candēśvara, and Vivādanirṇaya, perhaps Vivādacintāmaṇi, by Vācaspati, in this collection are well-known works often described by competent scholars.

Nirṇayārka, by Śrī Kṣṇarāma, page 199, No. (2) 73, is a work composed in Nepal under the patronage of Gorkhā King Mahārājādhirāja Rājendra Vikrama during the middle of the last century. The author quotes from Kṛtya-ratnāvalī, Kālamādhava, Nirṇayāmṛta, Nirṇayābdhi and so on. In the Colophon the work has been attributed to the patron Rājendra Vikrama.

For Dvaita-nirṇaya, by Vācaspati, pp. 86 and 90, Nos. 1648 ३, and 12 ३ of the new collection, see preface to Vol. II. Notices of Sanskrit MSS., Second Series.

Sarojakalikā, in Bengali character, by Kaviratna, p. 33, No. 1077 ८, is a complete compilation of Smṛti. Rāja. Mitra, No. 2014, thinks it to be a very ancient compilation as it does not seem to quote from any compiler. —The name of the author seems to indicate that he was a Bengali. The present palm-leaf MS. is a mere fragment.

Dharmasāra, page 198, No. 1413, by Puruṣottama, is a

unique work copied in Śāka 1607=1685 A.D. It is a long work on Smṛti compiled from various works, Purāṇas and Smṛti. The author styles himself Jyotirvid, and prefaces his work with the praise of Vyāsa and the purāṇas. He introduces the purāṇas into the compilation of a work on Dharma with a long apology—a fact, from which he seems to have been one of the earliest writers to utilise the Purāṇas for the purpose of illucidating smṛti texts. The scribe, Bala Bhadra and his son, were inhabitants of Mithilā, though the MS. is written in Nāgara and dated in the Śāka Era.

Dharmatattvaprakāśa, page 192, No. 1500, by Śiva-Caturdhara, son of Govinda Sūri, son of Nīlakaṇṭha, son of another Govinda. The family seem to have come from Pratiṣṭhāna or Paithānā near the Godāvarī. The author was born at Benares. He composed the work in Śāka 1668. The Caturdhara family is still flourishing at Benares as a family of learned men. There are four MSS. of this work in the Benares College Library. See page 268B, Vol. I. Cat. Cat.

Dāna-vākya-samuccaya by Yogīśvara, pages 74, and 105, No. 1606 ॥, gives the formulæ for making gifts and incidentally treats of the propitiation of angry planatory deities. This seems to be a very ancient compilation, as it has been quoted in the Bhoja-deva-saṃgraha, copied in Śāke Saṃvat 1297. The MS. of Dāna-vākya-samuccaya in the Darbar Library was copied in N.S. 848, though curiously enough it is said to be written in Nāgara character.

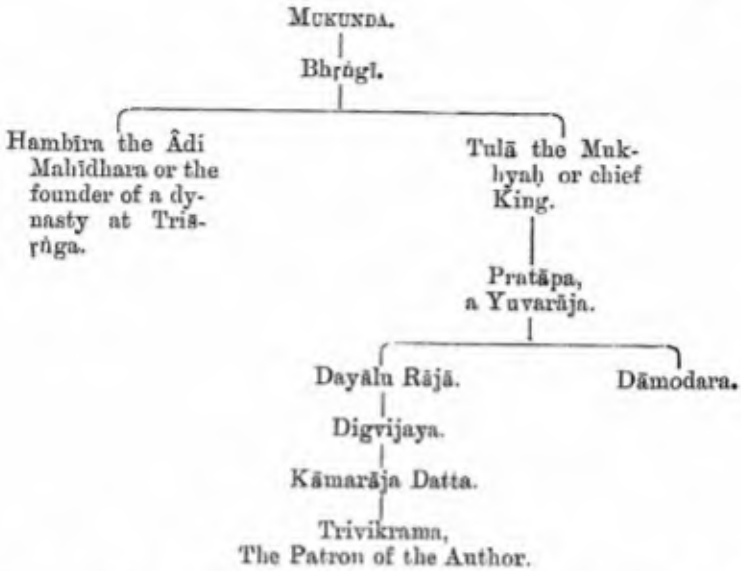
Dānapradīpa, page 185, No. 1238, by Mādhava, is unique. The MS. is incomplete. The author is daubed Mahāmahopādhyāya. He is the son of Viṣṇu-śarmā, the son of Rāma, son of Dhīdhana (?), son of Narasiṃha, regarded as a bearded Sarasvatī, the son of Vāsudeva, who was by Rāghava, King of Traivarnya Karaṇapura in Guzerat, brought from Svīṃgaṇī-mādadi and settled at Tolakirya. Hence his clan obtained the surname of Tolakirya. The work treats of such gifts as those of cities, &c.

Tithyādinirṇaya, by Padmanābha, page 184, No. 1294,

character Nāgara, copied in N.S 827=1707 A.D. is unique. The author is daubed Upādhyāya and wrote his work at Benares. The work should rather be called Pretakṛtya-nirṇaya than Tithyādinirṇaya, of which it professes to be a part. The latter is a big compilation entitled Yogīśvara Saṃgraha. Padmanābha seems to have composed that volume of it which treats of Pretakṛtya in two parts, one entitled Pretakarmamahārṇava and the other includes Daśakriyā, Āvasathyapretāśauca and the visit to holy men. The present MS. contains both these parts. Is Yogīśvara mentioned here the same as the author of Dānavākya-samuccaya ?

Kṛtyakalpataru by Lakṣmīdhara, son of Hṛdayadhara and Foreign Minister to Mahārājā Govindacandra of Kanauj, whose reign extended from 1115 to 1143 A.D. (See M. Duff, p. 288). Page 62, No. 1508 ३ notices an incomplete MS. in Newari character. The work has been described by Eggeling, p. 409B. The MS. therein described belonged to Vidyānivāsa, who is wellknown as the father of Viśvanātha Tarkapancānana, the author of Bhāṣā pariccheda. It was copied by a Kāyastha, named Kavīcandra, for him in the Vyomendusaśītāṃsumite Śāke, i.e., in Śaka 1510=1588. This settles the date of Vidyānivāsa who was a Banerji and resident of Navadvīpa, and along with his, that of his son, the author of Bhāṣāpariccheda.

Ācārādīpaka, by Gaṅgāviṣṇu, page 153, No. 1500, is an unique compilation of Ācāra, a part of Smṛti. The author gives his own genealogy and a genealogy of his patron Trivikrama. The author is the son of Jayadeva, son of Rāma-bhadra, belonging to Gautamagotra. The genealogy of the patron Trivikrama is as follows :—

Some of the passages in this account are so obscure that I have been obliged to put interpretations on them very different from those by Prof. Bendall. The MS. was copied in Śaka 1674=1752 A.D. by Śivadharmā and Bhuvaneśa. The work treats of all the principal topics connected with Ācāra.

Pratiṣṭhātattva by Raghunandana, in Bengali character, page 65, No. 1536 अ, is one of the 28 books of the writer's great digest, the standard smṛti of Bengal. It was composed during the latter half of the sixteenth century. It quotes from Haribhakti-vilāsa of Gopāla Bhaṭṭa composed in 1562. The present MS. was copied in Sapta traya-patri-tāra-kādhīsaṇi Śaṅketite Śakābde, i.e., 1537 Śaka=1615 A.D.

Pretamañjarī, page 218, No. 1169, is dated N.S. 827=1707 A.D. It treats of the last rites of man. It is neither the same work as the Pretamañjarī by Dyādu Miśra, Ulwar 1403, nor the same as Ulwar 801.

Brāhmaṇārthaprakāśa, page 218, No. (2) 112 gives the meaning of the word Brāhmaṇa. It is a unique work by Haradatta. There is a curious expression in the Maṅgalācaraṇa, namely Taṃ gururṇ Śāradārūpaṇi Namāmi Puruṣottamaṇi.

It seems that the name of the author's guru was Puruṣottama, and that he is identified with Kālī.

Madana-ratna-pradīpe prāyaścittodyota, page 223, No. 1286, is part of a complete digest of religious and civil law of the Hindus, compiled by Viṣvanātha, a Gurjjara of the Śrīmālī clan, inhabitant of Benares. His father was Saṭṭa. Śrīmālā, the small kingdom, of which the poet Māgha's grandfather was the chief minister, sarvādhikārī, gives its name to a very influential section of Gurjjara Brāhmaṇas. The author Viṣvanātha belonged to that section. Professor Bendall supposes that Madana Siṃha Deva, the patron, or as the authors are pleased to style him, the compiler, of this work belonged to Gorakpur-Campārāna. But the India Office Catalogue, page 537A, makes him a king of Delhi. This may sound strange to historical ears. But in 1412 died Mahmud Togluk who abolished the Empire, gave up sitting on the throne, coining money, and the city and the province fell a prey to Afghans and Rajputs alike. Madana Siṃha appears to have been an influential Rājput chief in the province and he invited four great Paṇḍits of his time to compile a Smṛti digest. These are Ratnākara Miśra, Gopinātha, Viṣvanātha and Gaṅgādhara Bhaṭṭa. The work is divided in 7 uddyotas of which the present MS. contains the fourth, that dealing with Prāyaścitta. And it has been done by Viṣvanātha alone.

The statement in the India Office Library Catalogue takes out Śakti Siṃha, from the Campārāna genealogy doubtfully placed there by Prof. Bendall and places him in Delhi.

Vājasaneyināmahorātrāsrita-dharma-nibandha, page 47, No. 1820 ३, is an incomplete copy of a Smṛti work on the daily rites of the professors of the white Yajurveda. It begins with an invocation to Viṣṇu.

Vīramitrodaya, by Mitra Miśra, Vyavahāra-kāṇḍa only, page 251, No. (2) 65. For the date and time of Mitra Miśra see pp. 438-441 and p. 371 of the India Office Library Catalogue.

Śivarātrividhānam, page 62, No. 1508 अ, derives its authority from the Padmapurāṇa.

Saptamīvratakathā, p. 84, No. 1645 अ, copied in N.S. 508=1888 A.D. Kathās are stories in Sanskrit generally in Anuṣṭubh verses proclaiming the great efficacy of any vrata. They are very common in Northern India. The discovery of this MS. proves their antiquity.

Sārasaṅgraha, p. 48, No. 1380 अ, was copied in N.S. 375=1255 A.D. It is a part of an unknown work entitled Veda Vaiṣṇava-siddhānta-rahasya, that is, a work written with the object of reconciling the Vedas with Vaiṣṇava doctrines, and it treats of such topics as lakṣahoma in nine chapters. It seems to indicate a stage in the process of Tāntrika Vaiṣṇavism being incorporated into Hinduism.

Vājasaneyinām Vivāhādipaddhati, by Rāmadatta, p. 80, No. 1634 इ. The author is the son of Gaṇeśvara, the son of Devāditya. [See supra Sugatisopānaṃ.] Devāditya and his son Vireśvara were the ministers of peace and war to an unknown kingdom, probably Mithilā. The work pertains to the white Yajur Veda, and treats of the ceremonies to be performed by the professors of that Veda. Rāmadatta, and his father Gaṇeśvara are described as mahattakas or noblemen. In Raja. Mitra No. 1169, Rāma-datta is said to follow Vācaspati Miśra the great Maithila lawgiver. The MS. is written in Maithila character and dated in La. Sam. 414. These considerations lead me to infer that the author was a Maithila. But the work is held in high respect by the Yajur-vedis all over Northern India. As the matter stands, if Rāma-datta writes a Paddhati based on Vācaspati's digest, the date given at the end of the MS. may refer to composition and not to copy. Theodore Aufrecht has changed the name of this work into Vivāha paddhati, p. 580B. Vol. I, Cat. Cat. But he has no authority for it.

Agastyavratavidhānam, p. 52, No. 1863 अ speaks of the process of worshipping Agastya, the great Ṛṣi.

Ekādasi-vrata-māhātmyam, p. 30, No. 1008 and p. 44,

No. 1280 अ. The first was copied in N.S. 558, and the second in N.S. 400, during the reign of Ānandamalladeva at the temple of Paśupati. Both are in Newari character.

Ekādaśī-vrata-vidhānam, p. 70, No. 1559 ङ, is in Newari character.

Kāṇvāyaṇasrāddha vidhiḥ, p. 45, No. 1320, अ, in Newari character, treats of the Śrāddha of the professors of the Kāṇvasākhā of the white Yajurveda.

Durgārcanakalpataru, p. 187, No. (2) 110, by Lakṣmīpati Śarmā, in Nāgara character. Complete. Unique. It was composed under the patronage of Navarāt Raghunāth, the son of Yuvarāt Raṇabhīma Shāha, son of Kṛṣṇa Varmā, during the reign of Raṇa Bahādur Shāh, the Gorkhā king of Nepal (1777-1799), who is described as having overrun Cīna, Mithilā, Kāmarupa, Aṅgā, Vaṅga, Kaliṅga, Kuru, Maru, Yavana. The author is entitled Daivajña Śiromaṇi and was the son of Kṛṣṇānanda.

Kālamādhava-kārikā-vyākhyānam, p. 160, No. 1294, by Vaidyanātha Sūri, son of Bhaṭṭa Rāmacandra of Benares, is a commentary on Kārikās based on the work of Mādhavācārya on the determination of time for religious ceremonies, entitled Kālanirṇaya, commonly called Kālamādhava. This has been published in the Bibl. Ind. The authorship of the Kārikās is unknown. Vaidyanātha, the commentator, belonged to the wellknown Pāygaṇḍe family of Benares.

Kuśaṇḍikā is the common homa for all ceremonies. It is perhaps the shortest homa known. A work on this is to be found in p. 56, No. 1473, अ.

Caturthī-Vidhiḥ, p. 80, No. 1684 अ, describes the ceremonies to be performed on the 4th day after marriage. Viṣṇu-pratiṣṭhā-vidhiḥ, p. 52, No. 1863 अ, is incomplete and has 85 leaves only.

Vyavahārapradīpa, p. 258, No. 1412, by Kṛṣṇa is an elementary work on astronomy as applied to Smṛti. This is to be differentiated from Kalyāṇa Varmā's work, and also from Padma-nābha Miśra's work on the same subject and of the

same name. The author says that in Jyotiṣa, Tantras, Siddhāntas and Vaidyaka, the meaning only and not grammatical inaccuracies are to be taken into consideration.

Śuddhadīpikā, p. 255, No. 1500, is a liturgical work of no value, by Durga Datta. The author seems to have abridged a work entitled Prapañcasāra, an unknown smṛti work, and treated of the proper method of repeating the Gāyatrī.

MEDICINE.

Carakasamhitā, p. 86, No. 1648 π, in Newari character. The description of this MS. has not been given in the Catalogue, but from my notes I find that it was copied in N.S. 803=1183 in the reign of Ratnadeva. In this case the year is given both in figures and in words Saṃvatsarānām trayodhika śatatrayaṃ Aṅke + + Saṃvat 803 Caitra Sudi Somadine. It was copied by a Śrīvāstava Kāyastha Paṇḍita named Ratnapāla who came from Jejābhukti or Jejhaṭṭi the cradle of Caṇḍela power in Bundelakhanda. The grantha-saṃkhyā is given as 12,686.

One hundred and twenty chapters were spoken by Ātreya to Agniveśa. Then it was revised by Caraka. But even then it was not complete by a third. So Dr̥ḍhabala of Pañcānadapura completed it after propitiating Śaṃkara.

The medical tradition of this school seems to have begun in the Vedic times. Agniveśa compiled the tradition about the period of the rise of Buddhism, for among the numerous Buddhist sects before Aśoka we find one founded by an Agniveśa. Caraka, whose name the school bears, only revised it, and this Caraka may well be the medical man in the court of Kaniṣka, the Indo-Sythian King, as Professor Sylvain Levy surmises, from Chinese sources. Dr̥ḍhabala's age it is difficult to settle. But I will hazard a conjecture, that he wrote when the last Hindu dynasty was reigning in the Panjab. The MS. is complete and it bears a date before the Muhammadan conquest of Hindustan. The work has been several times printed in Calcutta.

Cikitsāmṛta, p. 170, No. (3) 76 (see Report, page 9). The work is nearly complete, the first leaf only is missing, the first leaf as given in this MS. contains the preamble of a work on *Materia Medica* in which the author expresses his dissatisfaction with previous works on the subject, some being too small, some too difficult and so forth.

Nidānaṃ, p. 70, No. 1559 च. From my notes I find that the MS. contains a few leaves only and they treat of the *Kṣudraka-roga-nidānaṃ*. It was copied in N.S. 571=1451 A.D.

Nilakaṇṭhasaṃgraha, p. 200, No. 1185, is a work on Hindu medicine by *Nilakaṇṭha*, the son of *Narahari* and *Sāvitrī*, belonging to the *Vaidya* caste. One of his remote ancestors was *Tripurāridhana* a *Mahopādhyāya*. His uncle was *Śrīdhara* of the *Dhanvantari* gotra. The MS. is a Physician's *Vade Mecum*.

Yogasāra, p. 285, No. 1137, by *Nāgārjuna*. The first seven leaves of the MS. are missing. In leaf No. 106 occurs the statement *Iti Nāgārjuna-kṛte Yogasāre Śrī + + + cikitsā*. The MS. is incomplete at the end too. The work is a very ancient one and is attributed to the great *Nāgārjuna*, the founder of the *Mahāyāna* school.

Yogarātnasaṃgrahaḥ, p. 35, No. 1113 च, by *Puruṣottama Datta* of the *Vaidya* caste. The MS. was copied in the Śaka year 1586 on the full moon day of the month of *Māgha* on Tuesday. *Sumati-jayajitāmitramalladeva* of Nepal made a gift of this MS. in N.S. 810=1690 A.D. The work has 240 leaves written in *Maithila* character, though the statement of the gift at the end is in *Nāgara akṣara*.

Rasaḥṛdayaḥ, p. 289, No. (3)118, by *Govinda Bhagavat*. It is a work on Hindu Chemistry, and Dr. P. C. Rāy thinks it is one of the most ancient works on the subject. The work is in the form of a *Tantra*, being divided into 21 *Paṭalas*. *Buddistic* gods and *Bodhisattvas* are mentioned in this work. After the colophon there is a statement that *Dhanajit* obtained this work from a worshipper of *Nārāyaṇa*.

Viśvanāthaparakāśa, p. 24, No. 845 π, was considered rare even in Nepal when Lawrence compiled his list of rare MSS. in that country. The MS. contains 447 leaves.

In p. 90 is mentioned a MS. with 180 leaves, being No. 14 of the new collection made by Mahārājā Sir Vir Sumsher Jang Bahādur, on the medical science. There are no colophons in this work, and from the verses quoted in the Catalogue, it appears to be a medical compilation, one of the verses being the opening verse of the Mādhavanidānam. But that verse had long become the common heritage of medical men in India and is found in many medical works.

Sārōttara nighaṇṭu, p. 87, No. 1114 ς. The MS. has leaves missing in the middle. There are 179 slokas. It is a work on synonyms in the medical science. The MS. begins and ends in Buddhist fashion. The opening verse is the same as that of Mādhavanidāna. ~~It was copied in N.S. 200, i.e., in 1080 A.D.~~ The author's name is lost by a lacuna, but he is described as Ācāryavarya.

No. 1114 π, in pp. 36 and 180, seems to contain two works, one incomplete in the earlier and the other in the latter part. The two works are by two brothers Ravigupta and Viṣṇugupta, both sons of Durgagupta. Viṣṇugupta's work appears to be a nighaṇṭu, Siddhasāra nighaṇṭu, noticed in p. 86, and the other work Siddhasārasaṃhitā by Ravigupta is on general medical science. The number of leaves 95 and the extent in slokas 1212 both refer to the combined MS. The date of the copy and reign of the king are both lost by lacuna.

A complete copy, however, of Ravigupta's Siddhasāra saṃhitā is noticed in the Catalogue under the name of simply Sārasaṃgraha, in page 21, No. 787. It is complete in 24 adhyāyas, the last chapter being on poisons. It was copied in N.S. 494=1374 A.D. The authors of both these works seem, from the terms in which the Maṅgalācaraṇa has been couched, to have been Buddhists.

Toḍalānanda, p. 181, No. (2) 326, is a medical compilation made under the patronage of Toḍala Malla, the Finance

Minister of Akbar. [See *infra* Horāsukha.] This was one of the works reported by the Paṇḍits of Nepal to Major Lawrence as rare. The present work begins with an obeisance to Dhanvantari and the Aśvinas. The compilers consulted works of Kuntisuta and others. Kuntisuta appears to be Nakula who is credited with the authorship of a veterinary work entitled Aśvacikitsita which has been published as a supplement to the Aśvavaidyaka in the Bibl. Ind. From the statement in this MS. it appears that Nakula is said to have written a work on medicine too. The present MS. is in three chapters.

Nāḍīparīkṣā, p. 198, No. (8) 76, was composed by Rāmacandra Somayājīn, son of Samrāt Agnicit Somayājīn, in Sam. 1405, [See Rep. p. 10.] The author seems to have been an inhabitant of Orissa [See Rep. p. 15.] and credited with the compilation of a smṛti work. The present MS. was copied in Samvat 1778.

Veterinary.—Aśvavaidyakam p. 151, No. 1161, by Dīpaṅkara, has already been fully described in my Report, page 10. The author was the son of Nānākara and the grandson of Nīdhānakara, a Vaidya by caste, belonging to the Kāntāra vāsīnī Gāī. Dīpaṅkara, nay, his family appears to have been Buddhists. The Maṅgalācarāṇa, though it begins with the word Śīva, does not appear to be an obeisance to god Mahādeva, as the word Śīva appears to be an adjective to Sarvajña, and the next hemistich “Tajjñāḥ kimapi yam viduḥ” stamps him as Buddha. The author boasts that his hairs were coloured with the dust of the lotus feet of Dīpaṅkara who may be a Buddha, a Bodhisattva or a great Bhikṣu, but he cannot be a Hindu deity. The simile Buddhāḥ Śuddho-danādiva’ is also Buddhistic. Few Hindus will have recourse to such a simile. The work is said to be in 90 chapters and the extent in slokas, is 1300. The author makes his praṇāma to Śālihotra, the founder of the Veterinary art and to his disciples. He consulted previous works on the subject, and his practice was of great use to him.

Aśvāyurveda, page 151, No. 765, by Gaṇa. The MS. is incomplete. It is like the previous work, a compilation from Śālihotra, Garga and others.

Yogamañjarī, p. 233, No. 816, compiled by Vardhamāna under the orders of Viśāla, a minister. The father of the author was Ācārya Jñānapati, probably a Buddhist minister. Viśāla belonged to the reign of King Narendra Malla of Nepal who ruled by the middle of the seventeenth century.

Sārasaṃgraha, p. 265, No. 816, by Indusena or Indrasena, who styles himself as a Mahārājādhirāja and Mandarendra and whose Viruds Rūpanārāyaṇa, &c., show that he was one of the Brāhmaṇa rājās of North Bihāra or connected with them. It is a short work and was composed in saka 1734 or 1812.

ASTRONOMY.

Ariṣṭanavanīta-vyākhyā, p. 148, No. 1806, in Newari character. It is a commentary on the astrological work entitled *Ariṣṭanavanīta* by Navanītanarttanakavi, who selected all matters relating to Ariṣṭa, or evil influence of planets, from the *Horā sāstra*, which means principles of Astrology learnt from the Greeks. The present work is a commentary on Navanīta narttana's work by Śrīdhara (see Catalogue of Ulwar MSS. No. 1711, Extract No. 452). Śrīdhara is quoted twice by Bhāskarācāryya in his *Bījagaṇita*. Copied in N.S. 800=1680.

Gapakamaṇḍanaṃ p. 163, No. 1412, by Nandikeśvara, son of Vedāṅgarāya, in Nāgara character, is an elementary treatise on astronomy as applied to Smṛti. The MS. is incomplete. (See Cat. Cat. Vol. II. p. 28A. See also Peters IV, p. 44.) The genealogy of the author is thus given in Peterson's extract. In the Gurjara country there is a Brāhminic settlement named Śrīsthala. There was a Brāhmaṇa there named Ratna Bhaṭṭa whose son was Tīgalā Bhaṭṭa. His son was Mālaḥit who obtained from Shah Jehan, Emperor of Delhi, the title of Vedāṅga Rāya. His son Nandikeśvara wrote this work for pleasing his

father. The author consulted among other works Muhūrta-cintāmaṇi, Gaṇakabhūṣaṇa, Ratnamālā, Joytirvidābharaṇa, Sajjana-ballabhā and Trivikramaśata. Vedāṅga Rāya wrote the Pāraṣi prakāśa in 1648 A.D.

Goloddeśa, p. 165, No. 1167, by Dāmodara. The MS. is copied in Nāgara character in N.S. 830=1710 A.D. This is an attempt to reconcile Astronomy with the Purāṇas. The author quoting from Garga and others says that Yudhiṣṭhira era will remain extant for 3,044 years. Then will commence the era of Vikrama and remain current for 135 years. Then the Śaka era for 1830. Then will arise a king named Nāgārjuna who, killing the Mlecchas, will initiate an era that will last for 400,000 years. Then will King Dharmarāt start an era which will remain in force for 10,000 years. Then when the world will be covered with Buddhists and Mlecchas will come Kalkī, and in 81 years he will destroy them all.

This is an elementary treatise on astronomy having a few chapters on Astrology. Unique.

Grahadarpaṇa, p. 166, No. 1412, by Gaurīśvara, is based on the Sūryyasiddhānta. Unique. It says that the astronomical era, that is, the Śaka era, commenced after 3,179 years of the Kali Yuga.

Grahaprakāśa, p. 167, No. (2) 32, by Kāśinātha, composed in Śaka year 1735, the year of the birth of Rājendra Vikrama. The author follows the system of Varāha Mihira and of Sūrya siddhānta. He consulted Brahma-siddhānta, Vasiṣṭha-siddhānta, Sūryyasiddhānta, 'Tattvaviveka', Saurabhāṣya and other works.

Camatkāracintāmaṇi, p. 169, No. 1112, by Rṣi is an astrological work giving the effects of the rise, continuance and setting of planets on the destinies of men. The MS. has not been properly described elsewhere.

Jātaka-paddhati-vyākhyāṇaṃ, p. 173, No. 1167 by Sūryya-deva Somayājīn of Nirdhruva gotra, is an unique commentary on Śrīpati's well-known work the Jātakapaddhati, for

which see Bhandarkar's Report for 1882-83, and Cat. Bik., p. 338. The present MS. was copied 1653 A.D.

Jātakārpava, p. 179, No. 1578, by Varāha Mihira, is a short work on horoscopy, copied in Newari, in N.S. 883 = 1763. The MS. though it professes to be complete contains three chapters only, namely:—

1. Grahamadhyādhikāra.
2. Grahasphuṭādhikāra.
3. Triprasnādhikāra.

The third chapter in I.O. MS. is chāyādhikāra, and the last verse of the present MS. treats of the shadow of the sun-dial at mid-day. The I.O. MS. contains three more chapters. The Trinity College MS. contains the second chapter only. In the Durbar Library MS. the author is stated to be Varāha Mihira.

Jaimini-sūtra-vyākhyā, entitled Subodhini, p. 179, No. (3)109, is a commentary by Nilakaṇṭha on a work on horoscopy in Sūtra form, complete in four chapters divided in four pādas each, attributed to Jaimini. The Sanskrit College Library copy is defective in the beginning, while the MS. under notice is complete to the end of the second chapter. The Sanskrit College copy states that the work was composed in Śaka 1676 in Nepal during the reign of Raṇajit Malla Deva of the solar dynasty, the last King of Bhātgāo in Prof. Bendall's list. The Durbar Library copy contains in the second verse from the beginning a statement that it was composed at the request of Raṇabhuj, a King of the solar dynasty. Raṇabhuj and Raṇajit appear to be one and the same person. The author Nilakaṇṭha is, therefore, a person different from the author of the Nilakaṇṭha Tājika. There is a complete copy of the original Sūtras of Jaimini in the Asiatic Society in the Government collection with a commentary.

Jyotiḥsāstram, p. 20, No. 772 ॐ, appears to be a work on divination in Sanskrit and Newari, compiled from various sources by the observation of the positions of dogs, lions, mules, snakes and elephants, &c., &c.

Toḍalānanda, pp. 182-83, No. 1167, or Horāsukha, by Toḍala Malla. The MS. was copied in Samvat 1689=1583 A.D. in Nāgara character. Toḍala Malla, the great Finance Minister of Akbar, who is termed Mahārājādhirāja here, made several compilations, *i.e.*, in Smṛti, in Tantra, in Vaidyaka and in astrology. The names of his compilations end in the word sukha or saukhya. The present MS. is Horāsukha or Horāsaukhyā. It relates to Horāśāstra or Horoscopy. The attempt was made, as the author says, to bring together in one place, the substance of all such works as Jātakasaṃhitā by Varāhamihira. In the preface the author speaks of Vasiṣṭha, Bhṛgu, Garga, Parāśara and others engaged in spreading religion. Unique.

Nakṣatrasārāvalī, p. 194, No. 1188, gives the description of the various asterisms or nakṣatras, the number and position of stars in each and such other topics. It is a short work in Newari character. Unique.

Pātasāraṇīṭikā, p. 205, No. 1167, or rather Pātasādhanaṭikā, by Viśvanātha Daivajña, the son of Divākara Daivajña, is a commentary on the Pātasāraṇī by Ganeśa Daivajña, son of Keśava. For the author and the commentator, see Bhandarkar's Report for 1882-88, p. 29, preface. It deals with the rules for compiling Hindu almanacs. The initial year is 1444 Śaka=1582 A.D.

Praśnottara-ratnamālikā, page 88, No. 1152 π, is a work on fortune-telling from questions. It is on palm-leaf in Newari character, 14 leaves only.

Praśnottarāvalī, p. 210, No. 1882. The MS. is in Newari character copied in N.S. 524=1404 A.D. The author is Gaṇapati Śarmā, the son of Kamalāpati and Padminī and the grandson of Haripati. It is a work on fortune-telling by means of questions. The copyist is Devaśaṃkara Śarmā, the son of Gaṇapati, a resident at Svanikṣevantā.

Bhaṭṭotpalaratnamālā, p. 229, No. 1188. This is a mistake of the scribe for Jyotiṣaratnamālā, by Śrīpati, with a commentary by Mahādeva. Mahādeva's commentary seems

to be very much abridged in this work. (See Ulwar Catalogue, extract No. 498.) The genealogy of the commentator is thus given in the extract. There was in the family of Śrījanyālaya a brāhmaṇa named Bandhuka, who was a friend of King Karṇa. He had a son named Mahādeva who had three sons—Lūṇiga, Āma Śarmā and Ajayī. The last was a friend of King Bhīma. Lūṇiga's son Mahādeva, the commentator, wrote in 1185 Śaka = 1268. His grandfather Mahādeva wrote a commentary on the Kātantra grammar entitled Śphuṭasabdasiddhi.

Horāpaddhatikalpavallī, Saṭīkā, p. 278, No. (3) 109. The text is by Viṭṭala belonging to Kṛṣṇātrigotra, and the commentary is by Rudra Jyotirvid, the son of Vidyākara.

Bhojadevasaṃgraha, pp. 8, 18, 34, 42, 86, 120, Nos. 226 च, 619 ग, 1078 ङ, 1206 झ, 1648 ञ is an abstract of Bhojadeva's great work on Astronomy-Astrology which again is based on Varāhamihira. Dāmodara, the author, consults the works of Yogīśvara and others, but he strictly follows the method of Varāhamihira. The work treats of the fortune-telling of kings only. Professor Bendall says that the MS. in page 34 and 120 is the earliest work dated in a non-Nepalese era, namely, Śake Saṃvat 1297.

Mayūracitram, p. 89, Nos. 1176 ङ and 1179 ञ. This is a work on divination. It is written in the form of a dialogue between Garga and Bhāguri. The works known on the subject are attributed either to Nārada or to Varāhamihira. The present work is in the form of a Purāṇa complete in eight chapters.

Yavanajāṭaka, p. 40, No. 1180 ञ. The work has been fully described by me in Journal Asiatic Society of Bengal, for 1897, in p. 310, also in my Report, page 8. But at that time the colophons of the various chapters were not drawn up. From a perusal of these in the present Catalogue it appears that the Yavanas could divine at birth whether a newborn child would be a monk. This at first sight may appear strange, but if the fact that among the missionaries of Asoka, two were Bactrian Greeks be taken into consideration, it would appear that Greeks in the outlying Provinces of their

Empire often became bhikṣus of the Buddhist religion. I take this opportunity of correcting two mistakes which inadvertently crept into my Report. For Vṛhatjātaka read Vṛhat Saṃhita and for 4,000 ślokas read 4,000 Indravajrā ślokas. Some copies of the Yavanajātaka have, since the publication of my Report, been found in the City of Benares, but they are Vṛddha Yavana in 8,000 Indravajrā ślokas, and the verse *Iti svabhāṣāracaṇābhiguptām* does not occur in any of these, and Vṛddhayavana described by Eggeling in p. 1096 I.O. Cat. is a quite different work from that in the Durbar Library.

Yogayātra, p. 284, No. 505, by Varāhamihira. The present MS. is defective in the beginning. First four leaves are missing. It is complete in 15 chapters, but many of them do not agree with these in the I.O. MS., p. 1057A.

Chapters in the present MS.	Chapters in the I.O. MS.
2. Acārādhyāya.	1. Daivapuruṣakārādhyāya
3. Abhiyogādhyāya.	2. Acārādhyāya.
4. Yogādhyāya.	3. Abhiyogā o.
5. Misrakādhyāya.	4. Yogādhyāya
6. Valyupahārādhyāya.	5. Misrakā o.
7. Nakṣatra snānādhyāya.	6. Valyupahārā o.
8. Agninimittādhyāya.	7. Nakṣatranimittā o.
9. Nakṣatra Kaiṭabhāni	8. Agni nimittā o.
10. Vārilakṣaṇādhyāya	9. Nakṣatra Kaiṭabhā o.
11. Hasti sālādhyāya.	10. Aśvaceṣṭitādhyāya
12. Hastigītādhyāya.	11. Prasthānakīyā o.
13. Madakaraṇādhyāya.	12. Śrī sakunādhyāya.
14. Aśvagītam.	13. Protsāhā o.
15. Khadgalakṣaṇādhyāya.	14. Valotsāhā.

Rantnakalāpa, p. 286, No. 1578, is an elementary compilation of Astronomy-Astrology by Viṣṇudeva, the son of Satyavati and Raghunandana, grandson of Vāsudeva and a great-grandson of Rāmadatta belonging to the Karambahā family of the Vatsa gotra. Unique. Compiled in Śaka 1568 =

1646 A.D., copied by Mahādeva Daivajña in 1612 Śaka, *i.e.*, 1690 A.D.

Sūrya-siddhānta-bhāṣya, pp. 88 and 182, No. 1165 ॐ, is known to Aufrecht in Bühler's Guzerat lists. The Durbar Library copy describes the commentator as a Maithila, a Somayājī and a Vājapeyī. It is in Maithila character. The text and the commentary are both given in the MS.

Horāsāstram, p. 41, No. 1206 ॐ, appears to be a work different from that mentioned by Burnell 79a. This is the same as Varāhamihira's Vṛhadjātaka (see Rāj. Mitra, No. 2458). There are ten chapters in this incomplete MS. But they are differently arranged from that given in Eggeling, 1098a.

Kauśalya-kusumāvalī, pp. 19 and 101, No. 786 ॐ, by Rājabrahmā-varddhana, is in two parts. The first is complete but the second defective at the end. [See Rep. p. 11.]

Khaṇḍakhāḍya, p. 89, No. 3, of the new collection, is based on Āryabhaṭas theories. It is by Brahmagupta, son of Jisṇugupta. He is said to have flourished in the beginning of the seventh century. The MS. is complete and it was copied in N.S. 470=1350 A.D.

Khaṇḍakhāḍyāṭīkā, p. 26, No. 933 ॐ, and pp. 86 and 102, No 1648 ॐ, was composed by Śrīdatta in Nepal for the use of the Nepalese Pāṇḍits. It commences with the formula for the reduction of the dates in the Śaka era into those of the Nepalese era. For a fuller description of the work see Rep. pp. 11 and 12.

Navaratna, p. 195, No. 1166, by Dāmodara Bhaṭṭa, an astronomical treatise with versified colophons, was composed at Benares in Śaka 1605. The author was the son of Jānakī and Raghunātha belonging to the Citpāvana race, that is, the race of Koṅkana brāhmanas to which the Peswas of Punā belonged. The present MS. was copied by Pūrṇānanda, the astrologer to the king of Nepal, probably a student of the author, in N.S. 806.

The work is divided into *ratnas* or *māṇikyas*. The

present MS. contains the Jyotiṣamāṇikya divided into five prakāśas of the first marīci. These are :—

Pañcādisiddhi marīci prakāśa		
Dṛk-kheṭa siddhi	„	„
Tripraśna	„	„
Parva	„	„
Gaṇita	„	„

Śrīpati-paddhati Vyākhyānam, p. 18, No. 619 ॐ, in Nāgara character, seems to be a commentary on the well-known Jyotiṣa work brought from India by the Gorkhās who write in Nāgara.

KĀVYA.

Kirātārjunīyam, p. 18, No. 844 ॥, is a MS. in Maithila character.

Kīcakabadha Kāvyaṃ, p. 75, No. 1608 ॐ, by Nītivarmā. See Rāj. Mitra, Vol. II, p. 57. Written in a highly artificial style full of alliteration.

Kumārasambhavaṃ, p. 12, No. 328, in Maithila character, comes to the end of the seventh canto.

Nalacaritaṭīkā, p. 91, No. 17, in the new collection by Sir Vīra Shamsher, in Maithila character, by Mantrīndra Harīśvara. The commentator wrote a work in prose and verse on the life of Vikramāditya. The commentary was completed in the Śaka year 1164=1242 A.D., and it appears to be one of the earliest commentaries on the work which seems to be the Naiṣadhacarita, as it is complete in 22 cantos.

Naiṣadhacaritraṃ, pp. 12 and 87, Nos. 320, incomplete, and 1648 ॐ to the middle of the ninth canto. The latter is in Maithila character.

Yaduvamśa Kāvyaṃ, p. 282, No. 1427, by Kāśīnātha. Leaves 1-19, 24-29, 89-99 are missing. The father of the author was Śaṃkara and his mother Rohiṇī and he was a Brāhmaṇa. It appears to be an imitation of Kālidasa's Raghuvamśa and treats of the family of Yadus to which Kṛṣṇa belonged. It is a grammatical work of the nature of

Bhaṭṭi, the first canto giving examples of Caṇ and the second of Laṇ.

Raghuvamśam, p. 21 and commentaries, pp. 12 and 31 being Nos. 772 ङ, 823, 1076 ग, all in Newari character. The commentary in both the numbers is Śobhanā by Vaidya Śrī-garbhacandra; both incomplete.

Sisūpālābadham, pp. 56 and 75, Nos. 1473 ङ and 1608 ऋ.

Śisūpālābadham, commentary, p. 72, No. 1588 च on the first and the sixteenth cantos.

Śisūpālābadham, commentary, Nirṇaya Vṛhaspatī, p. 254, No. 1420, by Vṛhaspatī, a Bengali Brahmana of the Mahintāpa nīya gāi of the Rādhīya class. He is therefore no other than the well-known Rāyamukuṭa. His Guru was Śrīdhara who gave him the title of Miśra. He was greatly honoured by the King of Gauḍa. He styles himself Kavicaḥkravarttī. The MS. in paper was copied in N.S. 829=1709 by Brahmadeva in Newari character. The commentary ends with the sixth Canto.

Saundarānanda Kāvyaṇ, p. 74, No. 1585 ग, 8 leaves only. Unique.

Bhaktavijaya Kāvyaṇ, p. 229, No. 1480, by Lalitāvalla-bha. The bhakta in this poem, composed in 108 verses, is Pṛthvinārāyaṇa, the Gorkhā conqueror of the Nepal Valley. He was the great grandson of Pṛthvipati, belonging to the Somavamśa. It was composed in इलानिधिकलाशके i.e., in the Śaka year 1671. Pṛthvinārāyaṇa had four younger brothers, Jīṣṇuprabhāva, Dalamardana, Dalajit and Śubha.

Haricarita Kāvyaṇ, pp. 75 and 184, No. 1608 ऋ, in Maithila character, copied by Bhānukara in Śaka 144. The poem is an imitation of Naiṣadhacarita on the adventures of Kṛṣṇa, the 8th incarnation of Viṣṇu, complete in 13 cantos. The author Catur-bhuja composed the work in 1415 Śaka=1493 A.D. at Rāma keli, a suburb of Gauḍa, the capial of Bengal, then ruled by the Khojās and Habsis, who were put down in 1494 by Alauddhin Husain Shāh. The author belonged to the Kāśyapa gotra, and the village from which his line of ancestors in that

gotra among the Vārendra distribution of the Bengal Brāhmaṇas, derived their family title is Karañja. The theory is that the five brāhmaṇas from whom the Rādhīya and Vārendra brāhmaṇas claim their descent, came in Gauḍa in Veda-vāṇāga Śake, *i.e.*, in 654 Śaka, *i.e.*, $654 + 78 = 732$ A.D., *i.e.*, at a time when the preachings of Kumārila wrought a great revolution among the Brāhmaṇas and Brāhminists in India. This was just the time when Yaśovarmā was ruling in Kanoj with Bhavabhūti, the pupil of Kumārila, as his court Pāṇḍit and court poet. Tradition says that application was made by a King of Gauḍa to the King of Kanoj for five Brāhmaṇas to perform a Vedic sacrifice, and five men came to Bengal. Their descendants settled on both sides of the Ganges and were in course of time divided into Rādhīyas and Vārendras.

Their descendants obtained 156 villages from local kings, and these villages gave names to 156 families of brāhmaṇas—56 among the Rādhīyas and 100 among Vārendras. We have not as yet got any authentic record about the grants of these villages. This work gives us the history of the grant of the village of Karañja to Śvarṇarekha by Dharmapāla (875-900). In Śvarṇarekha's family was born Bhūṇḍu Ācāryya-vara. His son was Divākara Ācāryya. In his family was Nityānanda Kavindra who was an expert in the Mahābhārata. One of his descendants was the author of Smṛtikaumudī who got a son, named Śiva Dāsa, by worshipping Śiva at Benares. He had four sons—Nārāyaṇa Miśra Mantriṇ, Mādhava Pāṭhaka, Bhānu Śarmā and the author Caturbhuja. When the last was born his father wrote with a golden pen and with honey a sloka on his tongue to the effect that he may be a poet and so he was a poet.

LYRIC, &c., &c.

Gītagovinda, p. 16, No. 468 क, in Newari character, was copied N.S. 616=1496 in the reign of Jayarāja Malla.

Gītapañcāsikā, p. 16, No. 461, in Newari, dated Śaka 1550=1628 A.D., was composed by Rājā Jagajjyotirmalla.

The MS. also contains two dramas in Newari by the same royal author, *viz.*, Kuñjavihārī and Kubalayāśva.

Gītamālā, p. 74, No. 1584 ण, songs in Newari.

Caurapañcāsikā, p. 88, No. 1152 ञ, in Newari character.

Padyasamuccaya, p. 202, No. 1502, composed by Rājā Jagatprakāśa Malla of Bhātgaō, the grandson of Jagajjyotirmalla, the literary king.

Meghadūtaṃ, pp. 31 and 56, Nos. 1076 ञ and 1478 ञ, the first in Newari and the second in Maithila, incomplete; the former was copied in N.S. 484=1364 A.D. in the reign of Jayārjjuna Malla.

Commentary to Ditto, p. 78, No. 1683 ञ, incomplete, in Newari character.

Ślokaśaṃgraha, p. 74, No. 1584 ञ.

Ślokaśārasaṃgraha, p. 259, No. 1429, collected and compiled by Jagajjyotirmalla, the King of Bhātgaō, in Newari, Śaṃvat 746=1626 A.D., copied in N.S. 808=1688 A.D. One of the poems is Vārānasyaṣṭakaṃ, another is Vairāgya-varṇanaṃ.

DRAMAS, INDIAN.

Nāgānanda, p. 73, No. 1583 ञ, is a well-known work by Śrī Harṣa, the great king of Kānyakubja. The Prastāvanā has many passages which are identical with those in Ratnāvalī reputed to be by the same author.

The present MS. has the first three leaves missing. It is copied in Newari character and the date is N.S. 488=1318 A.D. when king Jayānanda was reigning.

Uttaracarita, pp. 12 and 69, Nos. 332 and 1537 ञ. The first is in Maithila and the second is in Nāgara character.

Mālatīmādhava, pp. 56 and 74, Nos. 1473 ञ and 1585 ञ. The first is dated N.S. 276=1156 A.D. It belonged to a Buddhist monk Buddha-rakṣita. The other is copied in La. Śaṃ. 469.

Anargha-rāghava, pp. 74 and 81, Nos. 1588 ञ and 1634 ञ. Both are in Maithila character and without date.

Prabodhacandrodaya, p. 64, No. 1534 ऋ. The MS. is in old hand-writing with only a few modern leaves. The character is Newari.

Mudrārākṣasa, p. 88, No. 1648 ऋ copied in Newari, in N.S. 491=1871 A.D., at Lalitapura, by Gomendra Candra of the school of the gem of writers when King Jayārjuna was reigning. The MS. is complete.

It has a commentary entitled Mudrāprakāśa, p. 83, No. 1645 ऋ, by Vaṭeśvara Miśra, son of Mahāmahopādhyāya Gaurīpati in Maithila character. The MS. contains commentary of the first and a second Aṅkas and a portion of the third.

Karpūramañjarī-nāṭikā, p. 45, No. 1261 ऋ, copied in La. Sam. 358.

Gaurīdigambara, p. 13, No. 382 ऋ, by Śaṃkara Miśra. (See notices of Sanskrit MSS. Vol. XI, p. 12.)

DRAMAS, NEPALESE.

Amṛtodaya-nāṭaka, p. 147, No. 1418, in Nāgarī character, in Sam. 1848=1792 A.D. This appears to have been composed under the Gurkhas. For the contents of the work see Report, p. 17.

Asvamedhanāṭakam, p. 149, No. 1617, by Sumati-Jitā mitra-deva in N.S. 810=1691 (see Report, page 18).

Gītadigambara, pp. 13 and 103, No. 382 ऋ, by Vaṃśa-mapi, the son of Rāmacandra of the Vilvapañca race of Maithila Brāhmaṇas. Vaṃśamanilived in Nepal and wrote this work on the occasion of a Tulāpuruṣadāna by Pratāpa Malla Deva of Kāṭhmandu in the Śaka year 1577=1655 A.D. It is in imitation of Jayadeva's Gitagovinda. But it has a hymn to the united form of Hara and Pārvatī in Hindī which has a ring of Tulasidāsa who died of plague in 1624 A.D.

It was composed to entertain the Princes and Paṇḍitas assembled to see the Tulāpuruṣadāna in which the King in his armours weighs himself against gold and other precious

metals and gives them away to Brāhmaṇas. Pratāpa was himself a poet and his Aṣṭakas are to be found in all the holy places in Nepal inscribed at prominent places on stone. It is meet that on an auspicious occasion like this he should encourage a Sanskrit dramatic performance.

Dhūrttasamāgama, p. 66, No. 1536, by Jyotirīśvara surnamed Kaviśekharaṇḍīya. His grand-father was Rāmeśvara and his father was Dhīrasimha. They belonged to the clan of Mahīśāsana and he was the lord of the village named Pallījanma. He is called Abhinava Bharata. This is significant. It is known from Report, p. 23, that he was the author of a semi-vernacular work entitled Varuṇa-ratnākara, giving the poetic conventions of his age.

He was contemporary with Harisimha of Simraon (1324) who defeated a Sultan (Śuratrāmī), and the work was represented immediately after the conclusion of peace. This appears to be a comedy.

Pāṇḍavavijaya, p. 19 and 115, No. 694 अ, by Jayarāṇa Malla Deva, the husband of Nāthalla Devī, the rightful heir to the throne of Nepal and the son of Vijaya Malla (see historical preface by Prof. Bendall). This is also called Sabhāparva nāṭaka, from which it appears to represent the event of the Sabhāparva of the Mahābhārata.

Bhairavānanda-nāṭakam, p. 84 and 119, No. 1078 अ, by Mapika, the son of Rājavardhana who, by the boon of Nāṭeśvara, was an expert in dramaturgy. This appears to be a secular drama, the hero being Bhairava and the heroine Madanāvati, a celestial damsel cursed by a Ṛṣi to become a mānuṣī. The drama was enacted on an appropriate occasion, namely, the marriage of Jayadharma Malla Deva, the son of Jayasthiti Malla by Rājalla Devī. About this King and his literary tastes see Appendix by Professor Bendall, pp. 11-14. He came apparently from Mithilā, a place of learning, and so he had cultivated a fine literary taste for the display of which his new position as King of Nepal afforded him ample opportunities. The birth ceremony of his son, the

same Dharma Malla, was celebrated by the performance of a four-act Rāmāyaṇa. Professor Bendall has noted this fact from the chronicles. In Cat. p. 246, No. 1418, there is a description of a four-act Rāmāyaṇa, by Dharma Gupta, the son of Rāma-dāsa. Dharma Gupta calls himself Poet Laureate. He was commanded by Jayayūthasiṃha Deva, who does not seem to be a King of Nepal though his dominions included parts of the valley, on the occasion of the Hariṣaṃkara rathayātrā, to enact the drama. The King Yūthasiṃha is said to have been a worshipper of Gopālesvara, Śikharaṇārāyaṇa and Jhaṅkeśvari. Of these the second is one of the four Nārāyaṇas who protect the valley, namely, Īṣanaṇārāyaṇa Viṣanaṇārāyaṇa, Caṅgunārāyaṇa and Śikharaṇārāyaṇa. From his title Siṃha he seems to have belonged to the race of Hari Siṃha, and from his worship of Śikharaṇārāyaṇa he seems to have dominion in Nepal. What stamps him as a King of Simraon is the epithet suraki-kula-kamala-kānana-vikāśanaika-bhāskara, i.e., he helped in the establishment of the Surki dynasty of Jaunpore. The troubles in the then eastern [Shurq] dominion of Delhi commenced at the end of the reign of Sultan Firoz Shāh of Delhi, 1388, and Yūtha Siṃha appears to be one of those Hindu Rājās who helped Malik Sharwar, a Khaujā, to establish himself as Malik-us-shurq. Yūtha Siṃha seems to have been a contemporary and a relative of Jayasthiti who, by marrying Rājalla Devī, made himself master of Nepal.

The present copy of the four-act Rāmāyaṇa is written in Newari some time after it was composed. Professor Bendall in his Cam. Cat. mentions a four-act Rāmāyaṇa entitled Rāmāṅka nāṭikā by the same author, son of the same Rāmadāsa, composed in 1360 A.D. This was enacted at Lalitapura. Rāma-dāsa was not a magistrate of Nepal as Professor Bendall says, but he was the spiritual guide to the Kings of Nepal. The drama was composed when the poet was young and his father living. He composed it to please his father and, as is common with young aspirants of literary fame, he displays his sounding titles, Vidyārṇava and Bālavāgīśvara. But the drama

noticed in this Catalogue, p. 246, was enacted at a later period, in another part of Nepal. This composition is here represented as a Nāṭaka, but this is opposed to the rules of dramaturgy in which Nāṭikā only can be finished in four acts. Many years after its composition when the poet was an old man he gave up his sounding titles. This very drama appears to have been twice more enacted, once on the birth ceremony and once more on the initiation ceremony of Dharma Malla.

The fact that the nāṇḍīs and prastāvanās differ according to the occasion raises a nice question. The prastāvanās are implicitly believed to contain contemporary historical information. That they certainly do. But the place and the occasion mentioned in them relates only to one single representation during the author's lifetime. The information that this drama was enacted four times in 40 years or so, shows its immense popularity in Nepal at the end of the fourteenth century.

ANTHOLOGY.

Prasannasāhityaratnākara, p. 211, No. 1574, by Nandana, in Newari character, is an anthology in 1,000 stanzas. The compiler is very proud of his knowledge of Paṇini and Sāhitya. He says his work is beyond computation. He commences with Śivavrajyā and quotes a verse of Vasukalpa Datta in the beginning. This work is compiled in imitation of Kavivacana Samuccaya [See Rep., pp. 20-21] in which collations of verses on different subjects are called Vrajyās. That is Buddhistic while the present is Hindu.

Prastāvaratnākara, p. 212, No. (2)94, by Haridāsa, son of Puruṣottama, of the Karaṇa clan, an inhabitant of the Mahārājya Khārāgaḍa. Puruṣottama had four sons—Kṛṣṇadāsa, Dāmodara, Nārāyaṇa and Haridāsa. Haridāsa was a worshipper of Gaṇeśa and was proficient in Joytiśāsāstra, Vṛhat kathā, Smṛti kathā, Āsikya, Sāmudrika, Śākuna, Pañcatantra, Caraka and Kāvya. It was composed in 1614, probably of the Vikrama samvat, at Jaṭāpattana, during the reign of Varavīrasāhī. There is a table of contents given in

verses at the beginning of the work, from which it appears that the work is complete in 21 chapters—(1) Nīti, (2) Rājanīti, (3) Prakīrṇakākhyānam, (4) Anyokti, (5) Praise of wealth, (6) Praise of good men, (7) Gardens, (8) Gods, (9) Censure of bad men, (10) Kūṭākhyāna, (11) Good manners, (12), Righteousness, (13) and (14) Praise and censure of women, (15) Trees, (16) Love, (17) Omens, (18) Palmistry (19) Juggling, (20) Jyotiṣa, and (21) Book on gems. The MS. was copied in Sam. 1890 by Vidyānanda the great worshipper of Buddha.

RHETORIC.

Kāvyaaprakāśa, p. 67, No. 1586 क, is in Maithila character.

Kāvyaḍarsa, p. 74, No. 1585 ख, is a dilapidated copy.

Daśarūpakālaṅkāra, p. 12, No. 344 क, is in Maithila character, composed by Viṣṇudhanika.

Sahṛdayahrdayāvaloka, p. 15, No. 400, in Maithila character, copied in La. Sam. 91. This is well known as the commentary by Ānandabardhana on Dhvani, a work of unknown authorship.

LEXICON.

Amarakoṣa (1) p. 19, No. 772 क; (2) p. 19, 772 ख; (3) p. 28, No. 802 ग; (4) p. 23, 803 क; (5) p. 50, No. 1361 ङ; (6) p. 56, No. 1473 ञ; (7) p. 69, No. 1537 घ; (8) p. 71, No. 1559 ङ; (9) p. 75, No. 1608 ञ; (10) p. 75, No. 1608 ञ; and (11) p. 77, No. 1633 क. (1) (2) (3) and (4) are in Newari; (5) is in Bengali? copied in V. Sam. 1511 in Campakāranya during the reign of Madanasimha Deva; (6) is in Newari copied in 412 N.S.; (7) is in Maithila character; (8) is a mere fragment; (11) is in Maithila copied during the reign of Bhavasimha Deva.

Amarakoṣaṭippanī, p. 60, No. 1475 घ, is in Newari character.

Amarakoṣṭikā, p. 23, No. 802 क and ख and 803 ख. The first is in Maithila composed by Vṛhaṣpati, commonly known as Rāyamukuta; the second by Śrīkara, the Court Paṇḍita of

Rāmasiṃha of Mithilā, and the third is by these two commentators. Rāyamukūṭa flourished in the early part of the fifteenth century in Bengal. He was highly honoured by the Hindu dynasty which rose on the ruins of the Ilias shāhis of Bengal. Rājā Kans was the founder of this dynasty, but his son Jadu became a Muhammadan, and even after his conversion he patronized Rāyamukūṭa, who speaks of his patron as Jalālud-din. The Śrīkara may be the father Śrīmātha Ācāryya Cūḍāmaṇi, who is reported to be the guru of Raghunandana. Raghunandana flourished by middle of the Sixteenth Century, and there is nothing to prevent the father of his guru going in shares with Rāyamukūṭa about the authorship of a commentary on the Amarakoṣa.

Mēdinakoṣa, p. 79, No. 1688 ऋ, in Maithila, copied in La. Sam. 877.

Dhanañjaya-nighaṇṭu, p. 189, No. 1089. It was copied in Sam. 1654-1598 A.D. The present MS. is defective in the beginning. The colophon of the second chapter is the same as in I.O. Cat. p. 285 B.

FINE ARTS.

Saṅgītasārasaṃgraha, p. 268, No. 1478, by Jagajjyotirmalla, is an abstract of all the works on music, dancing and acting known at his time. The work was composed in N.S. 746, copied by Śiva, the son of Siṃha-Deva, in the reign of the Royal compiler.

The Royal bard says that it is reported that Bharata wrote his work in one hundred thousand slokas, but it is very doubtful if the work exists in its entirety. He saw certain portions and he heard of some other portions from others. Vipradāsa Bharata collected some portion. Vyāsa embodied some portion in his Purāṇas. From these and from other sources the King made his collection. He did not say anything new, but only changed the versification.

Saṅgīta-candra, p. 260, No. (2) 222, is based entirely upon Bharata nāṭya Śāstra. It is a comprehensive work on music and dancing. The work was brought to Nepāla by Jagajjyotir

Malla from Southern India, and he, with the assistance of Vaṅgamaṇi, wrote a commentary entitled Saṅgitabhāskara, p. 262, No. (2)222. The author of the text is Abhilāṣa. The work is interspersed with Newari translation of important passages by the Royal author.

Saṅgītasarvasva, p. 67, No. 1586 ञ, in Newari character. The work was known only in quotations, see p. 686 B. Cat. Cat. Vol. I. It quotes from the following works—Nāṭyadarpapaṇa, Saṅgitavallī, Saṅgitasekhara, Nāṭyalocana, Saṅgitakalpa-vṛkṣa, Daśarūpa, Ratnakōṣa and Bharata. The work is by Jagaddhara who quotes it in his commentary on Veṇi Saṁhāra.

Hastamuktāvalī, p. 270, No. 798, by Śubhaṅkara, treats of the motions of hand in dancing. It is based on one of the chapters of Bharata Nāṭyāśāstra, supplemented by Kāma Śāstra. This work is explained by a commentary entitled Hastamuktāvalī-sārasamuddhṛtikā, by Ghaṇaśyāma, p. 272, No. 1282, written for the edification of the son of Ananta the daughter's son of Jagajjyotirmalla, composed in N.S. 795 = 1675 A.D.

Rāgamālā, or Rāgalakṣaṇam, p. 67 and 241, Nos. 1586 ञ (three leaves only) and 1478. By Bharata. Appears to be a chapter from Bharata Nāṭyāśāstra.

Mayasaṁgrahaḥ, or Pratiṣṭhātattvam, p. 69, No. 1587 ञ, is a work on architecture in which the modes of constructing palaces and dwelling-houses have been given.

Praśastiratna, p. 209, No. (2)191, is a letter-writer. In the preamble it records the rise of Pṛthvīpati Varmā in the Gorkhā hills. His son was Candrarūpasāha Varmā. His son was Viṣṇu Varmā, and his son Jīva Sāha Varmā was the patron of the author.

The letter-writer gives the number of the Syllable Śrī to be appended before the names of respectable addressees. Six are to be added before Guru's name, five before master's, two before servant's, four before enemy's, three before friend's, and one before son's or wife's name. The MS. is unique.

Gāyanalocana, p. 164, No. 1412, was copied by Kiriṭamālī Śarmā in Śaka 1706. It is a unique work on elementary music of the mediæval type. It gives the times of the day for the various tunes to sing. The MS. ends with an interesting quotation from the Saṅgītacūḍāmaṇi.

Caturaṅgatarāṅgiṇī, p. 168, No. 1612, by Vaṃsamāṇi, a work on the chess play, was composed under the order of Kṛṣṇānanda Rāya. Unique.

Nāṭyaśāstra, p. 196, No. 173, attributed to Bharata. The present MS. ends with the chapter on Āhāryābhinaya, which is marked as the seventy-second. See Bik. Cat., p. 510. The work has been published in its entirety in the Kāvya-māla series.

Bharatanāma-dīpaka-nāda-Śāstram, p. 281, No. 798. The same as Rāja. Mitra, No. 588, entitled Nāda-dīpaka, in the form of an original tantra, the interlocutors being Devī and Bhairava. It treats of the presiding deities of letters, length of vowels, metres, songs, vocal music and different subdivision of music. The work ends with the definition of a poet. Nāda is said to be the messenger of Cupid and takes the place of the fifth Upaveda.

POLITICS.

Cāpakya-Śloka, p. 60, No. 1475 ऋ, in Maithila character. Pañcātānta, p. 9, No. 242, is only a fragment.

Hitopadeśa, p. 72, No. 1583 अ, and p. 75, No. 1608 अ. The first is a fragment in Newari, and the second was copied in the reign of Yakṣamalla, in the year 594 of the Nepal era, i.e., 1474 A.D.

Ekādasādyadhikaraṇa, p. 30, No. 1076 ऋ, composed by Murāri Miśra—Mahāmahopādhyāya, on domestic and foreign affairs, as a sequel to his work on Bādhābhyuccaya lakṣaṇa, i.e., on the political obstacles. Unique. The MS. was copied by Harikara, son of Mahāmahopādhyāya Śrī Ratnākara.

Kāmandakiya Nītisāra, p. 91, No. 15, of the new

collection, in Maithila character, complete in 81 leaves, copied in La. Sam. 432. The work has been published in the Bibliotheca Indica. The author is said to have been a student of Cāṇakya. He speaks of the seven essentials of a reigning King.

Kuśopadeśaṭikā, p. 85, No. 1647 ॐ, by Bāndhava-Sena, in Newari character, copied in N.S. 644 = 1524 A.D. The small poem in eight verses known as Kuśopadeśa or Guṇāṣṭaka is said to have been composed by Aṅgadakumāra, and the commentary is by a Buddhist Vajrācārya Bāndhava Sen belonging to Mahāvihāra to the east of Kāṣṭhamāṇḍapa. It was composed under a tree within the compound of the Mahāvihār.

Rājavidhānasāra, p. 244, No. 232, is a work on politics in two parts, by Raṅganātha Sūri the son of Paṇḍitarāja Brajanātha, for the benefit of Mahārājādhirāja Yuddha-gīrvāṇa Sāhi of the Gorkhā dynasty of Nepāl (1799-1816) at Kāntipura which is another name of Kāṭhmāṇḍu. The first part treats of the court (sāṅgopāṅga) and the second part the duties of the King. Unique.

Tantrākhyānakathā, p. 64, No. 1534 ॐ and p. 74, No. 1584 ॐ, is an abstract of the Pañcatantra with a Newari translation, copied in N.S. 725, perhaps by a Buddhist scribe.

DHANURVEDA.

Dhanurveda, p. 190, No. 557, and Dhanurvedaprakaraṇam, p. 191, No. (2)82, are attributed to Śiva and Vikramāditya, respectively. For fuller description see Rep. p. 9.

Samgrāmaavidhiḥ, p. 264, No. (2)112, is a work on the art of war. It gives a definition of Akṣauhiṇī and treats of the disposition of the army in war. But it deals destruction more with mantras than with weapons.

EROTICS.

There are five leaves in p. 82, No. 1645 ॐ, in which the age of the woman has been taken as a factor in the subject-matter of the science.

Kāmakalā, p. 82, No. 1645 च, by Kokka, on erotics, written for the entertainment of Vainya Datta, is a modern work on the enjoyment of the company of females. The opening verse shows the aim and object of the work. The work is perhaps the same as *Ratirahasya*; at least the author and his patron are the same. For *Ratirahasya* see Burnell's Index of Sanskrit MSS. in the palace of Tanjaur.

Rasamañjarī, p. 32, No. 1077 क, by Bhānudatta, is in Maithila, copied in La. Sam. 492. For a commentary on this see Rep. p. 11.

Nāgarakasarvasva, pp. 86 and 109, No. 1648 च, by Padma Śrī Jñāna, a Buddhist monk, the pupil of a Brāhmaṇa named Vasudeva (see Report, p. 11). The MS. is complete in 18 chapters. In the second verse the writer speaks of works on erotics in languages other than Sanskrit. His work is in the form of a tantra of the left-handed class. One of his authorities is *Siddhyaika-vīrāma-tantra*. He quotes a verse from *Maheśvara* which to all intents and purposes is a *tāntrika* one. He relies also upon *Śāṅkara Kāmatantra* for his materials.

In p. 196, No. 1464, there is a commentary on this work by the King of Bhātga named Jagajjyotirmalla. The commentator takes great liberties with the text, for instance, in the second hemistich of the first verse the word *laḍaha* in the original has been changed into *yadiha*, because the word being an unknown technical term in erotics was rather hard for the Royal interpreter to explain. The Hindu Rājā takes the Buddhist Mañju Śrī as Kāmadeva without a word of explanation. It was a matter of course in his days. Mañju Śrī with a sword in one and a MS. in the other hand is at once the god of power, god of learning and god of love. The Mañju-Śrī hill near Kāthmandu is used by the Hindus as *Sarasvatī* hill on the day sacred to that deity. He is worshipped as *Padmā Kumārī* in Cooch Vihār. He has a position in Hindu *tāntrika* pantheon as the god of poetry.

DARŚANA.

Anumānakhaṇḍatikā, pp. 81 and 94, No. 1684 ऋ, by Vācaspati. It begins with an invocation to the child-form of Kṛṣṇa which became an object of general worship after the advent of Caitanya, but even before him it had its worshippers. The present MS., though labelled Anumānakhaṇḍatikā in the Darbar Library, appears to be an original work by Vācaspati, who, in one of the verses in the work, says that he had studied the systems both of Gautama and Jaimini. This is possible only in the case of Vācaspati, the commentator of the six systems. If my surmise be correct this is a brand-new discovery of a work on anumāna by the great Vācaspati.

Kiraṇāvalīṭikā, p. 50, No. 1861 ञ, though labelled ṭika, is really the text by Udayana. It ends with the chapter on Dravya. It is a commentary on Praśastapāda's bhāṣya on the Kaṇāda Sūtras. The MS. was copied at Navadvīpa by Hari Śarmā in the Śaka year 1491=1569 A.D. when the literary activity of the Naiyāyikas at that city was at its highest. The work has been published at Benares.

Dravyakiraṇāvalī, p. 85, No. 1118 ण, is the same MS. in Newari character.

Nyāyakusumāñjali, p. 18, No. 382 ण, is by Udayana. It has leaves 14 to 85, in Maithila character.

Kusumāñjaliprakāśa, p. 84, No. 1645 ञ, by Vardhamāna, the son of Gaṅgeśa Upādhyāya, the author of the Tattvacin tāmaṇi. This is a commentary on Kusumāñjali by Udayana, a work designed to establish the existence of God. Vardhamāna begins his work with a namaskāra to his father, who was an adept both in Nyāya and Mīmāṃsā. The MS. ends with the third stavaka.

Khaṇḍanakhaṇḍakhāḍya, p. 85, No. 1118 ञ, by Śrīharṣa. The MS. contains pp. 109-212 only. It was copied at Vijalapura by Paṇḍita Vāsudeva in La. Sam. 116, i.e., about 1288 A.D., a few years after the death of the author, who flourished about the time of the Muhammadan conquest.

Govindatattvanirpaya, p. 17, No. 619 क, by Mahāma-hopādhyāya Govinda, in five chapters. The MS. seems to be complete. It is difficult to classify it as it partakes of the nature both of Tantra and of Darśana. The first chapter treats of Adhikāri, this is tāntrika. The other chapters are (2) on the establishment of non-duality; (3) on the nature of Brahma as Śuddha; and (4) refutation of the theory that Prakṛti is the material cause. The MS. is worm-eaten and full of lacuna. It is written in Maithila character and dated in La. Saṃ, but the last digit falls in a lacuna 52 +. Unique.

Tattvacintāmaṇi, p. 45, No. 1261 ख. The MS. contains the second book only. It was copied in Maithila character in La. Saṃ. 486=about 1548 A.D.

Tattvacintāmaṇyāloka, p. 16, No. 468 ग. The MS. contains a few leaves only.

Tattvacintāmaṇyālokaṭīkā, p. 37, No. 1114 घ. Though labelled as above in the Durbar Library it is really a commentary on Tattvacintāmaṇi. The Āloka begins with वक्रानियम while this comments upon गुणतीतोपीशः. It is by Rucidatta (see India Office, p. 682). Rucidatta was a pupil of Jayadeva known as Pakṣadhara Misra, the author of the commentary known as Āloka.

Vātsāyananyāyabhāṣyaṃ p. 22, No. 787 ङ, contains the second chapter only. The MS. was copied in L. Saṃ. 298=about 1410 A.D.

Nyāyavārttikatātparyyaṭīkā, by Vācaspati Misra, p. 48, No. 1380 च. The MS. contains the fifth chapter only.

Nyāyavārttikatātparyyaṭīkā, by Udayana, p. 49, No. 1861 छ. This is wrongly called ṭīkā. It is really pariśuddhi. The MS. contains the first and second chapters only. It was copied in Sarṣapagrāma in the Śaka year 1410=1488 A.D.

Tātparyya-pariśuddhi, by Udayana, p. 81, No. 1076 ड, p. 45, No. 1261 ढ, p. 47, No. 1821 क, are in Maithila character; the first was copied in La. Saṃ 339 and the last in La. Saṃ 408. The first ends with the second, and the last with the fifth chapter. The former was copied by Jaṭādhara

under orders of Lakṣmīpati Upādhyāya, and the latter by Vācaspati under orders of Vāṇinātha Bhaṭṭācārya. This is a commentary on the fifth remove on the Gautama Śūtras:—

Gautama Śūtras.

Vātsāyana's Bhāṣya.

Udyotakara's Nyāya Vārttika.

Vācaspati Miśra's Tātparyyaṭīkā.

Udayana's Tātparyyapariśuddhi.

Its full name is Nyāyavārttikatātparyya-pariśuddhi. It has been published at Benares.

Dharmaputrikā, p. 92, No. 86 ८ of the new collection, is a work on Yoga. It partakes of the character both of Philosophy and of Tantra; the chapters are marked some as paṭalas others as Adhyāyas. It deals with such topics as dhyāna, dhāraṇā, siddhi, antarāya, cikitsā and so on, in 16 chapters. It is a short work in 11 leaves only. It appears to have been composed in N.S. 189=1069 A.D. in the reign of Śaṅkara Deva. The last pāda of one of the verses appears to contain the name of the author, but it is so incorrect that it would be venturing too much to base any conclusion upon it. The pāda is Śrī Jajjalasyottaratollakeyaḥ. Unique.

Nayatatvāloka, p. 49, No. 1861 ८; the correct name seems to be Nyāyatattvāloka. The MS. contains the third chapter and a portion of the fourth. There is a MS. of this work in the L.O., being No. 205, p. 610 B., which contains the first and second chapters; and the last treats of thirteen out of sixteen topics of Gautama, namely, from Prameya to Chala. The present MS. therefore seems to treat of Jāti and Nigrahas-thāna, of which Jāti is exceedingly difficult and deserves a fuller treatment than was given to it by Vācaspati in his Tātparyyaṭīkā. The MS. was copied in La. Saṃ. 449 at the village of Kāko in Mithilā.

Bauddhādhikāravākhyā, p. 61, No. 1508 ८, by Narahari, is a brand-new discovery of a commentary on Udayana's celebrated work, the Bauddhādhikāra. The MS. has 71 leaves only. The commentator learned the Bauddhādhikāra from his father.

The other commentators of this work are Bhagīratha Ṭhakkura, Śaṅkara Miśra, Vardhamāna Upādhyāya, Raghunātha Śiromaṇi and Mathurānātha. Raghunāth's commentary again was commented upon by Guṇānanda and Gadādhara.

Vākyasudhātīkā, p. 249, No. (2)284, by Brahmānanda Bhārati, the pupil of Ānandabhārati. The Vākyasudhā is attributed to the great Śaṅkarācāryya. It commences with Rūpaṃ dr̥ṣyaṃ and so on. The present is a complete MS. of this commentary. But in our MS. the text is attributed to Bhāratiṭīrtha Guru by the commentator Brahmānanda. Rāja. Mitra in Nos. 1247, 1445, Hall page 129, and Burnell, 91a, from the colophons of their MSS. attributed the work to Śaṅkara, but the present commentator attributes it to his Guru Bhāratiṭīrtha, and his authority seems to be unimpeachable.

Vijñānadīpikāvivṛtiḥ, p. 250, No. 1318. Padmapādācāryya, the pupil of the great Śaṅkara, wrote a work entitled Vijñānadīpikā on the usual topics of the Vedāntins. The present MS. contains this work with an anonymous commentary. Both Unique.

Śārīrakamīmāṃsābhāṣya p. 61, No. 1475 ॥, by Śaṅkarācāryya. The MS. contains the fourth chapter only. It is in Maithila character.

EPICS.

Rāmāyaṇa, p. 29, Nos. 1001 ॥ and ॥; p. 84, No. 1079 ॥; p. 62, 1508 ॥; p. 71, No. 1559 ॥ and p. 88, No. 1645 ॥. The first contains the Fifth Book only in Maithila character, copied in La. Sam. 878. The second contains the Uttara Kāṇḍa only copied in Maithila in La. Sam. 804. The third, p. 84, in Newari character, from page 8 to page 806; the fourth, in Newari character, copied in N.S. 657=1587 A.D. The fifth in Maithila contains a few pages of Book VII only. The sixth and last in Maithila is a worm-eaten incomplete copy of Book V.

Mahābhārata, p. 25, Nos. 867 and 869; p. 29, No. 1001 ॥;

p. 88, No. 1077 ऋ; p. 54, No. 1864; p. 72, No. 1559 ः; p. 81, No. 1685; and p. 88, No. 1698 ण.

The first is in Maithila, copied in La. Sam. 412, at Kṛṣṇapalli, in Mithilā, under the orders of Makhāya Thakkura. In N.S. 767, this MS. was used by Pratāpa Malla of Kāthmaṇḍu in having it read through for religious purposes, in 15 days. It contains the Śāntiparva only of the Mahābhārata. The second MS. in that page contains Book V copied in Maithila in La. Sam. 422.

The third is also in Maithila and contains portions of the same parva.

The fourth contains the last Book in Bengali character copied in La. Sam. 485.

The fifth contains the First Book only.

The sixth contains the Second Book only in Maithila, copied in La. Sam. 885.

The seventh is an incomplete copy of the Sabhāparva in Newari.

The eighth in Newari contains Śalya and Gadā parvas only.

Mahābhāratasya Ādi-Virāṭa-parva-ṭīkā, p. 29, No. 1001 ऋ, is incomplete.

Dānadharma, p. 48, No. 1821 ऋ, is a part of the Śāntiparva in Newari. It contains 15 chapters only on Vaiṣṇavadharma, being a part of Dānadharma. Copied in N.S. 169=1049 A.D.

Harivaṃśa, p. 15, No. 455, and p. 25, No. 910 ऋ, both in Newari character. The first is incomplete towards the end, and the second was copied in N.S. 257=1187 A.D.

Harivaṃśaṭīkā, p. 29, No. 1001 ण, was copied in Śaka 1580.

Bhagavadgītā, p. 19, No. 786 ऋ; p. 88, No. 1176 ऋ; p. 89, No. 1179 ऋ; p. 61, No. 1508 ऋ; p. 62, No. 1508 ऋ, and p. 75, No. 1608 ऋ.

The second is in Newari, the third is incomplete, the fourth is in Newari of N.S. 481=1861 A.D., the fifth is in Newari, copied in N.S. 888, and the sixth bears the date N.S. 452=1882 A.D.

Anusmṛtistava, p. 69, No. 1587 ग, in Newari character, is a hymn to Viṣṇu from the Mahābhārata "said to be one of the five jewels" in that work.

Viṣṇusahasranāmabhāṣya, p. 75, No. 1608 ड. The text appears to be from the Anuśāsanaparva of the Mahābhārata, and the bhāṣya is attributed to Śaṅkarācārya.

PURĀṆA.

Viṣṇupurāṇa, p. 26, No. 910 च and ह, and p. 29, No. 1001 क. The last is written in Maithila; and the first, in two parts, comes very nearly to the end.

Bhāgavatapurāṇa, p. 18, No. 858; p. 18, No. 859; p. 19, No. 850; p. 25, No. 860 क; p. 28, No. 976; p. 82, No. 1077 ग, and p. 84, No. 1079. The first two MSS. are in Maithila character bearing date La. Sam. 897 and contain the tenth skandha only. The third is a fragment of the tenth in Maithila. The fourth contains from the middle of the first to the middle of the tenth skandha. The fifth is a complete MS. of the Purāṇa written in beautiful Devanāgarī hand copied during the reign of Prāṇamalla Deva of Bhātga, by Harivarmā, a great astrologer, for Viṣṇusimha, the son of Bhāvasimha, in the year Kaurppileyāgnijāsyebde = N.S. 658 = 1588 A.D. The sixth contains a few leaves only of the tenth skandha in Bengali character. The seventh contains the tenth skandha of the Bhāgavata in Newari character.

Bhāgavataṭikā, p. 28, No. 984; and p. 91, No. 14 क, of the new collection. The first is Śrīdhara's commentary copied in Maithila character in La. Sam. 472 by Nārāyaṇa at Koreñi, in Mithilā. The second also was copied in the same character by Raghupati at the Village Poāri in La. Sam 898. It contains the commentary on the eleventh and twelfth skandhas only.

Brahmapurāṇa, p. 83, No. 1645 ट, and p. 85, No. 1647 क. The first in its colophons styles itself the Ādi-brahmapurāṇa. The second is only a small fragment.

Kūrmapurāṇa, p. 24, No. 845 ऋ, is in Nāgara character running through 500 pages. Complete in 6,000 slokas and in 43 chapters.

Śivapurāṇa, p. 25, No. 872, in Maithila character, is a fragment only.

Skandapurāṇa, pp. 8 and 141, No. 229, is in Gupta character. Professor Bendall and myself carefully examined the palæography of the MS. at the Durbar Library, and we came to the conclusion that the work must have been copied at least two hundred years before the Parameśvara tantra in transitional Gupta character, described by Prof. Bendall in his Cam. Cat. So the MS. must have been copied before 659 A.D., as the Parameśvaratantra was copied in Harṣa era 252=859 A.D. [See my Report, p. 4.]

Since writing that Report I have carefully compared my reconstruction of the Skandapurāṇa in the Darbar Library with the copy of the Ambikākhaṇḍa of the Skandapurāṇa in the Library of the Asiatic Society of Bengal, and have found them to differ as much as any two Paurāṇika works of any cult may differ from each other.

As there is no mention of Khaṇḍas in any of the colophons of the Purāṇa as found in the Durbar Library, it may be inferred, that it formed the Purāṇa entitled Skandapurāṇa. It gradually branched out into so many Khaṇḍas and so many Māhātmyas, that scholars thought that the Purāṇa hardly existed except in Khaṇḍas and Māhātmyas.

Nārasimhapurāṇa, p. 29, No. 1001 ऋ, contains 192 leaves in Maithila character, copied in La. Sam. 889, by Rucinātha Śarmā, in the reign of Madana Siṃha Deva at Sipāha Kāṭaka in Gorakhpore.

Bṛhannāradiya, p. 24, No. 845 ऋ; p. 25, No. 910 ऋ; and p. 29, No. 1001 ऋ. They are all in Maithila character. The first is incomplete. The second was completed in La. Sam. 429 and the third in 425.

Paśupatipurāṇa, p. 208, No. 984, copied in N.S. 824=

1704 A.D. Unique. Spoken by Pulastya but quoted from Vyāsa. The MS. is complete. It is much more concerned with the origin and the sacred character of the Vāgmatī on which stands the sacred shrine of Paśupati than with Paśupati himself. It has the following Khaṇḍas:—

1. Tirthayātrā Khaṇḍa.
2. Pradyumnavijaya Khaṇḍa.
3. Gokarṇeśvarapratīṣṭhāpana Pūrvārdha Khaṇḍa.
4. Tīrthānandapurāṇe Pūrvārdha Khaṇḍa.
5. A stray chapter containing a hymn on the Vāgmatī.

Prahlādacaritra, p. 61, No. 1508 ग, from the Viṣṇu-purāṇa in Newari character.

Vasiṣṭha-Dīpa-saṃvāda, p. 51, No. 1868 ङ; p. 62, No. 1508 ञ; p. 64, No. 1586 क; p. 65, No. 1586 ङ; and p. 72, No. 1559 ञ; are all from Padmapurāṇa Uttara Khaṇḍa; and in Newari character. The last was copied in NS. 588=1468 A.D.

Haritālikā Kathā, p. 82, No. 1077 च, from the Bhaviṣ-yottarapurāṇa, in Bengali character, contains the story of the spread of the worship of Hara and Gaurī in a certain form by married women.

Viṣṇudharma, p. 29, No. 1002 क, and p. 30, No. 1002 ख, both in Newari character, the first was copied in N.S. 167=1047 A.D. [See J.A.S.B., 1897, p. 312, and my Report, p. 5.]

Devī Māhātmya, (1) p. 18, No. 882 ख; (2) p. 88, No. 1077 ञ; (3) p. 54, No. 1868 ङ; (4) p. 55, No. 1876 ज; (5) p. 56, No. 1478 ञ; (6) p. 61, No. 1508 ङ; (7) p. 68, No. 1584 ग; (8) p. 68, No. 1584 ङ; (9) p. 64, No. 1584 च; (10) p. 68, No. 1586 ङ; (11) p. 69, No. 1587 क; (12) p. 69, No. 1559 क; (13) p. 70, No. 1559 घ; (14) p. 74, No. 1588 ङ; (15) p. 74, No. 1584 ङ; (16) p. 75, No. 1608 घ; (17) p. 75, No. 1608 ज; (18) p. 81, No. 1645 क; (19) p. 82, No. 1645 ग; and (20) p. 55, No. 1478 घ.

The first is a fragment in Newari character. The second is in old Newari, copied in NS. 229=1109 A.D. marked in letter numerals. The third is in Nāgara, and the fourth in Newari, both fragments. The fifth is in Newari

character copied in N.S. 519=1899 A.D. The sixth is in Nāgara dated V. Sam 1492=1486 A.D. in Campakāranya during the reign of Pṛthvīsimha Deva. The seventh is in Maithila copied in La. Sam. 392(?) by Udayakara under the order of Kamsanārāyaṇa. The eighth is in Newari character copied in N.S. 885=1265 A.D. by Maṇināga, a resident of Nili Śīla, during the victorious reign of Abhayamalla Deva. The ninth is in Newari character copied by Vajrācārya Śrī Sugata-candra in N.S. 118=998 A.D. in the victorious reign of Dharma Malla Deva. The tenth and eleventh, in Newari character, are fragments only. The twelfth copied in Newari in N.S. 858=1238 A.D. in the victorious reign of Abhaya Malla Deva. The thirteenth is in Newari character copied during the same reign. The fourteenth is in Newari character. The sixteenth is dated N.S. 262=1142 A.D. The eighteenth is in Newari character copied in N.S. 889=1269 A.D. The Devīstava forms a part of the MS. The nineteenth is a fragment in Nāgara character. The twentieth is dated N.S. 522.

Devīmāhātmyaṭīkā, p. 51, No. 1861 ८, by Hārītāmra Śrī-pitāmbara, otherwise called Durgāsandehabhedikā, a commentary on the Devīmāhātmya. This was copied at Haripura by Haladhara who seems to have enjoyed the title of Vaṃṣa-maṇi in La. Sam. 373.

Kārttikamāhātmya or Vaiṣṇavāmṛtasāroddhāra, p. 6, No. 92 and p. 82, No. 1077 ३, both from the Skandapurāṇa and both copied in Bengali character; the first was copied at Parihāra in La. Sam. 412; and the second in La. Sam. 447. The interlocutors are Nārada and Brahmā and the subject Vaiṣṇavism. This appears to be the same work as noticed in pp. 217-218 of the MS. Index prepared by Captain Wilford's Paṇḍita. [See p. 1414 I.O. Cat.] There are many other works bearing the same name from other Purāṇas, and what is curious still there is a work of the same name in the Skandapurāṇa itself. [See Sanskrit College Catalogue by Castrì and Gui, part 4, Nos. 211 and 252.]

Vaisākhamāhātmya, p. 61, No. 1508 ८, from the Pātāla

Khaṇḍa, Padmapurāṇa, in Newari character. The same as noticed by Weber in Vol. I, page 180.

Ekādaśīmāhātmyam, p. 70, No. 1559 अ, and Ekādaśyutpattiḥ, p. 71, No. 1559 अ, give the paurāṇika legends about the sacredness of the fast on the eleventh day of the moon.

Rāmacandranāmāṣṭottaraśatam, p. 51, No. 1368 अ, is a part of the Uttara Khaṇḍa of the Padmapurāṇa. [See Ulwar 2320.]

Rāmopākhyānam, p. 78, No. 1583 अ, is from the Vana-parva of the Mahābhārata, in Newari character.

Rudramāhātmya, p. 82, No. 1645 अ, is from the Varāha-purāṇa, in Newari character.

Viṣṇujanmānukīrttanam, p. 51, No. 1863 अ, is a treatise on the incarnations of Viṣṇu, from the Bhaviṣyapurāṇa.

Śeṣadharmāṣaṃvāda, p. 13, No. 882 अ, is from the Brāhmāṇḍapurāṇa, in Uriya character.

Satvavādhāprasamanam, p. 83, No. 1645 अ, is from Viṣṇudharma, copied in N.S. 322=1202 A.D. during the victorious reign of Arimalla Deva. There is a chapter in Rāja Mitra, No. 2298, entitled Sarvavādhāprasamanavidhikathanam. The work described in that work is Viṣṇudharma and not Viṣṇudharmottara. [See Cat. Cat. 590B.]

Sūryyārṇava, p. 267, No. 1246, appears to be a Paurāṇika work on the consequences of sins committed in one existence, in future existences and their atonements. The interlocutors are Nārada and Amvārīṣa, and they speak of the atonements in the various rāśis.

STOTRAS.

Nilakaṇṭhastava, p. 46, No. 1320 अ, was copied in N.S. 407=1287 A.D. The hymn was known only in a single quotation by Rāyamukūṭa in his commentary on the Amarakoṣa. There are two copies of a work of the same name with a commentary in the Oriental Library, Madras.

Mahāpuruṣastava, p. 51, No. 1868 अ, is a part of the

Tenth Skandha of Śrīmadbhāgavata. It was copied in N. S. 696 = 1576 A.D.

Mahimnaḥ stotra, p. 227, No. 1630, is not the well-known work of the same name attributed to Puṣpadanta, the Lord of the Gandharvas, on which there are so many commentaries, but an imitation of it by one who, though bearing the name of the relentless Muni Durvāsas of the Purāṇas, is a historical person variously named Durvāsodeva Durvāsomuni. He is said to be the first teacher of all the Upaniṣads. The MS. is in Nāgara character, extent 317 slokas, having 18 chapters.

Kālabhairavastotra, p. 52, No. 1363 क, is from the Kāśī Khaṇḍa. It is a hymn to the grim deity, Kālabhairava, who, unless propitiated, would not allow anyone to live and die at that holy spot, where death, under any circumstances, leads to emancipation. He, with his broomstick, sweeps away all sinners from Benares.

Gajendramokṣaṇastavarāja, p. 18, No. 619 ग, is one of the five gems in the Mahābhārata.

Jyotisānandastava, p. 72, No. 1559 ङ, is a hymn to Śiva who is represented in the form of light. It is a tāntrika hymn. Unique.

Śaṇaiṣcarastava, p. 46, No. 1328 ङ; p. 48, No. 1361 ण; p. 79, No. 1633 च. They all come from the Skandapurāṇa. The second was copied in Rāmanandayuge, i.e., N.S. 493 = 1378 A.D.

Śāradāstava, p. 53, No. 1363 ञ, runs through 6 leaves and was copied in N.S. 520 = 1400 A.D.

Stavarāja, p. 39, No. 1176 च and च. Aufrecht in Lip. Cat. No. 1297, says that it is a hymn to Gaṇeṣa.

Stavarāja Māhātmya, p. 48, No. 1361 छ, from the Bhaviṣyapurāṇa, appears to be a glorification of the above.

Śivapañcākṣaram, p. 13, No. 382 ज, is a MS. in Uriyā character. [Cat. Cat., p. 650 A.]

Hariharastotra, p. 56, No. 1478 क, is from the Hari Vaṃśa.

Mrtyuñjayastava, p. 68, No. 1584 ऋ, is a part of *Parameśvaratantra* in 84,000 Ślokas. This appears to be the work entitled *Parameśvaratantra* in Prof. Bendall's *Cam. Cat.* p. 27. It is not a part of *Parameśvara-Samhitā* in Burnell 205A, which is a *Pāncarātra*. The MS. is in Newari character.

Vāgīśvaristotram, p. 56, No. 1478 ऋ, is a hymn to *Vāgīśvari*, a form of *Sarasvatī*, the goddess of learning. She is worshipped both by Buddhists and Hindus at *Bodh Gayā* and at *Benares*. Her glories are related in *Svayambhupurāṇa* as well as on *Kāśikhanda*.

Vināyakastava, p. 79, No. 1688 ऋ, is a hymn to *Gaṇeśa* from the *Bhaviṣyapurāṇa*.

Viṣṇupañjarastotram, p. 46, No. 1820 ऋ, was copied in N.S. 400 = 1280 A.D.

MISCELLANEOUS.

Varāhamihira Samhitā, p. 26, No. 983 ऋ, is a curious work copied in *Nepal Samvat* 280 = 1110 A.D. It begins with a long invocation to the god of Love whose influence is said to have been felt even by *Brahmā*, *Indra* and others. It treats of the age, auspicious moment and so on, of marriage.

Vetālapañcaviṃśati, p. 79, No. 1688 ऋ, is translation of the well-known work of that name in Sanskrit, into Newari.

Harimekhalā, in Newari language, p. 36, No. 1114 ऋ, is dated N.S. 541 = 1421 A.D. During the reign of *Jayajyotirmalla Deva*.

TANTRIKA.

Amṛteśatantram, pp. 11 and 125, No. 285 ऋ. This is otherwise called *Mrtyujidamṛtisavidhānam*. This may be the same as *Mrtyujit-bhāṭṭāraka*, mentioned by *Hall*, as quoted by *Kṣemarāja*. in his *Śiva-sūtra-vimarśinī*.

The MS. is dated N.S. 820, i.e., 1200 A.D. But as *Kṣemarāja* quotes the work in the tenth century, the work, like the majority of original tantras quoted by him, must be older still.

The work is complete in 24 paṭalas and appears to traverse the whole ground of Tāntrika subjects. Curiously enough in this work, which purposes to have been revealed by Śiva to his consort Pārvatī, there is a Maṅgalācaraṇa making obeisance to Śiva.

It treats of the God Amṛteśa and Bhairava Mṛtyujit as *para* and *apara* phases of one divinity.

Amṛteśvara-devasya Nityapūjā vidhiḥ, p. 49, No. 1361 ऋ, treats of the worship of Amṛteśa, Amṛtīśa or Amṛteśvara, and of the articles required in that worship. This is the deity spoken of in the preceding.

Indrākṣīstava, in Newari character, and Karpūrāstotra are two Tāntrika works mentioned in this Catalogue, being No. 1645 ऋ and 1376 ः, pp. 83 and 54. In Cat. Cat. p. 59B mention is made of an Indrākṣī-stava from the Nandikeśvara-purāṇa.

Kākacandēśvarīmatam, p. 155, No. (3)118, in Nāgari character, professes to be a new system of Tantra. It treats of Medicine, Alchemy, and so on. This is a much larger work than that mentioned in I.O. Cat., p. 889, where it is also called Mahārasāyanavidhiḥ. The Vedas being very old, the highest bliss cannot be obtained through them. Therefore Śiva speaks of the highest bliss as Mahājñāna, and, as opposed to it, Alpajñāna, to have recourse to before the attainment of Jñānavāda. Towards the end of the work there are many prescriptions in which mercury has its full play.

Kālikāstotra, p. 52, No. 1368 ः, is a hymn to Kālikā from the Tāntrika work Kālikākulasarvasva. This is to be differentiated from a work of the same name attributed to Śaṅkarācāryya. The work is in Maithila character.

Kālikulārṇavatāntara, p. 160, No. (2)130. In Newari character. Dated N.S. 867=1747. Unique. An Original Tantra in which the interlocutors are Devī and Bhairava. This work begins with "Vīranātha uvāca," "the Lord of Vīras said." The word Vīra means one who has attained

success in the left-handed form of worship. Viranātha, therefore, means the supreme Lord of these Viras. The work speaks of Guhya Kālī, the great goddess of Nepal, and attempts to affiliate, though very clumsily, her worship to the Atharva Veda. In Cat. p. 161 there is what purports to be a formula of Kālī-worship in one hundred letters.

Kālitattva, p. 161, No. 1589. It has another name, Ācāra-pratipādanatattvam. The first three leaves are missing. This with the work mentioned next after it in Cat. p. 162, No. 1589, forms an incomplete copy of Kālitattva (see pp. 586 and 587 of the Bikānir Catalogue). Rāghava Bhaṭṭa, the author, was a great Tāntrika writer and commentator whose Padārthādarśa, a commentary on the Śāradātilaka, is often quoted in Smṛti and Tantra compilations. The MSS. in the Darbar Library treat of Ācāra and Prāyaścitta respectively. The author characterises his commentary on Śāradātilaka, in Bik. Cat., p. 609, as Satsampradāyākṛta-Vyākhyā. From the last page of the Benares Edition of the work, Sam. 1958, it appears that Rāghava Bhaṭṭa's father came from Nasik to Benares, and that the date of the composition of the commentary is 1550 of the Samvat Era, as that is used by the Marhattas=149½ A.D.

Kālottara, pp. 9-10 (called in the colophon Vṛhat-kālottaram nāma Śivasiddhāntam), No. 278 ॐ, pp. 87-88 (Kālottare trayodaśaśatike), No. 1114 ॐ; p. 6 (Kālottara tantram), No. 89, p. 78, No. 1583 ॐ; pp. 8 and 96 (Kālottare Mahātantre Saptasatike), No. 226 ॐ; and p. 80 (Kālottara or Kālajñāna), No. 163½ ॐ.

Kālottara is a very ancient Tāntrika work. Abhinavagupta who flourished at the end of the 10th and the beginning of the 11th Century (see Buh. Kas. Rep., p. 80), quotes this work in his *Triṃśikā-tatva-civaraṇa*. An examination of the MSS. in the Durbar Library reveals the fact that there are three recensions of the work, namely, (1) a large recension, (2) a recension in 1,800 slokas, and another (3) a recension in 700 slokas. The name Kālottara suggests that it is the supplement

to a work entitled *Kālatantra*. The work was hitherto known only in quotations. It deals with the worship of Śiva. The interlocutors are Śiva and Kārttikeya (see Cat., p. 96). The names of chapters, as given in that page, show that it traverses the whole ground of a *tāntrika* work. One of the chapters, namely the twenty-fourth, is named *Kālacakra*. This work is complete in 32 *paṭalas*, while in the *Vṛhat* recension (Cat., p. 9-10) there are 40 *paṭalas*. It also traverses the whole ground of a *Tāntrika* work, but more fully and in a different order. Has this anything with the *Kālacakra* of the Buddhists?

Kulasārasaṃgraha, p. 162-68, No. 1668, an original tantra with Īśvara and Devī as interlocutors, is a part of *Soma-bhujāṅgavallī* which again is a part of *Amṛtamathana*. The work appears to be unique and complete in 86 *paṭalas*.

Kaumārīpūjā, p. 46, No. 1820 ॐ, *i.e.*, the process of worshipping one of the mothers named Kumārī, was copied in N.S. 400=1280 A.D.

Kriyākālpatarau kriyākāṇḍah, p. 14, No 382 ॐ, appears to be only a part of *Kriyākālpataru*, a complete work of the *Kulasāstra*, *i.e.*, of the left-handed form of worship by Śaktinātha surnamed Kalyāṇakara. He opens the work by making obeisance to a succession of Gurus. The great teachers of the sect (*pāramparya*prākāśins) were Kaṇṭhanātha, Gaṅgādhara, Munīndra, Mahāvala Maheśāna, Vāgīśvarānanda, and Devarāja, who was the preceptor of the author and Vicitrānanda Deva. The materials used are *Kulasāstras* and *Āmnāyas*. The author explains the words of Śiva according to tradition and according to sound reasoning. In the first place the author mentions a number of *yogas* according to *tāntrika* rites. The MS. is incomplete and in Maithila character. Neither the work *Kriyā kalpataru* nor the author Kalyāṇakara is mentioned by Aufrecht.

Gurupaṅktipūjāvīdhiḥ, p. 50, No. 1361 ॐ, in Newari character, 9 leaves only. Rāj. Mitra, No. 4081, speaks of a *Gurupaṅktikayaca* from the *Gurutantra*. The present work

forms a part of Gurupaṅkti worship, being one of the Pañcāṅgas or five essentials of worship.

Guhyasiddhisāstram, p. 87, No. 1648 ३, in Newari character, was copied in N.S. 514=1394, at Bhātgaō, in the reign of Jayasthiti Malla. The work is probably one brought by the Paṇḍits of that king from India. It is a most violently vāmācārī work. The matter is obscene, written in a mystic form. The language is ungrammatical and in places unintelligible.

Ciñcinimatasārasamuccayaḥ, p. 178, No. 769, is an original Tantra in 12 paṭalas. The first verse obscurely hints that the cult of Ciñcīṇī was originated by Siddhanātha, one of the successful Yogīs who went by the title Nātha. It belongs to Vāmācāra and to Paścima Krama. The language is obscure, ungrammatical and unintelligible. In the opening verses it enumerates the various forms of religious practices current at the time. The work belongs to the early period of Tāntrika development.

Chatrayogodbhūtadoṣaśāntividhiḥ, p. 174, No. 1111. It treats of the process of atoning for the defects arising from chatrayoga, composed under the order of Emperor Bahadur Shāh of Delhi in Śrīśāke Śarapuṣkarāvanīdharapraṭīyaro-cirṃpīte, i.e., saka 1775 or 1858, just before the mutiny. Chatrayoga is a process of worship prescribed by Bhṛḡu.

Jayadrathayāmala, p. 175, No. 258, a longish work on paper, extending to about 3,000 slokas. The MS. is not very old. It is dated Newar Samvat 762=1642 A.D. It treats of some topics to be found in the Kulārṇava. It was for a long time suspected that the worship of Kālī did not originate in the higher classes in India. The present work says that the Parameśvarī should be worshipped in the house either of a potter or of an oilman, two castes holding a very low position in Hindu Society. The entire work is said to extend to 24,000 slokas. The present MS. then is only a fragment. The whole work is divided into four parts of 6,000 slokas each called ṣaṭka. The present is a portion of the second ṣaṭka. It treats of the worship of various forms of Kālī, namely, Dambara

Kālī, Gahaneśvarī, Ekatārā, Caṇḍaśavarī, Vajravatī, Rakṣākālī, Indīvarī Kālīkā (perhaps the same as Nīlasarasvatī), Dhanadā Kālī, Ramanyā, Īśāna Kālī and Mantramātā. The first part of this MS. is named Kālasaṅkarṣaṇī, the second Vidyāvidyeśvarīcakra and the third part Yakṣīṇīcakra. The colophon of the work like that of all ancient tantras is too long and appears to be a string of names, the import of which, if it existed at all, is lost. It runs thus in the present case:—‘Iti Śrī Bhairava-srotasi Vidyāpīṭhe Śīraśchede Jayadrathayāmale, Caturviṃśatisāhasramahātāntre dvitīya Śaṅke,’ &c., &c.

Jhaṅkārakaravīratānta, p. 181, No. 109, is a mahātānta complete in 8,000 slokas. The present MS. therefore with 675 slokas is only a fragment. The worship prescribed in it is that of Caṇḍakapālīnī, a fierce form of the goddess Kālī, decked in skulls. The work appears more to be a compilation than an original tantra. Jhaṅkeśvarī, who has a solitary temple in the fierce-looking woodland, a few miles off Kathmandu, was an object of great worship in Nepal. Karavīra with yellow flowers is sacred to Kālī, and Jhaṅkāra means a peculiar sort of noise. In this form of worship a noisy Karavīra is preferred. This is a relic of tree worship.

Tattvasāra, p. 79, No. 1631 ॥, is an interlocution between Śaḍānana and Śiva on the nature of Godhead and emancipation. See Rāj. Mitra, No. 2142. Eggelling, p. 800, describes a Tattvasāra which is an interlocution between Sūta and Śaunaka.

Tārārahasyavṛttikā, p. 31, No. 1076 ॥, by Śaṅkara, in Maithila character, dated L. Sam. 511=1624 A.D. See I.O. Cat., p. 908 A. This is a tāntrika compilation by Śaṅkarācārya of Gauḍadeśa, complete in 15 paṭalas.

Tripurāsundarīprātaḥstotraṃ, p. 54., No. 1876 ॥, is from the Rudrayāmala.

Tripurāstava, p. 54, No. 1876 ॥, is also from the same source.

Tripurākavaca, p. 54, No. 1876 ॥, is also called Sarvārtha sādhanam or the means of attaining all objects.

Tripurājapahomavidhiḥ, p. 86, No. 1648 ऋ, is from the Vāmakeśvaratantra.

Tripurāśnānādi-nityakarmavidhiḥ, p. 74, No. 1584 च. These five complete what may be called a pañcāṅga of Tripurā worship.

Tvaritāstotra, p. 8, No. 226 क. Tvaritā is a form of Kālī, the process of whose worship is in the righthanded form given in Tantrasāra (Cal. Ed., p. 182). She is described as dark, and decorated on the head with a peacock's tail, with her cloth made of leaves. She bends forward a little towards the front owing to the weight of her bosom, over which hangs a garland of *guñjā* with the 8 serpent lords forming various ornaments of her body. She is in the form of a lady from the borderland, with hands raised in the position of granting boon and protection. She has three eyes.

Dikṣāvidhiḥ, p. 19, No. 736 ग, treats of the usual initiation ceremony of a votary of tantra.

Devikāsādhanaṃ, p. 7, No. 185 क, treats of propitiating Devikā by a house-holder.

Devikavacaṃ, p. 55, No. 1478 ग, is in Newari character.

Narapatijayacaryā, p. 69, No. 1537 ऋ. Dr. Bhandarkar, in p. 35 of his Report for 1882-83, says, "The author wrote this book at Anahilapattana in the reign of Ajayapāla who occupied the Caulukya throne from 1174 to 1177 A.D. He finished the work on Tuesday the first of the light half of Caitra in the year 1232 of Vikrama corresponding to 1176 A.D."

Svarodayadīpikā, p. 41 and 107, No. 1186, by Jagajjyotirmalla, is a unique commentary on the above written by Rājā Jagajjyotirmalla of Bhatgā in Nepal and copied by his court Paṇḍit Vamśamaṇi, a Maithila Brāhmaṇa. The date of composition is 1536 Śaka = 1614 A.D. The King brought the work from a distant country. There is a long genealogy of the Solar Kings of Nepal in this MS. which has been fully utilized by Prof. Bendall in his history of Nepal appended to this work. The extent of Yakṣamalla's dominions is given as Mithilā, Magadha, Gayā, the whole of Nepal, Bangadesa, the

Ganges, Gorkhā, Palpā and in the North, seven days' journey from Nepal.

Nitya-naimittika-vidhih or Śakti sūtra, p. 18, No. 619 च, is a work on daily rites of the worshippers of Śakti.

Nityāntātra, p. 8, No. 226 ग. Nityā is a form of Kālī mentioned in the Tantrasāra next after Tvaritā. She is dark-red with the moon crescent on the forehead, with lotus, noose, añkuṣa, the goad for driving an elephant, and full human skulls in her four hands. Her dress, her ornaments and her garlands are all red. She has three eyes. She is wife of Śiva with her frame shaking with lust and wine. This is a tantra on her worship.

Nityāhnikatilakaṃ, pp. 45, 47, and 111, Nos. 1820 क and च, is an unique work on the daily rites of the Tāntrikas. The MS. in p. 45 was copied in Newari character in N.S. 817 = 1197, the year of the Muhammadan conquest of Bihar; it was copied by Ācārya Harihara in the reign of Vijayakāmadeva, and that in 47 in N.S. 523 = 1403 A.D. The author is Munjaka, also called Jaya, the son of Śrīkaṇṭha who was an adept in the Pāścima Śāsana. The ancient tantras are divided as belonging to north, south, east and west Śāsanas. The worship of Kubjikā and the Śāstra Kubjikāmata (for which see *infra*) belongs to the Pāścima class. This work appears to be a very old compilation,—a handbook of the Kubjikāmata. It says that the Śaiva cult is higher than the Vedas, the Dakṣiṇa is higher than the Śaiva. The Pāścima is the highest of all. The highest aim of this cult is said to be proficiency in three kinds of Bhelaka or jugglery. The author's father, Śrīkaṇṭha, appears to have been a great writer of this cult. It is difficult to say whether Jaya or Munjaka was a son or a disciple of Śrīkaṇṭha. Perhaps he was both, as the Nāthas, though leading a monastic life, are credited with having children. The Nāthas or those who attained success in Tāntrika cults were recruited from the lowest classes and from outcastes, and their Sanskrit therefore is incorrect, ungrammatical and often unintelligible, as is the case with the present work.

Niśvāsākhyā Mahātāntra, p. 11, No. 279, is in a very dilapidated condition. I have pointed out that the Śivaite work on architecture is a part of this tantra. The present codex professes to be six thousand ślokas in extent, but the MS. does not seem to go much beyond the Pratiṣṭhā tantra. It was copied in N.S. 180=1060 A.D.

Nṛtyeśvarātāntra, p. 201, No. 1322. The Professors of dancing, singing and histrionic representations regard Śiva as the presiding divinity of these arts, and they call him Nṛtyeśvara, Naṭeśvara and so on. This tantra is named after him. The subject-matter of a tantra need not have any close relation with the name. The present MS. is a mere fragment extending to 56 Ślokas. It gives the formulae of meditating upon 8 Bhairavīs and 8 Mahākālīs whose names are to be found in p. 202. At the end of this MS. there is an invocation to all the vīras, i.e., successful heroes in the left-handed form of worship, and they include Bhārgava, Hanūmat, Bhīma among others noted in the Epics and Purāṇas.

Nṛsimhasundarikāvaca, p. 202, No. (8) 48, treats of an amulet consecrated to Nṛsimhasundarī. This is a unique work forming a part of a unique tantra entitled Sammilānatantra.

Pārameśvarīmatātāntra, p. 85, No. 1647 ऋ. There is a Pārameśvarīmatātāntra mentioned and described in Prof. Bendall's Cam. Cat. p. 27.

Pīṭhapūjāvidhiḥ, p. 17, No. 491, is a work on Tāntrika rituals about the Pīṭhas, places consecrated by the fall of the limbs of Satī after her death at the sacrifice of her father Dakṣa. Unique.

Puraścaraṇacandrikā, p. 50, No. 1361 ऋ, by Devendrāśrama, the disciple of Vibudhendrāśrama, is a Kaula work. The author in Rāj. Mitra 2399 styles himself Māntrika Cakravartī or the Emperor of mystic formulae.

Puraścaryyārṇava, p. 205, No. (2) 376, by Pratāpa Simhasāha, the Mahārājādhirāja of Nepal, in 1881 Samvat=1775 A.D. Unique. The Imperial author consulted many

Āgamas, Paddhatis, Upaniṣads, Jyotiṣa works, works on veterinary science, Purāṇas and Smṛtis.

Puṣpacintāmaṇi, p. 207, No. 966, is a tāntrika compilation on the subject of offering appropriate flowers to various tāntrika divinities. Unique. Date of copying N.S. 872 = 1752 A.D. The work is divided into 4 prakāśas treating of the flowers enjoined and prohibited in the worship of such gods as Śiva, Viṣṇu, Durgā, and Dakṣiṇakālī.

Pūjāvaidhiḥ, p. 89, No. 1176 ऋ, is a tāntrika work in Newari character.

Pūrvāmnāyatantra, p. 208, No. 109, by Ratnadeva, in Newari character, is a short tāntrika compilation. From the name it appears to be a compilation from those tantras which are classed as eastern. It gives the process of performing 28 tāntrika rites. Unique.

Pratiṣṭhāsārasaṃgrahaḥ, p. 78, No. 1638 ञ. The architecture and consecration of temples. It was composed because in this iron age people had no access to original tantras. Composed in N.S. 778, by Rādhā, who was a favourite both of the King and the Queen.

Prapañcasāratāntra, pp. 79 and 117, No. 1633 ञ, dated L. Sam 408. An original tantra in long and flowing verses by one who calls himself Ācārya, see Eggeling I.O. Cat. 869 B. and H.P. Vol. II. 130. This is a Vaiṣṇava Tantra. The present MS. contains 83 paṭalas.

Prāyaścittasamuccaya, p. 215, No. 1297, character Newari. The author is Hṛdayaśiva, the disciple of Īśvaraśiva, who belonged to the school of Raṇipatra Lambakarṇa belonging to the Mattamayūravamṣa. The last went from Raṇipatra to Gorāṭhikamaṭha and was at once accepted as his own by the Rājā of Dhāra. The work is Tāntrika as opposed to Smṛtṭa. Unique. The discovery of this work shows that at one time an attempt was seriously made to set up a complete code of Śaiva and Tāntrika regulation of life. The author says that his work is one of many of the kind. It belongs to an unknown mahātāntra named Bāthula which is quoted in

Madanapārijāta, Cal. Ed. p. 47. But the editor, a Mahāmahopādhyāya, calls Bāthula a Ṛṣi. Hṛdayaśiva is compared to Vidyeśvara in learning.

Prāsādadīpikāmantra-ṭippanam, p. 216, No. 1456. Unique. It is a Tāntrika compilation dealing in the last chapters with the consecration of temples. There are altogether 28 chapters. The name of the work has been taken from the Maṅgalācarana. Aufrecht says that a work of this name has been quoted in Madanapārijāta. The name therefore is Prāsādadīpikā, and Mantraṭippana is a case in apposition. It traverses the entire field of Tāntrika subjects.

Bhairavārcanam, p. 87, No. 1648 ॐ, is a liturgical work in Newari character. Fifteen leaves only.

Mañjuśrī-Sādhana, pp. 53 and 121, No. 1863 ॐ, is a process of propitiating the Buddhist Bodhisattva Mañjuśrī. He is sometimes regarded as male and sometimes as female. The Hindus regard him as Sarasvatī the goddess of learning; the Buddhists regard him as the lord of power and learning. He has a sword in one hand and a MS. in the other; as the presiding god of all learning and skill he is also the god of arts, both fine and mechanical, and so the present work on *Śilpa* is appropriately called Mañjuśrīsāadhanam. It treats of such topics as temple architecture, construction of images, etc., making of domestic utensils, and so on. The writer of the work was absolutely ignorant of Sanskrit and writes in a language which is the language of practical Śilpaśāstra understood by the Śilpa-practisers only.

Mantroddhāra, p. 77, No. 1688 ॐ, treats of the evolution of mystic syllables or words from their description given in the tantras. The Mantras are generally given in mystic sentences, each word of which represents some letter in the Mantra. This is the most mysterious, difficult and stupid part of tāntrika literature. There is a work entitled Mantrakōṣa, a modern compilation, which deals elaborately with this mystery. The present MS. appears to be an original tantra on the subject. It has six paṭalas.

Mataṅga-pārameśvaratantra, p. 219, No. (2)171, in Nāgari character, is a longish work :—an original tantra divided into four parts, called *pādas*, namely, *Vidyā*, *Kriyā*, *Yoga*, *Caryā*. The last *pāda* only has nine *paṭalas*. The work has been noticed by Burnell, p. 205 A; Cat. I.O. p. 905 A., Hullsch, Vol. II, 958. A commentary on the work has been noticed by Hullsch, Vol. II. 956, and Sans. Coll. Cat. Vol. III. 91.

The commentator *Rāmakaṇṭha* says that the work has four *pādas*—*Vidyā*, *Kriyā*, *Upāśya* and *Siddhi*. MSS. of the *Siddhipāda* and the last portion of the *Upāśyapāda* have yet to be discovered. The Cataloguists have divided it into four *pādas* without the *Siddhipāda*, i.e., they have divided the third or *Upāśyapāda* into two, namely, the *Yoga* and the *Caryā*. The work seems to be a very large one, as the Tanjore MS. contains more than 12,000 *ślokas*, and is yet incomplete. The present MS. appears to be a smaller recension of the work, as nearly the very same number of subjects are dealt with in about 4,000 *ślokas*. The I.O. MS. appears to be even smaller than this.

Paṇḍita Hṛṣīkeśa is right in his surmise that this is a *Śaiva Āgama*;—at least so the commentator makes it. On an examination of the contents of this MS. and of those of *Paramesvaratantra*, p. 27, Bendall's Cam. Cat., I cannot help hazarding a conjecture that these two works are but larger and shorter recensions of the same *tāntrika* work.

Matasāra, p. 222, No. 1512, in Newari character, is unique. It treats of the worship of *Bālakubjikā* and is complete in ten *paṭalas*. This appears to be a work related to the *Kubjikāmata* and *Kulālikāmnāya*. The same *Piṭhas* are mentioned, namely, *Oḍiyāna*, *Jāla* and *Pūrṇa*; but the second is said to be to the south of the first and the third to the north of the second. The writer evidently confounded *Jāla* with *Mataṅga*.

Mokṣasopānaṭikā, p. 228, No. 1498, in Newari character, is an anonymous commentary on an unknown work entitled *Mokṣa-sopāna*, a *tāntrika* work on emancipation. The text begins "Om namastute Mahāmāye."

Mahālakṣmī plays an important part in modern Śaiva and Tāntrika worship. She is regarded as one of the eight mātṛkās and is greatly worshipped in the Marhatta country. She is represented in this Catalogue by no less than six works. There are:—

Mahālakṣmīmata-bhaṭṭāraka, p. 47 and 128, No. 1820 ऋ. The MS. is dated N.S. 880=1260 A.D. It was copied by Kāyastha Udayaharṣa rapidly for Saṃkhyapāla's edification. The work is to contain 1,800 slokas, but the MS. contains about 1,500. It is a part of a great Tāntrika work entitled Mahāmantrasāra containing 24,000 slokas. The cult of Mahālakṣmī, says the scribe, is the nectar of the rays of the great cults, i.e., he thinks this to be the highest Tāntrika cult.

Mahālakṣmīmāhātmyaṃ, p. 54, No. 1876 ऋ.

Mahālakṣmīmāhātmya-vratavyākhyānasamuccaya, pp. 52 and 84, Nos. 1868 ऋ and 1645 ञ. The first was copied in N.S. 688 and the second in 505 by Virasiṃha. They are both complete in 16 paṭalas. The author is said to be Gālava a Ṛṣi. A Gālava is quoted in Supadma Vyākaraṇam. So this is another way of attributing Tāntrika works to Ṛṣis.

Mahālakṣmīvrataṃ or Lakṣmīcaritaṃ, p. 46, No. 1820 ऋ, by Rāma Kavirāja, in five chapters, was copied N.S. 399 = 1279 A.D.

Mahālakṣmīvratakathā, p. 84, No. 1645 ञ, was copied in N.S. 502.

Mahālakṣmīvrataṃmāhātmyavyākhyānaṃ, p. 26, No. 910 ञ.

Mahāmāyā is represented in this Catalogue in three works.

Mahāmāyāstavaḥ, pp. 78 and 83, Nos. 1638 ऋ, and 1645 ञ, in Newari character. The first was copied in N.S. 391 = 1271 A.D. and it treats of Śiva and Śakti as united in pleasure.

Mahāmāyāṣṭaka, p. 87, No. 1648 ऋ, in Newari character, was copied in N.S. 584=1464 A.D.

Mālinīstuti and Mālinīstotram, pp. 75 and 82, Nos. 1608 ऋ and 1645 ञ, are hymns to Mahāmāyā in Mālinī verses.

Yuddhajayārṇava, pp. 1 and 81, Nos. 72 and 1634 ॐ, both in Newari. The second is dated 426 N.S.=1306 A.D. in Jayasthiti Malla's victorious reign. The work noticed in p. 81 appears to be the same as in I.O. Cat. p. 1080-81. It is a work on svarodaya in ten paṭalas. But that in p. 1 appears to be a different work and a tāntrika one, treating of Pūjā and similar Tāntrika topics.

Yogaguhyā, p. 8, No. 226 ॐ, brought down from heaven to earth by Kaṇṭhanātha who, as Śrīkaṇṭha, is already known from the Nityāhnikatilakaṃ, Cat. pp. 45, 47 and 111. It teaches the mysteries of Tāntrika yoga. But unfortunately there are only a few leaves in the Darbar library.

Yoginīvijayastavarāja, p. 286, No. 1542, from the Brahma-yāmala, is a short work in Newari character copied in N.S. 811. This was first spoken by Śīva to his consort, and then Pippalāda-muni brought it down from heaven to earth. This is one of the ways of affiliating Tantras to the Vedas. Pippalāda is said in the Purāṇas to be the propounder of a Śākhā of the Atharva Veda, and he is now made the revealer of this hymn. In the second Śloka of the Maṅgalācaraṇa, Rāma comes in for a share of the Tāntrika worship.

The MS. of Yogapīṭha, p. 59, No. 1473 ॐ, has only five leaves in Newari character containing only two chapters and a few verses of the work. It treats of Krama or gradation, so greatly insisted upon in the Kulālikā.

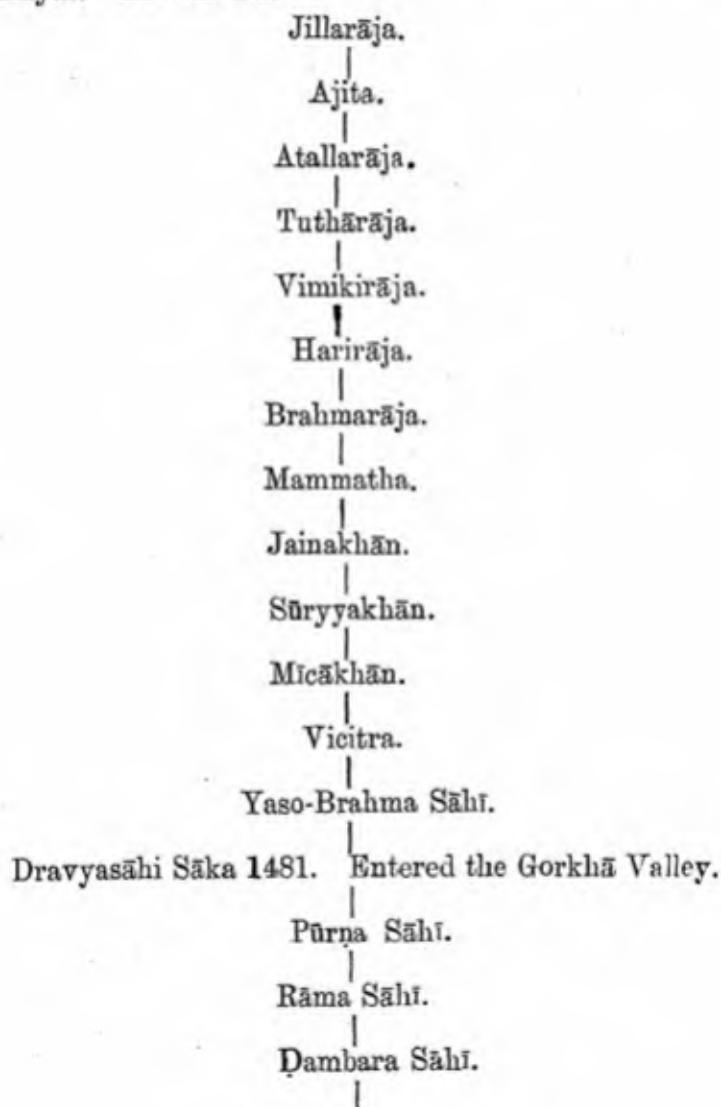
Ratnapaṇcakāvatāra, p. 238, No. 1552, is an original tantra in which Kubjikā and Bhairava are the interlocutors. The five Ratnas are Kula, Akula, Kaula, Kulāṣṭaka and Kulāṣaṭka. There are eleven paṭalas in this work. It appears to be a treatise of the Kubjikāmata, the extent of which is stated to be 12,000 and not 24,000 Ślokas. The principal object of this work are the five jewels, the worship and mantras of which are expatiated upon. Copied by Kālidāsa in N.S. 740=1620 A.D.

Rājakalpadruma, p. 242, No. (2) 82 by Mahārājādhirāja Rājendra Vikrama Sāha of Nepal (1816 to 1847 A.D.). [See

my Report, p. 17, and Bendall's History of Nepal, p. 17.] The Mahārājādhirāja wanted to make an encyclopædic compilation of the Tantras. In the opening line he says that mantras are of three classes, *viz.*, Vaidika, Tāntrika and Miśra. The Royal author gives his genealogy as follows :—

Vikrama came from the Citrakūṭa in Bundelkhand to the Himālayas. His son was

Kṛṣṇa Sāhī.
|
Rudra Sāhī.
|
Pṛthvīpati Sāhī.
|
Vīrabhadra.
|
Narabhūpāla Sāhī.
|
Pṛthvinārāyaṇa Sāhī conquered Nepal, Śaka 1690=1768 A.D.
├── Pratāpasimha
└── Bahādura
    ├── Rāja Bahādura.
    ├── Gīrvāṇayuddhavikrama.
    └── Rājendra Vikrama.

The work is complete in 14 Paṭalas. Its real name is Mantra-kalpādruma, and it is a treatise of Mantrasāstra. It includes Viṣṇumantra in the Tantras.

Lakṣmīvatārstotram, p. 46, No. 1320 च, was copied in N.S. 408 = 1283.

Lalitārcanacandrikā, p. 248, No. 97, was composed by Saccidānandanātha. The author was asked by his disciples at Jalandar to compile a liturgy of Lalitā, a form of the Devī. It is a comprehensive work running through about 5,000 slokas, divided into 25 chapters, called prakāśas. The work treats of the duties of a Tāntrika. It quotes from Purāṇas too.

Vāmakesvari in her Tripurā image is a form of the Devī whose cult is represented by a large number of works in the Tāntrika literature and by three works in this Catalogue.

Vāmakeśvari-pūjā-paddhati, p. 49, No. 1861 ॐ, runs through 17 pages of Newari writing.

Vāmakeśvarīmatatīppanam, p. 71, No. 1559 ञ, appears to be a commentary or rather a gloss on a work entitled Vāmakeśvaratantra. [No. 1865 and 1866 of the Bikānir Catalogue.] The original work contains 5 Paṭalas, the first has no name, the second treats of the process of worshipping Tripurā, the third of Mudrā,—the various contortions of the fingers and not the sauces which appetise in drinking,—the fourth of the practice of the three Vija mantras [HS Raim, HS Klr̥m, HS Raum] appropriate to Tripurā Bhairavī, and, the fifth of the homa proper to her. The commentator is Manmatha Pati and the scribe Nārāyaṇa Kavi, and the date of copy is N.S. 474=1854 A.D. The commentator says that the text is 400 ślokas in extent.

Vāmakeśvarī-stuti-nyāsa-pūjā-vidhayaḥ, p. 32, No. 1077 ञ, was composed by Vatsarāja who is said to have been a Vidyādharaçakravarttin. The Vidyādharas are first known to have ruled in Mysore and then on the banks of the Narmadā. They were a race said to have possessed occult powers.

Vārunapūjā, p. 76, No. 1638 ञ, and Vārunayāgavidhiḥ, p. 77, No. 1638 ञ, are parts of Nandikeśvaramata [in one MS. Nandikeśvaraprokta], a system of tantra and that portion of it which deals with the consecration of Temples, &c. As regards the existence of Nandikeśvaramata there is a Tālādhyāya of the System in Cat. Cat. p. 276 A. Vol. I.

Vidyāpīṭha, p. 88, No. 1693 ञ, is a work on Guhya. Kālī of Nepal in three chapters.

Vimalāvatī, p. 68, No. 1536 ञ, is a Tāntrika work incomplete both at the beginning and at the end. It treats of Pūjā Homa, Dāman and Dīkṣā.

Vṛṣasārasaṃgraha, p. 92, No. 86 ञ, of the New Collection, in Newari character, is a Śivaite Tāntrika work.

Śāradātīlaka, pp. 78, 81 and 88, Nos. 1583 ञ, 1647 ञ, and 1648 ञ, is a well-known compilation of Tantra by Lakṣmaṇa Deśika. All the MSS. are in Bengali character. The last was copied in Śāka 1886=1414 A.D. The most valuable commentary on this work which contains 25 Paṭalas, representing 25

tattvas of the Sāṃkhyas, is the Padārthādarśa by Rāghava Bhaṭṭa, for which see *supra* my notice of Kālitattva. Commenting upon the geneological verses of Lakṣmaṇa, Rāghava says Mahābala was the founder of the family. His son was Ācārya Paṇḍita. His son Kṛṣṇa and his son Lakṣmaṇa the author. The conjecture of Rāj. Mitra that he belonged to the Vārendra class of Bengal brāhmaṇas is based on a misreading of Vāraṇendra.

Śaradātilakaṭīkā, p. 12, No. 287, by Puṇyapāla Deva Mahārājādhirāja, is a unique commentary not known to Aufrecht.

Śivakavaca, p. 54, No. 1376 ॐ, is from the Bhairava-tantra.

Śivadharmasāstre Śāntyadhyāya, erroneously called Śivadharmā, p. 55 and 128, No. 1376 ॐ, contains one chapter only, namely that on Śānti spoken of by Nandikeśvara.

Śivadharmasaṃgraha, p. 92, No. 86 ॐ, of the new collection, is a collection of Śaiva works in Newari character. The name has been given by my travelling Paṇḍit Vinodavihāri Kāvyaṭīrtha. The Government collection in the Asiatic Society's Library has a similar collection acquired from Nepal with six works. See preface to Vol. XI, pp. 7 and 8.

Śivadharmottara, p. 92, No. 36 ॐ, in Newari character, is a work on Śaivism mentioned by Büρνell in p. 188 B. as containing 9,400 Ślokas. The present MS. purports to be a sequel to that work. It is mentioned by Büρνell in p. 195 A as containing about 2,000 Ślokas. See also Rāj. Mitra, 2208. It contains 18 chapters. See Cat. Adhair Library which says it has 12 chapters.

Śrī Kāpālesvarī Bhīmā Devyāḥ Pūjāpaddhatiḥ, p. 70, No. 1559 ॐ, otherwise called Piṭṛnirmocanikā, is in Newari character.

Sarvajñānottaratantra, p. 85, No. 1648 ॐ, contains 40 leaves in Guptākṣara. The MS. is defective both in the beginning and at the end. There are no colophons. The interlocutors are Śiva and Śaḍānana. This was spoken after the completion of

the Bāthula tantra. As by churning the sea the gods obtained the nectar, so was this tantra obtained by extracting the essences of all tantras. This appears to be the youngest tantra of some cult, perhaps the Bāthula school. [For Bāthula tantra see *supra*.] The South Indian Bātula is perhaps a misreading for Bāthula. See p. 83, Madras Government Lib. Cat., and Hullzsch, Vol. II, 1086 and 1097.

Siddhapañcāsikā, p. 57, No. 1478 ¶, in five paṭalas, appears to be a part of the Kulālikāmnāya. The scene is laid not in the Himālayas but on the Mahendrācala. One of the epithets of Śiva is Śavara, a low tribe inhabiting the Eastern coasts of India, in the Kalinga country. Pārvatī says, "I have already heard Siddhāntas, Dāmaṣas, Dakṣiṇas, Gāruḍa and Bhūtatantra and Kulasāstras; now I am anxious to hear the beginning of Kāla, the creation above, below and even below that. The MS. was copied by Mahādeva in Newari character.

Siddhasantānasādhana-sopāna-paddhati or Srimatapaddhati, p. 67, No. 1586 ३, by Yaśorāja, the son of Gopa, is a tāntrika compilation in 15 paṭalas, and belongs to the Srimata or Kulālikāmnāyatantra.

Siddhāntasārapaddhati, pp. 52 and 180, No. 1868 ३, by Mahārājādhirāja Bhojadeva, was copied in N.S. 187=1067 A.D. It treats of the usual tāntrika topics. It is difficult to say who this Mahārājādhirāja Bhojadeva was. The great Bhoja of Dhārā reigned in the beginning of the eleventh century, but there was a Bhojadeva in Nepal about the same time. The great Bhoja's compilations are Imperial and Encyclopædic. But this is a small work and a hand-book. Then again there is no tradition that the Mālava Bhoja ever made a tāntrika compilation.

Siddhilakṣmyarcanaṇ, p. 72, No. 1559 ¶, is a liturgical book on the worship of Siddhilakṣmī. There is a goddess named Siddhilakṣmī mentioned both in Viṣṇupurāṇa and Brahmāṇḍapurāṇa.

Sudhātaraṅgiṭtantra, p. 266, No. 1589, by Śaktivallabha

Bhaṭṭācāryya, is fragment of a tāntrika compilation by a Bengali. The chapters are named Kallolas.

Saubhāgyatarangī, p. 268, No. 1458, in Newari character, is a Tāntrika compilation divided into four laharīs or waves by Mukunda on the worship of Śakti for obtaining Saubhāgya or good fortune.

Saura-saṃhitā, p. 44, No. 1280 ॐ, is an original tantra, the interlocutors being Kārttika and Śiva. It is an unique work. There are several works of this name known in Paurāṇika Literature. But this is a tantra. The work is complete in ten paṭalas. At the end of the MS. there are two leaves in Gupta character giving a number of Tāntrika formulæ. The main work is dated N.S. 61=941 A.D. Though a tantra the work does not treat of Śiva or Śakti but of the Sungod. There are so few works on the worship of the Sun, which formed one of the five great systems of worship in India, that the importance of this work cannot be overrated.

Saubhāgyaratnākara, p. 269, No. 1472, by Vidyānanda-nātha, the disciple of Saccidānandanātha. It is a complete MS. in 36 taraṅgas treating of the left-handed form of worship to be taught to Kaulas and not to animals (paśus). Copied in Śaṃvat 1952 and composed at Prayāga. The author modestly calls himself Avidyānandanātha. [See Bk. Cat. p. 610.]

VAIṢṆAVA TANTRAS.

Gopāladhyānarāja, p. 61, No. 1508 ॐ, is a formula of meditation on Gopāla, the child form of Kṛṣṇa from an unknown tāntrika work entitled Gopālatantra.

Devāmṛtapañcarātra, pp. 84 and 106, No. 1078 ॐ, is a work of Vaiṣṇava tantra written in perfectly ungrammatical Sanskrit. The work is unique in 11 paṭalas. The interlocutors are Sanat-kumāra and Lokapitāmaha. It treats of consecration of Viṣṇu images and of Viṣṇu temples, the nature of Viṣṇu, whether he is embodied in any form or is formless, and such topics.

Jñānatilaka, p. 180, No. 1840, is a small Tāntrika work

in the praise of Guru. The interlocutors are Nārada and Viṣṇu. It does not appear to be a part of the *Padmapurāṇa* as in Bünnell, p. 98B, but a stray chapter from a *Pañcarātra*.

TANTRA SAṂHITAS.

As I have said elsewhere, the *Mahānirvāṇa* tantra which attempts to regulate *tāntrika* life as completely, as *Manu* does the *Smārta* life, gives in the first chapter the description of a distinct religious literature partly *vedic* and partly *tāntrika*. The writer says that this literature was held binding in the *Dvāpara* Yuga. Then came *Kali* in which the *Āgamas* and the *Nigamas* obtained binding force. Scholars were very unwilling to recognize the existence of this literature. But it appears to me that the *Durbar Library* contains at least two works which may safely be attributed to this literature, namely :—

Niṣvāsātattvasaṁhitā, pp. 10 and 187, No. 277, is written in transitional *Gupta* character which may be a century older, than the *Pārameśvara* tantra, copied in 859 A.D. The first half of the work is called *Śrauta* and the second half *Guhya*. The leaves were in disorder. I have put them in order and it is a complete work running through 114 leaves and 4,500 slokas. [See. Rep., p. 8.]

The other *saṁhitā* work is variously termed *Jayākhyā saṁhitā*, *Jayākṣarasamhitā* or *Jñānalakṣmī*. There are three MSS. of this work in the collection namely :—

Jayākṣarasamhitā, p. 1, No. 49; *Jayākhyasaṁhitā* or *Jñānalakṣmī*, pp. 76 and 77, Nos. 1688 ॐ and ॐ. The second in p. 76 is dated N.S. 807=1187 A.D. The others are not dated. The work is attributed to a human author *Sādhaka Candra Datta* who had received favour from *Ekāyanā-cāryya Nārāyaṇagarbha*. The work is written in ungrammatical *Sanskrit* throughout, and treats of *mantrasandarpaṇa* and other *tāntrika* topics, as well as *pretaśrāddha antyeṣṭi*, *prāyaścitta*, and other *smārta* topics.

KUBJIKĀMATA.

Kulālikāmnāye-Kubjikāmata, p. 8, No. 226 ङ; p. 11, No. 285 ञ; p. 11, No. 285 ण; p. 84, No. 1078 च; p. 58, No. 1868 च; p. 54, No. 1868 ङ; p. 55, No. 1478 ञ; p. 57, No. 1478 ङ; p. 98-99; Manthāna-bhairava, p. 22, No. 787 ण; p. 224, No. (2) 279; Kādimatam, p. 88, No. 1152 ञ, Kubjikāmatottara, p. 7, No. 185 ञ; Śrīmatottara, p. 255, No. (2) 299. These with Nityāhnikātilakam, pp. 45, 47 and 111, Matasāra, p. 222, Yogaguhya, p. 8, Yogaphiṭa, p. 59, Ratnapañcakāvatāra, p. 288, Siddhapañcāsikā, p. 57 and Siddha-santāna-sādhana-sopāna-paddhati, p. 67, form a collection of unique MSS. of a Tāntrika cult very ancient but now nearly forgotten. The works from want of time could not be properly described. But the Government Collection of MSS. in the Asiatic Society has recently been enriched by two copies of the Kubjikāmata, one in Gupta and the other in Newari character. The former, I thought, was copied in the sixth century, but it may be a century later. An examination of these MSS. and the impressions left of the examination of the Durbar Library MSS., together with the meagre notes published in the Catalogue, have brought the following matters to light.

There was a School of Tantra variously named Kubjikāmata, Kulālikāmnāya, Śrīmata, Kādimata Vidyāpiṭha, Divyaugha-sadbhāva and so on. It had supplements, Uttaras named Śrīmatottara or Manthānabhairava and Kubjikāmatottara, and it had its compilations, summaries, &c. The original is said to contain 24,000 slokas divided into four parts, called Ṣaṭkas or six thousands each. Whether the Uttara is included in the 24,000 it is difficult to decide, but the evidence available is in favour of their inclusion. In one place, however, the Ratna-pancakāvatāra says that the Śrīmata-saṃhitā is 12,000 only. The Government Gupta MS. says that the Vedas are not efficacious, and the work in 24,000 slokas is most efficacious, and of the 24,000 the first six thousand is the best. The antiquity of the School is vouched by the facts that a

Gupta MS. has been obtained ; that Kubjikā (tantra) is quoted by Abhinavagupta in his *Triṃśikā* ; that the MS. p. 54, was copied in the reign of Mahārājādhirāja Parameśvara Paramabhaṭṭāraka Paramasaugata Śrīmad Rāmapāla-devasyappravardha*** about 1080 A.D. [see Mabel Duff]; the MS. in p. 55 was copied in N.S. 155=1085 A.D. The MS., p. 98, was copied in N.S. 280=1160 ; that in p. 99, in N.S. 299=1179, and that *Nityāṅhikatilaka* was copied in N.S. 817=1197. The literary activity of the School seems to have ceased after that time.

The School, though very ancient, presupposes the existence of other Schools, for in the G.G. MS. mention is several times made of *Pūrvatantre* and “*Tantre tantre tu sa Mayā kathitonekadhā*”; and in *Śrīmatottara*, p. 256, *Nityātantra* appears to have preceded.

It presupposes *Devayāna*, *Pitryāna*, and *Mahāyāna*, for in leaf XLIIIA we get—

दक्षिणे देवयानौ तु पित्रयानस्तथोत्तरे ।
मध्यमे तु महायानं शिवसंज्ञा प्रगीयते ॥

The G.G. MS. is a smaller recension of the *Kubjikāmata*.

In a leaf, the page mark of which has corroded, appears this verse.—

चतुर्विंशसहस्रे तु श्रीमत् कुजिमतोत्तमे ।
समस्त तच्च व्याख्यातं चच किञ्चिदुदाहृतम् ॥

The cult comes from outside the Vedas :—

VIII A. 4. यागस्य मुख्यताद्वास्ति निःसंदिग्धकरीपरा ।
चतुर्विंशसहस्रस्य तस्यै वाङ्मस्य चार्द्धतः
तन्मध्यायसंख्यन्तु सहस्रं यदुदीरितम् ।
तत् सारं देवदेवेशि कुलमार्गे च संस्तुतः
निःसंदिग्धकरं चाद्य पारम्पर्यक्रममागतः ॥

It comes from outside India :—

XIB. गच्छ त्वं भारते वर्षेऽधिकाराय सर्व्वतः ।
पौठोपपौठक्षौत्रेषु कुरु स्मृतिरनेकधा ॥

गच्छ त्वं भारते वर्षे कुरु खट्विस्त्रमौदृशः ।
 पञ्चवेदाः पञ्चैव योगिनः पौठपञ्चकं ॥
 एकैकस्य परीवारान् कथयामि समासतः ।
 — — — — —
 एतानि भारते वर्षे यावत् पौठान्यस्याप्यते ।
 तावत् न मे त्वया सार्द्धं सङ्गमञ्च प्रजायते ॥

In several places it is described as the *Pāścimāmnāya*, *i.e.*, as coming from the west. [The tantras have five Schools from the directions from which they come, namely, *Uttarāmnāya*, *Dakṣiṇāmnāya*, *Pūrvāmnāya*, *Pāścimāmnāya* and *Ūrddhvāmnāya*.]

Five Pīthas there enumerated are :—

(1) *Oḍiyāna*, in *Orissa*; (2) *Jāla*, in *Jalandar*; (3) *Pūrṇa*, in the *Marhatta* country; (4) *Mataṅga*, in *Śrīsaila*; and (5) *Kāmākhyā*, in *Assam*.

Its tendency and its attitude towards the professors of other religions in India may be inferred from the following, which enjoins *prāyaścittas* for killing the priests of various sects :—

XLII B. ब्राह्मणस्तु यदा देवौ प्रमादापतितो भवेत्
 कक्षैर्विंशतिभिः शुद्धिः पञ्चभिस्तु प्रमादतः ।
 बौध्वाहन्त निहन्ता च द्विजाद्विगुण्ये विशुध्यते
 नाकूला रौद्रकाश्चैव अज्ञानाहतचेतसा ।
 भावशुद्धिमवाप्नोति कोटित्रयजपेन तु ॥
 गुरुह्य कोटिभिः पञ्चैः ”

The purport of this obscure and ungrammatical passage seems to be that the sin of killing a *Brāhmaṇa* may be atoned by repeating a certain mantra 20,00,000 times; a Buddhist *Arhat*, double as much; a *Nākula* or a *Raudraka* 8,00,00,000; and a guru of the *Kubjikāmata* 5,00,00,000. The work has more sympathy for the Buddhists than for the *Brāhmaṇas*.

The author is afraid that the *Magas* (who were then

probably pouring in India from Scythia and Persia) would one day become equal to the Brāhmaṇas.

The work mentions the following countries in India—Koṅkana Cela, Bālhika, Baṅgāla, Kāmarūpaka, Magadha, Saindhava, Gurjjara, Lāḍa and others.

Its attitude towards Vedānta, *i.e.*, Upaniṣads and not Śaṅkara Vedānta, is given thus:—

L.V.B. वेदान्ते ब्रह्मसंस्थाने मखे व्यायासिचत्वरः
यदाभ्यासमयो योगी याति खिचरतां भ्रुवः ।

This MS. will be fully described in its proper place when a descriptive Catalogue of the Government Collection will be taken in hand.

From a perusal of the notes in the Catalogue it appears that the Śāstra had many recensions. The G.G. MS. is a recension of 6,000, that in p. 34 contains 150 slokas only, those in p. 57 have versified colophons. The Government Newar MS. is about 3,500 slokas in extent.

These are all abstracts of the original. There are seven PRAKARAṆA works, *i.e.*, special treatises. [See supra.]

VARI ŚĀSTRA.

Vāriśāstra, p. 76, No. 1633 ग, treats of the prognostics of rain, the materials for which were drawn principally from the work of Garga. The MS. was copied in N.S. 190 = 1070 A.D.

BUDDHIST WORKS.

Aṣṭasāhasrikā prajñāpāramitā, p. 88, No. 1693 ख, and p. 89, No. 2 ग, of the new collection. They are both on palm leaves and both in Newari.

Katipaya Bauddhacitrāṇi. Some Buddhist pictures, p. 12, No. 307.

Kāraṇḍavyūha, p. 89, No. 2 ख, in Newari character.

Jātakamālā, p. 89, No. 2 घ, contains only five of the Jātakas, namely, (1) Gṛhajātaka, (2) Haṃsa, o (3) Yaḥṇa o and (4) Vyaghri o. The entire work has been published in America.

Jñānakārikā, p. 79, No. 1634 ॥, is a tāntrika work of the Buddhists, attributed to Matsendranātha, commonly called Macchindranātha, whose temple at Pātan is the great resort of all Buddhists, in Nepal, and whose car festival is the greatest festival in the valley. The work treats of such topics as Dharma and Adharma.

Divyāvadāna, p. 89, No. 2 ॥, contains many avadānas, notably Rūpāvatī and not Rūpavati as in Cowell's edition, Kuṇḍalāvadāna, and Pāmsupradānāvadāna. The reading often differs from the printed text. This is the only palm leaf MS. of the work known.

Niṣpanna-yogāvalī, p. 34, No. 1113 ॥, contains 11 leaves in Newari character, copied in N.S. 686=1566 A.D., by Ravicandra, for his own use at the Sin-komagudī Vihāra. The scribe was a Vajrācārya. The subject-matter treated of is the yoga practised by Bhagavān Buddha with success. This appears to belong to the Vajrayāna system of Buddhism as the Bhagavān Vajrasattva is represented as holding Vajra and sitting in the midst of a circle protected on all sides by Vajras. The great deity of this School is Vajrasattva, the high priest of the gods and represented as a form of Buddha. He is prominently mentioned in this work. The author is Abhayākara-gupta. For another work of the same author see Bendall Cam. Cat. p. 197. He is called a Mahāpaṇḍita.

Prāyascitta Śaucācāra-vidhi, p. 214, No. 1103, is a Buddhist work on expiation of sins such as killing animals, killing Vajrācāryas, killing Brāhmaṇas, killing Kṣatriyas, &c., killing cows, intercourse with unclean tribes, eating unclean food, touching unclean things, purification and Śrāddha. This also appears, to be a work of the Vajrayāna school of Buddhism. This is only a short compilation from previous works on the subject. The Buddhists seem to have borrowed many of the smṛti practices of the Brāhmaṇas.

Bodhicaryyāvātāra, p. 21, No. 772 ॥. The MS. is a fragment, only 7 leaves. Its ṭippani, p. 21, No. 772 ॥, contains notes on difficult passages only. These notes are often more useful than more ambitious commentaries.

HISTORICAL INTRODUCTION

BY

PROFESSOR CECIL BENDALL, M.A.

The HISTORY OF NEPAL and surrounding Kingdoms (1000-1600 A.D.) compiled chiefly from MSS. lately discovered.—By PROFESSOR CECIL BENDALL, M.A. (University College, London). Written as an Historical Introduction to PAṆḌIT HARAPRASĀD ŚĀSTRĪ's Catalogue of the Nepal Durbar Library. With chronological Tables and a Plate (facsimiles of MSS.)

The Catalogue to which the present Essay forms an introduction is the result of a joint expedition to Nepal in the cold weather of 1898-99 originally suggested by me, and taken part in by myself and Mahāmahopādhyāya Haraprasād Śāstri, accompanied under the auspices of the Asiatic Society of Bengal, by his assistant, Paṇḍit Binodavihāri Bhaṭṭācāryya. While co-operating with one another throughout, we arranged to divide generally our work so that the archæological¹ and historical part of the task should fall to myself, while the Paṇḍits dealt with the literary portion.

A great deal of our time was of course taken up by the examination of the Mahārāja's collection of MSS., which, as regards the antiquity of the documents, are surpassed by no Sanskrit Library known to exist. My own necessarily very hurried examination of this remarkable col-

¹ I hope to publish my inscriptions with my general Report.

lection in 1884 led to the first definite account published.¹ Since then Paṇḍit Haraprasād visited the Library, and gave some notes on it in the *Journal of the Asiatic Society of Bengal*, Vol. LXVI, Pt. 1 (1897), pp. 310 *sqq.* Some further notes were made by Prof. S. Lévi² of Paris in 1897, giving attention "surtout aux colophons des manuscrits, si importants pour l'histoire." As, however, Monsieur Lévi subsequently informed me that his examination of the Library was far from complete, I felt all the greater pleasure in seeing the more exhaustive examination taken in hand of which the present Catalogue is the result. My own share in it was chiefly in helping the Paṇḍits to decipher the figures and other chronological data with which acquaintance of nearly 25 years with ancient Nepalese MSS. has given me some familiarity. When I was at work in the Library, I requested the Paṇḍits always to show me colophons of MSS. containing kings' names and dates. A considerable portion, however, of the present Catalogue had to be compiled by the junior Paṇḍit after my departure, and consequently I have been led to adopt another method of verification, which, thanks to the kind co-operation of the Residents in Nepal, Lieutenant-Colonel W. Loch and his successor, Lieutenant Colonel J. C. Pears, has given excellent results.

This method was to send to the Resident a series of copies made on tracing-paper of all the important colophons containing points, numerals and the like, requiring verification. No clue was of course given to the words or figures expected to be filled in on the blank spaces left; and the fidelity of the tracing was vouched for in each case by the correspondence of palaeographic peculiarities with the date assigned.

In my previous attempts³ to adjust Nepalese chronology by means of MS.-colophons, I always endeavoured, as far as possible, to use and harmonise the data furnished (1) by formal histories and **chronicles**, and (2) by the **historical notices furnished by the scribes of MSS.** in their **colophons** (brief, but valuable as contemporary evidence), and also **incidental notices given in the body of works like dramas.** Of the latter class a good example is the drama *Mudita-Kuvalayāśvanāṭaka* from which copious extracts are given by Dr. Fischel in his Catalogue of the German Oriental Society's MSS., pp. 7-8. The present Catalogue furnishes several more instances of this kind.

¹ See the present writer's "Journey in Nepal and Northern India," pp. 16-20, where the previous notices by R. Lawrence and D. Wright are referred to.

² Rapport, p. 16 [84] (*Acad. des Inserr.* Séance du 27 Janr. 1899).

³ Transactions of Fifth Congress Orientalists (Berlin, 1881) Verhandlungen II. Hälfte ii, pp. 189 *sqq.* (1882); "Catalogue of the Buddhist Skt. MSS., Cambridge, 1883 (*Historical Introd.*); "Journey in Nepal" *Ibid.*, ... 1888 (Tables). To these two I hereafter refer as 'Camb. Cat.' (distinguished from 'Cat.', which refers to the new Catalogue) and 'Journey,' respectively.

To the number of extant native chronicles the Mahārājā's library contains an **important accession**¹ in the shape of a small palm-leaf MS. of a Vamśāvali discovered by me shortly before I left Nepal. Since my return to England owing to the kind negotiation of Col. Loch, I have not only received an excellent copy of the MS., but also the favour from H.H. the Mahārāja of the loan for three months of the original, so that I have been able to collate and photograph all important passages.

My use of the chronicles has been adversely criticized² by some scholars, though countenanced by others;³ but I venture to think that the **discovery of the present MS. puts matters in a somewhat new light.**

Though written continuously in a single handwriting corresponding with the time (reign of Jayasthiti-malla, A.D. 1380-1394) at which the chronicle ends⁴ (see the Plate annexed, figs. 3-10), the new Vamśāvali really contains three distinct chronicles, designated accordingly in the present essay V¹, V², V³.

V¹ is in the form of brief annals of the successive reigns not unlike the other Vamśāvalis, but giving a much greater number of dates, in addition to the lengths of the reigns. The leading events of each reign are also noticed in some cases with dates, at first in words and later on in numerals.

The leaf-numbering begins at f. 17 and this portion ends with 30^a. The language is no doubt intended for Sanskrit, but in obscurity and a perfectly wild absence of syntax⁵ it rivals the worst colophons of Nepalese MSS. that I have seen. I thought at first of printing the whole, but after studying my transcript and taking the advice of friends I came to the conclusion that I should either have to print the whole without spaces, which would be misleading and unsatisfactory, or to publish facsimiles. For the division of words and even sentences,

¹ As the present Catalogue gives no description of the MS. the following notes may be of interest. No. 1231. Palm-leaf; 11 by 1½ inches, leaves 17-63, with an extra leaf not numbered, thus 48 in all.

² "Journey," p. 93.

³ *cf.*, in M. S. Lévi's investigations as to the eras of Nepal.

⁴ The latest dates are N.S. 508, occurring at fol. 63b. and 509 at 58a. It will be seen both from my Cambridge Cat. (*cf.* Intr. p. xxxi), and from the present Catalogue that palm-leaf MSS. become rare (owing to the general use of paper) within about a century from this time.

⁵ Scientific students of the vernaculars may probably find 'method in its madness.' The frequent locution **वेन हतः** or **हत** for **स हतवान्** or **स शकरोत्** certainly suggests the familiar Hindi **उस ने किया**. Towards the end (ff. 29b, 30) it drops into a form of language which is practically Newari with an unusually large allowance of words borrowed from Aryan sources.

when one had no fixed rules of grammar to help in the interpretation, seemed in many places quite doubtful. I have been consequently permitted by the Council of the Society to take the latter alternative, and have accordingly reproduced a selection of the most important leaves, of which I made legible negatives while the MS. was lent to me. It will be noted that the selected leaves begin with 3A. I only publish now a portion of this leaf, as I reserve for future treatment the kings of Nepal before 879 A.D. in connection with my recently-discovered inscriptions.

From the prominent way in which temple-donations are recorded, it may be conjectured that this part of the MS. (V¹) may be in some way connected with the records of the great shrine of Paśupati.

V² is a document of different origin; it is a list of births of royal and other distinguished personages. The language is unfortunately old Newari; but one can make out the names and dates clearly enough. These extend, not always in strict chronological order, from N.S. 177 to 396. A specimen is given in the Plate, fig. 10. All the information given in this section of the Chronicle, so far as it relates to the kings, will be found condensed in the notes to the Table of kings below. Towards the end of the section other information besides births, deaths, and the like is introduced, but I have been able to make but little use of this owing to the difficulties of the language, for which I can get no adequate help either in Nepal or in Europe.

V³ is perhaps merely a continuation of V². I have called it a separate document, because a slight break with double *danḍas* occurs in the original MS. at the end of fol. 36^a, and because at this point there is a marked difference of style. The string of short paragraphs each recording little more than a birth, is abandoned, and the annals become more expanded. The previous section had ended, as I said, with N.S. 396. This, however, begins with N.S. 379 and the history would not seem to be treated on a strictly chronological basis, as the irregularity of order in the dates noticed in V² is here more pronounced. The latest date, as already noted, is N.S. 508 (f. 63b).

The events mentioned in V¹ are sometimes described here in fuller detail.¹ On the other hand, the chronological details though full seem not to be quite so trustworthy.²

¹ For example, the famine in the reign of Abhayamalla in N.S. 352 (V³, 39b, mentioned at p. 8, note 2, below.)

² Thus at 40^a we get the birth of Jayatūṅgamalla, son of Jayarudramalla, Samvat 416 mārgaśīra śukla trayodaśī Anurādhā ghātī 17 Śūla 37 aṅgāravare (Tuesday). But Prof. Jacobi, who has kindly worked out the date, reports that the day in question was a Monday and points out that "Mārgaśīra can never be

Nevertheless I feel sure that this section must contain much valuable information, and it is in the hope of drawing the attention of the few scholars skilled in the Himalayan languages to the matter that I reproduce a specimen-leaf (Plate, fig. 10). The passage refers to the invasion of Harisimha of Simraon about which I have more to say below.

Having thus indicated the materials of the present investigation, the divisions of the subject may be stated.

I.—The History of the Nepal Valley, A.D. 1000-1600 (i.e., Kāthmāndu, Pāṭan, and Bhātgāon):

Chronological notes on the dynasties of the surrounding states:

II.—Western Nepal. III.—Tirhut (Eastern and Western).

To these notes I have added (as Table IV) a list of a dynasty, which I have not been able to recognize.

The main results of the enquiry are summarized in the Tables at the end of this article, which constitute of course its most important feature, and will probably provide most students with all that they require. The present notes are chiefly intended to elucidate the Tables and especially to bring out the relations between the dated series of kings obtained from MSS. and the dynasties detailed in the new *Vaṃśāvali*.

I. The present collection of MSS. affords an example [See Plate; fig. 2, l. 2] of a date¹ earlier than any hitherto found referable to the Nepal era, but unfortunately no dated MS. with a king's name occurs earlier than those previously known.

It is interesting to note that the king Rāghavadeva mentioned by Cunningham² as the traditional founder of the Nepal era of 879-80, but passed over in the *Vaṃśāvali* of D. Wright³ and by Kirkpatrick,⁴ is duly recorded in the new chronicle. Not only so, but the years of reign assigned to him and his immediate successors quite accord with

Anurādha." I have, moreover, noted quite a number of cases where months in certain years are called *dvi* (*ūya*) where no such intercalation, according to Sewell and Dikṣit's Tables, occurred; compare Table of Kings, note 10, below.

¹ See Catalogue, pp. 85 (𑒧) and 140 (*Laḥkāvātara*). The reading 28 must be altered to 29; nor can I concur in the description '*guptākṣara-likhitam*.' The form of 𑒧 is distinctly post-Gupta; and the general appearance of the writing with its closely placed *akṣaras* seems to preclude the Sri-Harṣa era. The forms of 𑒧 (*guttural*) and the form of the *akṣara*-numeral 20 are archaisms that one would expect to find in a document written early in the tenth century.

² Indian Eras, p. 74.

³ 'History of Nepal,' Cambridge, 1877.

⁴ 'An account of the Kingdom of Nepal,' London, 1811.

the tradition of his having founded the era. Thus, if we add together the duration of his reign and his five successors down to Lakṣmikāma-deva we get about 135 years. This, again, added to 879-80 brings us to the second decade of the eleventh century, when we know from a colophon that Lakṣmikāma had commenced to rule at all events as joint-sovereign, becoming sole king later on.

The earliest king of Nepal mentioned with a date in the Catalogue is Bhāskaradeva; and it is very satisfactory to find that this date already noticed by Paṇḍit Haraprasād (J.A.S.B. for 1897, Pt. I, p. 312) is verifiable. Prof. Kielhorn has kindly calculated it for me and it corresponds to 24th September, 1046. The new chronicle duly records this king with a rather obscure note¹ as to his 'repairing his paternal crown.' The other chronicles make him the founder of a new dynasty. Of the next king, Baladeva² (called in V¹ Balavantadeva), we have a dated MS.³

Of Harṣadeva's reign we have now two MSS.⁴ A third date has been added from the Chronicle, which says of this reign merely: राजा श्रीहर्यदेव वर्ष १४ कनविंशति सम्बत्तर सतद्वय परिवर्तमानं । Interpreted in the light of the two other dates this rather crudely expressed notice gives good sense, if we take it to mean that Harṣa died in N.S. 219 current. This fits also quite well with the duration of the next reigns⁵ as given in our Chronicle. The credibility of the dates in this part of the chronicle is further enhanced by its mention of the completion in 239 (date in words) of a tank by Śivadeva, the next sovereign.

¹ See Plate, fig. 3B, line 4, medio तेन पिङ्गमौलि त (? न) विचत : "his father's diadem was broken up and he destroyed the golden image (to make a crown);" or मौलिर्नवोद्धतः "the crown was renewed." Kirkpatrick (p. 263) records a similar tradition for a king reigning some twenty years later.

² Name wrongly restored in my previous lists as Bāladeva. VI records him as the founder of Haripur. Plate, fig. 3 B, last line.

³ As to Vānadeva the MS. (referred to in the table) of Vānadeva makes my identification (Journey, p. 9) more difficult. But the existence of Vānadeva's father, the king (bhānātha) Yaśodeva, seems to be confirmed by the Tib. notices in J. Buddh. T.S. Ind., Vol. I, p. 27, where we learn that a king Anantakīrti was ruling in the middle of this century in another region of Nepal (Palpa). Bābu Sarat Chandra Das has favoured me with the original Tibetan of the passage and it is just possible that the name གཤམ་པ་མཐའ་པ་ལ་, grags-pa-mtha-yas, which he Sanskritises as Anantakīrti, may be a form of Yaśodeva the king of Bal-po, Nepal in general (or the Palpa district in Western Nepal?) The chronology at least would agree.

⁴ See the Table.

⁵ The supposition would not fit with the allowance of 21 years to [Sadā.] Śivadeva, made by "G" in Tab. I, Col. 4, of my 'Journey.'

This was called after the Yuvarāj (युवराज) Indra or Mahendra-deva, Mahendra-saras. It was otherwise known as Madanasaras.¹ It will be seen that this date falls in the year before the writing of a MS. in the same reign.

I have lingered over these somewhat minute details for two reasons: (1) Because it forms a new feature of the present chronicle to find so early as this² dates expressed both in words and figures that accord with the *contemporary* evidence of the scribes; (2) because doubt³ has been expressed whether the Nepal Samvat (of 879-80) was actually in use in the eleventh century A.D. It is satisfactory to note that our chronicle, following the tradition already known from Kirkpatrick, does mention⁴ the aforesaid Indradeva both as *yurāja* and *rājā*, as we have now a MS. of his reign. It will be seen, however, that the number of years (12) assigned to his reign is probably excessive. The dates of the next two reigns overlap one another. If this is not a case of subdivision of the kingdom of which there are so many instances, it may be quite well explained by the tradition preserved in the records of Wright and Bhagavanlāl, that Mahādeva retired early in his reign from active sovereignty and Narendra (or Narasiṃha)⁵ became his regent. Of the reign of the next king, Ānanda, MSS. are now numerous. It is curious that the other chronicles either give his name wrongly (Wright, Bh.) or omit his reign altogether (Kirkpatrick). It is found, however, correctly spelt at f. 31b. of our MS.⁶ chronicle. Of Rudra's reign no MSS. are extant. The years assigned by our MS. to his reign (8) seem to show the origin of the curious error in the length of the reign (80 years) assigned by Kirkpatrick. Equally correctly given is the form Amṛta, which is now verified by a MS.⁷ The 'great dearth' re-

¹ The event is again chronicled with the same date in V³. See Plate, fig. 9, I. 4.

² Kirkpatrick's dates begin later (thirteenth century). Those in Wright only become correct somewhat later (invasion of Harisimha).

³ A. Foucher, *Iconographie Bouddhique*, p. 28, n. 1.

⁴ The records preserved by Wright and Bhagavanlāl (Ind. A. XIV. 413) pass this king over.

⁵ The actually discrepant date is that supplied by the colophon in the Cat., p. 62. Here there can be no doubt as to the interpretation of the chronogram, though some of the terminations of the other words must be corrected for the scansion. But the date seems not to work out. The obscure phrase *rājārājasādṛṣye* may quite possibly refer to regency.

⁶ The common mistake 'Nanda'-deva is found at f. 25a (plate, fig. 5, 1.1.). Rājendralāl Mitra makes the same blunder in his text of *Aṣṭas. Pr. pref.*, p. XXIV. note.

⁷ Cat. p. 65 (π). I find from a tracing sent from Nepal by Col. Leach that the Paṇḍit's reading of the year (296) is quite correct, and in that in the next line *Srī Amṛtadevasya* is quite clear.

corded by Kirkpatrick is duly chronicled in V¹ (*Mahāmāri-durbhikṣam-bhavati*) 25.b.¹ The next date from MSS. is obtained from a MS. in the Mahārāja's library noted by myself, but omitted by the Paṇḍit in his Catalogue. It is from No. 1648, a MS. of Caraka, I have since supplemented my note by a tracing kindly sent by Colonel Pears. The full date is given in the Table. But as the king Ratnadeva is mentioned in none of the chronicles, I am inclined to think that he must have been a local rājā, or a king of Western Nepal.¹

After Amṛtadeva my previous lists left one of those gaps which it is now most satisfactory to find filled in. The tradition reproduced by Wright and Bhagavanlāl quite fails here. Kirkpatrick alone gives correct, though inadequate, details, which are now supplemented by the new chronicle and, what is more important verified by MSS.

As to Someśvara-deva, see the Table and note there (p. 25). Kirkpatrick's 'Buz Caum Deo' of course represents Vijayakāmadeva; his 'Any Mull' is a less recognizable equivalent of Arimalla; but in Nepalese documents न and र are easily confused. After the reign of² Abhayadeva which, though called by Kirkpatrick 'inauspicious,' was anyhow fairly long as a goodly array of MSS. now shows, the chronicles hitherto available quite break down.

Even if Jayadeva and Anantadeva were brothers,³ as Wright (p. 162) and Bh. state, the latter certainly did not reign at the same time. Two kings whose names, Jayabhīma and Jayasāhadeva, I have taken from the chronicle,⁴ intervened; and it is extremely satisfactory

¹ Supposing the era to be that of Nepal, which I think probable from the writing.

² 'The great dearth' recorded by Kirkpatrick for this and the previous reign are duly registered in our chronicle (25b; plate, fig. 6.1.3). where famine-prices for grain are also mentioned. The prices are given in greater detail in V³ (Newari portion of chronicle) at fol. 39b for Saṃvat 352.

³ The birth-list of the chronicle (V²) makes Ananta not the son of Abhaya, but of a certain Śrī-Rājadeva and of Rudramadevī.

⁴ Fol. 26a. The whole passage, following on that reproduced in 25b; plate, fig. 6, runs thus: सम्मन्त्र दसप्रपञ्च आषाढ शुद्धिद्वितीय पुनर्वसु सोमवासरेत्यादि चालन चतुर्मासा ॥ पुष्याभिषेक राजा जयभौमदेव वर्षे १२ मा २. I formerly thought this date, which, as Dr Kielhorn kindly informs me, corresponds to 7th June 1255, referred to the coronation of Jayabhīma, in spite of the punctuation, which seems not always trustworthy in this MS. On re-reading the passage, however, I now consider that it must refer to the first shock of the earthquake, which is accordingly stated to have lasted at intervals over four months. This accords better with the subsequent date, 377, of a MS., once the property of the late Paṇḍit Bhagavanlāl Indrajī. I may here mention that I have made enquiries by letter for this MS. in the Bhagavanlāl collection of the Bombay Asiatic Society, but without success. From V³ (fol. 36b) we learn that in 378 Caitra Jayabhīmadeva had become rājā, with Jayasīpha (Sihamalladeva) as yuvarāja.

to find that one of them (Jayabhīma) is fully attested by a dated MS; so that again the new chronicle and the newly-discovered MS.¹ confirm one another.

Of the next king, Anantamalla we have now a goodly array of dates² from MSS. Besides these there is an interesting note in Kirkpatrick (p. 264) stating that "in this prince's reign and in the Newar year 408, or Sumbuth 1344,³ many Khasias (a western tribe) emigrated to Nepal, and settled there; and three years after in the Newar year 411 a considerable number of Tirhoot families also planted themselves there." What this really amounted to may be told in the words of the chronicle (f. 26b; Pl. fig. 7): "12 years 3 months after [i.e. after the beginning of Ananta's reign, or after the last event mentioned, a quarrel between his sons] the Khasiya king Jāyatāri first entered. Sāmvat four hundred and eight in the month Pauṣa. After a slaughter of (eight?) hundred Khasiyas the rest retired [to the jungles?] and the country resumed its ordinary state. On the 13th of Phālguna sudi of the same year Jayatāri again entered [the country, as if] for a friendly purpose, [but] he burned with fire villages and other places. He visited (?) the Syemgu-chait[ya], saw the image of Lokēśvara at Bug[a]ma⁴ and visited (?) the Paśupati [shrine]. He got safe back to his kingdom. [This happened in] Sāmvat four hundred and nine. Again the [king] of Tirhut entered [Nepal]. This happened [in] Sāmvat four hundred and eleven in the month Māgha."⁵

Kirkpatrick's "emigrations" were thus more or less predatory incursions, which as we shall see, became increasingly common later on.

After the death of Ananta a troublous time ensued, and one that has been hitherto extremely obscure. In my previous lists I had to note at this time: "Kings uncertain⁶ for 60 years." Though much

¹ See MS. of the Mahālakṣmīvrata numbered 1320 and noticed at pp 47-8, 123-4 of the Catalogue. Mr. R. Sewell has kindly verified the date, which works out to 2nd April, A.D. 1260.

² One of these is that given at p. 44 (५) of the Cat., and there referred to Anandamalla. In my tracing however the name Ananta is quite clear. Wright (pp. 162-65) makes a similar confusion. I have no verification of the date at p. 63 *fn.* of the Cat., which makes Abhayamalla still reigning in N.S. 385.

³ The double date is interesting, though the Vikrama Sāmvat is not known to have been in use in Nepal at this early time.

⁴ On this celebrated image, see Foucher 'Iconographie' p. 100 and his pl. IV. 1 from a miniature in the Library of the As. Soc. of Bengal, where also the village-name is spelt Bugama, not 'Bugmati' as now.

⁵ For the text see Plate, fig. 7, lines 1-5.

⁶ The main reason of this uncertainty, viz., the varying accounts of Jyasthiti malla's ancestors, who never ruled in Nepal proper at all, is suggested below.

still remains uncertain, it is satisfactory to find that this long interval is shortened on both sides by dated reigns that may be regarded as fixed.

The first of these is the reign of Jayānandadeva which followed¹ that of Ananta and is certified by a date (N.S. 438) in the Catalogue (p. 73) which I had previously noted in the MS. The next king, according to the chronicle, was Jayarudramalla². His accession, the coronation of his co-regent, and his own death (*svargastha*) and "suttee" of his four wives are recorded. It is probably significant that the date given in two sections of the chronicle for the last event is only a few months³ after the invasion of Harisiphadeva of Simraon.

The history of the next twenty years cannot at present be satisfactorily told, until the Newari of V⁸ has been interpreted. Besides the well-attested invasion of Harisiphadeva, several other foreign powers made themselves felt at this time. One of these was an invasion by Ādit[y]amalla. After narrating the death of Jayarudra, V¹ adds merely तबान्तरा आदितमल नेपाल प्रविष्टः । But V⁸ narrates the same event more fully. The Newari sentence begins संवत् ४४८ फागुण शुक्ल सप्तमी श्रविया राजा आदितमल (46a; Pl., fig. 10.²), so that we learn the exact date (448 Phālguna sudi 7) and the interesting fact that Āditya was a king of Western Nepal, thus foreshadowing the Gorkha conquest of more recent times.

Returning to the semi-Sanskrit account of V¹, which curiously makes no mention of the invasion of Harisiphā, we find (27b) that an infant son of Jayarudra died a few days after his father's death. His daughter Satī-nāyakadevī was placed under the guardianship of her grandmother Padumalladevī.⁴ The young princess (after being crowned Rānī, according to Kirkpatrick), was married to Haricandra-deva belonging to the royal family of Benares.⁵ He appears to have

¹ तबान्तरा राजा श्रीजयानन्ददेव प्रवर्तते तदनन्तर । श्रीजयवद्रमल says the chronicle (27 a fin) after narrating the events of Ananta's reign. This probably implies an interval between the two latter reigns. Fleet, Gupta Inserr. Introd. p. 186 contrasts the meanings of *antare* and *anantaram*, especially in the records of Nepal.

² A co-regent of this king was Jayārimalla. The mention of this prince in VI. ff. 27a fin. 27b) is very obscure, but V² distinctly describes him (45a.) as *Saṃrāja* (with Jayarudra) between N.S. 440 and 443. He died in 464 (ib. 50b).

³ N.S. 448 (in figures and chronogram) Āṣāḍha pūrṇamī f. 27b, Prathama Āṣāḍha pūrṇamī 46b (but Āṣā. was not intercalated this year). Muhammadan authorities cited in Miss Duff's *Chronology of India*.

⁴ पुत्री सती नायकदेवी नामः पितामहीश्रीपद्मलदेवी प्रतिपालितं (27b). The sentence forms a choice example of the grammar of V¹ referred to above.

⁵ काशीचरयस्मज (sic) 27b. 'Rajah of Benares,' Kirkpatrick.

lived in Nepal some time, but was poisoned 'after some years'¹ (*kati-payavargāntare*). After this his brother Gopāladeva accompanied by Jagatsīphadeva (called in V¹ Kārpātava[m]śaja and in V³ (49b) "Tirhuti-yā Jagatsīphakumāra") seized the person of Nāyakadevi.² The allies then appear to have taken Bhatgāon and Patāu. Gopāladeva was subsequently beheaded by Jagatsīpha's followers. After this the prince Jagatsīpha enjoyed the sovereignty for a few days; but he was afterwards put into confinement,³; by whom we are not told. His daughter was Rājā[ī]adevi⁴; and her mother Nāyakadevi died ten days after her birth; so that (like her mother) she was brought up by her paternal grandmother, whose name was Devaladevi. I do not understand the reference to Paśupatimal[ī]adeva⁵ that immediately follows (Plate; fig. 8, l. 1). Possibly he was the representative of some rival line of kings, as we read directly after, that "by the consent of both royal families Jayarājadeva was made king on 467 Śrāvaṇa badi 4" which was subsequently⁶ ratified by general consent.

About the reign of Jayarāja's son and successor Jayārjuna some uncertainty remains, though this could probably be removed by the full interpretation of the present chronicle. Passed over by all the histories, his existence and reign were first pointed out by the present writer from the colophons of Cambridge MSS. Even in the present chronicle his reign and its duration are not formally recorded, though he is several times referred to as 'Śrī Jayārjuna rājā' and 'Jayārjuna-nrpa.'

The reason of all this is not far to seek.

In 474,⁷ that is while Jayarājadeva was still reigning, took place

¹ V³ (47a) gives the exact date of his 'violent death' बलान् (sic) मृत्यु, N.S. 455 Jyestha sudi 5.

² ज. समाहित संमृद्य कृतं नायकदेवी

³ श्रीजगतसिंह कुशरस्य परिजने[न] शिरच्छेत्ता श्रीगोपालदेवश्चतु। तदनन्तरं कतिपयदिवसे श्रीजगतसिंह कुमरेण राजं मुञ्जितं। पश्चात्तु कुशरं बंधनं भवेत्। तस्य पुत्री श्रीराजलदेवी नामः। जातेन दश दिवसान्ते मातुश्च मृत्युः। पितामही श्रीदेवस्य* etc., (see plate, fig. 8).

⁴ We are told in V³ (51b) that this princess's mother was Nāyakadevi; so that Jagatsīpha carried off the bride of his ally's brother. Rājalla was born N.S. 467 Pausa badi 10.

⁵ More is said of him and (possibly the same) 'bandhana' in V³ (52 a) under date 469 Mārgaś. su. 12.

⁶ The punctuation of fig. 8 l. 2 would lead one to suppose at first sight that the general ratification preceded the particular one (Vaiśākha being 3 months earlier); but the second date doubtless refers to the birth. In all birth-entries the date comes first.

⁷ I transcribe the Newari of V³ (53b): सं ४०४ आश्विन शुद्ध ९ श्रीजयसिंहतिराजमहर्देव

the marriage of the prince Jayasthiti, a descendant of Harisimha of Simraon, with Rājalladevi. Jayasthiti was reigning when the chronicle was concluded and the chronicler naturally magnifies 'the powers that be' and says little of the title of the lawful king whom Jayasthiti had managed to defeat and depose. But we see from the colophons of MSS. the real state of things. In 484 Kārttika, October 1363 (a verified date: see the Table) Jayārjuna was on the throne and the colophon of the next MS. is fortunately very explicit. The MS. (see Cat. p. 88) was written in a well-known vihār in Lalit-Patan and the colophon adds in 491 (A.D. 1371) that Jayārjuna was victoriously reigning (not only there but) 'Nepāla-maṇḍala' which we may construe to mean the whole of the valley. The scribes call Jayārjuna king down to February 1376.¹ His name is also mentioned in connexion with the initiation-ceremony of Dharmamalla son of Jayasthiti and Rājalla in 497 Jyestha² (summer of 1377). On the other hand about 508 (date of latest event in V¹) we find a reference to Jayārjuna as भग्न देवः वशाज्जयार्जुन खपो³ which can only mean his defeat, followed as it is by an acknowledgment of Jayasthiti as king of Nepal.⁴ That Jayārjuna, however, did not submit without a struggle may be seen from the interesting colophon at Cat. p. 39, l. 6 (unfortunately not dated) from which we learn that the MS. was copied "in the victorious reign of Jayasthiti," and that "at that time the king named Jayārjuna was entering, with his ally, the Tripura-rāja⁵ in great commotion."

Jayasthiti was evidently a patron of literature; not only are MSS. of his reign more numerous than in any preceding, but we find from the chronicle that even before his accession he celebrated the birth-ceremony of his son Dharmamalla by a performance of a 'four-act Rāmā-

सकौवनम्विद्याका (ख?) पीण्डमियाभयखाचोनं वडुला लिख विवाह जुक ॥ The princess's name is not mentioned; but another marriage hardly would have been mentioned in the chronicle.

¹ Verified, see note to Table. I have re-examined the date in Cambridge. Add. 1488, which I formerly published as equivalent to 504 or 1384. The writing is very faint. See now note 3 to table below, p. 27.

² The passage is evidently an interesting one, though unfortunately the end is not clear to me: पुनः वडुकर्ण (करणे) सम्यत् ४९७ ज्येष्ठ शुद्धि पञ्चमी बुधवार तत महाउत्सव खख बाहुरामायण मण्डलाकार श्रीजयार्जुन राजा सुपण्डियामनकु भारीस ॥

³ The words following खपो are चार्या(?) विजानात्रयं नखा द्वादशवत्सराख-द्वयोनायक्य। भक्तपुर ॥ लोकेष्टेत्य (sic) गुणान्वितो विजयते राभावतारोपरः सश्रीमान् जयस्थिति राज मख खपति : नेपाल सूपालकः ॥

⁵ Tripura-rāja is several times referred to in the chronicle.

yaṇa, ¹ which was repeated ² on the initiation-ceremony. A revival of letters, too, is vouched for by the fact that lengthy Sanskrit inscriptions in prose and verse, which had disappeared for some five centuries or more, now re-appear ³ and are continued in the reign of Jayasthiti's son. ⁴

Unlike most Indian princes, Jayasthiti had, according to my conjecture, some appreciation of the value of history. When he enters on the scene there is a slight change in the style of the present chronicle. Newari words become much more frequent. It seems to me as though the chronicle V ¹ had been **finished off by a partisan of the king**. In the case of the Vamśāvali preserved by Wright, traces of manipulation seem to me still clearer. After a rather jejune account of his (alleged) predecessors this chronicle bursts into sudden eloquence of detail on the doings of Jayasthiti. There seems no reason to doubt the accuracy of these particulars, though as Dr. Wright points out in his note (p. 183) there is a medley of inaccurate and accurate ⁵ dates (p. 187). The king's literary proclivities are even exemplified by a specimen of his composition (*ibid.*)

So far so good. Where one seems to see the traces of **deliberate falsification** is in the total omission of the real kings ⁶ of Nepal immediately preceding and following the invasion of Harisīṃhadeva, and the **insertion of a string of ancestors for Jayasthiti with impossible reigns and dates**. These are tabulated in the Historical Introduction to my Cambridge Catalogue, p. xv. There is no agreement in the lists of ancestors, except that all seem to show a tradition current at least in the XVIIth century ⁷ A.D. that the family of Jayasthiti was descended from Harisīṃha by the male line, though it should be observed that the inscription there cited ignores Jayasthiti and his immediate ancestors and goes, by a considerable *maṇḍūkapluti* from Jayasthiti's grandson Yakṣamalla back to 'Harayat'-sīṃha. Even more suggestive of what I regard as the correct facts is the form of Inscription No. 16 of

¹ A dramatized Rāmāyana appears in the present collection, p. 246.

² See note 2 to preceding page.

³ 'Journey in Nepal' pp. 12, 83. Bhagavanīlāl and Wright mention an inscription of the king himself 'on a stone near Lalitapaṭṭan.'

⁴ Ind. Ant. IX, 183.

⁵ This (N.S. 515), it should be observed, is the first date in that Vamśāvali that is reconcilable with the testimony of MS.-colophons and inscriptions save only the memorable date of Harisīṃha's invasion (p. 175).

⁶ Wright's 'Ānandamalla' (pp. 262-296) seems to be a mixture of Ānandamalla and Jayānandadeva. He totally omits Jayabhīma, Jayarāja and Jayārjuna, all mentioned in the present chronicle and confirmed by MSS.

⁷ The inscription and the play cited fall within this century.

Bhagavanlāl's series which was issued by the son of Jayasthiti, Jyotirmalla in N.S. 533. Here there is a short genealogy (tabulated by Bhagavanlāl), but no 'faucy' ancestry on his father's side. On the contrary, he mentions his father merely as 'belonging to the Sūrya-vamśa' and then most significantly adds that he (Jayasthiti) was the **'husband of Rājalladevi'**.¹ The reason is now clear. It was through his mother and not through his father that Jyotirmalla had any hereditary claim to the throne.

We may now turn back to a very important point in this part of the history of Nepal, around which a good deal of misapprehension has gathered, namely the **invasion of Harisimha**.

In spite of the boast of Caṇḍeśvara, Harisimha's minister that he was "victorious over all the kings of Nepal",² there seems to be at present no evidence beyond that of the Vamśāvali-tradition preserved by Wright and Bhagavanlāl to show that Harisimha established himself in the valley of Nepal. Against this we may place the testimony of the new Vamśāvali which was composed within about half a century of the event in question and (what is far more convincing) is confirmed by the colophons of several MSS. The precise nature of Harisimha's expedition may be further explained by the Newari extract forming fig. 10 of the Plate; but meanwhile one can see that the effect of his expedition could hardly have been permanent, as not many years after we find a representative of the old royal family (Jayadeva)³ on the throne. Until more evidence is forthcoming, it seems safer to regard Harisimha and his ancestors⁴ who reigned in Tirlhut,⁵ Simraon and also possibly other parts of the Nepal-Tarai as at most **titular kings of Nepal**, even if they really claimed sovereignty over the valley of Nepal at all.

For Jayasthiti's reign MSS. are, as I have said, numerous. The earliest date (N.S. 500) is taken from the Cat. p. 43, where, beside the

¹ Jayasthiti has the very same epithet (*Rājalladevi-pati*) during his lifetime in N.S. 500. See Cat. p. 43 l. 23.

² Dāmaratnākara, stanza 8 ap. Eggeling, Cat. I.O. p. 412.

³ As to Jayadeva, Pandit Haraprasād has very kindly furnished me with a tracing of the colophon of the Society's MS. first described by him in J. A. S. B., LXII. i., p. 250. From this it is now clear that Jayadeva (the reading 'vijayadeva' cannot stand) reigned on till N.S. 476, Phālguna.

⁴ It should be noted that the Wright-Bhagavanlāl tradition brings in a long line of ancestors for Harisimha and has to stretch out the true chronology of the kingdom to work them in. Once regard them as merely kings of the Nepal-Tarai and all becomes simple. As to Nānya-deva the reputed founder of the Simraon dynasty, see Duff, Chronology, p. 134 and add a reference to Ep. Indica, I, 313.

⁵ Caṇḍeśvara in the Kriyāratnākara, st. 4 merely says that his master 'ruled over all Mithilā' (Cat. Skt. MSS. I.O. p. 410).

epithet 'Rājalladevi-pati' already referred to, several additional details of interest are supplied. Among them is the name of the minister Jayata who figures also in the chronicle (V²) at f. 54 b, as *Sriupādhyā* [ya] in connection with the names of the king and queen.

The next king was Jayasimpharāma who may well have been a regent, as in the year mentioned (516) the eldest son was only 19 years of age.¹

I have elsewhere called attention to the curious triple regency of the three sons of Jayasthiti, confirmed as it is by two contemporary MSS. It is worth noting that the three princes did not divide the kingdom, but all ruled together in the little town of Bhatgāon which then was the capital. Three years later Jayadharmamalla is said in an inscription at Patan to be reigning as *yuzarāj*, an expression which would imply that Jayasthiti was still alive, in retirement. I give the text of the documents below.²

Of Jayadharmā as actual king we have no trace. The second son Jyotirmalla is recorded in the inscription (Bhagavanlāl No. 16) already quoted to have been reigning in N.S. 533 apparently as sole king, though his brothers mentioned. As he restored the Hindu shrine of Paśupati and the Buddhist shrines on the Svayambhū hill we may perhaps conclude that he reigned over the whole valley. In the three MSS. given in the Table Jyotirmalla is mentioned as reigning alone

¹ Born 487, Prathamāsāḍha, V³ 54 b. Jayasimphar is mentioned with Jayārjuna (as being at Kāthmāṇḍu;) 54 b: सं ४८६ कार्तिका सुदि १० च कोल वीजयार्ज-नदेन सं वी जयसिंहराम मयाय सं वी चपनाय या क क वी पाच कतिपुर [sic] दुम्बिमादिन ॥ In N.S. 507 he joined Jayasthiti and his family at the yātrā at Bugama (63, b.). With *mahāth* Dr. Grierson compares the forms *mahathā*, *mahantha* 'great person.'

² Compare Cambridge Cat., p. ix, "Journey" pp., 15, 16, and Table.

The verse written in Camb. MSS. Add. 1634, 2197 runs thus:—

भगवापुरी नगर्यां च चयो राजा [sic] विराजते ।
धर्म योतिष (जो० 2197) कोर्तिष जेठ [sic] भयकनिष्ठके ॥

The opening of the inscription found by me in 1884, as described, but not published,—(for it is chiefly in Newari and much damaged in the lower part), runs thus (I print it with all its characteristic errors of spelling, etc.):—

संवत् १६ वैशाख कृष्ण दशम्यायां तिथौ । रेवतिनक्षत्रे साधुप्रानयोगे बुद्धसरे
दृषारामि मते सवितरि मोनरामिने चन्द्रे ॥ ज्वराजराज श्रीवैजयधर्ममल्लदेवस्य विजयराजे ॥
The inscription records the repair of a well connected with Mānigalādhīpa-Bṛīḍa-
kṣipavīhāra' and setting up of images. ¹

(N. S. 540-547)¹ Early in the next year Yakṣamalla, the eldest son of Jayajyotih, as we find from the above-cited inscription, has succeeded to the throne; and dated MSS. are fairly plentiful for the long reign (43 years) assigned to him by the Vamśāvali of Wright.

As to the history of this time some information is given by the interesting MS. described at pp. 107-9 of the present Catalogue. The author is king Jagajjyotimalla of Bhatgāon, sixth in succession after Yakṣa. According to this work Yakṣa 'went as far as Magadha, conquering Mithilā and set in order all Nepal, subduing the Rājas of the mountains. The triple division of the kingdom, already known to us, is then mentioned, including the assignment to the eldest son Rāyamalla of the country east of the Vāṇmatī (Bāgmātī) river with Bhatgāon as capital.

In Table II. I summarize the chronology of the reigns then ensuing.

Dated MSS. are not at first numerous; but for the Bhatgāon line the MS. at Cat. p. 107, just referred to, is valuable, especially as royal authorship is attributed to it. The joint-regency of Jita and Prāṇa given in the Table is stated in the Catalogue at p. 102 and confirmed by an inscription copied by me at Thāiba (*olim* Thasiba).² That the later king Trailokya should have been also known by the synonymous name Tribhubana seems at first sight improbable; but the inscription on which I base the statement was found by me at Thimi, which is east of the Bāgmātī and not far from Bhatgāon. After the beginning of the XVII century dates from coins become fairly plentiful, see the Table II in my "Journey."

For the line of Kāthmāndu, dated documents are at first still more scarce; but later on dates are quite numerous.

I have added in Table II appended to the present article a third column for the Banepa dynasty, because the first king at least was a real person and from the Cat. p. 115 seems to have been a literary man. In any case the separate dynasty of Banepa did not last much more than a century, as I find from copies of inscriptions recently received by me³ from Panauti a place in the Banepa valley somewhat east of

¹ Cam Add. 1649 a work on astrology attributed to the king himself and copied N.S. 532 makes a fourth if the retouched colophon (see my Cat. p. 155) be correct, as there seems little reason to doubt.

² In a part of the village called Antal tol and near a caitya. The village lies E. from Patan towards Harsiddhi and Bāuregāon. The date runs thus: श्री श्री जितुमल प्रभु वाङ्मरस श्री श्री प्राणमलदेववाङ्मरस [य] द्वयो [र] विजयारानि [sic] च ११११ नव भाद्रपद

³ Through the kindness of Colonel Pears, the present Resident.

Banepa, that the kings of Bhatgāon, Jagatprakāśa and his successor Jitāmitra (1642-1689¹) were acknowledged there.

II.—WESTERN NEPAL.

The town of Noakot or Nayakot (which I visited in my recent tour) seems to have been a kind of frontier between the valley of Nepal or Nepal proper and the Western districts. Wright's History (pp. 223-5) mentions the seizure of the place by a Gorkha sovereign previous to the general Gorkha Conquest.

The MS. in the Wright-collection numbered 1108 seems to have been written here. For *बवकोट* is doubtless (though the identification escaped me when I wrote my Cambridge Catalogue, p. 30) a Sanskritized form of the town's name. The date of the king (Ratnajyotih) has been verified by Dr. Kielborn and corresponds to January 14th, 1392.

During the following century no chronological data are forthcoming. I may note in passing that an educated Nepalese told me that inscribed stones, which he thought resembled those published by Paṇḍit Bhagavanlāl and myself, existed in the valleys of Western Nepal.

Dr. Wright published (History, Chapter XII) an account of the reigning (Gorkha) dynasty from Dravya Sāh (A. D. 1559) to the present time.

It is interesting to find in the present collection (pp. 242-4) a MS. giving confirmation of this record. It was composed by Rajendravikrama Sāh, who reigned 1816-1847. It might be worthwhile to publish extracts from this MS., when further confirmatory material (from old MSS. or inscriptions) comes to light. Meanwhile, it is worth noting that Wright's date, 1559, founded on a Vikrama-date, is curiously corroborated by a chronogram (*vidhu-rasu-nigama-glau*²), which gives the corresponding Saka year (1481). At p. 213 of the Catalogue we find a MS. written during the reign of Varavira Sāhī, in 1614, at Jaṭāpattana. This looks like Saka 1614 (A.D. 1692), when Virabhadra Sāhī was alive, though, according to Wright, he was only *yuvārāj* and never *mahārāja*.³

¹ For the latter date see Cat. p. 150. N. S. 810, Pauṣa. One of the new inscriptions is dated some six years later: 816, Jyēṣṭha.

² Read thus p. 242 l. 25. I was much troubled by the reading *प्रो ग्नाव*. But on referring to the M.S., through the kind intermediary of the Resident, I found that the tracing read *glau*. This rare word has hitherto been found, in lexicons only, in the sense of 'moon' or 'earth' (= 1).

³ Bhagavanlāl's Inser. No. 18 fixes the date of another Gorkha sovereign in recording the defeat of Dambarsāh by Pratāpamalla, N.S. 769 (A.D. 1649.)

III.—TIRHUT.

There are few regions of India possessing an ancient civilization about which we have less definite historic information than the region north of the Ganges variously known as Videha, Tīrabhukti, or (from its capital) Mithilā.

Neither the work of Prinsep, nor its excellent successor, that of Miss C. M. Duff, attempts 'Dynastic list' for this country. Chronological indications are thus peculiarly valuable. There would seem to have been a certain degree of literary intercourse between Nepal and Tirhut, the frontier state on the direct route to the plains. Accordingly a large number of the MSS. in the present Catalogue are written by Tirhuti scribes in their characteristic (Maithili) script and dated mostly in the common era of the country, that of Lakṣmaṇa Sena.

On pp. 131-2 we find a case where a MS. is by a Tirhuti scribe domiciled in Nepal. For it will be observed that not only are the writing and the era those of Mithilā, but the scribe goes out of his way to describe Lalita-pattan ('Patan'), where the MS. was copied, as 'situated in the kingdom of Nepal.'

A notice of far greater interest and importance is preserved through a case of intercourse in the opposite direction, where a Nepalese scribe was living in Tirhut. This is the case of the MS. of part of the Rāmāyaṇa, No. 1079, briefly noticed at p. 34 of the Catalogue. The colophon in question occurs at the end of the Kiṣkindhyakāṇḍa at ff. 375-6. As it is not given in the Catalogue, I here transcribe it from my own notes: *Samvat 1076 (१०७६) śaṣṭha badi 4 mahārājā-dhirāja puṇyāvaloka-somavamsodbhava-gaṇadhrva-śrīmad-Gāṅgeyadeva-bhujyamāna-Tīrabhaktan kalyāṇavijarājye-Nepāladeśīya-śrī bhāṇu śālīka-śrī Anandasya pātākāvasthita (kāyastha)¹ paṇḍita śrī śrī Kurasyātmaja-śrī. Gopatinālekhiḍam.* Interpreting this according to the somewhat 'free-and easy' Sanskrit used by scribes, I understand it to mean that in Samvat 1076 Gopati, son of Śrīkura, (Kāyastha) paṇḍit belonging to the country of Nepal and living in Ananda's *pātaka*² belonging to Bhāṇu śālī (?), copied this during a victorious reign in Tirhut, when it was ruled by Gāṅgeyadeva, the great king, beholder of holiness, sprung from the lunar race and banner of Gauḍa. The writing of the MS. is the archaic 'Lantsa' of Nepal, so that we may quite well

¹ Added in a different hand.

² Cf. Ind. Ant. XVIII. 135, where *pātaka* is interpreted to mean the subdivision of a village; hence bhāṇu śālīka may well contain the name of the larger village or district.

refer the Samvat to the Vikrama era. If this be granted, it must surely follow that we may identify the king with Gāṅgeya-deva, Kalacuri of Cēdi, likewise of lunar lineage,¹ who was thus reigning in A.D. 1019, or some 11 years before Alberuni² mentions him as ruling in Dahāla, in 1030. Gāṅgeyadeva's influence has not been hitherto traced so far east as Tirlut; but it is noteworthy that his son also, Karpadeva, claimed influence in Gauḍa,³ still further east.

Nothing appears to be known of the rulers of Tirlut from this time to the 14th century, when the Thākur dynasty appeared. A full genealogical table of this family was given by Dr. Grierson in Ind. Antiquary XIV, p. 196, and this was supplemented by him with further notes in the same journal in March 1899 (XXVIII, p. 57). Our Catalogue gives (p. 63) a date, L.S. 392,⁴ for one of the later kings, Kapsanārāyaṇa, also called Lakṣminātha, which is the more acceptable as I have elsewhere shown,⁵ that the native chronology for this dynasty is incorrect. In the same year, Lakṣmaṇa Samvat 392, was copied the MS. described at Cat., p. 122, which gives a further confirmation of the succession of this dynasty, calling it the S'rotiya (brahmanical) vaṃśa. At p. 65 we meet with an interesting confirmation of the correctness of the details given in Dr. Grierson's table, as we there find a MS. by order of a non-reigning prince, viz., Gadādhara-deva⁶ (*mahārājādhirājarāja kumāra*) in L.S. 372 (A.D. 1490), a date which fits very well with that last mentioned.

If Rāmasiṃha, the king of Mithila mentioned at p. 23 med., be the same as Rāmabhadra, then the composition of S'rīkara's commentary on the Amarakośa there described falls at the end of the 15th century.

The prince Indusena, or Indrasena, the author of the work described at p. 265, would seem from his biruda Rupanārāyaṇa to have belonged to this family.

I subjoin a short table of this dynasty (Table III).

GORAKHPUR-C(H)AMPĀN. In this region, that is, in the country south of Nepal on both sides of the Gaṇḍak, there reigned during the 15th century a dynasty, hitherto not noticed by European writers, but

¹ Ep. Ind. II, 9, 11.

² India (tr.) I, 202; Gāṅgeya is also known from coins, some of them found as far north as Gorakpur: Rapson, Indian Coins (*Grundriss*, II 3B), p. 33; V. A. Smith, J. A. S. B., LXVI, i, 306.

³ Ind. Ant. XVIII, 217, moreover Karṇa's son made one expedition to Campārānya. Ep. Ind. loc. cit.

⁴ 392 current. The date works out, as Dr. Kielhorn kindly informs me, to Wednesday 18th December, 1510.

⁵ J. R. A. S. 1898, p. 233. Dr. Eggeling, Cat. I. O., p. 875, seems to accept it somewhat too readily.

⁶ Kumāra Gadādhara Siṃha in that ta le.

apparently connected with that last mentioned. Several of the rulers are mentioned in colophons of the present catalogue, and one of these must be in all probability identified with the issue of a series of coins, unpublished as yet and also undated, but apparently belonging to this century.

The first sovereign mentioned is Pṛthvisimphadeva in whose reign in [Vikrama] Samvat 1492 (A.D. 1434-5) at Campakāranyanagara was copied M.S. No. 1508 (५) at p. 61.]

His successor was probably, as we shall presently see, Śaktisimpha.

Of the next king, Madana or Madanasimphadeva, we have three mentions in these MSS. At p. 51.¹⁻³ we find him mentioned as reigning in Vikrama-Samvat 1511 (A.D. 1453-4) at Campakāranyanagara. His epithets are interesting. The first, *viprarāja*, seems to point to his belonging to the same *śrotriya vaṃśa* which reigned in (Eastern) Tirhut and so does the *biruda* ending in *nārāyaṇa* which all the members of that dynasty assumed. The pandit is uncertain about the reading *daity-anārāyaṇa*, but I find from my own notes on the same MS. that I read the compound thus. I should propose to interpret it like *daityanisūdana* and *daityāri* (both epithets of Viṣṇu) by reference to the Vaiṣṇava faith of the king. This would accord well with the legend of a set of coins first identified by Dr. Hoey with this same region and at present in the British Museum. This legend is गोविन्द चरण प्रणव मदन and on the reverse श्री चम्पकारणे¹. The lettering of the coins may well belong to the 15th century and I am glad to have the authority of my friend Mr. Rapson, to whom I am indebted for my knowledge of the coins, that their general style and workmanship is referable to the same period.

At p. 29 (MS. 1001 ५) we find another MS. of the same reign written at Gorakṣapura in L.S. 339 (1457 A.D.) It is interesting to note that the era used is that of Lakṣmaṇa Sena, as it confirms the accuracy of the Vikrama date, and also forms the first instance hitherto noted of the employment of the era west of the Gandak, i.e., beyond the limits of Bengal. Lastly, Madana appears as a royal author giving his name to the Madana-ratnapradipa (p. 223). This work is said in the colophon to have been composed (*viracita*) by the 'king Madanasimphadeva, who was the son of king Śaktisimpha [see above], adorned with many *birudas*.' At the beginning of the text, however, the work is only said to be 'promulgated (*prakāśyate*) by Madana' and at the end we are told that he got the work done (*kārita* :—doubtless a common case with Indian royal authors!) by one Viśvanātha living at 'Kāśī-tīrtha',¹ probably Benares.

¹ Does the prefix Śrī imply the abovementioned town of Campakāranya, rather than the mere region so-called?

TABLE I.

KINGS OF NEPAL PROPER FROM THE COMMENCEMENT OF THE ERA OF NEPAL TO THE DIVISION OF THE KINGDOM
(A.D. 879—1474).

Abbreviations: 'V, VI, V^a, V^b' represent the newly-discovered Vapśāvali and its three divisions; 'Cat.' the catalogue of the Durbar Library by Paṇḍit Haraprasād Śāstri; 'Camb. Cat.' my own catalogue of Buddhist Skt. MSS. at Cambridge. 'K' and 'H. J.', after dates represent respectively the kind assistance of my friends, Prof. Kielhorn and Jacoby, in verification. MSS. marked 'Camb. Or.' are those recently acquired by me in Nepal; expd.-expired (*gata*) year expressed in the MS., [expd.] the same not expressed but calculated.

Dates in italic figures are derived from the chronicle (V.) only.

	DATES WITH MONTHS.		References to MSS., etc.	Reign acc. to V.	
	Nepal era, when not otherwise specified.	Equivalent A.D.			
Rāghavadeva	...	...	...	46, 6 mo.	Traditional founder of Nepal era (20th October, 879).
Jayadeva	...	...	...	10.	
Vikramadeva	...	...	...	8, 9 mo.	
Narendradeva	...	...	...	1, 6 mo.	
Guṇakāmadeva I.	...	...	...	65, 5 mo.	
Udayadeva	...	...	...	5, 5 mo.	When Camb. Add. 2191 was copied (date gone), Bhoja was ruling alone. These joint regencies not referred to in V. 'Friday, 30th March 1039' (Kielhorn) ¹
Nirbhaya	128, Phālguna	1008	Camb. Add. 866	Not named.	
Rudra	...	...	...	...	
Bhoja	...	...	...	...	
Rudra	135, Caitra	1015	" "	1643	
Lakṣmīkāmādeva I.	159, [expd.] Vaiś	1039	" "	1083	
Lakṣmīkāmādeva I. (sole ruler.)				21	

¹ Communicated by letter. Dr. Kielhorn's previous working (Ind. Ant. XVII. 252) of the date as a current year rested on a misprint in the Nagari Text (not, however, in the Arabic numerals) of my Cambridge Cat., p. 172.

DATES WITH MONTHS.		References to MSS., etc.	Reign acc. to V.	
Nepal era, when not otherwise specified.	Equivalent A.D.			
Jaya ('Vijaya' V)	...	...	31 ...	Reigned over half the kingdom at Lalitāpur (V.1)
Bhaskaradeva	167 [current], Āśv.	Cat., p. 30	3 ...	'Wednesday 24th September, 1046' (K.)
Beladeva	180 Māgha	" 11	12 ...	Called 'Balavanta' in VI and (wrongly) Bāladeva in my previous lists.
Pradyumna-kāmadeva.	185 Vaiś.	Camb. Add. 1684	Name faded in V.	Probably (1) Wed., 25 Jan. 1066 (K.).
Nāgārjuna	186 Māgha	" 2197	2.	<p>This date is confirmed by my own note made from the MS.</p> <p>The Hodgson Collection of the Society.</p> <p>Cf. Rāj. Mitra, Aṣṭas. Pref. p. xxi., note, and Foucher, Iconographie, p. 27.</p> <p>J.A.S.B. lxii. i. 249. Vallée-Poussin, Bouddhisme p. 388. The date does not work out, as Dr. Jacobi informs me.</p> <p>A copied date of somewhat uncertain interpretation, J.R.A.S., 1891, p. 687.</p> <p>'Friday, 10th May, 1090' (K). The date is omitted in the Cat., p. 80; but was verified by myself.</p>
Śaṅkaradeva	189, Āṣāḍha	Cat., p. 92	15	
	191, Phālg exp.	A.S.B. A 15		
	198 current, Srāv.	A.S.B. (coll. of 1893)		
Vāmadeva	200, Māgha	Minaev-coll. St. Petersburg.	3	
	210 [expd.] Jyēṣṭha	Kāthmāṇḍu No. 1002.	14 years (about 1098-1125)	<p>Wording of date quoted above.</p> <p>See above, pp. 6-7.</p>
Harṣadeva	218 expd. Caitra	Camb. Add. 2197		
	219 current	V1 fol. 24 a		
	229 Vaiśākha	V1, see plate fig. 4.	27, 5 mo. (about 1098-1125)	
Śivadeva (3)	240, prathama- Āṣāḍha.	India-office, Hodgson, 73 A.		
	243 Jyēṣṭha	Camb. Or 142 ...		

Inndradeva (3)	249, Phālguna	1123-9	Ind. Off. 2928. ...	12	Omitted by Wright and Bhagavanīl, though mentioned by Kirkpatrick. 'Monday, 10th October, 1138' (Jacobi).	
Mānadeva	259, expd., Kīrti.	1138, Oct.	Camb., Add. 1643	4, 7 mo.		As to this date, see the foregoing article, page 1, note 5.
	259, Bhādrap	1139	Inscription 'Journey, p. 81.			
	254 expd., Phālg.	1134	Cat. p. 62 ...			
	261 Pausa	1141	Paris, Burn. 104			
Narendradeva (called Narasimha in Wr. and Bh.-lī)	267 Māgha	1146-7	VI, foll. 24-5a	...	Vl f. 24b, Plate fig. 4. 5. I have supposed this date to refer to the accession of Ananda, though the passage is obscure.	
Anandadeva (4)	275 Caitra	1154-5	Camb. Or. 120	20		See J.R.A.S. for 1888, p. 551. Not purchased; full date transcribed: 284 Māgha śukla astami ādityavāra. Colophon copied (with mistakes) in Raj Mitra's Aśtas. Pref. p. xxiv, note. 'Sunday 8th July, 1165, Kielhorn. Ind. Ant. XVII. 249. Full date (not given in R.A.S. Cat: 286. Phālguna sudi ekādśyām ādityav.
	278 Bhādrap.	1158	Camb. Add. 2833			
	284 Māgha	1163-4	MS. seen at Bhat-gāon ...			
	285 expd., Phālg.	1165, Feb. March.	Camb. Add. 2190			
	285 [expd.] Srā- vapa.	1165, July	Camb. Add. 1693			
Rendradeva Amrādeva (5)	286 Phālguna	1166	London, R.A.S. Hodgson ²	8, 1 mo. ... 3, 12 mo. ...	Imperfect reading in Cat. supplemented by a tracing from the MS. See the article p. 7, note 7.	
	296 Caitra	1176	Cat., p. 65 ...			

1 The date reads 180 *māghakṛtya* *dirā dāśamya* *buddha* [sic] *diuz*. I suggested to Dr. Kielhorn (and he agrees), that *dirādaśm* probably stands for *dirādaśmāyā* *tīkha* which gives 186 as an *expired* year (the usual solution for this era). If however we interpret the date as meaning "on the tenth day," we have to take the rare solution (I. Ant. XVII. 252) of a current year, with the result (as Dr. Kielhorn informs me) Wednesday, 2nd February, 1065.

2 Son of Śaṅkaradeva, born Samvat 177, Aśvāda. V² foll. 305-31a.

3 No doubt identical with Mahendradeva the *gaurāj* (गुराज) in Śivadeva's reign after whom the tank Mahendrasaras was named. V¹ fol. 24b. See plate, fig. 4. The same Mahendra's birth is recorded in V² as happening in sam, 199 (fol. 31c, where *Śivadevapurameśvaraya* *putra* is apparently an error for *Śivadev*). See Plate, fig. 9. 1. 3.

4 Son of a 'Śivadeva' (possibly here Narasimha or Narendradeva) born in 219 Vaiśākha. V² f. 31b.

5 According to V² (f. 31b), born in 233, Aśvina and likewise a son of "Śivadeva."

	DATES WITH MONTHS.		References to MSS., etc.	Reign acc. to V.	
	Nepal era, when not otherwise specified.	Equivalent A.D.			
[Ratnadeva]	303 Caitra.	[1183 ?] if Nepal era	Tracing from MS. in Kathm. Library.	Not mentioned in any History.	<p>{ Full date, from tracing (colophon being omitted at p. 86 of Cat.) of MS. 1648G. at Kathm Library: Samy. 303 [words and figures] caitra sudi pañcamyāp somadine. As to the king see the article.</p> <p>{ Reading of Cat. verified by tracing from MS. Date retouched. 'It does not work out' (H. J.)</p> <p>{ Probably Thursday, 11th July 1196. See note in B.M. Cat. SE. MSS. p. 230.</p>
Someśvaradeva (1) Gupakāmadeva II. Lakṣmikāmadeva II.	307 Phālguna 313 dvir-Āsāḍha	1187 1193	Cat., p. 76 ... Br. Museum, Or. 2279 (No. 550 in my Cat.)	4, 3 mo. 3 Not mentioned.	
Vijayakāmadeva	316 "	1196, July	Br. Museum Or. 3345 (No. 542 in my Cat.)	17	<p>{ Reading confirmed by my notes in the Library. 'Sunday, 27th May, 1201 (H.J.) 'Thursday, 14th Jan., 1216,' Kielborn in I.A. xvii, 249.</p> <p>{ Perhaps a rāja of another part of Nepal.</p> <p>{ Date (without month) noted by me in 1884. The Pandit apparently did not see this MS., a copy of the Bhāratiya-nāyāśāstra. Compare Sylvain Lévi "Rapport," p. 16.</p>
Arimaladeva (2)	317 Vaiś 322 [expd.] Āsāḍha 326 expd. S'raṇ.	1197 1201 May 1206, July-Aug.	Cat. p. 113 ... Cat. p. 83. ... Cat. p. 96 ... Camb. Add. 1618	15 (about 1201-1216) ...	
[Rapaśūra]	336 [expd.] Pauṣa 342 Mārga	1216, Jan. 1221	B.M. Or. 2208 (No. 512 in my Cat.)	Not named	<p>{ Date (without month) noted by me in 1884. The Pandit apparently did not see this MS., a copy of the Bhāratiya-nāyāśāstra. Compare Sylvain Lévi "Rapport," p. 16.</p> <p>{ Date somewhat indistinctly written.</p>
	344, 358, Jyestha 367, current, Māgha.	1223 1238 1246 Jan. Feb.	Kāthm. No. 214 Cat. p. 69 ... B.M. Or. 2203 (my Cat. No. 536)		

Abhayamalla	367, Phalguna	1247, Feb.	Kāthm. new cat. No. 11	42, 6 mo.	MS. (Pañca-rakṣi) not described by Paydit. Full date from my notes: 367 Phalguna Śakā ekādaśī ādityav. Sunday, 17th Feb., 1247. (H.J.)
Jayadeva	373 [Marga]	[1252]...	St. Pet. Micaev Colln.		See J.R.A.S. 1891, p. 688. A copied date and doubtless copied wrong; for Dr. Jacobi reports that the week-day works out wrong and nakṣatra impossible.
	375 Āśāḍha	1255, June	VI, fol. 26a		'Monday, June 7th, 1255' (K), when Purnavaṣ was the Nakṣatra; see the article, p. 8, note 4.
	377, Bhādrap.	1257	Coll. of Bhagavanlal 1884	2, 8 mo. ...	See the same note.
Jayabhimadeva	380, expd. Caitra	1260 April...	Tracing from MS. 1320D. at Kathmandu	13, 3 mo. ...	'Wednesday, April 2nd, 1260' (Sewell); see p. 9, note 1.
Jayaśiṃha (siha) Malladeva	...	...	...	2, 7 mo. ...	The second form is taken from V ³ fol. 35, where the birth of Jayaśiṃha is recorded (349, Vaiś; father; Jagat-anekamalla) just before that of Anantamalla.
Anantamalla (s)	399, Phalgunā	1279	Cat. p. 45 (अ)		Tracing from MS. confirms reading of Cat., but no week-day is decipherable.
	400, "	1280	Tracing correcting Cat., p. 44.		In the Cat. we must read, as my tracing shows, Ananta for Ananda; but Dr. Kielhorn reports that the date does not work out correctly.

¹ Though no MSS. of this reign are extant, Someśvara is duly recorded by Kiripatriek (reign 6 years 3 months) and in V³ (fol. 32a), where we learn that he was the son of Mahendra and born in 240 Phalgunā sudi 13, Maghānakṣatra. If the following phrase **यस्य मृत्युः ११ व्ष** means that he reigned and died in (240 + 53) 293, it will not fit well with the ascertained date of Anantadeva.

² According to V³, fol. 32b, Arimalla, son of Jayasi [sic], Malladeva, was born 274, reigned 15 years (according to V¹ 25 years 10 months; but this does not suit with the other dates) and lived 62 years 10 months. This puts his death towards the end of 336, which our last date from MSS. will just allow.

³ Born 366, son of Rājadeva. He was apparently childless. For at 266 (Plate; fig. 7.1.1) we read that in his reign the Yuvanaj (यवराज) the usual form in the Chronicle) Jayādityadeva imprisoned his uterine brother, Jayānandadeva. Now a Jayāditya, according to V³ (365), was the son of Jayabhimā, and was born 358. Probably there is something wrong in this last

	DATES WITH MONTHS.		References to MSS, etc.	Reign acc. to V.	
	Nepal era, when not otherwise specified.	Equivalent A.D.			
Anantamalla [continued.]	403, Āṣāḍha ...	1283 ...	Cat. p. 46 (ॐ) Tracing, revising Cat. p. 46	32, 10 mo. VI	405 or possibly 401; week-day not given. The first recorded double date (in two eras). Wednesday, 26th June, 1297 (K). Date of a donation to Paśupati-shrine of a banner, etc., by Ananta.
	405, Vaiśākha ...	1285 ...	(ॐ) B.M. Or 1439 (Cat. No 440.) Kirkp. p. 264.	35, 11 mo. V ²	
	406, Caitra ...	1286 ...	(ॐ) B.M. Or 1439 (Cat. No 440.) Kirkp. p. 264.		
	408, or Sambat 1341	1297 ...	(ॐ) B.M. Or 1439 (Cat. No 440.) Kirkp. p. 264.		
	417, [exp d]. Āṣāḍha. ...	1297 June	(V1 fol. 27a V2 " 40b		
Jayānandadeva	422 Vaiśākha ...	1302 ...	Camb. Add. 1306.		Date of a donation (?) to Paśupati. From my notes I see that the MS. was copied at Maṇigala-vihāra (in Patan, cf. Cat., p. 88). The date works out to Friday, 13th Mar. 1318 (H.J.). Date of coronation of Jayārimalla (puṣyā-bhīṣekha).
	427 Śrāvaṇa ...	1307 ...	V3 fol. 42 ...	Duration not stated ...	
	438 Phālguna ...	1318, March	Cat., p. 73 and my notes		
Jayarādrāmalla I and	440 Caitra ...	1320 ...	V3 44a (cf. 27b)	...	See note 1, below.
	446 Āṣāḍha ...	1326 ...	V1 27b	...	
Jayārimalla (co-regent) Invasion of Nepal by Aditya-ma[?]ja. Disensions until accession of	448 Caitra ...	1328 ...	V3 16b V1 27 b	...	

Jayarājadava (?)	467 Śrāvṇa ...	1347	...	V (1) 28b Plate fig. 8	...	"Accession with assent of both royal families and with general consent" (V (1) 28 b; Plate fig. 8, line 1).
	474	...	1353-4	...	Cat. p. 71	Year (no month) verified by tracing from MS.
	476	...	1355-6	...	As. Soc. Beng. (Coll. of 1893)	See J.A.S.B. LXII. i. 250. MS. omitted in Knajjavihari's Cat. Correct king's name (Vijayarājadava) to Jayarāj (tracing).
Jayarjunamalla (?)	484 Kārtika	...	1363, Oct...	...	Cat. p. 31	{ Date verified in my notes. 'Monday, 23rd October, 1363; nakṣatra, etc. correct' (H. J.)
	491 Bhādrap.	...	1371	...	Cat. p. 88	Peterson, Hitopadeśa, Prof., p. ii.
	493 Pausa	...	1372	...	Camb. Add. 2564.	
	494 Bhādrap	...	1374	...	Camb. Add. 1689	
	Ś'ka 1297, Phālg.	1376 Febr.	...	...	Cat. p. 121	Earliest MS. dated in a non-Nepalese era. Date: Friday, 22nd Feb. 1376 (H. J.)

NEW DYNASTY FOLLOWS.

statement. For it seems unlikely that Anantamalla should not only have superseded an older heir-apparent, but also have allowed him to live on as heir-apparent to himself. Moreover, in V³ (395) we find mention of Jayabhūta as rāja in 378 and Jayasimhamalladava (who seems to have actually succeeded him, according to V¹ 26a) as *yuvarāja*. This seems very strange if Jayāditya was alive all the time. The statement of Wright may be correct in so far as it implies a divided kingdom in Ananta's time.

1 Jayarudra was the son of Jayatūṅgamalla. Jayarī is called *svakufumba*, a vague phrase for 'kinsman' perhaps. The full date of his death (or of the suttee of his wives—the punctuation would allow of either interpretation) is 448. Āśāḍha pūrṇami, V³ at 466 gives the same date, for the death (☞ perhaps 'time up to which he remained in the world,' a common expression in the chronicle), not mentioning the suttee; but it makes two suspicious additions: (1) The addition of 'gṛathama' to the month, though Āśāḍha was not intercalated; (2) the impossible allowance of 30 years 8 months to the king's reign.

2 Born 437, *Phalguna kṛṣṇa daśami dhaneśa* (etc.), *brāhmapati vāra*; son of Jayānandadava by Mahām. Haya-prasād Śāstri. tracing referred to in the last column was kindly sent me by Mahām. Haya-prasād Śāstri.

3 Son of Jayarājadava and Rudramadevi, apparently (see p. 11, note) born in 467, Vaiśaḍi 7. (V¹ f. 28b; Plate fig. 8). According to V³ (60b) he died in 502, Māgha badi 5. This may well be correct; for the date 504 given doubtfully in my Cambridge Cat p. 119, is much too uncertain to form a contrary argument. On re-examination I find the middle word looks more like *cibha* (not known as a numeral word) than *binda*. On the other hand, *vijaya*-5 is certain; so that Jayarājuna was alive in 500 or A.D. 1379-80.

DATES WITH MONTHS.		Reference to MSS., etc.	Reign acc. to V.		
Nepal era, when not otherwise specified.	Equivalent A.D.				
NEW DYNASTY Jayasthitimalla	500 Phalguna ...	Cat., p. 43 ...	V ends here.	Chronogram and figures; MS. written at Bhagson. Jayata was the month. (See Cat., pp. 43, 84. Tables in Camb. Cat. and "Journey" also inscription in "Journey" (date verified I. A. XVII, 249.)	
	Six other dates between this and	...	...		
	514, dvir-Āṣā (?)	1394 ...	Cat., p. 87 ...		...
	516 ...	1395-6 ...	Tracings, revising Cat., p. 31		...
	519 Kārttika ...	1398 ...	Camb. Add 2834		...
Jayasimbarāma Joint regency of Jayasthiti's three sons	520 Āśvina ...	" " 1604	...	In the Cat. read ५१९ as my tracing shows. No month is legible.	
	523 Vaiśākha ...	1403 ...	Inscription ...	J. R. A. S. for 1888, p. 551.	
	532 Mārgaś. ...	1411 ...	{ Camb. Add. 1649.	See the article, p. 15, and note.	
	533 expd., Māgha	1413, Jan.	Inscr. ...	A retouched colophon : see Camb. Cat., p. 155.	
	540 Bhādrap. ...	1420 ...	Camb. Or. 148...	15th Jan., 1413. Verified I. A. XVII, 247.	
Jayajyotirmalla (1)	541 Bhādrap. ...	Cat., p. 86 ...	...	Verified by my own notes both in 1884 and 1899.	
	547 (no month)...	1426-7 ...	St Peters (Minaev)	See J. R. A. S., 1891, p. 688.	

Yakya-malla	{ ... }	S'aka 1350 Mārgas	1428-9 ... (Nov. Dec.)	Cat., p. 23 ...	...	Month supplied from my notes on the MS. See Cambr. Cat., p. 197 (correcting १४९ to १४८) and Table; also the present Cat., p. 36. The full date (from my notes) completes the sloka thus (though badly) :— संवत् वेदपत्राये ज्येष्ठशुक्ल चरेष्विषो ।
		Four other dates (549-590)	...	...	...	
		591 Caitra ...	1471 ...	{ India Office ... Hodgson 2743	...	
		594 Jyestha ...	1474 ...	Cat., p. 75, and my notes.	...	

(For the divided kingdom see next Table.)

1 Born N. S. 493 V3 (555).

TABLE II.

DIVIDED KINGDOM OF NEPAL (1496 TO BEGINNING OF XVIITH CENT.)

Yakṣamalla (reigning in 594 Jyestha = A.D. 1474.)

Line of Bhatgāon (cf. Cat., pp. 107-9.)	Line of Kathmandu.	Line of Banepa. (cf. Supra, p. 16 fn.)
A.D.		
1495-6 (Jaya.) Rāya-malla N.S. 616 Chronogram in Cat. p. 16.	Ratna	Jayarapa-malla Bhālā in I. Ant. XIII. 414 fn. cf. Cat., pp. 115, 19.
Bhuvana-malla.	—	Wife : Nāthalladevī.
1524-33 Jita-malla and Prāpa-malla (joint regency) N.S. 644, Bhādrapada N.S. 654, Kārtika, Cat. p. 103.	Amara	Son : Vijayamalla.
Prāpa-malla (sole king).	Sūrya	
—	A.D.	
—	1551 Narendra, (Camb. Or. 135. N.S. 671, Śrāvāṇa.)	
Viśvamalla.	—	
Trailokya° or Tribhuvanamalla, (see p. 16.)	1566 Jaya-Mahendra (same MS.) 686, Śrāvāṇa.	
1572-1585-6 (Inscr.)	1575-6 Śaśisīva. N.S. 696. (See Table II in 'Journey'.)	
1617-1633 Jagajjyotirmalla { See Cat., pp. 109. 16 (Śaka 1550.)	1600 Śivadeva. (Inscr. cited in 'Journey' Table II.)	
	—	
	Harihara.	

(Subdivision of this kingdom followed).

For the remaining Kings of Nepal (with dates from coins), see 'Journey in Nepal,' Table II, and Cambridge Cat. p. 16.

TABLE III.

REIGNING KINGS OF TIRHUT, EASTERN AND WESTERN.

EASTERN TIRHUT.

Compiled from Vardhamāna's *Gaṅgākṛtyavivēka* (Br. Mus.; Or. 8567a), called 'G' below, and Vācaspati's *Mahādāna-nirṇaya* ('M.'; Cat., p. 122.)

1. Kāmeśa G.
- [2. Bhogeśvara elder son of 1. Mentioned in vernacular records only.]
3. Bhavēśa M, [younger] son of 1. G.
4. (1) Harasimphadeva, son of 3, M.G.
5. Narasimha (M), Nṛsimha (G) called Darpanārāyaṇa, son of 4 (M.G).
6. (2) Bhairavendra M. Bhairavasimha called Harinārāyaṇa G.
This reign commenced not later than A.D. 1496, when the MS. G. was copied.
7. Rāmaḥhadra G called Rūpanārāyaṇa G.
8. Lakṣmīnātha called Kāṁsanārāyaṇa, reigning in December 1510. Cat., p. 63, date verified by Dr. Kielhorn.)

DYNASTY OF GORAKHPUR-CAMPARAN (WESTERN TIRHUT).

1. Pṛthvi-simphadeva, A.D. 1434-35.
2. Saktisimha.
3. Madana (Simphadeva) { 1453-54.
  { 1457-58.

¹ According to several works of Vidyāpati, cited by Eggeling, Cat. I. O., p. 875-6 (see also Grierson, Ind. Ant., Mar. 1899, p. 57.) Bhavēśa was succeeded by his elder son, Devasimha, and he by his son, Sivasimha. It is significant that not only Vardhamāna and Vācaspati pass over these kings in silence, but Vidyāpati himself does so in Narasimha's reign (Raj-Mitra Notices vi. 68). They were perhaps not generally acknowledged.

² Vidyāpati (Eggeling l. c.) and the Chronicle admit the previous reign of an elder brother, Dhīrasimha, called Hṛdayanārāyaṇa.

TABLE IV.

AN UNKNOWN DYNASTY (Cat., pp. 153-54).

(From the Acārādīpaka of Gaṅgāviṣṇu.)

Mukunda

|

Bhr̥ṅgi.

|

Hambira. King of Trīśṅgadeśa.

|

Pratāpa.

|

Dāmodara called Digvijaya.

|

Kāmarājadatta.

|

Trivikrama (patron of the book).

CATALOGUE OF PALM LEAF MSS.

IN THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.

४८

जयाचरसंहिता ।

(खण्डितान्ता) ११७ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

अस्य पत्रं न वेति सन्देहबहुलतया नास्य प्रारम्भवाक्यं लिखितम् ।

असन्दिग्धतया केवलमस्य पुष्पिका लिख्यन्ते । यथा -

३ पत्रे । श्रीजया(ख)चरसंहितायां खानविधिः समाप्तो नवमपटलः ।

४० पत्रे । इति श्रीमदेकायनाचार्यनारायणगर्भपादानुष्टुप्तीतः (त-) साधकचन्द्र (द)
तत्कृतायां ज्ञानलक्ष्म्यां षोडशपटलः ।

५२ पत्रे । इति ० ज्ञानलक्ष्म्यां सप्तदशमपटलः ।

५८ पत्रे । इति ० ज्ञानलक्ष्म्यामष्टादशमपटलः ।

८१ पत्रे । इति ० विंशतिपटलः ।

(ततः क्रमान्वयेन ज्ञानलक्ष्म्यामेकोनविंशतिपटलपर्यन्तं दृश्यते ।)

१११ पत्रे । इति जयाचरसंहितायां मन्त्रसम्पर्ण (?) एकादशः पटलः ।

७९

युद्धजयार्णवः ।

(खण्डितान्तः) २८ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ नमो महाभैरवाय ।

ब्राह्मी प्रोन्मत्तरुपा बहुविविधरुता रोदृचित्तातिरोद्री

कोमारी कर्तुंकामा पिबति मधुमदं वैष्णवी गायमाना ।

वाराही वादयन्ती पटुतरपटहं नृत्यमाना . . . . .

बाहुष्ठा वापि लक्ष्मी हरगणसंहिता मातरो वः पुनन्तु ॥

देवुवाच ।

श्रोतुमिच्छाम्यहं देव महातन्त्रस्य निरूपणम् ।
 युद्धजयार्णवं नाम किमत्र परिगीयते ॥
 कथन्ते निर्जिता देवैर्दानवा वलदपिता ।
 तत्रोपायं महादेव कथ्यतां शशिधर ॥
 लक्ष्मणैव मन्त्राणां स्वराणाञ्च ग्रन्थेषु च ।
 मत्तवाणाञ्च देवेश तिथीनाञ्च यथाक्रमम् ॥
 पञ्चवयोगरोपञ्च सम्पुटं ग्रन्थनं तथा ।
 ... विवर्तञ्च यथा ... शङ्कर ॥
 नृकाञ्चैव महापञ्च लेखनीं सृष्टिकां तथा ।
 दिग्दशञ्च तथा कालं ब्रूहि कामा ... नाशन । (:)
 एतदाख्याहि मे देव ... ॥

अन्तवाक्यम् । (खण्डितम्)

पुष्पिकाः । इति युद्धजयार्णवे महातन्त्रे अवताराधिकारो नाम १ म-पटलः ।
 " " " पूजानिरूपो नाम २ य-पटलः ।
 " " " कालसंख्याधिकारो नाम ३ य-पटलः ।
 ततः खण्डितः ।

८४

प्रतिष्ठातन्त्रम् ।

२४० पत्राणि । अष्टमम् । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।
 सिद्धविद्याधराकीर्णं यत्तन्मन्त्रं सेविते ॥
 तत्रासीनो महादेवः श्रीकण्ठोऽसुरपूजितः ।
 प्रणम्य चरणौ तस्य देवौ वचनमब्रवीत् ॥
 भगवन् सर्वधर्म्मज्ञ लोकनाथ जगत्पते ।

प्रतिष्ठां देवदेवस्य श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ॥
 दृष्ट्वा बहुविधा धर्मा लव्यसादान्-मया विभो ।
 शिवधर्मपरो धर्मा न भूतो न भविष्यति ॥
 सर्वसाधारणा धर्माः सुविशुद्धं शिवात्मकम् ।
 कथयस्व महादेव लिङ्गसंस्थापनं प्रभो ॥ इत्यादि ।

अन्तवाकम् । इति . . क्रमेणैव वास्तुतत्त्वसमन्वितम् ।
 युक्ते युक्तं सुसम्पूर्णं . . . . . दुर्लभम् ॥
 निश्वासाख्ये महातन्त्रे बीजभेदे महातपे ।
 प्रतिष्ठातन्त्रमाख्यातं समाप्तं शास्त्रमुत्तमम् ॥
 रत्नखीयं प्रयत्नेन शिवोक्तज्ञानमुत्तमम् ।
 दातव्यं गुरुभक्त्या नान्यस्मै सप्प्रदापयेत् ॥
 चतुःषष्टिसहस्रान्तु शास्त्रं वै श्लोकसंख्यया ।
 कथितं सविशेषेण निःसन्दिग्धमनाकुलम् ॥
 इति निश्वासाख्ये महातन्त्रे प्रतिष्ठातन्त्रं परिसमाप्तमिति ।
 सम्वत् २६७ (आक्षराण्यङ्कानि) कार्तिकशुक्लाष्टम्यां शुक्रदिने राजा-
 धिराजपरमेश्वरश्रीशन्द (?) देवनृपतौ लिखितमिति ॥
 इति निश्वासाख्ये महातन्त्रे बीजभेदे प्रतिष्ठातन्त्रे देव्या मते प्रश्नपटलं
 प्रथमः ।

इति स्थापका ? स्वपतिलक्षणम् । २ ।

- ” लिङ्गयोनिपटलम् । ३ ।
- ” रत्नजलिङ्गलक्षणम् । ४ ।
- ” पार्थिवलिङ्गलक्षणम् । ५ ।
- ” वनप्रवेशपटलः । ६ ।
- ” वृक्षलक्षणपटलः । ७ ।
- ” पाद्याललक्षणपटलः । ८ ।
- ” वनाधिवासपटलः । ९ ।
- ” वृक्षग्रहणलक्षणपटलः । १० ।

इति लिङ्गस्य भागमानलक्षणपटलः । ११ ।

- ” लिङ्गपरिग्रहणपटलः । १२ ।
- ” यात्रापटलः । १३ ।
- ” लिङ्गपरिग्रहविधानपटलः । १४ ।
- ” लिङ्गवर्त्तनपटलः । १५ ।
- ” शिरावर्त्तनपटलः । १६ ।
- ” गर्भलक्षणपटलः । १७ ।
- ” मृग ? लक्षणपटलः । १८ ।
- ” ब्रह्मशिलालक्षणपटलः । १९ ।
- ” सृत्तिकालक्षणपटलः । २० ।
- ” अधिवासनकर्मक्रमपटलः ।
- ” ब्रह्मरेखालक्षणपटलः ।
- ” पिण्डिकाधिवासनविधिपटलः ।
- ” भूतवलिदानपटलः ।
- ” अधिवासनपटलः ।
- ” ब्रह्मशिलाभ्यासपटलः ।
- ” अनन्तासनपूजापटलः ।
- ” शतशततारपटलः ।
- ” विद्वाख्य (?) परिचानपटलः ।
- ” सदाशिवतत्त्वोपवर्णनपटलः ।
- ” शिवस्वरूपविचारोक्तिपटलः ।
- ” अनन्ता . . प्रश्नविचारपटलः ।
- ” ख्यायमानलिङ्गदोषपटलः ।
- ” प्रतिष्ठापटलः ।
- ” प्रतिष्ठाकाले कर्मपटलम् ।
- ” चण्डयारापटलम् ।
- ” सामान्यप्रतिमालक्षणं परिसमाप्तम् ।

इति सुराणां विविधप्रतिमालक्षणम् ।

” प्रतिमालक्षणे हिताहितलक्षणपटलम् ।

” जीर्णोद्धारविधानपटलम् ।

” वृषभलक्षणपटलम् ।

” दिग्विभागनिर्द्देशपरीक्षायां नगरग्रामखेटकानां दिग्विशेषण-
पटलम् ।

” भूपरीक्षापटलम् ।

” हस्तलक्षणपटलम् ।

” भूप्रमाणपटलम् ।

” वनयात्रापटलः समाप्तः ।

” दिक्स्थापनपटलः ।

” कौलकमूत्रकौलकारोपणखातप्रमाणलक्षणपटलः ।

” वास्तुविभागपटलः ।

” वास्तुदेवाभिधानपटलम् ।

” श्रालोद्धारपटलम् ।

” मूत्रपातलक्षणपटलः ।

” वास्तुयागपटलः ।

” शिलान्यासपटलः ।

” पीठोपरि .. मूत्रतः लक्षणपटलम् ।

” प्रासादपटलः ।

” प्रासादभूविभागवर्तनपटलः ।

” नामप्रमाणलक्षणपटलः ।

” सर्वभित्तिप्रमाणलक्षणपटलः ।

” प्रासादविशेषलक्षणपटलः ।

” द्वारलक्षणपटलः ।

” प्रासादद्रव्यलक्षणपटलः ।

” प्रासादानां विशेषसामान्यवरलक्षणपटलम् ।

इति प्रासादानां समुदायेन विशेषलक्षणपटलः ।

” प्रासादोद्यमनपटलः ।

” गुरुशिष्यविशेषलक्षणपटलः ।

” कुट्टा ? लक्षणपटलः ।

” भूमिबन्धपटलः ।

” लघुबन्ध ? पटलः ।

” योज्यायोजलक्षणपटलः ।

” परिममाप्तम् ।

८६

कालोत्तरतन्त्रम् ।

(खण्डितम्) १५५ पत्राणि ।

८७

पञ्चरत्ना ।

अक्षर — नेवारौ । सम्बत् ३६७ फाल्गुन-शुक्ल-एकादश्यामादित्यदिने
राज्ये श्रीमदभयमल्लदेवस्य विजयराज्ये । शुभमस्तु सर्वलगतम् ।

८८

वैष्णवामृतसारोद्धारः वा कार्तिकमाहात्म्यम् ।

वङ्गाक्षरं । १२७ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो नारायणाय ।

नारायणं नमस्कृत्य नरक्षैव नरोत्तमम् ।

देवो नरस्वतोक्षैव ततो जपमुदीरयेत् ॥

मृत उवाच ।

पुरा कलिप्रुगम्यान्ते ब्रह्मलोकं गतो मुनिः ।

ददर्श लोकनाथेशं ध्यायमानं जनार्दनम् ॥

पितामहं महाप्राज्ञं सर्वभूतहिते रतम् ।
 स्तूयमानमृषिगणैर्गौरिमानं सुरासुरैः ॥
 प्रणिपत्य महाभक्त्या नारदस्तं पितामहम् ।
 विनयेनोपसङ्गम्य पप्रच्छ मुनिसत्तमः ॥
 नारद उवाच ।

भगवंस्तव दासोऽस्मि श्रियोऽस्मि हरिवत्सल ।
 वैष्णवं ब्रूहि मे धर्मं सर्वज्ञोऽसि पितामह ॥
 फलं वैष्णवधर्मस्य कथयस्व सुविस्तरम् ।
 येनाहं त्वत्प्रसादेन पदं यास्यामि परं हरेः ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इत्येतत् कथितं देवि प्रसादान्माधवस्य च ।

जन्मकोटिसहस्रैस्तु नानासंसारयोनिषु ॥
 सर्वपापविमुक्तस्य विष्णोर्भक्तिः प्रजायते ।
 एतदेवैस्तु दुष्प्राप्यं मनुष्यैस्तु न लभ्यते ॥
 जन्तूनां निहला भक्तिर्विष्णवेऽव्याभचारिणी ।
 तेषां विष्णुप्रसादेन भक्तिरुत्पद्यते नृणाम् ॥
 यः शृणोत्यध्यापयति स गच्छेत् परमां गतिम् ॥

पुष्पिका । इति वैष्णवाद्युतसारोद्वारे स्कन्दपुराणादिनानापुराणीये कार्तिक-
 साहाय्यं समाप्तम् ॥ लसं ४१२ आचरणं शुद्धिं शुद्धे परिहारग्रामे ॥

१२५

(क) देविकासाधनम् ।

नागतात्तरं ।

अन्तवाक्यम् । देविकासाधनं गृहस्थोपपुक्तं समाप्तम् ॥

(ख) कुञ्जिकामतोत्तरम् ।

(कुलावलिकामन्त्राये) खण्डितं विपर्यस्तञ्च ॥

पुष्पिका । इति कुलावलिकामन्त्राये कुञ्जिकामतोत्तरे त्रिकालसंक्रान्तिः ? सम्बन्धः ..
 विंशतितमः पटलः ।

इति ० चतुष्कपवे ? १८ ।

इति क्रमोपपदमानन्दचक्रद्वीपावतारो नाम । २० ।

इति ० द्वीपाम्नायो नाम । २१ ।

इति ० कुञ्जिकामते समस्तव्यस्तव्याप्तिर्नाम । २२ ।

इति ० पदद्व .. हंसनिर्णयो नाम .. समाप्तः ।

- (ग) (ततः श्रीभैरव उवाच इत्याद्यारभ्य - त्रैलोक्यविजयोद्धारनामकस्य
कस्यचिद्व्यन्यस्य सन्ति कतिपयानि पत्राणि ।)

२२६

(क) त्वरितास्तोत्रम् ।

(ख) मैथिलब्राह्मणानां वंशावली ।

खण्डिता विध्वस्ता च ।

(ग) नित्यातन्त्रम् ।

(घ) भोजदेवसङ्ग्रहः ।

(खण्डितः) विवरणं प्रदत्तम् ।

(ङ) कुलालिकाम्नाये श्रीकुञ्जिकामतः ।

(खण्डितः) अक्षर - नेवारी ।

(च) कालोत्तरतन्त्रम् ।

(खण्डितम्)

(क) योगगुह्यम् ।

(खण्डितम्) कतिपयानि पत्राणि ।

पुष्पिका । इति कण्ठनाथावतारिते योगगुह्ये .. । .. . ॥

२२८

स्कन्दपुराणम् ।

शुभाक्षरलिखितम् । विवरणं प्रदत्तम् ।

२४९

पञ्चतन्त्रम् ।

(खण्डिताद्यम् ।)

२७३

(क) कालोत्तरतन्त्रम् ।

(आदिखण्डितम् ।) नागराक्षरम् । १५१-३४५ पत्राणि ।

पुष्पिकाः ।

इति कालोत्तरे महातन्त्रे प्रापञ्चितपटलः ।

”	”	”	अक्षमूत्रमालापटलः ।
”	”	”	घण्टालक्षपटलम् ।
”	”	”	पुष्पपटलम् ।
”	”	”	अष्टपुष्पिकापटलम् ।
”	”	”	व्रतयात्रापटलम् ।
”	”	”	फालगुनकृष्णचतुर्दशीपटलम् ।
”	”	”	अष्टव्रतानि पटलम् ।
”	”	”	व्रतपटलम् ।
”	”	”	तत्त्वोपपत्तिपटलम् ।
”	”	”	साधनसंश्रित्तिपटलम् ।
”	”	”	नाडीचक्रोद्देशपटलः ।
”	”	”	प्रसादप्रणवव्याधिपटलम् । (?)
”	”	”	प्रत्यक्षजपपटलम् ।
”	”	”	लिङ्गोद्धारपटलम् ।
”	”	”	... . तैष्टिपटलम् ।
”	”	”	अन्तर्यामिपटलम् ।
”	”	”	अन्तर्द्विपटलम् ।
”	”	”	आहुतपटलम् ।
”	”	”	लिङ्गवर्णनपटलम् ।
”	”	”	लिङ्गपटलम् ।
”	”	”	प्रतिमापटलम् ।

इति कालोत्तरे महातन्त्रे मातृभैरववर्णनपटलम् ।

”	”	”	पौठपटलम् ।
”	”	”	वास्तुधामपटलम् ।
”	”	”	प्रासादलक्षणपटलम् ।
”	”	”	अधिवासनपटलम् ।
”	”	”	अधिवासनपटलम् ।
”	”	”	स्वापनपटलम् ।
”	”	”	जीर्णोद्धारपटलम् ।
”	”	”	वृषभपटलम् ?
”	”	”	उद्घातोद्देशपटलम् ।
”	”	”	विजयपटलम् ।
”	”	”	ब्रह्माण्डवर्णनपटलम् ।
”	”	”	तत्त्वयुक्तिवर्णनम् ।
”	”	”	मन्त्रार्थपटलम् ।
”	”	”	क्षेत्रग्रहणपटलम् ।
”	”	”	शक्तिवर्णनपटलम् ।
”	”	”	पूर्वसेवापटलम् ।
”	”	”	अघोरादिशास्त्रव्यूहपरिपालनपटलम् ।
			समाप्तश्चेदं बृहत्कालोत्तरं नाम शिवसिद्धान्त- मिति ॥ इति शुभम् ।

(ख) संहितापाठः ।

(शुक्रयजुर्वेदीयः । (?)) अक्षर - नेवारी ।

श्लोकः । त्वमग्ने व्रतया अग्निं देव आमहीत्या । त्वं यज्ञे . . राखयात्मा माभूया
. . देवो नः सविता वसोर्हता वः ता काम प्रतिग्रहीता कामैतन्व । ४८ ।
इति सप्तमोऽध्यायः ।

२७७

निश्चासतत्त्वसंहिता ।

शुभाक्षरलिखिता । विवरणं प्रदत्तम् ।

निश्वासाख्यमहातन्त्रम् ।

जीर्णम् । कौटसंग्रथितपत्रञ्च । १२० पत्राणि ।

अन्तर्वाक्यम् । इति निश्वासाख्ये महातन्त्रे प्रतितन्त्रं परिषमाप्तम्
अश्रौतियुक्ते स्रष्टे सत्सरे (संवत्सरे) सिते शुभे साघतृतीयवासरे ।
नृपान्वये श्रीबलदेवराजके त्रिवर्गधर्म्मोदयलोकपालने ॥
ग्रन्थं स्रष्टस्सुविचित्रयुतञ्च षष्ठं
देव्यामर्षं प्रवरशास्त्रविशेषवात्तं ।
नानादिषन्ध . . दुःखविनाशहेतो-
र्नित्यं मया लिखितमेव सुमङ्गलार्थम् ॥ (?)

पुष्पिकाः, -

- ४ पत्रे । इति वृत्तलक्षणपटलः ।
(१) पत्रे । इति निश्वासाख्ये महातन्त्रे बीजभेदे प्रतिष्ठातन्त्रे देव्या भते प्रश्नपटलं
प्रथमः ।
७४ पत्रे । इति दानवादीनां समुदायलक्षणपटलः ।
७८ पत्रे । इति प्रतिष्ठातन्त्रे दिग्बिभागनिर्द्देशपरीक्षायां नगरग्रामस्फटकायां
दिग्विधरणपटलः । ?
१०८ पत्रे । इति प्रासादानां समुदायेन विशेषलक्षणपटलः ।
(?) पत्रे । इति निश्वासाख्ये महातन्त्रे प्रतितन्त्रं परिषमाप्तम् ॥

- (क) कुलालिकाम्नायान्तर्गतं कुञ्जिकामतम् ।
विवरणं प्रदत्तम् ।
(ख) मृत्युजिदमृतेष्टतन्त्रम् ।
विवरणं प्रदत्तम् ।
(ग) कुलालिकाम्नाये षट्साहसिका ।
(खण्डिता विपर्यस्ता च ।)

२८७

शारदातिलकटीका ।

(खण्डिता ।) पुष्पपालेन रचिता ।

७२ पत्रे ।

इति महाराजाधिराज-श्रीमत्पुष्पपालदेवविरचिते शारदातिलकप्रकाशे
चतुर्विंशः पटलः ।

२८७

कतिपयबौद्धचिन्ताणि ।

२९०

नैषधचरितम् ।

(खण्डितम् ।)

२९२

रघुवंशटीका ।

शोभनाख्या । अक्षर — नेवारी । (अत्यन्तखण्डिता)

वेद्य-श्रीगर्भचन्द्रेण रचिता ।

२९८

कुमारसम्भवम् ।

मैथिलमक्षरम् । सप्तमसर्गपर्यन्तम् ।

२९९

उत्तररामचरितनाटकम् ।

मैथिलमक्षरम् ।

३४४

(क) दशरूपकाक्षकारः ।

खण्डितान्तः । मैथिलमक्षरम् । विष्णुधनियोन रचितः ।

(ख) उत्तररामचरितनाटकम् ।

(अक्षर — नेवारी) संवत् ३१६ ।

(ग) किरातार्जुनीयकाव्यम् ।

(मैथिलमत्तरम् ।)

३५८

भागवतम् ।

(दशमस्कन्धमात्रम् ।) मैथिलमत्तरम् ।

लघं ३६० । शकाब्दाः १३६६ । लिपिरियं श्रीमदुमापतिशर्मणाम् ।

३५९

भागवतम् ।

(दशमस्कन्धमात्रम् ।) मैथिलमत्तरम् । लघं ३६० ।

३६२

(क) गीतदिगम्बरं नाम नाटकम् ।

मैथिलमत्तरम् ।

जनकजनपदवास्तव्येन रामचन्द्रशर्मणः पुत्रेण वंशमणिकविना
रचितम् । विवरणं प्रदत्तम् ।

(ख) देवीमाहात्म्यम् ।

(कतिपयानि पत्राणि ।) अक्षर - नेवारी ।

(ग) न्यायकुसुमाञ्जलिः ।

१४-८५ १/२ पत्राणि । मैथिलमत्तरम् ।

(घ) पदसूर्यव्याकरणम् ।

उत्सवकीर्तिना रचितम् । अक्षर - नेवारी । विवरणं प्रदत्तम् ।

(ङ) शेषधरणीसंवादः ।

(ब्रह्माखण्डपुराणीयः ।) उत्कलाक्षरलिखितः ।

(च) शिवपञ्चाक्षरः ।

उत्कलाक्षरलिखितः ।

(छ) गौरीदिगम्बरनाटकम् ।

वङ्गाक्षरलिखितम् ।

(ज) भाषावृत्तिः ।

पुरुषोत्तमदेवेन रचिता । सैथिलमन्तरम् ।

अन्तर्वाक्यम् । ह्यभमस्तु शकाब्दाः .. ३६ .. श्रीरघुनाथखात्तरम् ।

(झ) क्रियाकल्पतरौ क्रियाकाण्डः ।

सैथिलमन्तरम् । ५८ पत्राणि ।

कल्याणकरेण रचितः ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः श्रीशम्भवे ।

इन्दुमौलिमुदारा × × मरुणासुविधत्तम् ।

तुङ्गस्तनमनङ्गारेन्तःपुरमुपास्यते ॥

नमः श्रीकण्ठनाथाय पारम्यर्थप्रकाशिने ।

परमानन्दकन्दाय शक्त्यानन्दस्वरूपिणे ॥

गङ्गाधरमुनीन्द्राय चिदानन्दप्रकाशिने ।

ब्रह्मविद्यावताय नमोऽस्तु गुणशालिने ॥

अपारकरुणागारमशेषमुनिवन्दितम् ।

महाबलमहेशानमाश्रये संविदाश्रयम् ॥

वन्दे वागीश्वरानन्दमविद्यातिमिरापहम् ।

षडन्वय-महाम्भोज-विकाशकरभास्करम् ॥

कृपाकरमविद्याज्ज-जैवातृकमहर्निशम् ।

विद्याकमलमार्तण्डं देवराजं गुहं नुमः ॥

योगिनी-वीरसन्दोह-वन्दितं विघ्नहानये ।

विचित्रानन्ददेवस्य पादाब्जमभिवादये ॥

श्रीकल्याणकरेणाथ शिष्यौघज्ञानसिद्धये ।

श्रीमता शक्तिनाथेन निःशेषगुणशालिना ॥

विलोक्य कुलतन्त्राणि संतिप्याम्नायसम्मतम् ।

पारम्यर्थक्रमायातं परिपाटीक्रमेण तु ॥

शिवोक्तेनैव पाठेन क्वचित् स्वरचितेन च ।

श्रीविद्यापदराजौव-रेणुरद्वित-मौलिना ॥

अक्रियातिमिरान्धस्य (चक्षुः ?) चाक्षोरुन्मीलनाय च ।

क्रियाकल्पतरौ सम्यक् क्रियाकाण्डः प्रकाशते ॥

आम्नाये परमेशान्या रञ्जान (?) विकलाश्च ये ।

पुरोधाय नृणां तेषामयमस्तु परिश्रमः ॥

पीठयागः सुभद्रश्च यागः कन्दरसंज्ञकः ।

जयाख्यश्च जयायागस्तथा भीमाख्यनामकः ॥ (?)

कुहूयागस्तथा नन्दरष्टाष्टकः (?) प्रकीर्तितः । इत्यादि ।

खण्डितान्तत्वान्नोल्लिखितं शेषवाक्यम् । मध्ये च पुष्पिकान्तराभावा-
न्नोल्लिखिताः पुष्पिकाः । किं बहुना तत्त्वसङ्गच्छोऽयं ग्रन्थ इत्यलमिति
विस्तरेण ।

४००

सहृदयहृदयावलोकः ।

मैथिलमत्तरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

नमो नारायणाय ।

स्वच्छा-कोशरिणः स्वच्छस्वच्छायायासितेन्दवः । (?)

त्रायन्तां वो मधुरिपोः . . . . . नखाः ॥

काव्यात्मा ध्वनिरिति बुधैर्यः समाम्नात-पूर्व

स्तव्याभावं जगदुरपरे भक्तिमार्गस्तमनः । ?

केचिद् वाचां स्थितमविषये तत्त्वमुच्चैस्तदीयं

तेन ब्रूमः सहृदयमनः-प्रीतये तत्स्वरूपम् ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । आनन्दवर्द्धनविरचिते सहृदयहृदयावलोकौ काव्यालङ्कारे चतुर्थं उद्योतः ।

समाप्तशायं सहृदयहृदयावलोकौ नाम काव्यालङ्कारः । लसं ८९ चैव

वदि गुरो । शुभमस्तु ।

४४७

वासवदत्ताटीका ।

जगद्धरेण रचिता । मैथिलमत्तरम् । लसं ३५५ ।

४५५

हरिवंशम् ।

(खण्डितान्तम् ।) अन्तर - नेवारौ । १२६ पञ्चाणि ।

४६१

गौतपञ्चाशिका ।

अक्षर — नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । इति महाराजाधिराज-श्रीमच्छ्रीजयजगज्ज्योतिर्मल्लदेवविरचिता नाना-
भाषा-भाव-राग-ताल-रससमन्विता गौतपञ्चाशिका समाप्ता ।
शाकेऽस्तीते खशरतिपिभिर्लक्षिते ह्यायनौघे
शुक्ले पक्षे सुरगुरुदिने माधवे पौर्णमास्यां ।
विजयप्रौढे चरन्ति रुचिरा श्रीजगज्ज्योतिरौघे-
नानाभावा गुणगणमयी गौतपञ्चाशिकेयम् ॥
(कुल्लविहारिनाटक-कुवलयान्वनाटक-नामकौ द्वौ अन्यावस्तिन् अन्य-
मध्ये विन्यस्तौ तौ चानेनेव राज्ञा भाषया विरचितौ ।)

४६४

काशिकावृत्तिः ।

(अत्यल्पमात्रम् ।)

४६८

(क) गौतगोविन्दम् ।

अक्षर — नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । नेपाले रसचन्द्रघन्मुखे संवत्सरे प्रालिखत्
हृन्दःशास्त्रयुगं विदग्धकमपि श्रीगौतगोविन्दकम् ।
.....
..... ॥
रान्ये श्रीजयरायमल्लनृपतेस्त्रिन्तामण्यः प्रार्थितानां
श्रीशैरे रतिकेलिसुन्दरकथा-मौत्सुक्यतः प्रालिखत् ।
.....
..... ॥

(ख) तलचिन्तामण्यलोकः ।

(कतिपयानि पञ्चाशि ।)

(ग) दुर्घटवृत्तिः ।

विवरणं प्रदत्तम् ।

(घ) सुवन्तरत्नाकरः ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ नमो योगीश्वराय ।

मैनाके हरिणा चक्रवर्तिवससेरादाय तोयात् . .

क्षिते कोकनदीभवत् स्मरचमूशस्त्रप्रतीक्षा यया ।

यं देवेन्द्रमिव प्रतीत्य सरुषं व्यावर्त्तमाने भयाद्-

बोधो मारभ . . पलायतमसौ शाक्यो मुनिः पातु वः ॥ (१)

सन्त्येव नात्र सुधियां किमु सुप्रबन्धा-

स्ते किन्तु विस्तारतयात्पुधियामगम्याः ।

तत्सारलेशमुपसृज्य ततः कृतोऽय-

मव्यासतः स्मरशमात्रफलोद्घुपायः ॥

मम परपदा विचलितुः सद्विद्योपासनेकनिपुणश्च ।

कृशमपि कुतो द्विजिज्ञ . . . . . भयं भवति ॥

रुद्रिग्रन्था निगद्यन्ते पुंसि श्रद्धे स्त्रियामपि ।

. . . . . द्रव्यक्रियायोगास्त्रिलिङ्गास्तदनन्तरम् ॥

विप्राग्निस्त्रिपत्यंशु-क्रोष्टु-प्रतिभुवः पिता ।

. . . . . पुंश्चजन्ताः प्रकीर्त्तिताः ॥

तत्रादौ तावद् विप्रग्रन्थात् । इत्यादि ।

पुष्पिका ।

इति सुवन्तरत्नाकरे पुंलिङ्गाख्यः समाप्तः ।

४८१

पौठपूजाविधिः ।

४९८

(क) गोविन्दतत्त्वनिर्णयः ।

श्रीगोविन्देन रचितः ।

सैषिज्ञाक्षरप्रणितः । ५८ पत्राणि । (कौटदृष्टानि १)

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ नमस्तस्मै तस्यै च ।

नवीनघनसुन्दरो ... .. रोह्णासित-

व्रताङ्गन-वधूगणैः प्रणयपूर्वमालिङ्गितः ।

स कोऽपि कस्यस्य ... ..

... .. हरतु मामकीं शोचनाम् ॥

जगदम्बापदद्वन्द्वचिन्तासञ्चित-धीर ... ।

... .. गोविन्दतत्त्वं गोविन्दकिङ्करः ॥

अन्तवाक्यम् । अनेकजन्मार्जितपुण्यसञ्चयै-

मुकुन्दपादाम्बुज-सेवनोत्सवैः ।

लोकोऽपि जानाति कदापि कोऽपि

सद्ग्रास-विन्यास-विधूत-पापः ॥

इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीगोविन्दविरचिते गोविन्दतत्त्वनिर्णये पञ्चमः

परिच्छेदः समाप्तः । लसं ५२ + कार्तिक शुदि द्वितीयायाम् ।

पुष्पिकाः, -

इति श्रीगोविन्दविरचिते गोविन्दतत्त्वनिर्णये अधिकारिपरिच्छेदः ॥ १९ ॥

इ० इदं तत्त्वव्यापनम् । २ ।

इ० वेदान्तानां शुद्धनिर्णायकत्वविचारकः । ३ ।

इ० प्रकृत्युपादानत्वनिराकरणं नाम । ४ ।

इ० गोविन्दतत्त्वनिर्णयः । ५ ।

(ख) गजेन्द्रमोक्षणस्तवराजः ।

(ग) भोजदेवसङ्ग्रहः ।

(खण्डितः ।) अक्षर - नेवारी ।

(घ) शक्तिसूत्रम् । वा नित्यनैमित्तिकविधिः ।

(तन्त्रम् ।) अक्षर - नेवारी ।

(ङ) श्रीपतिपद्धतित्याख्यानम् ।

नागराक्षरम् ।

६८४

(क) वैदिकमन्त्रसङ्ग्रहः ।

(ख) पाण्डवविजयः ।

जयरथमल्लुदेवेन रचितः ।

(खण्डितः ।) २४० पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

७३६

(क) भगवद्गीता ।

(ख) कौसल्यकुसुमावली ।

(ज्योतिः-सङ्ग्रहः ।) विवरणं प्रदत्तम् ।

(ग) छन्दः-शास्त्रम् (?) ।

(घ) दीक्षाविधिः ।

(ङ) वैदिकमन्त्रसङ्ग्रहः ।

७५०

भागवतम् ।

दशमस्कन्धस्य कतिपयानि पत्राणि । मैथिलमक्षरम् ।

७७२

(क) अमरकोषः ।

(खण्डितः ।) अक्षर - नेवारी ।

(ख) अमरकोषः ।

अक्षर - नेवारी ।

(ग) वैद्यकग्रन्थः ।

(नेवारीभाषायाम् ।) अक्षर - नेवारी । ६८ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

नमोऽस्तु दिव्यौषधि-वर्गभाषिणे

निर्घण्टुशस्त्रार्थ-दिवेकभाषिणे ।

समस्तलोक-प्रभवार्तिहारिणे

शशाङ्कचूडामणये पिनाकिने ॥

अथस्वदीप्ताग्रगभक्तिमालिने
 चराचरखणमुपकार-धारिणे ।
 अनौषधीनां रसवीर्यदायिने
 नमोऽस्तु देवाय सहस्ररश्मिने (?) ॥
 त्रैलोक्यवन्द्यैरपि पूजिताय
 शम्भूत्तमाङ्गस्य विभूषणाय ।
 नमोऽस्तु नक्षत्रगणाधिपाय
 द्विजेन्द्रराजाय निष्ठाकराय ॥
 दोषं विहाय गुणिनैव जनेन सत्यं
 ग्राह्यो गुणस्ततुरपि भ्रमवेदिभिर्नः ।
 शैलाङ्गसङ्कटमपि प्रविदार्थं यत्राहु-
 र्गच्छन्ति किम्वहि जना बहुजाति रत्रम् ॥
 यो ग्रन्थकारधन प्रथम स्रष्टवशृष्टवेवताजुरहाननमस्कार पाठा ।
 इत्यादि ।

(घ) सुगतिसोपानम् ।

विवरणं प्रदत्तम् ।

(ङ) पार्ष्णश्राद्धविधिः ।

वङ्गीयमत्तरम् । १४ पत्राणि ।

अन्तवाक्यम् । शुभमस्तु । लसं १७१ मार्गं वदि ३ चन्द्रे ।

(च) ज्योतिःशास्त्रम् ।

अक्षर - भेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः सिद्धेभ्यः ।

ॐ समन्तगच्छाहा । ध्वजस्य । ॐ यगपगच्छाहा । धूमस्य ।

ॐ महाबलाय स्वाहा ।

.. .. .

.. .. .

अन्तरान्तरा श्लोका उद्ध्रियन्ते । यथा, -

६ पत्रे । ध्वजस्थाने ध्वजं दृष्ट्वा चिन्तितं कार्यमन्वितम् ।

सर्वव्याधिविनाशाय अर्चलाभश्च राजसः ॥ ?

ध्वजस्थाने श्वानं दृष्ट्वा विदेशगमनं भवेत् ॥

१५ पत्रे । ध्वाङ्त्तस्थाने ध्वजं दृष्ट्वा कारयैस्तु निमित्तकम् ।

विद्यादं कलहं घोरं भविष्यन्ति न संशयः ॥

१६ पत्रे । गजस्थाने ध्वजं दृष्ट्वा चिन्तितं सुखमाप्नुयात् ।

अचिरेणैव कालेन लभते फलमुत्तमम् ॥ इत्यादि ।

विषयः । ध्वजप्रकरणं समाप्तम् । धूमप्रकरणं समाप्तम् । सिंहप्रकरणं समाप्तम् ।
श्वानप्रकरणं समाप्तम् । खरप्रकरणं समाप्तम् । गजप्रकरणं समाप्तम् ।
ध्वाङ्त्ताष्टमप्रकरणं समाप्तम् ।

(क) रघुवंशम् ।

(सप्तदशसर्गपर्यन्तम् ।) अक्षर - नेवारी ।

(ज) पञ्चरत्ना ।

(खण्डिता ।) अक्षर - नेवारी ।

(झ) बोधिचर्यावितारः ।

७ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

(ञ) बोधिचर्यावितारटिप्पणी ।

(लेखलेन लेखयित्वा सङ्गृहीता ।)

७८७

(क) सारसङ्ग्रहः ।

रविगुप्तेन रचितः । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

सर्वं प्रणम्य सर्वज्ञं दुर्गगुप्तस्य सूर्यना ।

संहिता सिद्धसारेयं रविगुप्तेन वक्ष्यते ॥

अन्तवाक्यम् । उपद्रवाद् द्रुतं साध्या ज्वराद्याश्च चिकित्सितैः ।

अविदाहीनि रात्रानि (?) विषाक्तानां प्रयोजयेत् ॥

इति सारसङ्ग्रहे विषाध्यायः चतुस्त्रिंशसः समाप्तः । श्रेयोऽस्तु संवत् १८६४

पौष-शुक्ल-एकादश्यान्तिथौ ।

(ख) वात्स्यायनन्यायभाष्यम् ।

मैथिलमत्तरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ नमो महागणेशाय ।

अत ऊर्ध्वं प्रमाणादिपरीक्षा सा च विमुष्य पक्षप्रतिपक्षाभ्यामर्थावधारणं
निर्णय इत्यतोऽग्रे विमर्ष एव परीक्ष्यते ॥ इत्यादि ।

पुष्पिका ।

इति वात्स्यायनीये न्यायभाष्ये द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः ।

अब्दे लक्षणसेनभूपतिमते वह्निग्रहद्विक्रिते
पक्षे क्षीणसुधानिधौ प्रतिपदि . . ।

. . . . .

. . . . . ॥

(ग) मन्यानभैरवम् । वा श्रीमतोत्तरम् ।

(खण्डितान्तम् ।) अत्तर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ श्रीनाथपाहुकेभ्यो (?) नमः ।

अथातः सध्ववक्ष्यामि पूजा-सूत्रञ्च निर्णयम् ।

येन विज्ञातमात्रेण दिव्यास्त्रायं प्रवर्त्तते ॥

आदौ स्नात्वा शुचिर्भूत्वा वन्दे सन्ध्यामनुक्रमात् ।

सन्तर्प्य त्रिधिवर्ज्यान् पितॄणां तदनन्तरम् ॥

गायत्रीन्तु जपेत् पश्चात् . . पूजाविधानतः ।

वाङ्मयकर्म तु निर्वर्त्त्य गत्वा योगस्थ मन्दिरम् ॥

प्रोक्षयेद् द्वारदेशं तद् यथाविहित . . . . ॥ इत्यादि ।

पुष्पिकाः, -

इत्याद्यावतारे कादिमते पूजापद्धतिसूत्रम् ।

इति चतुर्विंशतिसाहस्रे न्याससूत्रम् ।

इत्याद्यावतारे महासन्धानभैरवयज्ञे श्रीचतुर्विंशतिसाहस्रे शतयवतार-
सूत्रम् ।

इत्याद्यावतारे श्रीचतुर्विंशतिसाहस्रे दशोघनित्यक्रमसूत्रम् ।

” ” द्वादशोघनित्यक्रमसूत्रम् ।

” ” षष्ठौ नौक्रमयं समाप्तम् । (?)

इत्याद्यावतारे महामन्यानभैरवयज्ञे श्रीचतुर्विंशतिसाहस्रे संहितायां
महा . . . पूजासूत्राधिकारो नामानन्दः । इत्याद्यः ।

(घ) संहितापाठः ।

(शुक्लयजुर्वेदीयः ।) अक्षर - नेवारौ ।

प्रारम्भवाक्यम् । इषेत्योर्जत्वा वायवस्य देवो षः षविता । इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । शाक संवत्सरे १३५० श्रीभक्तग्रामपट्टने राजाधिराजपरमेश्वर-श्रीश्रीजय-
जितमल्लदेवस्य विजयराजे लिखितः श्रीधौरानन्दः ।

८०२

(क) अमरकोषटीका ।

बृहस्पतिना रचिता ।

(अथयवर्गमात्रस्य ।) मैथिलमक्षरम् । १२ पत्राणि ।

(ख) अमरकोषटीका ।

ब्रह्मवर्गाद्-खण्डितशूद्रवर्गान्ता । श्रीकरेण रचिता । १४१ - २७६
पत्राणि ।

पुष्पिका । इति मिथिलामहोमहेन्द्रसमस्तप्रक्रियाविराजमानश्रीम . . . वरलब्ध-
प्रसादपुष्पावलोकमहाराजाधिराजश्रीमद्रामसिंहदेवानां सद्यः-महा-
महोपाध्यायश्रीश्रीकरविरचितायाममरकोषविवरणटीकायां व्याख्यासृता-
भिधानायां भूकाण्डे . . विवरणं समाप्तम् ।

अपराः पुष्पिकाः, - इति व्याख्यासृते ब्रह्मवर्गविवरणम् ।

” ” क्षत्रियवर्गविवरणम् ।

” ” वैश्यवर्गविवरणम् ।

(ग) अमरकोषः ।

अक्षर - नेवारौ । (खण्डितान्तः ।)

८०३

(क) अमरकोषः ।

(ख) अमरकोषटीका ।

(खण्डिता ।) श्रीकरेण रायमुकुटेन च रचिता ।

(क) कूर्मपुराणम् ।

नागराक्षरलिखितम् । ५०० पत्राणि ।

पुष्पिका । इति कूर्मपुराणे षट्साहस्रिकायां संहितायामुपरिभागे त्रिचत्वारिंशोऽध्यायः । समाप्तमिदं कूर्म पुराणम् । ॐ नमः ।

(ख) बृहन्नारदीयपुराणम् ।

मैथिलाक्षरलिखितम् । १०५ पत्राणि ।

पुष्पिका । इति बृहन्नारदीये त्रिंशतितमोऽध्यायः । (ततः पत्रद्वयमस्ति ।)

(ग) विश्वनाथप्रकाशः ।

४४७ पत्राणि । मैथिलमक्षरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् । . . . . .

कायः कृतः पुष्कर-मातुलुङ्ग-पलाशपूतीकसटी + + + + ।

सनागराजालिवचालयानां

संस्कार-उद्योगो लवनश्च पेयः ॥

इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । खेदश्च रोमकूपेभ्यो यस्य रक्तं प्रवर्तते ।

पुरुषस्य विषार्त्तस्य सद्यो जह्यात् स जीवितम् ॥

इति विश्वनाथप्रकाशे निदानरसकर्मविपाकाख्ये अरिष्टकालज्ञानादि-
निरूपणाध्यायः ॥ (अतःपरमपि सन्ति सप्त पत्राणि तत्र पुष्पिकाभावा-
दसावेवाध्यायः शेषवाक्यत्वेन गृहीतः ।)

पुष्पिका, - इति ० तरोग्रह (?) हृद्दोगचिकित्साधिकारः समाप्तः ।

इति ० मूत्रकृच्छ्रचिकित्साधिकारः समाप्तः ।

इति ० मूत्राघातचिकित्साधिकारः समाप्तः ।

इति ० अश्वरौचिकित्साधिकारः समाप्तः ।

इति ० शोथचिकित्साधिकारः समाप्तः ।

इति ० अन्तवृद्धाधिकारः समाप्तः ।

इति ० गण्डापचौ गलगण्डमालाग्रण्डगार्बुदचिकित्साधिकारः समाप्तः ।

इति ० बालरोगचिकित्साधिकारः समाप्तः ।

इति ० रसायनाधिकारः समाप्तः ।

इति ० हृद्दुरोगचिकित्साधिकारः समाप्तः । इत्यादयः ।

८६०

(क) भागवतम् ।

(खण्डित-प्रथमस्कन्धात्-खण्डितदशमस्कन्धपर्यन्तम् ।)

५१८ पत्राणि । मैथिलमत्तरम् ।

८६७

महाभारतम् ।

(शान्तिपर्वमात्रम् ।) मैथिलमत्तरम् ।

पुष्पिका ।

लघं ४१२ कार्तिकशुक्लषष्ठां गुरो दिने कृष्णपक्षीग्रामे परमभागवत-
मर्यादासिन्धुठकुरश्रीमखाय (?) महाशयानामाज्ञया . . . लिखित-
मिदं मोक्षधर्मपुस्तकमिति । सम्बत ७६७ पौषशुक्लद्वितीय-पञ्चम्यां
तियो ए दिने महाराजाधिराज-श्रीश्रीजयप्रतापमल्लदेवेन राजधर्ममोक्ष-
धर्मपारायण . . . . . कृतः । पञ्चदशदिनाभ्यन्तरे सम्पूर्णः कृतः ।

८६८

महाभारतम् ।

(उद्योगपर्वमात्रम् ।) मैथिलमत्तरम् । लघं ४२२ ।

८७२

शिवपुराणम् ।

(खण्डितम् ।) मैथिलमत्तरम् ।

८९०

(क) बृहन्नारदीयपुराणम् ।

मैथिलमत्तरम् । लघं ४२८ ।

(ख) हरिवंशम् ।

अक्षर - नेवारौ । संवत् २५७ (आक्षराण्यङ्कः नि ।)

(ग) दानवाक्यावली ।

मैथिलमत्तरम् । लघं ५१२ ।

(घ) महालक्ष्मीव्रतमाहात्म्यव्याख्यानम् ।

(ङ) पौर्णमासीव्रतकथा ।

(च) विष्णुपुराणम् ।

(षष्ठ-अंशपर्यन्तम् ।)

(क) विष्णुपुराणम् ।

अवशिष्टांशात्मकम् । (खण्डितम् ।)

८३३

(क) खण्डखाद्यटीका ।

६६ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ नमः श्रीसूर्याय ।

खण्डखाद्यकस्य स्पष्टपदां टीकां वक्ष्यामि । आदौ तावत्सर्वः स्वमण्डल-
युक्तसंवत्सरेण शककालः साधनीयः । पश्चाद् यथोक्तं खण्डखाद्यकेन
तथा क्रमः कर्तव्यः । नेपालमण्डले शककालसाधनं प्रदृश्यते । सूत्रमिदं,-
नेपालसंस्थं नयनाभनाग -

वर्षं चिपेदेश शकाब्दकाल इति ।

नयनाभनागाः ८०२ तेषु वर्तमानसंवत्सरं योजयेदयं - शककालो
भवति । इत्यादि ।

(ख) विवाहकर्मसमुच्चयः ।

१० पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । लीलावलोकनपरस्परदृष्टिपातै-

रालिङ्गिताङ्गपुलकाश्रितशङ्करस्य ।

देव्या सहैव चरणौ प्रणिपत्य सम्यक्

स्त्रीणां विवाहसमयस्य विधिं प्रवक्ष्ये ॥

अन्तवाक्यम् । इति विवाहकर्मसमुच्चयः समाप्तः । संवत् २३३ (आक्षराण्यङ्कानि ।)

आश्विन शुक्लनवम्यां बुधदिने लिखितमिति ।

(ग) वराहमिहिरसंहिता ।

११७ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । नमः सूर्याय ।

अज्ञातमध्यान्तसमुद्भवाय
 सर्वात्मने सर्वगताय चैव ।
 प्रणम्य देवाय मनोभवाय
 खलीकृतं येन जगत् समस्तम् ॥
 प्रजापतिर्मन्मथ एव यस्मात्
 कामं विना न प्रभवः प्रजानाम् ।
 महत्सु सूक्ष्मेषु च नास्ति द्वेष्टः
 सर्वात्मगः सर्वगतः स यस्मात् ॥
 तस्मात् परं नापरमस्ति किञ्चित्
 सौख्यप्रान्धत्वाच्च मतश्च नान्यत् ।
 तेनेदमेकेन मनोभवेन
 व्याप्तं जगत् . . भूतेन सर्वम् ॥
 अगम्यगामी भगवान् प्रजेशः
 ओशीसहस्राङ्गतनुश्च शक्रः ।
 चतुर्मुखो येन कृतश्च शम्भुः
 स मन्मथो मङ्गलमादधातु ॥
 अथ भगवानपि
 (शार्ङ्ग) शार्ङ्गधरो भगवत . .
 . . . . . ।
 बहवोऽस्य भगा इति तेन कृतं
 भगवानिति नाम जगत्प्रसिद्धम् ॥
 सीतावियोगेन बहूनि दुःखा-
 न्याप्तानि रामेण सलक्ष्मणेन ।
 संसृत्य तानीह कलौ सहस्रा-
 ण्यष्टौ . . . . . विवाहितानि ॥
 दुर्भगास्तनयवर्जिताश्च य-
 न्निश्चसन्ति वनिताः पतिव्रताः ।

तत्तदेव विनिपातयन्ति ता-

मन्वजन्मजनितैश्च दुष्कृतैः ॥

सुरभिक्षुसुमगन्धैस्तर्पयित्वा द्विजेन्द्रान्

शुभतिथिकरणैर्देववित् संप्रतिष्ठा ।

उभयकुल ... .. सङ्क्षये

प्रथमवयसि दद्यात् कन्यकां यौवनस्थां ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । आर्य्यवराहमिहिरस्य कृतौ संहितायां । टिकनिके (?) नाम यात्रायां
समाप्तः । इदम् २३० (आक्षराण्यङ्कानि) २ कार्तिक शुदि ।

८२४

भागवतदशमस्कन्धटीका ।

(भावार्चदीपिका) श्रीधरस्वामिना रचिता । १२० पत्राणि ।

मैथिलमत्तरम् ।

अन्तवाक्यम् । लघं ४७२ कार्तिक शुदि ३ रवौ दिने कोरेणौग्रामे सन्मिश्रश्रीनारा-
यणेन ... .. पाठार्थं लिखितमिदं पुस्तकम् ।

८७६

भागवतपुराणम् ।

२६० पत्राणि ।

अन्तवाक्यम् । समाप्तश्चायं द्वादशस्कन्धः ।

स राजते श्रीजयप्राणमल्लो

विपक्षरामाहृदि तापकारी ।

स्वसुन्दरीणां हृदि तापहारी

शत्रून् विजित्वा वरराजधारी ॥

तस्य विजयराज्ये ।

भावसिंहसुतः श्रीमान् विष्णुसिंहो विराजते ।

सेवकानां क्षेमकारः सज्जनानां दयाकरः ॥

तस्यार्थमलिखत् पुण्यं श्रीकृष्णचरितं शुभम् ।

हरिवर्म्मः प्रवीणोऽसौ देवकुलचन्द्रमाः ॥

(?) कौर्णिलेयाग्रिजाख्ये (जाम्येऽब्दे) याते माघे जनैतरे ।

पञ्चम्यामर्कभर्त्तुऽहि लिपिपूर्णे तदाभवत् ॥ (?)

श्रीभागवतं सम्पूर्णम् ।

१००१

(क) विष्णुपुराणम् ।

मैथिलमत्तरम् ।

(ख) महाभारतस्यादिविराटपर्वटीका ।

खण्डिता ।

(ग) हरिवंशटीका ।

खण्डिता । शाके १५३० ।

(घ) बृहन्नारदीयपुराणम् ।

मैथिलमत्तरम् । लसं ४२५ ।

(ङ) रामायणम् ।

(सुन्दरकाण्डः ।) मैथिलमत्तरम् । लसं ३७३ ।

(च) महाभारतम् ।

(शान्तिपर्वभात्रम् ।) खण्डितम् । मैथिलमत्तरम् ।

(क) रामायणम् ।

(उत्तरकाण्डः ।) मैथिलमत्तरम् । लसं ३०४ ।

(ज) नारसिंहपुराणम् ।

१८२ पत्राणि । मैथिलमत्तरम् ।

अन्तवाक्यम् । लसं ३३८ । आचरणशुद्धिं प्रष्टुं रविदासरे महाराजाधिराजश्रीमन्मदन-
सिंहदेवानां विजयिनां शासति गोरक्षपुरे क्षिपादकटको सदुपाध्याय-
श्रीरुचिनाथशर्माभिर्नारसिंहाख्यमदः पुराणमलेखि । श्रीगोपीजन-
वल्लभप्रसादादिति ।

१००२

(क) विष्णुधर्मः ।

अक्षर-नेवारो । संवत् १६७ । (आचरणशुद्धिनि ।)

अन्तवाक्यम् । आश्विन कृष्णपष्ठम्यां बुद्ध(बुध)दिने परमभट्टारकमहाराजाधिराजपर-
मेश्वरश्रीमद्भास्करदेवस्य राज्ये श्रीदत्तिणपट्टिमको वास्तव्ये श्रीलक्ष्मीधर-
दर्शनस्य देयधर्म्मोऽयन्तस्य भार्य्यातिलक ... ॥

(ख) विष्णुधर्म्मः ।

अक्षर - नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । इति विष्णुधर्म्मेषु शास्त्रमाहात्म्यं परमाभ्युत्तं धर्म्मोत्तमं परिसमाप्तमिति ।

१००३

एकादशीव्रतमाहात्म्यम् ।

अक्षर - नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । नेपालसंवत्सरहरेक्षेत्रवाणभूते
वैशाखपक्षसितविश्वतिथौ च हस्ते ।

.. ..
.. .. ॥

१००६

(क) न्यायरत्नाकरः ।

श्रीचन्द्रेण रचितः । मैथिलमक्षरम् ।

एकादशाद्यधिकरणम् ।

श्रीमुरारिमिश्रेण रचितम् । ९ पत्राणि । मैथिलमक्षरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय । प्रयोजनाभिसन्धानत्वात् वाधाभ्युच्चयलक्षणं वृत्तं
तन्वावापलक्षणं वर्त्तयिष्यामः ।

अन्तवाक्यम् । यथाप्रतिकरणं भेदेप्येक एवोपकार इति ।

पुष्पिका । इति मिश्रमहोपाध्यायश्रीमुरारिकृतौ एकादशाद्यधिकरणं समाप्त-
मिति । महामहोपाध्यायश्रीरत्नाकरात्मजेन वाग्देवताराधनपरेण
श्रीहरिकरेण लिखितमिदं पुस्तकम् ।

(ख) रूपसाधनम् ।

सुभूतिचन्द्रेण रचितम् । विवरणं प्रदत्तम् ।

(ग) रघुवंशटीका ।

शोभनाभिधा । षष्ठसर्गपर्यन्ता । अक्षर — नेवारी ।

(घ) चान्द्रव्याकरणम् ।

खण्डितम् । अक्षर — नेवारी । संवत् ४४१ ।

(ङ) उद्गभेदः ।

अक्षर — नेवारी । संवत् ४४१ ।

(च) श्रुतबोधः ।

अक्षर — नेवारी । (खण्डितः ।)

(क) दशकर्मपद्धतिः ।

३५ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो ब्रह्माय । (?) अथ गर्भाधानकर्मम् ।

अन्तवाक्यम् । विवाहचतुर्थीहोमः समाप्तः ।

संवत् ५८३ । श्रीश्रीमहाराजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारकश्रीजयसिंह
नाम . . . ।

(ज) तात्पर्यपरिशुद्धिः ।

उदयनेन रचिता । ५७ पत्राणि । मैथिलमत्तरम् ।

अन्तवाक्यम् । इति श्रीमदुदयनकृतौ द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः । लसं ३३९ । वसुका-
ग्रामे भाद्रशुद्धि षष्ठां कुजे सप्तपथाध्यायश्रीलक्ष्मीपतीनामाज्ञया श्रीजटा-
घरेण लिखितमिदं पुस्तकमिति । शुभमस्तु ।

(झ) तारारहस्यवृत्तिका ।

शङ्करेण रचिता । मैथिलमत्तरम् । लसं ५११ ।

(ञ) प्रक्रियाकौमुदी ।

(द्विरुक्ति प्रक्रियापर्यन्ता ।) रामचन्द्रभट्टेन रचिता । लसं ५५८ ।

(ट) मेघदूतम् ।

१-८ श्लोका न सन्ति । अक्षर — नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । श्रेयोऽस्तु संवत् ४८४ कार्तिकशुक्लपूर्णिमायां तिथौ । भरणिनस्तत्रम् ।
व्यतीपातयोगे । सोमवारे । श्रीराजाधिराजपरमेश्वरः श्रीश्रीजयार्जुन-
देवस्य विजयराजे . . . . . । श्लोकसंख्या ११० ।

१०७७

(क) स्तुतिपरिभाषा ।

वर्द्धमानेन रचिता । मैथिलमन्त्रम् ।

लसं ३८८ । श्रावण कृष्णैकादश्यां शुक्ले नाहोसग्रामे श्रीपद्मकरमाधव-
शर्माभ्यां लिखितमिदं पुस्तकमिति ।

(ख) दशक्रियाविधिः ।

खण्डितः । ३५ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो ब्रह्मणे नमः । अथ दशक्रियाविधिः । तत्रादौ विवाहः ।
चन्द्रतारानुकूले भद्रकदिने कन्याधाता अन्यो वा ब्राह्मणो वरस्य गृहं
गच्छेत् । ततो वरस्याचरितमङ्गनस्य (मङ्गलस्य) प्राङ्मुखोपविष्ट्या-
ग्रतः कन्याधाता उत्तराभिमुखोपविष्टः तस्मिन् काले अग्निसान्निध्ये
“स्वाता स्वातेक्ष्मरोगिणि अव्यक्ते अपतिते अक्लीवे पितः तुभ्यं प्रदास्यति ।”
इमं श्लोकं पठित्वा फलशोभनं वरहस्ते दद्यात् । इत्यादि ।

(ग) भागवतम् ।

दशमस्कन्धस्य कतिपयानि पत्राणि । वङ्ग्रीयमन्त्रम् ।

(घ) वामकेश्वरौस्तुतिन्यासपूजाविधयः ।

वत्सराजेन रचिताः । अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिकाः ।

४ पत्रे ।

इति श्रीमद्भारजाधिराजविद्याधरचक्रवर्त्तिवत्सराजविरचिता श्रीवाम-
केश्वरौस्तुतिः समाप्ता ।

८ पत्रे ।

इति न्यासविधिः । (पूजाविधिः खण्डितः ।)

(ङ) कार्तिकमाहात्म्यम् ।

(स्कन्दपुराणीयम् ।) वङ्ग्रीयमन्त्रम् ।

अन्तवाक्यम् ।

लसं ४४७ । श्रावणवदि ५ चन्द्रवासरे . . ।

(च) हरितालिकाकथा ।

(भविष्योत्तराया) वङ्ग्रीयमन्त्रम् ।

(छ) रसमञ्जरी ।

भानुदत्तेन रचिता । मैथिलमन्त्रम् ।

अन्तवाक्यम् । युगाङ्कवेदाङ्कितलक्षणाब्जे
मार्गं च जीवे च वलत्तपत्ते ।
अलेखि पुस्तौ रसमञ्जरीयं
तूष्णं कवि-श्रीयदुनन्दनेन ॥

(ज) कौर्त्तिपताका ।

विद्यापतिना रचिता । (लेखयित्वा सङ्गृहीता ।)

(झ) देवीमाहात्म्यम् ।

अक्षर — नेवारी । संवत् २२९ । (आक्षराण्यङ्कानि ।) कार्तिकशुक्ल ।

(ञ) महाभारतम् ।

(खर्गारोहणपर्वमात्रम् ।) वङ्गाक्षरलिखितम् । लघं ४३५ ।

(ट) संहितापाठः ।

अक्षर — नेवारी । श्लोकास्तु —

× × × × × × ।

ध्रुवोषि ध्रुवोऽप्यमोमास्मिन्नायतने ॥ २८ (?) ॥

इत्युक्तारमध्वरस्य प्रचेतसं तयन्तुं भाषणो मदः ।

रातिं वातस्य सुभगां सहोमुषदधासि . . . ॥ (?) १११ ॥

इत्यादयः ।

(ठ) सरोजकलिका ।

वङ्गाक्षरलिखिता ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमस्तयै ।

भाष्यता कविरत्नेन प्रयत्नेन स्फुटीकृता ।

सरोजकलिका भाति श्रुतिस्वीकर्णभूषणम् ॥

अथ आहुकर्मव्यवस्था । इत्यादि ।

(अन्यं खण्डितम् ।)

(ड) प्रबोधचन्द्रोदयटीका ।

रुचिकृता । विवरणं प्रदत्तम् ।

(ढ) गृह्योक्तविधिः ।

(वाजसनेयः ।) अक्षर — नेवारी । संवत् ८४४ ।

. . . श्रीराजराजेश्वर-श्रीश्रीजयज्योतिर्मल्लदेवस्य विजयराजे ।

१०७८

- (क) स्तोत्रसंग्रहः ।
 (ख) भैरवानन्दनाटकम् ।
 विवरणं प्रदत्तम् ।
 (ग) देवामृतपञ्चराचम् ।
 विवरणं प्रदत्तम् ।
 (घ) कुञ्जिकामतम् ।
 विवरणं प्रदत्तम् ।
 (ङ) भोजदेवसंग्रहः ।
 (खण्डितः ।) विवरणं प्रदत्तम् ।
 (च) धातुपाठः ।

१०७९

- (क) भागवतदशमस्कन्धः ।
 अक्षर — नेवारी ।
 (ख) रामायणम् ।
 (३-८०६ पत्राणि ।) अक्षर — नेवारी ।
 खण्डितादिकाण्डात् खण्डितोत्तरकाण्डपर्यन्तम् ।

१११३

- (क) निष्पन्नयोगावली ।
 अक्षर — नेवारी । ११ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो बुद्धाय ।

ज्योतिर्भिर्विजितं पदस्य जगतीजिष्ण्वन्तरन्धं तमो
 यद्वाङ्मैतदशोक्तसत्यपि परिणामागुणोद्यश्रियाम् ।
 यत् कारुण्यपरीमृताद्र्द्धदय-स्थितं वज्रिण-
 स्तैरेतच्चरिताद्भुतानि विजयी-धामानि धावन्तु वः ॥ ?

वज्रावलीमण्डितमण्डलेषु

द्राग् वज्रभृशारुचरित्रमुच्चैः ।

उदक्षुब्धवाचनिर्मितो ये-

रमोघ . . श्रियमादधातु ॥

इह हि सुदुमध्यकमाभ्यां सुभावितसमाधेरधिसानप्रज्ञस्य भगवतः

सर्वाकारवरोपेतः स्फुरत् . . . . . कारकः भटिति ज्ञाननिष्पन्नो

योगो . . . निष्पन्न उच्यते । इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । समाप्तिर्यं निष्पन्नयोगावली । कृतिरियं महापण्डिताभयाकरगुहपादाना-
मिति । संवत् ६८६ भाद्र शुदि नवम्यां तिथौ सोमवासरे लेखनं
सम्पूर्णमिति । शिंकोमगुह-वहारवज्राचार्य-श्रीरविचन्द्रस्य पुस्तकोऽयम् ।
स्वार्थेन लिखितमिदम् । शुभमस्तु ।

(ख) योगरत्नसंग्रहः ।

मैथिलसत्तरम् । २४० पत्राणि ।

पुष्पिका । इति श्रीमद्वैद्यश्रीपुरुषोत्तमवत्तविरचितो योगरत्नसङ्ग्रहः समाप्तः ।

रसवसुखगचन्द्रैरङ्किते श्रीशकाब्दे

तपसि विमलपत्ने भूमिजे पूर्णिमायाम् ।

कालिखदिह समस्तं पुस्तमेतत् प्रयत्ना-

न्निखिलगुणकदम्बं विष्णु . . . प्रहृष्टः ॥ ॐ नमः ।

श्रीरस्तु । शुभमस्तु । ततो नागराक्षरेण—

“श्रीश्रीसुमतिजयजितामित्रमल्लदेवधनर्घपुस्तकदयकाग्रगिरामपरमानप-
वेलस (?) संवत् ८१० कार्तिक शुदि ९ ॥” एतावद्विखितमस्ति ।

(ग) द्रव्यकिरणावली ।

उदयनकृता । अक्षर — नेवारी ।

(घ) गणयागविधिः (?)

अक्षर — नेवारी । (खण्डितः ।)

(ङ) खण्डनखण्डखाद्यम् ।

श्रीहर्षकृतम् । मैथिलसत्तरम् । १०९ — २१२ पत्राणि ।

विजलपुरे पण्डित-श्रीवासुदेवेन लिखितं पुस्तकमिदं गतलघ्वाखसेन-

देवीय-मोड़शोत्तरशततमाब्दे मार्गकृष्णत्रयोदश्यामिति ।

... .. ॥

लसं ११६ मार्गवदि १३ शुभमस्तु ।

(च) पञ्चरत्ना ।

अक्षर - नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । आर्य्यमहासाहस्रप्रमर्दिनी, आर्य्यमहामाधुरी, आर्य्यमहाशीलवती,
आर्य्यमहाप्रतिशरा, आर्य्यमहामन्त्रानुसारिणी, एतानि पञ्चरत्नामूत्राणि ।
परिषमाप्ता चेति ।

राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारक-श्रीश्रीजयजलमल्लदेवस्य विजयराज्ये ।
अथोऽस्तु । संवत् ५९० । आषाढशुक्लप्रतिपदां तिथौ मघानक्षत्रे
परिधयोगे कर्कटराशिं गते सवितरि सिंहराशिं गते चन्द्रमसि ॥

१११४

(क) सिद्धिसारसंहिता ।

दुर्गागुप्तपुत्रविष्णुगुप्तकृता । अक्षर - नेवारी । ९५ पत्राणि ।

संवत् मिन-ऋतु अ × × शु × एकादशी प्र द्वादशां तिथौ । (?) ज्यैष्ठ
प्र मूलनक्षत्रे । गुस्वासरे श्रीमत्-श्रीश्रीराजाधिराज-श्रीश्री × × × ×
मल्लदेवस्य विजयराज्ये ।

श्रीललितव्युमाया श्रीमनीग्लकेः पत्न्यमस्य-श्रीवृषह्वारवैद्य (?) श्रीजय-
× × कोयम् । इदं वेद्याशास्त्रं सिद्धिसारनिघण्टकसमेतं लिखितमिति ।

(ख) महादाननिर्णयः ।

वाचस्पतिमिश्रकृतः । मैथिलमक्षरम् । लसं ३९२ । वैशाखवदि १२ चन्द्रे
ए दिने समाप्तः ।

(ग) हरिमेखला ।

अक्षर - नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । ॐ श्रीहरिमेखला नेपालभाषा नपिकास्यं पेस्यं भाटिपिनि सम्पूजनरोः ।
संवत् ५४१ भाद्रशुक्लतृतीयायां तिथौ हस्तानक्षत्रे शुभयोगे वृहस्पति-
वासरे सम्पूर्णमिति शुभमस्तु ।

श्रीश्रीराजाधिराज-परमेश्वर-परमभट्टारक-श्रीश्रीजयज्योतिर्मूर्तिदेवप्रभु-
— — — सिद्धिरस्तु सर्वदा ।

(घ) तत्त्वचिन्तामण्यालोकटीका ।
(प्रत्यक्षखण्डम् ।)

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमस्तस्यै ।

कृष्टोत्तरच्छदपटार्द्धकृतान्तराल

मुत्ताननिश्चित × × × × × × ।

इत्थं स्फुटागमि × × × नूतन ×

× × स्तनोत्तु × × सौमि शिवं शिवायाः ॥

प्रारिभूतप्रतिबन्धकविघ्नविघाताय कृतं नमस्कारं ... ..

शुण्येति । सत्त्वरजस्तमोलक्षणगुणातीत इत्यर्थः । .... त्रिगुणसचिवः
ज्ञानेच्छा ... .. मित्यर्थः । अकाराकारमकाररूपव्यतिरमयः ॐ कार-
मय इत्यर्थः । इत्यादि ।

(ङ) सारोत्तरनिर्घण्टः ।

(मध्येन खण्डितः ।) वैद्यकशास्त्रम् । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो बुद्धाय ।

प्रथम्य जगदुत्पत्तिस्थितिसंहारकारणम् ।

स्वर्गापवर्गयोर्द्वारं त्रैलोक्यशरणं शिवम् ॥

नानामुनीनां वचना ... .. सतः सद्भिषजां नियोगात् ।

सोपद्रवा .. निदानलिङ्गा निरूप्यते रोगविनिश्चयाय ॥ (?)

नानातन्त्रविहीनानां .. .. मत्प्रेमधाम् ।

सुखं विज्ञातु .. .. ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इति सारोत्तरं नाम निर्घण्टः समाप्तः ।

अथ अन्यस्य प्रमाणश्लोकाः १७९ । (आक्षराण्यङ्कानि) कृतिराचार्यवर्य
... .. लेखति वर्षशतद्वयं यातेन ... .. ।

(च) षट्कारकम् ।

मैथिलमक्षरम् । लघं ४७५ ज्यैष्ठ्य शुदि । भौआङ्ग्रामे श्रीसुरारिशर्मेणा
लिखिता पुस्तिकेति ।

(छ) कालोत्तरतन्त्रम् ।

(आदिखण्डितम् ।) अक्षर — नेवारी ।

इति कालोत्तरे त्रयोदशशतिका दशमः पटलः समाप्तः ।

११५९

(क) आख्यातकोषः ।

अक्षर — नेवारी । २३ पत्राणि ।

(ख) कादिमतम् ।

(घोड्गनिव्यातन्तीयम् ।) ५ — १६४ पत्राणि । मैथिलमक्षरम् ।

(ग) प्रश्नोत्तररत्नमालिका ।

अक्षर — नेवारी । १४ पत्राणि ।

(घ) चौरपञ्चाशिका ।

अक्षर — नेवारी ।

(ङ) सुवन्तरत्नाकरः । (?)

मैथिलमक्षरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो गणेशाय ।

नमः सरस्वतीपादपङ्कजाय हितैषिणे ।

यत्प्रसादाज्जगत् सर्वमनु × × सुपजायते ॥

रुद्रिच्छब्दा निगद्यन्ते पुंसि षण्णि स्त्रियामपि ।

गुणद्रव्यक्रियायोगास्त्रिलिङ्गास्तदनन्तरम् ॥

विप्राग्निषखिपत्य + क्रोष्टुप्रतिभू . . . ।

प्रशस्ता वै गोद्यादौ पुंश्चजन्ताः प्रकीर्तिताः ॥ इत्यादि ।

११६५

(क) सूर्यसिद्धान्तभाष्यम् ।

मैथिलमक्षरम् । मैथिलवाजपेय-चण्डेश्वराचार्यकृतम् ।

११७६

(क) दशकर्षम् ।

अक्षर — नेवारी ।

(ख) भगवद्गीता ।

अक्षर — नेवारी ।

(ग) पूजाविधिः ।

अक्षर - नेवारी ।

(घ) स्तवराजः ।

अक्षर - नेवारी ।

(ङ) मयूरचित्रम् ।

अन्तर्वाक्यम् । स्वस्ति श्रीराजाधिराज-श्रीश्रीजयस्थितिराजमल्लदेवस्य विजयराज्ये
लिखितमिदं पुस्तकम् । तस्मिन् समये श्रीजयार्जुननामा राजा
त्रिपुरराजसचिवेन प्र.... महासङ्कटे प्रविशति ।

(च) स्तवराजः ।

(क) विवाहपद्धतिः ।

(कतिचित्पत्राणि ।) अक्षर - नेवारी ।

११७६

(क) मयूरचित्रम् ।

अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

गङ्गां मुनिवरश्रेष्ठं ज्योतिषज्ञानपारगम् ।

अभिवाद्याङ्गुलिं कृत्वा भागुरिः परिपृच्छति ॥

भगवन् श्रोतुमिच्छामि दिव्यचतुर्महातमम् ।

... .. सुत्तमज्ञानं ज्योतिषज्ञानपारग ॥

इत्यादि ।

पुष्पिकाः,— इति मयूरचित्रे प्रथमोऽध्यायः समाप्तः ।

इति मयूरचित्रे तृतीयोऽध्यायः ।

इति मयूरचित्रे पञ्चमोऽध्यायः ।

इति मयूरचित्रे उत्पातलक्षणे षष्ठोऽध्यायः ।

इति मयूरचित्रे भौम्योपेतलक्षणे (?) सप्तमोऽध्यायः ।

इति मयूरचित्रे अष्टमोऽध्यायः ।

(ख) भगवद्गीता ।

कतिपयानि पत्राणि ।

११८०

(क) यवनजातकम् ।

४	पत्रे,—इति	यवनजातके मित्रामित्रविधिः ।
७	" "	ग्रहस्वरूपः प्रथमः ।
८	" "	होरास्वरूपः द्वितीयः ।
११	" "	द्रोणास्वरूपस्तृतीयः ।
१३	" "	ग्रह ... .. विधिः ।
१५	" "	आधानविधिः ।
१६	" "	मूतिकाविधिः, मूलत्रिकोणविधिश्च ।
"	" "	मित्रक्षेत्रविधिः, नीचक्षेत्रविधिश्च ।
१८	" "	राजजन्म ।
"	" "	चौरजन्माध्यायः ।
२०	" "	चन्द्रयोगविधिः ।
"	" "	सूर्ययोगविधिः ।
२२	" "	सूर्यराशिफलम् ।
२३	" "	बुधराशिफलम् ।
२४	" "	शुक्रराशिफलम् ।
२७	" "	चन्द्रराशिफलम् ।
"	" "	मेघलग्नफलम् ।
२९	" "	वृषलग्नफलम् ।
(एवं कर्कट, सिंह, कन्या, तुला, वृश्चिक, धनुः, मकर, कुम्भ, मीन,—लग्नानां फलानि ।		
३३	" "	लग्नफलं समाप्तम् ।
३४	" "	लग्नगतग्रहदृष्टिः ।
३५	" "	द्विग्रहयोगः ।
३६	" "	प्रव्रज्यायोगः ।
३९	" "	क्ष ... .. भावफलम् ।

५१	पत्रे हति यवनजातको नवांशफलम् ।
५२	” ” चन्द्रांशदृष्टफलम् ।
५७	” ” अरिष्टयोगः । आयुर्दायकः ।
६०	” ” दशापाकफलम् ।
६२	” ” निर्याणगतिः समाप्ता ।
७२	” ” त्रयत्रिंशच्छतद्वयाधिकसहस्रद्वय-अङ्कानि । २२३३ ।
७३	” ” प्रश्नजातकः समाप्तः ।
७४	” ” कण्टकयोगः ।
७५	” ” अन्योऽन्यवर्गः ।
७६	” ” यात्रादिग्रहयोगः ।
८३	” ” एकर्षयोग — — — दिशिद्धिः ।
८६	” ” यवनप्रश्ने सत्यफलम् ।
८२	” ” स्वप्नविधिः समाप्तः ।
८४	” ” यात्रासन्दर्शनविधिः ।
१०२	” ” यवनजातको — — — परिचमाप्तः । उपेन्द्रव्यावृत्त ... .. ।

११८६

नरपतिजयचर्याटीका ।

जगज्ज्योतिर्मल्लिन रचिता । शाक १५३८ ।

१२०६

(क) होराशास्त्रम् ।

३० पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः सूर्याय ।

सूर्यत्वे परिकल्पितः शशिभूतो — — पुनर्जन्मना-(?)

मात्मेत्यात्मविदां क्रतुश्च यजतां भर्त्तामरज्योतिषासु ।

लोकानां प्रलयोद्भवस्थितिविभुस्त्रानैकधा यः श्रुतो

वाचं नः स ददात्वनेककिरणस्त्रैलोक्यदीपो रविः ॥

भूयोभिः पटुबुद्धिभिः पटुधिया होराफलं ज्ञस्ये
 शब्दन्यायसमन्वितेषु बहुशः शास्त्रेषु दृष्टेऽपि ।
 होरातन्त्रमहाप्लवं प्रतरणे भग्नोद्यमानामहं
 खल्यं वृत्तिविचित्रमर्णवज्जलं शास्त्रप्लवं प्रारभे ॥ हत्यादि ।
 अन्यं खण्डितम् ।

पुष्पिकाः ; - होराशास्त्र राशिसंज्ञाध्यायः

- ” ग्रहयोनिभेदः ।
- ” वियोनिपातकम् । (?)
- ” आयुर्द्ध्याध्यायः
- ” अष्टवर्गाध्यायः ।
- ” कर्मयोगाध्यायः ।
- ” राजयोगाध्यायः ।
- ” संख्यायोगाध्यायः ।
- ” चन्द्रयोगाध्यायः ।
- ” प्रव्रज्यायोगाध्यायः ।

(ख) भोजदेवसंग्रहः ।

(खण्डितान्तः ।) अक्षर - नेवारी ।

(ग) वैदिकमन्त्रसंग्रहः ।

(ऋग्वेदीयः ।) १६ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ नमो ब्रह्मणे नमः ।

अग्निमौढे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् ।

होतारं रत्नधातमम् ॥ हत्यादि ।

(घ) पुरुषसूक्तम् ।

(खण्डितान्तम् ।) अक्षर - नेवारी ।

संवत् ४४४ चैत्र - - - ।

(ङ) वैदिकमन्त्रसंग्रहः ।

(यजुर्वेदीयः ।) अक्षर - नेवारी ।

सोकस्तु ; -

इधेत्वोर्जत्वा वायवस्य देवो वः सविता । इत्यादि ।

१९३० ।

(च) मानवन्यायशास्त्रम् ।

(नेवारी भाषायाम् ।) ११ - १४३ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । तप्तमाषप्रकरणं समाप्तम् ।

इदमल्पधियां नृणां बुद्धिर्ज्ञेयं पदोदितम् ।

नारदीयं यद् . . न्यायशास्त्रं महार्णवम् ॥

तस्येयं लिख्यते टीका स्वष्टं नेपालभाषया ।

इमां विज्ञाय भूपाद्याश्चरन्तु न्यायवर्त्मना ॥

इति मानवे न्यायशास्त्रे नारदप्रोक्तायां संहितायां न्यायधर्मपदानि
समाप्तानि ॥

नेपाले स्थितिराजमल्लनृपतिर्भूपालचूडामणि-

स्त्रस्यामात्यवरोऽर्थिकल्पविटपी सद्गौतिवारांनिधिः ।

तस्यार्थं मणिकाभिधेन कृतिना नेपालवाचा कृता

टीका न्यायविकाशिनौ सुविदिता बद्धोक्तधर्मस्मृतेः ॥

धीमांश्चन्दनवर्ममूत्रमलप्रज्ञाप्रभावस्फुर-

द्गौतिस्थितनाकनायकगुरुर्मन्त्रौ चूडामणिः ।

जीयात् सर्वगुणाश्रयोऽमलयशा मन्त्रप्रभाभास्वरो

मन्त्रौ श्रीजयतः कृपाद्रुदयः सर्वार्थिकल्पद्रुमः ॥

श्रीनेपालिकवत्सरे खखशरे पक्षे सिते फालगुने

मासे चाग्निमित्यो . . . . . भक्तापुरीपट्टने ।

राज्ये श्रीस्थितिराजमल्लनृपते राजल्लदेवीपतेः

श्रीमद्वायविकाशिनौ सुविदिता सम्पूर्तिमागादियम् ॥

लिखिता लून(लुन्द)भद्रेण वज्राचार्येण धीमता ।

मन्त्रौन्द्रजयतस्यार्थं खष्टेयं न्यायटिप्पनी ॥

स्वस्ति श्रीनेपालिकवत्सरे ५०० फालगुनशुक्लतीयायां शुक्लवासरे

श्रीश्रीजयस्थितिराजमल्लदेवस्य विजयराज्ये भक्तपुरे अमात्यजयतवर्मणः

पुस्तकमिदमलेखि श्रीकीर्त्तिपुण्यमहाविहाराधिवासिना शाक्यभिलु-
वच्चाचार्य्य-श्रीलुन्(लून, भद्रेणेति । शुभमस्तु सर्व्वजगताम् ।

श्रीमानमात्यजयतो रिपुमन्त्रिमन्त्रप्रोढाम्बुदप्रसरविस्फुरशैकवायुः ।

स्वस्वामिकार्य्यपरिपालनवायुघ्नः पायात् प्रजा निजसुतानिव सर्व्वदेव ॥

(क) मैथिलब्राह्मणानां कुलपञ्जी ।

(खण्डिता ।) मैथिलाक्षरलिखिता ।

(ज) एकादशीव्रतमाहात्म्यम् ।

अक्षर - नेवारौ । ३३ पञ्चाणि ।

संवत् ४०० फाल्गुन-कृष्ण-एकादशीं तिथौ सोमवासरे ।

श्रीनेपालदेशे श्रीपद्मपतिस्थाने श्रीआनन्दमल्लदेवस्य राज्ये लिखित ... ।

(झ) शौरसंहिता ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

कार्तिकेय उवाच ।

भगवन् देवदेवेश अनादिपरमेश्वर ।

समाख्यातं त्वया सर्व्वं वाङ्मयं सचराचरम् ॥

आदित्यस्य सुरेशान संशयोऽद्यापि मे महान् ।

आदौ तस्य नमस्कार ..... तदनन्तरम् ॥

क एष देव आदित्यः कुतो ज्ञातः किमुच्यते ।

कथयस्व यथान्यायं साम्प्रतं मे महेश्वर ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । शौरसंहितायां प्रयोजन ..... दशमः पटलः समाप्तः ।

अस्य ग्रन्थप्रमाणस्य निपुणं परिपिण्डितम् ।

सप्तशतिकासंलक्ष्य ? शौरतन्त्रमिदं शुभम् ॥

इति । संवत् ६१ अश्विनि(आश्विन) कृष्णदिवात्रयोदशीं

श्रीनीनौसालायां निवासिनः ... .. ।

अतः परं द्वे पत्रे गुमाक्षरलिखिते स्तः तत्र तन्त्रोक्तानि कानिचि-
न्मन्त्राणि सन्ति ।

(ञ) नारदौष-धर्मशास्त्रम् ।

अक्षर - नेवारौ ।

(ट) विवादचन्द्रः ।

मिस्रमिश्रेण रचितः । मैथिलाक्षरलिखितः । लघं ४८९ ।

१९६१ ।

(क) प्रतिष्ठातन्त्रम् ।

जीर्णम् । खण्डितम् । अक्षर - नेवारी ।

(ख) तलचिन्तामणिः ।

(अनुमानखण्डः) गङ्गेश्वरेण रचितः । मैथिलाक्षरलिखितः । लघं ४३६ ।

(ग) कर्पूरमञ्जरीनाटिका ।

मैथिलाक्षरलिखिता । लघं ३५८ ।

(घ) वाग्वतीमाहात्म्यप्रशंसा ।

खण्डिता । अक्षर - नेवारी ।

पुष्पिका । वाग्वतीमाहात्म्यप्रशंसायां तीर्थदर्शने प्रप्त + तयसिद्धिर्नाम प्रथमः ।

(ङ) तात्पर्यपरिशुद्धिः ।

उदयनेन रचिता । मैथिलाक्षरलिखिता ।

१३९० ।

(क) नित्याङ्गिकतिलकम् ।

अक्षर - नेवारी । संवत् ३९७ ।

(ख) दानवाक्यावली ।

विद्यापतिना रचिता । २९ पत्राणि । लघं ३९५ ।

(मङ्गलाचरणादिकं किमपि नास्ति ।)

(ग) श्रीदत्तपद्धतिः ।

लघं २९९ ।

(घ) काण्वायनश्राद्धविधिः ।

१२ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

(ङ) सन्ध्याविधिः ।

अक्षर - नेवारी । संवत् ४०९ चैत्रकृष्णपक्षस्याम् ।

- (च) लक्ष्मणवतारस्तोत्रम् ।
 संवत् ४०३ । आषाढकृष्णसप्तम्यां .. राजाधिराज ..
 अनन्तमल्लदेवस्य विजयराज्ये ।
- (छ) कौमारीपूजा ।
 संवत् ४०० । वैशाख-श्रमावास्या ..
 राजाधिराज .... अनन्तमल्लदेवस्य विजयराज्ये ।
- (ज) अनन्तव्रतविधिः ।
 संवत् ४०५ । आषाढ .. राजाधिराज .... अनन्त
 मल्लदेवस्य विजयराज्ये ।
- (झ) महालक्ष्मीव्रतम् ।
- (ञ) महालक्ष्मीव्रतम् । वा लक्ष्मीचरित्रम् ।
 रामकविराजेन रचितम् ।
 अन्तश्चाकम् । श्रीरामनामकविराजकृतं पवित्रं
 लक्ष्मीचरित्रमनुलं व्रतराजराजम् ।
 कुर्वन्ति धौधनमनाः सुखिनो भवन्तु (?)
 .. .. कमलाप्रसादात् ॥
 इति महालक्ष्मीमहा .. महापण्डित-श्रीश्रीरामविरचिते पञ्चमोऽध्यायः
 समाप्तः ॥
 संवत् ३९९ । फाल्गुन .. ..
 .. .. राजाधिराज .. .. श्रीअनन्तमल्लदेवस्य विजयराज्ये ।
- (ट) विष्णुपञ्जरस्तोत्रम् ।
 संवत् ४०० ।
- (ठ) शनैश्वरस्तवः ।
 (स्कन्दपुराणीयः ।) अक्षर - नेवारी ।
- (ड) नीलकण्ठस्तवः ।
 संवत् ४०७ ।

(ढ) वाजसनेयिनामहोरात्राश्रितधर्मनिबन्धः । (?)

(स्मृतिशास्त्रम् ।)

प्रारम्भवाक्यम् । .. दाक्षितोरण्यक्षेपु (?) विबुधानन्ददायिने ।

हरिरिच्छिसुतावक्त्रसोमपीतौ(पी)पुनातु वः ॥

अहोरात्राश्रितो धर्म इह वाजसनेयिनाम् ।

निबध्यते निव - - - - भि ॥

तत्र मनुः । ब्राह्मे सुहृते बुध्येत धर्मापे चानुचिन्तयेत् ।

कायक्लेशांश्च तन्मूलान् वेदतत्त्वार्थमेव च ॥ इत्यादि ।

अन्त्यं खण्डितम् ।

(ण) नित्याङ्गिकतिलकम् ।

संवत् ५२३ ।

(त) पुरुषपरीक्षा ।

विद्यापतिरचिता । १०६ पत्राणि । लघं ५४२ ।

(थ) माधवानलकथा ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

प्रणम्य परया भग्न्या हंसयानां सरस्वतीम् ।

तस्याः प्रसादमासाद्य करिष्यामि कथामिमाम् ॥

अस्ति ... पुण्यवती नाम नगरी । ... तत्र नगरे राजा गोविन्दचन्द्रो-

नाम तस्य राज्ञीनां सप्तशतानि तासां मध्ये पट्टराज्ञी महादेवी पद्मिनी-

जातिः पद्मावती नाम ... .. तस्य राज्ञो गृहे माधवानलनामा

विप्रोऽस्ति । इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इति माधवानलकथा समाप्ता । लघं ५४२ ।

(द) महालक्ष्मीमतभट्टारकः ।

विवरणं प्रदत्तम् ।

१३९१

(क) तात्पर्यपरिशुद्धिः ।

२४ पत्राणि । मैथिलान्तरलिखिता ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो गणेशाय ।

रागानुगतसम्भेदो चन्द्रसूर्यानिलेक्षणो ।

नमामि गिरिजेज्ञानो यामिनीवासराविव ॥ इत्यादि ।

पुष्पिका । इत्याचार्यश्रीमदुदयनकृतो तात्पर्यपरिशुद्धो पञ्चमोऽध्यायः । लसं ४०३
चैत्रवदि १ चन्द्रे ९ दिने भट्टाचार्यश्रीवाणीनाथस्याज्ञया — —
श्रीवाचस्पतिशर्मणा लिखितमिदं पुस्तकम् ।

(ख) दानधर्मः ।

(महाभारतशान्तिपर्वण्यः ।) अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिका । महाभारते शतसाहस्र्यां संहितायां दानधर्मेषु वैष्णवधर्मशास्त्रे पञ्च-
दशोऽध्यायः परिचमाप्तः । संवत् १६६६ । (आक्षराण्यङ्कानि ।)

१२३०

(क) सारसङ्ग्रहः ।

(धर्मशास्त्रम् ।)

पुष्पिका । इति वेदवैष्णवसिद्धान्तरस्य सारसङ्ग्रहे लक्ष्मणमविधौ नवमः परिच्छेदः
परिचमाप्तः । शुभमस्तु । संवत् ३७५ ।

(ख) न्यायवार्त्तिकतात्पर्यटीका ।

(पञ्चमाध्याय्यः ।) वाचस्पतिमिश्रेण रचिता ।

१२६१ ।

(क) दशक्रियाविधिः ।

(खण्डितः ।) अक्षर — नेवारी ।

(ख) स्तवराजमाहात्म्यम् ।

(भविष्यपुराणोक्तम् ।) अक्षर — नेवारी ।

(ग) शनैश्चरस्तवः ।

(स्कन्दपुराणीयः ।) अक्षर — नेवारी ।

संवत् (४६३) रामनन्दयुगे आषाढकृष्णतृतीयायां तिथौ शतभिषानक्षत्रे
... .. देवशां वच्छ(त्स)राजेन लिखितम् ।

(घ) नयतत्वालोकः ।

(तृतीयाध्यायात् खण्डितचतुर्थाध्यायपर्यन्तः ।)

वाचस्पतिमिश्ररचितः । मैथिलान्तरलिखितः ।

पुष्पिका । इति महामहोपाध्यायमिश्रश्रीवाचस्पतिविरचिते नयतत्वालोके तृतीया-
ध्यायः समाप्तः । लसं ४४९ । आश्विने काकोग्रामे ।

(ङ) न्यायवार्तिकतात्पर्यटीका ।

(द्वितीयाध्यायपर्यन्ता ।) उदयनरचिता । शकाब्दाः १४१० । ... .. ।

सर्षपग्रामे महामहोपाध्यायसन्निभश्रीमच्छङ्कराणां चौपाड्यां गौड़ीया-
म्बपु-श्रीमद्वासुदेवेन - - - - ।

(च) कर्मक्रियाकाण्डः ।

सोमशम्भुरचितः । विवरणं प्रदत्तम् ।

(छ) विवादरत्नाकरः ।

(खण्डितः ।) मैथिलान्तरलिखितः ।

(ज) अमृतेश्वरदेवस्य नित्यपूजाविधिः ।

अन्तर - नेवारी । ११ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

सव्यापसव्यभुजयोर्दधदिन्दुविम्बं

कुम्भश्च भूरिसुधमञ्जकशुभ्रोदिवः ।

अङ्गे प्रियाश्च वरदाभयपाणिरेष

सुतुङ्गयो जयति साज्जनिशकरो × ॥

- - - - वक्ष्ये येन विद्ध्यति मन्त्रराट् ।

आदौ स्नानं प्रकुर्वीत सर्व्वकिल्बिषनाशनम् ।

अस्त्रमन्त्रेण देवेशि सदमुद्भूत्य मन्त्रवित् ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इत्यमृतेश्वरदेवस्य नित्यपूजाविधिः ।

(झ) वामकेश्वरीपूजापद्धतिः ।

१७ पत्राणि । अन्तर - नेवारी ।

(ज) गुरुपंक्तिपूजाविधिः ।

६ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

(ट) पुरश्चरणचन्द्रिका ।

(खण्डिता ।) देवेन्द्राश्रमरचिता । ४४ पत्राणि । वङ्गाक्षरलिखिता ।

पुष्पिका । इति परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीविद्युधेन्द्राश्रमपूज्यपाद-शिष्य-देवेन्द्रा-
श्रमविरचितायां पुरश्चरणचन्द्रिकायां कुण्डमण्डपविधानम् ।

(ठ) किरणावलीटीका ।

वङ्गाक्षरलिखिता ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो भगवते गोपालाय ।

विद्यासन्धोदयोद्रेकादविद्यारजनौत्तये ।

यदुदेति नमस्तस्मै कस्मैचिद् विश्वतस्त्रिषे ॥

यतो द्रव्यं गुणाः कर्म्म तथा जातिः परापरा ।

विशेषाः समवायो वा तस्मैश्वरमुपास्यते ॥

अर्थानां प्रविवेचनाय जगतामन्तस्तमःशान्तये

सन्मार्गस्य विलोकनाय गतये लोकस्य यात्राखिलः । ?

तत्तत्तामसभूतभीतय इमां विद्यावतां प्रीतये

व्यातेने किरणावलीमुदयनः सत्तर्कतेजोमयीम् ॥

अतिविवशमसारं मानवार्ताविहीनं

प्रविततबहुवेलप्रक्रियाजालदुःखम् ।

उदधिसममतन्त्रं तन्त्रमेतद् वदन्ति

प्रखलजङ्घिधो ये तेऽनुकम्पन्त एते ॥

शास्त्रारम्भे सदाचारपरम्परापरिप्राप्ततया कायवाङ्मनोभिः कृतं परापर-

गुरुनमस्कारं शिष्यान् शिष्ययितुमादौ निबध्नाति प्रणम्येति । इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इतिशब्दे द्रव्यपदानुसमाप्तौ । शकाब्दाः १४९१ ।

— — — श्रीहरिशर्म्माखः स्वाक्षरमिदं पुस्तकम् ।

नवद्वीपे पुस्तकं साङ्गं यातम् ॥

(ड) अमरकोषः ।

वङ्गाक्षरलिखितः ।

अन्तवाक्यम् । विषं १५११ । आवयणशुक्लनवम्यां शुक्ले श्रीचम्यकारणनगरे विप्रराजदैत्य
(?) नारायणस्येत्यादिविविधविसदराजिविराजमानमहाराजाधिराज-
श्रीमन्मदनसिंहदेवानां सम्भुज्यमानविजयराजे ठक्कुरश्रीगङ्गयीकै-
लिखितमिति ।

(ढ) देवीमाहात्म्यटीका ।

(दुर्गासन्देहभेदिकानाम्नी ।) वङ्गाक्षरलिखिता ।

पुष्पिका । इति हारिताम्रश्रीपीताम्बरकृतायां दुर्गासन्देहभेदिकायां त्रयोदशे
माहात्म्ये तदुपसंहारविवेचनम् ।
श्रीमानिमां हलधरोऽलिखदम्बिकाया-
ष्टौकाच्च वंशमणिराद्यश्च शेषमध्ये (?) ।
नेत्राधिरामपुतलक्ष्मणसेनवर्ष
भाद्रे कुजे हरिपुरे हरिवासरे द्राक् ॥

१ २ ६ २

(क) महापुरुषस्तवः ।

(भागवतदशमस्कन्धीयः ।) १० पत्राणि ।

अक्षर — नेवारी । श्रीमद्वेपालिकसंवत् —

ऋतुगृहरसवर्षे ज्यैष्ठमासे कृष्ण ९ ॥

(ख) अनन्तव्रतानुष्ठानम् ।

(भविष्योत्तरीयम् ।) ५ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

(ग) विष्णुजन्मानुकीर्त्तनम् ।

(भविष्यपुराणीयम् ।) अक्षर — नेवारी ।

(घ) रामचन्द्रनामाष्टोत्तरशतम् ।

(पद्मपुराणोत्तरखण्डीयम् ।) अक्षर — नेवारी ।

(ङ) वशिष्ठदिल्लीपसंवादः ।

(पद्मपुराणोत्तरखण्डीयः ।) ४९ पत्राणि ।

अक्षर — नेवारी ।

(च) महालक्ष्मीमाहात्म्यव्रतव्याख्यानसमुच्चयः ।

गालवकृतः (?) । ५० पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

पुष्पिका । इति महालक्ष्मीमाहात्म्यव्रतव्याख्यानसमुच्चये षोडशः पटलः समाप्तः ।
अयोऽस्तु संवत् ६८८ वैत्रमासे शुक्लपक्षे ।

(क) कालभैरवस्तोत्रम् ।

(काशीखण्डीयम् ।) अक्षर - नेवारी । १७ पत्राणि ।

(ज) अनन्तव्रतविधानम् ।

७ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

(झ) अगस्त्यव्रतविधानम् ।

४ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो ब्रह्मणे नमः ।

अगस्त्यव्रतं प्रवक्ष्यामि । करन्यासः । अगस्त्य अस्त्राय फट् ।

अङ्गन्यासः । अगस्त्य हृदयाय नमः । इत्यादि ।

पुष्पिका । इति अगस्त्यव्रतविधानं समाप्तम् ॥

(ञ) विष्णुप्रतिष्ठाविधिः ।

खण्डितान्त्यः ।

३५ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

अथ विष्णुप्रतिष्ठाविधिर्लिख्यते । तत्र आचार्यनिमन्त्रण-मण्डलकृत-
पुरश्चरणा-ब्रह्मचर्यगायत्री - - - कुण्डलादिकं कृत्वा - -
यक्षमण्डपं गत्वा - - - लभेत ॥ इत्यादि ।

(ट) कालिकाकुलसर्वस्वे कालिकास्तोत्रम् ।

मैथिलाक्षरलिखितम् । लसं ५१२ ।

(ठ) सिद्धान्तसारपद्धतिः ।

भोजदेवरचिता । ७१ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

संवत् १८७ । (आक्षराण्यङ्कानि ।) कार्तिक ।

(ड) वैदिकमन्त्रसङ्ग्रहः । (?)

अक्षर-नेवारी । १३-१८ पत्राणि ।

१३ पत्रे, - ॐ कथा इव वहन्तु मे तवा उत्तं ज्ञाना अभि चाकशीमि ।

यत्र सोमः भुयते यत्र यज्ञो घृतस्य धारा अभि तत्परं ते ॥ इत्यादि ।

(ढ) अनन्तव्रतोद्यापनविधिः ।

२-१५ पत्राणि । अक्षर-नेवारी ।

संवत् ६२९ अश्विनी कृष्ण ९ । ... ।

(ण) सारदास्तवः ।

६ पत्राणि । अक्षर-नेवारी । संवत् ५२० चैत्रवदि । ... ।

(त) मञ्जुश्रीसाधनम् ।

विवरणं प्रदत्तम् ।

(थ) षट्साहस्रम् ।

खण्डिताद्यम् ।

७९ पत्राणि । अक्षर-नेवारी ।

५ पत्रे, -

श्रीदेव्युवाच ।

श्रीमन्तु महाज्ञानमित्यादि तृतीयपटलावधिपर्यावत् व्याख्यालेखनविधि-
स्तथा गुरुशिष्यसमयलक्षणादिकं स्पष्टार्थम् । इति षट्साहस्रे तृतीयः
पटलः ।

पुष्पिकाः, - इति षट्साहस्रे १ । २ । ३ । ४ । ५ पटलानि ।

इति० मन्त्रव्याख्यानो ? नाम पटलः षष्ठः ।

इति षट्साहस्रे - ७ । ८ । ९ । १० पटलानि ।

इति० अष्टोत्थिष्टकत्रिविद्या + ऋहस्य लक्षणम् । ११ ।

इति० द्वादशाङ्गषडङ्गमालिन्योद्गारे । १२ ।

इति० हृदयशिरोवूतीलक्षणे । १३ ।

इति० शिखावूतीलक्षणे । १४ ।

इति० शिखास्त्रच्छन्दं देवस्य शिखावूती अघोरमन्त्रोद्गारादिकम् । १५ ।

इति कवचवृत्ती समाप्ता ।

इति० १६ । १७ । १८ । १९ पटलानि ।

इति० योगिनीनां चक्रश्रुतिर्विशतितमः पटलः ।

(ततः परमस्ति पत्रद्वयम् ।)

(द) देवीमाहात्म्यम् ।

(खण्डितम् ।) नागराक्षरम् ।

कुलालिकास्त्रायान्तर्गत-कुञ्जिकामतम् ।

अक्षर - नेवारी ।

खण्डादन्यस्माद् विवरणं प्रदत्तम् ।

अन्तर्वाक्यम् । — — रामदेवस्य परमेश्वरपरमभट्टारकपरमसौगतमहाराजाधिराज-
श्रीमद्रामपालदेवस्य प्रवृत्तं — — — ।

१२६४

महाभारतम् ।

(आदिपर्वणमात्रम् ।)

१२७६

(क) महालक्ष्मीमाहात्म्यम् ।

(ख) त्रिपुरसन्दरीप्रातस्तोत्रम् ।

(रुद्रयामलौयम् ।)

(ग) त्रिपुरास्तवः ।

(रुद्रयामलौयः ।)

(घ) त्रिपुराकवचम् ।

(सर्वार्थसाधनं नाम ।)

(ङ) कर्पूरस्तोत्रम् ।

(च) शिवकवचम् ।

(भैरवतन्त्रीयम् ।)

- (क) शिवधर्मः ।
 (शान्त्यध्यायमात्रम् ।)
 विवरणं प्रदत्तम् ।
- (ज) देवीमाहात्म्यम् ।
 (खण्डितम् ।)
 अक्षर - नेवारौ ।

१४७३

- (क) कुञ्जिकामतम् ।
 (कुलालिकाम्नायोक्तम् ।) २०० पत्राणि । अक्षर - नेवारौ ।
- पुष्पिका । इति कुलालिकाम्नाये श्रीकुञ्जिकामते समस्तज्ञानावबोधचर्यानिर्देशो
 नाम पञ्चविंशतितमः पटलः । इति चतुर्विंशतिमाहस्त्रे सारात्सारतरं
 श्रीकुञ्जिकाम्नायं श्री - - - - पीठविनिर्गतः पञ्चविंशति(त)मः
 पटलः ।
 सतद्वे (शतद्वे) वत्सरे पूर्णं पञ्चपञ्चासकाधिके ।
 तदा आशा मासे शुक्ल दशम्यां तिथिसुप्तम् ॥ (?)
 विशाख ऋतुं नामेतु . . . . . । (?)
 लिखितं सारसंग्रहकुञ्जिकामताख्यम् ॥

- (ख) उपाकर्म्ममन्त्राणि ।
 ४९ पत्राणि । अक्षर - नेवारौ ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो ब्रह्मणे नमः । पुनः सप्तवृषभ्यो नमः ।
 अथैतदुपाकर्म्मविधिं व्याख्यास्यामः । इत्यादि ।

- (ग) देवीकवचम् ।
 अक्षर - नेवारौ ।
- (घ) देवीमाहात्म्यम् ।
 अक्षर - नेवारौ ।
 + + द्वययुग्मवाणाब्दगतवच्छ(त्स)रे(?) मासे भाद्रे शुक्लचतुर्थ्यां - - ॥

- (ङ) आख्यातप्रकरणम् ।
(कातन्वीयम् ।) खण्डितम् । अक्षर - नेवारी ।
- (च) उपाकर्म्मविधिः ।
अक्षर - नेवारी । संवत् १८० । आवण-शुक्ल द्वितीया - - - ॥
- (छ) हरिहरस्तोत्रम् ।
(हरिवंशान्तर्गतम् ।) अक्षर - नेवारी ।
- (ज) वागीश्वरीस्तोत्रम् ।
अक्षर - नेवारी ।
- (झ) देवीमाहात्म्यम् ।
अक्षर - नेवारी । संवत् ५१९ मार्गशिर - शुक्लसप्तम्यां तिथौ ।
- (ञ) जीमूतवाहनावदानम् ।
क्षेमन्दुरचितम् । अक्षर - नेवारी ।
- (ट) मालतीमाधवनाटकम् ।
अक्षर - नेवारी । संवत् २७६ अश्विनी शुक्लपञ्चम्यां - - - -
श्रीभित्तु-बुद्धरक्षितस्य पुस्तकोऽयम् ॥
- (ठ) मेघदूतम् ।
खण्डितम् । मैथिलान्तरलिखितम् ।
- (ड) शिशुपालवधकाव्यम् ।
खण्डितम् । अक्षर - नेवारी ।
- (ढ) अमरकोषः ।
अक्षर - नेवारी । संवत् ४१२ ।
- (ण) कुशण्डिकाकर्म्मविधिः ।
अक्षर - नेवारी ।
- (त) गृह्यपद्धतिः ।
अक्षर - नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । सरदि गगनवागे धूर्जटेरस्य मोलो
इयति गतगतकेऽस्मिन् मेचको पौष्यनागे ।
विदितकरतलार्धे भानुवारे विशिष्टे
लिखितमिति सम्पूर्णं पट्टति सारपट्टम् ॥

(थ) सिद्धपञ्चाशिका ।

९ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । श्रीआदिनाथपादुकेभ्यो नमः ।
श्रीमन्महेन्द्राचले रम्ये खट्वाट ? शिखरे स्थितम् ।
सर्व्वज्ञं स(श)वरं वीरं शिवं परमकारणम् ॥
उपसङ्गम्य विधिना देवदेवं जगद्गुरुम् ।
प्रणिपत्य मद्देशानीं पृच्छति स्म मद्देश्वरम् ॥
सिद्धान्तश्चैव डामरं दत्तिश्चैव गारुडम् ।
भूततन्त्रश्च देवेश कुलशास्त्राण्यनेकधा ॥
मया श्रुतानि श्रीनाथ त्वया निगदितानि च ।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि कुलमूलावतारकम् ॥
ऊर्द्धं सष्टिमधः सष्टिमधोऽधःसष्टिरेव च ।
कथयस्व प्रसादेन यदाहं तव वल्लभा ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इति सिद्धपञ्चाशिकायां चन्द्रपीठविनिर्गतायां मूलनाथावतारितायां
दिव्याज्ञागुणप्रकाशिकायां कुलालीतन्त्रमूलगतायां पञ्चमः पटलः
समाप्ताचेयं श्रीसिद्धपञ्चाशिका । इति श्रीमहादेवेनालेखि ॥

(द) कुञ्जिकामतम् ।

६८ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ सिद्धिः । भैरवाय नमः ॥
ॐ ह्रीं श्रीं ऐं क्रुं हुं ह्रीं क्लीं क्षः ।
प्रणिपत्य अनादिनाथं अनाथभूतौघामोघनिर्मणनम् ।
सततानन्दितमनसं ससुरासुरवन्दिताङ्घ्रियुगम् ॥

- (ङ) आख्यातप्रकरणम् ।
(कातन्वीयम् ।) खण्डितम् । अक्षर - नेवारी ।
- (च) उपाकर्म्मविधिः ।
अक्षर - नेवारी । संवत् १८० । आचरण-शुक्ल द्वितीया - - - ॥
- (छ) हरिहरस्तोत्रम् ।
(हरिवंशान्तर्गतम् ।) अक्षर - नेवारी ।
- (ज) वागीश्वरीस्तोत्रम् ।
अक्षर - नेवारी ।
- (झ) देवीमाहात्म्यम् ।
अक्षर - नेवारी । संवत् ५१६ मार्गशिर - शुक्लपक्षम्यां तिथौ ।
- (ञ) जीमूतवाहनावदानम् ।
क्षेमन्दुरचितम् । अक्षर - नेवारी ।
- (ट) मालतीमाधवनाटकम् ।
अक्षर - नेवारी । संवत् २७६ अश्विनी शुक्लपक्षम्यां - - - -
श्रीभिक्षु-बुद्धरचितस्य पुस्तकोऽयम् ॥
- (ठ) मेघदूतम् ।
खण्डितम् । मैथिलीक्षरलिखितम् ।
- (ड) शिशुपालवधकाव्यम् ।
खण्डितम् । अक्षर - नेवारी ।
- (ढ) अमरकोषः ।
अक्षर - नेवारी । संवत् ११२ ।
- (ण) कुशण्डिकाकर्म्मविधिः ।
अक्षर - नेवारी ।
- (त) गृह्यपद्धतिः ।
अक्षर - नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । सरदि गगनवाणे धूर्जटेरख्य मोलो
इयति गतगतकोऽस्मिन् मेचको पौष्यनागे ।
विदितकरतलार्त्तं भानुवारे विशिष्टे
लिखितमिति सम्पूर्णं पट्टति सारपट्टम् ॥

(थ) सिद्धपञ्चाशिका ।

९ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । श्रीश्रीदिनाथपादुकोभ्यो नमः ।
श्रीमन्महेन्द्राचले रम्ये खट्वाट ? शिखरे स्थितम् ।
सर्व्वं स(श)वरं वीरं शिवं परमकारणम् ॥
वपसङ्गम्य विधिना देवदेवं जगद्गुरुम् ।
प्रणिपत्य महेशानो पृच्छति स्म महेश्वरम् ॥
सिद्धान्तश्चैव डामरं दक्षिणश्चैव गारुडम् ।
भूततन्त्रश्च देवेश कुलशास्त्राण्यनेकधा ॥
मया श्रुतानि श्रीनाथ त्वया निगदितानि च ।
इदानीं श्रोतुमिच्छामि कुलमूलावतारकम् ॥
ऊर्द्धं सष्टिमधः सष्टिमधोऽधः सष्टिरेव च ।
कथयस्व प्रसादेन यदाहं तव वल्लभा ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इति सिद्धपञ्चाशिकायां चन्द्रपीठविनिर्गतायां मूलनाथावतारितायां
दिव्याज्ञागुणप्रकाशिकायां कुलालीतन्त्रमूलगतायां पञ्चमः पटलः
समाप्ताचेयं श्रीसिद्धपञ्चाशिका । इति श्रीमहादेवेनालेखि ॥

(द) कुब्जिकामतम् ।

६८ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ सिद्धिः । भैरवाय नमः ॥
ॐ ह्रीं श्रीं ऐं कुं हुं ह्रीं क्लीं चः ।
प्रणिपत्य अनादिनाथं अनाथभूतौघामोघनिर्मथनम् ।
सततानन्दितमनसं ससुरासुरवन्दिताङ्घ्रिपुगम् ॥

श्रीकुञ्जिकोवाच ।

श्रियच्चित्ताञ्जसंघातदुर्विकाशावकाशने ।
 सदोदितप्रशान्ताय नमः श्रीनाथभानवे ॥
 वेष्टिता देवदेवेश अज्ञानपटलैरहम् ।
 वामदक्षिणसिद्धान्तैः साम्प्रतं वर्तते कुधीः ॥
 यत् तत् कुलक्रमायातं कुलालीतनुतां गतम् ।
 सूत्रसङ्गहनिर्मिता कल्पसन्धविवर्जितम् ॥ ?
 अपरं हृद्दिव्यौघं निष्कैवल्यं कथं प्रभो ।
 पूर्ववृत्तान्तसंयुक्तं यथायातं कुलेश्वर ॥
 पीठानि पीठनाथश्च पीठदेव्यश्च पालकाः ।
 बालवृद्धकुमाराख्यं क्रमदोपसमन्वितम् ॥
 तथा पीठविधेः पीठैर्द्वीपदेव्या समन्वितम् ।
 पञ्चांशानाञ्च चत्वारि युग्मान्यष्टोत्तराणि च ॥
 पालकैश्च चतुस्त्रिंशैस्त्रिविधैरेवमेव हि ।
 श्वमादिभिरन्यच्च कुलग्रन्थवतारणम् ॥
 श्रीमतीयं सुरेशान सारात्सारतरं महत् ।
 कथं पीठास्त्रिस्थानोक्ताः कुलाकुलविभागशः ॥
 रं प्रादिकामपर्यन्तं उच्यते किं कुलेश्वर ।
 कथयस्व प्रसादेन श्रुत्यग्रन्यार्थविस्तरम् ॥
 अन्यच्च यन्न पृष्ठोऽसि अज्ञानमतिना मया ।
 तत्सर्वं कथं ते नाथ कुलसारं सुदुर्लभम् ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् ।

निर्गूढं समाप्तम् ॥

पण्डित-श्रीमहादेवेन लिखितम् ॥

पुष्पिकाः ;—

इति निर्गूढे ज्ञानसद्भावे दिव्यौघे कुञ्जिकामते ।

आद्यावतारे योगश्च तवाख्यातं वरानने ॥

इति निर्गूढे ज्ञानसद्भावे दिव्यौघे कुञ्जिकामते ।

साधिष्ठानसमायोगे तवाख्यातं कुलाम्बिके ॥

इति निर्गूढे ज्ञानसद्भावे दिव्यौघे कुञ्जिकामते ।

द्वौपमार्गं मया ख्यातं त्वत्प्रियार्थं सुलोचने ॥

(ध) योगपीठः ।

५ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिका ;— योगपीठे क्रमोदयो नाम १ मः पटलः ।

” ” ” २ यः पटलः ।

(ततो नाख्यन्या पुष्पिका ।)

(न) गृह्यपरिशिष्टम् ।

अक्षर — नेवारी । ३८ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो नारायणाय ।

विट्कल्पं वा स्वयच्छोक्तं यस्य कर्म प्रकीर्तितम् ।

तस्य तावन्ति शास्त्राणि — — — कृतं भवेत् ॥

इति गृह्यपरिशिष्टम् । इत्यादि ॥

(प) पराशरस्मृतिः ।

अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो गणेशाय ।

अथातो हिमशैलाग्रे देवदासवनाश्रये ।

व्यासमेकाग्रमासीनं ऋषयः पृच्छति — — ॥

मानुषाणां हितं धर्मं वर्त्तमानं कलौ युगे ।

शौचाचारं — — वद सत्यवतीसुत ॥

— — — व्यासो दीप्तार्कसन्निभः ।

प्रत्युवाच महातेजा श्रुतिस्मृतिविशारदः ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । यादृशं पुस्तकं + + + + + ।

+ + + + + + + + ॥

पुष्पिकाः । २ पत्रे ;— इति पराशरधर्मशास्त्रे प्रथमोऽध्यायः ।

५ ” ” ” ” द्वितीयः ।

७ ” ” ” ” तृतीयः ।

९ ” ” ” ” चतुर्थः ।

११ ” ” ” ” पञ्चमः ।

१४ ” ” ” ” षष्ठः ।

१७	पञ्चे,—	इति पराशरधर्मशास्त्रे	सप्तमः ।
१८	„	„ „ „	अष्टमः ।
२१	„	„ „ „	नवमः ।
२४	„	„ „ „	दशमः ।
२५	„	„ „ „	एकादशः ।
२६	„	„ „ „	द्वादशः ।

१४७५

(क) मानवधर्मशास्त्रम् ।

(खण्डितम् ।) नागराक्षरम् ।

(ख) संवत्सरप्रदीपः ।

(आदिखण्डितः ।) मैथिलमक्षरम् । शकाब्दाः १४८७ । गोनगर ।

स्वर्णवालकश्रीलक्ष्मीनाथदत्तयाक्षरम् ।

(ग) चाणक्यश्लोकाः ।

मैथिलमक्षरम् ।

(घ) अमरकोषटिप्पनी ।

अक्षर — नेवारी ।

(ङ) उद्गमेदः ।

अक्षर — नेवारी ।

(च) रूपावतारव्याकरणम् ।

मैथिलमक्षरम् । १२१ पञ्चाङ्गि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

सर्वज्ञमनन्तगुणं बालप्रबोधनार्थमहम् ।

रूपावतारमल्पं सुकलापसृजुं करिष्यामि ॥

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य सचेष्टरात् ।

कृतस्त्वं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ॥

कृता सुकृतिना चेयं प्रक्रिया धर्मेकीर्तिना ।

पोतानां पोतवत् क्षिप्रं शब्दाब्धौ पारगामिनाम् ॥

तत्रादौ तावत् प्रत्याहाराः शास्त्रे सञ्ज्ञासंख्यव्यवहारज्ञापनार्थमनुव × ते ।
तद्यथा अ इ उ ण । इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । रेफ उपोत्तमो वेति विशेषणार्थः । पटुजातीयः । मृदुजातीयः । इति
रूपावतारः समाप्तः । लभं ३६७ भाद्रशुदि ५ शनौ ।

(क) शारीरकमीमांसाभाष्यम् ।

(चतुर्थाध्यायस्य ।) शङ्कराचार्यकृतम् । मैथिलमन्त्रम् ।

१५.८

(क) बौद्धाधिकारव्याख्या ।

(खण्डितान्ता ।) नरहरिकृता । मैथिलमन्त्रम् । ७१ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । श्रीनरसिंहाय नमः ।

नमयन्नवनीभुजां शिरोभिर्दलयन्नष्टकुलाचलेः सहैव ।

रभसेन शरासनं पुरारेर्भविक्कं मामकमातनोतु रामः ॥

सूक्त्या पिटुचरणानामवगतसन्दर्भसारेण ।

क्रियते श्रीनरहरिणा व्याख्या बौद्धाधिकारस्य ॥

समाप्तिकामनया कृतं प्रणामं शिष्यशिष्यार्थं निबध्नाति स्नाम्यमिति ।

इत्यादि ।

(ख) भगवद्गीता ।

अक्षर-नेवारी । संवत् ४८९ । माघशुक्लनवम्यां तिथौ ।

(ग) प्रह्लादचरित्रम् ।

(विष्णुपुराणीयम् ।) अक्षर-नेवारी ।

(घ) गोपालध्यानराजः ।

(गोपालतन्त्रीयः ।) अक्षर-नेवारी ।

(ङ) देवीमाहात्म्यम् ।

नागराक्षरम् । संवत् १४९२ । समये भाद्रशुदि .. महाराजा ....

पृथ्वीसिंहदेवभुज्यमानराज्ये चम्पकारणनगरे । शुभमस्तु ।

(च) वैशाखमाहात्म्यम् ।

(पद्मपुराण-पातालखण्डीयम् ।) अक्षर-नेवारी ।

(क) रामायणम् ।

(उत्तरकाण्डम् ।) अक्षर — नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । सुनिवाणसे वर्षयाघाके मासि पाण्डरे ।
कासे गुरौ रामकथां लेखसिद्धिस्तदाभवत् ॥

(ज) शिवरात्रिविधानम् ।

मैथिलमक्षरम् । (पद्मपुराणीयम् ।)

(झ) वशिष्ठदिल्लीपसंवादः ।

(पद्मपुराणोत्तरखण्डौयः ।) अक्षर — नेवारी ।

(ञ) भगवद्गीता ।

अक्षर — नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । अर्द्धेऽस्मिन् श्रुतिरामदन्तिबलिते मासेऽपि मासे शुचौ (?)

.. .. .

.. .. .

.. .. . ॥

(ट) छात्यकल्पतरुः ।

(आद्यान्तखण्डितः ।) लक्ष्मीधरकृतः । अक्षर — नेवारी ।

(ठ) प्रतिष्ठातन्त्रम् ।

अक्षर — नेवारी । (आदिखण्डितम् ।)

अन्तवाक्यम् । इति निश्वासाख्ये महातन्त्रे प्रतिष्ठातन्त्रं समाप्तम् ।

वेदे मन्मथवाणनरनेत्रे वत्सरे सुसंयाते

फाल्गुनमासशुक्लपक्षां भृगुवाचरे सुभगे ।

श्रीमन्नरेन्द्रदेवे राजेन्द्रे राजराजसादृश्ये

नेपालेऽस्मिन् गुणवति पशुपतिपादाङ्कपरिवृते ॥

भक्तश्रीमणिधामा वटकमहौपालपुत्रसम्भारो । ?

देव्यामताभिधानं पुस्तकमभिलिखति भक्तिचित्तेन ॥

पुष्पिकाः ;— इति देव्यामते महातन्त्रे वास्तुपटलः ।

” ” वेधलक्षणे चतुरोत्तरशततमः पटलः ।

इति देव्यामते	योऽप्योऽल्लक्षणम् ।
” ”	भित्तिबन्धनम् ।
” ”	भूमिबन्धनम् ।
” ”	गुरुशिष्यविशेषणम् ।
” ”	प्रासादोद्गमनम् ।
” ”	भित्तिप्रमाणनियमः ।
” ”	सूत्रपातलक्षणम् — — — ।
” ”	शिल्पोद्धारलक्षणम् ।

१५३४

(क) उपाकर्षस्थानविधिः ।

अक्षर — नेवारी ।

(ख) शान्तिमन्त्राणि ।

२७ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो ब्रह्मणे । ॐ स्वस्ति नो मिमीतामश्विनाभगः
स्वस्ति देवदिति — — — । स्वस्ति पूषा असुरोद्घातु नः स्वस्ति ।
इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । विश्वेदेवाः शान्तिः ब्रह्म शान्तिः + + शन्तिरेव शान्तिः + + शान्ति-
रेषा । शुभं श्रेयोऽस्तु संवत् ६६७ भाद्र ... ।

(ग) देवीमाहात्म्यम् ।

मैथिलमक्षरम् । लघं ३९२ (?) पोषवदि ३ बुधे महाराजाधिराज-
श्रीकंसनारायणदेवप्रचारेण — — — प्रणतेन सुप्रतिष्ठ — — श्रीउदय-
करेण लिखितेषा पुस्तौति । श्रीरामभद्रलक्ष्मणाभ्यां नमः ॥

(घ) मृत्युञ्जयस्तवः ।

अक्षर — नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । इति पारमेश्वरे चतुरशीतिषाहस्ते मृत्युञ्जयस्तवः समाप्तः ॥

(ङ) देवीमाहात्म्यम् ।

अक्षर — नेवारी । संवत् ३८५ । मार्गशिर ... श्रीराजाधिराज ....

श्रीश्रभयमल्लदेवस्य विजयराज्ये श्रीनीलीसोलाया ? मधिवासिना
श्रीमणिनागशालि - - - - - ॥

(च) देवीमाहात्म्यम् ।

अक्षर - नेवारी । .. राजाधिराज .. श्रीश्रीधर्ममल्लदेवस्य विजय-
राज्ये । संवत् ११८ माघकृष्णदशम्यां ... वज्राचार्य-श्रीसुगत-
चन्द्रस्य लिखितम् । शिवमस्तु सर्व्वजगताम् । .... ॥

(छ) प्रबोधचन्द्रोदयनाटकम् ।

(प्राचीनास्य लिपिः किन्तु आदावन्ते च कानिचित् पत्राणि नवीन-
लिखितानि सन्ति ।) अक्षर - नेवारी ।

(ज) तन्त्राख्यानकथा ।

अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः सर्व्वज्ञाय ।

तन्त्राख्यानकथा चैव बुद्धिपद्मप्रबोधिनी ।

आदित्यदीधितिमेवं तां निधास्यामि यत्नतः ॥

ततो नेपाली भाषा —

श्लोकाः —

३० पत्रे ;— यस्य बुद्धिः सुखं तस्य निर्व्वृत्तेस्तु कुतः सुखम् ।

सर्व्वकुञ्जरमध्यस्थो निष्क्रान्तो जम्बूको धिया ॥ इत्यादि ।

ततोऽस्य श्लोकस्य भाषयानुवादः ।

६४ पत्रे ;— वर्द्धमानोऽपि पापेन यः पापान्न निवर्त्तते ।

आसादयति दुर्ममंघा .... कर्कटग्रहान् ॥

ततोऽस्य श्लोकस्य भाषयानुवादश्च ।

अन्तवाक्यम् । संवत् ७२५ । कार्तिक ।

१५२६

(क) वशिष्ठदिलीपसंवादः ।

(पद्मपुराणोत्तरखण्डीयः ।) अक्षर - नेवारी ।

(ख) विविधविद्याविचारचतुरा ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ नमो नारायणाय ।

सर्वकामावाप्तये शान्तिकपौष्टिकान्युच्यन्ते । तत्र नवग्रहमखस्त्रिविधः
अयुतहोमो लक्षहोमः कोटिहोमश्चेति ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । वाजपेयातिरात्राभ्यां ह्यमन्तशिशिरे स्थितम् ।

अश्वमेधसमं प्राहुर्वसन्ते चैव यत् स्थितम् ।

ग्रीष्मे च स्थितं तोयं राजमूयाद् विशिष्यते ॥

एतन्महाराजविशेषधर्मान् करोति यो धर्मपरः सुबुद्धिः ।

स याति सद्गलयमाशु पूतः कल्पाननेकान् दिवि मोदते च ॥

अनेन लोकान् समस्तपादान् भुक्त्वा परार्द्धयमङ्गनाभिः ।

सहैव विष्णोः परमं पदं यत् प्राप्नोति तद् योगव्रत्तेन भूयः ॥

पुष्पिका ;—

इति श्रीमद्भोजदेवविरचितायां विविधविद्याविचारचतुराभिधानायां
नवग्रहमखतुलापुरुषादिमहादानादिकर्मपद्धतौ तद्गारावापीकूपप्रतिष्ठा-
विधिः । परिसमाप्तावेयमिति ॥ समस्त्यादि महाराजाधिराजवर-
कुमारश्रीमद्गदाधरदेवपादानामाज्ञया श्रीशुभपतिभिर्लिखितमिदं पुस्तक-
मिति । लसं ३७२ । आश्विनवदि १ शुक्ले श्रीरत्नधरनगरे । ॐ नमो
भगवते वासुदेवाय ।

(ग) दशकर्मपद्धतिः ।

अक्षर — नेवारौ । संवत् २९६ (?) चैत्रशुक्लपूर्णिमायां राजाधिराज-
परमेश्वर श्री अ + ल देवस्य विजयराज्ये पुस्तकोऽयं लिखितमिति ।

(घ) प्रतिष्ठातत्त्वम् ।

रघुनन्दनकृतम् । वङ्गाक्षरलिखितम् ।

अन्तवाक्यम् ।

सङ्केतिते शकाब्दे सप्तमपत्रितारकाधौशैः ।

श्रीमत्फाल्गुनमासे शुक्लप्रतिपत्तिपौ शुक्ले ॥

व्यालिखत् केशवशर्मा ।

(ङ) वशिष्ठदिलीपसंवादः ।

(पद्मपुराणोत्तरखण्डायः ।) अक्षर — नेवारौ ।

(च) धूर्त्तसमागमनाटकम् ।

ज्योतिरीश्वरकृतम् । ११ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो गणेशाय ।

हृषादिम्भोजजन्मप्रभृतिदिविषदां संसदि प्रीतिमत्या-

+ + मौलौ पुरारेर्दु + ति परिणये साक्षतं चुम्ब्यमाने । (?)

तद्भक्तं शैलिवक्त्रैर्मिलितमिति भृशं वीक्ष्य चन्द्रः सहस्रो
दृष्ट्वा तद्वृत्तमाशु स्मितसुभगमुखः पातु वः पञ्चवक्त्रः ॥

अपिच ।

वक्त्राम्भोरुहि विस्मिता स्तवकिता वक्तोरुहि स्फारिताः

श्रेणीसीमनि शुम्भिताश्रयणयोरक्ष्णोः पुनर्विस्तृताः ।

पार्वत्याः प्रतिगात्रचित्रगतयस्तन्वन्ति(न्तु) भद्राणि वो

विद्वद्यान्तिकपुष्पसायकशरैरौशस्य द्वगम्भङ्गयः ॥

मान्द्यन्ते सूत्रधारः । अलमतिविस्तरेण । यदद्य -

मानायोधनिरुद्धनिर्जितसुरत्रायत्रसद्भाहिनौ-

नृत्यद्वैमकवन्धमेलकदलदुभूमिधमदभूधरः ।

अस्ति श्रीहरसिंहदेवनृपतिः कार्णाठचूडामणि-

र्ह्यत्पार्थिवसार्धमौलिसुकुण्डनस्ताड्यप्रपङ्केसहः ॥

तस्योद्वृष्यभुजप्रतापदहनज्वालानिरस्ता यदा

राक्षः सर्वगुणानुरागपदवीविद्योतनाचार्यकः ।

यो धीरेश्वरवंशमौलितिलको दातावदाताशय-

स्तस्य श्रीकविशेखरस्य कविता मञ्चितमालम्बते ॥

तदनेन सकलसङ्गीतविद्याशेखरविद्योतनाभिनवभरतेन . . . . .

श्रीरामेश्वरपौत्रेण तत्रभवतः पवित्रकीर्तधौरसिंहस्यात्मजेन मञ्जीशासन-

श्रेणिशेखरश्रीमत्पल्लजन्मभूमिनायककविशेखराचार्यश्रीज्योतिरीश्वरेण

निजकुतूहलविरचितं धूर्त्तसमागमं नाम नाटकं अभिनेतुमादिष्टोऽस्मि

इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

पुष्पिका ;— कविशेखराचार्यश्रीज्योतिरीश्वरविरचितं धूर्त्तसमागमं नाम नाटकम् ।

(क) रागमाज्ञा ।

अक्षर - नेवारी । ३ पत्राणि ।

कागजलिखिताया एकस्या द्विवरणं प्रदत्तम् ।

(ज) सङ्गीतसर्वस्वम् ।

(अन्तर्खण्डितम् ।) जगद्भरकृतम् । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो नृत्यनाथाय ।

स्वर्गङ्गायमनीपठायति तलिङ्गीपीयति द्योस्तनं

यद् रङ्गीयति मर्दलीयति घनस्तारा च पुष्पीयति ।

गौरी यत्र नटीयतीन्दुतरणी यत् काञ्चतालीयतः

शम्भोरद्भुतनाक्यसङ्गीतिरियं भूयात् तव श्रेयसे ॥ (?)

नाक्यदर्पणसङ्गीतवल्लीसङ्गीतशेखरम् ।

नाक्यलोचनसङ्गीतकल्पवृक्षो निरूपयन् ।

दशरूपं रत्नकोषं भरतोक्तादिकं तथा ।

सङ्गीतसर्वस्वमिदं तनोति श्रीजगद्भरः ॥ इत्यादि ।

(झ) भाषावृत्तिव्याकरणम् ।

(आद्यन्तर्खण्डितम् ।) मैथिलमक्षरम् ।

(ञ) काव्यप्रकाशः ।

मैथिलमक्षरम् ।

(ट) सिद्धसन्तानसाधनसोपानपद्धतिः वा श्रीमत्पद्धतिः ।

(आद्यन्तर्खण्डिता ।) यशोराजकृता ।

३१ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

पुष्पिकाः ;— इति गोपात्मजश्रीयशोराजविरचितायां सिद्धसन्तानसाधनसोपानपद्धत्य-
भिधानायां सिद्धमार्गप्रकाशायां श्रीमत्पद्धत्यां ग्रन्थावतारः प्रथमः
पटलः ।

इति० गुरुशिष्यविचारो नाम । २ ।

” वेधदीक्षाविधानो नाम । ३ ।

” अवस्थाभ्युदयविचारो नाम । ४ ।

- इति० वेधप्रवृत्तिविचारो नाम । ५ ।
 „ परोक्षानुग्रहो नाम । ६ ।
 „ समयविचारे समयवर्णनो नाम । ७ ।
 „ आचार्य्याणामधिकारे सङ्केतविनिर्णयो नाम । ८ ।
 „ भाग्यावरोहणे सन्तोद्वारो नाम । १० ।
 „ महाभाग्यावरोहणं नाम योगपटलः । ११ ।
 „ भाग्यावरोहणजपविधाने देव्यास्वनुस्मरणम् । १२ ।
 „ कुलवागेश्वरीविधाने श्लोकद्वादशविनिर्णयो नाम । १३ ।
 „ योगिन्याकृष्टिमेलकं नाम । १४ ।
 „ ज्ञानघट्टकारविचारो नाम । १५ ।

(ठ) देवीमाहात्म्यम् ।

(खण्डितम् ।) अक्षर — नेवारी ।

(ड) विमलावती ।

(आद्येन द्रुतिता अन्तेन च खण्डिता ।) अक्षर — नेवारी । १७४ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । नत्वा नादिमलो . . . . . ।

पूजाहोमपवित्रदामन . . . . . स्मृतौ कुर्महे ॥

युक्तद्वैताप्रतिष्ठाभ्यां बोधवारिधेः

स्वच्छागाधापारभौम मृदु + + + + व × नः ।

स्मृत्या वा शेषसिद्धान्तभाभिः + + + ज्ञबोधकम्

आर्य्यधर्मेशिवाचार्य्यसूर्य्यमाचार्य्यमार्गकम् ॥ (?)

अथोत्थाय रजनान्ते शुचिर्वा + + शुचिः सदा ।

प्राणायामाद्यष्टाङ्गयोगं + + + मध्यगम् ॥ इत्यादि ।

पुष्पिकाः ;— विमलावत्यां पूजाविधिः प्रथमः ।

„ होमविधिः । २ ।

„ पवित्रविधिः । ३ ।

५६ पत्रे ;— „ दामनविधिः (?) । ४ ।

१०३ पत्रे ;— „ द्वैताविधिः । ५ ।

अतो नास्ति पुष्पिका ।

१५२७

(क) देवीमाहात्म्यम् ।

(खण्डितम् ।) अक्षर - नेवारी ।

(ख) मयसङ्गद्दे । वा प्रतिष्ठातत्त्वम् ।

(आदिखण्डितम् ।) अक्षर - नेवारी ।

पुष्पिकाः ;— मयसङ्गद्दे वास्तुविधिस्तुतुः परिच्छेदः ।

मयसङ्गद्दे प्रासादविधानं पञ्चमः ।

इति मयसङ्गद्दे प्रतिष्ठातत्त्वं समाप्तम् ।

(ग) अनुसूतिस्तवः ।

(विष्णोरनुस्मरणम् ।) अक्षर - नेवारी ।

(घ) अमरकोषः ।

(स्वर्गवर्गः ।) मैथिलमक्षरम् ।

(ङ) नरपतिजयचर्या ।

(खण्डिता ।) अक्षर - नेवारी ।

(च) उत्तररामचरितनाटकम् ।

नागराक्षरम् ।

१५५८

चान्द्रव्याकरणम् ।

वृत्तिसहितम् । (द्वितीयाध्यायपर्यन्तम् ।) अक्षर - नेवारी ।

१६४ पत्राणि ।

१५५९

(क) देवीमाहात्म्यम् ।

अक्षर - नेवारी ।

अन्तर्वाक्यम् । शुभमस्तु संवत् २५८ ज्यैष्ठ्यशुक्ले पञ्चमौघटितघण्ट्यां लिखितं समाप्तौ-

कृतमिति । श्रीश्रीशुभमस्तुदेवस्य विजयराजे लिखितम् ।

(ख) व्याकरणशास्त्रम् । (?)

(आद्यन्तखण्डितम् ।) ८१ पत्राणि । मैथिलमन्तरम् ।

२५ पत्रस्य प्रारम्भवाक्यम् । आदिर्वर्णाऽन्त्येन इता इत्संज्ञकेन सह पृथग्भाषस्त-
न्मध्यपातिनां वर्णानां ग्राहको भवति । इत्यादि ।

पुष्पिकाः ;—

- ४ पत्रे । इति संज्ञावतारः ।
- १५ पत्रे । इति संहितावतारः ।
- ६३ पत्रे । इति विभक्त्यवतारः समाप्तः ।
- ६४ पत्रे । इति विभक्तिविभागः समाप्तः ।
- ७१ पत्रे । इति णत्वावतारः समाप्तः ।
- ७३ पत्रे । इति षत्वावतारः समाप्तः ।
- ७८ पत्रे । इति समासावतारः समाप्तः ।
- ८१ पत्रे । इत्यनुकाधिकारः समाप्तः । (?)

(ततो नास्त्यन्या पुष्पिका ।)

(ग) इष्टिसूत्रम् ।

(कात्यायनोक्तम् ।) अक्षर — नेवारौ ।

(घ) देवीमाहात्म्यम् ।

अक्षर — नेवारौ ।

अन्तवाक्यम् । महाराजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारकश्रीमदभयमल्लदेवस्य विजयराज्ये ।
... ..

(ङ) श्रीकापालेश्वरौभीमादेव्याः पूजापद्धतिः ।

(पितृनिर्माचनिकाभिधेया ।) अक्षर — नेवारौ । ५ पत्राणि ।

(च) निदानम् ।

विवरणं प्रदत्तम् ।

(छ) एकादशीव्रतविधानम् ।

अक्षर — नेवारौ ।

(ज) एकादशीमाहात्म्यम् ।

अक्षर — नेवारौ ।

(झ) एकादशतृत्पत्तिः ।

अक्षर — नेवारी ।

(ञ) रामायणम् ।

(उत्तरकाण्डम् ।) (कतिपयानि पत्राणि ।) मैथिलमक्षरम् ।

(ट) वामकेश्वरीमतटिप्पणम् ।

अक्षर — नेवारी । ८० पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवादिभ्यो गुरुभ्यः । ॐ नमस्त्रिपुरभैरव्यै ।

श्रीवामकेश्वरीमते विस्मरणभौत्या विषमटिप्पणकं लिख्यते । देवीशिष्यः प्रशिष्यो वा ग्रन्थमवतारयिषुः नमस्कारं कृत्वा गणेशग्रहचक्रादिव । महादेवीं मातृकां प्रणमामि । इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । मन्त्रं स्मृत्वा ह्योमं कृत्वा ह्ये परमेश्वरि साधकः . . . . . कालसृत्यु-भयादिभिर्न बाध्यते ।

पुष्पिका ;— इति श्रीवामकेश्वरीमहातन्त्रे त्रिपुराहोमविधिर्नाम पञ्चमः पटलः ।

निर्बाधं परिरक्षति क्षितितलं क्ष्मापालवृद्धामणौ

वीरश्रीजयराजदेवनृपतौ नेपालभूमखलम् ।

शैवाचार्यवरस्य मन्मथपतेर्विख्यातकीर्तः कृते

सव्याख्यां च चतुःशतीं समलिखन्नारायणाख्यः कविः ॥

संवत् १७४४ ।

यादृशं पुस्तकं दृष्टं तादृशं लिखितं मया ।

अबद्धं वा सुबद्धं वा मम दोषो न विद्यते ॥

ॐ नमस्त्रिपुरसुन्दर्यै । शिवमस्तु ॥

अपराः पुष्पिकाः ;— इति वामकेश्वरीतन्त्रे प्रथमः पटलः ।

” ” त्रिपुराप्रयोगो द्वितीयः ।

” ” मुद्रापटलस्तृतीयः ।

” ” बीजत्रयसाधनस्तुतुर्यः ।

” ” त्रिपुराहोमविधिर्नाम पञ्चमः ।

(ठ) अमरकोषः ।

(द्व. दशपत्राणि मात्रम् ।)

(ड) महाभारतम् ।

(सभापर्वा ।) सैथिलमन्तरम् । लसं ३३५ ।

(ढ) ज्योतिषानन्दस्तवः ।

अन्तर — नेवारी । ५ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

नमस्ते निर्मलं देवं नमस्ते ज्ञानरूपिणम् ।

नमस्ते ज्योतीरूपस्य निष्कलस्य नमोऽस्तु ते ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । अद्यापि शरणं देवि त्वमेव शरणं मम ।

यत्कामं प्रार्थये नित्यं देहि देहि महेश्वरि ॥

पुष्पिका ;— इति ज्योतिषानन्दस्तवः समाप्तः । शुभमस्तु ॥

(ण) सिद्धिलक्ष्म्यर्चनम् ।

अन्तर — नेवारी । ४ पत्राणि ।

(त) वशिष्ठदिलीपसंवादः ।

(पद्मपुराणोत्तरखण्डौपः ।) अन्तर — नेवारी । संवत् ५८८ ।

१५८३

(क) चान्द्रव्याकरणम् ।

(कतिचित् पत्राणि ।) अन्तर — नेवारी ।

(ख) हितोपदेशः ।

(कतिचित् पत्राणि ।) अन्तर — नेवारी ।

(ग) चान्द्रव्याकरणम् ।

(३-३३ पत्राणि ।) अन्तर — नेवारी ।

पुष्पिका ;— चान्द्रव्याकरणे षष्ठोऽध्यायः समाप्तः । श्रेयोऽस्तु संवत् ३९९ । कार्तिक-
कृष्णचतुर्थ्यां । मङ्गलवासरे । शुभमस्तु ॥

(घ) शिशुपालवधटीका ।

(प्रथमसर्गस्य षोडशसर्गस्य च ।) अन्तर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् ।

ॐ नमः शिवाय ।

मोहमातङ्गविध्वंसान्मुक्तिमुक्तावितायिने ।

योगीन्द्रमानस . . वासिने हरये नमः ॥

निसर्गदुर्व्याधमबोधविक्रवाः

क्व माघकाव्यं क्व च मातृशशयाः ।

चिकीर्षुरत्रापि तथापि पञ्चिकां

मनोरथानामगतिर्न विद्यते ॥

आदौ मङ्गलार्थं विघ्नोपशमहेतुं . . इत्यादि ।

(ङ) वैदिकमन्त्रसङ्ग्रहः । (?)

२९ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । + नमो यज्ञपुरुषाय । परिषद्ग्रहणमन्त्रः ।

य देवा देवदे हुनं देवासश्चक्रमावयम् ।

अग्निर्मा तस्मादेनसो विश्वांशुं चत्वरुं हसः ॥ इत्यादि ।

(च) कालोत्तरतन्त्रम् ।

२८ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिका । २८ पत्रे ; — इति कालोत्तरे पञ्चविंशतितमः पटलः ।

(छ) रामोपाख्यानम् ।

(महाभारतारण्यपर्वणीयम् ।) ३-१४ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

(ज) शारदातिलकम् ।

(खण्डितम् ।) वङ्गक्षरलिखितम् ।

(झ) व्रतपद्धतिः ।

रुद्रधरकृता । मैथिलमक्षरम् ।

अन्तवाक्यम् । लसं ३४४ आषाढशुक्लद्वितीयायां श्रीसुधाधरेण लिखितमिति ।

(ञ) नागानन्दनाटकम् ।

(आदितस्त्रीणि पत्राणि न सन्ति ।) अक्षर — नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । संवत् ४३८ फाल्गुन . . . . . श्रीश्रीराजाधिराजपरमधार्मिक-

परमभट्टारकश्रीश्रीजयानन्ददेव × श्वरस्य विजयराज्ये ।

- (ट) देवीमाहात्म्यम् ।
अक्षर - नेवारी ।
- (ठ) अनर्घराघवनाटकम् ।
मैथिलमक्षरम् ।

१५८४ ।

- (क) तन्त्राख्यानकथा ।
(नीलुपदेशकश्लोकसंग्रहः ।)
- (ख) श्लोकसंग्रहः ।
- (ग) गौतमाला ।
(नेवारीभाषागौतानि ।)
- (घ) विनायकस्तवराजः ।
- (ङ) देवीमाहात्म्यम् ।
- (च) त्रिपुरास्त्रानादिनित्यकर्म्मविधिः ।

१५८५ ।

- (क) मालतीमाधवनाटकम् ।
लभं ४६९ ।
- (ख) काव्यादर्शः ।
(खण्डितः ।)
- (ग) सौन्दरानन्दकाव्यम् ।
८ पत्राणि ।

१६०६ ।

- (क) दानवाक्यसमुच्चयः ।
योगीश्वररचितः । विवरणं प्रदत्तम् ।

- (क) चान्द्रव्याकरणम् ।
 (ख) भगवद्गीता ।
 संवत् ४५२ ।
 (ग) मालिनीसुतिः ।
 (मालिनीच्छन्दसा भगवत्याः स्तवनम् ।)
 (घ) देवीमाहात्म्यम् ।
 संवत् २६२ ।
 (ङ) अमरकोषः ।
 (च) दशकर्मपद्धतिः ।
 (क) हरिचरितकाव्यम् ।
 (ज) देवीमाहात्म्यम् ।
 (झ) शिशुपालवधकाव्यम् ।
 (खण्डितम् ।)
 (ञ) हितोपदेशः ।

अन्तवाक्यम् । श्रीयत्तमस्तुतपतेर्विजये च राज्ये
 भक्तापुरौनिवसितो वरकौर्त्तिरामः ।
 तत्काष्ठभूषणकृतोऽपि हितोपदेश-
 श्लोकः समस्तहृदयाञ्जविकाशभानुः ॥
 संवत् - वेदग्रहवाग्ये — — — ।

- (ट) अमरकोषः ।
 कतिपयानि पत्राणि ।
 (ठ) कौचकवधकाव्यम् ।
 नौतिवर्मकृतम् ।
 (ड) विष्णुसहस्रनामभाष्यम् ।

१६३३ ।

(क) जयाख्यसंहिता वा ज्ञानलक्ष्मी ।

(खण्डिता ।) ४५ - ११५ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

मध्यपुष्पिका । श्रीजयाख्यसंहितायां मानसयाग द्वादशः पटलः ।

अन्तपुष्पिका । श्रीमदेकायनाचार्यनारायणगर्भपादानुस्यूतः साधकः चन्द्रस्तकृतायां ज्ञानलक्ष्म्या अन्तिष्टाविधिश्चतुर्विंशः पटलः ।

संवत् ३०७ फाल्गुनकृष्णषष्ठ्यां श्रीगुरुकामदेवस्य विजयपराज्ये लिखित-
मिदं मागमं स्वपुस्तकं भट्टश्रीश्रीचन्द्रमित्तय शिवादिभ्यो गुरुभ्यो नमः ।

(ख) वारुणपूजा ।

४ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

पुष्पिका । इति नन्दिशेखरमते प्रतिष्ठामन्त्रे वारुणपूजा समाप्ता ।

(ग) वारिशास्त्रम् ।

८ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो वरुणाय ।

ब्रह्मविष्णुशिवं रुद्रश्चन्द्रसूर्यग्रहादिषु ।

देवतानाञ्च सर्वेषां नमः शक्रपुरोगमान् ॥

ऋग्यजुःसामाथर्वणां षडङ्गसंपदक्रमात् ।

सारमुद्धृत्य सर्वेषां वारिशास्त्रं प्रवक्ष्यते ॥

तिथिनक्षत्रमासश्च दिनं लग्नं सुहूर्त्तकम् ।

वारुणेषु च ऋतेषु सौम्ययोगयुतेषु च ॥

सौम्येषु दिनवारेषु बुधजीवनिरौत्तिते ।

पूर्णेषु पक्षमासेषु पूर्णलग्नमहोदये ॥

देवतागमनं यत्र वायुस्तत्राभिगामिनः ।

सिद्धियुक्ते भसात्रे च क्षिप्रं भवति उज्ज्वलम् ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । शरीरभाषितवारिशास्त्रसाराश्रितक समाप्तः ।

संवत् १९० (आत्तराण्डकानि ।) वैशाखशुक्लद्वादश्यां — — — ॥

(घ) वारुणयागविधिः ।

३ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिका । इति नन्दिकेश्वरप्रोक्तायां प्रतिष्ठातन्त्रे वारुणयागविधिः समाप्तमिति ।

(ङ) मन्त्रोद्धारः ।

(आद्यन्तखण्डितः ।) अक्षर — नेवारी ।

मध्यपुष्पिका । मुख्ये मन्त्रोद्दारे षष्ठः पटलः ।

(च) ज्ञानलक्ष्मी वा जयाख्यसंहिता ।

(आदिमध्यान्तखण्डिता ।) अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिका । १०२ पत्रे । श्रीजयाख्यसंहितायां चतुराश्रमधर्मैः द्वाविंशः पटलः ।

१०८ ,, श्रीमदेकायनाचार्यनारायणगर्भपादानुगृहीतसाधकचन्द्रदत्तकृतायां
ज्ञानलक्ष्म्यां प्रेतश्राद्धविधिस्त्रयो + + ।

१२० ,, श्रीमदेकायन०पञ्चविंशः पटलः प्रायश्चित्तविधिः ।

श्रीमदेकायन०सप्तविंशतिः पटलः ।

(छ) रत्नकरण्डिका ।

द्रोणकृता । विश्वरथं प्रदत्तम् ।

(ज) अमरकोषः ।

मेथिलमक्षरम् ।

अन्तर्वाक्यम् । परमभट्टारकेत्यादिराजावलीपूर्वकश्रीमद्भवसिंहदेवसंभुजमानायां
तीरभुक्तौ — — — — — ।

(झ) प्रतिष्ठापद्धतिः ।

६० पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

शिवं गणं शुभं वाणीं मोक्षाय विघ्नशान्तये ।

नमामि भुक्तिमुक्त्यर्थं प्रत्येकं ज्ञाग्विभूतये ॥

आगमाभ्यासभीरुणां प्रतिष्ठास्वधिकारिणाम् ।

लक्ष्मलक्ष्महीनानां क्रियाज्ञानोद्यतात्मनाम् ॥

— — — — —

लिङ्गपौठशिलामानं लक्षणोद्धारपूर्वकम् ।

गुरुपारम्परायातं शेषं यद् व्यवहारिकम् ।
 तन्मया लिख्यते कर्म प्रतिष्ठायासनाकुलम् ॥
 पुष्पिका । इति प्रतिष्ठापद्धतिः समाप्तः ।
 यदा नेपालभूपालानन्तमल्लोऽभिधावति ।
 रसभ्रमसमापुक्तो श्रुतिः सम्बत् तदा ययो ॥
 कार्तिमासे चित्ते पक्षे द्वितीयायां कुजे दिने ।
 कायस्थोदयहर्षण हर्षण लिखितं द्रुतम् ॥
 — — — — —
 — — — — —

(अ) महामायास्तवः ।

५ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।
 पुष्पिका । इति शिवशक्तिसमरसौभावः महामायास्तवः समाप्तः । संवत् ३९१ ।
 आषाढशुक्लपक्ष्यां रविदिने ॥

(ट) मेघदूतटीका ।

(खण्डिता ।) अक्षर — नेवारी ।

(ठ) प्रतिष्ठासारसङ्ग्रहः ।

५९ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।
 प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः श्रीभैरवाय ।
 श्रीनाथस्वरणतरणिर्जयति महामोहतिमिरहरणश्रीः ।
 कृता विबुधवृन्दहृदयाम्भोरुहवन — — — न येन ॥ (?)
 चिन्मयानन्दगम्भीरशिद्धवे(सिन्धवे) शम्भवे नमः ।
 स्वशक्तिप्रसरे क्रीडा — — — — — सूक्तये ॥
 प्रायेणैह कलौ काले दुर्लभागमदर्शनः ।
 अतो मूलागमोद्धृत्य प्रतिष्ठापद्धतिः कृता ॥
 अथ देवताप्रतिष्ठायां विधानमभिधीयते । इत्यादि ।
 अन्तवाक्यम् । इति कुमारपूजाविधिः ।
 समाप्तोऽयं प्रतिष्ठासारसंग्रहः ।

श्रीलक्ष्मीपादपङ्क्तो(पङ्क्तो)पञ्चोविना राजपत्न्याराधेन संयद्दीकृत ॥ (१)

अब्जः वह्निहृद्यश्च सागरशतैश्च शिखरैश्च पते — — — ॥

(ङ) मेदिनीकोषः ।

मैथिलमन्तरम् । लसं ३७७ पौषवदि ।

(ढ) प्रपञ्चसारतन्त्रम् ।

मैथिलमन्तरम् । लसं ४०८ । विवरणं प्रदत्तम् ।

(ण) वेतालपञ्चविंशतिः ।

(नेपालीभाषायाम् ।)

(त) विनायकस्तवः ।

(भविष्यपुराणोक्तः ।)

(य) शनैश्चरस्तवः ।

(स्कन्दपुराणीयः ।)

१६२४ ।

(क) तत्त्वसारः ।

अक्षर — नेवारी । ६ पत्राणि ।

(विलुप्तोत्तरमिति प्रथमपत्रस्य प्रारम्भवाक्यं दुष्पठनीयम् ।)

प्रारम्भवाक्यम् । ३ पत्रे । कार्तिकोवाच ।

चाष्टपादं न वर्तव्यं गुरुणा सह शङ्करः ।

तत्त्वप्रतिकर्तव्यो चान्यथा तं — — कुतः ॥

अकर्त्ताश्च कथं कर्त्ता — — कथम् ।

— — — सर्वकर्त्ता कथं भवेत् ॥

ईश्वरोवाच ।

सत्यं भवति मुक्तानामसत्यं पशुचेतसाम् ।

सत्यासत्यं भवेत् तत्त्वः सत्यः सत्यः षडाननः ॥

पुष्पिका ।

इति तत्त्वसारः समाप्तः ।

(ख) ज्ञानकारिका ।

१६ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिका ।

१३ पत्रे । इति ज्ञानकारिकायां धर्माधर्मविभागे — — द्वितीयः पटलः ।

१६ पत्रे । इति ज्ञानकारः महामच्छिन्नायपादावतारितोक्तं — — — तृतीयः पटलः ॥

(ग) चतुर्थीविधिः ।

(विवाहात् परं चतुर्थदिवसस्य कृत्यानि ।) अक्षर — नेवारौ ।

(घ) दशकर्मविधिः ।

(खण्डितः ।) अक्षर — नेवारौ ।

(ङ) विवाहादिपद्धतिः ।

(वाजसनेयिनाम् ।) रामदत्तविरचितः । मैथिलमक्षरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो महागणेशाय ।

सन्धिविग्रहमन्त्रैन्द्रदेवादित्यतनुद्भवः ।

भूमिपालशिरोरत्नरञ्जिताङ्घ्रिसरोरुहः ॥

सन्धिविग्रहितश्रीमद्वीरेश्वरसहोदरः ।

महामहत्तकः श्रीमान् विराजति गणेश्वरः ॥

श्रीमता रामदत्तेन मन्त्रिणा तस्य सूनुना ।

पद्धतिः क्रियते धर्म्या रम्या वाजसनेयिनाम् ॥

तत्रादौ विवाहः । इत्यादि ।

पुष्पिका ।

इति महामहत्तकश्रीमद्रामदत्तकारिता वाजसनेयिविवाहादिपद्धतिः

समाप्ता । लसं ४१४ । ज्यैष्ठ्यदि ॥

(च) कालज्ञानम् वा कालोत्तरम् ।

३ — २६ पत्राणि । नागराक्षरम् ।

पुष्पिकाः ।

इति कालज्ञाने — — शतके दशमपटलः ।

इति कालोत्तरे — — — एकादशः ॥

”

द्वादश

”

पञ्चदश

”

सप्तदश

”

अष्टादश ।

(क) युद्धजयार्णवतन्त्रम् ।

अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । - - सूर्याय ।

मोहान्धकारमग्रानां जनानां ज्ञानरश्मिभिः ।

कृतपुद्गरां येन तं नोभि शिवभास्करम् ॥

देव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश शशाङ्क - - - - ।

- - - परमं ज्ञानं विस्पष्टार्थं मद्देश्वर ॥

स्वरोदयं परं गुह्यं मुनिना - - - पुनः ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इति युद्धजयार्णवतन्त्रे प्रकीर्णधिकारो नाम दशमपटलः समाप्तः स्वरोदय

- - - संवत् ४२६ । (आक्षराण्यङ्कानि ।)

- - - श्रीश्रीजयतिथिमङ्गलदेवस्य विजयरात्रौ ।

(ज) अनुमानखण्डटीका ।

वाचस्पतिरचिता ।

(खण्डितान्ता ।) मैथिलमक्षरम् । विवरणं प्रदत्तम् ।

(झ) भाषावृत्तिः ।

(आद्यन्तखण्डिता ।) मैथिलमक्षरम् ।

(ञ) अनर्घराघवनाटकम् ।

(आद्यन्तखण्डितम् ।) मैथिलमक्षरम् ।

१६२५ ।

महाभारतम् ।

(खण्डितान्तसभापर्जमात्रम् ।) ८३ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

१६४५ ।

(क) देवीमाहात्म्यम् ।

(देवीस्तवसहितम् ।) अक्षर - नेवारी । संवत् ३८८ ।

(ख) रुद्रमाहात्म्यम् ।

(वराहपुराणीयम् ।) अक्षर - नेवारी ।

(ग) देवीमाहात्म्यम् ।

(आदिखण्डितम् ।) नागाराक्षरम् ।

(घ) मालिनीस्तोत्रम् ।

(मालिनीचन्द्रिका महामायायाः स्तवनम् ।)

११ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

अन्तर्वाक्यम् । श्रीमन्नैपालमण्डले । राज्ञा श्रीश्रमयमल्लदेवे भुजमाने ।

पुष्पिका । इति मालिनीस्तोत्रं समाप्तम् ।

इति समस्तव्यस्तव्याप्तिनिश्चयो नाम षोडशस्तोत्रं समाप्तम् ।

(ङ) पञ्चपत्राणि ।

(कामशास्त्रीयाणि ।)

प्रारम्भवाक्यम् । बाला ख्याद् षोडशब्दा तदुपरि तरुणी त्रिंशतो यावदूर्ध्वं

मौढा ख्यात् पञ्चपञ्चाशदवधिपरमतो वृद्धतामेति नारी ।

दीर्घा कृष्णा च तन्वी चिरविरहवती निम्नकक्षा क्षया युः

खूला गौरी च खल्वी सततरतिरपि गूढकला घना युः ॥ इत्यादि ।

अन्तर्वाक्यम् । यद् शुक्लती किञ्चन वक्षिताङ्गी स्थितोपरिष्ठा पुरुषं च नाभ्या ।

नितम्बिनो विध्यति ताश्च गाढं शुक्लात्यसं विद्वक्कमुच्यते तत् ॥ (?)

(च) कामकला ।

कोक्कविरचिता । ११ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । (मङ्गलाचरणश्लोको परित्यज्य लिखितम्)

(श्री) कोक्कनाम्ना कृतिना कृतोऽयं

श्रीवेन्द्रदत्तस्य कुतूहलेन ।

विलोक्यतां कामकला सुधौरा

प्रदीपकल्या च रसं विगुम्फः(?) ॥

अष्टाध्यायाः सुखं सिद्धिः सिद्ध्याश्चानुरञ्जनम् ।

स्तोत्रायाश्च रतिः सम्यक् कामशास्त्रप्रयोजनम् ॥

पुष्पिकाः । ३ पत्रे । इति जात्यधिकारो नाम परिच्छेदः ।

५ पत्रे । इति चन्द्रकलाभिधानो नाम द्वितीयः परिच्छेदः ।

११ पत्रे । इति नखाधिकारो नाम ।

(क) तिङ्भेदः ।

३० पत्राणि ।

धारम्भवाक्यम् । नमो भवाय ।

सदा - - - - - चित्तं गुणोदधिम् ।

शब्दज्ञानानभिज्ञानां तिङ्गं भेदस्तु कथ्यते ॥

(ज) सलवाधाप्रशमनम् ।

(विष्णुधर्मीयम् ।) ५ पत्राणि ।

अन्तवाक्यम् । संवत् ३२२ आषाढकृष्णाष्टम्यामादित्यव्रासरे । राज्ये श्रीमदग्निमुदेवस्य
विजयराजे लिखनं समाप्तौकृतम् ।

(झ) इन्द्राक्षीस्तवः ।

अक्षर - नेवारी ।

(ञ) महामायास्तवः ।

अक्षर - नेवारी ।

(ट) ब्रह्मपुराणम् ।

१०७ - १८२ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

पुष्पिकाः । इत्यादिब्रह्मपुराणे स्वयम्भूश्चिसम्बादे प्रतिभोत्पत्तिः ।

इत्यादिब्रह्मपुराणे स्वयम्भूश्चिसम्बादे उत्कलवर्णनम् ।

इत्यादिब्रह्मपुराणे स्वयम्भूश्चिसम्बादे दक्षयज्ञविध्वंसनम् ।

(ठ) रामायणम् ।

(खण्डितकौटङ्गमुन्दरकाण्डमात्रम् ।) भैषिलमक्षरम् ।

(ड) मुद्राप्रकाशः ।

(मुद्राराक्षसनाटकस्य टीका । प्रथमाङ्कात् तृतीयाङ्कस्य कियदंशपर्यन्ता ।)

वटेश्वरविरचितः । भैषिलमक्षरम् ।

पुष्पिका । महामहोपाध्यायश्रीगौरीपतितनयश्रीवटेश्वरविरचितमुद्राप्रकाशे प्रथमोऽङ्कः ।

(ढ) महालक्ष्मीमाहात्म्यव्याख्यानसमुच्चयः ।

अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिका । इति गालवकृते महालक्ष्मीमाहात्म्यव्याख्यानसमुच्चये षोडशमोऽध्यायः समाप्तः ।

संवत्सरे भूतलपक्षे मासे सिते श्रावणजीवशारे ।

पूर्वादिषाडे — कामतिथौ दिनेषु संपूर्यामिदं हि शास्त्रम् ॥

यस्मिन् नृपेशः स्थितिराजमल्लः समस्तसामन्तभुवं भुनक्ति ।

तस्मिन् समालिख्य वीरादिषिंहो महादिलक्ष्मीं व्रतराजमीशम् ॥

(ण) सप्तमीव्रतकथा ।

अक्षर — नेवारी ।

वज्रिशून्यशरे याते नेपालाब्धि विधीयते ।

अशुन्याश्च सिते पक्षे तिथौ काम भृगुदिने ॥ ?

(त) महालक्ष्मीव्रतकथा ।

अक्षर — नेवारी । संवत् ५०२ ।

(थ) कुसुमाञ्जलिप्रकाशः ।

वर्द्धमानरचितः । मैथिलमक्षरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् । (मङ्गलाचरणानन्तरम् ।)

न्यायाम्भोजपतङ्गाय मौमांसापारवृक्षने ।

गङ्गेश्वराय गुरवे पित्रे च भवते नमः ॥ इत्यादि ।

पुष्पिका । इति कुसुमाञ्जलिप्रकाशे तृतीयः खण्डः ।

१६४७ ।

(क) वेदमन्त्राणि ।

(ख) शारदातिलकम् ।

(खण्डितम् ।) वङ्गाक्षरलिखितम् ।

(ग) धातुपाठः ।

(खण्डितः ।)

(घ) पारमेश्वरौमततन्त्रम् ।

(खण्डितम् ।)

(ङ) धातुज्ञानम् ।

(धातूनां साधनप्रणाली ।)

(च) कुशोपदेशटीका ।

अङ्गदकुमाररचिता । अक्षर — नेवारी ।

पुष्पिका । इति कुशोपदेशे नीतिसारे अङ्गदकुमारकृते अष्टमः श्लोकः सम्बन्धः
परिच्छेदः समाप्तः परिपूरि सम्पूर्णम् । संवत् ६४४ फाल्गुन प्रतिपदिने
भृगुवाचरे काष्ठमण्डपपुरीपूर्वदिगुस्थितमहावीहारेतस्मूले नामवाचित-
वच्चाचार्यश्रीब्रान्धवसेनेन रचितम् ।

(क) उपयोगक्रमः ।

(व्याकरणशास्त्रम् ।)

(ज) ब्रह्मपुराणम् ।

(खण्डितम् ।)

(झ) लङ्कावतारः ।

गुप्ताक्षरलिखितः । संवत् २८ । (आक्षराण्यङ्कानि ।)

१६४८ ।

(क) गुप्ताक्षरलिखितानि षोडशपत्राणि ।

(व्याकरणशास्त्रीयाणि ।)

मूत्राणि । ग्रौहवसन्ताद् वा । एताभ्या — — — भवति ।

ग्रौहकं ग्रह्यं ग्रौहं वासन्तं वासन्तकं । कालाद्विषयं ॥ कालेभ्यः सप्त-
भ्यन्तेभ्यः वेद्य — — — यथाविहितं — — — दयो भवन्ति । अणुश्चेत्
तत् मासवेद्यं अणुं मासिकं ग्रौहम् । अणुमिति किं मासवेद्या भिन्ना ।
इत्यादि ।

(ख) सर्वज्ञानोत्तरतन्त्रम् ।

४० पत्राणि । गुप्ताक्षरलिखितम् ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

समाप्ते चाशुले तन्त्रे देवदेवं महेश्वरम् ।

— — — परां गुह्यां पृच्छ — — घटाननः ॥

— — — सर्वलोकेशः सर्वज्ञः सर्वकृत् प्रभोः । (?)

सर्वज्ञा + सयज्ञानं सर्वज्ञानेषु चोत्तरम् ॥

युक्तं सर्वोत्पत्तिकर्मैः सर्वसिद्ध्यर्थसाधकः ।

हिताय सर्वसत्त्वानां वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥

— — — वाच ।

अघातः सम्प्रवक्ष्यामि सर्वशास्त्रसमुच्चयम् ।

सर्वज्ञानोत्तरं नाम सर्वतन्त्रा — — — ॥

— — — सर्वपुण्येषु सारमुद्धृत्य निर्मितम् ।

गन्धवं सर्वशास्त्रेषु सारमुद्धृत्य शम्भुना ॥

— — — दार्ढ्यं निर्मिष्य यथा सर्वैः सुरासुरैः ।

उद्धृतं श्रुतं पूर्वं तच्चैवं तन्त्रमुत्तमम् ॥ इत्यादि ।

(एकापि पुष्पिका न हृष्टा ।)

(ग) चरकसंहिता ।

अक्षर — नेवारी । विवरणं प्रदत्तम् ।

(घ) खण्डखाद्यटीका ।

श्रीदत्तरचिता । विवरणं प्रदत्तम् ।

(ङ) त्रिपुराजपहोमविधिः ।

(वामनेश्वरतन्त्रोक्तः ।) ११ — ३५ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

(च) नागरकसर्वस्वम् ।

विवरणं प्रदत्तम् ।

(छ) द्वैतनिर्णयः ।

२ — ४८ पत्राणि । मैथिलमक्षरम् ।

(ज) भोजदेवसङ्ग्रहः ।

अक्षर — नेवारी । विवरणं प्रदत्तम् ।

(झ) महामायाष्टकम् ।

अक्षर — नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । संवत् ५८४ । पौषशुक्लपञ्चम्यां तिथौ । शुभम् ।

(ञ) दशकर्षपद्धतिः ।

६४ पत्राणि ।

प्रारम्भवाक्यम् । ब्रह्मणे नमः ।

अथ गर्भाधानविधिः ।

रत्नछला — — — — । अष्टमे दिने प्रभाते स्नानं । इत्यादि ।

(ट) गुह्यसिद्धिशास्त्रम् ।

५९ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः श्रीभैरवाय ।

आदिवर्गक्रमान्तस्यं युगसिद्धचतुष्टयम् ।

अष्टाष्टकक्रमायान्तं तं वन्दे कुलनायकम् ॥

श्रीश्रीपीठे मयान्तस्ये गुह्यपीठे परिचितः ।

अनन्तचक्रमाष्टका सर्व्ववर्गविभूषितम् ॥

— — — — —

देव्यावाच ।

गुह्यसिद्धिक्रमं देव समयाचारलक्षणम् ।

सवाद्याभ्यन्तरा ब्रूहि नाथ सर्व्वजगत्पते ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इह लोके च दारिद्र्यं मृते च पशुतां नयेत् ॥

संवत् ५९४ तुराखादमासे शुक्ले पञ्चमीये

श्रीश्रीभक्तग्रामे जयपतिराजमल्लदेवस्य विजयराजे श्रीभोगेश्वरकुटुम्बज-
क्रमाचार्यलिखिता . . . . . श्रीगुह्यसिद्धिशास्त्र समाप्तः ॥

(ठ) भैरवार्चनम् ।

९५ पत्राणि । अक्षर — नेवारी ।

(ड) नैवधचरितम् ।

खण्डितनवमसर्गपर्यन्तम् । मैथिलमक्षरम् ।

(ढ) शारदातिलकम् ।

(आदिमध्यखण्डितम् ।) वङ्गाक्षरलिखितम् । शके १३३६ ।

(ण) मुद्राराक्षसनाटकम् ।

अक्षर - नेवारी ।

अन्तवाक्यम् । श्रेयोऽस्तु संवत् ४९१ । भाद्रपदशुक्लतृतीयायां तियो . . . . .
परमेश्वरपरमभट्टारकपरमधार्मिकः श्रीश्रीजयार्ज . . नां विजयराज्ये
श्रीनेपालमण्डले । . . . . श्रीललितापुरे श्रीमाणिमलोत्तरे
महाविहारे श्रीयोषाच्छंविहाराधिवासिनः . . . . . लेखिक-
रत्नाङ्कुरश्रीगोमेन्द्रचन्द्रेण सत्त्वोपकारार्थं हेतुना स्वहस्तेन लिखितं . . ॥

१६८३ ।

(क) अभिसमयालङ्कारः ।

२३ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

(ख) अष्टसाहस्रिका ।

(खण्डिता ।) अक्षर - नेवारी ।

(ग) महाभारतम् ।

(खण्डितब्रह्मगदापर्वोत्पत्तिकम् ।) अक्षर - नेवारी ।

(घ) विद्यापीठः ।

पुष्पिका । इति विद्यापीठे गुह्यकालिकेन्यकसारे (?) तृतीयपरिच्छेदः समाप्तः ।

(ङ) छन्दोभाष्यम् । (?)

१३ पत्राणि । गुप्ताक्षरलिखितम् ।

सूत्राणि यथा - आतस्रोपसर्गं । आकारान्ताद्वातोः उपसर्गं उपपदे अत्
प्रत्ययो भवति । स्त्रियां प्रस्था संस्था प्रभा प्रधा उपधा । ईंघिग्रन्था-
सिवन्दिविदिकारितान्तेभ्यो युः । ईंघि ग्रन्थि आसि वन्दि विदि कारि
तान्ता इत्येतेभ्यः स्त्रियां युप्रत्ययो भवति । ईंघा . . . . . आसना वन्दना
वेदना कारणा . . . . . ॥

कीर्त्तौ व्योक्तिश्च । कीर्त्ति इष्ट इत्येतयोः क्ति प्रत्ययो भवति । युष्माधि-
कृतः । कीर्त्तिः कीर्त्तिना ।

पुष्पिका । छन्दोभाष्यतः प्रथमोऽध्यायः समाप्तः ।

CATALOGUE
OF
PALM-LEAF MANUSCRIPTS
IN THE COLLECTION RECENTLY MADE BY
HIS EXCELLENCY
MAHĀRAJĀ SIR BĪR SHAMSHER JANG BAHĀDUR RĀNĀ,
PRIME MINISTER AND COMMANDER-IN-CHIEF OF NEPAL.

—.....+.....—

२

- (क) दिव्यावदानम् ।
(रूपवत्यवदान - कुशलावदान - पांशुप्रदानावदानैः समेतम् ।)
- (ख) कारण्डव्यूहः ।
अक्षर - नेवारी ।
- (ग) अष्टसाहसिकाप्रज्ञापारमिता ।
अक्षर - नेवारी ।
- (घ) जातकमाला ।
(पृथ्वीजातक - इंसजातक - यक्षजातक - व्याघ्रीजातकानि ।)

३

खण्डखाद्यकम् ।
ब्रह्मगुत्तरचितम् । १५ पत्राणि । अक्षर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः सूर्याय ।
प्रणिपत्य महादेवं जगदुत्पत्तिस्थितिप्रलयहेतुम् ।
वक्ष्यामि खण्डखाद्यकमाचार्यार्थभटतुल्यफलम् ॥
प्रायेणार्थभटेन व्यवहार प्रतिदिन यतो लक्ष्यम् ।
वट्टाहजातकादिषु तत्समलघुतरोक्तिरतः ॥ (?) इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इति खण्डखाद्यको महाकरणे परिलेखाधिकारः समाप्तः । समाप्तश्चेद्
खण्डखाद्यकम् । - - - - - श्रेयोऽस्तु संवत् ४७० भाद्रपदकृष्ण-
द्वितीयापरतृतीयायां तिथौ - - - - - ॥

४

तिङ्भेदः ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमो वागीश्वराय ।

मञ्जुघोषं प्रणम्यादौ बालानां बुद्धिवृद्धये ।

शब्दज्ञानमभिज्ञान - - - वं तु कथ्यते ॥

तत्र लङादीनां लक्ष्याने तिवाक्ये आदेशा भवन्ति । के पुनस्ते लङा-
दयः । लट् लिट् लुट् लृट् लोट् इति पञ्च - - टित् । इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । इति ६ समाप्तः । संवत् ५४० ज्येष्ठशुक्ल १३ शुभ - - ।

१९

(क) द्वैतनिर्णयः ।

वाचस्पतिमिश्ररचितः । मैथिलमत्तरम् ।

(ख) विवादनिर्णयः ।

वाचस्पतिमिश्ररचितः । मैथिलमत्तरम् ॥

१४

(क) शताधिकाष्टाश्रौतिपत्राणि ।

(वेद्यशास्त्रीयाणि ।) मैथिलमत्तरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ महाशयेशाय नमः ।

विबुधार्थसाधनधिया दुग्धाब्धेरमृतमुद्भूतं येन ।

विबुधतज्जराव्याधि - - स दिशतु धन्वन्तरिः सिद्धिम् ॥

रोगमादौ परीक्षेत ततोऽनन्तरमोषधम् ।

ततः कस्मै भिषक् पश्चाद् ज्ञानपूर्वं समाचरेत् ॥ इत्यादि ।

(कापि पुष्पिका न दृष्टा ।)

(ख) भागवतटीका ।

(एकादशद्वादशस्कन्धयोः ।) भैषिलमत्तरम् ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ गणपतये नमः ।

प्राग्विरुद्धोपसंहारो रूपितोऽनेकधा बुधा ।

मुक्तयेकादशे स्कन्धे ध्यायैकत्रिंशतोच्यते ॥ (?)

तत्रज्ञानकर्मनिष्ठाभेदात् प्रकरणं द्वयं पञ्चाध्यायाः ।

तत्राष्टोऽध्याये रूप्यो यदूनां युगपत्क्षयः ।

विष्णुगुप्तो यदूरुने विप्रश्नाखाद् विमुक्तये ॥ ?

तत्रादौ तत्र प्रसिद्धार्थं समनन्तरस्कन्धार्थं — — वदति ।

कृत्वेति यविष्टं शेषभूभारहरणाय वेगवत्तरं कलिं कलहमनीषां जनयन्
भुवोभारं निरहरदिति ॥ इत्यादि ।

अन्तवाक्यम् । लघं ३९३ मार्गं ह्रदि १४ शनौ रदिने पोश्चारिद्यामे श्रीरघुपतिना
लिखितैषा पुत्तीति ।

१५

कामन्दकीयनीतिसारः ।

८१ पत्राणि । भैषिलमत्तरम् ।

अन्तवाक्यम् । शुभमस्तु श्रीरस्तु ।

गौडभूमिपतेरब्दे नेत्रवज्राब्धिभूषिते ।

यैशाखे कृष्णचतुर्थ्यामिदं कश्चिदलौलिखत् ॥

१७

नलचरितटीका ।

भैषिलमत्तरम् ।

पुष्पिकाः । २४ पत्रे । इति मन्त्रिहरौश्वरकृतौ नलचरितटिप्पण्यां नवमः सर्गः ।

२२९ पत्रे । विक्रमादित्यचरिते गद्यपद्यमयग्रन्थविशेषकर्तुर्मन्त्रिहरौश्वर(म्)-
कृतौ नलचरितटिप्पनिकायां २२ सर्गः ।

२३० पत्रे । योगिनीसूत्रकलिते शास्त्रे माघे समापिता ।

हरौश्वरसमाज्ञातेर्वाख्यं कृतिनां मुने ॥

(क) शिवधर्मात्तरम् ।

अत्तर - नेवारी ।

(ख) शिवधर्मसङ्ग्रहः ।

अत्तर - नेवारी ।

(ग) वृषसारसङ्ग्रहः ।

अत्तर - नेवारी ।

(घ) धर्मपुत्रिका ।

११ पत्राणि । अत्तर - नेवारी ।

प्रारम्भवाक्यम् । ॐ नमः शिवाय ।

वन्दे देवं पुराणं शिवममरगुहं भूतलख्येन सूद्धी
नित्यं शान्तं सुसूक्ष्मं त्रिभुवननमितं सर्वसत्त्वैकनाथम् ।
निःसङ्गं निर्विकारं प्रजननमरणक्षोभदोषैर्विमुक्तं
योगाभ्यासैकवेद्यं त्रिगुणविरहितं न प्र - - - रूपम् ॥

नमस्कृत्य प्रदक्षामि संहितां धर्मपुत्रिकाम् ।

सिद्धिं प्राप्नोति योगस्य युञ्जन् योगी न संशयः ॥

नवोत्तराशीतिपुसे शतेऽब्दे

आषाढशुक्लस्य तिथौ तृतीये ।

श्रीशङ्कराख्ये जयति त्रितीये

श्रीयस्वलख्योत्तरटोल्लेखेयः ॥ ?

पुष्पिका । धर्मपुत्रिकायां सिद्धुपायो नाम षोडशमोऽध्यायः समाप्तः ।

पुष्पिकाः । धर्मपुत्रिकायां साधनप्रकरणं नाम प्रथमोऽध्यायः ।

धर्मपुत्रिकायामासनप्रकरणं नाम द्वितीयः पटलः ।

„ धारणाप्रकरणं नाम तृतीयोऽध्यायः ।

„ ध्यानमार्गप्रकरणं नाम चतुर्थः पटलः ॥

„ सूक्ष्मान्तरायो नाम पञ्चमः पटलः

„ महासूक्ष्मान्तरायो नाम ६ पुः अध्यायः ।

धर्मपुत्रिकायां प्रमादज्ञान्तरायो नाम ७ सः अध्यायः ।

॥	प्रतिभाश्रान्तरायो नाम	=	॥	॥
॥	लषा नाम	८	॥	॥
॥	चिकित्सा नाम	१०	॥	॥
॥	- लिङ्गं नाम	११ शः	॥	॥
॥	ध्रुवलिङ्गं नाम	१२	॥	॥
॥	वृद्धापायो ? नाम	१३	॥	॥
॥	त्रिनाशः	१४	॥	॥
॥	प्रत्यानयनं नाम	१५	॥	॥
॥	चिद्धापायो नाम	१६	॥	॥

DETAILED DESCRIPTION
OF SOME OF THE
RARE PALM-LEAF MSS.
IN THE
DURBAR LIBRARY, NEPAL.

(१६३८ । ज ।) अनुमानखण्डटीका . By वाचस्पति . 12×1 inches.
Folia, 82. Lines, 6 on a page. Extent, 2,091 ślokaś. Character, Maithilā.
Date, (P) Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।

- - - - विकर्षणस्फुरितगोपसीमन्तिनी-

पयोधरमहीधरद्वितयमग्रद्वक्त्रेतरः ।

विनम्रसुरधोरणीमुकुटचुष्टपादश्रियः

पुनन्तु पदपांशवः सपदि कंसविध्वंसिनः ॥

सूरीभूतं द्वैतचिन्तातुराणामेकीभूतं सारभूतं सुराणाम् ।

आत्मीभूतं गोपसीमन्तिनीनां शास्त्रीभूतं ब्रह्म निर्व्याजमीदृ ॥

स्वरूपतः कारुण्यतो विषयात् फलतः क्रमात् ।

- - - - परार्द्धश्च कथोपकरणान्वितम् । (?)

अथ प्रत्यक्षमूलकत्वात् तदनन्तरमनुमानं निरूप्यते । इत्यादि ।

End.

अतएवाशक्तिसूचकतया दोषत्वे अनुवादप्रोत्पन्नं दूषणोपादृष्टं नाप-
लपेदिति रहस्यम् । (अतः खण्डिता)

विषयः ।

आराध्य यादवकिशोरमतिप्रयत्ना-

दभ्यस्य गीतममृतं सह जैमिनीयम् ।

सारं विविच्य मतयोरनयोरशेषं

वाचस्पतिर्विषदयत्यनुमानमार्गम् ॥

(१२६१ । च ।) कर्मक्रियाकाण्डः . By सोमशम्भु . $8 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 111. Lines, 5 on a page. Extent, 2,220 çlokas. Character, Newāri. Date, (?) Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।

विश्वबोधविधातारं विश्वविज्ञानविग्रहम् ।
विश्वरूपं परं नत्वा विश्वेशं शिवमव्ययम् ॥
संवीक्ष्य शिवशास्त्राणि सदाचार्यापदेशतः ।
क्रमान्नित्यादिकं वक्ष्ये क्रमबोधविवृतये ॥
प्रातरुत्थाय सखित्य शिवाय शिवमत्तरम् ।
उत्पत्तेर्न्मलमूत्रादि गत्वा देशं यथोचितम् ॥ इत्यादि ।

End.

अथ वृत्तप्रतिष्ठायां + + + + स्तिलैः ।
आरामोद्यानयोर्वृत्तात् पूर्वैश्चदिशि मण्डपे ॥
स्वपनं पूजनं न्यासं स्त्रेन स्त्रेन श्रुनाचरेत् । (?)
वृत्ताधिदेवताप्रौ × × × × पूर्णाहुतिं शुरुम् ॥
कर्त्ता सन्तोषयेत् पश्चादाचार्यं ब्राह्मणानपि ।
बन्धून् मित्राणि दीनांश्च भोजयेत् तोषयेदपि ॥
श्रीगोननामा शिवतुल्यधामा
तस्याथ शिष्यो विमलेश्वरनामा ।
तस्यापि शिष्यस्तु शिवः शिवात्म-
शिष्योऽभव × × स सोमशम्भुः ॥
× × × × ×
दिक्चक्रवालोदरलब्धकीर्तिः ।
शिवासमाङ्गो (?) मुनिवृन्दवन्द्य-
श्चक्रे क्रियाकाण्डपदक्रमावलीम् ॥
कृ तावकौनागमबोधविवृतया
कृ शेवा × × × ।
× × × × ×
× × × × × ॥

यातेऽब्दे त्रिंशते च च षट्सहस्रे भूयो विंशत्य × आद्ये मासे द्वादशी-
तियो श्रीश्रिमल्लदेवनृपे × × × × संस्थिते × × × पूर्णे
पुरे × × ।

(२२६ । च ।) कालोत्तरतन्त्रम् . 8×1½ inches. Folia, 39. Lines, 5 on
a page. Extent, 609 ślokaś. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance,
old. Verse. Correct.

Beginning. (प्रथमपत्रं नास्ति तेन द्वितीयपत्रस्य द्वितीयपटलस्य प्रारम्भवाक्यं
प्रदत्तम् ।)

कार्तिकेय उवाच ।

अन्तःकरणविन्यासं भूतशुद्धिस्तथैव च ।

भूतशुद्धिं पुरा कृत्वा + + + + ॥

आप्यायनं कथं तेषां कथयस्व यथार्थतः ॥

हंशर उवाच ।

चेतन्यं मोक्षयेत् पूर्वं दहनं तदनन्तरम् ।

आप्यायनं तृतीयन्तु प्राणायामश्च यः स्मृतः ॥ इत्यादि ।

End. + + + + + + + + ।

+ + + + न भूयो जन्मसम्भवः ॥

Colophon. इति कालोत्तरे महातन्त्रे सप्तशतिकाष्टश्लोकाचो (?) नाम द्वात्रिंशतितमः
पटलः । समाप्तं चेदमखिल . . . . कालोत्तरं महाशास्त्रमिति ।

विषयः । इति कालोत्तरे महातन्त्रे सप्तशतिका मन्त्रोद्गारे १ मः पटलः ।

” ” ” ” अन्तःकरणो नाम २ यः ”

” ” ” ” ३ ” ”

” ” ” ” भस्मस्नानं ४ यः ”

” ” ” ” यजनविधिः ५ मः ”

” ” ” ” अग्निकार्यविधिः ६ पुः ”

” ” ” ” ७ मः ”

” ” ” ” दीक्षाप्रकाशे ८ ” ”

” ” ” ” ९ ” ”

इति काव्योत्तरे महातन्त्रे सप्तशतिका नाम्नी + नाम १० मः पटलः ।

११	११	११	११	अग्निषोमात्मकं	११	शः	११
११	११	११	११	सृष्टिसंहारकं	१२	११	११
११	११	११	११		१३	११	११
११	११	११	११	प्रासादनिर्दर्शनः	१४	११	११
११	११	११	११		१५	११	११
११	११	११	११		१६	११	११
११	११	११	११		१७	११	११
११	११	११	११		१८	११	११
११	११	११	११	तत्त्वनिर्णयः	१९	११	११
११	११	११	११	संक्रान्तिः	२०	११	११
११	११	११	११		२१	११	११
११	११	११	११	शक्तिसमरसः	२२	११	११
११	११	११	११	कुमारिकाप्रकरणे	२३	११	११
११	११	११	११	कालचक्रे + +	२४	११	११
११	११	११	११	प्रत्यङ्ग्यजनं	२५	११	११
११	११	११	११		२६	११	११
११	११	११	११		२७	११	११
११	११	११	११		२८	११	११
११	११	११	११		२९	११	११
११	११	११	११		३०	११	११
११	११	११	११		३१	११	११
११	११	११	११	सप्तशतिकाहंसाचो नाम(?)	३२	११	११

(१०७७ । अ ।) कौर्त्तिपताका . By विद्यापति. 10×1½ inches. Folia, 38, (of which leaves 8-29 are missing). Lines, 5 on a page. Extent, 618 plokas. Character, Maithila. Date, Lakṣmaṇa Era, 426. Appearance, old. Vero. Incorrect.

Beginning. श्रीमहागणेशाय नमः ।

नित्यो विश्वाय विलम्बितान्तरक्तो (?)

वेदाङ्गवद्वरमणोरमणीयमूर्तिः ।

कोतूहलादिव निकुञ्जपद्मं निविश

हृद्गारवानवसु यो नवचन्द्रचूडः ॥

अटन्ती कच्छसंस्कारश्रीकरवर्धनी ।

भारती मालतीमालोपमेयं मे विराजताम् ॥

निघ्नन्तं विघ्नानिह तारक्यतालेन ।

लम्बोदरमवलम्बे स्तम्भैरमवदनमेकदेवमहम् ॥

दोहा । पण्डितशमश्लिलवद्वगुणे भौषमकौरमुद्देन ।

वागीमचुरमहगृधरस पिश्रस खश्रनसवनेन ॥ (?) इत्यादि ।

End.

एवं श्रीशिवसिंहदेवदृपतेः संग्रामजातं यशो

भापन्ति प्रतिपत्तनि प्रतिदिशं प्रत्यङ्गनं सुधुवः ।

एतत् कौर्त्तिप + + + + वागी च विद्यापते-

राचन्द्रार्कमियं विराजत सुखाम्भोजेषु + + सदा ॥

Colophon.

इति श्रीविद्यापतिविरचितायां कौर्त्तिपताकायां चतु - - शः सम्पूर्णाः ॥

शुभमस्तु । लघं ४२६ जेटवदि शुक्ले - - - यं पुरनगरे श्रीहोरिलय-

लिखिता (?) पुस्तोति । . . . . .

विषयः । शिवसिंहदृपतेः कौर्त्तिकलिताः काश्चित् दोहाः ।

(१०७८ । घ ।) कुञ्जिकामतम् . 8x2 inches. Folia, 12. Lines, 5 on a page. Extent, 180 ślokas. Character, Newārī. Date, Newār Era, 280. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमो महाभैरवाय ।

नित्योदितस्त्रिदानन्दं सर्वज्ञं सर्वसंस्थितम् ।

कामरूपपरं देवं श्रीनाथं प्रणमाम्यहम् ॥

मेरुपृष्ठे सुखासीनं भैरवं विगतामयम् ।

गणकोटिसमाकौर्त्तं योगिभिः परिवारितम् ॥

प्रणिपत्य महादेवं हृदं वचनमब्रवीत् ॥

चन्द्राधिपे महाद्वीपे कामाख्यापीठमुच्यते ।

किं नु कार्यं महादेव अहं त्वच्च इहागता ॥ (?)

श्रीभैरव उवाच ।

कैलासपीठमध्यस्थं कारणानन्दविग्रहम् ।

ब्रह्माद्या देवता सर्वे मोदयामि त्वया सह ॥ (?) इत्यादि ।

- End. खेचरीणामियं मुद्रा खखप्रत्ययकारका ।
 — — — — — चराचरमिदं स्मृतम् ॥
 चराचरमिदं तत्त्वं षट्त्वं परिमण्डितम् ॥
- Colophon. इति सार्धशतिका श्रीकुजिकामतसमाप्तमिति । मङ्गल महाश्रीः ।
 संवत् २८० पोषकृष्ण एकादश्याम् ।
- विषयः । पौठ-पौठदेवतानामसंकौर्त्तनम् । कतिपयमुद्रालक्षणम् ।

(२८५ । क ।) कुजिकामतम् . (कुलालिकाम्नायान्तर्गतम् .) $10 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 152. Lines, 6 on a page. Extent, 2,964 ślokas. Character, Newārī. Date, Newār Era, 299. Appearance, old. Verse. Correct.

- Beginning. ॐ नमो महाभैरवाय ।
 सकूर्त्ता मण्डलान्ति क्रमपदनिहितानन्दशक्तिः सुभीमा
 शृङ्गच्छाब्जं चतुर्वक्त्रं प्रकुलकुलगतं पञ्चक्षान्यषट्कम् ।
 चत्वारः पञ्चकोन्यः पुनरपि चतुरस्तत्त्वतो मण्डलेदं
 संसृष्टं येन तस्मै नमस्त गुरुतरं भैरवं श्रीकुत्रेशम् ॥ ?
 श्रीमद्विमलतः पृष्ठे त्रिकूटशिखरानुगम् ।
 सन्तानपुरमध्यस्थमनेकाकाररूपिणम् ॥
 — — — त्रिप्रकारान् त्रिशक्ति त्रिगुणोत्पलम् ।
 चन्द्रसूर्यकृता — — मन्त्रिदेदीप्यवर्चसम् ॥
 .. .. .
 कार्यकारणभेदेन किञ्चित्कालमपेक्षया ।
 तिष्ठते भैरवीशानं मौनमादाय निश्चलम् ॥ (?)
 तत्र देवगणाः सर्वे सकिन्नरमहोरगाः ।
 कुर्वन्ति कलकलारावं समामात्य समीपतः ॥
 श्रुत्वा कलकलारावं को भवान् किमिहागतः ।
 हिमवान् तु प्रसन्नात्मा गतोऽप्यन्विषणं प्रति ॥ इत्यादि ।
- End. नानेन रहिता सिद्धिर्भुक्तिमुक्तिर्न विद्यते ।
 निराधारपदं हि तत् तद्देवपरमं पदम् ॥ (?)

Colophon. इति कुलालिकाम्नाये श्रीमत्कुलिकामते समस्तस्थानावबोधस्यार्थ-
निर्देशो (?) नाम पञ्चविंशतिसः पटलः समाप्तः । संवत् २६६ काश्यप
कृत्वा ।

विषयः । इति श्रीकुलालिकाम्नाये श्रीकुलिकामते चन्द्रद्वीपावतारो नाम । १ पटलः ।

इ० आपर्याये कौमार्यधिकारो नाम । २ ।

इ० मन्यानभेदप्रचाररतिसङ्गमो नाम । ३ ।

इ० मन्त्रनिर्णयो गङ्गाभालिन्योद्वारे । ४ ।

इ० वृहत्समयोद्वारः शब्दराशिमालिनीतद्वृत्तव्याप्तिनिर्णयः । ५ ।

इ० जयमुद्रानिर्णयः । ६ ।

इ० मन्त्रोद्वारे षडङ्गविद्याधिकारो नाम । ७ ।

इ० स्वच्छन्दशिखाधिकारो नाम । ८ ।

इ० शिखाकल्पेकदेशो (?) नाम । ९ ।

इ० वेद्या समयो (?) नाम मन्त्रोद्वारे । १० ।

इ० षट्प्रकारनिर्णयो नाम । ११ ।

इ० षट्प्रकाराधिकारवर्णनो नाम । १२ ।

इ० दक्षिणषट्कपरिचानो नाम । १३ ।

इ० पेशीवृत्तीनिर्णयो नाम । १४ ।

इ० षट्प्रकारे योगिनीनिर्णयः । १५ ।

इ० षट्प्रकारे महानन्दमन्त्रो नाम । १६ ।

इ० पदद्वयद्वन्द्वनिर्णयो नाम । १७ ।

इ० चतुष्कस्य पदभेदम् । १८ ।

इ० चतुष्कनिर्णयो नाम । १९ ।

इ० चन्द्रद्वीपावतारो नाम । २० ।

इ० द्वीपाम्नायो नाम । २१ ।

इ० समस्तव्यस्तव्यापिनिर्णयो नाम । २२ ।

इ० त्रिकालमुत्क्रान्तिसम्बन्धः । २३ ।

इ० तद्वृत्तपूजाविधिपवित्रारोहणम् । २४ ।

इ० समस्तस्थानावबोधस्यार्थनिर्देशो (?) नाम । २५ ।

(७३६। ख।) कौशल्यकुसुमावली. By राजब्रह्मवर्द्धन. 10 x 1 inches. Folia, 116. Lines, 5 on a page. Extent, 1,740 śloka. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो गणपतये ।

चिन्दूरपूरकुम्भस्वत्वरविविध्वस्तविघ्नघनतिमिरम् ।

गगननिभं गजवदनं नमामि सत्वार्यचिद्वये हृदम् ॥

शुभाशुभपरिज्ञानं विना लोकोऽवसौदति ।

अवसन्ने कुतस्तस्मिन् धर्म्मकामार्थचिद्वयः ॥

यतो हि पुष्पाद्यैर्गन्तव्यस्तत्कुलं अशुभं पुनरेतद् विपरीतफलं (?)
ते च नैसर्गिकानुषङ्गिकमेवेन प्रत्येकं द्विविधम् । पूर्वजन्मकर्मभानुस्यूतं
ग्रहदशापादादिकं निसर्गिकम् । कर्मभानुस्यूतस्य विशेषविपाकं आनु-
षङ्गिकम् । . . . . . अतएव वरगुरुचरणाविविधवन्दना-
नन्दनपुष्पमोहदुग्धसंघोषितसहजावबोधराजीव — — — रजोराजि-
विराजमानो राजब्रह्मवर्द्धनोऽवधोरितविषयविज्ञानरसोऽपि . . . . .
. . . श्रीमद्ब्रह्मयामलकोशलामतनरपतिजयचर्यावराहहोराश्राकुनादि-
शास्त्राणामात्ममतिभाजनानुसारसारसमुच्चयं कौशल्यकुसुमावलीनाम-
निरवद्यपद्यगद्यहृद्यसंदर्भं विधास्ये ॥

विविधमतवुधजनोक्तज्योतिषविपिनेषु सुमनसां अगियम् ।

चम्पूत्रयपिता शिवोपयोगाय भवतु सुखि भविनाम् ॥ इत्यादि ॥

End.

अतः परं निबोधेमं शचीयागविधिं ह्युभम् ।

प्रशस्ततिथिनक्षत्रक्षणवारेषु शिल्पिना ॥

(अतः परं खण्डिता ।)

विषयः । इति कौशल्यकुसुमावलीं शरीरतत्त्वस्वरुदयो नाम प्रथमा ग्रन्थना ।

इ० वर्षस्वरावचयो नाम । २ ।

इ० राजब्रह्मसंन्यातायां कौशल्यकुसुमावलीं विचित्रो नाम प्रथमांशः

समाप्तः ॥

(ततो द्वितीयांशः स च खण्डित इति नोपलब्धा काचन पुष्पिका
भाग्यतेषां ।)

(१६४८। घ।) खण्डखाद्यटीका . By श्रीदत्त . 10 x 2 inches.
Folia, 136. Lines, 6 on a page. Extent, 3,060 çlokas. Character, Newārī.
Date, Newār Era, 654. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning.

ॐ नमो नारायणाय ।

यः कौमुदीकुमुदकेतककुन्दवन्दशुभाश्रशङ्खशरदञ्चसमानकान्तिः ।

प्रोयायविस्फुरन्निर्गतदन्तभाभिः शैत्यं वसन् स मम तुष्यतु वाहवक्त्रः ॥

वेदन्यायकणादपाणिनिमतज्योतिःपुराणागम-

च्छन्दोनाटककाव्यकोषभरतालङ्कारपायोनिधिः ।

शशन्मान्यवदान्यधन्यविलसत्सौजन्यपुण्योद्भूतः

श्रीमानेष नगेश्वरो विजयते सूक्ष्मैकरत्नाकरः ॥

तत्सूनुना सकलसज्जनसद्गतेन

श्रीदत्तशर्म्मभगुणिना गुणिना मतेन ।

ब्रह्मप्रणीतगणितानुगतानवद्यं

व्याख्यायते स्फुटगिरा वरखण्डखाद्यसु ॥

तत् प्रथमतोऽस्य शास्त्रस्य सम्बन्धाभिधेयप्रयोजनानि प्रवृत्त्यङ्गानु-
च्यन्ते । तत्र आब्रह्मविनिःसृतो वेदस्तदङ्गं ज्योतिःशास्त्रमिति
सम्बन्धः ॥ .. .. .

अथ ब्रह्मसोमसूर्यवसिष्ठरोमकादीनां बहून् सिद्धान्तान् पुराणादिवद्
वक्तादिस्मृतिवच्च कुत्रापि कुत्रापि विरोधिनो दृष्ट्वा बहुदृशना आचा-
र्यार्यभटेन यो निबन्धरूपो व्यवहारिकः शिष्यधीतन्त्रसिद्धान्तः कृतः
तस्य बहुतराङ्गक्रियत्वात् तेन दुःखरूपा ग्रहगतिरित्यभिसन्धाय
जिष्णुसुतब्रह्मगुप्तोऽल्पाङ्गक्रियं करणं कर्तुमुद्यतः खण्डमिश्रितेन खाद्येन
यथा तृप्तिः सुखञ्च भवति + + + + + । इत्यादि ।

End.

एवं कृते गाढवबौजशुद्धा ग्रहा भवन्ति । अपरेषान्तु बीजानां
सुञ्जालध्वेवानुगमनात् सुञ्जालोपग्रहेणैव गतार्थत्वाद् व्याख्यानं न
कृतमिति ॥

लम्बाक्षकथेपदवाङ्मकराङ्गलादि-

विच्छेपवर्गगणचारिणतेर्विभूदाः ।

श्रीदत्तशर्म्मसुविकाशितखण्डखाद्य-

मास्त्राद्य यान्तु सुधियो गणकोत्तमत्वम् ॥

Colophon.

इति मिश्रमहोपाध्यायश्रीनरोश्वरात्मजश्रीश्रीदत्तकृतो खण्डखाद्य-
टीकायां गाडवब्रीजव्याख्यानम् । समाप्तावेयं टीका ।

श्रीमन्नृपालिकः स्वस्ति श्रेयोऽस्तु संवत् ६५४ कार्तिकमासे शुक्ल-
पक्षे दशम्यां तिथौ शतभिषपरपूर्वभद्रनक्षत्रे सोमवाचरे श्रीभक्तपत्तने
श्रीश्रीजीतमल्लदेवश्रीश्रीप्राणमल्लदेवौ विजयराज्यं देवप्रजयकौर्त्तिराजेन
स्वार्पणं लिखितेयं पुस्तिकेति ।

विषयः । ब्रह्मप्रणौतखण्डखाद्यनामकस्य ज्योतिर्ग्रन्थस्य व्याख्यानम् ।

(३८२ । क ।) गौतमिगम्बरम् . By वंशमणि . 10 x 1½ inches.
Folia, 37. Lines, 5 on a page. Extent, 699 ślokas. Character, Maithila.
Date, Saka, 1577. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमस्तस्यै ।

चिन्ताकामकलाकलापविषये भोगाय योगासनं

जातेयं जपमालिकापि करयोः शृङ्गारहारो मम ।

पार्वत्याः प्रथमे सभागमविधावित्यस्तु वः संस्तुवन्

पक्षेधो + + पौरुषाणि जगतामादिर्मदे पूरुषः ॥ (?)

अपिच । दृष्टोऽयं विधिरद्य तत्पिष्टमृदावासे मनो माकृषा

स्त्वं कश्चित् पुरुषोत्तमं दृष्टुं सभामापश्य नाकौकसाम् ।

इत्थं जल्पति व्याकुलेन जलधौ देव्याः श्रियः पातु यो

लज्जानन्दभरान्मुरारिवपुषि भ्रान्ता दृगन्तावलिः ॥

अपिच । जयति जगदेकजननीं विबुधगणानन्दकारिणीं जयति ।

अमृतांशुमौलिमानसविलासहंसी चिरं जयति ॥

आध मौलिमण्डनकुलमाले । आध तरङ्गितसुरसरिधारे ।

आध अलिक तिलक नय इन्दु । आध सोहाजो सिन्दूरविन्दू ।

कोमलविकटचरणदुहुचारी । अपुरुष नाच करणि तपुरारि ।

एक देह अधपूरुषदारा । तेतिशकौटि देव देख निहारा ।

सुकवि वंशमणिश्च सुरस गावे । सेवि देव हर की नहि पावे ॥

नान्दन्ति सूत्रधारः । अलमतिविक्षरेण । भोः भोः कुशीलवाः—

तुषारपर्वतोपत्यकानिकायकाननैकचमत्कारचन्दनद्रुमस्य सरङ्गमङ्गला-
पाङ्गखङ्गरीटखेलाकम्प्रीरमखडपाङ्गनस्य प्रणतसुरचक्रचूडामणिमरौचि-
मङ्गरीपिङ्गरितचरणनखकेशरस्य भगवतो बालशशाङ्कशेखरस्य शशाङ्क-
वासरावचितौ निःशङ्कसाक्षसाङ्गेन भूभृता समादिष्टाः स्मो यदेतस्य
महामहस्य त्रिलोकनोत्कृष्टया विविधविषयवासिनी विशारदाः शार-
दानुवृत्तिवृत्तयो वर्तुषीकृतास्तद्देशामनुरङ्गने भवतावहितेन भवितव्य
मिति ।

प्रविश नटी । को एतद्य उवाशे ।

सूत्र । प्रिये ! अस्ति किल भरद्वाजकुलजन्मना जनकजनपदीयेन रामचन्द्र-
शर्मैः पुत्रेण वंशमणिकविनोपनिवृत्तं गौतदिगम्बरं नाम रूपक-
मिति . . . . . ।

नटी । नाह को एतद्य रामचन्दो ।

सूत्र । प्रिये न जानासि यस्यैषा प्रशस्तिपङ्क्ती ।
निर्वृणोषा कोषवृन्दं नटति पटुतया नाटके साटकेऽपि
न्याये वैशेषिके वा विलसति सविशेषैव सांख्येति मुख्या ।
गद्ये पद्येऽतिहृद्ये सङ्ख्येऽहृदयानन्दिनी यस्य बुद्धि-
जर्जितः श्रीविल्लपक्षाभिधकुलजलधौ चन्द्रमा रामचन्द्रः ॥ इत्यादि ।

End. महा । एवमस्तु ।

Colophon. इति निष्क्रान्ताः सव्व ॥ सकामकामेश्वरो नाम चतुर्थाऽङ्कः । शुभमस्तु ।
शके १५७७ आषाढकृष्णपक्षमीषुधे ।

मुलाधिपदे वृपतिप्रतापे
प्रभाकरे धूतसमस्तपापे ।
सुवर्णकान्ते विमले निशान्ते
रत्नाकरे विप्रगणे ममज्जुः ॥
प्रतापमस्तुप्रभुकल्पिताया
जगत्त्रयेऽस्मिन्मुला मुलायाः ।
यदुच्यतेषु पयोमयीव
हिरण्ययो वृत्तिरिवाविरासीत् ॥ ?

विषयः । सुदितमहेशो नाम प्रथमोऽङ्कः ।
मानिनौमानभङ्गो नाम द्वितीयोऽङ्कः ।
विरक्तविषयात्तो नाम तृतीयोऽङ्कः ।
सकासकामेश्वरो नाम चतुर्थोऽङ्कः ।

(१६०६ । क ।) दानवाक्यसमुच्चयः . By योगीश्वर . 10 × 1 inches.
Folia, 28. Lines, 5 on a page. Extent, 386 ślokaś. Character, Nāgara.
Date, (?). Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो नारायणाय ।

पुराणागमवाक्यानि परासृज्य सुधेः सह ।
योगीश्वरेण क्रियते दानवाक्यसमुच्चयः ॥
उत्पाद्य ज्ञानसामग्रीं ज्ञातव्या वा सुसम्भता ।
प्रसङ्गाद् ग्रहहोमादिवाक्यमप्यत्र दर्शितम् ॥
तत्र खुरशृङ्गविवर्जितकृष्णचर्म १ तथा खलपकृष्णचर्म २ गोम-
येन लिप्तायां तु भुवि कुशानास्तीर्य मृगाजिनद्वयं प्राग्गीयं स्थापनीयम् ।
इत्यादि ।

End. एवमन्येवपि हृष्टग्रहेषु समिद्विधेषु होमनीय(?)मिति ।

Colophon. इति दानवाक्यं समाप्तमिति । ८४८ । सङ्कल्य महाश्रीः । इति
शुभमिति ।

विषयः । सम्प्रदानकाले विहितानां वाक्यावलौकिकानि निबन्धनम् । प्रस-
ङ्गतो हृष्टग्रहादीनां शान्तिविधायकवाक्यानाञ्च समावेशः ॥

(१६८ । ग ।) दुर्घटदत्तिः . By पद्मदेव . Revised by सर्वरक्षित .
14 × 1½ inches. Folia, 97. Lines 5 on a page. Extent, 1,940 ślokaś.
Character, Maithilī. Date, (?). Appearance, old. Prose. Generally
correct.

Beginning. ॐ नमः शिवायाम् ।

नत्वा पद्मदेवेन सर्वज्ञं ज्ञानसेतवे ।
सहस्रहकुलाम्भोजकोषवीकाशभाष्यता ॥

शाकमहीपतिवत्सरमाने एकनभोनवपञ्चविताने ।

दुर्घटवृत्तिरकारि सुदेवकण्डविलसद्भारलतेव ॥

वाक्काच्छरणदेवस्य क्वात्रोपग्रहपौडया ।

श्रीसर्वरक्षितेनैषा संक्षिप्य प्रतिसंस्कृता ॥ इत्यादि ।

End. निप्रतिभ्यां स्तम्भेरिति खर्परे शरि-वा-लोपो वक्तव्य इति निरः

सकारस्य विसर्जनीयलोपः ।

Colophon. इति दुर्घटे मतुप् पादः ॥

विषयः । व्याकरणशास्त्रम् ।

(१०७८ । ग ।) देवामृतपञ्चरात्रम् (खण्डितम्). 8×1 inches. Folia, 28. Lines, 6 on a page. Extent, 441 ślokaś. Character, Newārī Date, (?). Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

मेरुपृष्ठे सुखासीनं ब्रह्मा लोकपितामहम् ।

सनत्कुमारः श्रीमन्तं पृच्छते परमेश्वरम् ॥ (२)

सनत्कुमार उवाच ।

कोऽयं विष्णुः परो देवः सर्वं शास्त्रेषु पश्यते ।

किम्नु मूर्तिरमूर्तिर्वा अजातो जात एव वा ॥

.. .. .

.. .. .

कथं वा स्थाप्यते विष्णुर्लोकनाथो जगद्गुरुः ।

प्रतिष्ठां तस्य वेदस्य श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ॥ इत्यादि ।

End. पद्मं पश्चिमतो न्यस्य वायव्यां तु हलं न्यसेत् ।

सूयलं चोत्तरे दद्याद्रीशान्यां शृङ्गं विन्यसेत् ॥

Colophon. इति देवासृते पञ्चरात्रे एकादशमः पटलः ।

(अतः परं खण्डितम् ।)

विषयः । इति देवामृते पञ्चरात्रे द्वितीयः पटलः ।

” ” ” तृतीयः ” ।

इति देवायुते पञ्चरात्रे चतुर्थः पटलः ।

२२ २२ २२ पञ्चमः २२ ।

२२ २२ २२ षष्ठमः २२ ।

२२ २२ २२ सप्तमः २२ ।

२२ २२ २२ अष्टमः २२ ।

२२ २२ २२ नवमः २२ ।

२२ २२ २२ दशमः २२ ।

२२ २२ २२ एकादशमः २२ ।

(११८६ ।) नरपतिजयचर्याटीका . (स्वरोदयदीपिकानाम्नी ।) By जग-
ज्जगोतिर्मल्ल . 15 x 1½ inches. Folia, 202. Lines, 5 on a page. Extent,
4,798 ślokaś. Character, Maithilā. Date, Saka. 1536. Appearance,
fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमोऽस्तु हरिहरजगदम्बाचरणेभ्यः ।

हरफणिसखिविम्बे वीक्ष्य विम्बं स्मरन्तीयं

भटिति परपुरन्ध्रीसङ्क्रमं शङ्कमाना ।

किमिति किमिति केयं केयमित्युग्रवाणी

हरतु दुरितजातं मामकं श्रीभवानी ॥

यत्र स्वरोदयपयोनिधिपारयाने ब्रह्मा हरो हरिरपि . . . खिन्नः ।

मोहेन तत्र यदहं शिष्टकृतोऽस्मि नूनं तदत्र चरणौ शरणौ भवान्याः ॥

आसीद् विश्वविशोभिनिर्मलयशोराशौ रघोरन्यथे

विख्यातो जययत्नमल्लनृपतिर्दातावदाताश्रयः ।

यो राज्यं मिथिलां विजित्य मगधं गङ्गा गयां पौरुषाद्

यो नेपालमकण्टकं व्यरचयज्जित्वा नृपान् पार्वतान् ॥

प्राच्यां यो वज्रदंष्ट्रं तदनु सुरनर्दीं इक्षित्वे दिग्विभागे

विख्यातः पश्चिमायां प्रविलसदक्षिणा शोरखापालपातः ।

भूमिं सप्ताहगम्यामपि धनदंष्ट्रो योऽवधौकृत्य भुक्त्वा

रेने दोर्दण्डशोण्डः प्रखरतरलसत्त्वाण्डकोदण्डपाणिः ॥

पुत्रास्त्रयस्तस्य नृपस्य जाता दाक्षिण्यदानादिगुणावदाताः ।

ज्यायानभूत तेषु वलप्रतापः श्रीरापमल्लः स्फुरदुग्रचापः ॥

वाग्वत्याः परसरित् पूर्यभागे श्रीभक्ताभिधवरपत्तनाभिगमे ।

येन श्रीनयविनयप्रदानसारस्तुल्यत्वात् पितु — — — हि राज्यभारः ॥

ततः समजनि स्फुरत्तरभुजोष्मदर्पानखो

दयाविनयदानवान् भुवनमल्लनामा नृपः ।

— — — — —

परिपालयन् प्रमुदिताः प्रकामं प्रजाः ॥

श्रीप्राणमल्लो नृपतिस्ततोऽभूदखण्डदोर्मण्डलबाणवर्षः ।

श्रीदार्यगाम्भीर्यदशाङ्गराज्यपयोधिवृद्धो सकलः सुधांशुः ॥

श्रीविप्रमल्लो नृपतिस्ततोऽभूदभूतपूर्वप्रवलप्रतापः ।

यः पूर्णचन्द्रो जनतानुरागे त्वामे हरिश्चन्द्र इवापरो यः ॥

तस्मात्त्रैलोक्यमल्लः समजनि रजनौजानिजेता यशोभिः

साहित्यन्यायशास्त्रागमवरकवितारण्यसञ्चारसिंहः ।

दाता भोक्तावदाताशयगतिरनघश्छण्डिकापादसेवा-

पण्डौभूताधिजातः शिवचरणासरोजन्मचिन्ताहिरफः ॥

तत्पुत्रो दानकर्णो जयति जयजगज्ज्योतिमल्लो नरेन्द्रो

ज्योतिःसाहित्यशास्त्रस्मृतिविविधकलामोधिपारङ्गमज्ञः ।

नारीयामण्यरीणां सपदि सुखविधुं यस्य दृष्टातिकष्टाद्

वैवर्ण्यं — — सूक्ष्माप्रभृतिबहुविधा हन्त भावा भवन्ति ॥

.. .. .

याचते पुत्रपौत्रादीन् भाविनो भूमिपालकान् ।

एष निःशेषलोकानामानन्दजनको नृपः ॥

स्वरोदयाख्यं सगुणं पुस्तकं व्यस्तदूषणम् ।

धर्मार्थकामलोचाणां साधनं क्रूरसाधनम् ॥

नेपथेऽस्मिन् दुर्लभं य — — सी — — दृष्टं नैव चाकर्णितं वा ।

साध्यतव्यं सर्वथा चिन्तनीयं पुत्रप्रीत्या पालनीयं भवद्भिः ॥

.. .. .

आश्विनशुक्लदशम्यां शके षट्दहनब्राह्मविधुवलिते ।

शतदशदशकसमये देयमुदाहरणमस्माभिः ॥

प्रारिप्सुतग्रन्थविप्रविघाताय कृतं देवतानमस्काररूपं मङ्गलं शिष्य-
शिक्षार्थं ग्रन्थरुदाशौ निबध्नाति अव्यक्तमिति । इत्यादि ।

End. ग्रहमयं ग्रहाधौनमतोऽशुभं न भवतीत्यर्थः ।

Colophon. इति श्रीशिवचरणारविन्दमकरन्दमैरन्दसदानन्दितविबुधवृन्दसमस्त-
प्रक्रियाविराजमानमहाराजाधिराजश्रीश्रीमज्जगज्ज्योतिर्मल्लविरचिता
श्रीस्वरोदयदीपिका समाप्ता ।

.. .. . !

.. .. . ॥

शुभमस्तु श्रीरस्तु शके १५३६ लसं ४८४.... श्रीजगज्ज्योतिर्मल्ल-
निदेशमासाद्य श्रीवंशमणिशर्म्मा व्यलेखीदिवं पुस्तकम् ।

(१६४८ । च) नागरकसर्वस्वम् . 8× $\frac{1}{2}$ inches. Folia, 39. Lines, 5
on a page. Extent, 487 plokas. Character, Newāri. Date, (?). Appear-
ance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो मकरध्वजाय ।

सकृत्तमपि यं स्मरन्ममितां मनोहारिणीं

लभेत मदविह्वलां लङ्कुकामिनीं कामुकः । (?)

समुल्लसितदम्बरं सुरचिराङ्गरामारुणं

नमामि सुमनःशरं सततमार्थ्यमल्लुञ्चियम् ॥

केचिद् भाषान्तरकृततया कामशास्त्रप्रबन्धा

दुर्विज्ञेया गुरुतरतया केचिदल्पार्थकाश्च ।

तत्पद्मश्रीविरचितमिदं सर्व्वेश्वरं सुबोधं

• शास्त्रं शीघ्रं शृणुत सुधियोऽभौष्टसर्व्वार्थकासाः ॥

नानाविचित्रैः सुरतोपचारैः क्रीडासुखं जन्मफलं नराणाम् ।

किं क्षौरमेयोश्चतमध्ववर्त्तो वृषोऽपि सम्भोगसुखं न भुङ्क्ते ॥

हित्वात्मकामं शमयेद् वशी यो

नितम्बिनीनां मदनत्वरात्तिष्ठम् ।

कृपान्वितो मन्मथशास्त्रवेदो

समाप्नुयात् स्वर्गसुखं सुधीरः ॥ तथाचाह मद्देश्वरः ।

कामन्यङ्गात्मनः कामां कामव्याधिनिपीडिताम् ।

चिकित्सयति यो नित्यं पदं प्राप्नोति कामिकम् ॥

ज्ञानेऽस्य शास्त्रस्य धनाशयानां तिष्ठन्तु तावद्वनधान्यलाभाः ।

सुतार्थिनां नापि सुता दुरापाः श्रद्धावतां साधयतां प्रयत्नात् ॥ इत्यादि ।

End.

द्वितीयविधिविधानं देवतामन्त्रपूजा

दयितयुवतिशिला सत्यतिग्राहकाणाम् ।

प्रथममुदितमस्मिन् वौक्ष्य सिद्धैकवीर-

मपरमतिरहस्यं शाङ्करं कामतन्त्रम् ॥

आसीद् ब्रह्मकुले कलाग्रनिलयो यो वासुदेवः कृतो

तस्य खड्गवशाच्चिरं प्रतिमुहुः संप्रेरणात् साम्यतम् ।

दीप्तं रतिशास्त्रदीपकलिका पद्मश्रियो धीमनो-

हृदयार्पान् प्रकटीकरोतु जगतां संहृत्य द्वाहं तमः ॥

राजा धर्म्मरतोऽस्तु निर्जितरिपुः षड्वर्गवशी वशी

निःक्लेशाः कृतिनो भवन्तु मुदिताः सत्कारलाभान्विताः ।

अन्योन्यप्रियताप्रसन्नमनसः सर्वत्र सन्तु प्रजा

नित्यं तिष्ठतु सर्वसत्त्वनिचयैः संपूरिता मेदिनी ॥

Colophon.

इति पण्डितपद्मश्रीज्ञानविरचिते नागरकसर्वस्वे सुतोदयो नामाष्टमः

परिच्छेदः समाप्तः । इति नागरकसर्वस्वं परिसमाप्तम् ॥

यथा दृष्टं तथा लिखितं लेखको दोष न क्रियते ।

यदि शुद्धम्बा मशुद्धम्बा स दोषो न जायते ॥ (?)

विषयः ।

इति पण्डितपद्मश्रीज्ञानविरचिते नागरकसर्वस्वे त्रिवर्गनिर्णयो नाम

प्रथमः परिच्छेदः ।

द्वितीयः परिच्छेदः ।

तृतीयः परिच्छेदः ।

गन्धाधिकारश्चतुर्थः परिच्छेदः ।

सङ्कृतकथनं पञ्चमः ।

षष्ठः परिच्छेदः ।

हारनिर्देशो नाम सप्तमः परिच्छेदः ।

इति रतिविवेको नामाष्टमः ।

स्वदाररस्यो नाम नवमः परिच्छेदः ।

बालादिपश्याक्रमलालनो नाम दशमः परिच्छेदः ।

इति मदनोदयो नामैकादशः परिच्छेदः ।

नाङ्गीसंचोभवाभावनाभक्तोपदेशो नाम द्वादशः परिच्छेदः ।

इति मदनाङ्गीस्वभावाख्यो नाम त्रयोदशः परिच्छेदः ।

विषयविभागो नाम चतुर्दशः परिच्छेदः ।

इत्यालिङ्गानि दश ।

दशनपदायष्ट ।

इत्युत्थानस्वितकरणानि चतुर्विंशतिः ।

इत्याचीनकरखे द्वे ।

इत्यधोमुखकरखे ।

उत्थितकरणानि सप्त ।

वामाचरितप्रकाशो नाम सप्तदशः परिच्छेदः ।

इति अष्टमः (अष्टादशः) परिच्छेदः ।

(११२* । क ।) गित्याङ्गिकतिलकम् . $8 \times 1\frac{1}{4}$ inches. Folia, 78.
Lines, 5 on a page. Extent, 1,072 ślokas. Character, Newāri. Date, (P).
Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः परशम्भवे ।

शशधरसदृशसरोजे अत्यकदेवाचपानके चरणौ ।

शितरजभास्वरविमलो शम्भोर्निर्वृत्यं पान्तु जनान् ॥

यद्य प्रसारमण्डलमात्रक्षुप्तम्भुवनपरान्तुगम् । (?)

स श्रीनाथकुलेशः श्रीकुञ्जिकाधिदेवो जयति ॥

कुकारः पार्थिवो बीजो अङ्गिकोपरिस्थितः ।
 का काली शिवगा वक्रा सा श्रीकुङ्जिका जयति ॥
 छट्टा यया पराविच्च हंसवर्त्तिद्वीपतज्ञा ।
 सा जनेश्री कलौ काली संस्थिता पश्चिमे पृष्ठे ॥
 वेदात् परमं शैवं शैवादृष्टिगुप्तमम् ।
 दक्षिणात् पश्चिमं श्रेष्ठं अतः परतरं नहि ॥
 विज्ञाय श्रीकुङ्जिकायाः श्रीकुजेश्वरसहितायाः ।
 नृणां वसोभिश्चैतत्पर्यं नित्यादिकमिदोच्यते ॥
 ज्ञानार्णवमगाधोऽयं श्रीशम्भुशासनो महान् ।
 तत्पारं परं शक्नुन् वीचौ श्रीकण्ठसंज्ञकः ॥
 तच्चरैर्यथादृष्टं श्रीमत्पश्चिमशासने ।
 पारम्पर्यक्रममायातं सुशोध्यमनुलिख्यते ॥
 स्वशोभाणां हितार्थाय श्रीमच्छ्रीकण्ठसूनुना ।
 सुल्लेखेन कियद् गूढं सोपदेशं जये ननु ॥
 आधारादिमुसूच्यान्तं परान्तं परनिर्णयम् ।
 कथितं येन सुस्पष्टं तं श्रीकण्ठगुहं नमे ॥

श्रीभैरव उवाच ।

अथातः संप्रवक्ष्यामि आश्रमाणां स्थितिं प्रिये ।
 पेनासौ वर्त्तितो योगी भेलकं त्रिविधं लभेत् ॥ इत्यादि ।

End.

पश्चिमान्वयसारोऽयं अनुष्ठानतिलकं परम् ।
 नित्यादिकं स्वशोभाणामोलितपमुदीरितम् ॥ ?
 गुरुचरणरेणुना जयेन परमार्थिनाम् ।
 संपृङ्गीतं परामृतं श्रीमच्छ्रीकण्ठसूनुना ॥
 लिखितयजनशम्भोः सर्वमायुह्य दिव्ये
 सुखविषयनिधानः सर्वभोक्तेकहेतुः ।
 परस्परपरमाया सर्वकायान्तवीरा
 जय जय परमासः सर्वयोगाधिराजः ॥ (?)

Colophon. इति श्रीमत्पद्मसिंहशास्त्रीयनित्याह्निकतिलकं समाप्तम् । श्रीमद्विजय-
कामदेवस्य राज्ये संवत् ३१० वैशाख पौर्णमास्यां आचार्यश्रीहरिहरस्य
नित्याह्निकतिलकं निष्पन्नमिति शुभम् । श्रीनाथाय नमः ।

विषयः । इति सोत्तरीयपञ्चोपवीतलक्षणम् । पञ्चप्रणवोद्धारः । चतुर्विधन्यासः ।
जूठावर्णध्यानम् । समयामन्त्रोद्धारः । सन्ध्यावन्दनविधिः । शान्तिवलिः ।
मन्त्रपौठार्चनम् । शक्तिध्यानम् । पिण्डोद्धारः । महावलिः । इत्यादि ।

(१०९६ । क ।) न्यायरत्नाकरः OR नयनरत्नाकरः . (एकादशाध्यायमात्रम् ।)

By श्रीचन्द्र . 10×1 inches. Folia, 52. Lines, 6 on a page. Extent,
1,148 slokas. Character, Maithila. Date, Lakṣmaṇa Era, 264. Ap-
pearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो नारायणाय ।

अत्रावान्तरकार्यतन्त्रतैवाध्याया इति श्रीकरः । तथाहि कार्यार्थमनु-
ष्ठानमतः कार्यतन्त्रत्वादेव तत्तन्त्रता नान्यथा । तथाकरणस्य प्रयाजादे-
दशादेशामेदात् कार्यस्याङ्गापूर्वस्य तन्त्रत्वं सूचनं । इत्यादि ।

End. तथा वाजपेये क्रतुपञ्चवः प्राजापत्याश्च तत्रा + + + +
क्रतुपशूनां तथा + + + + सौम्येन व्यवयात् पूर्वस्य वृष्णसारस्य
पुरोनुवाक्ता + + + वेति शेषं भाष्यादावनुसन्धेयमिति ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायश्रीचन्द्रकृतौ न्यायरत्नाकरे एकादशोऽध्यायः
सम्पूर्णः ॥ लक्षं २६४ कल्हो ग्रामे महामहोपाध्यायश्रीरत्नाकरात्मजेन
पठता श्रीहरिकरेण लिखितमिदं पुस्तकम् ।

यथा यथा निरूपय जगत् तथा तथा वृथा ।

सुरारिपादपूजनं परं स्मरं विभावय ॥

सदत्तरं ब्रह्म यशस्वरः पुमान्

गुणोन्मिच्छति स्थितिकालसंलयः ।

प्रधानबुद्ध्यादिजगत्प्रपञ्चसूः

स नोऽस्तु विष्णुर्मतिभूतिमुक्तिदः ॥

मरीयोभिर्विदम्परिषदि सदोद्गोतमहिमा

महोपाध्यायश्रीमान् गुणरतिरभूद् यस्य जनकः ।

असौ चन्द्रः श्रीमानकृत नयरत्नाकरमिमं
निबन्धं पोशालीकुलकलमखेदारमिहिरः ॥ शुभम् ।

विषयः । श्रीसांघाशास्त्रम् ।

(३८२ । घ ।) पदसूर्यप्रक्रिया . By उत्सवकीर्ति . 10×1½ inches.
Folia, 40. Lines, 5 on a page. Extent, 606 ślokas. Character, Newārī.
Date, (P). Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ सिद्धिः । ॐ नमः श्रीमहागणपतये ।

वाचा चन्द्रसमुद्भूतो मनःसौरार्णवाशुगान् ।
व्यापकोऽनेकशक्तीनां षोडशात्मैव धातुवान् ॥ (?)
सत्तादिर्धातुहेतुस्तरणिष्टुणिष्टे षाव्ययो लिङ्गसंज्ञा
व्याकृष्टिश्रोद्भववादिः कृदकृतकथनो यो नवात्माष्टमूर्तिः ।
संख्याकालोपसर्गाद्यवयवसगुणाः शास्त्रसर्गं च सर्गा
रुद्रोपेन्द्रप्रवेशः प्रकृतिपरपुतो धातवेऽस्मै प्रणोमि ॥
सर्ववर्त्मगुहादीनां मतमादाय भास्वरम् ।
पदसूर्या मयोद्योतो लिख्यते ध्वान्तशान्तये ॥
बालानां तिमिरबुद्धीनां स्वप्नान्ते सन्तामयि च । (?)
सप्तमध्वं गुणिनः सर्वं सर्वशास्त्रार्थवेदिनः ॥ युग्मकम् ।
क्रियाकारकसम्बन्धो विना वाकोन दुर्घटः ।
विभक्तिद्वययोगेन यत्र बोधमदुर्घटम् ॥
उदेति पदसूर्योऽर्थं स्वान्तध्वान्तस्य नाशकः ।
तमोहीनेन चित्तेन दृश्यते निर्मलं पदम् ॥
इह विभक्तौ - द्वयौ स्थादित्यादि ।

— — — — — अस्मू श्री शब्द द्वितीया ॥ इत्यादि ।

End. और्ध्वतरङ्गम् । अतृन् भवति । जरन्त इति स्थितिः । स्त्रीपुंनपुंसके ।
जरन् । जरती । जरत् ॥ एवं शब्द — समाप्ताविति ।

Colophon. इति श्री - सरङ्ग-उपाध्यायोत्सवकीर्तिकृतो पदसूर्यप्रक्रियायां वर्तमान-
विभक्तिविरचितं नाम प्रथमः ॥ (अतः खण्डिता ।)

विषयः । व्याकरणशास्त्रम् ।

(६६४ । ख ।) पाण्डवविजयनाटकम् . By जयरामल्लदेव . 10×1 inches.
Folia, 44. Lines, 5 on a page. Extent, 660 śloka. Character, Newāri.
Date, (?). Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो नाथेश्वराय ।

हस्तन्यस्ताम्बुजस्योदरजननसुरस्योत्तमाङ्गप्रधानं
शृङ्खावद्वालमालामचलगतितमां राजतां कन्धरेऽस्मिन् ।
यं चात्मयीतोत्तमाङ्गं अथसि फणितेः कं सहस्रं दृतं तद्-
भौमाग्न्योऽसौ कपालौ विजयति विदितः पातु वो नृत्तनाथः ॥ (?)

... ..

ततः प्रविशति-सूत्रधारः । अये समुदेति भगवान् सूर्यः ... ..
परिक्रम्य । यदहमादिष्टोऽस्मि निखिलसामन्तचक्रचूडामणि ... ..
चरणकमलेन सकलगान्धर्वविद्यागुणरत्नाकरेण ... ..
श्रीमता जयरामल्लदेवमूपात्तेन । य एषः ... ..

नाथल्लदेवैरमणो भुवनप्रसिद्धः

कौर्त्तिप्रभाधवलितखिलदिग्बिभागः ।

प्रत्यर्षिवीरकुमुदाकरचङ्करोचिः

संराजते विजयमल्लकुमारकोऽयम् ॥

... ..

सूत्र । प्रिये अख्येतत् श्रूयतां । श्रीमता श्रीश्रीजयरामल्लदेवेन राज्ञा स्वयं
निर्माय गीतवाद्या — — — — भिनयनवनाक्षरस — — समस्त
नाटकलक्षणालङ्काराणि रचनाचमत्कारमणीयं पाण्डवविजयं नाम
नाटकं नाटयितव्यम् । इत्यादि ।

End.

प्रविश्या दुर्ग्याधनः । अहो वृकोदरस्य प्रगल्भता । पथ रे पथ —

एषोऽयं रिपुकाननान्तकमहाकल्पान्तशिवानलः

क्रुद्धः सङ्गरसिंहविक्रम — — खेलोकारसाधमः ।

एषा शस्त्रगदावचालमभुजो दुर्ग्याधनोऽहो वली

। त्वां हन्तुं समुपागतोऽयमधुना जागरि — — — — ॥

(अतः परं खण्डितम् ।)

विषयः । युधिष्ठिरस्य राजसूययज्ञारम्भात् परतरघटनामवलम्ब्यारब्धोऽयं ग्रन्थः ।
असमाप्तत्वादङ्कानामनिर्देशाच्च कियन्तमवधिं यावदिति प्रकाशनं
दुष्करम् । नूनं सभापर्वविद्वत् विषयमवलम्ब्य कृतोऽयं ग्रन्थः
इतित्वच्च “सभापर्वनाटक”मिति नामान्तरञ्च दृष्टं प्रमापयतीत्यलम् ।

(१२६१ । क ।) प्रतिष्ठातन्त्रम् . 8x1 inches. Folia, 37. Lines,
7 on a page. Extent, 777 ślokas. Character, Newārī. Date, (?). Appearance,
very old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

इंशर उवाच ।

+ + + + + कृत्वा मुनिश्रलं ।

लिङ्गं मूले ततः श्वभ्रमस्त्रेणाच्छाद्य सर्वतः ॥

रक्षां कृत्वा ततस्तस्मिन् ज्योतिर्ज्ञानविशारदं ।

ततः सुसंस्पृशेद् विद्वान् दे + + + + + रात् ॥ इत्यादि ॥

End. निष्ठासाख्ये (?) महातन्त्रे श्रीजमेदे महाभये ।

प्रतिष्ठातन्त्रमाख्यातं समाप्तं शास्त्रमुत्तमम् ॥

Colophon. (नास्ति ।)

विषयः । इति ख्याप्यमाने लिङ्गगुणे दोषपटलम् ।

इति दिक् + न्ति पटलम् ।

इति पिण्डकौख्यापन(?) पटलम् ।

इति देव्यामते प्रतिष्ठातन्त्रे प्रतिष्ठापटलम् ।

इति प्रतिष्ठाकाले कर्मपटलं परिचमाप्तम् ।

इति चण्डयागपटलम् ।

इति प्रतिष्ठातन्त्रे शुरुपूजापटलम् ।

इति मुखलिङ्गलक्षणपटलम् ।

इति देव्यामते प्रतिष्ठापटलतिः ।

इति गङ्गा (?) वास्तुपटलम् ।

(१६३३ । ८ ।) प्रपञ्चसारतन्त्रम् . 12×1½ inches. Folia, 124. Lines 6 on a page. Extent, 3,160 ślokaś. Character, Bengali. Date, Lakṣmaṇa Era, 408. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीमहागणेशाय नमः ।

अकचटतपयाद्यैः सप्तभिर्वर्णवर्गै
 विरचितमुखवाहापादमध्याख्यहृत्का ।
 सकलजगदधीश शाश्वती विश्वयोनि
 विरतरतु परिशुद्धिं चेतसः शारदा वः ॥
 अथाभवन् ब्रह्महरीश्वराभ्यां (द्याः) पुरा प्रधानात् प्रलयावसाने ।
 गुणप्रभिन्ना जगतोऽस्य स्रष्टृस्थितित्तयस्सृष्टनिविष्टचेष्टाः ॥
 सुनिष्प्रतिष्ठ कृत्यश्च ते विचिन्त्य समाविदन् ।
 वक्तारमजमव्यक्तमरूपं मायिनं विभुम् ॥
 मूर्त्याभासेन दुग्धाब्धौ भूषणशङ्खसमाकुले ।
 मरुत्संघट्टनोत्कीर्णलहरीकणशीतले ॥
 उद्यदादित्यकिरणप्रशान्तशिशिरोदये ।
 पूर्णचन्द्रकरामर्शप्रतिस्तुब्धजलाकरे ॥
 अनन्तभोगे विमले फणायुतविराजिते ।
 शयितं शार्ङ्गिणं शौरिशर्वपद्मसुवस्तदा ॥
 तुष्टुबुह्ममनसो विष्टरश्रवणं विभुम् ।
 मूर्तिभिः स्तुतिभिः प्रीतः स्वमूर्तिं च व्यदर्शयत् ॥
 नीलोत्पलदलप्रख्यां नीलकुक्षितमूर्द्धजां ।
 अष्टमौचन्द्र - - - ललाटामायतभुवम् ॥
 .. ..
 .. ..
 तां दृष्ट्वा तरलात्मनो विध्यधोच्चजशङ्कराः ।
 अतिष्ठन्नितिकर्तव्यमूढास्तत्राब्रवीद् वचः ॥
 स्वामिन् प्रसीद देवेश को वयं केन भाविताः ।
 किं मूलाः किं क्रियाः सर्वमस्तभ्यं वक्तुमर्हसि ॥

इति पृष्ठः परं ज्योतिस्वाच प्रमिताक्षरम् ।

पूयमक्षरसम्भूताः सृष्टिस्थित्यन्तद्वेतवः ॥ इत्यादि ।

End.

इत्थं मूलप्रकृत्यक्षर - - - - - जातग्रहर्त्त-

क्षेत्राद्याब्रह्मभूतेन्द्रियगुणरविचन्द्राग्निर्गन्धप्रोतरूपैः ।

मन्त्रैस्तद्वैवताभिर्मुनिभिरपि जपध्यानहोमार्चनाभि-

स्तन्त्रैऽस्मिन् यन्त्रभेदैरपि कमल - - दर्शितोऽयं प्रपञ्चः ॥

यदाश्रयध्वं प्रकृतिप्रभावतो विभिन्नतारां समा + तौजसः । (?)

जगन्ति पुष्पान्ति रवीन्दुवज्रयो नमोऽस्तु तस्मै परिपूर्णतेजसे ॥

Colophon.

इति श्रीप्रपञ्चसारे त्रयस्त्रिंशतिः पटलः सम्पूर्णः ।

इति श्रीप्रपञ्चसारः समाप्तः ॥ - - - -

लघं ४०८ कार्तिक शुक्ल - - - - - ॥

(१०७७ । ड ।) प्रबोधचन्द्रोदयटीका . By रवि . 12x1 inches.

Folia, 113. Lines, 5 on a page. Extent, 1,695 slokas. Character, Bengali.

Date, (?). Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning.

तत्रादौ तावत् सर्वविद्याविदग्धः सकलशास्त्रविशारदः सकलवेद-
वेदान्ततत्त्वज्ञः सकलभाषाचतुरः सकलरसविशेषज्ञः संसारमुखविमुखो
मुमुक्षुर्मुहाकाशिकः कृष्णमिश्रः स्वविद्यतां प्रकाशयन् सकलविद्या-
स्वरूपं निरूपयन् दुःखमयसंसारसागरनिमग्नसकललोकमुज्जीविष्यन्
नाटककौतुकव्याजेन शृङ्गारादिरसोपदर्शनेन रससमुत्पादयन् सकल-
लोकान् प्रत्यक्षीकृत्य वेदान्तसिद्धान्तं बोधयितुं शान्तरसप्रधानं प्रबोध-
चन्द्रोदयाभिधानं नाटकमारभमाणो नान्दीश्लोकमवतारयति मध्याह्ना-
र्क्यादि । इत्यादि ।

End.

इयमेव च जीवन्मुक्तिः कथ्यते सोऽयमानन्दः । आनन्दो वाञ्छितप्राप्ति-
रिति दशरूपकोक्तः ॥ कृतिमाह सर्व्वथेति लब्धार्थशंसनरूपत्वात् ।

श्रीचन्द्रसिंहस्य नृपस्य वाक्यैः

प्रबोधचन्द्रोदयनाटकस्य ।

यज्जाननेकानुपपन्नोय यत्ने-

नोद्वेगोद्वेगं रविनात्मबुद्ध्या ॥

नमस्काराञ्जलिं मौलो निधायाभ्यर्चये सतः ।

मनागालोचनेनायं सफलः क्रियतां श्रमः ॥

सन्दृश्यते सज्जनवृष्टिपूतं सर्वं भवेन्नोकपरिग्रहाय ।

टीका तदेषा सदनुग्रहेण सद्भिर्मनागप्यवलोकनीया ॥

विषयः । प्रबोधचन्द्रोदयनामकस्य नाटकस्य व्याख्यानम् ।

(१०७८ । ख ।) भैरवानन्दनाटकम् . By मणिक . 6 x 1 inches. Folia, 98. Lines, 4 on a page. Extent, 637 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो नाटेश्वराय ।

त्रिपुरदनुजं हत्वा नृत्यन्महेश्वरनायको

प्रवरमुनिभिर्देवैर्हृद्यन्मनोभिरभीक्षिते ।

नयनगुरुणा (?) नाद्ये याभून्महोत्सवकारिणी

भवतु सततं सेयं सिद्धिर्ममापि च तद्वती ॥

.. .. .

.. .. .

अलमतिपल्लवितेन । यदहमादिष्टोऽस्मि भगवत्पशुपतिचरणकमल-

... .. . निरन्तरेण ... .. . रघुवंशचक्रचूडामणिना राजल्ल-

देवीरमणेन श्रीमता श्रीजयस्थितिराजमल्लदेवेन । य एषः

चदृष्टक्षितिपालमण्डनमणिः सन्मन्त्रचूडामणिः

सर्वज्ञानमणिः स्वधर्मसरणिः सूर्यान्वयग्रामणीः ।

विश्वप्राणमणिर्विशेषविदुषां सम्मानपूजामणिः

श्रीमाञ्छ्रीस्थितिराजमल्लनृपतिः सर्वार्थिचिन्तामणिः ॥

अग्रतोऽवलोक्य । अये विविधगुणिराणालङ्कृतस्यैव नेपालेश्वरस्याति-

मनोहरा परिषदियं । .. .. . तत् किमिदानीमतिविलम्ब्यते

सृष्टिण्या ।

प्रविण्ण नटी । अज्जवत्त इअस्मि ।

सूत्र । प्रिये हदमादिष्टोऽस्मि यदद्यामौ मूनोः कुमारश्रीजयधर्मेमल्लदेवस्य

.. .. . विवाहमहोत्सवदर्शनोत्सुकानां .. .. . समाजः ।

श्रीनाटेश्वरवरलब्धनाट्यवेदविशारदस्य राजवर्द्धनस्य भूतोः श्रीगुरुचरण-
मुद्राङ्कितमस्तकस्य मणिकनामधेयस्य कवेः कृतिभैरवानन्दनाटकदर्शना-
काङ्क्षा वर्तते । तत् त्वया भरतपुत्रकुशौलवैः सह सङ्गीतमनुसृत्य
यथावत्प्रयोगेन नाटयितव्यमिति । इत्यादि ।

End.

खण्डितम् ।

विषयः । मदनावतीनाम्नी कामपि सुरमुन्दरीमृदघिशापान्मानधीभूतां भूतलागतां
सखीद्वितीयां मनोहारिणीमवलोक्य भैरवनामकस्य नायकस्याति-
तरामुत्कृष्टा । ततस्तया सह भेलनादु भैरवस्य महानानन्दस्त्रोत्पस्य
संक्षेपतो वृत्तान्तः ।

(२२६। घ।) (१६४८। ज।) भोजदेवसङ्ग्रहः. 10x1 inches. Folia,
30. Lines, 5 on a page. Extent, 600 ślokas. Character, Newārī. Ap-
pearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

सर्वज्ञमहयमनादिमनन्तमौशं मूर्द्धाभिवन्द्य वचनेर्विविधैर्मुनीनाम् ।
श्राब्दप्रबोधमुदयन्मृदानिदानं(?) वामोदरो व्यरचयद् गुणिनः तमध्वम् ॥
करवदरसदृशमखिलं लिखितमिव तौ निपिक्तमिव हृदये ।
सचराचरं त्रिभुवनं यस्य स जीयाद् वराहमिहिरमुनिः ॥
स्वस्याभिधेयविपुलाभिधानबहुसङ्गैरजातमुदः ।
लघुमलघुवाक्यसङ्ग्रहमवदधतु सुपद्यगद्यमिमम् ॥

श्रीभोजदेवनृपसङ्ग्रहसर्वसारं

सारस्य सङ्ग्रहगणस्य वराहसाम्यात् ।

योगीश्वरादिबुधसाधुमतं गृहीत्वा

ग्रन्थो यथागमकृतो न विकल्पनीयः ॥

वक्ष्यामि भूपमधिकृत्य गुणोपपन्नं

विज्ञातजन्मसमयं प्रविभक्तभाग्यम् ।

अज्ञातमूर्तिमयवा विदितेऽस्य भाग्यं

सामुद्रयात्रिकनिमित्तशतैः पृथक्तेः ॥ इत्यादि ।

End. शाके सम्बत् १२९७ फाल्गुनशुक्लद्वितीयायां रेवतीनक्षत्रे शुक्लदिने
शुभलग्ने लिखितमिदं पुस्तकं राज्ये श्रीश्रीजयार्जुनदेवस्य यथावृष्टं
तथालिखितं उदकानलमित्यादि रक्षितव्यं ।
प्रागल्भ्यहीनस्य नरस्य विद्याः
शस्त्रा गता कापुरुषस्य हस्ते ।
ग्रन्थस्य किं हस्तगते स्थितोऽपि
निर्वृत्तयन्त्रे त्वमिह प्रदीपः ॥ (?)

(१३६३ । त ।) मञ्जुश्रीसाधनम् . 10×1 inches. Folia, 6. Lines, 6 on a
page. Extent, 126 lokas. Character, Newāri. Date (?). Appearance,
old. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः सर्वज्ञाय । विश्वकर्म्मणे नमः ।
जगतां सृष्टिकर्तारं स्थितिसंहारकारकम् ।
वरदाभयपौताङ्गीपुस्तकात्तत्तुर्भुजा ॥ (?)
सृष्टादिसर्ववस्तूनां लक्षणानि प्रवक्ष्यते ।
शुभाशुभविधिज्ञेया लोकानां हितकाम्यया ॥ (?)
यथाशोभा तथार्थत्वा लाचेव वर्त्तलक्षणम् ।
शिल्पिकेन तथा कृत्वा सृष्टादिसर्ववस्तु ॥ ? इत्यादि ।

End. ज्येष्ठाङ्गुली भिक्षुवरद्विजानां
मध्याङ्गुली भूपतिविद्वज्जनानाम् ।
कनीयसी शूद्रजनान्यजाय
कार्येषु योज्या गुरुसंपदार्थः ॥ (?)

Colophon. इति मञ्जुश्रीसाधने प्रतिमालक्षणं समाप्तम् ।
इति सम्पूर्णं श्रीमत्-नेपालसंवत्सरे ।
नेपालाब्दगते + + + + + ।
+ + + + + एकादश्यां कुजे दिने ॥
लिखित + + + + महाविहारे निवासितभिक्षुश्रीधर्मरक्षितेन
स्वार्थे - - - -

विषयः । शिल्पशास्त्रम् ।

(११२४ । ख ।) महादाननिर्णयः . By वाचस्पति . 12x1 inches. Folia, 92. Lines, 5 on a page. Extent, 1900 ślokaś. Character Maithilā. Date, Lakṣmaṇa Era, 392. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो नारायणाय ।

अभिनवनवनीतप्रौतमातास्रनेत्रं विकचनलिनलक्ष्मीस्पर्द्धिमानन्दवक्रम् ।
 हृदयभवनमध्ये योगिभिर्ध्यातनीलं नवगगनतमालश्यामलं कश्चिदौघे ॥
 आसीन्मैथिलमेदिनीशतमखः प्रत्यर्घ्यसीमन्तिनी-
 नित्योद्गीतभुजप्रतापतपनप्रोत्तमसमार्णवः ।
 चक्षुःकीर्त्तिकुमुद्वतीपरिमलप्राग्भारिभूमण्डलो
 राजा श्रोत्रियवंशभूषणमणिः श्रीमान् भवेशः कृती ॥
 अस्यान्ववायममलं विमलीकरिष्यन्
 कीर्त्या दिशो दश मुहुर्धवलौकरिष्यन् ॥
 संग्रामसीमनि भटांस्त्रिदशौकरिष्य-
 द्वाविर्वधूव तनयो हरसिंहदेवः ॥
 स्वदोर्ल्लालेशप्रतिविजितवैरिचित्तिपति-
 प्रियाभिर्निस्तनं कृतचरणसेवाविधिरतः ।
 कृतक्रीडो नित्यं समिति नरसिंहो नरपति-
 र्यशस्त्रोद्योतैरजनि रजनौजानिविजयी ॥
 विरोधिवरवर्णिनीनयनवारिकल्लोलिनी-
 विलुप्तघनजाङ्गलं जगदनूपमेवाभवत् ।
 यदीयसमरोद्यमे विकसति स्फुरद्विक्रमे
 ततो गुणमहान्तरादजनि भैरवेन्द्रो नृपः ॥
 अयं वाग्द्विलासानतीतः कवीनां गुणैर्देः प्रतापानतीतो भटानाम् ।
 त्रिलोकीपतिप्रियसीवासभूमिः पुनीते जगन्मण्डलं भैरवेन्द्रः ॥
 विधाय सरसीः शतं नगरपत्तनादीनदात्
 विजित्य रिपुभूषतीनदित यस्तुलापूरुषान् ।
 स एष नृपभैरवः समरसीम्नि पञ्चाननो
 जयत्यविधिदारको जगति राजद्वन्द्वारकः ॥

श्रीवाचस्वतिथीरं सहकारितया समासाद्य ।

श्रीभैरवेन्द्रवृत्तिः स्वयं महादाननिर्णयं तन्यते ॥

अथ महादानानि । इत्यादि ।

End. अत्र षोडशमहादानानामनेकाधिकारिकत्वादेकप्रवृत्त्यनुपपत्तेर्नैकप्रयोग-
साध्यत्वमतोऽपुनरावृत्तेर्मिलितमहादानषोडशसाध्यत्वाभावेनास्य तारक-
मात्रत्वमिति द्रष्टव्यम् ।

श्रीरूपनारायणभूमिपालकृतो महादानविनिर्णयोऽयम् ।

यशःप्रसूनाक्षितदिकूपतीनामाकल्पमाकल्पतु भूपतीनाम् ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायमिश्रवाचस्वतिथिरचित्तो महादाननिर्णयः
समाप्तः ॥ लघं ३६२ वैशाख वदि १२ चन्द्रे दिने समाप्त ।

(१३२० । ६ ।) महालक्ष्मीमतभट्टारकः. 9×1½ inches. Folia, 78.
Lines, 6 on a page. Extent, 1,504 çlokas. Character Newārī. Date,
Newār Era, 380. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. — — — — विश्वयोनिर्जनुष्टतलयकृत् शश्वदह्निप्रभात्मा ।

यः क्षामी पञ्चपञ्चाश्रमचतुरिषुयत्प्रातिभानां द्विविद्यः ।

दृग्दृश्यं तं सपादं त्रिदशगुरुतनुं — — — —

सत्सत्यं नोमि शम्भुं जगदवनिमुधाप्राप्तिहेतोः सुगम्यम् ॥ ?

श्रीमद्विमवतः पृष्ठे शतपञ्चवविस्तृते ।

योजनानां निशानाथशिलातलशिखाश्रये ॥

— — — — चन्द्रसूर्यधनञ्जयाश्रिते ।

चतुष्पदार्थसंकूटे षष्ठेन्द्रियार्थमन्दिरे ॥

.. .. .

.. .. .

.. .. .

श्रीदेव्युवाच ।

श्रुता मयागमाः शम्भो शास्त्रं नानार्थदं श्रुतम् ।

विद्याविद्यागतं किन्तु — — — — हि तत् ॥

यच्चाधुना सुसंक्षेपं — — — — — प्रश्नम् ।

समागमाभिधं ब्रूहि पञ्चसाध्यपदं कृणाम् ॥ इत्यादि ।

End.

अष्टादशशतैरेष दिव्यागमप्रचोदितः ।

संहितां शम्भुसंप्रोक्तां महालक्ष्मीमतेदरः ॥ (?)

Colophon.

इति चतुर्विंशतिसहस्रे श्रीमहामन्त्रसारे श्रीमहालक्ष्मीमतभट्टारके कति-
पयसाधनकथनो नाम दशम आनन्दः । समाप्तः श्रीमहालक्ष्मीमन्त्र-
भट्टारक इति ।

अशौच्यधिकसंयाते संवत्सरशतत्रये ।

मासि चैवेऽसिते पक्षे पञ्चम्यां भृगुवासरे ॥

महामतार्चिःपीडूषं श्रीमल्लक्ष्मीमतं हितम् ।

धौमतः संख्यापालस्य पुण्यज्ञानविदुदये ॥

कापख्योदयहृदयण हर्षेण लिखितं द्रुतम् ।

भ्रान्तिचन्दोपलोपोऽस्मिन् शोधनीयो हि धौधनेः ॥

यद्यत्तरपरिष्कृतमात्राहीनञ्च यद्वेत् ।

तन्तुमर्हसि तत्पापं लिखितं मन्दबुद्धिना ॥

महाराजाधिराजपरमेश्वरपरममाहेश्वरपरमभट्टारकश्रीमज्जयभीमवैवराजे ।

इति मङ्गलमहाश्रीः ॥

विषयः ।

इति पुद्गलाद्यात्मविचारो नाम । १ आनन्दः ।

इति चतुर्विंशतिसहस्रे श्रीमहामतसारे श्रीमहालक्ष्मीमतभट्टारके शरीर-
विचारो नाम । २ ।

इति इन्द्रियार्थविचारो नाम । ३ ।

इति देवादिपञ्चविचारो नाम । ४ ।

इति अर्चाविचारो नाम । ५ ।

इति पृषदाज्यनिर्दण्डो नाम । ६ ।

इति षोडशभावकथनो नाम । ७ ।

इति सोर्पन्यासकथनो नाम । ८ ।

इति न्यासनिर्दण्डो नाम । ९ ।

इति कतिपयसाधनकथनो नाम । १० ।

(२८५ । ख ।) मृत्युजिदमृतौश्रविधानं or ०चमृतेश्रतन्त्रम् . 10 × 1 inches.
Folia, 89. Lines, 5 on a page. Extent, 1,335 ślokas. Character, Newārī.
Date, Newār Era, 320. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवादिभ्यो गुरुभ्यः ।

यस्मिन्ना त्रिष्ववस्थासु रूपमाख्याय शक्तिमान् ।
उद्भवस्थितिसंहारकृत्स्नं विश्वस्य शक्तिः ॥
विदधाति नमस्तस्मै शुद्धामृतमयात्मने ।
शिवाय ब्रह्मविष्णवेश्वराय परमात्मने ॥
केलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरम् ।
क्रौडन्तश्च गणैः सार्द्धं पार्वत्या सहितं हरम् ॥
दृष्ट्वा प्रसुदितं देवं प्राणिनां हितकाम्यया ।
उत्सङ्गादवतीर्यासु पादौ जग्राह पार्वती ॥
पप्रच्छ परया भक्त्या सन्तोष्य परमेश्वरम् ॥

श्रीदेव्युवाच ।

भगवन् देवदेवेश लोकनाथ जगत्पते ।
यत् त्वया महदाश्चर्यं कृतं विस्मयकारकम् ॥
सर्वस्य जगतो देव किं नु मे परमेश्वर ।
तुर्विज्ञेयं तुरारार्थं रहस्यं न प्रकाशितम् ॥
कार्तिकेयस्य न मया (पि) न सुदेवु गणेषु च ।
योगेश्वरीणां मातृणां श्रुषीणां योगिनां नहि ॥
तद्वय मे जगन्नाथ सुप्रसन्नो यदि प्रभो ।
प्रार्थयामि प्रपन्नाहं निःशेषं वक्तुमर्हसि ॥ इत्यादि ।

End.

अमृतेश्रस्य देवस्य मृत्युजिदभैरवस्य तु ।
परापरविभेदं च यो विन्दत्यस्य सर्वश्रः ॥
सोऽचिरादमृतं — — — — — ज्ञात्र संशयः ।
.. .. ..
.. .. ..
न देयं पापश्रीलानां क्रोधिनां कामिनां तथा ॥

ददाति यदि मोहेन स्नेहेन धनलिप्सया ।

शक्नोति नरकं घोरमित्याह्वा पारमेस्वरौ ॥

— — — — शस्यपालनात् सिद्धिमाप्नुयात् ।

पालनाच्च भवेद्देवि मृत्युजित् परमेश्वरः ॥

Colophon.

इति मृत्युजिदसृतीशविधाने मन्त्रमाहात्म्य — — — — पटलः ।

समाप्तमिदं मृत्युजिदसृतीशविधानं सम्पूर्णमिति शुभम् । संवत् ३२० ।

विषयः ।

इ० तन्वावताराधिकारः । १ ।

इ० मन्त्रोद्धारविधिः । २ ।

इ० यज्ञनाधिकारः । ३ ।

इ० वीक्षाधिकारः । ४ ।

इ० अभिषेकसाधनाधिकारः । ५ ।

इ० मूलाधिकारः । ६ ।

इ० मूला + नाधिकारः । ७ ।

इ० कालवचनः । ८ ।

इ० सदाशिवनाधिकारः । ९ ।

इ० दक्षिणचक्राधिकारः । १० ।

इ० उत्तरतन्वाधिकारः । ११ ।

इ० कुलाम्रायाधिकारः । १२ ।

इ० सर्वविद्याधिकारः । १३ ।

इ० सर्वाधिकारः । १४ ।

इ० १५ ।

इ० व्यास्यधिकारः । १६ ।

इ० पञ्चाधिकारः । १७ ।

इ० व्याकर्षणाधिकारः । १८ ।

इ० १९ ।

इ० राजरत्नाधिकारः । २० ।

इ० इन्द्रपाताकाधिकारः । २१ ।

३० जीवाकर्ष + वृधिकारः । २२ ।

३० मन्त्रविचारवर्णनः । २३ ।

३० मन्त्रमाहात्म्य — — २४ ।

(१०७६ । ग ।) रघुवंशटीका . (शोभनाभिधा) By श्रीगर्भ . 10 x 11 inches. Folia, 94. Lines, 5 on a page. Extent, 1,410 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

वागर्थोवित्यादि । वाक् च अर्थश्च वागर्थः । अज्ञादन्तमिति अर्थ-
शब्दस्यैव पूर्वनिपाते प्राप्ते धर्मादिषूभयमिति वचनादुभयं भवति ॥
इत्यादि ।

End. वाचलिङ्गं मतं तुय्यं मन्दयोरपि सुन्दरमिति + + + । ८२ ।

Colophon. इति वैद्यकश्रीगर्भकृतायां शोभनाभिधानायां प्रथमः सर्गः ॥

इति रघुवंशटीकायां शोभनाभिधानायां षष्ठः सर्गः समाप्तः ।

(१६३३ । क ।) रत्नकरखण्डिका . By द्रोण . 10 x 1½ inches. Folia, 200. Lines, 5 on a page. Extent, 2,500 ślokas. Character. Nāgara. Date, Samvat, 1189. Appearance, very old. Verse. Correct.

Beginning. + + + + +

प्रथम्य शिरसा विष्णुं सारदा + + + + + ।

लिखति वाजसनेय + + + + + क्रियाविधानं वक्ष्यामः ॥ इत्यादि ।

End. ऋत्तसंयोगात् पादयो — — कारणं ।

एकादशपदासेषु — — — — ॥

— — — — द्रोणेनाकारि यत्नतः ॥

Colophon. इति द्रोणविरचितो रत्नकरखण्डिकानामस्मृतिप्रसूचयः समाप्तः ॥

ॐ स्वस्ति—संवत्—११८९ वैशाख शुद्धि — — — —

विषयः । धर्मेशास्त्रम् । (जीर्णत्वात् कौटदृष्टपत्रावलीत्वाच्च नास्य सम्यक् विवरणं
ग्रहीतुमलम् ।)

(१०७६ । ख ।) रूपसाधनम् . By सुभूतिचन्द्र . $10 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 96. Lines, 6 on a page. Extent, 2,160 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमो वागौश्वराय ।
नत्वा शिवं विधुविरिञ्चिकरीन्द्रवक्त्रं
वागौश्वरीं गुह्यपदं जनकं कविञ्च ।
चेतः शिशोर्जङ्घजान्तकजायु दिव्यं
श्रीरूपसाधनवरं विमलं प्रवक्ष्ये ॥

* मैनाक इत्यादि । पातु रत्ततु कौश्वरी मुनिः सर्वकारेण सर्वपदार्थानां
यथावद्बोधनात्मनां मुनिः । अथवा अकथ्यकथने मौनयोगान्मुनि-
भगवान् सम्यक्सम्बुद्धः ॥ कथम्भूतः । शाक्यः शाक्येषु भवः शाक्यः ।
अथवा शाक्यस्यापत्यं पौत्रादिकं शाक्यः । इत्यादि ।

End.

उक्तार्थेत्यादि । उन् लोपः । अकारेण सन्धिः । मनस् शब्दरूपसाधनं ।
६२ ॥ हकारलकारान्तान्यप्रसिद्धानि ॥

Colophon.

इति सुभूतिचन्द्रमहाकवेर्विरचिते सुप्रकरणे नृपसककाण्डानि द्विती-
यानि परिच्छेदानि समाप्तानि ॥ (?)

विषयः । सुवन्तरत्नाकरनामकस्य व्याकरणशास्त्रस्य व्याख्यानम् ।

(१३७६ । छ ।) शिवधर्मः (शान्त्यध्यायमात्रम्) . 10×1 inches. Folia, 20. Lines, 5 on a page. Extent, 250 ślokaś. Character, Newārī. Date, Newār Era, 522. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।

नन्दिकेश्वर उवाच ।

अतः परमिदं शुद्धं रुद्रोद्गीतमष्टोदयम् ।
महाविघ्नप्रशमनं महाशान्तिकरं शुभम् ॥
अकालमृत्युशमनं सर्वव्याधिनिवारणम् ।
परचक्रप्रशमनं सदाविजयवर्द्धनम् ॥
सर्वदेव — — समभौष्टुकफलप्रदम् ।
सर्वशान्त्यधिका — — शाश्वतम् ॥ इत्यादि ।

- End.** शान्त्यध्यायमिवं पुण्यं न देयं यस्य कस्यचित् ।
शिवभक्ताय दातव्यं शिवेन कथितं पुरा ॥
- Colophon.** इति शिवधर्मशास्त्रे नन्दिकेश्वरप्रोक्तशान्त्यध्यायः समाप्तः । संवत् ५२२
भाद्रपदशुक्लद्वितीयायां ।
- विषयः ।** दुष्टग्रहादीनां शान्तिविधायकविधिदेवतास्तवसङ्ग्रहः ।

(१३२० । ग ।) श्रीदत्तपद्धतिः . 10×1 inches. Folia, 132. Lines, 5 on a page. Extent, 2,640 ślokaś. Character, Maithilī. Date, Lakṣmaṇa Era, 299. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

- Beginning.** ॐ तस्मै नमस्ते शशिमध्यागाय ।
सम्यक् तातनगेश्वराद् बहुगुणाद् वैशेषिकान्वितिकौ-
वेदव्याकरणान्यधौत्य निखिलं काव्यादिकं व्योतिषम् ।
दातुः संसदि सम्मतो नरपतेः श्रीदेवसिंहस्य स
श्रीदत्तो वितनोति पद्धतिमिमांसेकाग्रिदानोचिताम् ॥
तत्र परम्परागतपरप्रदत्तक्रयजयकुचीदक्षिणैवावाणिजादिन्यायार्जित-
धनस्य निषिद्धेतिरे काले देशे च वंशविद्यावृत्तिविशुद्धसत्पात्रे अद्वया
प्रतिपदनमिहामुत्र च श्रेयसे भवति । इत्यादि ।
- End.** तुलापुरुषमहादाने यत्नमानतुल्यैका संख्या सुवर्णस्य हिरण्यगर्भोऽपि चाष्ट-
चत्वारिंशदङ्गुलविस्तारद्वयसम्यक्तुलोऽप्ययमृहनिर्वाहिका परं सुवर्ण-
स्यैका संख्येति + + + + मत्र न लिखितं । + + अरण्यपद्धतौ
सुप्रपक्षितमेवास्माभि + + + + + ।
पुराणपौराणिकवादवेदनबन्धबद्धसूतिशास्त्रदृष्ट्या ।
प्रकाशितं + + + + + मिष्टमदो बुधा बुद्धिपथं नयध्वम् ॥
- Colophon.** इति महामहोपाध्यायमिश्रश्रीनगेश्वरात्मजावसथिक + + + +
+ ध्यायश्रीश्रीदत्तपद्धतावेकाग्रिविधिमहादानविधानं पूर्णं । समाप्तोऽयं
ग्रन्थः । शुभमस्तु । लघं २९९ पौष शुदि ९ चन्ने महोपाध्यायश्रीनर
- - - - महानुभावानामनुज्ञामवाप्य खरारायां वासम.साह्य
श्रीधनेश्वरेण लिखितेयं पुस्तौति ।
- विषयः ।** धर्मशास्त्रम् ।

(१११४ | क |) सिद्धसारसंहिता . By रविगुप्त . $8 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 97. Lines, 5 on a page. Extent, 1,212 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, very old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

सर्वं प्रणम्य सर्वज्ञं दुर्गगुप्तस्य मूनुना ।

संहिता सिद्धसारेयं रविगुप्तेन वक्ष्यते ।

आयुर्वेदोदधि + + मशक्ता येऽल्पमेधसः ।

तेषामियं प्रताराय विहिता तन्वया दृढा ॥

ब्रह्मा प्रोवाच यं स्वर्गं वेदसायुर्निबन्धनम् ।

श्रित्येभ्यः कथयामास काशिराजाय तं क्रमात् ॥

तस्यानुगानिशालाक्षं कायभूतचिकित्सितं ।

शल्यो गदवयोवाले रक्षा + + विवर्तनं । (?)

पुरुषा व्याध्यधिष्ठानं मद्याभूतगुणात्मकं ।

शरीरमानसाः सन्तु सद्गजा व्याधयो मताः ॥

शरीरा + कुष्ठान्धाः क्रोधाद्या मानसाः स्मृताः ॥ इत्यादि ।

End.

बुद्धिमेधा स्मृतिकरं सन्नस्याग्नेश्च दीपनं । (?) इति श्रुतिः ।

(अतः परं खण्डिता ।)

विषयः । चिकित्साशास्त्रम् ।

(१३६३ | ठ |) सिद्धान्तसारपद्धतिः . By भोजदेव . $10 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 71. Lines, 6 on a page. Extent, 1,384 ślokaś. Character, Newārī. Date, Newār Era, 187. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।

यमासाद्य निवर्त्तन्ते विकल्पाः सुखदुःखयोः ।

- - - - - ॥

- - - - - विधिं तथा ।

पवित्रारोहणार्थेव प्रतिष्ठाप्य - - - ॥ इत्यादि ।

End.

तेषां क्रमेण नित्यादिकर्मस्मरणपद्धतिः ।

भवाध्यमुत्तितौर्ध्वा - - नोरिव निर्मिता ॥

यद् विप्रकीर्णं — — — स्फुटार्थं

नित्यादिकर्म — — — ।

तत् संगतञ्च लघुवाप्यपरिस्फुटञ्च

श्रीभोजदेवजगतौपतिनाम्न धायि ॥

Colophon. इति महाराजाधिराजश्रीभोजदेवविरचितायां सिद्धान्तसारपद्धतौ जीर्णा-
द्वारविधिः समाप्तः । संवत् १८७ कार्तिकशुक्लदिवातृतीयायां
भौमदिने लिखितमिति । शुभमस्तु ।

विषयः । इति सूर्यपूजाविधिः ।

इति महाराजाधिराजश्रीभोजदेवविरचितायां सिद्धान्तपद्धतौ नित्यकर्म-
विधिः समाप्तः ।

इति मुद्रालक्षणं समाप्तम् ।

इति प्रायश्चित्तविधिः ।

इति दीक्षाविधिः ।

इति साधकाभिषेकः ।

इति आचार्याभिषेकविधिः ।

इति पादप्रतिष्ठाविधिः ।

इति लिङ्गप्रतिष्ठाविधिः ।

इति द्वारप्रतिष्ठाविधिः ।

इति छत्रप्रतिष्ठाविधिः ।

इति ध्वजप्रतिष्ठाविधिः ।

इति जीर्णोद्धारविधिः ।

(७७२ । घ ।) सुगतिषोपानम् . By गणेश्वर . 10×1½ inches. Folia,
90. Lines, 5 on a page. Extent, 1,800 ślokaś. Character, Maithilā. Date,
Lakṣmaṇa Era, 224. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो नारायणाय ।

वेदस्मृतिपुराणादि दृष्ट्वा लोकहितैषिणा ।

कृतं सुगतिषोपानं श्रीगणेश्वरमन्त्रिणा ॥

गङ्गास्मरणं नरकागम + + + ति कौर्त्तनं सर्वपापविमुक्तिपूर्वक-
रुद्रलोकगमनफलं जन्मवयार्जितपापक्षयफलं वा ॥ इत्यादि ।

End. वैश्वदेववर्च्यनन्तरञ्च सप्त प्रश्न + + + + + + + +
+ + + ज्ञातिभिः सह स्वयं भुञ्जीत ॥

Colophon. इति सप्तत्रिंशद्विंशतिविंशतिहस्तकुरदेवादित्यमहामत्त + +
+ + + + + महाराजाधिराजश्रीगणेश्वरकृतं सुगतिषोपान-
पुस्तकमिदं समाप्तं । शुभमस्तु लिखितमिदं + + + + +
+ नेपालराज्यावस्थितश्रीललितपत्तने ठक्कुरश्रीमतिशम्भुणा लिखितं ।
वर्षं २२४ आश्विन वदि + + + + + ।

यत्कर्म कुर्वतो नाम जुगुप्सा मेति पुत्रक ।

तत्कर्त्तव्यमशक्नुन यन्न गोप्यं महाजनैः ॥

विषयः । धर्म्मशास्त्रम् ।

(११६५ । क ।) सूर्यसिद्धान्तभाष्यम् . By चण्डेश्वर . 1 1/2 inches.
Folia, 224 (leaves 1 to 10 missing). Lines, 5 on a page. दि . ent, 3,920
glokas. Character, Maithila. Date, Lakṣmaṇa Era, 392. तः Appearance,
fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. (१म पत्रात् १० म पत्राणि न सन्ति अतो विंशपत्रे प्रारब्धश्च द्वितीया-
ध्यायश्च प्रारम्भवाक्यं लिखितम् ।)

अदृश्यरूपाः कालस्य मूर्त्तयो भगवताश्रिताः ।

श्रीमन्मन्दोच्चपाताख्या ग्रहाणां गतिहेतवः ॥

रवीन्दोः समं मन्दोच्चाख्यौ न्यूनाधिकारिणौ । भोमादीनामपि मन्दो-
च्चाख्याः प्राग्गतयः न्यूनाधिकारिण्यः । इत्यादि ।

End. एतत्तु सर्वमाख्यातं रहस्यं परमाद्भुतम् ।

ब्रह्मे तत्परमं पुण्यं सर्वपापप्रणाशनम् ॥

दिव्यं चतुर्ग्रहचार्त्तां चरितं ज्ञानमुत्तमम् ।

विद्यायाकाङ्क्षलोके — — — प्राप्नोति शाश्वतम् ॥

इत्युक्त्वा मयमामन्त्रं सम्यक् तेनाभिपूजितः ।

दिव्यमाचक्रमेऽर्कांशं प्रविशदन्तमण्डलम् ॥ ?

मयोऽथ दिव्यं तज्ज्ञानं ज्ञात्वा साक्षाद् विवस्वतः ।

कृतकृत्यमिवात्मानं मेने निर्धूतकल्मषः ।

ज्ञात्वा तसृषयश्चाथ सूर्यास्तुब्धवरं मयम् ।

परिवव्रुसपेत्थ — — पप्रच्छुरादरात् ॥

स तेभ्यः प्रददौ प्रीतो ग्रन्थाणां चरितं महत् ।

अत्यदुमुततमं लोके रहस्यं ब्रह्मसम्मतम् ॥

इति अष्टमः श्लोकः ।

Colophon. इति मैथिलवाजपेयसोमयाजिग्रीवश्वेश्वराचार्यविरचिते सूर्य-
सिद्धान्तभाष्ये पञ्चदशोऽध्यायः । लसं ३६२ फाल्गुन शुदि ७ चन्द्रे रत्न-
पुरनगरे श्रीका + शर्म्मणा लिखितेषा पुस्तौति । ॐ नमो भवाय ।
ॐ गणेशाय ।

विषयः । इति मैथिलवाजपेयसोमयाजिग्रीवश्वेश्वराचार्यविरचिते सूर्यसिद्धान्त-
भाष्ये सप्तमः अध्यायः ।

इ० स्फुटगतिः । २ ।

इ० उपकरणाध्यायः । ३ ।

इ० चन्द्रग्रहणाध्यायः । ४ ।

इ० सूर्यग्रहणाध्यायः । ५ ।

इ० क्षेयकाध्यायः । ६ ।

इ० ग्रहद्वन्द्वाध्यायः । ७ ।

इ० ताराविक्षेपाध्यायः । ८ ।

इ० ग्रहनक्षत्राणामुदयास्तमयाध्यायः । ९ ।

इ० पौर्णमासाशुक्लोन्नतिः (?) १० ।

इ० व्यतीपातयैष्टताध्यायः । ११ ।

इ० गोलाध्यायः । १२ ।

(१६०८ | क |) हरिचरितकाव्यम् . By चतुर्भुज . 14×1 inches. Folia, 87. Lines, 5 on a page. Extent, 1,250 ślokaś. Character, Maithilā. Date, (?). Saka 144+. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो गणेशाय ।

सुरसमूहसमौहितसिद्धये धरणिधारणगोद्विजवृद्धये ।

यदुकुलेऽवततार य एष नः सततमस्तु सुदे मधुसूदनः ॥

सुदिरमैवुरमिन्दु -- -- -- लोभनलोचनम् ।

सुररिपुं तद्विदुष्वलवाससं भजत रासरसोत्सवलासम् ॥

नवरसोल्लसितेऽम्ब सरस्वति त्वमिह मामव काव्यसरस्वति ।

-- -- -- -- -- ॥

विविधधरणिद्वयः स दयालुं योगशयन -- -- -- सुचिरशयालुम् ।

हरिमवबोध कृतस्तवराजः कनकगिरिं सङ्गते न -- -- -- ॥

इत्यादि ।

End.

इत्येवं निजविक्रमेण च मिथोभेदेन च क्वापि यो

भूमेर्भारभरं जहार परमानन्दस्वरूपो हरिः ।

तन्मूर्तिं परिभावयन्नविरतं लीलाञ्च तस्य -- -- --

मुक्तिं क्षिप्रमवाप्नुयां स भगवान् संसारसिन्धो तरिः ॥

Colophon.

इति हरिचरिताख्ये नवसत्काव्यमुख्ये

प्रसरदमृतधारे वर्णितेशावतारे ।

कृतकलुषनिरासे तुष्टवालाविलासे

अधिकदशविस्मयः प्राप्त एषोऽत्र सर्गः ॥

रामोत्तमोऽस्त्यमलमङ्गुलुगैकपुङ्खः

श्रीमान् करञ्ज इति वन्द्यतमो वरेन्दुरासम् ।

यत्र श्रुतिस्मृतिपुराणपदप्रवीणाः

सच्छास्त्रकाव्यनिपुणाः स्र वसन्ति विप्राः ॥

कौर्ण्यः प्रजापतिगुणैः परिपूर्णकामः

श्रीस्वर्णरेणु इति विप्रवरोऽवतौर्ण्यः ।

तं ग्रामसंग्रगणनीयगुणं समग्रं

जग्राह शासनवरं नृपधर्मपालात् ॥

तदन्वयत्तौरसमुद्रचन्द्रो वभूव भुन्दूरिति भूसुरेन्द्रः ।

आर्यै र्य आचार्यवरोऽभिषिक्तः — — सुराणां गुरुणापि — — ॥

त्रयीपरः काश्यपगोत्रभास्करस्तत्पुत्र आचार्यवरो दिवाकरः ।

— — — — — ॥

नित्यानन्दः कवीन्द्रोऽभवदतिविभवः कंसविध्वंसिनोऽंश-

स्तद्वंशस्यावतंसो भृशमकृशयशो भारते यो वभार ।

— — — — —

— — — — — ॥

नानामुनीनां वचनानि सम्यग्-

विचार्य तत्त्वार्थमथाधिगम्य ।

सदा सदाचारपरायणो य-

शक्ते प्रमोदात् स्मृतिकौमुदीञ्च ॥

काश्यामुपास्य भगवद्भूवपादपद्म-

मत्यादरेण सुचिरेण गृह्णानुपेत्य ।

जज्ञे सुतं स निजवंशवतंसमीश-

मीशस्य विश्वविरितं शिवदाससंज्ञम् ॥

— — — — —

— — — — — ।

प्राज्ञो महा — — — —

स्वदारमुष्टोऽज्जनयत् तनूजान् ॥

सश्रीकनारायणमिश्र आढ्यो

मन्त्रौ महान् साधवपाठकोऽथ ।

प्रौढप्रभावोऽनु च भानुशर्मा

श्रीमान् कनीयांस्तु चतुर्भुजोऽभूत् ॥

यस्य — — — जिज्ञायां खर्येन मधुना समम् ।

विलिख्य त्रैपुरं मन्त्रं पिबेदं पट्टमैक्ष्यत ॥

व्याकारेऽप्रतिभः स्मृतावनुपमः साहित्यविद्योत्तमः

घट्टकर्तामसत्तमः कविसभासम्मादना — — — ।

श्रीकृष्णार्पितचेत - सुरवचोवैचित्र्यसद्माननः

श्रीमानेष चतुर्भुजो विजयतां - - - पद्माननः ॥

भागीरथीपरिचरे परमा - - -

श्रीरामकेलिनगरे बहुशृष्टुष्टु ।

सौवर्गवर्गवसताविव जन्मभू - -

श्रीमानसौ पितृकृते वसति स धीमान् ।

वाकारसारमधिगम्य स सन्ध्यादा

ज्येष्ठात् - - - सुविशुद्धबुद्धेः ।

शास्त्रं परं पितु - - - विचिन्त्य काव्यं

धीरोऽकरदुमुदारतरं प्रबन्धम् ॥

शरविधुमनुभिः शकस्य वर्षे परिगणितेऽथ नभस्यशुक्लपत्ते ।

प्रतिपदि शशिवासरे सुपूर्णं हरिश्चरिताङ्गयनव्यकाव्यमेतत् ॥

यावद् वेदो विलसतितराशुगुणजुःसामभेदो

रम्यं रामायण - - - प्रमाणं पुराणम् ।

- - - कविकुलमुवे कल्प्यतां काव्यमेतत् ॥

भट्टाचार्यचतुर्भुजेन रचिते ग्रन्थेऽत्र पौरन्दरे

श्रीगोविन्दपदारविन्दयुगली (?) सौरभ्यविभ्राजिते ।

- - - युगाम्बुराशिग्रशभृत्संख्य - - -

श्रीमान् भानुकरोऽकरोल्लिपिमिमानन्दसन्दोहदाम् ॥

विषयः । क्षीरोदधिप्रधानस्य भगवतो नारायणस्य ब्रह्मादिदेवानामभ्यर्चनया प्रपिब्या
भारमपनेतुं देवकीगर्भे जन्मग्रहणाङ्गीकरणं ततः श्रीकृष्णरूपेणाव-
तीर्णं तेन या या लीलाः कृतास्तासामैकेशो वर्णनम् ।

DESCRIPTION OF THREE MANUSCRIPTS IN GUPTA CHARACTER IN THE DARBAR LIBRARY.

(२७७) निम्नासतत्वसंहिता . Folia, 114. Lines, 6 on a page. Extent, 4,500 çlokas. Date (?). Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।

रिचौक उवाच ।

गतोऽहं पूर्वमाश्रयां पुष्पाणि समिधन्तया ।

अपूर्वं दृष्टमाश्रयं तद् दृष्ट्वा कौतुकान्वितः ॥

अष्टाशीतिसहस्राणि ऋषीणामूर्ध्वरेतसाम् ।

+ + + + + + + + ॥

+ + + + कथय मम पुच्छतः ।

त्वं वेत्ता सर्वशास्त्राणां शैवानाञ्च विशेषतः ।

तेन पुच्छामि भगवन् येन वेत्सि मतङ्ग त्वम् ॥

मतङ्ग उवाच ।

शृणु वत्स समासेन प्रवक्ष्यामि तवाखिलम् ।

नेमिसे वचमानेस्तु श्रुतं + + + ॥

तत्रैव दीक्षितो ब्रह्मा केशवश्च रिचौककः ।

कौतूहलान्विताः सर्वे विस्मयं परमं गताः ॥

परस्परं वदन्त्येव सर्वशास्त्रविशारदाः ।

कथं वीक्षा प्रपद्येत मुक्ता वेदोक्तमागमम् ।

न हि वेदात् परश्चान्यद् योगी + + ॥

सांख्ययोगश्च वेत्तासौ कथं विष्णुश्च दीक्षितः ।

+ + + + + + + + ॥

निश्वासमुखमूलसूत्रद्वयवाच ।

आसद्देवदेवेश दीक्षा निर्व्याखगामिनौ ।

शिवतत्त्वं परश्चैव यं विदित्वा मृतौ भवेत् ॥ इत्यादि ।

Colophons.

- ६ पत्रे,—इति निश्वासमुखतत्त्वसंहितायां लौकिकधर्म प्रथमः पटलः । श्लोकशतं समाश्रित्यधिकम् ।
- ९ ,, इति निश्वासमुखतत्त्वसंहितायां लौकिके द्वितीयः पटलः । श्लो १२२ ।
- १५ ,, इति निश्वासमुखतत्त्वसंहितायां लौकिके तृतीयः पटलः । श्लोक १९७ ।
- १८ ,, इति निश्वासमुखतत्त्वसंहितायां चतुर्थः पटलः । श्लोकशतं समाश्रित्योत्तरं । चतुःश्लोकाः लौ ६४३ ।
- १९ ,, इति निश्वासतत्त्वसंहितायां मूलसूत्रे प्रथमः पटलः । श्लो २३ ।
- १९ ,, इति ० द्वितीयः पटलः । १३ ।
- २० ,, इति मूलसूत्रे तृतीयः पटलः । श्लोक १७ ।
- २० ,, इति मूलसूत्रे चतुर्थः पटलः । श्लोक १८ ।
- २१ ,, इति मूलसूत्रे पञ्चमः पटलः । श्लोक २५ ।
- २२ ,, इति मूलसूत्रे षष्ठः पटलः । श्लो (२) ५ ।
- २२ ,, इति मूलसूत्रे सप्तमः पटलः । श्लो २० ।
- २३ ,, इति मूलसूत्रे अष्टमः पटलः । श्लो २० ।
- २४ ,, इति निश्वासतत्त्वसंहितायामुत्तरसूत्रे प्रथमः पटलः । श्लो ४१ ।
- २५ ,, उत्तरसूत्रे द्वितीयः पटलः । श्लोक ४१ ।
- २६ ,, उत्तरसूत्रे तृतीयः पटलः । श्लो २४ ।
- २७ ,, उत्तरसूत्रे चतुर्थः पटलः ।
- २८ ,, उत्तरसूत्रे पञ्चमः पटलः । श्लो ५२ ।
- सूत्रोत्तरश्लोक २०८ समाप्तश्च ।

- ३२ पत्रे,—इति निश्चासतत्त्वसंहितायां नयसूत्रे यासप्रकरणं प्रथमः
पटलः । श्लो १३० ।
- ३५ ,, नयसूत्रे प्रकृतिविचारे द्वितीयः पटलः । १०२ ।
- ३७ ,, इति निश्चासतत्त्वसंहितायां नयसूत्रे रूपविचारस्तृतीय
पटलः । श्लो ७७ ।
- ४१ ,, इति निश्चासतत्त्वसंहितायां नयसूत्रे परमासुतषड्भाव-
विचारः चतुर्थः पटलः । श्लो ४६६ ।
श्रौतसूत्रत्रय समाप्तः ।
- ४५ ,, इति निश्चासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे प्रथमः पटलः ।
श्लोक ।
- ४८ ,, इति गुह्यसूत्रे द्वितीयः पटलः । श्लो १३० ।
- ५१ ,, इति गुह्यसूत्रे सर्वसिद्धिमन्दाहस्तृतीयः पटलः ।
श्लो ११२ ।
- ५४ ,, इति गुह्यसूत्रे चतुर्थपटलः । लो १३३ ।
- ५७ ,, इति गुह्यसूत्रे पञ्चमः पटलः । श्लो ११२ ।
- ६१ ,, इति गुह्यसूत्रे षष्ठपटलः । श्लो १४० ।
- ६६ ,, इति गुह्यसूत्रे सप्तमः पटलः । श्लोक २६२ ।
- ७२ ,, इति गुह्यसूत्रे प्रक्रियायोगपटलः । १४६ ।
- ८० ,, इति निश्चासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे नवमः पटलः ।
श्लोकशतद्वयनवत्यधिक ।
- ८२ ,, इति निश्चासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे दशमः पटलः ।
श्लोकशतभेकादशोत्तरम् ।
- ८७ ,, इति निश्चासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे एकादशमः पटलः ।
- ८९ ,, इति निश्चासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे मातृकाप्रस्तावो
द्वादशमः पटलः । श्लोका एकून षष्टि ।
- ९३ ,, इति निश्चासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे ब्रह्मोद्धारः त्रयो-
दशमः पटलः । श्लो १८६ ।
- ९६ ,, सद्विज्ञातस्य कल्पः समाप्तः ।

- १०० पत्रे,—अघोरस्य कल्पः समाप्तः ।
 १०१ ,, इत्येव तत्पुरुषस्य कल्पः ।
 १०२ ,, तत्पुरुषस्य द्वितीयकल्पः ।
 १०३ ,, इति निशासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे पञ्चानां परित्राणं
 पटलः । श्लोकानि सप्तानि त्रीणि पञ्चोनषष्ट्यधिकानि ।
 १०८ ,, कवचोद्धारः पटलः ।
 ११० ,, इति निशासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे पञ्चदशमः पटलः ।
 श्लोका द्वादश ।
 ११२ ,, इति निशासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे रेतविद्याविधान-
 पटलः षोडशमः । श्लोक द्वाषष्टिः सार्द्धः ।
 ११३ ,, इति निशासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रे वीजाशिवस्युक्तः
 + + पटलः । श्लोका ८१ ।
 ११४ ,, इति निशासतत्त्वसंहितायां गुह्यसूत्रेऽष्टाद + + त्रिंशत्
 + + + + सहस्रचतुष्टयं श्लोकं शतानि पञ्च च ॥

(१६४७) लङ्कावतारः. Folia, 24. Lines, 6 on a page. Extent,
 522 glokas. Date, Newār Era, 28.

Beginning. समापतिं नमस्कृत्वा + + + + ।

वक्ष्यामि भो स्त्रिरात्रौणां तन्मि शृण्वन्तु साधवः ॥

× × × × × × ×

ब्रह्मघ्नानां कृतघ्नानां रोगघ्नानां (?) पापकर्म्मिणां ।

जायन्ते सर्वथा साध्या अन्येघ्नान्तु तथैतरा ॥

निदानमेतद्विद्विष्टन्तव राजा विभीषण ॥ इत्यादि ।

End. सम्बत् २८ (आक्षराण्यङ्कानि ।) कार्तिककृष्णदिवायुभ्याम् ।

विषयः । चिकित्साशास्त्रं आरोग्यार्थशान्तिस्वस्थ्यपनादिसहितम् ।

(२२६ ।) स्कन्दपुराणम् . Folia, 247, Lines, 5 to 7 on a page.
Incomplete. Leaves are not in order.

Beginning: प्रथमपत्रस्थः कश्चित् श्लोकः ।

तीर्थसंग्रहनाथीयं पीठमास्यां कृताह्निकाः ।

पीठाणिकाः संप्रश्रन्तः मृतं सत्यपरायणम् ॥

पुष्पिकाः ;— स्कन्दपुराणे नन्दिकेश्वरमहाभाग्यं आदितप्रभृतिराज्ञायाश्च चतुर्विंशत् ।

श्लोकास्तत्वेन ८१५ (?)

” अन्धकनन्दियुद्धे अध्यायः (३८) स्कन्दपुराणोक्तप्रदानिक ।

” अन्धक तपः प्रयागे अध्यायः ।

६३ पत्रे,— ” नरकवर्णने तपो नाम ।

” नरकवर्णने वैतरणी नाम ।

६८ ” ” रौरवं नाम नरकवर्णनेऽध्यायः ।

६९ ” ” नरकवर्णने महारौरवं नाम ।

” नरकवर्णने तपोतिथिं ।

७२ ” ” नरकवर्णने कुम्भीपाकं नाम अग्निपत्रं नाम ।

७८ ” ” नारकीयमोक्षये । ४३ ।

” देव्यावरप्रदानं नाम । ४५ ।

” संसारातिवर्णनं नाम । (४५)

” वाराणसी + + कारणः । ४७ ।

८४ ” ” देव्यावरप्रदाने । ४ (८) (?)

८५ ” ” सोमनन्दिदेव्योर्वरप्रदाने । ४ (९) (?)

आदितः प्रभृति एकत्वेन श्लोकसहस्रत्रयम् ।

स्कन्दपुराणे कौशिक्यभिषेकः । ११०१

” कौशिक्यशपः । ११५ ।

” शुम्भनिशुम्भचैन्यवर्णनम् ।

१०१ ” ” देवासुरसङ्ग्रामे शुम्भनिशुम्भाभिजाय (?) (१२०)

१०७ ” ” शुम्भनिशुम्भसङ्ग्रामे देवीयुद्धजयः ।

१११ पञ्च,—स्कन्दपुराणे महिषासुरवधः ।

११२ ।

११३ ।

११५ ।

११६ ।

” ध्यानविधौ (प्रथ) मोऽध्यायः । १२२ ।

१२० ।

१२१ ” ” ध्यानविधौ द्वितीयः अध्यायः । १२३ ।

” ध्यानविधौ तृतीयः अध्यायः । १२५ ।

” ध्यानविधौ चतुर्थः । १२७ ।

” ध्यानविधौ पञ्चमः अध्यायः । १२९ ।

” अन्धकवरप्रदानो नामाध्यायः । १३० ।

” हिरण्याक्षनिर्याने अध्यायः । १३३ ।

” षूङ्गवररोऽध्यायः । (?) १३४ ।

” सेवासुरसङ्गमाध्यायः । १३५ ।

” युद्धलाभः । १३७ ।

१३५ ” ” असुरप्राप्तनोऽध्यायः ।

१३६ ” ” युद्धे अध्यायः ।

” युद्धे अध्यायः । १४० ।

” अध्याय १४१ युद्ध ।

” युद्धे अध्यायः । १४२ ।

१४२ ” ” वरुणालयसमरे अध्यायः । १४३ ।

” युद्धे अध्यायः । १४४ ।

” युद्धे अध्यायः । १४५ ।

१४४ ” ” युद्धे अध्यायः । १४६ ।

” युद्धे अध्यायः । १४७ ।

१४८ ” ” युद्धे अध्यायः । १४८ ।

” युद्धे अध्यायः ।

१४८(?) पत्र, — स्कन्दपुराणे यमलोकाभिगमने अध्यायः । १५० ।

१५० ,, ,, राज्यवर्णनो नाम अध्यायः । १५१ ।

१५१ ,, ,, ब्राह्मण + + अध्यायः । १५२ ।

,, गय (?) गमने अध्यायः । १५४ ।

१५५ ,, ,, सागरप्रवेशे अध्यायः । १५५ ।

१५७ ,, ,, किङ्करादेशे अध्यायः । १५५ ।

१५८ ,, ,, किङ्करयुद्धे अध्यायः । १५६ ।

१५९ ,, ,, असुरसन्देशने अध्यायः । १५६ ।

,, वराहयुद्धे अध्यायः । १५८ ।

,, विप्रचित्तिपातने । १५९ ।

,, वराहाध्यायने अध्यायः । १६० ।

,, + + + क्षेपणे अध्यायः । १६१ ।

१६५ ,, ,, द्विरण्वधे । १६२ ।

,, दुकक्षत्वे अध्यायः । (?) १६३ ।

१६७ ।

१६८ ,, ,, वराहरूपसंहारे अध्यायः । १६४ ।

१६९ ,, ,, वराहोत्सवे अध्यायः । १६ + ।

१७१ ।

१७२ ।

१७३ ।

१७४ ।

१७५ ,, ,, मन्दरारोहणे । १६६ ।

१८१ ,, ,, असृतमयने नीलकण्ठोपाख्याने महादेवस्तोत्राध्यायः ।
१६७ ।

१८२ ,, ,, असृतमयने युद्धे । १६८ ।

१८३ ।

१८४ ।

१८५ ।

१८७ पत्रे,—स्तुतपुराणे चामरे अध्यायः । १६६ ।

१८८ ।

१८९ ।

” यातुधानाख्याने अध्यायः । १७२ ।

” + + अध्यायः । १७३ ।

” जमदग्निवरप्रदानो अध्यायः । १७४ ।

१८४ ।

१८५ ।

१८६ ” ” हरिश्चन्द्रपुरवर्णनाध्यायः । १७५ ।

१८७ ।

१८८ ” ” नाम (१) माहात्म्ये अध्यायः । १७६ ।

२०२ ” ” गङ्गावतरे अध्यायः । १७७ ।

२०४ ” ” गङ्गावतरणे अध्यायः । १७८ ।

” अध्यायः । १७९ ।

” रणोद्योगः । १८० ।

” अन्धकपुङ्गे मन्दरवर्णनं अध्यायः । १८१ ।

२११ ” ” अन्धकमयने शूद्ररचनाध्यायः । १८२ ।

२११ ” ” गणपुङ्गे अध्यायः । १८३ ।

२१२ ” ” गणपुङ्गे । १८४ ।

” गणपुङ्गे । १८४ ।

२१४ ” ” गणपुङ्गे । १८५ ।

२१५ ” ” गणपुङ्गे । १८६ ।

२१६ ” ” जाम्बवधे । १८७ ।

२१७ ” ” गणपुङ्गे । १८८ ।

२१७ ” ” गणपुङ्गे । १८९ ।

२१८ ” ” गणपुङ्गे अध्यायः । १९० ।

२१९ ” ” गणपुङ्गे अध्यायः । १९१ ।

२२० ” ” गण + + अध्यायः । १९२ ।

स्कन्दपुराणे गणपुष्टे अध्यायः । १८३ ।

३२० पत्रे,— ,, गणपुष्टे अध्यायः । १८४ ।

३२० ,, स्क (न्दपुराणे ग) णपुष्टे अध्यायः । १८७ ।

स्कन्दपुराणे गणपुष्टे अन्वकने + + । १८८ ।

३२७ ,, ,, गणपुष्टेऽसुरशापे अध्यायः । १८९ ।

,, युद्धभूमिवर्णने । २०२ ।

,, अन्वकविजये । २०३ ।

३३४ ,, ,, गणपुष्टेऽन्वकमयने अन्वकमयनं समाप्तं ब्रह्मणाः स्तवः ।
२०४ ।

३३५ ,, ,, अन्वकवधः ।

,, भूमिजापुत्रवर्णने अध्यायः । २०७ ।

,, तद्विवाहे ब्राह्मणामन्त्रण । २०८ ।

३४१ ,, ,, तरुपुत्रप्रज्ञयो विप्रामन्त्रणं समाप्तं अध्यायः । २०९ ।

३४२ ।

३४४ ,, ,, अशोकतरुपुत्रप्रज्ञयो समाप्तं अशोकतरुपुत्रप्रज्ञयाश्च अध्यायः ।
२१० ।

३४५ ।

३४८ ,, ,, स्कन्दाभिषेकानुवाते । २११ ।

३५१ ,, ,, सेतोपव्याभिषेके (?) अध्यायः । २१२ ।

३५२ ।

३५३ ,, ,, + + + पे अध्यायः । २१३ ।

३५४ ।

३५७ ,, ,, श्वेतवरप्रदाने अध्यायः । २१४ ।

,, + + वर्णने अध्यायः । २१५ ।

३६४ ,, ,, त्रिपुरवधे अध्यायः । २१६ ।

,, त्रिपुरवधे सुरवर्णनं अध्यायः । २१७ ।

,, त्रिपुरवधे समाप्तं त्रिपुरवधेति अध्यायः । २१८ ।

,, प्रह्लादचरित्रे अध्यायः । २२० ।

- स्कन्दपुराणे योगविधौ पञ्चमः अध्यायः । २२६ ।
 ” योगविधौ षष्ठः ।
 २८४(?)पञ्च,— ” योगविधौ नवमः ।
 ” काष्ठकूटासाहाभार्यं नाम । (२४०) ।
 ” सगरोत्पत्तिः अध्यायः । २६८ ।
 ३०३ ” ” सहोदरसंवादे । २६९ ।
 ” वाराणस्यावलोकने जैगीषव्यधनः पञ्चचूडानां वरप्रदानं
 नामाध्यायः । २७८ ।
 ३२७ ” ” सतो प्रवेश अध्यायः ।
 ३३० ” ” सुकोशवरप्रदाने ।
 ३३८ ” ” उपमन्युवरप्रदानः ।
 ” वत्सयज्ञप्रमयने । (३२९) ।
 आवितः प्रभृति सर्वतत्त्वेन (८(?)५४) ।
 स्कन्दपुराणे दत्तशापानुकीर्तनं नाम । ३(?)४३ ।
 ” ईश्वरार्चनविधिः ।

DESCRIPTION OF SOME RARE PAPER MANUSCRIPTS
IN THE DARBAR LIBRARY.

—.....—

(१४१८) अमृतोदयनाटकम् . By गोकुलनाथ . 10×5 inches.
Folia, 30. Lines, 10 on a page. Extent, 900 ślokas. Character, Nāgarā.
Date, Samvat, 1848. Appearance, new. Prose and verse. Generally
correct.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ब्रह्माष्टविन्दुगणवर्णवारिवाह
वपुश्च सुवृश्चि निषिञ्चि जीवनश्च ।
चष्टं त्वया सु(?) परदृष्टिविलोपकष्टं
निर्भीष्टुमर्हति तवैव विवेकविद्यात् ॥

अपिच । असकृदुपरमद्भिरङ्गभेदेनैतदगणनिःक्रमणाद् विविक्तरङ्गः ।
अविदितमुखसन्धिरामुखान्तो निगमकवेक्ष्यत रूपकप्रबन्धः ॥

किञ्च । न दहति समरान्वयं न पादात्
प्रभवति नाप्यलिकादुदेति चक्षुः ।
न च किमपि शृणोति नेत्रवर्गो
मम कथमस्तु तव स्तवेऽधिकारः ॥

नान्यन्तं सूत्रधारः ।

निर्वर्त्तित एष प्रत्याहरणावतारणादिभिरङ्गैरुपवृंहितः पूर्व्वरङ्गः ।
साध्यतमवसरो गुरोर्गोकुलनाथस्य गिरां प्रबन्धमभिनेतुमुपनतश्चाद्यो
प्रशान्तपरिजनोपप्लवः शिशिरमासः । इहहि — — — — —
परिक्रम्य । अयमहं भोः क्षेत्रज्ञनगरवासी मूलमस्मि सर्व्वस्थारम्भस्य रागो नाम
कामरूपो नटः । तस्य समामृतोदयं नाम नाटकमभिनिनीषतः
पूर्व्वपरिपृष्टीताभोगभूमिकापरिहारेण विविक्तवेषपरिग्रहसुरीकुर्व्वन्तु
भावसिन्धवाः । इत्यादि ।

End. अपवर्गः । मातरङ्गं पूर्णोऽस्मि । तथापीदमस्तु ।
 संसारात् प्रा + निर्व्वेदं सर्व्वं निर्व्वर्णलिप्सुषा ।
 अवयान्मननाद्धानात् पश्यन्तु पुरुषोत्तमम् ॥

Colophon. इति निष्क्रान्ताः सर्व्वेऽपवर्गप्रतिष्ठा नाम पञ्चमोऽङ्कः समाप्तश्चायं ग्रन्थः ।
 सम्बत् १८४८ ।

विषयः । अवयवस्यत्तिर्नाम प्रथमोऽङ्कः ।
 मननचिद्विर्नाम द्वितीयोऽङ्कः ।
 निदिध्यासनधर्म्मसम्पन्नाम तृतीयोऽङ्कः ।
 यमात्मदर्शनं नाम चतुर्थोऽङ्कः ।
 अपवर्गप्रतिष्ठा नाम पञ्चमोऽङ्कः ।

(१३०६ ।) अरिष्टनवनौतव्याख्या . (श्रीधरा .) By नवनौतनर्त्तनकवि .
 12×2 inches. Folia, 54. Lines, 7 on a page. Extent, 1,114 slokas.
 Character, Newārī. Date, Newār Era, 800. Appearance, fresh. Prose
 and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो विष्णवे ।

अरिष्टनवनौतं यद् होराशास्त्रात् समुद्भूतम् ।
 व्याख्या विरच्यते तस्य श्रीधराख्या मनोहरा ॥
 प्रथमं प्रबन्धारम्भे अभिमतदेवतानां नमस्कृत्य प्रबन्धसंज्ञां कर्तृसंज्ञाश्च
 प्रकाशयति ।

श्रीरङ्गेशं नत्वा होराशास्त्राम्बुधौ न समालोच्य ।

नवनौतनर्त्तनकविरिष्टनवनौतमाजङ्गे ॥

अरिष्टनवनौतं अरिष्टसारं अरिष्टमतिषरणसूचकमशुभं । तथोक्तं वैज-
 यन्त्यां रिष्टारिष्टे शुभाशुभे इति । इत्यादि ।

End. स्वमुक्तेन प्रकारेण बलानि विचार्य रिष्टग्रहस्य बलमधिकं चेद् रिष्ट-
 मस्तीति जानीयात् । रिष्टापवादयस्य बलमधिकं रिष्टिर्नास्तीति ।
 — — — रिष्टमस्यैव ॥

Colophon. इत्यरिष्टनवनौतव्याख्याने रिष्टापवादो नाम षष्ठः परिच्छेदः । शुभमस्तु ।
 संवत् ८०० फाल्गुन शुक्लः षष्ठी । शुधवारः ॥

विषयः । इति० साधारणपरिच्छेदः । १ ।

इति० मात्ररिष्टपरिच्छेदः । २ ।

इति० पितृरिष्टपरिच्छेदः । ३ ।

इति० सर्वरिष्टपरिच्छेदः । ४ ।

इति० सुतारिष्टपरिच्छेदः । ५ ।

इति० अरिष्टापवादः । ६ ।

(१६१७ ।) अश्वमेधनाटकम् . By सुमतिजितामित्र . 16×4½ inches.
Folia, 37. Lines, 9 on a page. Extent, 2,015 ślokaś. Character, Newārī.
Date, Newār Era, 810. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally
correct.

Beginning. श्रीश्रीनृत्पनाथो जयति । श्री गुरवे नमः ।

नान्दीशैतम् । मालवरागे । ज । अ । प । प्राक्काले ।

त्रिभुवननाथकं, ताण्डवदृत्परतं

विद्युवरतिलकमूलेशम् ।

विदितनटवरं, सुपिङ्गजटं

ललितहारसुजगेशम् ॥

दितिसुतनाशककलितरङ्गगतं

त्रिनयनसुपञ्चमुखम् ।

अष्टं द्वेभनिभमण्डकुमुदकुन्दवितं

अभिनयनिपुणमद्वेशम् ॥

पश्यति सुरगणो भवदृत्यं

वलितं नूपुरवललितम् ।

भक्तवरादायकगजचम्बैवचनं

सुललितशङ्कररूपम् ॥

वदति जटातटे शङ्खजलविमलं

सहृदयहृदयहारि ।

सुमतिजितामित्रकृतहरवर्णनं

परिसुखयतु भक्तजनम् ॥

नान्दीश्लोकः ।

- शान्तं चन्द्रबुद्धिदशशततुतः कान्तयालिङ्गिताङ्गो-
 गोरीशो दिव्यमूर्तिर्दनुजकुलरिपुः कुन्दकर्पूरगौरः ।
 स्वच्छन्दं रङ्गसंस्थो नटभवनभवं विमलजालं विधुन्वन्
 नृत्येशः पातु नित्यं जगदखिलमिदं वैवश्वो मङ्गेशः ॥
- सूत्र । आर्यं गुणवति कमलवदने त्वरया हतस्तावदागम्यताम् ।
 नटी । अञ्जवत्त वन्दामि । ह्यश्चि को निश्चयो अनुचिद्विभुति ॥
 सूत्र । आर्यं सकलनृपतिचक्रब्रह्ममणिना श्रीश्रीसुमतिजयजितामित्रमल्लवैवेन
 श्रीश्रीश्रीस्वैष्टवैवताम्रौतिकामनया जैमिनिभारतीक्ताश्वमेधिकाभिनयम-
 भिनेतुमादिष्टोऽस्मि । . . . . . ।
 अयि कमलविलोचने नानावैशादागतभूमिपालकविवरविदग्धजनसामा-
 जिकानाश्च चेतोरञ्जनाय श्रीश्रीसुमतिजयजितामित्रमल्लवैवाक्षया संस्तु-
 तेन जैमिनिभारतीक्ताश्वमेधिकाभिनयमभिनेतुं युधिष्ठिरद्रौपदीकपञ्च
 अह्नीतुमावां शक्यावः ॥ इत्यादि ।
- End. सर्व्व । तपाश्च । ... ।
- Colophon. इति जैमिनिभारतं सम्पूर्णम् ॥
 सुमतिश्रीजितामित्रो मल्लवैवो महीपतिः ।
 युधिष्ठिरस्य यक्षस्य नृत्यारम्भं करोति हि ॥
 श्रीसूर्य्यवंशशतपत्रसहस्ररश्मि-
 नसौभवद्रूपतिकेरवकाननेन्दुः ।
 भक्तापुरे जयति भूपतिरस्थिर-
 भाभिर्विचित्रपदपङ्कजरश्मितश्रीः ॥
 जितामित्रमल्लं गोपालं गोपालः ।
 जितामित्रमल्लः सद्युवं पुनातु ॥
 सम्बत् ८१० पोष सुदि — ॥

(११६१।) अश्ववैद्यकम्. By दीपङ्करः. 8×2½ inches. Folia, 85. Lines, 6 on a page. Extent, 1,419, ślokaś. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

शिवं प्रथमं सर्वज्ञं तज्ज्ञाः किमपि यं विदुः ।
 अश्विं शालिग्रामं वाजिशिखरं कारयेत् ॥
 श्रीनिधानकरो नाम भिषगासीत् परार्थकृत् ।
 कान्तरवासिनौवेद्यंशतुग्धाब्धिचन्द्रमाः ॥
 तस्माद्रागार्थवामज्जन्तुसन्तारकारणम् ।
 अभ्रुज्जानाकरः श्रीमान् बुद्धः बुद्धोदनाशिव ॥
 श्रीमद्वीपङ्करस्तस्य मूर्तुर्गुणतोऽभवत् ।
 दीपङ्करपदाम्भोजरजोरञ्जितमूर्ध्वजः ॥
 तेन सज्जनदासेन गाढमालिङ्गं तुर्जनम् ।
 संक्षेपतस्तुरङ्गाणां लक्ष्यं अचिकित्सितम् ॥
 अध्यायानां नवत्येव श्लोकाः शतत्रयोदशाः ।
 पूर्वशास्त्राणि संहृत्य प्रयोगादुपलक्ष्य च ॥
 तदेतल्लिखितं किञ्चिदात्मनः स्मरणाय तत् ।
 सन्तः धीकर्तुमर्हन्ति परकीर्तिं — — — ॥
 इत्यश्वरूपपादात् नृपतेः कीर्तितं बलम् ।
 तत्र मुख्यतया राजन् वाजिनः शत्रुमर्हनाः ॥ इत्यादि ।

End.

तेले च तिलतेलं स्यात् काले च वदं तथा ॥

निर्घण्टकाध्यायः ।

Colophon. इदं चाश्ववैद्यकशास्त्रं दीपङ्करकृतं समाप्तम् ॥

विषयः । अश्वचिकित्साशास्त्रम् ।

(७६५।) अश्वयुर्वेदः. By गण. 12×4 inches. Folia, 41. Lines, 11 on a page. Extent, 1,353, ślokaś. Character, Nāgarā. Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

प्रथिपत्य धवलतनूमघतिमिरहरं गोपतिहरशशाङ्कम् ।

अश्वायुर्वेदनिधिं महामतिं शालिहोत्रम् ॥

ये शालिहोत्र — — गर्गैस्तु महर्षिभिः पुरा गदिताः

तुरङ्गशास्त्रयोगाः शान्त्यै विकाराणाम् ।

तेषां मध्या + + जनधारतरं ह्यद्वितायमुद्भूतम्

रचितः स्वयं समासेन संग्रहः सिद्धयोगानाम् ॥

धर्मार्थकामसिद्धिर्येषां तुरङ्गैर्भवेत् तथा पूर्वं

कथितं महामतिभिः तथापि वक्ष्ये समुद्देशम् ।

अथैहंस्तगता पृथ्वी श्रीरथैर्विपुलं यशः ।

विजयश्च भवत्यथैरथा हर्म्यविभूषणाः ॥ इत्यादि ।

End.

वृषो निम्बं वृषयो च गुरुचौ कटुका वचा ।

गोमूत्रेण समायुक्तं स्नेहान्नं पित्तमुत्तमम् ॥

काष्ठपिण्डः । (अतः परं खण्डितम् ।)

विषयः । अश्वायुर्वेदे गणकृते सिद्धयोगसंग्रहे अश्वप्रशंसाध्यायः ।

अश्वायुर्वेदे गणकृते सिद्धयोगसंग्रहे श्रावर्त्ताध्यायः ।

इति सर्वोक्तस्तथाध्यायः ।

इति मिश्रको नामाध्यायः ।

अश्वायुर्वेदे गणकृते सिद्धयोगसंग्रहे महाहोषाध्यायः ।

तालुरामलक्षणाः । कुलाध्यायः । वयोज्ञानम् । वर्णाध्यायः । क्षेत्रविभाग-

प्रवेशः । पुण्ड्राध्यायः । व्याधिनिर्द्देशः क्रियासूत्रम् । शुक्लुविधिः ।

लवणविधिः । प्रसामाकविधिः । माष-यव-चणक-गोधूम-मुद्ग-शम-

विधिः । रसविधिनिश्चयः । रसवीर्यविधिः । द्रव्यगुणदोषनिश्चयः ।

खादनविधिः । दशमूलविधिः । महातिक्तकविधिः । शिरौषाद्युद्धत-

विधानम् । पञ्चतकिकघृताविधानम् । तैलविधिः । वृहत्-कटुपिण्डिका-

विधिः । इत्यादि ।

(१५००१) आचारदीपकम्. By गङ्गाविष्णु . 12x4 inches. Folia, 59. Lines, 10 on a page. Extent, 1,622 slokas. Character, Nāgara. Date, Saka Era, 1674. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । निर्विघ्नमस्तु ।

पार्वतीनन्दनं वन्दे गजवक्त्रं चतुर्भुजम् ।
स्मर्यमाणं विघ्नहन्तारं देवं सूर्यकवाहनम् ॥
आचारदीपकं नाम सर्वोच्चं जगद्भूतम् ।
स्वल्पपाठोऽल्पबुद्धिश्च निबध्नामि नृपाक्षया ॥
विद्वद्भिरवलोक्येदं शोधनीयं प्रयत्नतः ।
द्विजातीनां सुकृत्यं हि मुनिसङ्घमतान्वितम् ॥

तत्र दत्तोक्तम् ।

प्रातस्तुत्याय कर्त्तव्यं यद् द्विजेन दिने दिने ।
तत्सर्वं संप्रवक्ष्यामि द्विजानामुपकारकम् ॥ इत्यादि ।

End. आपत्कालेषु विप्रस्य श्रीचाचारं न चिन्तयेत् ।
स्ववशमुदरेत् (?) पश्चात् स्वस्थो धर्म्मं समाचरेत् ॥

देवलः । शास्त्राचम्य (?) शुचित्वं तु न प्रत्यक्षादिसाधनम् ।
शास्त्रं तत् कृतशौचानामाशङ्क्य नैव विद्यते ॥
इति श्री वि० गङ्गाविष्णु० आ० द्रव्यशुद्धिः । ३ ।
आसीद्धर्म्मकराशिः प्रभुरहं सुकुन्दाभिधानो वदान्यो-
ऽप्यर्थिष्व + नयन्नः समरविजयकृत् कौर्त्तिसम्पूतिताग्रः ।
श्रीमान् भूपालचूडामणिविमलपदोऽतिप्रतापानलेन
दग्धारायुजिह्वतोर्वीपतिरमरवरांशावतारो नृपेन्द्रः ॥
तस्यात्मजोऽभृन्पतिप्रधानो-
भृङ्गैतिनामा सुकृती वदान्यः ।
विशृङ्खलेशादिमहोदधरोऽस्य
हम्बीरनामाभवदात्मजायुः ॥

राजा सुखस्तत्सुतोऽभूत् सुलाख्य-
 स्तत् पुत्रो जातः प्रतापाभिधश्च ।
 शौर्यादार्याजान्वितो प्राप्य पुत्रो
 यः स्वर्वासं प्राप्तवान् योवराज्ये ॥
 तत्-पुत्रो दामोदरसंज्ञोऽभूत् भूपालोऽभूद् दयालुः ।
 भूभुक्-कृत्यज्ञोऽस्य सुतोऽभूत् कौन्तर्षा युक्तो दिग्विजयाख्यः ॥
 कामराजदत्तनामकोऽभवत् तदात्मजो
 राज्यसौख्यनिष्पृहश्मादिषंयुतः ।
 तस्य योऽभवत् सुतस्त्रिविक्रमाभिधो नृपः
 शत्रुवर्गनाशकृत् स्ववर्गपालकः सुधीः ॥
 दन्तिस्तियोर्दानदो नीतिकर्ता
 विद्यावन्तो यत्र गर्जन्ति सार्षपाः ।
 कृत्याकृत्यालोचनार्थं निबन्धं
 कर्तुं क्षो मामाश्रितं त्वादिवेश ॥
 विद्वान् गौतमवंशजो द्विजवरः श्रीरामभद्राभिध-
 स्तत्पुत्रो जयदेवनामधरणीदेवोऽभवत् पुण्यवान् ।
 तत्पुत्रोऽल्पमतिर्निबन्धमकरोदाचारदीपाभिधं
 गङ्गाविष्णुरनेक + + मवलोक्यान्नाधरो भूपतेः ॥
 यद्यपि ग्रन्थनिर्माणयोग्यमध्ययनं न मे ।
 तथापि क्षम्यतां प्राज्ञैः सादृशोऽयं नृपाग्रहात् ॥

Colophon. इति श्रीत्रिविक्रमनृपाक्षया गङ्गाविष्णुद्विजविरचित-आचारदीपकग्रन्थः
 समाप्तः ॥

श्रीशके १६७४ ज्येष्ठ शुदि ५ पञ्चमीलिखितमिदं पुस्तकं शिवशर्मा-
 भुवनेशाभ्याम् ।

विषयः । इति० आत्मचिन्तनविधिः ।

„ भूशपुरीषोत्सर्गविधिः ।

„ शोचविधिः ।

„ दन्तधावनविधिः ।

इति० यत्नोपवीतविधानम् ।

- „ दर्भविधिः ।
- „ प्रणवविधिः ।
- „ प्राणायामविधिः ।
- „ स्नानविधिः ।
- „ वस्त्रतिलकविधौ ।
- „ सन्ध्याविधिः ।
- „ अभिवादनविधिः ।
- „ मङ्गलावीक्षणविधिः ।
- „ सामान्यदेवपूजा ।
- „ अध्ययनविधिः ।
- „ योगक्षेमविधिः ।
- „ मध्याह्नस्नानतर्पणविधिः ।
- „ गृहदेवार्चनविधिः ।
- „ वैश्वदेवबलिनित्यग्राहकस्मविधिः ।
- „ भोजनविधिः ।
- „ सायंसन्ध्याहोमादिरात्रिपूर्वार्द्धकृत्यविधिः ।
- „ शयनस्त्रीगमनविधिः ।
- „ योगप्रकारः ।
- „ स्पृष्टास्पृष्टविधिः ।
- „ द्रव्यशुद्धिः ।

((३)११८।) काकचण्डेश्वरीमतम् . 10 x 3½ inches. Folia, 50. Lines, 7 on a page. Extent, 700 ślokaś. Character, Nāgara. Date, (P). Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

भुग्वादिदेवदेवेशमहं पृच्छामि शङ्करम् ।

स्कन्दाद्याश्च महाभाषा भङ्गा चैव विनायके ॥

श्रीवक्रमुखाय नमः ।

केलासशिखरासीन उमासाङ्गं जगद्गुप्तः ।
योगिन्यष्टकतन्त्रे च गुह्याद् गुह्यतरं परम् ॥
सर्वज्ञानप्रकाशाय सर्वज्ञा सर्वकृच्छ्रयः ।
यतैः कार्यं कथं देव त्वया सर्वं समोपरि ॥

श्रीहंसुर उवाच ।

कङ्काली कालरात्री च काकचण्डा च चाम्बिका ।
कङ्काली कालरात्री च काकचण्डेश्वरी मता ॥
श्वमाद्या तथा कान्यो योगिनीगणनायकेः ।
नृत्यवाद्यवचोभेदेः सानन्दैर्हृष्टचेतसाम् ॥
ततस्तं भैरवं देवं योगिनीगणवेष्टितम् ।
केचित् स्तुवन्ति सङ्गृष्टाः केचित् स्तुवन्ति हृष्टकाः ॥
केचिद्रुदन्ति तस्याग्रे केचिद्भास्यश्च कुर्वते ।
यतैस्तु ज्ञानभक्तैस्तु श्रुतस्तान्न भैरवः ॥

श्रीदेव्युवाच ।

वृष्टा तु भैरवं देवं पञ्चवक्त्रं त्रिलोचनम् ।
सानन्दं त्रिवशेषं च षट्पाङ्गलिरभाषत ॥
काकचण्डेश्वरी देवी उमादेवी च भैरवी ॥

श्रीभैरव उवाच ।

सारभूतं यथा देवि महाज्ञानं निर्भयम् ।
ज्ञानवादास्तु यत्पूर्वं मानवेष्टात्पश्चिद्विदः ॥
न पश्यति ह्येवं ज्ञानमल्पपावे सगामिनाम् ।
वेदानां च तयोऽर्पणं न सिद्धिस्तेन विद्यते ॥
अथवा संवरारोहे काकचण्डेश्वरीमते ।
मुक्तार्थं निखिलं देवि सर्वोपाधिविवर्जितम् ॥

श्रीकाकचण्डेश्वर्युवाच ।

कथं काये स्थितो जीवः कोऽसौ जीवः प्रकीर्तितः ।
कस्मात् स कुसते कर्म स्थितः संसारपङ्कजे ॥

जराव्याधिदरिद्रेण प्रभ्तः संसारबन्धने ।
 एषो क्रमन्ति जंघत्वे एषो स्तब्धवह्नेन तु ॥
 जयशब्दश्च साङ्गत्वं एकस्थानेकजन्तवः ।
 किं कुर्व्वाणमकुर्वन्ति तस्मात् त्वं ब्रूहि शङ्कर ॥

श्रीहेश्वर उवाच ।

शृणु त्वं काकचासुखे साधकानां हितं प्रिये ।
 शुद्धाद्गुह्यतरं वाक्यं त्वया पृष्टं वरानने ॥
 कथयामि समासेन काकचण्डेश्वरि शृणु ।
 योऽसावात्मा परो नित्य अनादिनिधनेश्वरः ॥
 स्वरूपं निर्गुणं त्रापि सर्वव्यापी निरासयः ।
 अनादिकर्मसम्बद्धः कायस्थो भवने सदा ॥
 जीवोपाधिसयं कर्म अज्ञाने संप्रवर्तते ।
 तस्मात् कर्म प्रयत्नेन संसारे सेवते त्वसौ ॥
 करोति विविधं कर्म संसारे काममोहितः ।
 द्रव्योपायं न जानाति कालभोगेन हेतुना ॥

.. ..
 .. ..

एकन्तु कथितं भद्रे यत् त्वया परिपृच्छता ।
 किमन्यत् पृच्छते भद्रे तथान्यत् कथयाम्यहम् ॥
 काकचण्डेश्वरीशास्त्रं कथितं निश्चयाम्यहम् ॥

इति काकचण्डेश्वरीमते ।

काकचण्डेश्वर्युवाच ।

कथयामि महादेव कामभोगप्रसाधनम् ।
 अर्थः संपद्यते येन अज्ञीशात् परमेश्वर ॥
 तदहं श्रोतुमिच्छामि कथयस्व प्रसादतः ।
 पातुकापलयो पञ्च दिव्यस्त्रीकामसाधनम् ॥
 अञ्जनं हृदयश्चैव गुटिका चैव खेचरी ।
 साधकानां हितं देव भूचराकाशगामिनी ॥

जलुकावन्धमित्याह धातुवादरसायनम् ।
 जारणं सारणश्चैव अन्नकच्य च द्रावणम् ॥
 अर्थापायश्च देवेश ब्रूहि मे त्रिपुरान्तक ।
 रसकस्मै यथा देव सारभृतं वदस्व मे ॥

महादेव उवाच ।

शृणु त्वं काकचामुख्ये साधकानां हितं प्रिये ।
 कथयामि समाधेन प्रश्नं यत् सिद्धिसाधनम् ॥
 न द्रव्येण विना सिद्धिर्न भोगं काममेव च ।
 द्रव्यहीना नरा मर्त्ये प्रेतरूपेण संस्थिताः ॥

.. .. .

.. .. .

तस्मात् साधय देवेशि रसेन्दुं साधकेश्वरः ।

तदेवं कथयाम्यस्य साधकानां हितं प्रिये ॥ इत्यादि ।

End.

लघुसारमृगशृङ्गकं यथा सूक्ष्मचूर्णकृतदण्डिकाख्यतम् ।
 भावयेत् शुद्धिलसोचिकारसे उद्धृतं समुद्रद्वन्द्विदाहितम् ॥
 चण्डेश्वराख्यां प्रवदन्ति सन्तः दत्त्वा जलेनैव सव्योषकररम् ।
 प्रभातकाले ह्यक्षयोदये वा भृतं त्वरं शान्तिमुपैति चोक्तः ॥
 कुपुं गन्धकविषदोज्ज्वला पारदः समः ।
 भृग्वान्धुमर्षिताह्वीते सुद्रुमाषवचौकृताः ॥
 त्वरं हन्त्यष्टभिर्यानेच्छाष्टप्रहरकाणि वा ॥

Colophon.

इति काकचण्डेश्वरीमतं समाप्तम् ॥ शुभमस्तु सदा ।

(१५९६) कातन्त्रवित्तरः. By वर्द्धमान. 12×3 inches. Folia, 85. Lines, 6 on a page. Extent, 1,638 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Samvat, 1589. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

महेश्वरं नमस्कृत्य कुमारं तदनन्तरम् ।

सुगमः क्रियतेऽस्माभिरयं कातन्त्रवित्तरः ॥

अभियोगपराः पूर्वं भाषायां यत् प्रपेदिरे ।

प्रायेण तदिहास्माभिः परित्यक्तं न किञ्चन ॥

चिह्नो वर्णसमाम्नायः । तत्र चतुर्विंशदौ स्तराः । दश समानाः तेषां द्वौ
द्वावन्वोन्यश्च सवर्णौ ॥ इत्यादि ।

End.

अनुपसर्गात् फुल्लचौवकृशोल्लाघाः । उत्फुल्लसंफुल्लपरिकृशाः ।
अवर्णावूटो वृद्धिः ॥

Colophon.

इति श्रीमत्कर्णदेवोपाध्यायश्रीवर्द्धमानविरचिते कातन्त्रविस्तरे कृत-
प्रकरणे षष्ठः पादः समाप्तः ॥ संवत् १५८९ समये कार्तिकशुद्धि
तृतीया गुरौ । मिश्र - - - लिखापितम् । शुभं भवतु ।

विषयः ।

इति श्रीमत्कर्णदेवोपाध्यायश्रीवर्द्धमानविरचिते कातन्त्रविस्तरे प्रथमः

सन्धिः समाप्तः ।

” द्वितीयः सन्धिः समाप्तः ।

” तृतीयः सन्धिः समाप्तः ।

” चतुर्थः सन्धिः समाप्तः ।

” पञ्चमः सन्धिः समाप्तः ।

” नास्ति प्रथमः पादः समाप्तः ।

” ” द्वितीयः ” ” ।

” ” तृतीयः ” ” ।

” कारके प्रथमं प्रकरणम् ।

” ” द्वितीयं ” ” ।

” ” तृतीयं ” ” ।

” ” चतुर्थं ” ” ।

” समासविस्तरे प्रथमं प्रकरणम् । द्वितीयं । तृतीयं । चतुर्थम् ।

” तद्धिते प्रथमं प्रकरणम् । ततः - २-१० प्रकरणानि ।

” आख्यातविस्तरे प्रथमं प्रकरणम् । ततः - २-७ प्रकरणानि ।

” कृद्विस्तरे प्रथमं प्रकरणम् । ततः - २-६ प्रकरणानि ।

इति समाप्तम् ।

(१२६४) कालमाधवकारिकाव्याख्यानम् . 10×4 inches. Folia, 32. Lines, 11 on a page. Extent, 990 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीमहागणाधिपतये नमः ।

नत्वा गजाननदेवमगजाननदेव - - ।

कालमाधव - - - - विरचिष्ये यथामति ॥

विघ्नविघाताय मङ्गलमाचरति । वागीशाद्या इति । इत्यादि ।

End. त्रयोदश्यादित इति । एतदपवादं दर्शयति नित्यनैमित्तिकेति ।

Colophon. इति श्रीमद्वैष्णवाचार्यपारावारीणा - - सद्गुरुमचन्द्रभट्टात्मजभट्ट-
वैद्यनाथसूरिकृते कालमाधववैष्णवकारिकाव्याख्याने पञ्चमं प्रकरणं सम्पूर्णं ।
काशीविश्वेश्वरो विजयते । शुभमस्तु ।

(२) १३० । काशीकुलार्णवतन्त्रम् . 12×4 inches. Folia, 56. Lines, 7 on a page. Extent, 1,176 ślokas. Character, Newārī. Date, Newārī Bra, 867. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो गणाधिपाय ।

श्रीवीरनाथोवाच ।

कोलासशिखरासीनं देवं त्रिभुवनेश्वरम् ।

प्रणम्य शिरसा देवीं पृच्छते कालिका हरम् ॥

ॐ गुह्यकालिकायै । तथातो अथर्व्व्यसंहितायां ।

श्रीदेव्युवाच ।

ॐ मर्माभिघातिनीं नमोनमः ।

सामरस्य स्थिता देवो देतादेतद्विवर्जितः ।

पृच्छते कालिका देवी भैरवं भुवनेश्वरम् ॥

प्रलयानलसङ्काशं जगद्रक्षणतत्परम् ।

देवाधिदेवतं भीष्मं देतादेतद्व्यं स्थापनम् ॥

येन तेषां प्रतुष्यन्ते तेषां तत्र महत् फलम् ।

तत्र तेषां महाप्रभो अदेतं नित्यभावनः ॥

इतं विकल्पकं चैव अद्वैतं कथयस्व मे ।
इति पृच्छ तया देवो कालिका दक्षिणाङ्गयम् ।
गुह्यकालाक्रमं पुण्यं षड्भस्मायप्रपूजितम् ॥

श्रीभैरव उवाच ।

शृणु देवी महागुह्यं प्रलयानलसन्निभम् ।
कथयामि समासेन गोपनीयं प्रपन्नतः ॥ इत्यादि ।

End.

ॐ शं सिद्धिकालीके आष्यापननवपञ्चकेश्वरीनिलयघोराट्टराविनी
कलासहस्रनिवाचिनी खं ३ ह्यो शं ३ अवर्येश्वरी प्रकृत्यापरशिवनि-
र्व्याणदायिनी स्वाहा । १०० मूलशताक्षरीमन्त्राः ॥

Colophon.

इति श्रीकालीकुलार्वाचं सम्पूर्णं ॥
यादृशं पुस्तकं — — — । शुभ सम्बत् ८६० पोष शुदि ७ सोम-
दिने सम्पूर्णं लिखितमिति शुभम् ।

(१५३६ ।) कालीतत्वम् (व्याचारप्रतिपादनतत्वम्) (खण्डिताद्यम्) By राघवभट्ट .
10×3 inches. Folia, 15 (leaves 1-3 are missing). Lines, 7 on a page.
Extent, 177 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh.
Prose and verse. Incorrect.

Beginning. (३४ पत्रस्य प्रारम्भवाक्यं लिखितम् ।)

कालीतन्त्रेऽपि ।

यत्निदानं विना देवि हिंसां सर्वत्र वर्जयेत् ॥ इति ।
वीरद्रव्यापहारो च दिव्यस्त्रीनिन्दकस्तथा ।
कोलतन्त्रमनूनाश्च साधकानां तथा पुनः ॥
कोलिको निन्दको यस्तु प्रायश्चित्तं समाचरेत् ॥
इति धर्म्मलोपादिजातपापक्षयार्थं धर्म्मप्राप्त्यर्थं च दिव्यवीरयोरर्चनं
कुर्यात् ॥ इत्यादि ॥

End.

नित्या नेमित्तिकी काम्या दिनरात्र्यभयक्रमात् ।
कर्त्तव्या कुलशास्त्रज्ञैः पूजावैभवविष्टरैः ॥

Colophon. इति श्रीराघवभट्टविरचिते श्रीकालीतत्त्वे आचारप्रतिपादनं नामैका-
दशतत्त्वम् ॥

विषयः । तान्त्रिकाणामाचारनिरूपणम् ।

(१५३६) काशीतत्त्वम् (प्रायश्चित्तविधिः) By राघवभट्ट . 10×3 inches.
Folia, 5. Lines, 7 on a page. Extent, 60 ślokas. Character, Newārī.
Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. अथ प्रायश्चित्तविधिरुच्यते ।

तदुक्तं लिङ्गागमे ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि प्रायश्चित्तमनुत्तमम् ।

तद्विशुद्धिविधिरुच्ये भैरवेणेन भाषितम् ॥

गुरुत्यागकरः शिष्यः प्रायश्चित्ती भवेद्भूयम् ।

लक्षं श्रीपादुकां जह्या तस्मात् पापाद् विशुध्यति ॥ इत्यादि ।

End. तत्प्रायश्चित्तहीनानामशक्तानां कुलेश्वरि ।

दिव्यवीरार्चनं तेषां प्रायश्चित्ताय कथ्यते ॥

Colophon. इति श्रीराघवभट्टविरचिते कालीतत्त्वे प्रायश्चित्तविधौ सप्तद्विंशतत्त्वम् ।

(१६६३) कुलसारसङ्ग्रहः (आदिखण्डितः) . 11×3 inches. Folia, 7.
Lines, 7 on a page. Extent, 107 ślokas. Character, Newārī. Date, (?).
Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. — — विधिं देव श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ।

एतन्मे संशयं हिन्यि कोन विन्यमिदं मतम् ॥

श्रीहंसर सदाच ।

— — ते कथयिष्यामि कुलसारं समासतः ।

एतत् प्रसन्नो मे देवि ब्रह्माग्ने कथितं पुरम् ॥

तत्र ब्रह्मा समग्रेण निजगाद यथा शृणु ॥ इत्यादि ॥

End. विश्वस्तम्भानि कर्षाणि — — — मारणम् ।

कथस्मि विभवे न्यूनं तस्य तुल्यं कथं सुराः ॥

Colophon. इति श्रीश्रमन्तमयने सोमधुजङ्गवत्यां कुलधारसङ्गहे षट्त्रिंशति-
पटलः समाप्तः ॥

सोमधुजङ्गपट्टतिमिति समाप्तः ॥

शुभमस्तु साधकानां ॥

(१८१२) गणकमण्डनम्. By नन्दिकेश्वर. 12×4 inches. Folia, 8.
Lines, 12 on a page. Extent, 252 ślokas. Character, Nāgara. Date, (P).
Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा चेवं गणेशश्च श्रीमद्वेदाङ्गरायजः ।

नन्दिकेश्वरसंज्ञोऽहं वक्ष्ये गणकमण्डनम् ॥

पूर्वार्द्धेष्टा च मूलाग्रिमद्या — — — नि च ।

अधोमुखानि भालपेषु खननोद्धारणानि च ॥

हस्तत्रयं — — — — — मित्रादित्येन्द्रभानि च ॥

तिर्यङ्मुखानि तेषु ग्यात् पशूनां दमनादिकम् ॥

मृदुधुवचरत्तिप्रैर्यदितेः प्रथमार्त्तवम् ।

शुभं समूल — — येने — — सुखावहम् ॥

इति प्रथमार्त्तवम् । इत्यादि ।

End. पुष्यः परकृतं हन्ति न तु पुष्यकृतं परः ।

दोषस्त्वनिष्टनेपोन्दौ पुष्यः सर्वार्थसाधकः ॥

इति पुष्यार्कप्रशंसः ।

— — (अतःपरं खण्डितम् ।)

विषयः । इति प्रथमार्त्तवम् ।

” मृदुस्नानम् ।

” गर्भाधानम् ।

” श्रीमन्तोद्गयनम् ।

” सूतिकागृहप्रवेशः ।

इति कर्णवेधः ।

„ अक्षरप्रवेशः ।

„ शिल्पविद्यारम्भः । इत्यादि ।

(१८१२ ।) गायनलोचनम् . 10×4 inches. Folia, 4. Lines, 8 on a page. Extent, 80 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Saka Era, 1706. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ गायनलोचनानि लिख्यन्ते ।

प्रातर्गयस्तु देशाख्यो कलितः पटमञ्जरी ।
विभासो भैरवी चैव कामोदो गोखड्गौर्यपि ॥
एकावराङ्गी मध्याह्ने सायं कार्याटमालयो ।
नाटस्यैव विशेषेण शेषा श्लेषास्तु सर्वदा ॥
नाटो गोडो वराङ्गी च गुर्जरौ देशिरेव च ।
पूर्वाह्णे गानमेतेषां निषिद्धमिति तद्विदः ॥ इत्यादि ।

End.

वेददानवगन्धर्वाः सदा गीतानि कुर्वन्ते ।
मया च सेवितं गीतं तस्माद्गीतं प्रणश्यते ॥

Colophon. इति गायनलोचनं समाप्तम् ।

सङ्गीतसूत्रमणौ ।

तकारे पञ्चनः प्रोक्त एकारे कमलासनः ।
नकारे नन्दिकेशः स्यात्कारे मधुसूदनः ॥
ब्रह्मा-विष्णु-हराद्याश्च रामे तिष्ठन्ति सर्वदा ।
सेन सङ्गीतमात्रेण विभ्रं नश्यति निश्चितम् ॥
शिशुर्वेत्ति पशुर्वेत्ति वेत्ति गीतं फणी तथा ।
हा कष्टं शिव साक्षी त्वं न विदन्ति सुता मम ॥
गुणहस्तगताः काष्ठशिलाद्याः शिल्पसाधनम् ।
निरक्षरनरः कोऽपि न जानाति गुणश्रमम् ॥
श्रीशङ्करः प्रीयातु । श्रीशास्त्रे १७०६ भाद्रपदे ५ ।
सद्दिने लिखितमिवं किरीटमालिशर्मणा ॥
लेखकपाठकयोः शुभमस्तु ।

(११६७) गोलोदेशः . By दामोदर . 11×3 inches. Folia, 62.
Lines, 9 on a page. Extent, 1,589 ślokas. Character, Nāgara. Date,
Newār Era, 830. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

रुष्टे यस्मिन्नदृष्टिः स्यात् तुष्टे यस्मिन् सुदृष्टयः ।

सर्वविद्विप्रदातारं तं वन्दे दुष्टिनायकम् ॥

— — — गोलरचनां युक्तिविद्वां मनोरमां ।

प्रवक्ष्याम्यविरोधेन ज्योतिःशास्त्रपुराणयोः ॥

गर्गः । यतो वाचो निवर्तन्ते मनो यत्र न गच्छति ।

नित्येदुष्येष्टरथेच्छा वेदरूपा विन्दन्मते ॥

ब्रह्म-विष्णु-महेशाद्या ब्रह्माब्दानि च देवताः ।

पूर्वं नानाविधाः सृष्टाः सृजिष्यत्यप्यनेकधा ॥

प्रोक्तं वेदेषु तत्सर्वमिदानीन्तनमुच्यते ।

रामचन्द्र महाराज ब्रह्मण्यस्मिन् प्रजापते ॥

ब्रह्माब्दं यादृशं दृष्टं तादृशं शृणु तत्त्वतः ॥ इत्यादि ।

End.

कुचवंशोद्भवो राजा कुन्तीपुत्रो युधिष्ठिरः ।

वेदवेदाङ्गरामाब्दं स्वं शकं चालयिष्यति ॥

३०४४ जातेऽधर्मे पुनाराजा विक्रमाकां भविष्यति ।

पञ्चत्रिचन्द्रवर्षाणि स्वं शकं चालयिष्यति ॥

१३५ शालिवाहो नृपो नाम शङ्कराराधने रतः ।

ततः खन्यष्टचन्द्राब्दं स्वं शकं चालयिष्यति ॥

१८३० नागार्जुनस्ततो भूपो हत्वा स्नेह्यगणं रणे ।

चतुर्लक्षमिताब्दानि स्वं शकं चालयिष्यति ॥

४००,००० दृष्टस्नेह्यप्रविजयाभिनन्दनमहीश्वरः । ?

अयुताब्दं स्वीयशकं चालयिष्यति धर्मेराट् ॥

ततो जातेषु बौद्धेषु स्नेह्येषु भगवान् हरिः ।

कल्की भूत्वा स्वर्गगजवर्षैः सर्वान् हनिष्यति ॥

इति दुर्गिराजगणेशस्य नामोच्चारणपुण्यतः ।

गोलोदेशः संसृज्यतो नातिसंक्षिप्तविस्तृतः ॥

Colophon. इति दामोदरकृतौ गोलोद्देशे कालनिर्द्देशादेशो दशमः ॥

इति गोलादराः पञ्चासा । अथ संख्यापक ११०० ।

अध्वरामगजे संख्ये नेपालाब्दे गते रवौ ।

नवम्यां वरुणे पक्षे गोलाध्यायो व्यलीलिखत् ॥

- विषयः । इति० पातालनिरूपणं प्रथमः ।
 इति० मृत्युलोकनिरूपणम् । २ ।
 इति० स्वर्गनिरूपणम् । ३ ।
 इति० मध्यगतिवासनाधिकारः । ४ ।
 इति० स्वर्गगतिवासनाधिकारः । ५ ।
 इति० त्रिप्रसन्नवासनाधिकारः । ६ ।
 इति० ग्रहणादिवासनाधिकारः । ७ ।
 इति० नक्षत्रसंख्यानाधिकारः । ८ ।
 इति० वृत्त्याप्तोत्पत्त्यधिकारः । ९ ।
 इति० कालनिर्द्देशादेशः । १० ।

(१४१२) ग्रहदर्पणः By गौरीश्वर . 12×4 inches. Folia, 12.
 Lines, 9 on a page. Extent, 270 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?)
 Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुवे नमः ।

यद्भुजाग्रं गाढमतः परीतं

जगद्भवीभूतमिव प्रभाति ।

महोनिधिर्विश्वविभुस्त्रिमूर्ती

रविर्मुखे नोऽस्तु स वेददेवः ॥

गिरं गणेशं विधिविष्णुसद्वान् गुरुन् ग्रहानर्कमुखांश्च मूर्द्धा ।

प्रणम्य गौरीश्वरं श्रुतनोति ब्रह्मोक्तमुत्वं ग्रहदर्पणाख्यम् ॥

शाकोऽङ्कभेद्याग्नि ३१७८ युतः कलेः

स्याच्छास्त्राव्यपिच्छाश्च युगावधीह । (?)

युगाधिकशेद युगाशेषितोऽसौ

युगाच्च दन्त्यङ्कयुतः शरद्भिः ॥ इत्यादि ।

End.

चरव्याकं ११ घातस्त्रिभज्योद्धृतं तत्

फलं वर्गितस्त्राक्षभावगंयुक्तम् ।

हृता तत्पदेनार्कनिघ्नौचरव्या

भवेत् सापमव्या ततः प्राग्वदार्कः ॥

इतीह० । तथाधिकारोप्यगमत् तृतीय-

स्त्रिप्रश्नसंसाधनहेतुरेषः ॥

(अतः परं खण्डितम् ॥)

विषयः । इतीह गौरीश्वरसम्मिलितेऽर्कसिद्धान्ततुल्ये ग्रहदर्पणाख्ये ।

खचारमध्यानयनाधिकारो गतोऽयमाद्यो गणितसङ्ग्रहः ॥

इतीह० ।

एष ग्रहाणां स्फुटकर्मसिद्धेर्हेतुर्द्वितीयोऽपि गतोऽधिकारः ॥

इतीह० ।

तथाधिकारोऽप्यगमत् तृतीयस्त्रिप्रश्नसंसाधनहेतुरेषः ॥

(२) ३२ ।) ग्रहप्रकाशः By काशीनाथ . 11×4 inches. Folia, 22. Lines, 9 on a page. Extent, 396 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saka Era, 1735. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुचरणारविन्देभ्यो नमः ।

श्रीसूर्यनारायणमादिदेवं

चतुर्भुजं भास्करमखिलस्थम् ।

त्रयीमयं विश्वविबोधहेतुं

तं नोमि नित्यं धिषणासिद्धये ॥

प्रणम्य मूर्ध्ना गणपं गिरित्रं गिरं शुभं श्रीनृहरिं पितृंश्च ।

ग्रहप्रकाशं सिद्धिरोक्तिरीत्या सिद्धान्तसारस्य दकं व्यनक्ति ॥

.. .. .

श्रीसूर्यसिद्धान्तमतं समस्तमुद्धृत्य सारं नरदेवतुल्यै ।

स्वल्पक्रियं देवविदां हिताय ज्ञेयगामिनां स्पष्टतरं सुबोधम् ॥

इत्यादि ।

End. ब्रह्मोक्तं सकलं वशिष्ठमुनिवर्ष्याक्तं तथाकीर्तितं
 वृक्षा तत्त्वविवेकभेदममलं श्रीधोरभाष्यादिकम् ।
 सिद्धान्तोक्तमहाखिलं लघुकृतं सिद्धान्तसाराख्यं
 नात्योच्यं करणं श्रीसूर्यभणितं श्रीकाशिनाथोऽकरत् ॥

Colophon. इतीह श्रीरोक्तग्रन्थप्रकाश-
 राजेन्द्रविप्रेयसमनृतपथ्य जनुःशकाब्दात् ।
 श्रीकाशिनाथगणकेन विनोदितोऽप-
 मलंकृतोऽयमगमत् समाप्तिं ॥ ?
 सूर्यापदेशास्त्रिखितं मयात्र एकादशाख्योऽधिगतोऽधिकारः ।

विषयः । इतीह ० । खेगामिसध्यानयनाधिकारः ॥
 ,, पञ्चाङ्गपञ्चानयनाधिकारः ॥
 ,, न भोगपट्टानयनाधिकारः ॥
 ,, त्रिप्रश्नसंज्ञानयनाधिकारः ॥
 ,, श्रीतांशुपर्वानयनाधिकारः ॥
 ,, मार्तण्डपर्वानयनाधिकारः ॥
 ,, चन्द्रार्क .. पर्वद्वयाधिकारः ।
 ,, पातद्वयो साधनकोऽधिकारः ॥ (?)
 ,, धौरादिमानानयनाधिकारः ॥
 ,, कालस्य विज्ञानयनाधिकारः ॥

(१६१२) चतुरङ्गतरङ्गिणी By वंशमणि . 12×2 inches. Folia,
 15. Lines, 4 on a page. Extent, 165 slokas. Character, Maithila.
 Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमस्तस्यै ॥

यत् त्वं केलिपथे पराजितवती कल्याणि शोणाम्बुजं
 तद्देहि + तदौश दर्शय करं हे माय तद्दृश्यताम् ।
 ब्रह्मोक्तं रमया करेण कलहं तस्याः कराम्भोरुहं
 क्षीरक्षीरमुखः सुखाय लगतां देवोऽस्तु दामोदरः ॥

श्रीकृष्णानन्दरायस्य वाचा विनयशालिनः ।

सुधो वंशमणिचक्रे चतुरङ्गतरङ्गिणीम् ॥ इत्यादि ॥

End.

हनने यत्र वटिकादयशेषोऽस्ति — — — ।

उत्थानं तच्चतुराङ्गी — — — प्रकीर्तितौ ॥

तादृशहननप्रवेश — — — — सुत्थानत्वमित्यर्थः ॥

Colophon.

इति श्रीमहो — — — वंशमणिचक्रतायां चतुरङ्गतरङ्गिण्यां द्वितीय-
प्रवेशादितरङ्गः । समाप्ता चेयं चतुरङ्गतरङ्गिणी ।

(१११२।) चमत्कारचिन्तामणिः. By ऋषि. 6×3 inches. Folia, 7.

Lines, 13 on a page. Extent, 182 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?).
Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

न चेत् खेचराः स्थापिताः किं चक्रे

न चेत् स्पष्टगाः स्थापितैर्ग्रहेन्द्रैः ।

अभावाद्भि ते स्पष्टता कोऽत्र हेतुः

फलैरेव सर्वं ब्रुवे तानि तस्मात् ॥

तनुस्थो रविस्तुङ्ग × पृष्ठ विधत्ते

मनस्थं तपे दारदायादवर्गात् ।

वपुः पीड्यते वातपित्तेन नित्यं

स वै पर्यटन् ह्रासवृद्धिं प्रयाति ॥

घने यस्य भानुः स भाग्याधिकः स्यात्

चतुष्पात् सुखं सद्द्वयं स्वं च पाति ।

कुटुम्बे कलिर्जायते जाययापि

क्रिया निष्फला याति राभस्पहेतोः ॥ इत्यादि ।

End.

शिखी रिपुगः पादनेत्रे च पीडा

स्वयं राजतुल्योऽप्ययं सत्करोति ।

रिपुर्नाशनं मातुले × × शस्त्र-

सज्जैः पीड्यते वस्तिगुह्ये सदेव ॥

इति केतुभावफलम् ॥

Colophon. इति ऋषिविरचिते चमत्कारचिन्तामणौ भावाध्यायः समाप्तः ।

विषयः । रविभावफलम् । चन्द्रभावफलम् । भौमभावफलम् । बुधभावफलम् ।
शुक्रभावफलम् । शनिभावफलम् । राहुभावफलम् ।
केतुभावफलम् ॥

(३)७६ । चिकित्सासूत्रम् (मध्यखण्डितम् .) By मिहिर . 12×5 inches.
Folia, 134. Lines, 7 on a page. Extent, 2,437 ślokas. Character,
Nāgara. Date, (P). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

जीवं श्रुतीनां सुधनं सुनीनां
जीवं जहानां महदादिकानाम् ।
आर्य्यमस्त्वं भवपातहानां
किञ्चिन्महः श्यामलमाश्रयामि ॥
लुब्धा कपोलमधुवारि मधुश्रताली
कुम्भखलीमदविभूषणलोहिताङ्गी ।
माणिक्यमोलिरिव राजति यच्च मोली
विभ्रं शतं हरतु विभ्रपतिः सदा वः ॥

केचित् सन्ति निघण्टव्योऽतिलघवः केचिन्महान्तः पदे
केचिद् दुर्गमनामकाः कतिपये भावस्वभावस्थिताः ।
तस्मान्नापि लघुर्न वापि विपुलः ख्यातादिनामा सतां
प्रौढे द्रव्यगुणान्वितोऽयमधुना ग्रन्थो मया बध्यते ॥
सर्वकार्य्येण यत् साध्यं प्रकारस्थितिकारणम् ।

आपूर्वसोपवेशस्तु कथ्यमानः सुखावहः ॥

(श्लोकाश्चेते चिकित्सासूत्रस्य किं न वेति महान् सन्देहः । अन्ये
चाप्य प्रथमपत्रं नास्ति । अतो द्वितीयपत्रस्य प्रारम्भवाक्यं लिख्यते ।)

... वरस्य ।

दीप्तानलश्चापि विपाकशुद्धि-

स्तस्यातिशयः सममेव यातः ॥

अतौसारनिदानं ।

आदावामातिसारे त्रिकगुदवृषण . . . स्थूलाभिपन्ने
तापा . . . चर्गर्ति प्रवलतरमहारोचकाद्येति गन्धे ।
अस्मिन् दोषानुसारव्यतिकरविहितैर्लङ्घनाद्यैरुपायैः
क्वाथैः पेयादिपथ्यैः कृतपुठविधिभिर्भेषजैः . . . सकुर्व्यात् ॥
अवेदनं सुसंपक्वं दौष्टाभेः सुचिरोत्थितम् ।
नानावर्णमतीसारं पुटपाकैरुपाचरेत् ॥ इत्यादि ॥

End.

शुष्कं कासति यः प्रभातसमये सम्पूर्णकायोऽथवा
ह्रीनाङ्गः कफकासवानथ निजं क्वायां विकारादृताम् ।
पश्यत्येव मुखं न दर्पणगतं यो वातिसारौ मृशं
मूनो वा जठरे नरः स नियतं प्राप्नोति याम्यं सुखम् ॥
इति कतिपयवृत्तैः सारभूतं मयोक्तं
पटुमतिपठनार्थं प्राणिरिष्टप्रबन्धम् ।
विविधमुनिसुवाकोक्षापरैः सूक्ष्मरूपं
विदुरखिलगदक्षा दीर्घपाठ + माये ॥

Colophon.

इति चिकित्सासूत्रे मिल्हनकृते रिष्टाधिकारः ॥
पूर्वाचार्यप्रबन्धोदधिपरिमथनात् प्राप्य फेनोपमानान्
योगान् सिद्धोपयोगान् प्रविहितममलं सच्चिकित्सासूत्राख्यम् ।
नानाच्छन्दोविनोदानुभवपरिलसच्छास्त्रमेतद्विषय-
स्तावद्व्यात् सुभृशत्सदसि वरयशोवावलब्धौ पर्याप्ति ॥ ?
श्रीसूरसेनदेशे त्रिभुवनपालेन भूमिपालेन ।
त्रिभुवनगिरिरितिदुर्गः पूर्वं दुर्गाधिपः स्रष्टुः ॥
तत्र च जायससंज्ञो वंशो भूपालवंशजोऽभूत् ।
तत्र कुलोद्धरनामा वैद्याचार्याऽजनि प्राज्ञः ॥
तद्देहजो गुणाढ्यो मिल्हननामाखिलामयज्ञाने ।
भेषजविधौ च सुद्विष्यस्याश्चर्यप्रसा लोके ॥
तेन कृतं वरशास्त्रं हिताय लोकस्य टिप्पिकानगरे ।
द्वादशशतैर्यशौत्या सहिते विक्रमन्दपस्याब्दे ॥

गर्जनकगोडगूर्जरपर्यन्तां मेदिनीं महीनाये ।

शासत्युच्चैर्जवनहम्बीरे सममुदीनाख्ये ॥

यो देवेश्वरतनयो गङ्गाधरसञ्जको द्विजः ।

योऽग्नः पवित्रसद्द्विजपुत्रो ग्रहचारचिकीर्त्तिः ॥ (?)

सद्द्वैद्यापद्मपुत्रो लोहटसञ्जश्च बुद्धिमानपरः ।

एषां प्रपाठनाय प्रविश्रुतं धर्महेतोश्च ॥

ये वाञ्छन्ति च पुण्यं नृपपुरतश्च प्रभावमपि भिषजः ।

प्रपठन्तु तेऽपि मुक्ता नित्यं मातृसूर्यमुग्रं च ॥

दोषाश्च चिह्नान्यपि भेषजानि

स्वभावविद्वानि च तत्त्वविद्भिः ।

दृष्टान्यनादिप्रयितानि तस्मात्

काव्यापरत्वं मुनिवाक्यतोऽत्र ॥

यो मालवेशार्जुनवर्म्मणो गुरुः

कवीश्वरः श्रीमदनाभिधानः ।

समाहितं तेन महात्मना परं

यशोऽर्चिना शास्त्रमिदं भिषकुप्रियम् ॥

अप्रोतवंशोदयमाधवश्च सुस्निहसाहाय्यवशात् पवित्रम् ।

विकाशितश्चात्मयशः प्रदीपवत् सुशास्त्रमेतत्कविमिच्छनेन ॥

शास्त्रेऽस्मिन् ग्रन्थसंख्यायां सहस्राणां चतुष्टयम् ।

दात्रिंशदक्षरैः श्लोकेर्विश्रुते गणिते सति ॥

इदं चिकित्सासूतनामधेयं सुशास्त्रस्यारं भिषको हिताय ।

— — — — मिच्छनेन परोपकाराय सतां विभूतिः ॥

विगलितसकलकलङ्का निर्म्मलहृदया सदैव या वसति ।

— — — — विमले स जयति सरस्वती सुचिरम् ॥

विषयः ।

इति० भगन्दराधिकारः ।

” विस्फोटकाधिकारः ।

” स्त्रीपदाधिकारः ।

- इति० वातरोगाधिकारः ।
 „ चन्मादाधिकारः ।
 „ मदाद्ययदाहाधिकारः ।
 „ नानाक्षुद्ररोगाधिकारः ।
 „ नेत्ररोगाधिकारः ।
 „ नासाभयाधिकारः ।
 „ स्त्रीरोगाधिकारः ।
 „ बालरोगाधिकारः ।
 „ विषाधिकारः ।
 „ वाजीकरणविधिः । इत्यादि ।

(७६६ ।) चिच्छिनीमतसारसमुच्चयः . $7 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 69. Lines, 6 on a page. Extent, 1,428 ślokaś. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमो महाभैरवाय ।

दिव्याकषोधकमलोदरगर्भसंस्थं

विद्यात्मकं परमनिर्मलं (ल) सिद्धनाथम् ।

येनावतारितमहार्णवमध्यचन्द्रै-

र्हीपाक्षरं परमचिच्छिनिचित्प्रकाशम् ॥

तन्मध्यनिर्गतमहाकुलवेधयन्ति

दिव्यान्तरीक्षगगनान्तरभूतलेषु ।

पातालचक्रविवरान्तरप्रादूर्तो

नमामि पश्चिमक्रमादयश्रीकुलालाम् ॥

.. .. .

.. .. .

[द्वितीयपत्रं नास्ति ।]

शान्भवं श्रानवं ? शक्तं भेदं श्रुत्वा मया प्रभो ।

कष्टात् कष्टतरं — — — स साध्यं योगवित्तकैः ॥

ध्यानयोगरताः केचित् केचित् क्षप्यापरायणाः ।
 प्राणायाममयाः केचित् अर्द्धचन्द्रकलाक्रमसु ॥
 विन्दुभेदरताः केचित् सांख्यज्ञाने स्थिताः परे ।
 परकर्मरताः केचित् चक्षुन्मीलितसंस्थिताः ॥
 सर्वे क्षिप्रान्ति ते नाथ न किञ्चित् प्रत्ययो भवेत् ।
 विनान्वयप्रभेदेन आन्नाभिद्विप्रकाशितसु ॥
 सर्वशास्त्रार्थहृदयं - - - सुतमोत्तमसु ।
 श्रीचिच्छिनीमतसारस्य समुच्चय वदस्व मे ॥ इत्यादि ।
 देव्युवाच ।

श्रुतं मया सर्वं मतसारसमुच्चयं ।
 अद्यापि संशयो नाथ मन्त्रविद्या वदस्व मे ॥
 .. .. .
 भैरव उवाच ।

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि मन्त्रविद्या समुद्धरेत् ।
 मूत्रवेशे समे शुद्धे अलिना लेपयेत् प्रिये ॥ इत्यादि ।
 End. ब्रह्मिन्द्रविष्णुरुद्राणां नित्यं पूजयते प्रिये ।
 जप्यमाना धियं दद्यात् खेचरत्वं प्रयच्छति ॥

Colophon. इति श्रीचिच्छिनीमते सारसमुच्चये द्वादशः पटलः समाप्तः ॥
 विषयः । चिच्छिनीविद्यासाधनम् ॥

(११११ ।) कृत्रयोगोद्भूतदोषशान्तिविधिः . By वाचस्पतिमिश्र .
 10×4½ inches. Folia, 9. Lines, 9 on a page. Extent, 510 ślokas.
 Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse.
 Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशो जयतितरां ।

सुरगणार्चितपादसरोरुहं नुम इहोन्दुरुपुष्टसमारुहम् ।
 निखिलविघ्नविनाशकरं परं गणपतिं भवार्तिहरं सुरम् ॥
 श्रीवन्द्यारकतुन्दवन्दितपदद्वन्द्वानुजाराधना-
 स्तुत्यानेकमनोरथस्य भुवनप्रख्यातकौर्त्तस्त्रिम् ॥

श्रीमत्साहचर्यादुरस्य तनुते श्रीकृत्रयोगोद्भवं

प्राप्याच्चां सुविधिं सुनिर्मलमतिः श्रीमिश्रवाचस्पतिः ॥

अथ भृशुसिद्धान्तोक्तकृत्रयोगसूचितमार्गानुसारेण पूजास्थले शुक्ल-
कम्बलासनमास्तौर्ध्वार्थजलेनासनमभ्युक्ष्य नृसिंहयन्त्रप्रयोगो लिख्यते ।
इत्यादि ।

End. कृतजप-होम-तर्पणमार्जनदशांशसंख्यया ब्राह्मणभोजनं कारयेत् दत्ति-
णादिना सन्तोष्य शुद्धमभ्यर्च्य वस्त्रालङ्कारैः सन्तोष्य तदाशीर्वाढं गृहीत्वा
यथासुखं विहरेत् श्री । गुरुभ्यो नमः ।

Colophon. इति कृत्रयोगोद्भूतदोषशान्तिविधिः समाप्तः ।
श्रीशाके शरपुष्करावनिधरप्रालेयरोचिर्मिते
तिस्मांशो वृषराशिने मकरने जीवे तपत्तां शुचौ ।
शुक्ले ब्रह्मतिथौ शिवर्त्तविलसद्गौरांशुवारेऽकरोत्
तन्वादीनवलोक्य पट्टतिमिमां श्रीमिश्रवाचस्पतिः ॥

विषयः । कृत्रयोगसूचितपूर्वजन्मोपार्जिताखिलाघौघक्षयपूर्वकरक्तवातराजरोग-
काशश्वासाद्यखिलरोगोपशमनद्वारा यथोचितशुभफलप्राप्तिकामस्य श्री-
नृसिंहयन्त्रपूजनम् । तदङ्गभूतमयुतसंख्यको गोविन्दघोडशास्त्ररमनुजपः ।
सहस्रसंख्यको होमः । शतसंख्यकं तर्पणम् । दशसंख्यकं मार्जनम् ।
शतयनुसारेण ब्राह्मणभोजनञ्च ।

(२५३ ।) जयद्रथयामलम् . 10×3 inches. Folia, 96. Lines, 7 on
a page. Extent, 2,520 ślokaś. Character, Newārī. Date, Newār Era, 762.
Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । नच्छोगनौनसमुद्भवम् । ?
तत्र प्रभृत्यसौ वीरो यत्र यत्र विचारयेत् ।
महौ तत्रास्य वरुणं प्रकाशमुपयान्ति हि ॥ ?
अक्षय्यं वज्रं हृद्यं नात्र काय्या विचारणा ।
वरुणध्वजाविधाने पञ्चम ॥
अथ तं संप्रवक्ष्यामि पातचक्रध्वजाविधिं ।
यद्ग कस्यचिदाख्यातं सुक्ता त्वं वीरवन्दिते ॥

तैलिकानां गृहं गत्वा कुम्भकारगृहं तु वा ।
 तत्र तत्पतिभिः साह्यं यजेत परमेश्वरीम् ॥
 वर्तुले मण्डले कृष्णो घट्टविन्दुप्रविलाञ्छिते ।
 सर्ववीरोपचारेण यजेत् तत्र महाशिवाम् ॥ इत्यादि ।

End. इह नु कानि कुलार्णवमध्यगानि गदितं त्रिदशेन्द्रविलासिनि ।
 द्रुम विचित्रकलान्तविट्टंभितं त्रिदशभैमेदगतं प्रणतं यथा ॥ ?

Colophon. इति श्रीजयद्रथयामले विद्यापीठे सिद्धिलक्ष्मीविधानो नाम कल्पं ।
 सम्बत् ७६२ । वैशाखशुक्लपूर्णिमासि ।

विषयः । इति श्रीभैरवस्तोत्रसि विद्यापीठे शिरच्छेदे जयद्रथयामले चतुर्विंशति-
 साहस्रको महाकालिकातन्त्रे द्वितीयघटके एकादशमः (?) पटलः ।
 इति० द्वितीयघटके सङ्कर्षणारूपकविधाने द्वितीयः पटलः ।
 इति कालसङ्कर्षणाष्टरहस्यकारणाविधिस्तृतीयः ।
 इति कालसङ्कर्षणां चर्चिकाविधिस्तुर्थः ।
 कालसङ्कर्षणानन्दविधाने पञ्चमः ।
 उम्बरकाल्याविधिः षष्ठः ।
 इति कालिके यमकल्पो विधिः सप्तमः ।
 कालसङ्कर्षणां गहनेश्वरीविधिरष्टमः ।

- ” एकतराविधाने नवमः ।
- ” श्रवणश्वरीविधिर्दशमः ।
- ” वज्रवतीविधिरेकादशः ।
- ” रक्षाकालीविधिर्द्वादशः ।
- ” इन्द्रीश्वरीकालिकाविधिस्त्रयोदशः ।
- ” धनदकाल्याविधिस्तुर्दशः ।
- ” रमण्याविधिः पञ्चदशः ।
- ” ईशानकालीविधिः षोडशः ।
- ” मन्त्रमाताविधिः सप्तदशः ।

(अष्टादशेनविंशो न दृष्टो ।)

कालसङ्कर्षणामादितो विंशतितमः ।

” एकविंशतितमः ।

” जीवकालौहृदयविधिर्द्वाविंशतितमः पटलः ।

” सम्राजराहृदयस्त्रयोविंशतितमः ।

” अरमन्त्रविधिस्तुविंशतितमः ।

इति भैरवस्तोत्रविद्यापीठे शिरच्छेदे जयद्रथयामले चतुर्विंशतिसाहस्र
महातन्त्रे द्वितीयघटके अर्द्धचक्रेश्वरीविधिर्नाम पञ्चविंशतितमं हृदयम् ।

समाप्तं पञ्चविंशतिहृदयचक्रः समादशमः पटलः ॥

इति जयद्रथयामले महातन्त्रे ऋक्तकर्णिविधिरष्टादशमः ।

” भैरवडाकिन्या विधिरेकविंशतितमः पटलः ।

” कालान्तकौविधिर्विंशतितमः ।

” वीर्यकाल्या विधिरेकविंशतितमः पटलः ।

” प्रज्ञाकालीविधानं नाम द्वाविंशतितमः ।

” कालसङ्कर्षणं समारणकाल्या विधानं त्रयोविंशतितमः ।

” कालौहृदयविधानो नाम चतुर्विंशतितमः ।

” विद्याविद्येश्वरीचक्रे मन्त्रोद्धारः प्रथमः ।

” ” ” मन्त्रवीर्यनिर्देशो द्वितीयः पटलः ।

” ” ” ध्यानार्चनाधिकारस्तृतीयः पटलः ।

” ” ” प्रथमप्रतिहारविधिरष्टमः ।

” ” ” द्वितीयप्रतिहारविधिर्नवमः ।

” ” ” तृतीय ” ” दशमः ।

” ” ” चतुर्थप्रतीहारोपाधनविधिरेकादश ।

” ” ” शिरच्छेदशिवसाधनविधिस्त्रयोदशः ।

” ” ” शिखासाधनविधिस्तुर्दशः ।

” ” ” कवचसाधनाधिकारः पञ्चदशः ।

” ” ” अस्त्रसाधने विद्याविद्येश्वरी चतुर्विंशतिः ।

” यन्त्रिणीचक्रे प्रथमः ।

” ” पाटलाविधिः ।

” विद्यापीठे सिद्धिलक्ष्मीविधानो नाम कल्पम् ।

(११६७) जातकपद्धतिव्याख्यानम् . By सूर्यदेवसोमयाजिन् . 10×3 inches. Folia, 70. Lines, 11 on a page. Extent, 2,114 śloka. Character, Newārī. Date, Newār Era, 803. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. शुभमस्तु । श्रीदक्षिणामूर्तये नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

श्रीसूर्यादिसर्वग्रहेभ्यो नमः ॥

जगद्बुद्धयस्थितिसंहतिकारणमविकारि सच्चिदानन्दम् ।

श्रीमच्छ्रीकृष्णार्खं तेजो मे हृदि सदा स्फुरतु ॥

आचार्यं श्रीपतिं नत्वा जातको कर्मपटुतिः ।

व्याख्यायते मया स्वष्टं सूर्यदेवेन यत्त्वना ॥

पश्यन्तु तमिमं ग्रन्थं शास्त्रं न्यायोपद्विहितम् ।

पूर्वजातकशास्त्राणामलङ्कारं विपश्चितः ॥

इह खलु सन्तः शिष्टाचारसिद्धं — — — अभौष्टदेवतानमस्कारादिरूपं मङ्गलं कृत्वा ग्रन्थारम्भं प्रतिजानाति देयमपि (?) श्रीपतिराचार्योऽभौष्ट देवतानमस्कारपूर्वं जातककर्मपटुत्याख्यं ग्रन्थकरणं शोकेन प्रतिजानाति ।

नत्वा तां गुरुदेवतां त्रिसमयज्ञानोद्भूतेः कारणं

तत्पादाम्बुरुहप्रसादविकसद्बोधो बुधः श्रीपतिः ।

शिश्वप्रार्थनया विचार्य सकलान् होरागमार्थान् बहून्

वक्ष्ये जातककर्मपटुतिमहं होराविदां प्रीतये ॥

त्रैकालिकपदार्थविषयज्ञानोत्पत्तेः कारणं गुरुरूपां देवतां प्रसिद्धदेवतां प्रणम्य — — — करिष्यामौति वाक्कार्यः ॥ इत्यादि ।

End. इत्थं निधुवगोत्रेण सूर्यदेवेन यत्त्वना ।

कृतं श्रीपतिपटुत्यां प्रकीर्णफलनिरूपयम् ॥ श्रीदक्षिणामूर्तये नमः ।

Colophon. इति श्रीसूर्यदेवसोमयाजिविरचिते श्रीपतिपटुतिव्याख्याने जातकालङ्कारे प्रकीर्णं फलाध्यायः ॥

सम्बत् ८०३ फाल्गुन शुक्रद्वितीया आदित्यवारे लिखितमिदं राज-
देवज्ञपूर्णानन्देन सम्पूर्णोऽयं ग्रन्थः ।

विषयः । श्रीपतिपटुतेर्व्याख्यानम् ।

(१५७८) जातकार्यवः . By वराहमिहिर . $12 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 13. Lines, 5 on a page. Extent, 195 ślokas. Character, Newārī. Date, Newār Era, 883. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीसूर्याय नमः ।

कल्पाद्यब्दमयः प्रभाकरहतस्रैत्रादिमासेभ्युत-
स्त्रिभुः ख्याद्विहताप्तयुक्तसुर ७७ हृतैर्लब्धाधिमासेभ्युतः ।
खत्रिभुः सतिषिर्दिधाशिवहतस्त्रिव्योमशैलोद्धृतै-
र्हीनो लब्धदिनावसेः सितनिशाद्धं सावनोऽहर्गणः ॥
रव्यादिमघार्थं शुणकारानाह । इत्यादि ॥

End.

अथ मध्याह्निकीच्छायानयनम् ।

दिनेखरामैरधिकं यदल्पं रसेन पतया निहितं शरामम् ।
पलप्रभायां विद्युतं युतच्च क्राया तु सा ख्याद् दिनमध्यभागे ॥
क्रायानिज्येष्ठादिनमध्यभागे क्रायानिता दिनु हिता तयाते ।
दिनेशरप्ते दिनमध्यनाडौ श्रीमान् वराहो वदति ख्ययत्तया ॥ (?)

Colophon.

इति श्रीवराहमिहिरविरचिते जातकार्यवे त्रिप्रश्नाधिकारस्तृतीयः
समाप्तः ॥ सम्बत् ८८३ चैत्रशुक्ल ४ लिखितसम्पूर्णमिति । ह्युभम् ॥

विषयः ।

इति० ग्रहमध्याधिकारः प्रथमः ।
इति० ग्रहस्तुठाधिकारो द्वितीयः ।
इति० त्रिप्रश्नाधिकारस्तृतीयः ।

(३) १०६ । जैमिनिस्मृत्याख्या (सुबोधिनी) By नीलकण्ठ . 10×4 inches. Folia, 45. Lines, 10 on a page. Extent, 1,069 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुवे नमः । ॐ नमो भगवते वागौश्वराय ।

सृष्टिस्थित्यन्तकर्त्री हरिहरविधिभिः सेवितानन्ददात्री
नानातन्त्रोक्तमार्गं मुनिभिरपि — भालचन्द्रोत्पलाङ्गनी ।
आरक्ताभा त्रिनेत्रा शिवशवनिलया राजराजेश्वरी सा
वाचं नो ह्यातनोतु प्रतिपदकठिने जैमिनेः सूत्रबंधे ॥

विवस्त्रदंशाग्रगवनिपतिधरश्रीरक्षसुजो-

दयाम्मोघेर्वाचा + + + जैमिनिमुनेः ।

निरालम्बे शास्त्रे जननि गिरिजे याच्यति न किं

- - - - - ॥

अथ प्राप्तनकस्मानुपुयकाश्रीवासादिना जगदुद्धारं चिकीर्षुः करुणा-
सिन्धुजैमिनिमुनिः ... ग्रन्थप्रतिबन्धकोपशमनाय श्रीशङ्करप्रणतिपूर्वकं
... जातकशास्त्रमनुष्ठातुं प्रतिजानीते । इत्यादि ॥

End.

सिद्धमन्यत् - अन्तत् प्रकृतं ग्रन्थानुक्तं सिद्धं शास्त्रान्तरप्रसिद्धं ग्राह्य-
मित्यर्थः ॥

Colophon.

इति श्रीनीलकण्ठज्योतिर्विद्वद्विरचितायां जैमिनिसूत्रव्याख्यायां सुबो-
धिनां द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

(१३४० ।) ज्ञानतिलकम् . 6x4 inches. Folia, 6. Lines, 7 on a
page. Extent, 52 lokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance,
fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

नारद उवाच ।

भूतानां च - - - वृत्तानं धेन च लभ्यते ।

एवं ज्ञानं न जानामि पुनर्जन्म न विद्यते ॥

श्रीभगवानुवाच ।

शरीरं + विद्यानां शरीरं सर्वदेवता ।

शरीरं सर्वतीर्थानि गुरुभक्तिषु लभ्यते ॥

.. .. .

गुरुकृपाप्रसादेन ब्रह्मविष्णुमहेश्वरम् ।

सामर्थं तत्प्रसादेन केवलं गुरुसेवया ॥ इत्यादि ।

End.

विष्णुस्थाने कृतं पापं शिवस्थानेषु मुच्यते ।

शिवस्थाने कृतं पापं गुरुस्थानेषु मुच्यते ॥

गुरुस्थाने कृतं पापं वज्रलेपो भविष्यति ।

ते नरा नरके यान्ति यावच्चन्द्रो दिवाकरः ॥

Colophon.

इति श्रीविष्णुनारदसंवादे ज्ञानतिलकं नाम सप्तमूर्धम् ॥

(१०६ ।) भङ्गारकरवीरतन्त्रे चण्डिकापालिन्याः संक्षेपपूजाविधिः . 12×5 inches. Folia, 25. Lines, 9 on a page. Extent, 675 ślokas. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ सिद्धिकालिकायै ।

सहस्राराज्यां देवीं चन्द्रिकोपरि संस्थिताम् ।

नमामि शिरसा भक्त्या भैरवीं भैरवासनां ॥

अथ प्रातःकृत्यम् । उत्थाय गुहं नमस्कृत्य स्नात्वा तत्र गायत्रीं दशधा जपेत् ॥ इत्यादि ।

End. ततः पूजास्थानं गोमयेनोपलिप्य स्वेच्छया विहरेत् ।

Colophon. इति श्रीभङ्गारकरवीरसहातन्त्रे अष्टसाहस्रिकायां श्रीचण्डिकापालिन्याः संक्षेपपूजाविधिः ।

(२) ३२६ । टोडरानन्दः (वैद्यकः) (खण्डितान्तः) . 16×4 inches. Folia, 101. Lines, 9 on a page. Extent, 3,636 ślokas. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

शिवं प्रणम्य वागीशं धन्वन्तरिमयाशिनौ ।

क्रियते टोडरानन्दं ग्रन्थं सद्रवैद्यसम्मतम् ॥

दिशन्तु शं केशवशङ्कराद्या देवाः सुदेवाव्ययसम्भवाद्याः ।

श्रीटोडरेन्द्रनृपतौ — — — — धर्मस्य भूमौ परिरक्षके च ॥

— — — — कुन्तिमुतादिभि र्यां पूर्व्वं कृता पद्धति — — — ।

मूर्ध्नाभिषिक्तालिकभूषणेन समुद्भूता श्रीवरटोडरेण ॥

भूदेवदेवान् भुवि दानयज्ञैः सन्तोष्य साधूनय सर्व्ववर्णान् ।

कामैरनेकैश्च विलोक्य + + नाज्ञापयेद्विग्विलजये नरेन्द्रः ॥

प्राचीनशास्त्राणि सुदुर्गमाणि भिन्नप्रमेयाणि निरौच्य सम्यक् ।

एकत्र सर्व्वान्तु भवान् सुबोद्धुं मतं कृते टोडरमल्लभूपैः ॥

श्रीटोडरो नृपवरो रसालङ्कारसन्मयिः ।

गृहीतदेहो लोकस्य रक्षार्थमिति मे मतिः ॥

साधूनां लक्षता नूनमसाधूनां विमर्दनः ।

तदाक्षया सुश्रुतादिसारमुद्धृत्य सादरम् ॥

निबध्यते हितं सर्वं विशदाक्षरनिर्मलम् ।

ग्रन्थेऽस्मिन् टोडरानन्दे सर्वार्थपरितुहिते ॥

इह खलु चतुर्वर्गस्य साधनं शरीरं तच्चायुष्या — तद्विकारकारिणो
रोगास्तदभावहेतुचिकित्सा — — — — — आयुर्वेदशास्त्रप्रवृत्ति-
स्तत्रस्थानामविदुर्ज्ञेयतया इदानीं — — — — सुकरोपायेन ज्ञानार्थ-
मेतत् । तस्मिन् ग्रन्थे प्रयत्नः ॥ इत्यादि ।

End.

यस्य यस्य फलस्यैव वीर्यं भवति यादृशम् ।

तस्य तस्यैव वीर्येण — — — मपि दृश्यते ॥

व्याधितं कृमिपुष्टं — — — मलालजम् ।

वर्जनीयं फलं सर्वं मप्यर्पितमेव च ॥

इति फलवर्गः ।

(अतः परं खण्डितम् ।)

विषयः । इति श्रीमहाराजाधिराजटोडरमल्लविरचिते टोडरानन्दे आयुर्वेदसौख्ये
आयुर्वेदप्रयोजने अष्टचिकित्सालक्षणवेद्यप्रतिरूपिकवेद्यलक्षणद्वौता रोग-
लक्षणकथनं नाम प्रथमप्रवृत्तः ।

इति० दोषपञ्चात्मक-दोषस्थानकर्म-अविकृतदोषलक्षण-विकृतदोषोप-
चयगतिहेतु — — पञ्चमदोषावस्थाशेषवेदनादोषधातुक्षयलक्षणमेघज-
परीक्षादेशलक्षणानामप्रकृतिलक्षणं नाम द्वितीयप्रवृत्तः ।

इति० पञ्चात्मकद्रव्यलक्षणादिपुण्यद्रव्योदाहरणसर्वोर्व्यविपाकप्रभालक्ष-
णश्रुत्युच्यार्थं वलसाम्यपरीक्षाकथनम् । ३ ।

(११६७) टोडरानन्दः वा होरासुखः By टोडरमल्ल . 11×4 inches.
Folia, 102. Lines, 9 on a page. Extent, 1,836 ślokas. Character, Nāgara.
Date, Samvat, 1639. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । विघ्नच्छिदे नमः ।

प्रणम्य गणनायकं सकलसम्पदां दायकं

विरिञ्चिहरिश्चक्रानखिलशङ्करान् भक्तितः ।

ग्रहाननघविग्रहान् गिरमथो शुभाश्रीगिरं
 करोति नृपटोडरो विविधसौख्यदं जातकम् ॥
 श्रीमद्वशिष्ठभृगुगर्गपराशराद्यै-
 र्धर्मप्रवर्तनपरैर्यदभाषि पूर्वं ।
 पश्चाद् वराहमिहिरादिपुरावतारै-
 स्तद्धर्मैशर्मदमिदं क्रियते सुशास्त्रम् ॥
 अहो सुरगणैरिदं विविधयुक्तियुक्तं कृतं
 तदुत्तममनेकधा तदवतारिगोत्रामरैः ।
 तदुक्तिरससागरं समवगाह्य सम्यक् ब्रुवे
 तदुत्तमपदार्थवस्तुलितहौरिकं शास्त्रकम् ॥
 भूयो जातकसंहिता विरचिता श्रीमद्वराह्यादिभि-
 स्तासां सारमशेषमेकत इत ख्यातुं मदीयोद्यमः ।
 तद् याचे बहुधा बुधा वरतरं घ्याच्चेदिदं तुष्यतां
 नोचेत् तत्कृपया विचित्य सुदृढं — — — लिख्यताम् ॥

अथास्य जातकस्य प्रयोजनमाह । इत्यादि ॥

End.

प्रजाजकानां कथितास्तु योगा नक्षत्रमूर्तः फलयुक्तमस्मात् ।
 सूर्यादितो राशिफलानि दृष्टिफलानि संक्षिप्य निरूपितानि ॥
 भावाश्रयं फलमतोऽपि विचार यथा
 मयाश्रयोत्थफलमुक्तमनिष्टयोगाः ।
 स्त्रीजातकं निधनमप्यथ नष्टजन्म-
 द्रेक्कारूपमिति हौरिकसौख्यमुक्ते ॥

Colophon.

इति श्रीमन्महाराजाधिराज-श्रीटोडरमल्लविरचिते श्रीटोडरानन्दे ज्योतिः-
 शास्त्रे हौरिकसौख्यं सम्पूर्णमिति । शुभं भवतु । कल्याणमस्तु लेखक-
 पाठकयोः । संवत् १९३६ वर्षे वैशाख शुद्धि—प्रतिपदायां शुक्ले प्रोहित
 रामात्मजेन देवहस्तेन अलीलिखत् ॥ सम्पूर्णं शुभं भवतु ॥
 श्रीटोडरानन्द जय ।

विषयः । इति० राशिप्रमेदः प्रथमो हर्षः ।

खचरयोनिबलादलसंज्ञकः । ३ ।

मिश्रकाध्यायः । ३ ।
 कारकाध्यायः । ४ ।
 निघिकाध्यायः । ६ ।
 सूतिकाध्यायः । ७ ।
 अरिष्टाध्यायः । ८ ।
 अरिष्टभङ्गाध्यायः । ९ ।
 आयुर्दयाध्यायः ।
 अष्टकवर्गसौख्यम् ।
 कर्माजौवसौख्यम् ।
 राजयोगसौख्यम् ।
 नाभसयोगनिरूपणम् ।
 चन्द्रसूर्ययोगौ ।
 द्विप्रहरयोगः ।
 प्रव्रज्याध्यायः ।
 नक्षत्रगुणसौख्यम् ।
 राशिफलसौख्यम् ।
 भावफलनिरूपणम् ।
 भावविचारः ।
 अनिष्टयोगाध्यायः ।
 स्त्रीजातकाध्यायः ।
 निर्याणविचारः ।
 नष्टजातकाध्यायः ।
 प्रेक्षाणरूपाध्यायः ।

(१२६७) तिथ्यादिनिर्णयः By पद्मनाभ . 12×3½ inches. Folia, 52.
 Lines, 7 on a page. Extent, 1,001 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Newār
 Era, 827. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

नमस्तुभ्य महादेवं गुहं संसारसागरम् ।

तिथ्यादीनां विवेकार्थं मुनिवाक्यं समुचितम् ॥

पक्षवृद्धौ तिथि + + द्वाषवृद्धिषु संशयम् ।
 सुधियामप्यनुष्ठानमतो मया विविच्यते ॥
 त्रिंशद्विनैस्तु सावनो मासः । उक्तं ब्रह्मचिदान्ते ॥ इत्यादि ।

End.

आद्यश्राद्धमकृत्वैव वृषोत्सर्गो विधीयते ।
 वृषोत्सर्गं कृते पश्चात् कुर्यादेकादशं ततः ॥
 सन्देहानेकगम्भीरं श्लोकतरङ्गमङ्गुलम् ।
 पद्मनाभेन कथितं प्रेतकर्म महार्णवम् ॥
 दशक्रियामुपक्रम्य श्रावसथ्यं समापितम् ।
 प्रेताशौचं तथा ख्यातं सुनीनां दर्शनादिकम् ॥
 श्रीवाराणस्यामुपाध्यायश्रीपद्मनाभेन विरचितम् ॥

Colophon.

इति तिथ्यादिनिर्णये योगीश्वरसंग्रहे प्रेतकृत्यनिर्णये पद्मनाभसंग्रहयोः
 समुच्चयः समाप्तः । (?) नेपाल सम्बत् ८२७ श्रावणकृष्णत्रयोदश्यां तिथौ
 समाप्तेषां पुस्तोति । श्रेयोऽस्तु सर्व्वदा ।

(१२३८) दानप्रदीपः By माधव. 14x3 inches. Folia, 99. Lines,
 9 on a page. Extent, 2,669 ślokaś. Character, Maithilā. Date, (?).
 Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

कार्याकार्यविभागमूढमनसां संख्यावतां सन्ततं
 स्वस्वाभीष्टफलाप्तये च भवतादाम्नायकल्पद्रुमः ।
 एकानन्तफले विचित्ररुचयः शाखे यदीये चिरा +
 + + प्रवरा वरामृतफलप्राप्त्यै समध्यासते ॥
 आसीद् गुर्जरदेशमण्डलमणिः सौराज्यनित्योत्सवे
 त्रैवर्ण्यकरणाभिधे पुरवरे श्रीराघवः पार्थिवः ।
 त्यागो वाग्बलमाजिसौमि कृतिता रूपं च सर्व्वज्ञता
 यच्चैतान्यलिखन्नयूथ — — — खन्ने कलङ्कं क्रमात् ॥
 तेन प्राज्ञतमे भुवि प्रचयता प्रीतिं समानायितः
 स्त्रीगर्नीदधि — — — पुग्धरात् श्रीवासुदेवः सुधीः ।

विद्यावृत्तगुणैरुदीय गणितं यष्टोलकौर्त्यभिधां
 स्त्रां जातिं विशिशेष भूतनित्यच्छसंज्ञावतः ॥ (?)
 तस्य तनूजो नाम्ना नरसिंहोऽभूत्तमनीषिनरसिंहः ।
 मत्सररहिताः प्राज्ञा यं तु सकूर्वां सरस्वतीं प्राहुः ॥

तस्यात्मजो धीधनहेतुतोऽभू-
 न्नाम्नैव धीध — — — यितस्य ।
 वृत्तानि यस्य श्रवणोत्सवाय-
 वृत्तान्वितानाम — — — बुधानां ॥

तस्यात्मजः पण्डितरामनामा
 वभूव भूवल्लभवल्लभोक्तिः ।
 — — — — —
 — — — — — ॥

तस्यात्मजः पण्डितविष्णुशर्मा
 निःसोमपाण्डित्यनिधिर्वभूव ।
 — — — — —
 — — — — — ॥

तस्याप्यस्ति सुतः समस्तविषयालङ्कारभूतिर्गुणैः
 सम्पूर्णो भुवि भद्रमाधव इति प्रख्यातनामा सुधीः ।
 — — — — —
 — — — — — ॥

सूत्युक्ताचारचतुरमनीषेण मनीषिणा ।
 दानप्रदीपः क्रियते तेनोपक्रियते सता ॥
 श्रुतिविषयगतोऽपि प्राणिनां स्वर्गसंस्था-
 नपि निखिलपदार्थान् सुप्रकाशान् करोति ।
 दुरिततिमिरमेता यस्तु दानप्रदीप-
 स्तमभिलक्षितलब्धौ लब्धवर्णाः श्रयध्वम् ॥

तत्र प्रथमं दानप्रशंसा ॥ इत्यादि ।

End.

ॐ अद्या भूतलाधिकरणकरालत्वप्राप्तिकाम इदं नगरं विष्णुदेवतं
 श्रमुकगोत्रायेत्यादि दक्षिणा नगरप्रवेशान्तम् ॥

Colophon. इति श्रीमहामहोपाध्याय-पण्डित-श्रीविष्णुसूनुभट्टश्रीमाधवविरचितायां
दानप्रदीपे भूमिदानप्रकरणं समाप्तम् ॥ अथ तिलदानम् । तत्र यमः ।
(अतः परं खण्डितम् ॥)

(२)११०।) दुर्गाचर्चकल्पतरुः By लक्ष्मीपतिशर्मा. 12×4 inches.
Folia, 60. Lines, 9 on a page. Extent, 1,755 śloka. Character, Nāgara.
Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ।

सच्चिदानन्दरूपाय साक्षीभूताय कर्मणाम् ।
लिङ्गत्रयविशिष्टाय नमोऽनन्तैकमूर्त्तये ॥
अद्वितीयमजं शृङ्खलं द्वित्रा इत्यपि वानिशम् ।
बहुधा यद् वेदगीतं तस्मै कस्मै नमोनमः ॥
श्रीमच्छ्रीकृष्णपादाम्बुजयुगभजनासादितानेकविद्या-
शौर्यादार्याद्युपेतक्षितिपकुलमणिः सत्यतिष्ठः समालः ।
वीरः श्रीकृष्णवर्मा रिपुलनरारोत्रिगोत्रावतीर्णः
सल्लगाद्येशोऽस्ति कृष्टिर्विबुधजनपरित्राणसन्तर्पितार्थः ॥ (?)
तत्पुत्रोऽहितदर्पदावदहनत्वालाकरालप्रभः
सद्विद्याव्रतनिष्ठविप्रजनहृत्तोषेन्दुतुल्यच्छविः ।
स्वेष्टेशाचरणाम्बुजस्मरणशृङ्गावाससर्वान्नतिः
स्वस्ति श्रीरणभौमसाह-युवराट् वर्वर्त्ति लोकेऽधुना ॥
... ..
... .. ।
दोर्दण्डस्य विकुण्डलीकृतधनुर्व्यानिर्गताच्छाश्रुगा-
स्तारिः श्रीरघुनाथसाह-नवराट् यस्यात्मजः शोभते ॥
तदाज्ञयैषार्जुनशक्तिपूजा
विधोर्विधानं व्रतकाम्य - - - ।
चिरन्तनोक्तिं प्रणिधाय चित्ते
करोति लक्ष्मीपतिदेवविद् द्विजः ॥

श्रुतिकोटिद्वयाभ्यासालोकनिर्णयभेदतः ।

कर्माकर्मविकर्मति शास्त्रेऽनेकमतं मतम् ॥

.. .. .

अथ किलेदानीं कलिप्रोढ़ाविर्भावतया ... निगमागमश्रुति-
पुराणस्योपयुक्ताखिलविषयं जिज्ञासूनामुपकारायानवरतेभूतफलदनव-
रात्रप्रताङ्गभूताखिलकर्मानुष्ठानोपयोगि-दुर्गार्चनकल्पतरुं शास्त्रगुरुक्ति-
युक्तिभिः प्रकटीकरोमि ॥ इत्यादि ।

End.

इति दशमौक्त्यम् ।

चौर्यं चीनं विचिन्वन् जनप(ति) विषयं कामरूपं विधुन्वन्
अङ्गान् (वङ्गान्) कलिङ्गान् कुरुमरुयवनान् आशयन् स्वप्रतापैः ।

स्वर्देवान् भूमिदेवान् सुकुलजनपदान् तोषयन् यज्ञदानैः

श्रीमद्गोर्खाचलेशो जयति रणवहाबूरसाहसितीन्द्रः ॥

तद्राजत्सदसि ग्रहागमविदोऽनेको ध्यतास्तेष्वपि

त्रिस्तन्धागमसारतत्त्वनिपुणं — — — तुष्टो नृपः ।

श्रीदेवज्ञशिरोमणीति पदवीं प्रादादसाधारणीं

यस्मै सोऽपमनन्तचिन्मयमना देवज्ञलक्ष्मीपतिः ॥

त्रिस्तन्धागमशब्दसांख्यनिगमानेकार्यसारासृता-

स्वादावासमहाप्रभोदनकञ्चानप्रबोधोदयः ।

कृष्णानन्द इति प्रगीतमहिमस्तत्पुत्रलक्ष्मीपतिः

श्रीदुर्गार्चनकल्पवृक्षममलं भक्त्याकरोच्छारदम् ॥

पक्षे रूपघने पदेऽथ दिवसे दिग्ने तिथौ तत्समे

कर्णे मासि यमोत तद्वधनमिते मासैकयुक्ते घने ।

कार्त्तमे त्रिघने युतावखिलयुग्दन्तप्रविशोनको

शाको पंक्तिमितेः समैर्विलिखिता ग्रन्थाध्यगात् पूर्णताम् ॥ (?)

इति श्रीदेवज्ञशिरोमणिश्रीमल्लक्ष्मीपतिशर्मणा विरचिते दुर्गार्चनकल्प-
तरो दशमौक्त्यकुसुमं दशमम् ॥

विषयः । इति० व्यवस्थाकुसुमं प्रथमम् ।

” पाठार्चनादिनिर्णयकुसुमम् । २ ।

इति० प्रतिपत्तकृत्यकुसुमम् । ३ ।

” द्वितीयादिपञ्चम्यन्तकृत्यन्दुदर्शन — — द्यवकुसुमम् । ४ ।

” विल्लाभिमन्त्रणापत्रीप्रवेशकृत्यकुसुमम् । ५ ।

” अष्टमीकृत्यकुसुमम् । ६ ।

” बलिदानकुसुमम् । ७ ।

” कन्यार्चनतल्लक्षणकुसुमम् । ८ ।

” नवमीकृत्यकुसुमम् । ९ ।

” दशमीकृत्यकुसुमम् । १० ।

(१०८८ ।) धनञ्जयनिघण्टुः . $8 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Extent, 240 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Samvat 1654. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. प्रथमपत्रं नास्ति । अतो द्वितीयपत्रस्य प्रारम्भवाक्यं लिखितम् । यथा,—

अथ राजनाम ।

राजाधिपः पतिः स्वामी नाथः परिवृद्धः प्रभुः ।

ईश्वरो विभुः शानो भर्तृन्द् इव ईशिताः ॥

वृक्षनाम ।

अनोकहस्तकः शाखी विटपी फलिनो नगः ।

द्रुमोऽधिपः फलेग्राही पादपो गोवनस्पतिः ॥ इत्यादि ।

End. सिद्धः सिद्धनिषद्या ? मर्हत्सिद्धत्रियामपि ।

अर्हत्सिद्धमिति द्वावप्यर्हत्सिद्धाभिधानकौ ॥ २४६ ॥

अर्हदानपि तान् प्राहुः शरणोत्तममङ्गलम् ॥

Colophon. इति श्रीधनञ्जयस्य कृतो निघण्टुसमये शब्दसंकीर्णनिरूपणो नाम द्वितीयः परिच्छेदः ।

समाप्तो धनञ्जयको संवत् १६५४ । आषाढशुदि १३ भृगुवाचरे लिखितमिदं विराटभट्टात्मजेन नरहरिभट्टेन । ह्यभमस्तु शुभं भूयात् ।

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ।

यदि ह्युदमशुद्धो वा मम दोषा न दीयते ॥

(५५७) धनुर्वेदः . $6 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 49. Lines, 5 on a page. Extent, 245 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

लम्बोदरं महाकायं लम्बोष्ठं गजकर्णकम् ।

विघ्नघ्नं पार्वतीपुत्रं नमामि गणनायकम् ॥

विना शस्त्रधरं नान्यो धनुर्वेदश्च पारगः ।

अतः स्तुतिं निशि प्राप्ते शिवतत्त्वविचारणम् ॥

कर्तव्यमिति शेषः ।

अतः सन्देहदोलायां रोपणीयञ्च मानसम् ।

ग्रन्थेऽस्मिंश्चापचतुरैर्वैरचित्तामसौ क्वचित् ॥

यस्याभ्यासप्रसादेन निष्पद्यन्ते धनुर्द्वराः ।

जेतारः परसेन्यस्य तस्याभ्यासो विधीयताम् ॥

एकोऽपि यत्र नगरे प्रसिद्धः स्यादनुर्द्धरः ।

ततो यान्तरयो दूरं सुगाः सिंहसुहादिव ॥

इति धनुर्द्धरप्रशंसा ॥ इत्यादि ।

End.

श्रीवे लक्ष्मीर्भते स्वर्गः कौर्त्तिश्च धरणीतले ।

तस्माद्वैर्यं विधातव्यं हन्तव्या परवाहिनी ॥

इति युद्धविधिः ।

Colophon.

इति श्रीसदाशिवप्रोक्तो धनुर्वेदः समाप्तः ॥

विषयः ।

धनुर्द्धरप्रशंसा । धनुर्द्धरविधिः । धनुःप्रमाणम् । गुणलक्षणम् ।

फललक्षणम् । पायनविधिः । ? नाराचनालिकालक्षणम् । स्थानानि ।

गुणमुष्टिलक्षणम् । धनुर्मुष्टिविधानम् । लक्ष्यलक्षणम् । शरलक्षणम् ।

धनुर्वेदाभ्यासे अनघायकालनिरूपणम् । लक्ष्यसञ्चलनविधिः । शीघ्र-

साधनम् । दूरपातित्वम् । दृढप्रहारता । हीनगतिः । लक्ष्यचलनगतिः ।

धनुर्गतयः । बाणभङ्गः । वराटिका । विन्दुकम् । गोलयुग्मम् ।

शब्दभेदी । शस्त्रवारणम् । संग्रामविधिः । अक्षोहिणीलक्षणम् ।

यूहलक्षणम् । युद्धविधिः ।

(२) ८२ ।) धनुर्वेदप्रकरणम्. (वीरेश्वरीयं) By विक्रमादित्य . 11 x 4½ inches. Folia, 34. Lines, 7 on a page. Extent, 486 ślokaś. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning.

श्रीगुरुवे नमः ।

नमो देवाधिदेवाय शङ्कराय कपर्दिने ।
रामाय जामदग्न्याय नमोऽस्त्वमिततेजसे ॥
प्रणम्य परया भक्त्या देवदेवं पिनाकिनम् ।
धनुर्विधानं वक्ष्यामि वीरेश्वरमतोद्धृतम् ॥
मूर्ध्नाभिषिक्तकुलजैः पृथिवीपालनोद्यतैः ।
धनुर्वेदो वेदितव्यस्त्रिवर्गफलमीप्सुभिः ।
यथाभ्यासप्रसादेन निष्पद्यन्ते धनुर्धराः ।
जेतारः परसेन्यानां धनुर्वेदं तदभ्यसेत् ॥ इत्यादि ।

End.

सपत्नसेनहव्यानि रणयज्ञेषु जुह्वता ।
जीवता प्राप्यते कीर्तिर्मृतेनापि सुराङ्गनाः ॥
तस्मात्तुर्ध्वो यशः स्वर्गं वाञ्छद्भिर्वहुषन्मभिः ।
धनुर्विद्या वेदितव्या जेतव्या वेरिवाहिनी ॥

Colophon.

इति श्रीमन्महाराजाधिराजवीरेविक्रमादित्यसङ्गृहीते श्रीवीरेश्वरीय-
धनुर्वेदप्रकरणो नाम चतुर्थः पादः समाप्तः । शुभमस्तु ॥

विषयः । धनुर्वेदमाहात्म्यम् । वीरेश्वरमतोत्पत्तिः । धनुःप्रमाणम् । गुणलक्षणम् ।
शरलक्षणम् । नाराचनालीकलक्षणम् । फललक्षणम् । अथ फल-
पायनानि । अथ गुणमुष्टयः । अथ धनुर्मुष्टिसन्धानम् । अथ व्यायाः ।
अथ लक्ष्यम् ।

इति ० प्रथमः पादः ।

अथ दानविधिः । तत्र कालनिर्णयः । शिष्यपरीक्षा । अथाचार्य-
लक्षणम् ।

इति ० द्वितीयः पादः ।

अथाभ्यासविधिः । अथ लक्ष्यास्त्रलक्षणम् । अथ शीघ्रसन्धानम् । अथ
वृत्तपातित्वम् । इति दृढप्रहारिता । इति ह्रीनगतयः । इति शुद्ध-

गतयः । इति दृढचतुष्कम् । इति बाणभङ्गः । इति वराटिकावर्तः ।
 इति काष्ठभेदनम् । इति विन्दुकम् । इति गोलकयुगप्रभृतिविचित्र-
 विधिः । इति धावल्लक्ष्यम् । इति शब्दभेदित्वम् । अथानध्यायः ।
 पतितमन्त्रः । इति ० तृतीयः पादः ।
 इति शस्त्ररत्ना । इति शस्त्रवारणम् । अथ तिलकम् । इति दिव्यो-
 षध्यादिप्रभावहरणम् । अथ प्रभावप्रपाणविधिः । इति रत्नामन्त्रः ।
 अथात्तौहिणी संख्या । अथ शकुननिर्णयः । अथ स्वरबलम् । अथ
 व्यूहविधिः । अथ युद्धविधिः । इति ० चतुर्थः पादः ।

(१५००।) धर्मतत्त्वप्रकाशः. 9×4 inches. Folia, 267. Lines, 9 on
 a page. Extent, 4,806 ślokaś. Character, Nāgara. Date, (?). Appear-
 ance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

श्रीविश्वेश्वराय नमः ॥

वन्देऽहं दक्षिणामूर्तिं श्रुतिशिरोमिराम् । ?

महत्तुं मूलमज्ञानं ज्ञानमामुमभौषितम् ॥

इह खलु संसारचक्रवंशम्यमाणाणां दुर्विषयत्रिविधतापतप्तानां सकल-
 दुःखोपशमाय निरतिशय .. .. धर्मे एव परमोपाय इति
 तत्रावश्यामाख्यातव्यं पुरुषेण ॥ इत्यादि ।

End. वानप्रस्थस्य कालो निषिद्ध .. .. ।

सद्गुरुसधर्मे विधेश .. .. द्रष्टव्यम् ॥ इति शिवम् ।

विख्याते कविकच(चक्र)मध्यवर्तिने दो-

दक्तीरे नागमहिम्नि कूर्पराख्यो गोविन्दः ।

श्रुति + + सिन्धुपारदृष्ट्वा

श्रीचामुर्धरकुलमण्डलं पुराणी ॥ ?

श्रीकण्ठं मनसि विभाव्य नीलकण्ठः

तत् सूनुः श्रितवटकाननं सुरेशम् ।

वेदं तेः श्रमनदिगानन + तीनां

व्याख्याने किल चतुराननो बभूव ॥

गोविन्दस्तद्वपुभूः श्रुतिहृदयमुनिः सर्वतन्त्रस्त्रतन्त्र-
 स्तज्जस्तच्छ्रितार्थः + + + मकरोद्वन्मैतत्त्वप्रकाशम् ।
 भूप्रपौत्यै शिवाख्ये शवदमिनिमहानेष्टिकत्रक्षचर्यै
 वाराणस्याप्रजन्मा सुरसरिवमले श्रीप्रतिष्ठानतौर्यै ॥ (?)
 नागाङ्गरसभूशाके शालिवाहनजे क्षये ।
 नभस्युसिततुर्यैऽद्भि ग्रन्थोऽयं पूर्णतां गतः ॥

Colophon. इति श्रीमत्-पदवाक्यप्रमाणचमर्यादाधुरन्धर-चतुर्धरवंशावतंशगोविन्द-
 सूरिसूनोः शिवस्य कृतो धर्मतत्त्वप्रकाशः समाप्तिसंगमत् ॥
 श्री . . सदाशिवार्पणमस्तु ।
 विषयः । धर्मशास्त्रम् ।

(१८१३।) धर्मसारः. By पुरुषोत्तम . 12×4 inches. Folia, 601.
 Lines, 9 on a page. Extent, 15,376 ślokas. Character, Nāgara. Date,
 Saka Era, 1607. Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally
 correct.

Beginning. ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

रामं गणपतिं वाञ्छीं नत्वा श्रीमन्मनोहरम् ।
 कुर्वते पुरुषोत्तमो धर्मसारस्य सङ्ग्रहम् ॥
 सन्तः शृण्वन्तु मे वाचो यतस्ते चानमूयवः ।
 ब्रूष्येरसतः किं मे प्रकृतिस्तस्य सेव हि ॥
 अतः साधूनहं वन्दे ते हि वन्द्यतमा भुवि ।
 असाधूनपि वन्देऽहं तत्स्वभावनिवृत्तये ॥
 साधुः सुधां वमत्येव सुधांशुरिव नित्यशः ।
 असाधवो विषमुचो भवन्ति फणिनो यथा ॥
 नारायणं नमस्कृत्य नरक्षैव नरोत्तमम् ।
 देवीं सरस्वतीं चैव ततो जयमुदीरयेत् ॥
 जयति पराशरमूनुः सत्यवतीहृदयनन्दनो व्यासः ।
 यस्यास्यकमलगणितं बाह्यस्यममृतं जगत् पिबति ॥

अष्टाप्रशंसा ब्रह्मवैवर्ते ।

गुरो शास्त्रे च महती अष्टा पुण्यैरवाप्यते ।

अष्टाद्वया वृताशानां कथं साक्षाद् भवेद्वरिः ॥ इत्यादि ।

End.

आदित्यपुराणे ।

शपथः शकुनः स्वप्नः सामुद्रिकमुपश्रुतिः ।

उपयाचितमादेशात् संभवन्ति कलौ क्वचित् ॥

तस्मात् तन्मात्रलाभेन कलौ कार्यं न कारयेत् ॥

शास्त्राणि तावदवलोक्य मया मुनीना-

मर्याः स एव गदितः परमात्मयुक्त्या ।

एवं त्रिलोक्यं निखिलं च विचारयन्तः

शन्तः स्वभावसरला मुदमाप्नुवन्तु ॥

पद्मानि बोधयत्यर्कः काव्यानि कुरुते कविः ।

सत्खेरमनभस्वन्तः शन्तस्तन्वन्ति सद्गुणात् ॥

Colophon.

इति श्रीज्योतिर्विजयपुराणोत्तमविरचितो नानापुराण-नानाधर्मीशास्त्रोक्तो
धर्मीसारः समाप्तः । श्रीशके १६०७ भासे पताङ्गाग्र्यामे लिखितं
पुत्रसहितं बलभद्र ओम्भा शुभम् ॥

(११८८ ।) नक्षत्रसारावली . 10×3 inches. Folia, 14. Lines, 7 on
a page. Extent, 490 slokas. Character, Newārī. Date, (P). Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीगणपतये नमः ।

प्रथम्य परमानन्दं सर्वकारणकारकम् ॥

सर्वधारमनाधारं सर्वज्ञं सर्वसाक्षिणम् ॥

अथ नक्षत्रपरिमाणं वक्ष्ये । अश्विनी त्रितारा । अश्विनी तिर्यङ्मुखी ।

पौतवर्णा । इत्यादि ॥

End.

सावित्र्याष्टोत्तरेण तं हुत्वा - - - - - बलिं दद्यात् ।

संक्रमे अर्द्धवृद्धिः ।

इति नक्षत्रसारावली ।

विषयः । नक्षत्राणां परिमाणकथनम् ।

(११६६ ।) गवरत्नम् . By दामोदरभट्ट . 12×5 inches. Folia, 43. Lines, 11 on a page. Extent, 1,300 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saka Era, 1603. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

गणेशानं भवानीं च शङ्करं कमलापतिम् ।

नत्वा श्रीभास्करं पूज्यान् वाणशून्यद्वयै १६०५ मिते ॥

शालिवाहशके काश्यामाश्रिते पुण्यमे गुरो ।

दशम्यां बहुले पत्ते नातिसंक्षिप्तविक्षृतम् ॥

नवरत्नमयं ग्रन्थं नवदीधितिसंयुतम् ।

चित्तपावनजातीयो ज्ञानकौरघुनायकः ॥

दामोदरो रचयति शिष्यपाठकयोर्मुदे ।

शास्त्रदृष्टं लोकदृष्टमनुभूतञ्च कथ्यते ॥ इत्यादि ।

End.

ग्रन्थारम्भस्य समये यावद्दृग्गोचरं स्थितम् ।

गणितं नवरत्नेन निबद्धं ग्रहलाघवात् ॥

चित्तपावनजातीयो ज्ञानकौरघुनायकः ।

दामोदरो व्यरचयन्माणिक्याद्यादीधितिम् ॥

Colophon.

इति श्रीचित्तपावनजातीय-ज्ञानकौरघुनायात्मज-भट्ट-दामोदरविरचिते
नवरत्नाख्ये महानिबन्धे ज्योतिषमाणिक्ये गणितदीधितिः समाप्तः
प्रथमः । कथे (शके) १६०७ मार्गशिर वदि अष्टमौ मघानक्षत्रे
सोमदिने । तस्मिन् दिने राजदेवज्ञपूर्यानन्देन स्वपठनार्थं परोपकारा-
र्थञ्च लिखितम् । नेपाल संवत् २०६ ॥

विषयः ।

गणितज्योतिःशास्त्रम् ।

देवज्ञदामोदरनिर्मितेऽस्मिन् महानिबन्धे नवरत्नसंज्ञे ।

आद्ये मरीचौ श्रुतिलोचनस्य पञ्चादिसिद्धिः प्रथमः प्रकाशः ॥

देवज्ञदामोदरनिर्मितेऽस्मिन् महानिबन्धे नवरत्नसंज्ञे ।

आद्ये मरीचौ श्रुतिलोचनस्य वृक्षखेटसिद्धिस्त्वपरः प्रकाशः ॥

देवज्ञदामोदरनिर्मितेऽस्मिन् महानिबन्धे नवरत्नसंज्ञे ।

आद्ये मरीचौ श्रुतिलोचनस्य त्रिप्रश्ननामा त्रिमितः प्रकाशः ॥

देवज्ञदामोदरनिर्मितेऽस्मिन् महानिबन्धे नवरत्नसंज्ञे ।

आद्ये मरीचो भुतिलोचनस्य पर्वाभिधो वेदमितः प्रकाशः ॥

इति श्रीचित्तपावनजातीयज्ञानकीरघुनाथात्मजभट्टदामोदरविरचिते
नवरत्नाख्ये महानिबन्धे ज्योतिषमाणिक्ये गणितदौधितिप्रकाशः शर-
सम्मितोऽयम् ॥

इति श्रीचित्तपावनजातीय-ज्ञानकीरघुनाथात्मजभट्टदामोदरविरचिते
नवरत्नाख्ये महानिबन्धे ज्योतिषमाणिक्ये गणितदौधितिः समाप्तः ॥

(१४६४) नागरसर्वस्वटीका . By जगज्ज्योतिमल्ल . 11×5 inches.
Folia, 53. Lines, 9 on a page. Extent, 970 ślokas. Character, Newārī.
Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः श्रीभवानीशङ्कराभ्याम् ।

श्रीजगज्ज्योतिमल्लेन भवानीचरणाम्बुजम् ।

नत्वा नागरसर्वस्वटीकोपं परितन्यते ॥

मुहूर्तमपि यं स्मरन्नभिमतं मनोहारिणीं

लभेत मद्विह्वलां यदिह कामिनीं कामुकः ।

समुल्लसितहृद्भरं सुसुचिराङ्गरागाश्रयं

नमामि सुमनःशरं सततमार्थमञ्जुश्रियम् ॥

आदौ ग्रन्थकारः कामशास्त्रत्वात् कामदेवं नमस्करोति । इत्यादि ॥

End.

जगज्ज्योतिर्मल्लभूपै ग्रन्थानेकान् विलोका च ।

इयं नागरसर्वस्वटीका यत्नेन साधिता ॥

Colophon.

इति महाराजाधिराजश्रीश्रीजगज्ज्योतिर्मल्लभूपविरचितायां नागरसर्व-
स्वटीकायामष्टादशः परिच्छेदः समाप्तः ।

विषयः । पद्मश्रीज्ञानविरचितस्य नागरसर्वस्वधनामककामशास्त्रस्य व्याख्यानम् ॥

(१७३१) नाट्यशास्त्रम् . 16×4½ inches. Folia, 99. Lines, 7 on a
page. Extent, 2,871 ślokas. Character, Newārī. Date, (?). Appearance,
tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो ब्रह्मणे ।

प्रणम्य शिरसा देवो पितामहमहेश्वरो ।

नाट्यशास्त्रं प्रवक्ष्यामि ब्रह्मणा यदुदाहृतम् ॥

समासजप्यं प्रतिनं स्रष्टुतेः परिवारितम् ।
 अनध्याये कदाचित्तु भरतं नाट्यकोविदम् ॥
 मुनयः पर्युपाद्येनं मैत्रेयप्रमुखाः पुरा ।
 पप्रच्छुस्ते महात्मानो नाट्यवेदसमुद्भवम् ॥
 योऽयं भगवता सम्यग् ग्रथितो वेदसम्मतः ।
 नाट्यवेदः कथं ब्रह्मनुत्पन्नः कस्य वा कृते ॥
 कस्याङ्गः किंप्रमाणस्तु प्रयोगश्चास्य कौटुशः ।
 सर्वमेतद् यथातत्त्वं भगवन् वक्तुमर्हसि ॥ इत्यादि ।
 End. आचार्य्याभिनयोद्धिष मया प्रोक्तः समासतः ।
 अत ऊर्ध्वं प्रवक्ष्यामि सामान्याभिनयं पुनः ॥

Colophon. इति भारतीये नाट्यशास्त्रे आचार्य्याभिनयो नामाध्यायः द्वाविंशतिः ।
 (अतः परं खण्डितम् ।)

विषयः । इति० भारतीये नाट्यशास्त्रे नाट्योत्पत्तिः । १ ।

इति० प्रेताष्टहलक्षणम् । २ ।

इति० रङ्गदेवतापूजनम् । ३ ।

इति० ताण्ड्यलक्षणम् । ४ ।

इति० पूर्वैरङ्गविधिः । ५ ।

इति० रसविकल्पः । ६ ।

इति० भावव्यञ्जकः । ७ ।

इति० उपाङ्गलक्षणम् । ८ ।

इति० हस्ताध्यायः । ९ ।

इति० अङ्गप्रत्यङ्गलक्षणम् । १० ।

इति० चारीविधानम् । ११ ।

इति० मण्डलविधानम् । १२ ।

इति० गति — — — । १३ ।

इति० कतायुक्तिधर्मेव्यञ्जकम् । १४ ।

इति० कृन्दाभिनयः । १५ ।

इति० कृन्दोविधिः । १६ ।

इति० वागभिनये काव्यलक्षणम् । १७ ।

इति० वागभिनये काकुत्स्वरवङ्गकः । १८ ।

इति० दशरूपलक्षणम् । १९ ।

इति० वृत्ताध्यायः । २० ।

इति० वृत्तिविकल्पः । २१ ।

इति० आद्याख्याभिनयः । २२ ।

(३) ७६।) नाडीपरीक्षा . By रामचन्द्रसोमयाजिन् . Son of सम्नाडि-
चित्सूर्यदास . 8x8 inches . Folia, 23 . Lines, 5 on a page . Extent, 194
glokas . Character, Nāgara . Date, Samvat 1773 . Appearance, decaying .
Verse . Incorrect .

Beginning.

श्रीधन्वन्तरये नमः ।

लब्ध्वा प्राप्तनलब्धवर्णरचितोपायानुपास्य स्फुरत्-
ज्ञानैः सद्गुरुभिर्गिरो निगदिताः कृत्वा च भूतिं सुहुः ।
सन्नाजोऽग्निचितः सुतः सुकृतिनः श्रीसूर्यदासस्य यो
रामो नैमिषमाश्रितः स कुरुते नाड्यादिलक्ष्योच्चयम् ॥
पाञ्चभौतिकमिदं दृष्ट्वा वपुः
सप्तधातुमलसङ्घसन्धितम् ।
वातपित्तकफसाम्यशस्मीभू-
द्वाङ्गिरणुपरिवद्वमेधते ॥
भूयस्योऽस्मिन् सन्ति नाड्यः शरीरे
स्थूलाः सूक्ष्मास्तास्वयो सप्तशतयः ।
सध्वार्यवाप्यास्य वानेरसांश-
तासां हस्ताङ्गीगतेकापरीक्षाः ॥ ? इत्यादि ।

End.

साधे गत्वर ह्युदीर्य भिषजो मानादरामो भरन्
मारो साध्यमधिप्रतापविविधो . . . चिकित्सन्
नाड्यादेरिति लक्ष्यसूक्ष्ममुदितं श्रीरामचन्द्रेण यत्
तः . . . . . दुर्गमगिरो - - - - - ॥

एकोनविंशतिश्रमिणे + +

+ + द्विक्रमाकृतृपात् विहितम् ।

प्रकरणमेतत् कविना

रामेण नेमिघारणे ॥

Colophon. इति सप्तमोऽध्यायः पूर्य्यदासात्मजस्य चन्द्रसोमयाजिकृतं नाट्यादि-
परीक्षाप्रकरणं समाप्तम् । संवत् १७७३ वर्षे जेठ मासे . . . . . ।

(२) ७३ ।) निर्णयार्कः . Ry श्रीकृष्णराम . 10×4 inches. Folia, 94.
Lines, 7 on a page. Extent, 1,316 ślokaś. Character, Nāgara. Date, (?).
Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ।

या माया सचराचरं जगदिदं सृते च यद्वीरिभिः
सौन्दर्यं प्रतिभाति यत्कस्यया सम्भूतिमत् तिष्ठति ।
यस्यासेति लयं लये जलजभूशम्भुस्त्वभूतिस्तुता
सा शश्वत्त्रिगुणात्मिका दिशतु नः सन्मङ्गलं मङ्गला ॥
श्रीगोरक्षपराजेन्द्रविक्रमस्यानुशासनात् ।
कृत्यरत्नावलीं कालमाधवं निर्णयामृतम् ॥
निर्णयाव्ययादिकान् ग्रन्थान् समालोक्य प्रयत्नतः ।
श्रीकृष्णराममिश्रेण निर्णयार्कः प्रकाशते ॥
निर्णयं क्रमतो वच्मि वत्सराध्यायनस्य च ।
ऋतोर्मासस्य पक्षस्य तिथ्यादेर्यद्दृश्यस्य च ॥
चान्द्रसावनसौरेति नाम्ना संवत्सरस्त्रिधा ।
सुजन्मादित्रते सौरो गोसत्रादिषु सावनः ॥
तिलकादित्रते चान्द्रो ग्राह्यः संवत्सरो बुधैः ॥ इत्यादि ।

End. शतदशपदादमाह स्तुतो ।

नित्यं नैमित्तिके जायते होमयज्ञक्रियासु च ।
सपाकर्मणि चोत्सर्गे ग्रहवेधो न विद्यते ॥ इति ।
कल्याणं तव राजेन्द्र करोषु कमलालया ।
निर्णये शुलभारोप्य यया विश्वमिदं ततम् ॥

विक्रमाकर्णद्विरानन्दगजेन्दुमितवत्सरे ।

व्यैष्टुशुक्ततृतीयायां ग्रन्थोऽयं पूर्णतां गतः ॥

Colophon.

इति श्रीगिरिराजचक्रचूडामणिनरनारायणेत्यादिविविधविस्दावली-
विराजमानमानोन्नतश्रीमन्महाराजाधिराजश्रीराजेन्द्रविक्रमसाहदेवविर-
चिते निर्णयार्क एकादशप्रकाशः ॥

शुभम् ॥

(१९३५ ।) नीलकण्ठसङ्ग्रहः . By नीलकण्ठ . 14x3 inches. Folia, 88.
Lines, 9 on a page. Extent, 2,970 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?).
Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो नागेन्द्रभुषणाय ।

श्रीनीलकण्ठपदपङ्कजसमप्रमेयं

श्रीनीलकण्ठगमनं प्रणिपत्य गेयम् ।

श्रीनीलकण्ठभिषजा क्रियते मुदायं

श्रीनीलकण्ठधरसङ्गकोगदोयम् ॥ ?

जननी यच्च सावित्री तातो नरहरिः कृतौ ।

धन्वन्तरिकुलोत्पन्नः श्रीधरो यच्च मातुलः ॥

योऽन्ववाये समाख्यातस्त्रिपुरारिधनश्च ।

महोपाध्यायवर्यश्च तेनाद्य + + नोदितः ॥

सद्देवदत्तनारकवन्दिता ये

द्विजातिवर्य्यौ गुरवो वयस्याः ।

समन्तु ते + + स्वभावयुक्तं

वचो विचित्रं प्रतिभानुरूपम् ॥

एतैः प्रीत्या भिया सन्मगल्ये ते मयका परम् ।

सज्जनासज्जनावल्यादुपकारापकारिणौ ॥

अत्र वाच्या गुणोत्पत्तिर्निर्दानश्च राज्ञां ख्यतिः ।

साध्यासाध्यो चिकित्सा च प्रयोगस्तस्य पत्रिका ॥

भिषजां निर्णयो वाच्यो वेदव्यासप्रयोगतः ।

समासेन सदोसारभिषक्चरणसेविना ॥

कृच्छ्रोपायः सुखोपायो द्विविधः कृच्छ्र उच्यते ।

असाध्यो द्विविधो ज्ञेयो याप्यो यश्चाप्रतिक्रियः ॥ इत्यादि ।

End.

अस्त्रपित्तं तथा कुपुं प्रमेहं गुदनिर्गमम् ।

काशं पञ्चविधश्वासं ज्वरश्च विषमज्वरम् ॥

(अतः खण्डितम्)

(१३२२ ।) नृत्तेश्वरतन्त्रम् . 6×2 inches. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 56 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो भैरवाय । अष्टभैरव अष्टकालौघानम् ।

शुभेन्दुवर्णरूपा हिमकनकनिभा कुन्दकर्पूरकान्ति-

वर्त्तां चैकं चतुर्भिर्नयनत्रयधरं — — — ईशत्वकालम् ।

दत्ते वामे धरन्ति दशभुजकले खड्गभेदखिडहस्तं

सोऽयं विश्वेश्वरश्च दुरितभयहरं पातु स्वच्छन्द नौमि ॥ ?

अष्टकालि । वरे अभयपीतवर्ण ॥

घोरं घोरातिघोरं भयदुलितहरं सर्वशान्तिं करत्वं

संसारे तारयन्ति सकलस्थितिफलं विश्वरूपैकनाथम् ।

पुष्टिसर्वजनानां शुभ — — — सिद्धिदं साधकानां

तं वन्दे नौमि भक्त्या सकल — — पतिं नौमि स्वच्छन्ददेवम् ॥

इत्यादि ।

End.

अथ वेशपूजा ।

उत्तमप्रकृतिर्धीरो भवेदुत्साहसम्भवः ।

दानवीरो दयावीरो युद्धवीर इति त्रिधा ॥

.. .. ..

.. .. ..

भार्गवो रामभद्रश्च स सुग्रीवो वृकोदरः ।

मासतिप्रसुखाः प्रोक्ता युद्धवीरा मनौषिभिः ॥

Colophon. इति नृत्तेश्वरतन्त्रे समस्तवीर-आवाहन-पूजाविधि समाप्तम् । शुभ ।

विषयः । चट्टिकाली, महास्थिकाली, संहारकाली, सिद्धिकाली, भस्माभक्षण-
काली, रक्षाकाली, कृतान्तकाली, कालाग्निकाली, इत्यष्टभैरवीनां
ध्यानम् । तासां पूजा । सर्वविधवीराणां नामोच्चारणपूर्वकमावाहनम् ।

(३४८१) नृसिंहसुन्दरीकवचम् (सम्मौलनतन्त्रीयम्) . 10×4 inches.
Folia, 8. Lines, 6 on a page. Extent, 78 ślokaś. Character, Nāgara.
Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसुन्दरीनृसिंहाय नमः ।

केलाशशिखरासीनं शङ्करं चन्द्रशेखरम् ।

उवाच पार्वती देवी प्रणम्य शिरसा शिवम् ॥

श्रीदेव्युवाच ।

देवदेव महादेव भक्तानुग्रहकारक ।

त्वत्प्रसादान्मया नाथ श्रुतानि विविधानि च ॥

कवचानि ब्रह्मनीह नानासिद्धिकराणि च ।

इदानीं श्रोतुमिच्छामि कवचं परमाद्भुतम् ॥

श्रीमन्नृसिंहसुन्दर्याः सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ इत्यादि ।

End. तव स्नेहान्मयाख्यातं त्रिषु लोकोषु दुर्लभम् ।

कवचं देवदेवेशि गोपनीयं प्रयत्नतः ॥

Colophon. इति श्रीसम्मौलनतन्त्रे महासिद्धिप्रदे उमामहेश्वरसम्वादे श्रीनृसिंह-
सुन्दरीकवचम् ।

(१५०२१) पद्यसमुच्चयः . By राजा जगत्प्रकाश . 8×2½ inches.
Folia, 106. Lines, 6 on a page. Extent, 954 ślokaś. Character, Newārī.
Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणपतये ।

श्रोतश्रोतं जगद् यथ यो विश्वस्य हृदि स्थितः ।

नम आनन्दरूपाय तस्मै पूज्याय शम्भवे ॥

प्रागल्भ्यं सुधमखलौल्यभिर्दधिः खाद् वा नृपाणां मनो

हर्तुं सखलपुण्डरीकनयनाच्चेतःसमाकर्षणे ।

नेपालेशजगत्प्रकाशनृपतेः साहित्यविद्याविदो

नित्यं पद्यसमुच्चयः सुमतयः सानन्दमभ्यस्यताम् ॥

शिवप्रशंसा । इत्यादि ।

End. आम्नादितदयिताधरमुधा-
रमभ्यैव सूक्तयो मधुराः ।
अदलितरसालमुकुलो
न कोकिलः कलमुदञ्चयति ॥

Colophon. इति महाराजाधिराजश्रीश्रीजगत्प्रकाशसंयुद्धीतः पद्यसमुच्चयः समाप्तः ॥
विषयः । नानाविधश्लोकानां सङ्कलनम् ॥

(६८४) पशुपतिपुराणम्. 12x4 inches. Folia, 36. Lines, 9 on a page. Extent, 769 glokas. Character, Newārī. Date, Newār Era, 824. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीपशुपतये ।
यस्य वक्त्राद् विनिष्क्रान्ता वाग्मती लोकपावनौ ।
नमामि शिरसा देवं शङ्करं भुवनेश्वरम् ॥
येन धर्म्मार्थिना प्रोक्तं पुराणममृतोपमम् ।
नमामि मूर्द्ध्ना सर्वज्ञं पुलस्त्यं मुनिमत्तमम् ॥
यस्य काव्यं समालोक्य पुराणमिदमुद्धृतम् ।
नमोऽस्तु सततं तस्मै व्यासाय च महात्मने ॥ इत्यादि ।

End. या सर्वकामफलदा वृषसाधकस्य
क्रीडानुरागजननी नरकामिनीनाम् ।
सम्पूजिता विकसितैरपि पुष्पवृद्धा
सा वाग्मती दिशतु कामफलं नराणाम् ॥

Colophon. इति वाग्मतीप्रशंसायां पशुपतिपुराणे पुलस्त्यभाषिता वाग्मत्याः स्तुतिः
समाप्ता ।
इति वाग्मतीप्रशंसायां पशुपतिपुराणं समाप्तं शुभम् । . . . । सम्बत्
८२४ । ... । श्रीश्रीहरेभन्तमल्लवर्म्मणः यमचास्यं सिधयकादिन-
जुराम् ॥ शुभमस्तु ।

- विषयः । इति वाग्मतीभाषाव्यप्रशंसायां तीर्थवर्णने प्रह्लादः ॥ सिद्धिर्नाम ।
- ” ” विभीषणास्त्रसिद्धिर्नाम ।
- ” ” अमोघशैलाभिवर्णा नाम ।
- इति वाग्मतीप्रभववर्णनं नाम । इति तीर्थयात्राखण्डः समाप्तः ।
- इति वाग्मतीप्रशंसायां प्रद्युम्नविजये गौरीवरदानं नाम ।
- ” ” महर्षिसन्दर्शनो नाम ।
- ” ” प्रद्युम्नविजये प्रभावतीविवाहो नाम ।
- इति वाग्मतीप्रशंसायां प्रद्युम्नविजये रत्नाहारो नाम ।
- ” ” उद्योगसंवर्णनं नाम ।
- ” ” प्रभावतीविनोदनं नाम ।
- ” ” नारदालापो नाम ।
- ” ” विराधदर्शनं नाम ।
- ” ” महेन्द्रदसनो वधो नाम । ?
- इति वाग्मतीप्रशंसायां प्रद्युम्नविजयखण्डः समाप्तः ।
- इति वाग्मतीप्रशंसायां पशुपतिपुराणे श्लेषान्तकवनावतरणो नाम ।
- ” ” हरिश्चरश्चक्रप्रदणो नाम ।
- ” ” हरिश्चरवाक्कां नाम ।
- ” ” शृङ्गेश्चरप्रतिष्ठापनो नाम ।
- ” ” शोकर्यश्चरप्रतिष्ठापनो नाम ।
- इति वाग्मतीप्रशंसायां पशुपतिपुराणे शोकर्यश्चरप्रतिष्ठापने पूर्वार्द्धखण्डः ।
- इति वाग्मतीभाषाव्यप्रशंसायां पशुपतिपुराणे दक्षिणशोकर्यप्रतिष्ठापनो नाम ।
- इति पशुपतिपुराणे वाग्मतीभाषाव्यप्रशंसायां तीर्थानन्दपुराणे पूर्वार्द्धखण्डः ।
- इति वाग्मतीप्रशंसायां पशुपतिपुराणे पुलस्त्यभाषिता वाग्मत्याः स्तुतिः समाप्ता ।
- इति वाग्मतीभाषाव्यप्रशंसायां पशुपतिपुराणं समाप्तम् ॥

(११६७) पातसारणीटीका . By विश्वनाथ . 9×3 inches. Folia, 11. Lines, 7 on a page. Extent, 193 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा विघ्नेश्वरं पातसारिण्या विवृतिः स्फुटा ।

क्रियते विश्वनाथेन मन्दबोधाय सम्प्रति ॥

वेदाध्योन्द्र १४४४ त्रियुक्शकाद्गुण ३ हतात्पञ्चा + २० फणात् पूरिता

रुद्राः ११ सार्द्धजिना २४ । ३० स सावयवको तत्तुल्ययोगे गते ।

पातः स्याद् व्यतिपातवैष्टत इतीहेतायुतेर्नाडिकाः

षष्ठ्या ६० फाः स्वघटीगुणाः स्फुटतरास्तस्मादपीतैश्चकः ॥

वेदाध्योन्नेशुसुखत्वारिंशदधिकचतुर्दशशतैर्वियुक्तरहितः इष्टशकः कार्यः

शेषः गुणहतस्त्रिगुणितः कार्यः ॥ इत्यादि ।

End.

राहोः कलारूपः अनुपात उक्तः स यथा उक्तस्तथैव ॥

नन्द्यामनिवासिकेशवो

नानाशास्त्रकलाकलापवित् ।

तत् सूनुर्निरमाद् गणेश्वरः

पञ्चाङ्गादिति पातसाधनम् ॥

Colophon. इति श्रीदिशकरदेवज्ञात्मजविश्वनाथदेवज्ञविरचिता पातसाधनविवृतिः समाप्ता । शुभम् ।

विषयः । गणेश्वरकृतपातसारिण्या व्याख्यानम् ।

(२) ३७६ ।) पुरश्चर्यार्णवः . By प्रतापसिंहसाह . 14×6 inches. Folia, 372. Lines, 12 on a page. Extent, 10,695 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

शुक्लादखण्डप्रचण्डप्रहतिहठदलत्रोदोर्दखण्डप्यद्-

देत्येन्द्रानौकमुखोत्करचित्तसमित्ताखण्डवत्तौलिशोभः ।

प्रत्यूहध्वान्तधामाधिपतिरधिपतिः सिद्धिमिहो गणानां

दद्यादद्रौन्द्रकनास्मरहरनयनानन्दसंबर्द्धनो वः ॥

ब्रह्मोमाधवमाधवात्मकतनुश्चायाननप्रस्फुरन्-
मुग्धाम्भोजमधुव्रतौघशमनः साक्षी जगत्कर्मणः ।
ध्वान्तग्रस्तसमस्तपिष्टपपरित्राणे निरस्तः सम-
स्तिग्मांशुस्त्रिदशाग्रणीस्त्रिभुवन .. वः श्रेयसे ॥

.. ..
.. ..

नत्वा श्रीगणनायकं दिनमणिं विष्णुं पशूनां पतिं
दुर्गां दुर्गातितारिणीं भगवतीं गुह्येश्वरीमौश्वरीम् ।
श्रीमत्-साहस्रतापसिंहधरणीपालेन नानागमान्
दृष्ट्वा सर्वजनोपकारकपुरश्चर्य्यार्णवस्तन्यते ॥ उवादि ।

End.

नानाविधाः पट्टतीक्ष्ण तथोपनिषदोऽपि च ।
ज्योतिःशास्त्रं शालिहोत्रं पुराणानि स्मृतौरपि ॥
सम्यगालोक्य लोकानामुपकारविधित्सया ।
महाराजाधिराजेन सुरराजानुकारिणा ॥
श्रीमत्-प्रतापसिंहेन विद्याब्धेः पारदृशना ।
संवत्सरे निशानायवर्द्धिनागधराङ्किते ॥
तपश्चर्जुनपत्ने हि त्रिथौ भास्करवासरे ।
पुरश्चर्य्यार्णवो नाम ग्रन्थ एष विनिर्म्मितः ॥

.. ..
.. ..

Colophon.

इति श्रीगिरिराजचक्रचूडामणिनरनारायणेत्यादिविविधविसदावली-
विराजमानमानोद्गतश्रीमन्महाराजाधिराजश्रीप्रतापसिंहसाहदेवविरचिते
पुरश्चरणार्णवे ब्रह्मादिमन्त्रपुरश्चरणपूर्वकं यन्त्रस्तवकवचादिपुरश्चरणभेद-
निरूपणं नाम द्वादशस्तरङ्गः । समाप्तं हुभम् ।

विषयः ।

इति ० षडङ्गायदेवता तदाचारादिनिर्णयपूर्वकं चक्रादिवेचनं नाम
प्रथमः । १ ।

,, दीक्षाकालदेशवास्तुयागकुण्डमण्डपादिनिर्णयपूर्वकमङ्कुरार्पण-
विधानं नाम । २ ।

- इति ० द्वौत्ताविधौ गुरुचरणादिपूर्वकं देवतार्चनविधानं नाम । ३ ।
 „ क्रियावद्वौत्ताविधिनोम । ४ ।
 „ क्रियाद्वौत्ताप्रयोगपूर्वकं द्वौत्ताभेदनिर्ययो नाम । ५ ।
 „ सामान्यपुरश्चरणविधिनोम । ६ ।
 „ मन्त्रसिद्धिलक्षणोपायपुरश्चरणभेदनिरूपणं नाम । ७ ।
 „ गणेशादिमन्त्रपुरश्चरणविवेचनं नाम । ८ ।
 „ दशमहाविद्यापुरश्चरणनिरूपणं नाम । ९ ।
 „ सरस्वत्यादिमन्त्रपुरश्चरणपूर्वकगायत्र्यादिवेदिकमन्त्रपुरश्चरण-
 निरूपणं नाम । १० ।
 „ दुर्गामन्त्रपुरश्चरणदुर्गास्त्वविधानं नाम । ११ ।
 „ ब्रह्मादिमन्त्रपुरश्चरणपूर्वकं मन्त्रस्तवकवचादिपुरश्चरणभेदनिरु-
 पणं नाम । १२ ।

(६६६ ।) पुष्पचिन्तामणिः . 10×4 inches. Folia, 16. Lines, 11 on a page. Extent, 484 śloka. Character, Nāgara. Date, Newār Era, 872. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ।

कामदं कामदं नत्वा नौत्वा मतिमतां मतम् ।

पुष्पचिन्तामणिं कुर्वे वाञ्छितार्थनिषेत्तनम् ॥

तत्रादौ सामान्यतः पुष्पमाहात्म्यं लिख्यते । तदुक्तं शिवरहस्ये ।

पुष्पैर्देवाः प्रसौदन्ति पुष्पे देवाश्च संस्थिताः ।

किञ्चातिबहुनोक्तेन पुष्पम्योक्तिमतन्द्रिकासु ॥ इत्यादि ।

End.

तुलसीनिषेधस्तु दिव्यवीरपरमिति ताराभक्तिसुधार्यावे तच्चिन्त्यम् ।

दिव्यवीरयोरेव निषिद्धप्रतिपादकवचनाभावात् ॥

Colophon.

इति श्रीपुष्पचिन्तामणौ चतुर्थः प्रकाशः समाप्तः । यथा दृष्टं तथा लिखितं - - - शुभं सम्वत् ८७२ चैत्रः ।

विषयः ।

अथ सामान्यतः पुष्पविवरणम् । अथ शिवार्चने पुष्पनिर्यायः । अथ पुष्पविशेषाणां फलानि । अथ शिवे विहितपत्राणि । अथ निषिद्धानि । इति पुष्पचिन्तामणौ प्रथमः प्रकाशः ।

अथ विष्णोर्विहितनिषिद्धपुष्पपत्राणि । अथ ग्रहाणाञ्च तथा ।

इति पुष्पचिन्तामणौ द्वितीयः प्रकाशः ।

अथ दुर्गाया विहितनिषिद्धपुष्पपत्राणि । पुष्पविशेषाणां फलानि ।

पुष्पविशेषमालाफलानि । अथ प्रतिमापुष्पार्चनविधानानि ।

इति पुष्पचिन्तामणौ तृतीयः प्रकाशः ।

देवीं प्रति विहितनिषिद्धपत्रपुष्पाणि । अथ दक्षिणकाल्यास्तथा । अथ नीलसरस्वत्याः ।

इति पुष्पचिन्तामणौ चतुर्थः प्रकाशः ।

(१०६ ।) पूर्वाभाष्यतन्त्रम्. By रत्नदेव . 12x5½ inches. Folia, 10. Lines, 9 on a page. Extent, 270 slokas. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीगुरुपादुकेभ्यो नमः ।

अनन्ताय फट् । करसाधनम् । ऐं कनिष्ठायै नमः । ह्रीं अनामिकायै
स्त्राष्टा । श्रीं मध्यमायै व्योषट् । इत्यादि ।

End. तर्पण । एकानेक । वलिविसर्जनम् ।

इति पूर्वाभाष्ये श्रीरत्नदेवप्रणीतको अष्टाविंशतिकर्म्मार्चनं समाप्तम् ।
शुभम् ।

विषयः । इति पञ्चप्रणवन्यासः ।

” दक्षकरन्यासः ।

” अङ्गाष्टकन्यासः ।

” अङ्गन्यासः ।

” शब्दराशिन्यासः ।

” त्रिविद्यान्यासः ।

” षडङ्गन्यासः ।

” द्वादशाङ्गन्यासः ।

” जलस्मरणम् ।

” मूर्तशुद्धिः ।

इति गुरुमण्डलपूजा ।

„ ध्यानम् ।

„ पीठपञ्चकम् ।

„ अष्टधूतादिपञ्चकम् ।

„ भोगविद्यात्रयम् ।

„ गायत्री ।

„ रत्नदेवार्चनम् ।

„ ध्यानम् ।

„ गुहात्रयम् ।

(२) १६१ ।) प्रशस्तिरत्नम् . $12 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 33. Lines, 7 on a page. Extent, 1,567 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

गुरुलोकनिवासाय श्रीगुरुन् गुर्वनुग्रहात् ।

चिन्तये गुरुभक्त्याहं जिह्वीर्धुर्विपको गुरुः ॥

कात्यायनौश्रुतिदरौजननो गजेन्द्र-

लौलानुकाररुचिरो रुचिरार्ककौर्त्तिः ।

कर्मादिमध्यलयविघ्नहरस्वभावो

लम्बोदरो दरदरौदर्यं विधत्ताम् ॥

.. ..

स्वस्ति श्रीमत् .. .. महाराजाधिराजः श्रीपृथ्वीपतिवर्मा .. ..

गोरक्षपर्वते प्रादुर्बभूव । तस्य किल .. .. श्रीचन्द्ररूपसाहवर्मा ..

.. पुत्रश्रेष्ठो गुणश्रेष्ठो बभूव । तस्य खलु .. .. तनयवरः श्रीविष्णु-

साहवर्मा .. .. प्रादुरभवत्तराम् । तस्य .. .. जीवसाहवर्मा ...

साम्प्रतं वरीवर्त्ति । तस्य श्रीजीवसाहवर्मणः सौश्रील्लामृतधाराक्षु-

तया आज्ञया प्रथमं श्रीगुरुपित्रादीनां परोत्तगतानां प्रत्यक्षमिवाभिप्रेतं

कथयित्वाः पत्न्या लेखपरिपाटीकर्मप्रशस्तिरत्नरूपं काव्यं कविजनसनोदरं

निजशक्तिसारेण कश्चन कविः कविरत्नं प्रकाशयति । तत्र प्रथमं पत्र-
लेखने विशेषणान्तरं प्रशस्त्यभिधानतः पूर्वं श्रीशब्दं लिखन्ति शिष्टाः ।
स च श्रीशब्दः कुत्र कतिसंख्यो दातव्य इति निर्णयः साम्प्रदायिक-
श्लोकेन लभ्यते ।

षड्गुरोः स्वामिनः पञ्च दे भृत्ये दिगुणा रिपो ।

श्रीशब्दानां त्रयं मित्रे ह्येकैकं पुत्रभार्य्ययोः ॥ इत्यादि ।

End.

तुरव्कं प्रति सर्वेषाम् । स्वस्ति श्रीमज्जयावसितप्रतापाभिभूत-
दिषत्कुलशिरोमणिदीपज्योतिरधिकोत्त्वलितनखदीप्तिचन्द्राखिलपरि-
चिताभिप्रायप्रजोद्धारधर्म्मप्रसर्पद्दयशःस्तोमसोमप्रकाशप्रकाशितप्रकाश-
तव्येषु । १ ।

स्वस्ति श्रीमद्भिज्जवंशवाचरितहिन्दाद्वप्रतिवर्णाननुष्ठितोत्कटान्याशका-
भयधर्म्मश्रेणीलतालवालोद्यत्यकारप्रयत्नप्राकारदुर्गमदुर्गावस्थितिविहा-
रेषु ।

Colophon. इति प्रशस्तयः समाप्ताः ॥

विषयः । पत्रलिखनप्रणाली ।

(१३८२ ।) प्रश्नोत्तरावली . By गणपतिशर्म्मन् . 9×2 inches. Folia,
12. Lines, 6 on a page. Extent, 135 slokas. Character, Newārī. Date,
Newār Era, 524. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

नत्वा सरस्वतीं देवीं स्वल्पा प्रश्नोत्तरावली ।

क्रियतेऽल्पधियानेन श्रीगणपतिशर्म्मेणा ॥

श्रीहरिपतिपौत्रेण कमलापतिसूनुना ।

पद्मिनीतनयैनेषा विनोदकरणाय सा ॥

मङ्गलं कं भजेद्गौरी किमाह्वाने गजाननम् ।

कं शची भजते भक्त्या + लुक्लाय किं पदम् ॥

आद्युत्तरा जातिः ॥ इत्यादि ।

End.

पुरो हेममयी लङ्का दशकन्धरचक्षः ।

अतिकन्दर्पिणं नूनं कलङ्को याति भूरिशः ॥

प्रश्नोत्तरा जातिः ॥

अक्षरव्यक्तवक्त्राणां मनोज्ञमनसां मुखे ।

- - सुधेव सुराणां सेयं प्रश्नोत्तरावली ॥

Colophon. इति श्रीगणपतिशर्म्मेणा विरचिता स्वल्पप्रश्नोत्तरावली समाप्ता ।
शुभम् । श्रव्यात् मां स घननिभः । श्रवतु मां हरिरजः । सम्बत् १२४
फाल्गुने मासे शुक्लपक्षे चतुर्दश्यां तिथौ बृहस्पतिवारे तस्मिन् दिने
स्वनिर्जिवन्तामृदनिर्वासितो विप्रकुलोद्भवः श्रीगणपतिशर्म्मेणः पुत्रः
श्रीदेवशङ्करशर्म्मा प्रश्नोत्तरावलीममूमलीलिखत् ॥ शुभमस्तु सर्व्वेषां
जगतां सतां सज्जनानाम् ।

विषयः । चित्रकाव्यम् ।

(१५७४) प्रसन्नसाहित्यरत्नाकरः By नन्दन . 10×3 inches. Folia,
204. Lines, 7 on a page. Extent, 2,856 ślokas. Character, Newāri.
Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो वागीश्वर्य्यै ।

विश्वेषां हृदये योऽसौ यत्र विश्वं चराचरम् ।

एकानेकस्वरूपाय तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥

सारेतरप्रविचयं प्रति सप्रयत्ना

धीराः क्षणं भवत सूक्तिषु सावधानाः ।

एते वयं खलु परस्य कृतानि लक्षा-

ण्युद्गाव्य काव्यमुचिते पयि वर्त्तयामः ॥

साक्षाज्जं यदि सत्सभास्वभिमतं स्याद्वा कलासु स्मृद्वा

वाक्कह्यं यदि चेप्सितं मृगदृशां राज्ञां मनः प्रीयन्मम् ।

तद्देव्याकरणस्य पाणिनिमतेः साहित्यविद्याविदः

श्रीनन्दस्य समुच्चयः सुमतयः सानन्दमालोक्यताम् ॥

सदर्शालङ्कारं श्रवणपुठपेयं स्फुटरसं

सुधाधारासारप्रतिमगुरुसारस्वतमयम् ।

कवीनां कीर्त्यर्थं श्रवणपठनार्थं विदुषां

सहस्रं श्लोकानां व्यरचयदिदं नन्दनकविः ॥

ये मेरुं तुलयन्ति मानमनिकापिण्डैः पयो वारिधेः
कुम्भैर्यं कलयन्ति ये च सिकताः संस्थान्ति गङ्गाभुवः ।
आकाशे कलयन्ति ये ग्रहगणान् पत्राणि पृथ्वीसहं
ते श्रीनन्दनपण्डितस्य भनितुर्वक्तुं समर्पा गुणान् ॥

ततः शिवव्रज्या ।

शिल्पं त्रीणि जगन्ति यस्य कविता यस्य त्रिवेदी गिरो
यश्चक्रे त्रिपुरव्यायं त्रिपथगा यन्मूर्द्धि मालायते ।
त्रीन् लोकानिव वीक्षितुं वहति यो विस्फुर्यदक्ष्णां त्रयं
स त्रैगुण्यपरिच्छदो विजयते देवस्त्रिशूलायुधः ॥

वसुकल्पदत्तस्य ॥ इत्यादि ।

अन्तं खण्डितम् ।

विषयः । नानाकवीनां पद्यसमुच्चयनं कवीनां नामोल्लेखश्च ।

(२) ६४ । प्रस्तावरत्नाकरः. By हरिदास. 12x4 inches. Folia,
185. Lines, 6 on a page. Extent, 1,530 ślokaś. Character, Nāgara.
Date, Śarpvat 1890. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

वन्दे तं गणनाथमर्थमनघं दारिद्र्यदादानलं
गुण्डादख्यविधूतमानसमलं संसारसिन्धोस्तरिम् ।
यं नत्वा सुरकोटयः प्रभुवरं चिह्निं लभन्ते परां
सिन्दूरारुणवियहं परिपतद्गानाम्बुधारावृतम् ॥

.. ..
.. ..

खारागळे महाराज्ये करुणापुरुषोत्तमः ।
आसीत् प्राज्ञः सतां श्रेष्ठो विख्यातविरुदः कृती ॥
अभवंस्तनयास्तस्य चत्वारो भूरितेजसः ।
तेषां ज्येष्ठः कृष्णदासो गुणैः प्रुस्तु सत्तमः ॥
तस्यानुजौ महात्मानौ दामोदरनारायणौ ।
कनिष्ठो हरिदासोऽभूद्दिग्विजयस्य सेवकः ॥

ज्योतिःशास्त्रदृष्टकथास्मृतिकथा चाधिक्य ? सामुद्रिका
 ग्रन्थान् शाकुनपञ्चतन्त्रचरकान् काव्यादिकांश्चापरान् ।
 आलोच्य प्रपतं मुदे मतिमतां भीत्यै च दुष्टात्मनां
 विद्मः श्रीहरिदास एष तनुते प्रस्तावरत्नाकरम् ॥
 वर्षे वेदरसारसेन्दुकलिते माघाशिते पञ्चमी
 दृष्टार्के वरवीरसाहिनृपतौ श्रीमद्भट्टापत्तने ।
 पुण्ये नार्म्मदकोटितौर्यविषये सम्पूर्णतामागमद्-
 विद्मः श्रीपुरुषोत्तमात्मजकृतौ प्रस्तावरत्नाकरः ॥

अथानुक्रमशिका ।

क्रियतेऽनुक्रमः छष्टं सुबोधार्थं सुभाषिते ।
 नीतिः प्रथमतो ज्ञेया राजनीतिस्ततः परम् ॥
 अथ प्रकीर्णकाख्यानमन्योक्तिश्च तथैव च ।
 धनप्रशंसाभिमतं सज्जनानां प्रशंसनम् ॥
 चट्यानाख्यानकश्चैव देवाख्यानविमिश्रितः ।
 दुर्जनानां तथा निन्दा कूटाख्यानकमेव च ॥
 सदाचारस्ततो ज्ञेयो धर्माख्यानविमिश्रितः ।
 स्त्रीणां निन्दाप्रशंसे च तरुणां महिमा तथा ॥
 रागाख्यानं शाकुनकमथ सामुद्रिकं मतम् ।
 स्वप्नाध्यायः कौतुकानि प्रोक्तानि विविधानि च ॥
 ज्योतिःशास्त्रं ततो ज्ञेयं रत्नकोशात् समुद्धृतम् ।
 एवं प्रकरणान्यत्र कथितान्येकविंशतिः ॥

इति श्रीकरणकुलालङ्कारपुरुषोत्तममूनुहरिदासविरचिते प्रस्तावरत्नाकरे
 अनुक्रमपरिच्छेदः ॥ इत्यादि ।

End.

कर्णिकारं ससौवीरं गुप्तात्रिकटुमाधवी ।
 घट्टिधान्यं गुडं क्षीरं दण्डो मत्तः शुना पिबेत् ॥
 काङ्गूपत्रधूपेन यदा केशसमन्वितः ।
 शक्तुभिः कटुतैलाक्तैर्पाति मत्स्यविषं पिबेत् ॥

Colophon. इति श्रीकरणकुलालङ्कारपुरुषोत्तममूर्तुहरिदासविरचिते प्रस्तावरत्नाकरे
कौतुकप्रकरणं समाप्तम् । शुभं संवत् १८६० सालमिते चैत्रकृष्णत्रयो-
दशौराधदिने समाप्तमिदं पुस्तकं श्रीमहाबौद्धोपासकविद्यानन्देनेति ।
शुभमस्तु सर्वजगताम् ॥

(११०३ ।) प्रायश्चित्तश्रीवाचारविधिः. 16×3 inches. Folia, 9. Lines,
8 on a page. Extent, 360 glokas. Character, Newārī. Date, (?).
Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

नमः श्रीवचसव्याय ।

वचसत्वं नमस्कृत्य जगन्नाथमहाकृपम् ।

प्रायश्चित्तविधिं वक्ष्ये शोवाचारश्च सुव्रतम् ॥

आचार्यः परमो देवः पूजनोपः प्रयत्नतः ।

स्वयं वचधरो राजा साक्षाद्रूपेण संस्थितः ॥

प्राणिबधप्रायश्चित्तविषयविभागः कथ्यते ।

तत्र वज्राचार्यादिप्रतिनां ब्राह्मणादिवर्णानाञ्च बधस्य महापातकत्वात्
तेषां विषया उच्यन्ते । इत्यादि ।

End.

पञ्चगव्यं सकृत् पीत्वा सन्मन्त्राधिष्ठितं शुभम् ।

सर्वपापैर्विनिर्मुक्तः शुद्धो भवति मानवः ॥ इति ।

Colophon. इति प्रायश्चित्तविधौ शोवाचारविधौ आहुतप्रकरणमिति समाप्तम् ।

नानाशास्त्रोद्धृतः सुधारः स्वल्पः प्रायश्चित्तशोवाचारविधिरिति ।

विषयः । प्राणिबधप्रायश्चित्तविषयविभागः ।

वज्राचार्यादिप्रतिबधप्रायश्चित्तानि ।

ब्रह्मचरादिबधप्रायश्चित्तानि ।

प्रायश्चित्ताभ्युदयप्रकरणम् ।

गोप्रायश्चित्तविषयव्यवस्थापनम् ।

अगम्यागमनाभक्ष्यभक्षणस्पर्शनप्रायश्चित्तम् ।

अथ शोवाचारप्रकरणम् । तत्र,—

शोवाशोचे चतुर्थप्रकरणम् ।

अथ आहुतविधिः ।

(१२६७ ।) प्रायश्चित्तसमुच्चयः . 10x4 inches. Folia, 74. Lines, 9 on a page. Extent, 1,831 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।

महेश्वरं नमस्कृत्य भवपाशविनाशकम् ।
ज्ञानक्रियात्मिकां देवीं शक्तिञ्च शिवशीलनीम् ॥
प्रणम्य परया भक्त्या नन्दिस्कन्दविनायकात् ।
शिवज्ञानप्रणेतारं भक्त्या च परमेष्ठिनः ॥
अथ पापविशुद्ध्यर्थं प्रायश्चित्तं समासतः ।
वक्ष्येऽहमागमोद्दिष्टं साधकानान्तु सर्वदा ॥
जायते विविधा सिद्धिर्नृत्तमाद्यममध्यमाः ।
अन्यथा सिध्यते नैव प्रायश्चित्तविलम्बनात् ॥ इत्यादि ।

End.

न्यूनाधिकप्रदानेन देशिको नरकं व्रजेत् ।
तस्मात् सर्वप्रयत्नेन यथोक्तान्तु समाचरेत् ॥

Colophon.

इति वायुले महातन्त्रे प्रायश्चित्तपटलं समाप्तम् ॥
प्रायश्चित्त्युक्तिक्रमेणास्ति समुच्चयमन्यैः सङ्ग्रहितैरितम् ।
शास्त्रेभ्यः संपृच्छ्य मयापि तथैवोक्तं किन्तु सारं समासतः ॥
साराः समुच्चयाः सङ्ग्रहाः संस्कृत्य सन्त्यनेकशः ।
कृतेषु चेत् कृतिस्तेषामस्माकञ्च तथा कृतिः ॥
मत्तमपूरवंशजे श्रीरत्निपत्रलम्बकञ्च इति नाम प्रथितः पृथिव्यां मुनिः ।
निखिलशैवसिद्धान्तश्रोत्रसंस्कारपावनः ।
चन्द्राङ्कितजटाजूतः (ठः) कैला (स) ख्येव शङ्करः ॥
श्रीरत्निपत्रकाग्रमाद् गोराठिकमले गमात् । ?
धारायां सौ (स्त्री) यकमिति अनुजग्राह पार्ष्विवः ॥
आसीत् तत् सन्ततो मुनिः श्रीहेश्वरशिव इति ।
जगतीपतिभिर्नृपैः पूजितपादपङ्कजः ॥
तच्छिष्यो निखिलागमार्थविमलादर्शो मुनिः ।
श्रीहृदयशिव इति विद्वेश्वरतुल्यकीर्तिः ॥

यस्माच्छ्रितो दिक्षु तपःप्रभावो
 उदीर्यते साधुजनैर्जगत्याम् ।
 चेलादुद्धृतागमशास्त्रधारः
 स भटित्याखण्डितवादकण्डः ॥
 तेनेदं विरचितमनेकसङ्ग्राम-
 संघट्टकोटिनिहिताखिलदिपि ॥

प्रायश्चित्तसमुच्चयं समाप्तमिति । श्रीलक्ष्मीनारायणमौतिरस्तु ॥

(१८५६ ।) प्रासाददीपिकामन्त्रटिप्पणम् . 14×8 inches. Folia, 112. Lines, 7 on a page. Extent, 3,136 lokas. Character, Newārī. Date (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

निष्कलं सकलं मिश्रं शिवं नत्वा शुभं ततः ।

प्रासाददीपिकामन्त्रटिप्पणं लिख्यते मुदा ॥

ततः प्रातरुत्थाय निजहृदयसरसौसङ्गे शिवं वक्ष्यमाणवद्विचिन्तयन्
 स्नानद्रव्यैरुपेतः स्नानोचितदेशमवगम्य तत्र तानि शुचिस्थले निधाय
 मलोत्सर्गशौचं दन्तधावनादि यथोक्तवद्विधाय पार्थिवस्नानाय शर-
 खातां हृदोद्धृतां शिरसा निक्षिप्त्वा शरशोधितां शिखोद्धृत ...
 कवचेन त्रिधाकृत्वैकेन नाभिपाशान्तं पुनरन्येन मूर्ध्नादिचरणान्तं
 अस्त्रेणालभ्य ततः कलाभ्यां सर्वेन्द्रियाणि निरुद्ध्य जलान्तरं सुस्मरं-
 स्तिष्ठेत् ॥ इत्यादि ।

End. ग्रामनगरखेटपुरपट्टनपुरीणामपि स्थापनमेवमेव किन्तु तस्मात्
 पूर्व्वशोत्तरे यागाः कर्त्तव्याः तन्मध्ये वास्तुवलिर्देयः ॥

इति षट्प्रतिष्ठा नाम अष्टाविंशतिसमाह्निकम् ॥

अथ पुष्करिण्यादीनां स्थापनेऽपि यागादिकम् । (अतः खण्डितम्)

विषयः । प्रथमाह्निकम् । १ ।

सूर्य्यपूजा नाम । २ ।

भूतशुद्धिर्नाम । ३ ।

- अन्तर्यामि नाम । ४ ।
 तिलङ्कशुद्धिर्नाम । ५ ।
 परिवारार्चनं नाम । ६ ।
 पूजाविधानं नाम । ७ ।
 भोजनविधिर्नाम । ८ ।
 नित्यविधिर्नाम । ९ ।
 पवित्रकाधिवसनं नाम । १० ।
 पवित्रकाविधिर्नाम । ११ ।
 दमनकाधिवसनं नाम । १२ ।
 दमनकाविधिर्नाम । १३ ।
 समथदीक्षा नाम । १४ ।
 विशेषदीक्षा नाम । १५ ।
 निर्वाणदीक्षाधिवसनं नाम । १६ ।
 निर्वाणदीक्षा नाम । १७ ।
 निर्वाणदीक्षामेदो नाम । १८ ।
 आचार्य्यभिषेको नाम । १९ ।
 साधकाभिषेको नाम । २० ।
 दीक्षोद्धारो नाम । २१ ।
 अन्त्येष्टिर्नाम । २२ ।
 श्राद्धविधिर्नाम । २३ ।
 श्रिताष्टकं नाम । २४ ।
 प्रतिष्ठाधिवसनं नाम । २५ ।
 प्रतिष्ठाविधिर्नाम । २६ ।
 प्रासादप्रतिष्ठा नाम । २७ ।
 विष्णुप्रतिष्ठा नाम । २८ ।
 शृङ्गप्रतिष्ठा नाम । २९ ।

(११६६।) प्रेतमञ्जरौ. 11 × 2½ inches. Folia, 27. Lines, 6 on a page. Extent, 753 ślokas. Character, Nāgara. Date, Newār Era, 827. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. स्वस्ति । श्रीगणपतये नमः ।

अथ पालाशप्रकृतिदाहविधिः । तत्र देशान्तरभरखे पराकद्वयमष्टौ
कुच्छान् वा कृत्वा अस्थीनि दक्षेत् ॥ इत्यादि ।

End. एवं विष्णुमते स्थित्वा यो दद्यादात्मघातिने ।

समुद्धरति तं त्रिप्रं नात्र कार्या विचारणा ॥

ततोऽस्थीनि क्षीरेण क्षालयित्वा पुर्वोक्तप्रकारेण शववद्दग्ध्वा उदक-
दानादि सपिण्डान्तं कर्म्म कुर्यात् ॥

Colophon. इति प्रेतमञ्जरौ समाप्ता ।

श्रेयोऽस्तु सर्वदा । नेपालसम्बत् २२७ वैशाख शुदि १२ लिखिता ॥

(२)११२।) ब्राह्मणार्थप्रकाशः (खण्डितान्तः) . By हरदत्त . 10 × 5 inches. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Extent, 125 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

यन्महःप्रतिविम्बोऽपि निर्ममति निखिलं जगत् ।

ध्यायेम तं वयं शुभं ज्ञानं यो नः प्रचोदयात् ॥

यत्-क्षपालेशमन्त्रेण मन्दोऽपि मन्दतां त्यजेत् ।

तं शुभं शारदारूपं नमामि पुरुषोत्तमम् ॥

जरत्पण्डितब्राह्मीभिर्युक्तिभिर्धर्मवादिनाम् ।

हरदत्तेन कृतिना ब्राह्मणार्थः प्रकाशयते ॥

अथ ब्राह्मणेन वेदोऽध्येतव्य इति श्रूयते तत्र न तावदन्तःकरणावच्छिन्न-
चेतन्यं शरीरावच्छिन्न आत्मा अन्तःकरणं शरीरं वा ब्राह्मणशब्दार्थः ॥
इत्यादि । (अन्तं खण्डितम् ।)

विषयः । ब्राह्मण इति शब्दस्य वेदवेदान्तसम्मतस्यार्थस्य प्रकाशनम् ॥

(२)१७१। मतङ्गपारमेश्वरतन्त्रम्. 16×6 inches. Folia, 153. Lines, 9 on a page. Extent, 3,935 śloka. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।

अभिप्रेतार्थविद्वयं पूजितो यः सुरैरपि ।
 सर्व्वविघ्नच्छिदे तस्मै शणाधिपतये नमः ॥
 हिमवत्यचले रम्ये सिद्धचारुणसेविते ।
 नानाश्चर्य्यगुणैर्युक्ते - - - कनिर्मितम् ॥
 सिद्धीनामुद्भवो यत्र यत्र नास्त्युपसर्गता ।
 यत्रान्योऽन्यविषद्वानां प्रीतिर्भवति तत्तत्तथात् ॥
 मूर्खोऽप्यमूर्खतां याति भयादप्यधिमुच्यते ।
 यत्र नास्त्युपसर्गाणां प्रवेशः शिखरोत्तमे ॥
 यत्र सन्निहितो नित्यं भगवान् परमेश्वरः ।
 तत्रासौ मुनिशार्दूलस्तपसोत्कृष्टमूर्त्तिमान् ॥
 ज्ञानाग्निदग्धकलुषो व्रताम्भःक्षालितात्मवान् ।
 शिवध्यानैकचित्तात्मा समाधानस्थितः सुधीः ॥

.. ..

ततः स भगवान् शम्भुः पार्व्वत्या सहितो हरः ।
 ह्यां तनुं दर्शयामास मतङ्गाय तपस्विने ॥
 ददर्श सहसा विप्रः श्रीकण्ठं विश्वनाथकम् ।
 स तस्य पादावभ्यर्च्य दण्डवत् पतितो भुवि ॥
 तद्भक्ति - - - - नयनामलवारिणा ।
 पादौ प्रक्षालयित्वा तु स्तोतुमारब्धमौश्वरम् ॥

.. ..

.. ..

एतस्मिन्नन्तरे देवः प्रहस्योवाच विश्वराट् ।
 प्रमार्ज्याज्ञानपटलं - - रत्नसुशोभया ॥
 वाण्या प्राश्नाय तं विप्रं समुत्थाप्य - - -
 वरं त्वमिच्छ विप्रेन्द्र यत् ज्वया मनसेक्षितम् ॥

ततः प्रोवाच हृष्टात्मा रोमाञ्चित वपुर्मुनिः ।
 कृतकृत्योऽस्मि देवेश त्वत्प्रसादात् किमदभूतम् ॥
 प्राप्तव्यं यत् प्रयत्नेन तत्प्राप्तमखिलं मया ।
 वृष्टे त्वयि जगन्नाथे लोकानुग्रहकारणात् ॥
 द्विविधार्थप्रदं श्रीमदस्तुरङ्गं सुवर्चितम् ।
 ज्ञानमज्ञानहन्तारं — — — मनाकुलम् ॥
 विपुलार्थमसन्दिग्धं समासेन ब्रवीहि मे ॥
 तच्च तद्वचनं श्रुत्वा मतङ्गस्य महात्मनः ।
 ज्ञानानलवपुष्मत्या बाण्ड्या क्षुप्त — — — ॥
 उवाच तस्मै सुप्रीत्या मतङ्गाय महात्मने ।
 विचारयुक्तं सदस्तु स्फुटमाम्नायदर्शनात् ॥ इत्यादि ।
 (अन्तं खण्डितम् ।)

दिषयः । इति मतङ्गपारमेश्वरे महात्मने उपोद्घातपटलः प्रथमः ।

इति ० विद्यापादसूचनपटलः ।

इति ० विद्यापादे तत्त्वद्वयपटलम् ।

” ” पतिपटलम् ।

” ” शक्तिपटलम् ।

” ” पुंमधानेश्वरप्रतिपादनं पटलम् ।

” ” विद्यातत्त्वपटलम् ।

इति ० महापादे मायातत्त्वम् ।

इति ० विद्यापादे कलातत्त्वपटलम् ।

” ” विद्यातत्त्वपटलम् ।

” ” रागपटलम् ।

” ” कालपटलम् ।

” ” नियतिपटलम् ।

” ” पुंस्तत्त्वपटलम् ।

” ” प्रधानपटलम् ।

” ” गुणपटलम् ।

इति ० विद्यापादे बुद्धितत्त्वपटलम् ।

- ” ” अष्टङ्कारादिसप्तदशतत्त्वपटलम् ।
 ” ” आकाशपटलम् ।
 ” ” वायुपटलम् ।
 ” ” अग्निपटलम् ।
 ” ” तोयपटलम् ।
 ” ” प्रमाथपटलम् ।
 ” ” प्रलयपटलम् ।
 ” ” धर्माधर्मीनिर्णयपटलम् ।

इति ० क्रियापादे दौत्ताङ्गपटलः ।

- ” ” छानपटलम् ।
 ” ” अर्चनपटलम् ।
 ” ” अग्निकार्यपटलम् ।
 ” ” अधिवासनपटलम् ।
 ” ” स्त्रप्रपटलम् ।
 ” ” भुवनदौत्तापटलम् ।
 ” ” तत्त्वदौत्तापटलम् ।
 ” ” दौत्तापटलम् ।
 ” ” अभिषेकपटलम् ।
 ” ” उत्तमसिद्धिफलं पटलम् ।
 ” ” कर्मपटलम् ।
 ” ” लिङ्गस्थापनपटलम् ।
 ” ” प्रतिमालक्षणपटलम् ।
 ” ” समुदायसाधनपटलम् । क्रियापादं समाप्तम् ।

इति ० योगपादे भोगोपन्यासपटलम् ।

- ” ” योगाङ्गपटलम् ।
 ” ” योगसारसमुच्चयपटलम् ।
 ” ” तत्त्वसाधनपटलम् ।

इति ० योगपादे शिवतत्त्वोपलब्धिपटलम् ।

” ” कर्मयोगपटलम् ।

” ” उपोद्घातसिद्धिपटलम् ।

इति ० चर्यापादे समयानुक्रमपटलम् ।

” ” आचारपटलम् ।

” ” गुरोर्वर्णनपटलम् ।

” ” समय्यादि ? वृत्तपटलम् ।

” ” द्वितीयविधानपटलम् ।

” ” शौचपटलम् ।

” ” भिक्षाटनपटलम् ।

” ” प्रवासपटलम् ।

” ” सद्गुरुपटलम् ।

(अतः खण्डितम् ।)

(१५१२।) मतसार. 12 x 3 inches. Folia, 53. Lines, 7 on a page.
Extent, 1,159 ślokas. Character, Newāri, Date, (?). Appearance,
fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः श्रीकुञ्जिकायै ।

श्रीश्रीद्विपानमहं वन्दे कौलिकाज्ञाप्रवर्त्तकम् ।

मायाजालमिदं दिव्यं दिमात्रं सर्वसिद्धिदम् ॥

तद्वृत्तिगगतश्चैव जालपीठं नमाम्यहम् ।

तद्योत्तरागतं दिव्यं मन्त्रतन्त्रप्रसिद्धिदम् ॥

एकमात्रगतश्चैव श्रीपूर्वापीठं नमाम्यहम् ।

अर्द्धमात्रापरं मूर्ध्नि स्वरूपं सर्वसिद्धिदम् ॥

.. ..

ब्रह्मरन्ध्रस्य मध्यस्था अमृताधारश्रीतला ।

अवन्ती च सद्योयेन श्रीकुञ्जिका नमाम्यहम् ॥

इति बालकुञ्जिनीस्तोत्रं समाप्तम् ॥ इत्यादि ।

End. तथैवार्चनपुण्यं नोपमा दृश्यते क्वचित् ।

यथैवं पूजयेद्देवि सिध्यते नात्र संशयः ॥

Colophon. इति मतसारे दशमः पटलः । वासुकीभेदं समाप्तम् ।

विषयः । कुजिनीस्तोत्रम् । भैरवस्तोत्रम् । अभिषेकः । शब्दराशिफलम् ।
दण्डकाष्टादिपञ्चाभिषेकः । प्रस्तारदीक्षाविधिः । पञ्चप्रणवोद्धारध्यानम् ।
पशुपरीक्षा । १ पटलः । चण्डिकाकल्पे हेष्टकालक्षणम् । २ ।
वासुकीभेदः ।

(१२३६ ।) मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तोद्योतः. By मदनसिंह. 14×3 inches. Folia, 259. Lines, 7 on a page. Extent, 5,565 ślokas. Character, Newārī. Date, Newār Era, 848. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीगणपतये । श्रीसरस्वत्यै नमः ।

प्रणम्य गिरिजामृतं सदनं सहीमुखा ।

सर्वलोकहितार्थाय प्रायश्चित्तं प्रकाशयते ॥

प्रायश्चित्तविवेकेऽस्मिन्नुद्योते ये निरूपिताः ।

अर्थाः सुखावबोधाय क्रमस्तीक्ष्णं प्रपूर्यन्ते ॥ इत्यादि ।

End. प्रायश्चित्तानि यः सम्यक् कुर्वते + जितेन्द्रियः ।

परीक्ष्य निपुणं — — — — — मनुभाषितम् ॥ इति ।

इति प्रायश्चित्तप्ररोचनादि ॥

महाराजाधिराजस्य मदनमहेन्द्रध्यासमा ?

श्रीमालिकागूर्जरेण सट्टपूजात्मजेनट्ट ?

श्रीविश्वनाथेन काशीतीर्थनिवासिना ।

सर्वपापक्षयकरं प्रायश्चित्तप्रकारितम् ॥

Colophon. इति श्रीकोदण्डपरशुरामेत्यादिविविधविशुद्धावलीविराजमानमानोन्नत-
महाराजाधिराजश्रीशक्तिसिंहात्मजमहाराजाधिराजश्रीमदनसिंहदेववि-
रचिते मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तविवेकस्तुर्गोद्योतः समाप्तः ॥ सम्मत
८४८ । भाद्र पद शुद्धि १२ शुभवारं — — ॥

(१११० ।) मनोरमाकुचमर्दनम् . By जगन्नाथ . 8×3 inches. Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 112 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

लक्ष्मीकान्तपदाम्भोजमानघ्य श्रेयसां परम् ।

पण्डितेन्द्रो जगन्नाथः स्यति गर्व्यं गुह्यं + हः ॥

इह खलु केचिद्विखिलविद्वन्मूकुटमणिमयूखमालालालितचरणकमलानां
गौर्वाण्यगुह्यगौरवग्राममांघलमहिममण्डिताखण्डमहौमखलानां श्रेष्ठ-
वंशावतंसानां श्रीकृष्णपण्डितानां चिरायार्चितयोः पादुकायोः प्रसादा-
सादितशब्दानुशासनशास्त्रेषु च पारमेश्वरं पदं प्रयातेषु कलिकाल-
वशंवदौभवन्तस्तत्रभवद्भिस्त्वुषितं प्रक्रियाप्रकाशं — — — नबोध-
निबन्धनेर्दूषणैः स्वयं निम्नीतायां मनोरमायामाकुल्यकारुण्यैः । सा च
प्रक्रियाप्रकाशकृतां पोथेरखिलशास्त्रमहागण्यमन्याचलायमानमानसानाम-
सद्गुणपण्डितवीरेश्वराणां तनयेर्दूषितापि स्वमतिपरीक्षार्थं पुनरस्माभि-
रपि निरीक्ष्यते । इत्यादि ।

End.

(अन्तं खण्डितम् ।)

(२) २७६ ।) मथ्यानभैरवतन्त्रम् (खण्डितान्तम्) . 16×7 inches. Folia, 168. Lines, 11 on a page. Extent, 4,775 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

अष्टमं पञ्चरत्नेषु फलस्नानं तथा परम् ।

दशमं सर्वज्ञाधिस्नानं तीर्थवारि पुनस्तथा ॥

द्वादशं रत्नस्नानम् पुनर्गार्ग्यं समाहरेत् ।

सप्तविंशतिरेकत्र चष्टिमेवे न्यसेत् क्रमात् ॥

— — — — —
— — — — —
— — — — —

श्रीनाथ उवाच ।

कथयस्व कुलेशानि भूर्तिमावाहनं यथा ।

येन विज्ञानमात्रेण सन्देहश्च विनश्यति ॥

श्रीवक्रोवाच ।

उक्तञ्च न मया गुह्यं भूर्तिभेदं कुलाकुलम् ।

कथयामि रहस्येदं तव भक्त्या विशेषतः ॥ इत्यादि ।

End.

खण्डितम् ।

विषयः । इति क्षेत्रपालमन्त्रः ।

इति भैरवध्यानसूत्रम् ।

इति महामूर्तिभैरवस्य वक्राष्टको चतुःषष्टिकलाचक्रम् ।

योनिसंस्कारविधिः ।

इति सुकुसुमसंस्कारविधिः ।

इति दृतसंस्काराणि ।

इत्याद्यावताः महामन्यानभैरवयज्ञे अन्वये सप्तकोटिप्रमाणे नैऋतार्ग-
विनिर्गते लक्षपादाधिके आद्यापौठावतारिते विद्यापौठमार्गे विमल-
षट्कनिर्णये श्रीकादिभेदे श्रीचतुर्विंशतिसाहस्रे प्रतिष्ठाधिकारवर्णने
क्रमोदयो नामानन्दः ।

इति० मन्त्रांशकलाप्यव्यानस्थानामानन्दः ।

” चतुर्विंशतिमूत्रे तर्पणविधिसूत्रम् ।

” चक्राधिकारवर्णनो नामानन्दः ।

” चक्राम्नायो नामानन्दः ।

” चक्रपूजाम्नायो नामानन्दः ।

” क्रमोदयो नामानन्दः ।

” प्रायश्चित्ताधिकारो नामानन्दः ।

” शिखाराजविधानो नामानन्दः ।

” क्रमोदयो नामानन्दः ।

” ...वात्मपारम्यार्थाम्नायो नामानन्दः ।

” गुरुक्रमाधिकारसूत्रम् ।

इति० सुद्राधिकारो नामानन्दः ।

” योगिन्याचार्यकुमारौयोगिचर्यासिद्धिसाधनचिह्नाधिकारो नामा-
नन्दः ।

” आद्यावतारदण्डकं नामानन्दः ।

” आगमावतारो नामानन्दः ।

” पौठावतारसूत्रम् ।

” पौठाधिकारं चतुःषष्टिभेदभिन्नं कुलाम्नायपूजाक्रमवर्णनो नामा-
नन्दः ।

इति आगमावतारसूत्रम् ।

पारम्यार्थान्नायसूत्रम् ।

आत्मनान्नायसूत्रम् ।

क्रमसूत्राधिकारम् ।

निर्व्याणपूजासूत्रं वैशिका नाम ।

सष्टिसंहारकूटसूत्राधिकारः ।

सर्वान्नायसूत्राधिकारः ।

क्लिन्नाचक्रपूजाक्रमः ।

संवत्सराधिकारिणीदेवीनां पूजाधिकारसूत्रम् ।

द्रव्यसंस्कारपुष्पाध्यायिसूत्रम् ।

द्वात्रिंशद्देव्या तथा अघोरस्य-द्वारसूत्रम् ।

इति० दिव्योद्यादिपारम्यार्थान्नायत्रिंश - - धिकारवर्णने क्रमोदयो
नामानन्दः ।

” श्रीनाथावतारो नामानन्दः ।

” आज्ञापारमेश्वरे स्वामिनीमते चतुर्विंशतिसहस्रसंहितां श्रम्या-
क्रमभाषिते ग्राम्भवाद्यावतारिते दशमाधिकारवर्णने क्रमोदयो
नामानन्दः ।

इति कादिभेदे श्लोकद्वादशकसूत्रम् ।

” महासूत्रम् ।

इति देव्यावतार - - - वबोधसूत्रम् ।

पञ्चाशत्पौठनेरुप्रस्तारम् ।

प्रष्टासन्तानसूत्रम् ।

आराध्यमखलम् ।

पञ्चाशिकामूत्रम् ।

आज्ञामूत्रम् ।

शिखामूत्रम् ।

महायोगसूत्रम् ।

दिव्यौघपदसिद्धानां योगः ।

खेचराज्ञाद्वादशवृत्तसूत्रम् ।

देव्या द्वादशवृत्तसूत्रम् ।

पराघट्कनिरूपसूत्रम् ॥

(अतः खण्डिता ।)

(१६३० ।) महिम्नः स्तोत्रम्. By दुर्वासस्. 9×3 inches. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent, 317 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीगणेशाय । श्रीगुरवे परशम्भवे नमः ।

अनेकशक्तिषड्धर्मकाशलहरीधनः ।

हृद्गः सच्चिन्मयः पायात् श्रीशम्भुः परमेश्वरः ॥

श्रीशम्भो ते महिम्नः स्तुतिपथभरिताः साङ्गवेदाः — — —

सिद्धान्ताः साङ्गविद्याः सचकितगतयो नैव पश्यन्ति पारम् ।

आद्यन्तं त्वामनन्तं परमशिवगुरो ते कथं वर्णयेयु-

स्तस्मात् प्रज्ञानुसारादहमपि भवतः स्तोमि किञ्चिच्चरित्रम् ॥

कानन्तात्मप्रकाशस्तव परमहिमापारपीयूषसिन्धु-

स्वदुर्भक्त्यामोदमग्नाः क्व च क्विसमधुपा ब्रह्मविष्णुप्रमुखाः ।

श्रीशम्भो मोहलम्भो न जनयति परः स्वात्मचक्षा किमेतत्

चित्रं तद्वन्मयापि स्वमतिविभवतः स्तूयसे त्वं न दोषः ॥ इत्यादि । (?)

End.

सदसदुभयनियहृष्टहौतमुनिवियहो भगवान् ।

सर्वीसामुपनिषदां दुर्वासा जयति देशिकः प्रथमः ॥

Colophon. इति श्रीदुर्वासोदेवविरचितं श्रीपरशम्भुमहिम्नस्तोत्रं षड्द्वयशाम्भवरश्मिविवेकप्रकरणं त्रयोदश सम्पूर्णम् । शुभं भवतु । श्रीगुरुमूर्तिर्जयति ॥

विषयः । शिवमहिम्नः स्तवनम् । तत्र—

इति० दुर्वासोविरचितं शम्भुमहिम्न उपोद्घातप्रकरणम् ।

इति० क्रियारश्मिप्रकरणम् ।

वर्गैरश्मि । मन्त्रैरश्मि ।

इति० माहकाशक्तिस्कन्दरश्मिप्रकरणम् ।

इति० साधारणषड्द्वयरश्मिविवेकप्रकरणम् ।

इति० महाविभूतिप्रकरणम् ।

इति० श्रीदुर्वासोमुनिविरचिते श्रीशम्भुमहिम्नसिद्धान्ते विशेषमहाविभूतिप्रकरणं सम्पूर्णम् । श्रीरस्तु । (१०० श्लोकाः ।)

इति० श्रीदुर्वासोविरचितं अन्तर्यामिविशेषोपचारपरामर्शप्रकरणम् ।

इति० श्रीपरशम्भुमहिम्नस्तोत्रं षड्द्वयशाम्भवरश्मिविवेकप्रकरणं त्रयोदश । (३८ श्लोकम् ।)

(१४६८ ।) मोक्षसोपानटीका . 9×8 inches. Folia, 34. Lines, 8 on a page. Extent, 697 slokas. Character, Newāri. Date, (?). Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः शिवशक्तिभ्याम् ।

योमातृते परं शान्तं शिवेन शक्तिं शाम्भवम् । (?)

भावाभावविनिर्मुक्तं शिवशक्तिं नमाम्यहम् ॥

ॐ नमोऽस्तु ते महामाये इति । अस्यायां व्याख्येयः ॐकारश्च प्रथममाह । अकार-उकार-मकारध्वनिभेदेन ॐकार उच्यते ॥ इत्यादि ।

End. चतुर्वर्गप्रदा मन्त्रा चतुरस्त्रसङ्गता ।

गदितं भैरवोमन्त्रं महामाया नमोऽस्तुते ॥ (?)

Colophon. इति मोक्षसोपानटीका समाप्ता ।

परदेवताप्रीतिरस्तु ।

(१४३० ।) भक्तविजयकाव्यम्. By ललितावल्लभः. 10×4 inches. Folia, 10. Lines, 7 on a page. Extent, 140 ślokas. Character, Nāgara. Date, Saka Era, 1681. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीदेवराट्दिग्गिरिचंभवं तं

निरन्तरं व्योमधने चरन्तम् ।

अहं सहस्रांशुहरिं हरन्तं

ध्वान्तेभयूर्यं प्रणमामि सन्तम् ॥

श्रीसोमवंशो जयतीहलोके निःशेषतस्तत्स्तवने क्षमाः के ।

पृथ्वीपतिस्तत्र वभूव भूपस्तत्र प्रपोत्रो मुखेरिरुपः ॥

श्रीपृथ्वीनारायणनामधेयो राजा महान् वज्रधरोपमेयः ।

तद्यानुज्ञाः सन्ततशुद्धभावाः सन्तीह चत्वार उरुप्रभावाः ॥

श्रीमन्महोद्दामकपूर्वकीर्तिः सञ्चाधरः सङ्गरभीममूर्तिः ।

जिष्णुप्रभावो दलमर्द्दनाख्यो मध्यस्मृतीयो दलजिष्णुभाख्यः ॥ इत्यादि ।

End.

+ + मघोनो शुण्मूत्रनद्धा माला + + सफलदा विशुद्धा ।

अष्टोत्तरश्रीशतपद्यमुक्ता प्रौढा + + श्लोकसुमेरुयुक्ता ॥

इति श्रीमतपृथ्वीपतिकुलसरोजाम्बरमण्यः

प्रभोः पृथ्वीनारायणपरमनाम्नो नृपमण्यः ।

यशः कर्पूरांशोत्तमपरिमलं भक्तविजयं

अगाढ्यं सत्काव्यं जयतु ललितावल्लभकृतम् ॥

Colophon.

इति श्रीकविललितावल्लभविरचितं भक्तविजयम् ।

इलानिधिकलाशाक्षे तपच्यैकादशीतिथौ ।

श्रीशश्वियि दले सौम्यैःलिखत् - - - - - कविः ॥ शुभम् ।

विषयः । पृथ्वीनारायणनामकस्य राज्ञः स्तवनम् ॥

(११८८ ।) भट्टोत्पलरत्नमाला टीका. By श्रीपति. 10×3 inches. Folia, 251 (leaves 100 to 144 and 229 to 248 are missing). Lines, 7 on a page. Extent, 4,392 ślokas. Character, Newāri. Date, (?). Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीगणेशाय ।

प्रभवविरतिमध्ये ज्ञानबन्धा नितान्तं
विदितपरमतत्वा यत्र ते योगिनोऽपि ।
तमहमिह निमित्तं विश्वजन्मात्ययाना-
मनुमितमभिवन्दे भगवैः कालमीशम् ॥

अहं श्रीश्रीपतिनामा तं कालमभिवन्दे नमस्करोमि । इत्यादि ।

End.

एतच्छास्त्रमाधुनिकविनिर्मितं इति हेतुभूतया — — किन् शास्त्रे
अभ्यासं मावधौरेया (?) किं तर्हि आगमा — मुनिभाषितमिव अर्थं च
अर्थवशाद् यैः संप्रिप्य निबद्धमिति ।

अथद्ववाक्यं प्रमाणां प्रकटपटुमतेर्वेदवेदान्तवेत्तुः

मूलः श्री + + + + अतश्चरणनतिः श्रीमहादेवनामा ।

तत्प्रोक्तब्रह्माला — — — — —

अथमुषीणां भाषणार्थं आगमायामुषीणां भाषणार्थं

संक्षिप्ते कृतं ॥ ? अपरं मया न कीर्तितं न कथितं — — — — —
मयुग्मं ॥

Colophon.

इति श्रीपतिभट्टविरचितायां भट्टोत्पलब्रह्मालानामटीकायां विवरणं
देवप्रतिष्ठाप्रकरणं विंशतितमोऽध्यायः ॥ शुभमस्तु सर्वदाकारं ॥

विषयः ।

इति भट्टोत्पलविरचितायां ब्रह्मालानामटीकायां संवत्सरप्रकरणो
नाम । १ ।

इति० तिथिप्रकरणम् । २ ।

„ वारप्रकरणम् । ३ ।

„ योगप्रकरणम् । ४ ।

„ करणप्रकरणम् । ५ ।

„ संस्कारप्रकरणम् । १३ ।

इति भट्टोत्पलविरचितायां ज्योतिषब्रह्मालायां राजाभिषेकप्रक-
रणम् । १४ ।

इति० ज्योतिषब्रह्मालानामटीकायां यात्राप्रकरणम् । १५ ।

इति० विवादपटलम् । १६ ।

इति० सेवप्रतिष्ठाप्रकरणम् । २० ।

(७६३ ।) भरतनामदीपकनादशास्त्रम्. (?) 10×8 inches. Folia, 5.
Lines, 7 on a page. Extent, 111 plokas. Character, Bengali. Date, (?).
Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ।

अकचटतपयशाश्चाष्टवर्णश्च वर्गै-

र्विरचितमुखवाहपट्टद्वकत्तरत्ता ।

सकलजगदद्विमाषाधिताविश्ववीजं

वितरति परिसुधी चेतसां शारदा वः ॥ (?)

सर्वशास्त्रोद्धृतं रम्यं सर्वशास्त्रोद्धृतं रसम् ।

सर्वशास्त्रोद्धृतं ज्ञानं सर्वशास्त्रविशारदम् ॥

न व्यक्तमर्थहीनस्य यदुक्तं तन्न दृश्यते ।

तदुक्तमर्थहीनञ्च न व्यक्तं चोक्तलक्षणम् ॥

स्वरहीनेषु गान्धर्वमर्थहीनं कवीश्वरः ।

ज्ञानहीनो यथा योगी असोम्योत्रयनिःफलम् ॥ (?)

अव्यक्तञ्च अन्योपासं शून्याकारं निरञ्जनम् ।

ॐकारं सर्वसंभूतं त्रैलोक्यं सचराचरम् ॥

श्रीदेव्युवाच ।

अक्षरं लक्षणं चेदाः केन वर्णेन किं फलम् ।

तत्सर्वं कथयेशान को वा अक्षरशासनः ॥ इत्यादि ।

End.

अक्षरावर्द्धमात्राणि गणच्छन्दो विचारयेत् ॥

हरति हरनिचितं का कथा चेतनानाम्

राजतराजसदृशं कोदारको नवेशं ।

वितरति खलु मुक्तिं कः प्रयासेष सिद्धि

रहस्य यदभि - - - - - नास्ति ॥ (?)

सुखिनि सुखनिवासो दुःखितानां विनोदः

अवशङ्कदयहारी मन्मथस्याग्रवृतः ।

अतिचतुरस्रगम्यो वल्लभः कामिनीनां

जयति जयति नादः पञ्चमश्चोपवेदः ॥

Colophon. इति श्रीभरतनामद्वीपकनादशास्त्रे कविलक्षणं नाम सम्पूर्णम् ॥

विषयः । अक्षरदेवताकथनम् । अक्षरानुसारेण मात्रानिरूपणम् । कन्दोनिरूपणम् । गीतस्य फलाफलकथनम् । नादनिरूपणम् । गीतलक्षणम् । तस्य भेदाश्च । अन्ते च कविलक्षणकथनम् ॥

(१४२७ ।) यदुर्वशकाव्यम् (खण्डितम्). By काशीनाथ . 8×8½ inches. Folia, 64 (leaves 1-19, 24-29, and 89-99 are missing). Lines, 8 on a page. Extent, 1,216 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

चतुर्थसर्गस्य प्रारम्भवाक्यम् ।

रारक्षितारे सारज्ञा जागरुषेण मन्त्रिषु ।

नवेन नवसम्पत्तिः पित्रेव प्रियसन्ततिः ॥

आत्मसूनुषमः शास्ता वो भविष्यति को भुवः ।

रोसुवन्ते हरिप्रिया यत्परेण शुचा प्रजाः ॥

यायजूकास्तस्य यज्ञे वाववूकाः सदागमे ।

इन्द्रशूका दुराचारे तापसा इव मानवाः ॥ इत्यादि ।

End.

इति भुवि यदुर्वंशो राजवंशावतंसो

निखिलसुखवरांशो वर्णितो विष्णुवंशः ।

गुणविगुणविचारे संभवन्त्येव सन्तः

एगुणविरसा ये वन्दनीयाः सदा ते ॥

श्रीशङ्करो जनयिता जननीं च यस्य

श्रीरोहिणी बुधशिवात्मजतुल्यकीर्तिः ।

श्रीकाशिनाथधरणीत्रिदशस्य तस्य

श्रीवंशदो विजयते यदुर्वंश एषः ॥

कविकाव्यबधव्यग्रा सदा मुद्गरसाकुला ।

वन्दनीया द्वयोजिज्ञा खलख्य च भयस्य च ॥ (?)

Colophon. इति श्रीपदुवंशे महाकाव्ये श्रीकाशीनाथकृतो दशमः सर्गः ॥

विषयः । इति० चङ्प्रयोगो नाम तृतीयः ।

„ लङ्प्रयोगो नाम पञ्चमः ।

„ यजा(ति) चरितो नाम षष्ठः ।

„ क्विप्प्रयोगो नाम नवमः ।

„ दशमः सर्गः ।

(८१६ ।) योगमञ्जरी . By वर्द्धमान . 8×3 inches. Folia, 99. Lines, 6 on a page. Extent, 891 ślokaś. Character, Newārī. Date, Newār Era, 846. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

नमस्तस्मै त्रिनेत्राय त्रिगुणाय त्रिमूर्तये ।

ज्ञानगम्यस्वरूपाय ब्रह्मविष्णुशिवात्मने ॥

मन्त्रिणा वीशलेनेयं वाजिनां हितहेतवे ।

द्विजवर्द्धनमादिष्ट्य कारिता योगमञ्जरी ॥

अथ तुरगप्रशंसा । इत्यादि ।

End. मात्राव्यवस्था ।

मात्रायां नास्त्यवस्थानं दोषमग्निं बलस्य यः ।

व्याधिं द्रव्यं च काष्ठस्य वीक्ष्य मात्रां प्रयोजयेत् ॥

श्रीमद्भरेन्द्रवृषपात्रविनोदद्वारः

केलासकैरवशशीव यशःप्रकाशः ।

निर्व्याजदानपरिकल्पितकल्पवृक्षः

श्रीवीशलो जयति वाङ्मधुरं धुरीशः ॥

निर्व्याधयः सत्त्वबलोपपन्ना-

स्तरङ्गमाः सन्तु महोपतीनाम् ।

योगाय स्वाहा मया निबद्धा

सौरेव नानागमरत्नभूतैः ॥

(१५४२ ।) योगिनीविजयस्तवराजः (ब्रह्मयामनोक्तः .) 8×3 inches.
Folia, 92. Lines, 7 on a page. Extent, 625 ślokas. Character, Newārī.
Date, Newār Era, 811. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः श्रीमहाभैरवाय ।

बद्धा मालां करालां विकृतनरशिरालम्बमालां गलान्ते
मुक्तेः पुत्कारनादेर्धुरधुरितरवैर्धौरधोरैः सुधोरैः ।
वृत्तीनां योगिनीनां नवत्रिकविधये षट्प्रकारे चतुष्टये
सर्व्व्यापी शिवोऽयं सकलशिवमयो भैरवो यः पुनातु ॥
देवीभिर्मातृभौकट्टैर्योगिनीभिः स पालकम् । (?)
एतेः परिवृतो रामः पातु सर्व्वं जगत् सदा ॥
गुह्यस्त्वं प्रवक्ष्यामि महाभैरवनिर्मितम् ।
भाषितं देवदेवेन भैरवेन महात्मना ॥ इत्यादि ।
नहो + + ख्यातं योगिनीविजयस्तवम् ।
पिप्पलादेन मुनिना पृथिव्यामवतारितम् ॥
भैरवेण पुराख्यातं देव्या नियममुत्तमम् ।
यः पठेत् परया भक्त्या सोपचारेण नित्यशः ।
स सर्व्वशुभमाप्नोति इत्येवं भैरवोऽब्रवीत् ॥

End.

Colophon. इति ब्रह्मयामले द्वाप्तमंत्रिंश - - - - -
- - - योगिनीविजयस्तवं सम्पूर्णं । समाप्त ।
श्रीभैरवप्रतिरस्तु । सम्बत् ८११ माघशुक्ल सप्तमी - - - - ॥

(१५७८ ।) रत्नकलापः . By विष्णुदेव . 10×3 inches. Folia, 56.
Lines, 8 on a page. Extent, 1,120 ślokas. Character, Nāgara. Date,
Saka Era, 1612. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ श्रीनमो हरिहरमौरीगणेशदिनेशेभ्यः ॥

यस्मिन्नुदयोपगते जगदिदमखिलं प्रकाशमुपयाति ।
अन्धीभवति विजुप्ते स जयति संसारलोचनस्तरणिः ॥
गर्भवराहश्रीपतियवनाचार्य्यादिकृतनिबन्धेभ्यः ।
रत्नकलापः क्रियते कच्छाभरणाय विष्णुदेवेन ॥

तत्राशुद्धिः सुधिया शोध्या चान्नादृशं लिखनम् ।
नूनञ्च पूरणीयं सतां हि सर्व्वः स्वभावतो मित्रम् ॥

तत्रादौ राश्याभिधानम् ।

मेघो घटो न्युकृककसिंहकन्यातुलालयः ।
धनुर्भृगो घटो मीनो राशिनानामन्यनुक्रमात् ॥ इत्यादि ।
रिक्तायाश्च व्यतीपाते रिष्ट्यां परिघवेष्टतौ ।
रोहिण्यां कृत्तिकायाश्च सर्पभे पितृभे तथा ॥
मिश्रितैर्दार्ढ्यं रोद्रमुग्रं युद्धञ्च कारयेत् ॥

एतानि लयकराणि ॥

End.

Colophon.

इति श्रीविष्णुदेवरत्नकलापे द्रुतयानादिविधिः परिपूर्णश्चायं ग्रन्थः ।
श्रीरामदत्तो विदितो विदेहे करम्बहावंशजवत्सुगोत्रः ।
श्रीवासुदेवोऽयं सुतो वभूव तदात्मजः श्रीरघुनन्दनाख्यः ॥
श्रीरघुनन्दननन्दनसत्यवतीसूनुविष्णुदेवेन ।
रक्षितो रत्नकलापः कृपया कुर्व्वन्त्वमत्सराः प्रीतिं ॥
वसुरसशरशशिशाके सुम्बग्रामे सौर आषाढे ।
स्त्रीयमिति कृत्वा पुस्तकमलेखि कविरत्नविष्णुदेवेन ॥
प्रनर्त्तनपरिभ्रमिस्फुरितभालनेत्रानल-
ज्वलत्त्रिभुवनक्षयक्षुभितलोकप्रकोटदुःखे ।
स्रजलत्सुरसरित्पयःप्रशमितोपतापोदयः
करोतु कस्यचिदयः सपदि भव्यमव्याहतम् ॥

स च ग्रन्थसंख्या । शके १६१२ आश्विन शुद्धनवम्यां अनुराधेऽर्के राज्ञ-
देवचर्महादेवेन स्वार्येण लिखितम् ।
यथादृष्टं तथा लिखितम् ॥ शुभम् ॥

विषयः ।

इति० राशिप्रकरणम् । १ । ग्रहणां संज्ञाप्रकरणम् । २ । गोचर-
विचारः । ३ । अष्टवर्गविचारः । ४ । ग्रहशान्तिविधिः । ५ । नक्षत्र-
प्रकरणम् । ६ । नक्षत्रयोगादिशुभाशुभयोगविवेकः । शुभाशुभप्रकर-
णम् । ७ । दृष्टिविचारः । विवाहविचारः । द्विरागमनादिविचारः ।
जातकविचारः । आयुर्दार्ढ्यादिविचारः । जातकादिसंक्षेपः । गृहादि-
विचारः । कृष्यादिप्रकरणम् । द्रुतयानादिविधिः ।

(१५५१) रत्नपञ्चकावतारम्. 6×2½ inches. Folia, 71. Lines, 6 on a page. Extent, 852 śloka. Character, Newārī. Date, Newār Era, 740. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः शिवादिभ्यो गुरुभ्यः ।

पद्माद्वर्णरूपस्थं यामलं यच्च व्यापकम् ।

कुलाकुलतया कृत्वा प्रत्यक्षं तं नमाम्यहम् ॥

शृङ्गाटं गोलकान्ते स्फुरदमलमजं पीठविद्योद्युक्तं

विद्युद्गतप्रभाभं प्रलयशिखिशिखाकाररूपं विचित्रम् ।

तन्मध्ये कुञ्जिकाख्या सकलगुणयुता ज्ञानसंघं गिरन्ति

श्रीमित्रोत्सङ्गसंस्था ददतु विनयितां भुक्तिमुक्त्युन्मिषन्मिषम् ॥

श्रीदेव्युवाच ।

विशेषागमवेत्तारो योग्याहि — — — सुहे ।

कथन्तु भवते देव कौलिकः कुलनन्दन ॥

श्रीभैरव उवाच ।

अकुलश्च कुलं कौलं कुलाष्टकमतः परम् ।

कुलघटकं तथाचान्यत् यो जानाति स कौलिकः ॥

श्रीदेव्युवाच ।

ब्रह्म मे जगतां नाथ कुलजं रत्नपञ्चकम् ।

यत् ज्ञात्वा तु सहायोगी भुक्तिभाङ्गमुक्तिभाग् भवेत् ॥

श्रीभैरव उवाच ।

कथयामि यथातथ्यं कुलजं रत्नपञ्चकम् ।

परं देवि नचाख्यं रहस्यं यच्च कथ्यचित् ॥ इत्यादि ।

End. गोपनीयं प्रयत्नेन यदीच्छेच्चिरजीवितम् ॥

Colophon. इति श्रीकुलमूलरत्नपञ्चकावतारे रत्नानिर्याये एकादशम पटलः ॥

इति द्वादशशालि श्रीमत्संहितायां शारात्सारतरं रत्नपञ्चकावतारं समाप्तम् ॥ संवत् ७४० खर्दं श्री३ भवानौशङ्करप्रौतिन श्रीकालिदासेन सञ्चय चाका ।

विषयः । इति कुलमूलरत्नपञ्चकावतारे तृतीयनिर्याये प्रथमः पटलः ।

इति० कुलाष्टकनिर्याये । २ ।

- इति० श्रीषट्कनिर्याये । ३ ।
 ” द्वितीयनिर्याये । ४ ।
 ” महासखलपूजाधिकारे । ५ ।
 ” श्रीक्रमोद्धारविधौ । ६ ।
 ” गूढस्थाननिर्याये । ७ ।
 ” श्रीक्रमपूजाभिधाने । ८ ।
 ” योगज्ञानहंसादिनिर्याये । ९ ।
 ” पवित्रकविधौ । १० ।
 ” रत्नानिर्याये । ११ ।

(३) ११८ ।) रसहृदयः. By गोविन्दभगवत्. 10×4 inches. Folia,
 41. Lines, 7 on a page. Extent, 574 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?).
 Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

जयति यदन्यगदकुलमखिलमदं यस्य तु यदन्यम् ।
 हृदये स च गलित्वा क्षात्वा रसरूपिणौ करणा ॥ (?)
 पीताम्बरोपवलिजीर्णं रक्तय वहलरागगरुडचरः ।
 स जयति हरिहरयोर्यस्माद् विदलितभवदेन्दुःखभरः ॥ (?)
 भूर्च्छित्वा तु हरति रुजं बन्धनमनुभूय मुक्तिदो भवति ।
 असुरौकरोति च मृतकोन्यकरुणाकरमुता तु ॥ (?)
 सुरगुरुगोदिङ्गहिंसापापकलाभिभवं किलासाध्यम् ।
 स्त्री - न्ततदपि च समये यस्तस्माकपवित्ररतः ॥ (?)
 .. .. .
 चिद्वे रसे करिष्ये महिमहं निर्जरासरणम् ।
 .. .. .
 तस्माज्जीवन्मुक्तिं समीहमानेन योगिना प्रथमम् ।
 दिव्यां तनुञ्च विधयो हरगोरीचट्टसंयोगात् ॥
 तस्यादिषाधनविधौ सुधियां प्रतिक्लेशनिर्भीलाः प्रथमम् ।
 अष्टादशसंस्कारा विज्ञातव्याः प्रयत्नेन ॥ इत्यादि ।

End.

एवं रससंक्षिप्तो दुःखजरावर्द्धितो गुणवान् ।
 खे गमनेन च नित्यं सञ्चरति सकलभुवनेषु ॥
 दाता भुवनत्रितये श्रेष्ठो रोचे ब्रह्मयोनिरिव ।
 विष्णुरिव पालनार्थं संहर्त्ता रुद्र इव सकलम् ॥

Colophon.

इति श्रीगोविन्दभगवत्पादविरचिते रसहृदये जीयारसक्रियाधिकार
 एकविंशतितमः पटलः ।

श्रीधनजिह्वनदसम्भो रसस्यो रसशौण्डिग्यो रसिकवृतः ।
 नारायणसेवकतो रसहृदयमिदं रसेन समग्रहीत ॥ (?)

विषयः । इति० प्रथमः पटलः ।

रसश्रीधनविधिः ।

इति० द्वितीयः पटलः ।

” तृतीयः पटलः ।

” चारणाधिकारः । ४ ।

” गर्भघृतिर्नाम । ५ ।

” बीजादिवाङ्मयघृतिचारणायुक्तः । ६ ।

” चारणाधिकारः । ७ ।

” रसज्ञानं ? नाम । ८ ।

” रसोपरसलोद्देशीधनं नाम । ९ ।

” रसोपरससत्त्वपातनं नाम । १० ।

” बीजनिर्वहनाधिकारो नाम । ११ ।

” इन्द्राधिकारो नाम । १२ ।

” सङ्करबीजाधिकारः । १३ ।

” सङ्करबीजजीर्णाधिकारः । १४ ।

” वाङ्मयघृत्यधिकारः । १५ ।

” चारणाधिकारः । १६ । १७ । १८ ।

” पिष्टिस्तम्भादिविधिः । १९ ।

” श्लेसदलाधिकारः । २० ।

” श्वारोधकरसक्रिया ।

पञ्चाशत्परिक्रिया । (?)

घनसत्त्वक्रिया ।

जीर्णरसक्रिया ।

इति० जीर्णधिकारः । २१ ।

(१४७८) रागमाला or रागलक्षणम्. By भरत. 10x4 inches.
Folia, 14. Lines, 7 on a page. Extent, 233 ślokas. Character, Nāgara.
Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणम्य भरतो भक्त्या सर्व्वेश शिवदं शिवम् ।
गीतस्य लक्षणं प्राह वादिसत्तगञ्जाङ्गुशः ॥
धर्म्मार्थकाममोक्षाणां साधनं गीतमुच्यते ।
अतस्तु तत् प्रयत्नेन ज्ञेयं श्रोतव्यमेव च ॥
गुरुदेवद्विजातीनां यत् पुरो गीयते नरैः ।
तद्वर्म्ममाय भवेत् तेषां स्वर्गाय विजयाय च ॥
भूमिपार्यन्तु यद्गीतं तत् सर्व्वं जनयेत् फलम् ।
सम्मानं सम्पदः प्राप्तिं प्रसिद्धिञ्च धरातले ॥
यद् गीतं रमणीकर्यौ मधुरं याति कृतस्मशः ।
तेन काममवाप्नोति यद्यापि स्याद् विरूपकः ॥
स्वेच्छया गीयमानोऽपि गीयते यत् स्वशक्तितः ।
तन्मोक्षाय भवेत् पुंसां निष्कामानां न संशयः ॥

स्कन्दपुराणे ।

नाद्यं नर्त्तं तथा नृत्यं त्रेधा तदिति कौर्त्तनम् ।
नाद्यभेदान् ददौ पूर्वं भरताय चतुर्मुखः ॥ इत्यादि ।

End.

प्रासादरीरागे । . . . .

वर्ष्वापीडं नटवरवपुः कर्णयोः कर्णिकारं
विभ्रद्वासं कनककपिशं वेजयन्तीञ्च मालाम् ।
रन्म्रान् वेणोरधरसुधया पूरयन् गोपवृन्दै-
र्वृन्दारण्यं स्वपदरमणं प्राविशद् गीतकीर्त्तिः ॥

Colophon. इति श्रीगणमालायां रामरागिण्युदाहरणलक्षणपूर्वकध्यानकथनं समाप्तम् ॥ हरिहरतु दुरितम् । शङ्करोतु शङ्करः ॥

विषयः । रामवेलानिरूपणम् । रामरागिण्युदाहरणम् । रामरागिणीनां ध्याननिरूपणम् ।

(२) ३२ ।) राजकल्पद्रुमः . By राजेन्द्रविक्रमदेवसाह . 12x4 inches. Folia, 73. Lines, 7 on a page. Extent, 1,213 ślokaś. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः ।

गणेशं प्रणिपत्यादौ श्रीमद्राजेन्द्रविक्रमः ।

कवीश्वरः प्रतनुते राजकल्पद्रुमं शुभम् ॥ १ ।

खण्डिताखिलविपत्तमखण्डलो

विक्रमो हिमगिरौ समागतः ।

चि-कूटशिखरादिति काव्ये

वर्णितः कुलपुराणपण्डितैः ॥ २ ।

तत्-पुत्रो जिह्मराजोऽभूदजितस्तत्सूतो नृपः ।

अटलराजस्तस्माच्च हुयाराजस्तदात्मभूः ॥ ३ ।

ततो विमिकिराजोऽभूद्वरिराजस्तदात्मजः ।

श्रीब्रह्मराजस्तत्पुत्रस्तस्मान्मन्मथभूपतिः ॥ ४ ।

श्रीजीनखानो ह्यभवत् सूर्यखाननृपस्ततः ।

मीचाखानः सुतस्तस्य श्रीविचित्रस्ततः स्मृतः ॥ ५ ।

राजा वैचित्रिरासीद् गुणगणगणितः श्रीयशो ब्रह्मसाहो

तत्पुत्रो द्रव्यसाहो विधुवसुनिगमग्रीयुते शाककाले ।

गोर्खादेशप्रवेशी सितवृधसहिते भाद्रमासे यशस्वी

ब्रह्मज्ञानी स दानी धनद इव धनी जिष्णुतुल्यो नरेन्द्रः ॥ ६ ।

हेत्तारीणां ततोऽभूत् पशुपतिरिव यो दर्शनीयः सुनीति-

धीरो वीरः स राजा विजितपरमतो वेदवेदाङ्गवेत्ता ।

आशापालांशकत्वात् तदधिपतनयः पूर्णकृत् पूर्णसाहो

पूर्णांशोऽतो यतोऽसौ नृपवरतनो रामसाहिर्बभूव ॥ ७ ।

श्रीमान् गोरक्षदेशे समभवदपि यो रामसाहचरितौश-
 क्त्याभूत् पुत्रधुर्य्यो नृपकुलतिलको दम्बराख्यो महौशः ।
 तस्मात् श्रीकृष्णसाहिर्हरिरिव विदितो जात एतस्य पुत्रः
 शूरः श्रीरुद्रसाहो सकलगुणगणालङ्कृतो रुद्ररूपः ॥ ८ ।
 अर्जुनसाम्यगतो यो नाशितशत्रुस्तदात्मजो धीरः ।
 श्रीपृथ्वीपतिसाहिर्गोरक्षाधीश्वरो वीरः ॥ ९ ।
 श्रीमद्गोरक्षशैले ह्रुदयगिरिगतः सूर्यवद्भासमानो
 राजा श्रीवीरभद्रस्तदधिपतिसुतो रामचन्द्रेण तुल्यः ।
 पुत्रस्तस्यातिशूरोऽर्जुन इव समरे शत्रुहन्ता महात्मा
 श्रीदुर्गाभक्तियुक्तस्तदनु च नरभूपालसाहो नरेन्द्रः ॥ १० ।
 स्कन्दः शिवस्येव हरेर्जयन्तः शोरेर्हरिः पंक्तिरथस्य रामः ।
 तस्यात्मजो भव्ययथार्थपृथ्वीनारायणाख्यो नृपतिर्बभूव ॥ ११ ।
 पृथ्वीनारायणो यो गुणगणगणितो जिष्णुतुल्यः स राजा
 जित्वा नेपालभूपान् श्ववशपरिणतं राज्यलक्ष्मीं विधाय ।
 व्योमाङ्गस्कन्दवक्त्रचित्तमितसुश्रवो भाद्रशुक्लौत्तरायं
 भूते सोरे महात्मा न्यवसदतिसुखं कान्तिनाम्नरां नगार्थाम् ॥ १२ ।
 बभूवतु दौ गिरिश्रात्मजाभो सुतो सुविक्रान्ततरो हि तस्य ।
 प्रतापसिंहः प्रथमो हि राजा आता वहाकूर इति प्रसङ्गः ॥ १३ ।
 प्रतापसिंहाधिपराजपुत्रो लोको प्रसिद्धो रणवाहदूरः ।
 गौर्वाण्युद्धादिमविक्रमस्तु तस्यात्मजन्माजनि कृष्णतुल्यः ॥ १४ ॥
 श्रीमद्दाराजगौर्वाण्युद्धविक्रमवर्मणः ।
 राजेन्द्रविक्रमो राजा सुतः सर्वगुणान्वितः ॥ १५ ।
 इह खलु वेदिकस्तान्त्रिको मिश्र इति त्रिविधा मयः त्रयाणामौष्णते-
 नेव विधिना मां समर्चयेदित्यनेन तान्त्रिकक्रियायोगस्य परमपुसर्गार्थ-
 त्वाद्राजकल्पद्रुमाभिधानतान्त्रिकविषयकप्रकरणाभिधानं सफलम् । तत्र
 हि दीक्षितस्येव सर्वकर्मस्वधिकारात् पूर्वं दीक्षाप्रकार उच्यते ॥
 इत्यादि ।

न जातु वैरिभिर्दुःखैः पीड्यते हरिरत्तितः ॥

Colophon. इति श्रीमहाराजराजेन्द्रविक्रमसाहविरचिते मन्त्रकल्पद्रुमे पञ्चमाय-
तनपूजाकथनं समाप्तम् ।

यावद् दुर्गाहरिहरविरक्ष्णरायो देववर्गा

यावन्महामतिगिरयो नारदाद्याश्च सिद्धाः ।

यावद् गङ्गा वहति गगने सागरेऽप्यस्ति चाम्बु

तावद्वन्द्यः प्रचरतुतरां राजकल्पद्रुमोऽयम् ॥

इति श्रीगिरिराजचक्रचूडामणि . . . . . कान्तिपुरविरोचमान

. . . . . विक्रमसाहदेवस्य सुतेन महाराजराजेन्द्रविक्रमसाहदेवेन

विरचिते राजकल्पद्रुमाभिधाने मन्त्रशास्त्रनिबन्धे चतुर्दशः पूजापटलः ॥

विषयः । इति श्रीमन्महाराजराजेन्द्रविक्रमसाहकृते राजकल्पद्रुमे दीक्षाप्रयोगः
प्रथमः पटलः ।

इति ० पुरश्चरणनिर्ययः । २ ।

” दीक्षाप्रयोगः । ३ ।

” द्वारपूजादिमाहकान्यासान्तः । ४ ।

” पीठपूजादिलोकपालान्तपूजाकथनम् । ५ ।

” अग्निप्रकाशः । ६ ।

” ७ । ८ ।

” विष्णुमन्त्रप्रकरणम् । ९ ।

” शिवमन्त्रादिकथनम् । १० ।

” ११ ।

” यजुर्वेदविधानोक्तं धनुर्वेदमन्त्रदीक्षाप्रकरणम् । १२ ।

” १३ ।

” पूजापटलः । १४ ।

(२) ३२ ।) राजविधानसारः. By रङ्गनाथसूरि. 12×4 inches. Folia,
30. Lines, 6 on a page. Extent, 360 ślokas. Character, Nāgara. Date,
(?). Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुचरणभ्यां नमः ।

प्रणम्य गोविन्दपदारविन्दं
देवीं गिरं गौरवमहृद्युग्मम् ।
लोकदयानन्दकरं करोति
गूढाशयं राजविधानसारम् ॥
नानानिबन्धनविलोकनखेदशान्त्यै
संपृच्छ धर्मेनयमूलवचो विभाष्य ।
सायं (?) निपृच्छ नृपशिक्षणकौतुकाय
श्रीरङ्गनाथकृतिना रचितो निबन्धः ॥
नेपालदेशालिककान्तिपुर्व्यां
गौर्वाण्युद्धोत्तरविक्रमस्य ।
राजाधिराजस्य मनःसरोजं
प्रकाशयेद्राजविधानसारः ॥

पूर्णाङ्गो धर्मेनिष्ठो गुणगणनिष्ठः शक्तिसम्पन्नसारो
नानोपायप्रकारावसररचनविघ्नौतिविज्ञः कलावान् ।
भूपालेन्द्रो विपक्षं वृणमिव लघयन्नीतिचर्याकलापे-
र्यावज्जीवं प्रमोदं बहुविततयशो विन्दते स्वर्गसायुः ॥
तस्माद्राजानिश्च सर्वसङ्गादि परिषाध्ययेत् ।
अभ्यसेद्वर्मेनौत्यादि शासनं गुरुसेवनात् ॥ इत्यादि ।

End.

फलानुभेयाः सर्वत्र परोक्षगुणवृत्तयः ।
तस्मात् परोक्षवृत्तीनां फलैः कर्म्मोपलक्षयेत् ॥
मुवृत्तो राज्यरक्षादिसमर्थश्च यदात्मजः ।
तदा मन्त्रादिसम्मत्या योवराज्येऽभिषेचयेत् ॥
ख्यातः पण्डितराजस्यपदवीं यो ह्यद्रिराजेश्वरा-
दासः श्रीमन्ननाथनामविदितो वेदाङ्गशास्त्रोत्तमः ।
भूपानन्दिनि तत्-सुतेन रचिते नीतिप्रबन्धेऽनुले
संपूर्णा नृपधर्मेबोधनिष्ठो ह्येतो विलासः ह्यभः ॥

Colophon. इति श्रीमद्विद्वद्भुक्तमणिगणफिरणनिराजितचरण-श्रीपण्डितराज-

ब्रजनाथात्मज-श्रीपण्डितराज-रङ्गनाथभूरिविरचिते राजविधानसारे राजधर्मकथनो नाम द्वितीयो विलासः । शुभमस्तु समीक्षणाकर्तुः ॥

विषयः । इति ० साङ्गोपाङ्गनिरूपणो नाम प्रथमो विलासः ।

„ राजधर्मकथनो नाम द्वितीयो विलासः ।

(१४१८) रामायणाटकम् . By धर्मगुप्त . 12×4 inches. Folia, 43. Lines, 9 on a page. Extent, 968 ślokas. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, decaying. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमो नाटेश्वराय ।

नमोऽस्तु सर्वदेवेभ्यो दिजातिभ्यः शुभं तथा ।

जितं सोमेन वै राज्ञा चारोग्यं + + + + + ।

ब्रह्मोत्तरं तथैवास्तु हता ब्रह्मद्विषस्तथा ।

प्रशान्ति मां महाराजः पृथिवीं + सदागराम् ॥

राष्ट्रं पुत्र + + + + + समृद्धिताम् ।

प्रेक्षाकर्तुर्महान् धर्मा भवतु ब्रह्मभाषितः ॥

काव्यकर्तुर्यशस्वास्तु धर्माद्यापि प्रवर्द्धताम् ।

हृदयया चानया नित्यं प्रीयन्तां देवता इति ॥

ॐ नमो नृत्यनाथाय ।

ध्यानालङ्कृतलोचनो गिरिसुतावक्त्रं ततः सौतृक्षुफः

किं तन्मे तपसीति चक्षुलभना श्राङ्गुष्ठापापे क्षरे ।

शूभङ्गाकुलभीषणो दृगनलप्रव्यक्तभीमो हतो

प्रोद्वाहो रतिशोकसाश्रुवदनः शम्भुशिरं पातु वः ॥ (?)

.. .. ..

.. .. ..

सूत्र । आदिष्टोऽस्मि श्रीमतो भगवतो गोपालेश्वरव्यासधनपरायण्येन श्रीशिखर-
नारायणचरणसेवकेन श्रीभङ्गेश्वरीतत्परेण सुरकीकुलकमलकानन-
विकाशनेकभास्करेण — — — श्रीमता जयपूयसिंहदेवेन अत्रा-
क्षाकं हरिशङ्कररथयात्रामहोत्सवप्रसङ्गेन नानादिगद्देशसमागताः सभा-

सदो वर्तन्ते । तत्रभवतः श्रीरामदासहृदयनन्दनस्य परमराजकवेरार्य-
श्री + ल-सरस्वतीप्रणितकीर्तिमण्डलस्य श्रीमतो धर्मगुहस्याभिनवकृतं
चतुरङ्गरामायणनाटकमभिनयितव्यमिति । इत्यादि ।

End.

(खण्डितम् ।)

(१५६२) रूपावली. By राघवराममिश्र . 10×3 inches. Folia, 16.
Lines, 5 on a page. Extent, 240 ślokaś. Character. Nāgara. Date, Saka
Era, 1714. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

प्रणम्याशौ गणपतिं सर्वविघ्नविनाशनम् ।
शम्भुश्च परमात्मानं गुरुश्च सकलार्थदम् ॥
देवीं संनम्य शिरसा सर्वज्ञानैकदीपिनौम् ।
क्रियते राघवेणादिशब्दानां रूपनिरूपः ॥
श्रीमत्साहचरादुरस्य सुमतेर्भूदेवदातुः सदा
नित्योत्साहयुतस्य भूपतिपतेर्वीरस्य नित्यं मुदे ।
वालानां मतिवैभवाय हि सुखोपायेन बुद्धेरियं
शृङ्गाशृङ्गविचारनिर्मलधिया धीरेण संशोध्यताम् ॥
अथाशब्दस्यार्थः । अकारो वासुदेवः । नन्वशब्दो वासुदेववाचक
एतन्मध्ये प्रमाणम् ।

अकारो वासुदेवः स्यादाकारस्तु पितामह इति । इत्यादि ॥

End.

वस्तुतस्त्वेतेषां पुंस्त्वमेव लिङ्गान्तरं तु विशेष्यवाचक इत्यवधेयम् ॥
शरण्यो भूपानामवनिष्ठरभूश्रामविठपौ
पठौयान् भूभारोद्धहन इति यस्य प्रतिदिशम् ।
प्रसिद्धिः सिद्धा श्रीयुववृषतिराजस्य भवतात्
मुदे तस्यैकार्यप्रकृतिरिह रूपावलिरियम् ॥ (?)

Colophon.

इति श्रीमद्राघवराममिश्रविरचिता रूपावली समाप्तिमगात् श्रीशाके
१७१४ श्रीसम्बत् १८४६ आश्विन शुदि १३ रोज रामचन्द्रोपाध्याय-
लिखितम् । शुभम् ।

विषयः । स्वरवर्णानामर्थभेदनिरूपणम् । अर्थभेदेन तेषां निङ्गमेदनिरूपणञ्च ॥

(६७।) ललितार्चनचन्द्रिका. By सच्चिदानन्दनाथ. 8x4 inches. Folia, 140. Lines, 10 on a page. Extent, 4,725 ślokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ ललितार्चनचन्द्रिका लिख्यते ।

शिवं गुह्यं गणाधौशं नत्वा श्रीपरदेवताम् ।

ललितायाः सभेदायाः प्रवक्ष्येऽर्चनचन्द्रिकाम् ॥ इत्यादि ।

End. भविष्यपुराणे ।

विभवे सति यो मोहात् न कुर्याद्द्विधिविचारम् ।

न तत्फलमवाप्नोति — — — — मानसः ॥

इत्यास्तां विस्तरः ।

सच्चिदानन्दनाथेन सहजानन्दचेतसा ।

चन्द्रिकायां प्रणीतायां प्रकाशः + + + शकः ॥

Colophon. इति श्रीसच्चिदानन्दनाथविरचितायां ललितार्चनचन्द्रिकायां नैमित्तिक-
पूजाधिकारिनिरूपणप्रबोधकं नाम पञ्चविंशः प्रकाशः समाप्तः ।

श्रीसच्चिदानन्दमुनीन्द्रवर्यः शिवाप्रसादाधिगता — — — ।

निरस्तसांसारिकमोहजालो नियोगतः श्रीपरदेवतायाः ॥

पीठे जालन्धराख्ये प्रणितकरुपालक्तजः प्रार्थितः सन्

श्रियैः संसारतप्तैः सकलसुखकरीं चन्द्रिकामाततान् ।

ख्यातां नाम्नाय लोकेऽर्चनयुतललितानामयुक्तां बुधा या-

माश्रित्वाभ्यर्थ्य देवीपदयुगममलं प्राप्नुयुर्धाम नित्यम् ॥

इति श्रीसर्वार्थात्तमोत्तमश्रीसत्सच्चिदानन्दनाथविरचिता ललिता-
र्चनचन्द्रिका समाप्ता । शुभमस्तु ॥

विषयः । इति० प्रातर्निष्क्रमणविधिर्नाम प्रथमः प्रकाशः ।

” तान्त्रिकज्ञानविधिः । २ ।

” सन्ध्यावन्दनप्रबोधकः । ३ ।

” सूर्यार्च्यदानप्रबोधकः । ४ ।

- इति० द्वारपूजाविधिप्रबोधकः । ५ ।
 ” पूजाप्रारम्भप्रबोधकः । ६ ।
 ” भूतशुद्धिप्राणप्रतिष्ठाप्रबोधकः । ७ ।
 ” मातृकान्यासप्रबोधकः । ८ ।
 ” षड्विंशतत्वन्यासप्रबोधकः । ९ ।
 ” १० ।
 ” ११ ।
 ” श्रीचक्रन्यासप्रबोधकः । १२ ।
 ” करशुद्धिप्रबोधकः । १३ ।
 ” मूलविद्याप्रबोधकः । १४ ।
 ” महाघोड़ान्यासप्रबोधकः । १५ ।
 ” मुद्राविचारणादिप्रबोधकः । १६ ।
 ” पात्रास्त्रादनप्रबोधकः । १७ ।
 ” आत्मपूजाद्वितीयजनपक्षपतनपूजाप्रबोधकः । १८ ।
 ” १९ ।
 ” २० ।
 ” २१ ।
 ” २२ ।
 ” २३ ।
 ” समयाचारबोधकः । २४ ।
 ” नेमित्तिकपूजाधिकारिनिर्णयबोधकः । २५ ।

(२) २३४ । वाक्यसुधाटीका. By ब्रह्मानन्दभारती. 12×4 inches. Folia, 13. Lines 20 on a page. Extent, 780 ślokaś. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, decaying. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीगणेशाय नमः । श्रीदक्षिणामूर्तये नमः ।

यस्मात् सर्वं समुत्पन्नं चराचरमिदं जगत् ।

इदं नमो नटेशाय तस्मै काचक्षुषपिणे ॥

कारणं खादि (?) जगतां मारणार्थमनागवम् ।

वारणाननमात्मानमद्वयं समुपास्महे ॥

.. .. .

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरो ।

मया वाक्यमुधाटीका यथामति विरच्यते ॥

न ख्यातिलाभपूजेच्छा टीकाकरणकारणम् ।

न विहृताबलं वात्र मुक्तिरेवात्र कारणम् ॥

प्रारिभूतस्य ग्रन्थस्याविघ्नं परिभ्रमसि.....परमकृपानिधिश्रीभारती-
तीर्थगुरुः प्रकरणप्रतिपाद्यमानमर्थं प्रथमसूत्रेण तावद् दर्शयति । रूपं
दृश्यं इत्यादि । इत्यादि ।

End.

अतएव मोक्षशास्त्रस्यापि साफल्यं ख्यादित्ययमेवाद्य प्रकरणस्य समस्त-
वेदान्तशास्त्रस्य च महातात्पर्यत्वेन...तस्मात् सर्वमनवद्यमिति ।

Colophon.

इति श्रीमत्-परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीमदानन्दभारतीमुनिवर्य्यशिष्य-
ब्रह्मानन्दभारतीमतिप्रकृता वाक्यमुधाटीका समाप्ता । ... ॥

(१३१३ ।) विज्ञानदीपिकाविहृतिः. 11 x 4 inches. Folia, 45. Lines,
9 on a page. Extent, 959 śloka. Character, Nāgara. Date, (P).
Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

वन्दे माम्बं सदानन्दमानन्दावरणापहम् ।

तत्त्वावलम्बनार्थं महादेवं हृताकृतिम् ॥

श्रीमत्भगवत्कृपोत्थितवेदान्तसिद्धान्तविदाचार्य्यशिरोमणि-श्रीभगवद-
वतारभगवत्कुराचार्य्यचरणानुग्रहविज्ञातपरापरात्मतत्त्वः श्रीपद्मपादा-
चार्य्यस्तत्त्वानुसन्धानलक्षणं मङ्गलं शिष्यशिक्षार्थं कर्तव्यसत्प्रकरणोपक्रमे
निबध्नाति । ब्रह्मभिरिति ।

ब्रह्मभिः प्रतिपाद्यं यद् ब्रह्मभिर्ब्रह्मसंगुतेः ।

चिन्तितं कर्मेनिर्मुक्त्यै तद् ब्रह्म हृदि भावये ॥ इत्यादि ।

End.

आचार्य्यानुग्रहादेव सूक्ता विज्ञानदीपिका ।

सिद्धपद्मपदाचार्यैर्दृष्ट्याभ्यामुच्यते कृतेः ॥ (?)

आचार्य्याणां शङ्करादीनां . . . . . । इति सन्मार्गप्रवर्तिका आचार्य्याः
शब्दार्थानुसन्धानफलं स्वमुखेन स्वशिष्यद्वारा वा निबन्धनान्ते समा-
रोपयन्तीति भावः ।

Colophon.

इति श्रीशङ्कराचार्य्यप्रियाश्रित्यतीश्वरपद्मपादाचार्य्यविरचितविज्ञानदी-
पिकाविवृतिः समाप्ता ॥

(२)६५।) वीरमित्रोदयः (व्यवहारकाण्डः). By मित्रमित्र. 21x5
inches. Folia, 363. Lines, 10 on a page. Extent, 10,890 ślokaś. Character, Nāgara. Date, Śaṃvat 1876. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीमद्विष्णुनाथशुद्धचरणेभ्यो नमः ।

पुरतः प्रविलोक्य भर्गचापं

परतः कामपि कामकार्मुकज्याम् ।

पुलकाक्षितपीतवाहुदण्डः

कुशलं नः कुसतात् रघुप्रकाण्डः ॥

स्वस्ति श्रीयुतवीरसिंहचतुरावशावुत्सुकः

श्रीमित्राभिधपण्डितः प्रतिदिशं कीर्त्तयन्निशं मण्डित ।

नानानिर्णयवर्णनव्यसनिनां संख्यावतां प्रीतिदं

संप्राप्तव्यवहारसाधकमिमं कुर्व्वं प्रकाशं परम् ॥

.. ..

.. ..

परिभाषा परिष्कारः प्रमाणाणां निरूपणम् ।

विवादपदनिर्द्देशः प्रकीर्त्तकविवेचनम् ॥

एवं प्रकरणाव्ययं सत्त्वारि प्रथमे पुनः ।

लक्षणं व्यवहारस्य निरुक्तिमुनिभाषिता ॥ ५ ।

व्यवहारस्य भेदाश्च स्वलक्षणविलक्षणाः ।

सामान्यतो विशेषाच्च परिभाषाप्रकाशनम् ।

सामान्यपरिभाषायां धर्माधिकरणे क्षणम् ॥ ६ ।
दर्शने व्यवहारस्य राज्ञो विधिविवेचनम् ।
प्राङ्मुखिवाक्यस्वरूपस्य सभापतिसभासदाम् ॥ ७ ।
निरूप्य च सभ्यानां सयौक्तिकबलावलम् ।
केषाञ्चित् सभ्यभिन्नानामपि स्थानं सभास्थले ॥ ८ ।
तत् प्रयोजनसाधेयानावेयव्यवहारयोः ।
विवेचनमथो कार्यं सद्द्रष्टृकसभापतेः ।
प्रतिज्ञोत्तरहेतूनां पदानां सिद्धशालिनाम् ॥ ९ ।
निरूपणमसद्द्रष्टृवावृष्टौ च सभापतेः ।
सद्द्रष्टृकस्य दोषोक्तिः सभ्यक् दृष्टो फलाभिधा ॥ १० ।
विशेषपरिभाषायां प्रत्यभौयोगनिर्णयः ।
निह्नुवादौ विधिस्तत्र निह्नुवादिविवेचनम् ॥ ११ ।
विलम्बोत्तरदानञ्च क्वचिन्नेव विलम्बनम् ।
आद्यो प्रकरणे त्वर्था विविच्यन्ते क्रमादसौ ॥ १२ ।
उपोद्घातप्रसङ्गाद्यैरन्येऽपि तदनुव्रताः ।
द्वैतीयौक्ते तु साक्षादिलक्षणं तत्र साक्षिणः ॥ १३ ।
असाक्षिणस्तत्र हेतुः साक्षिप्रश्नविधिस्ततः ।
तत् द्वेधे निर्णयः कोटे(?) साक्ष्ये क्वचिददोषता ॥ १४ ।
निर्णयो लिखितस्यापि तद्भेदास्तत्परीक्षणम् ।
साक्षिणां लिखितस्यापि शब्दत्वेन प्रमाणाता ॥ १५ ।
मुक्तिर्विशेषणान्यस्या अर्थापत्त्यनुमानता ।
लौकिकानां प्रमाणानामभावे दिव्यभावना ॥ १६ ।
दिव्यभेदास्तदावस्था वैशङ्कालाधिकारिणः ।
तन्मातृका तद्विशेषविधयो विविधाः क्रमाः ॥ १७ ।
तेषामपि च शब्दोक्त्यानुमानत्वेन मानता ।
यत्तेऽर्था विव्रियन्तेऽथो तार्त्तीयौक्ते ततः क्रमात् ॥ १८ ।
व्यवहारपदानाद्यादयो दिष्टानि लक्षणम् ।
तेषां सामान्यमथ तद्भिदानां विविधा विधाः ॥ १९ ।

एतेऽर्थाः सम्यमुच्यन्ते तुरीये तु प्रकीर्णके ।

यद्गोक्तमुपयुक्तं तद्विविच्य प्रतिपाद्यते ॥ २० ।

अथ कोऽयं व्यवहारः ॥ इत्यादि ॥

End. एवं धर्म्मप्रवृत्तस्य राज्ञो दण्डधरस्य च ।

यशोऽस्मिन् प्रथते लोके स्वर्गे वासस्तथाक्षयः ॥

Colophon. इति श्रीप्रकीर्णकाख्यं चतुर्थं प्रकरणं समाप्तम् । इति श्रीमत्सकल-
सामन्तचक्रचूडामणि ... महाराजाधिराजप्रतापसूतनूज-श्रीमन्म-
हाराजमधुकरसाहसूनु-श्रीमन्महाराजाधिराज ... श्रीवीरसिंहदेवोद्-
योजितश्रीहंसपण्डितात्मज-श्रीपरशुराममिश्रसूनु ... श्रीमन्मित्र-
मिश्रकृते वीरमित्रोदयाभिधनिबन्धे व्यवहारप्रकाशः पूर्तिम - - ॥
इति श्रीव्यवहारकाण्डं समाप्तम् ॥ शुभमस्तु । सम्वत् १८०६ ।

(१४१२।) व्यवहारप्रदीपः. By कृष्ण. 13x3 inches. Folia, 14.
Lines, 5 on a page. Extent, 210 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?).
Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो देव्यै ।

नत्वा शम्भुं सगौरीकं सगणाधिपमीश्वरम् ।

यत्प्रसादेन + क्षिप्रं वाञ्छितं लभते नरः ॥

व्यवहारप्रदीपोऽयं कृतः कृष्णेन यत्नतः ।

कोतुकाय सतां ते तु क्षाम्यन्तु मम दृष्टताम् ॥

ज्योतिषे मन्त्रसारे तु सिद्धान्ते वैद्यके तथा ।

अर्थमाश्रन्तु शुक्लीयान्नापशब्दं विचारयेत् ॥

अथ प्रथमं गृहावस्थानम् ।

मासं राशौ वसेत् भानुस्वन्दः सार्द्धं दिनत्रयम् ।

मङ्गलः सार्द्धमासन्तु मासेकन्तु बुधस्तथा ॥ इत्यादि ।

End. अर्कः शौरिः कुजः शौरिः प्रथमस्ताः प्रसूयते ।

पितृमातृ तथा भ्रातृ आत्महा जायते शिशुः ॥ (?)

Colophon. इति व्यवहारप्रदीपपुस्तकं समाप्तम् ॥

विषयः । अष्टावस्थानम् । ताराचन्द्रगुप्तविशुद्धयः । योगानां शुभाशुभम् । यद्वायां
शुभाशुभकथनम् । कर्णवेध - विद्यारम्भ - ब्रूहाकराय - उपनयन -
विवाहानां - तिथिनक्षत्रयोगकथनम् । गोधूलिकाव्यवस्था । यात्रा-
निरूपणम् । अष्टाग्रामान्तर्देशानिरूपणम् । पितृमातृस्वजनजननयोग-
कथनम् ॥

(१४२० ।) शिशुपालवधटीका (निर्णयवृहत्स्यतिनाम्नी) By वृहत्स्यति .
14×4 inches. Folia, 133. Lines, 10 on a page. Extent, 4,156 ślokas.
Character, Newārī. Date, Newār Era, 829. Appearance, fresh. Prose.
Generally correct.

Beginning.

ॐ गणेशाय नमः ।

निःशेषवाञ्छितफलार्पणकल्पवल्ली

मोहान्धकारहरणार्कमरीचिमाला ।

उद्दामचित्तमृगबन्धनवागुरोच्चै-

सज्जम्भतां भगवतौ मम विष्णुभक्तिः ॥

- - - समलकुठारः कृन्तति संसारशाखिनो मूलम् ।

सा मम सकलमनिष्टं शमयतु सहसैव वैष्णवी माया ॥

यः कैटभारिचरणद्वयपद्मभङ्गो - - - - - ।

- - - - - गोविन्द इत्यवनिनिर्जरकुङ्करोऽभूत् ॥

सन्दर्भश्रुद्धिमधिगम्य गिरां गुरोर्यः

श्रीश्रीधरादिदृष्टमिश्रपदः - - ।

गोदाधिपादुपचितप्रवरप्रतिष्ठो

धौमान् वृहत्स्यतिरितिप्रणिताभिधानः ॥

सोऽहं समस्तगुणदोषविचारचास-

मेतं प्रबोधविषये सुधियां सुबोधम् ।

तुष्णीपपट्यशिशुपालवधप्रकाशं

निर्ममामि निर्णयवृहत्स्यतिनामधेयम् ॥ इत्यादि ।

End.

इति महिन्तापनीयश्रीकविचक्रवर्तिवृहत्स्यतिकृतनिर्णयवृहत्स्यतिनाम मा-
घटीकायां षष्ठः सर्गः ॥

नेपालाब्दे ग्रन्थकरगजैरङ्किते पोषमासे
 शुक्ले पक्षे प्रतिपदि तिथौ वृद्धियोगान्वितायाम् ।
 पूर्वार्वाषाढायुतशुद्धदिने प्रालिखद् ब्रह्मदेवो
 भूमौदेवो शुद्धमुखमिता माघकाव्यस्य ठीका ॥

(१५०० ।) शुद्धदीपिका. By दुर्गदत्त. 10×4 inches. Folia, 10. Lines, 9 on a page. Extent, 180 ślokas. Character, Newārī. Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो ब्रह्मणे नमः ।

नवनीतमिव दध्नः समुद्रुत्पन्नं सारमागमात् ।

प्रपञ्चसारे सारोक्त्या गुरुपदेशश्लेशतः ॥

सन्ध्यावन्दनपूर्विका गायत्र्या शुद्धदीपिका । ?

श्रीमता दुर्गदत्तेन क्रियते श्रेयसे सताम् ॥

ततो ब्राह्मे सुहृत्तं चोत्थाय शुचिः समाहितः सुधीः प्रातःस्नानादि
 स्वयाङ्गिक ? प्रोक्तमार्गैर्णाङ्गिकं निर्वर्त्य चन्दनमृत्तिकादिनोर्द्ध्वपुङ्खं
 विदध्यात् ॥ इत्यादि ।

End. अर्घदानेऽङ्गलित्रयप्रक्षेपोऽस्तु आचमनात् प्राक् कर्त्तव्यः । . . .
 . . . उत्तरे शिखरे + + + पूर्ववद् विमर्जयेत् ॥

Colophon. इति गायत्र्या शुद्धदीपिकायां सन्ध्यावन्दनादिविधिः समाप्तः ॥ शुभमस्तु
 सर्वजगताम् ॥

(२) २६६ ।) श्रीमतोत्तरतन्त्रम्. 16×6½ inches. Folia, 263, (leaves 5 to 13 are missing). Lines, 9 on a page. Extent, 6,426 ślokas. Character, Nāgara. Date, Samvat 1893. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगुरुगणपतये नमः ।

सर्वेषां तत्त्वतो व्यापी तत्त्वरूढस्तु मायया ।

माययोत्तरसंलीनो प्रकाशयति भास्वरः ॥

श्रीमच्चन्द्रपुरे रम्ये नानारत्नविभूषिते ।
नानाद्रुमलताकीर्णं नानापक्षिगणान्विते ॥

.. .. .
.. .. .

दिव्यं मनोहरं रम्यं श्रीमच्चन्द्रपुरं शुभम् ।
समुद्रस्योपकण्ठे तु चैमगाकारमण्डितम् ॥
योजनायुतविस्तीर्णं नानारत्नोपशोभितम् ।
नानाहृन्मृगाणि दिव्यानि नानारत्नमयानि च ॥

.. .. .

तत्र मध्ये रम्या शतयोजनविस्तरा ।
शुद्धस्कटिकसङ्काशा सर्व्वरत्नोपशोभिता ॥
योगिणीगणसेवन्ते नानाकोलाहलै रवैः । ?
चक्रैश्च विविधाकारैर्नानासिद्धि - - षुभिः ॥

.. .. .

केचित् स्तुवन्ति देवेशं केचित् पठन्ति भाविताः ।
केचित् किलिकिलायन्ते गर्ज्जन्ति चोत्पतन्ति च ॥
क्रौडन्ति कलकलारादैः परमानन्दनन्दिताः ।
तत्रस्थं भैरवं देवं परमानन्दनिर्भरम् ॥
क्रौडाविनोदेरतिलालसस्थं
संहृष्टचित्तात्मनि तत्पुण्यम् ।
कामैर्विलासैरतिरागवन्तं
तं प्रेक्ष्य देवी प्रणिपत्य सादरात् ॥
प्रोत्फुल्लनयना देवी परानन्दाकुलेक्षणा ।
प्रणिपत्य परा देवी स्तोत्रमेतदुवाच ह ॥

श्रीदेव्युवाच ।

नित्यानन्दं परं शान्तं निष्कलञ्च निरामयम् ।
स्योमातीतं परं शून्यं भैरवं तं नमाम्यहम् ॥

.. .. .
.. .. .

एवं देव्या स्तुतं शम्भुं परानन्दाकुलेक्षणम् ।
भैरवो हृष्टमनसा प्रोत्फुल्लकमलाननः ॥
प्रसन्नवरदो देवो वाक्चं चेदमुवाच ह ।
साधु साधु महाभागे तुष्टोऽहं भक्तिवत्सले ॥
पृच्छ पृच्छ यथाकामं यत्ते मनसि वर्तते ।
तत् सर्वं कथयिष्यामि स्तवेनानेन तोषितः ॥
इति श्रुत्वा श्रुभं वाक्चं भैरवस्य महात्मनः ।
प्रणिपत्य महादेवौ चेदं वचनमब्रवीत् ॥

श्रीकुञ्जिकोवाच ।

आमिताहं त्वया नाथ अनेकेः शास्त्रकोटिभिः ।
तन्त्रैश्च विविधाकारैः पञ्चश्रोतात्मकेस्तथा ॥
नित्यातन्त्रादिभिश्चैव — — — — — ।
श्रीमतं च न मे ज्ञातं चान्ति — पदे पदे ॥

.. .. .

अल्पप्रज्ञात्त्वहं नाथ ज्ञातुं वक्तुं न शक्नोते ।
गोपितं तु त्वया देव श्रीमतेदं मतोत्तरम् ॥

.. .. .

एतत् सर्वं समाख्याहि जानीमो निश्चयं यथा ।
कथयस्व प्रसादेन भक्ताहं तव वल्लभा ॥ इत्यादि ।
तन्त्रसारमिदं शुद्धं सरहस्यं सुसिद्धिदम् ।
मुक्तिदं मुक्तिदं वैवि सर्वसंशयहृदकम् ॥

.. .. .

सर्वकामानवाप्नोति सर्वसिद्धिफलं लभेत् ।
पूजनात् तन्त्रसारस्य लभते शाश्वतं पदम् ॥
त्रिकोणं मण्डलं कृत्वा तन्त्रसारं प्रपूजयेत् ।
पूजनात् सिद्धिमाप्नोति तुष्यन्ति च मरीचयः ॥

End.

Colophon.

इति श्रीमतोत्तरे श्रीकच्छनायावतारिते श्रीचन्द्रद्वीपविनिर्गते योगिनी-
गुह्ये विद्यापीठे श्रीमतसारगर्भनिर्णये श्रीचतुर्विंशतिसाहस्रसंहितायां
सारसमुच्चये श्रीमतोत्तरे पञ्चविंशतितमः पटलः समाप्तः ।

संवत् १८८३ ।

विषयः ।

... श्रीमतोत्तरमहासन्धाने प्रथमः पटलः सम्पूर्णम् ।

इति मतोत्तरे श्रीकच्छनायावतारिते चन्द्रद्वीपनिर्गते विद्यापीठे योगि-
नीगुह्ये कुमारिकाखण्डे द्विमतप्रपुण्यार्णव नाम । २ ।

इति० क्षेत्रोपपत्तिवसन्तोद्योत्पत्तिः । ३ ।

” मातराणां ? प्रतिष्ठालक्षणनिर्णयो नाम । ४ ।

” ५ ।

” मालिन्याग(?)चक्रप्रस्तारनिर्णयो नाम । ६ ।

” ७ ।

” मुद्राधिकारनिर्णयो नाम । ८ ।

” अङ्गवत्कृद्भूतनिर्णयो नाम । ९ ।

” १० ।

” शिखाध्वच्छन्दनिर्णयो नाम । ११ । १२ ।

” आज्ञाधिकारो नाम । १३ ।

” श्लोकद्वादशनिर्णयो नाम । १४ ।

” देवौचक्रनिर्णयो नाम । १५ ।

” द्वितीयचक्रनिर्णयो नाम । १६ ।

” गुह्यमातृचक्रनिर्णयो नाम । १७ ।

” योगिनीचक्रनिर्णयो नाम । १८ ।

” कालज्ञानचक्रनिर्णयो नाम । १९ ।

” २० ।

” समस्तविद्यानिर्णयो नाम । २१ ।

” घोडान्यासनिर्णयो नाम । २२ ।

” ह्योम्मांसं चारलक्षण-अङ्गप्रत्यङ्गयोगिनीसंस्कारस्वरसाधनाधिकारो
नाम । (?) २३ ।

” रुद्रप्रताडनिर्णयो नाम । २४ ।

” २५ ।

(१४२६ ।) श्लोकसारसङ्ग्रहः . By जगज्ज्योतिर्मल्ल . 10×5 inches.
Folia, 87. Lines, 9 on a page. Extent, 1,810 ślokaś. Character, Newārī.
Date, Newār Era, 808. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः श्रीभवानीशङ्कराभ्याम् ।

एतद् ब्रह्माण्डभाष्यं हरिहरविधयः सन्धरन्तीह सर्वं
कौटान् भूपान् समस्तान् तृणमपि सततं तारयन्ते निगर्वन्म् ।
एतेषां त्राणकर्त्री हरिहरहृदये या वसन्तीह शक्तिः
सा मे कल्याणदात्री भवतु भयहरा चण्डिका सुप्रसन्ना ॥
शिवं कल्याणमुच्यते शक्तिः सामर्थ्यमुच्यते ।
तपोरभेदभावेण शिवशक्तिः प्रयुज्यते ॥

अथ वाराणस्यष्टकम् ॥ इत्यादि ॥

End.

नानाकविकृते श्लोके भावार्थो नैव गोचरः ।

गुणदोषौ यदि ख्यातां गुणिभिस्तद् विचार्यताम् ॥

Colophon.

इति श्रीश्रीजगज्ज्योतिर्मल्लकृते श्लोकसारसङ्ग्रहे वैराग्यवर्णनायां दि-
सप्ततिस्लोकसङ्ग्रहस्त्रयस्त्रिंशत् ॥

याते नेपालिकाब्दे रघुगुणमुनिभिः संप्रयुक्तेऽयं माघे
पञ्चम्यां शुक्लपक्षे दिनकरदिवसे पौष्णमे साध्ययोगे ।
भूपानां वन्दनीयः सकलगुणनिधिः श्रीजगज्ज्योतिर्मल्लो
नानाभेदप्रयत्नाद् रघुकुलतिलको ग्रन्थमेतच्चकार ॥

.. .. .

.. .. .

श्रीश्रीजगज्ज्योतिर्मल्लोपमल्लुचिन्तामणेर्भक्तपुरे मनोज्ञे ।

आज्ञां समादाय लिखेत् पुस्तं देवचन्नारायणसिंहनामा ॥

श्रीभवानी प्रीणतु । श्रीश्रीसुमतिजयजितामित्रमल्लदेवसन व्य पुस्तक
दरवारयाक चंगलदाम्भगुलिदुकाशं तथा जुरो ॥ भागिरामपरमानया
वेलस ।

संवत् ८०८ आश्विन वदि २३ । शुभमस्तु ॥

(२) २२२ ।) सङ्गीतचन्द्र. 14x4 inches. Folia, 215. Lines, 8 on a page. Extent, 5,805 ślokas. Character, Newārī. Date, (P). Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ भवानीशङ्कराभ्यां नमः ।

नत्वा गुहं गुहतरं भरतश्च नत्वा
नत्वा ततो गुहतमं गिरिजाधिनाथम् ।
वागीश्वरीं भगवतीं बहुशोऽपि नत्वा
सङ्गीतचन्द्रकरणाय करोमि यत्रम् ॥
विश्वं स्याद्वरजङ्गमात्मकमिदं यद्याङ्गिकं वाङ्मयं
सर्वं वारिकमिन्दुमूर्यभगणाद्याहार्यमाय्यां जगुः ।
वीक्षामानकृताखिलत्रिभुवनो यः केवलं सात्विको
सद्रक्षीकृतसद्यभागसुभगो भूयात्स वः श्रेयसे ॥ (?)

(ततो भाषा ।)

अभ्यर्चितः सच्च सुरैः सुरनाथकेन
वेदेभ्य एव यमसृज्यत नाव्यवेदम् ।
धाता ददौ तसृषये भरताय सोऽपि
खेमे विशेषमथ तच्छुगिरौन्द्रजाभ्यां ॥

(ततो भाषा ।)

तत् ताच्छवाख्यमथ क्षाम्यमिति प्रसिद्धं
सर्वं नाघान्निलसुतेषु तद्याप्सरःसु ।
तेभ्यो मुरारिमहिला जसृहस्तपान्ये
नाथं विदग्धजनराजकुमारिकाद्याः ॥

.. ..

एवं परम्पराप्राप्तनाव्यवेदार्थसङ्कटः ।
क्रियते ह्यभिलाषेण विदचरणसेविना ॥

.. ..
.. ..

निम्नीयानं नाव्यशालाया श्रम्याः पूजाविधिक्रमः ।
सभापतिस्वरूपश्च लक्षणश्च सभासदाम् ॥

सभायाः सन्निवेशश्च पूर्व्वरङ्गार्थवर्णनम् ।
 ततश्च पूर्व्वरङ्गाङ्गप्रत्याहारादिवर्णनम् ॥
 नान्दीसोकप्रपञ्चश्च ध्रुवयोहनवर्णनम् । (?)
 ततः प्रवेशः पात्रस्य ततोऽभिनयलक्षणम् ॥
 वृत्तिस्वरूपकथनं नृत्यभेदनिरूपणम् ।
 अङ्गप्रत्यङ्गयोर्लक्ष्यं तथोपाङ्गनिरूपणम् ॥
 अङ्गानि च शिरो हस्तौ वक्षः पार्श्वं कटीतटम् ।
 चरणौ च तथा स्तब्धौ प्रत्यङ्गानि ततः परम् ॥
 ग्रीवां करो पृष्ठमणोदरमूर्ध्नि सज्जङ्घिकौ ।
 जानुनौ मणिवन्धौ च भूषणानि ततः परम् ॥
 दृष्टिस्तारा — — भ्रुश्च नासिका नासिकानिलः ।
 कपोलावधरो दन्ता रसना चिवुकं मुखम् ॥
 मुख — — य कपितौ पार्श्वौ गुल्फौ ततः परम् ।
 अङ्गुल्यश्च स्तनावेवं स्युरपाङ्गान्यनुक्रमात् ।
 प्रचारो हस्तयोश्चैव हस्तयोः करणान्यपि ।
 हस्तकर्माणि क्षेत्राणि हस्तयोः स्थानकानि च ॥
 चार्थ्याश्च द्विविधास्तद्वत् करणानि द्विधा पुनः ।
 मण्डलानि द्विधा भौमाकाशिकत्वविशेषतः ॥
 न्यायाश्चतुर्विधास्तद्वदङ्गहाराः सरेचकाः ।
 ततो भावास्तद्विशेषाः स्थायिनश्च ततो रसाः ॥
 तत्प्रोक्तवाच्यं निर्वदेस्तभ्याद्या व्यभिचारिणः ।
 अथ प्रकीर्णकं तत्र प्रागुपाधायलक्षणम् ॥
 आचार्यलक्षणञ्चैव श्रमभारम्भस्ततः परम् ।
 पात्राणां लक्षणं सम्यक् ततः पात्रगुणास्ततः ॥
 लक्षोत्तमस्य पात्रस्य पात्रदोषनिरूपणम् ।
 पात्रालङ्कार्यं देशीलाख्याङ्गनां प्रकाशनम् ॥
 पेरणीलक्षणं पश्चाद्भटनर्त्तकलक्षणम् ।
 देशीनृत्यक्रमः पश्चात् पेरणीपट्टतिस्ततः ॥

ततश्च गोखडलीलक्ष्म पर्यन्ते गोखडलीविधिः ।
इति वृत्त्यप्रकाशेऽस्मिन् अध्याया दर्शिताः क्रमात् ॥

(ततो भाषा ।) इत्यादि ।

End.

यथा यथा प्रेक्षकाणां चमत्कारस्तथा तथा ।

रतिमुत्पादयेद्भृत्य इति सङ्गीतसङ्ग्रहः ॥

(ततो भाषा ।)

नास्त्येव तत् किमपि यन्न गुणानुविद्धं

तदुर्लभं यदिह दोषविवर्जितं स्यात् ।

आख्याप्यभिज्ञानद्वयं (?) गणना न किं स्यात्

प्रत्यग्रनिर्भित्तिरसाविति चेन्न दोषः ॥

(ततो भाषा ।)

.. .. .

Colophon. इति सङ्गीतचन्द्रनामा ग्रन्थः समाप्तः ।

सन्ति यद्यपि भूर्यांशो ग्रन्थाः सङ्गीतमोचराः ।

तथापीदृशमन्यसु नास्तीति परिचिन्तयन् ॥

पीपूषहरणं तार्क्षी यत्नाद् विहितवान् यथा ।

तथैतत् पुस्तकं स्नाद्यं वृत्ताद् दक्षिणवेशतः ॥

आजहार नृपश्रेष्ठः श्रीजगज्ज्योतिरौश्रिता ॥

.. .. .

.. .. .

(२) २२२ ।) सङ्गीतभास्करः. By जगज्ज्योतिर्मल्ल . 14 × 4 inches. Folia, 192. Lines, 8 on a page. Extent, 5,384 ślokaś. Character, Newārī. Date, Newār Era, 751. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

अज्ञानतिमिरदिनकरमानन्दमुधावमुद्रपूर्णेन्दुम् ।

तापत्रयापहरणं वन्दे परदेवताचरणम् ॥

नत्वा गुह्यनतिगुह्यं कृतौ जगज्ज्योतिरवनीशः ।

सङ्गीतभास्करमसुं कुर्वते सुधियं समेत्य वङ्गमणिम् ॥

नाथशान्दारम्भे निर्विघ्नसमाख्यं शिष्टाचारपरम्पराप्राप्तकर्त्तव्यताकमेत-
च्छास्त्रप्रवर्त्तकसमुचितशिवेष्टदेवताकीर्त्तनरूपं मङ्गलमाचरति ग्रन्थकारः
विश्वमित्यादि । इत्यादि ।

End.

श्रीमज्जराजोतिरधीश्वरस्य निदेशमासाद्य गुणोत्तरस्य ।
सङ्गीतशास्त्रस्य चकार टीकां श्रीमैथिलो वङ्गमणिर्मनीषाम् ॥
मुधियोऽपि हि नन्दन्ति जल्पितैर्बालकल्पितैः ।
तदेष परितोषाय विदुषां मे समुद्यमः ॥
नेपालाब्दे शशिशरमुनिव्यञ्जिते शुक्लपत्ते
.. .. .
.. .. .
सङ्गीताख्यं समलिखदसौ भास्करं विद्वद्भ्यः ॥

विषयः । सङ्गीतचन्द्रनामकसङ्गीतशास्त्रस्य व्याख्यानम् ॥

(१४७८) सङ्गीतसारसङ्ग्रहः . By जगज्ज्योतिर्मल्ल. 10×5 inches. Folia,
72. Lines, 9 on a page. Extent, 1,539 ślokaś. Character, Newārī.
Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ भवानौशङ्कररागपतिभ्यो नमः ।

उद्गच्छत्पुलकाङ्कुरः स्मितमुखः शुक्ला लयं मङ्गलं
गौरीलोचनचञ्चलाञ्चलमिलत्तारो विवाहोत्सवे ।
यः पाणिग्रहणच्छलेन कुरुते तद्याः कराकर्षणं
प्रोद्यद्बालमुधाकरः स भगवानस्तु प्रसन्नः सताम् ॥
पताकस्त्रिपताकश्च कर्त्तरौमुख एव च ।
अरालश्चार्द्धचन्द्रश्च कपित्थः कटकामुखः ॥
पद्मकोषः सर्पशिराः सूचिवत् कोलपल्लवः ।
मृगश्रीर्घा हंसपक्षो हंसास्यो भ्रमरस्तथा ॥
कर्णनाभश्च सन्दंशश्चतुरो मुकुलस्तथा ।
ताम्रचूडं हति क्षेपाश्चतुर्विंशति (?) हस्तकाः ॥ इत्यादि ।

End.

लक्षपट्टमिति नाटकसूत्रं

यत् कृतन्तु भरतेन तच्छ्रुतम् ।

तत्तु पूर्णमिह नैव दृश्यते

वर्त्तते किमथवा न वा तु यत् ॥

यत् स्वदृष्टमथ यच्छ्रुतं च यद् विप्रदासभरतोदितञ्च यत् ।

व्यासदेवमतमाविलोका यत् सङ्गृह्याद् विविधपुस्तकञ्च यत् ॥

यत्तु सर्वमतसम्मतमेतत् तद् गृहीतमधिकं त्वपि किञ्चित् ।

कल्पना तु न मया कृता यतः किन्तु पद्यापरिवर्त्तनं कृतम् ॥

याते नेपालिकाब्दे रसयुगमुनिभिः संप्रयुक्तेऽथ माघे

पक्ष्म्यां शुक्रपक्षे दिनकरदिवसे पौष्णमे साध्ययोगे ।

भूपानां वन्दनीयः सकलगुणनिधिः श्रीजगज्ज्योतिर्मल्लो

नानाभेदप्रयत्नाद् रघुकुलतिलको ग्रन्थमेतच्चकार ॥

.. ..
 .. ..

रेखाः पुष्करसंख्याका गुणिजनास्तत्रापि नाहं क्वचित्

सङ्गृहीते भरतोदितेऽपि विविधे व्यासादिनानामते ।

नानातालनिबन्धवन्द्यरचितं तत्त्वं न जानाम्यहं

हृत्पद्मं तव पादसूरकिरणे भग्नं सदा चास्तु मे ॥

लोकानां परिहासञ्च शङ्क्या न च लज्जया ।

न कामेन न लोभेन भक्त्याहं विनिवेदये ॥

श्रीमच्छ्रीजगज्ज्योतिर्मल्लभूपतिगुह्ये ।

सिंहदेवसुतेनायं श्रितेन लिखितो मुदा ॥

Colophon. इति सङ्गीतसारसङ्गृहपुस्तकं परिपूर्णम् । शुभमस्तु सर्वदा ।

(२)११२। संग्रामविधिः. 12×5 inches. Folia, 12. Lines, 5 on
 a page. Extent, 65 lokas. Character, Nāgara. Date, (?). Appearance,
 fresh. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ संग्रामविधिः ।

प्रथमं क्रियते स्नानं शुभ्रवस्त्रावृतो भवेत् ।

मङ्गल्यभूतसंयुक्तो देवविमान् प्रपूजयेत् ॥

क्षेत्रपालस्य नाम्ना च बलिं दद्याद् दिशो दश ।
 अस्त्राणि चापि संपूज्य रत्नामन्त्रं स्मरेन्नरः ॥
 शूलेन पाहि नो देवि पाहि खड्गेन चाम्बिके ।
 घण्टास्त्रनेन नः पाहि चापव्यानिःस्त्रनेन च ॥ इत्यादि ।

End.

स एष जीवन् खलु संपरेतो
 वर्त्तत योऽत्यन्तवृशंसितेन ।
 देहे मृते तं मनुजाः श्रपन्ति
 गन्ता तमोऽन्धं जनमानिनो ध्रुवम् ॥

Colophon.

इति श्रीसंग्रामविधिः समाप्तः ॥

विषयः । इति रत्नामन्त्रः । अयार्जुननामानि । अथ संग्रामविधिः । पत्ति-
 प्रमाणम् । इत्युत्तोरिष्टीसंख्या । अथ महात्तोरिष्टी । अथ व्यूहविधिः ।

(८१६) सारसङ्ग्रहः. By इन्दुसेन or इन्द्रसेन. 6x3 inches.
 Folia, 22. Lines, 5 on a page. Extent, 220 lokas. Character, Nāgara.
 Date, Saka Era, 1734. Appearance, fresh. Incorrect.

Beginning. ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः । श्रीसूर्याय नमः ।

श्रीमत्सूर्यं नमस्कृत्य रेवतं (?) तुरगाधिपम् ।
 श्रीमतेवेन्द्रसेनेन क्रियते सारसङ्ग्रहः ॥
 उद्धृत्य शालिहोत्राणि बालानां + + हेतवे ।
 मन्त्ररेन्द्रेन्दुसेनेन क्रियते सुगमो विधिः ॥
 सन्तः शृण्वन्तु मे वाचो यतस्ते चानमूयवः ॥ इत्यादि ।

End.

श्रीषध्या एता मया वाहानामनुभूय संप्रसादा तावामहो - -
 हृये ॥ ?

Colophon.

इति श्रीरूपनारायणेत्यादि-महाराजाधिराज-श्रीम - - - - कृतो
 सारसङ्ग्रहशालिहोत्रः समाप्तः । शुभम् । श्रीशके १७३४ श्रीसंवत्
 १८४९ आषाढे कृष्णपक्षस्य सप्तम्यां भौमवासरे नक्षत्र २७ योगे ।

विषयः । इति रूपनारायणेत्यादिमहाराजाधिराजश्रीम - - सेनकृतो सार-
 सङ्ग्रहे अक्षप्रशंसा प्रथमोऽध्यायः ।

इति रूपनारायणेत्यादिमहाराजाधिराजश्रीमदिन्द्रसेनकृतो सारसङ्गहे
अश्वपरीक्षा द्वितीयोऽध्यायः ।

इति ० मन्दरेन्द्रिन्द्रसेनकृतिसारसङ्गहे अश्वभावर्त्ता नाम । ३ ।

„ शुभावर्त्ता नाम । ४ ।

„ मन्दवर्त्ता नाम । ५ ।

„ शुभावस्थो नाम । ६ ।

„ स्वप्नपरीक्षा नाम । ७ ।

„ गन्धपरीक्षा नाम । ८ ।

दन्तपरीक्षा नाम । ९ ।

आयुःपरीक्षा नाम । १० ।

वाहकविधिर्नाम । ११ ।

शिरोवेदनाविधिः । १२ ।

स्नेहोपचारः । १३ ।

इति । १४ ।

पित्तप्रचारः । १५ ।

अण्डचाङ्गी (?) उपचारः । १६ ।

शूलोपचारः । १७ ।

शोथोपचारः । १८ ।

कण्डूपचारः । १९ ।

इति । २० ।

रसोपचारः । २१ ।

इति । २२ । २३ । २४ ।

मूत्रविकारः । २५ ।

इति । २६ ।

चकावरी (?) उपचारः । २७ ।

(१५३६) सुधातरङ्गिणीतन्त्रम् . (खण्डितान्तम्) By अक्षिवल्लभभट्टाचार्य .
10×4 inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 288 ślokaś.
Character, Nāgara. Date, (?). Appearance, fresh. Prose and verse.
Generally correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

गणपतिमभिवन्दे पार्वतीनन्दनैकं
 मदजलवरधारामत्तरोलम्बगण्डम् ।
 गजजितविबुधानां ताण्डवं देयदण्डं (?)
 धवलपरशुवेगे यो हि तं संजहार ॥
 कवन्धकर्णकुण्डलोल्लसत्कपोलशालिनौ
 कलङ्कहीनचारुचन्द्रखण्डमौलिधारिणीम् ।
 प्रणम्य रम्यगन्धकाम्यसाधनाय चिन्मयीं
 करोति शक्तिवल्लभो मुदा सुधातरङ्गिणीम् ॥
 तन्वाणां सम्मतिं ज्ञात्वा देशिकानाञ्च सम्मतिम् ।
 साधकानां हितार्थाय सङ्ग्रहो विपुलैकृतः ॥
 अथ पुरश्चरणरूपारम्भात् प्राक् द्वितीयदिनकृत्यम् । इत्यादि ।

End.

(खण्डितम् ।)

पुष्पिका । इति शक्तिवल्लभभट्टाचार्यविरचितायां सुधातरङ्गिण्यां पुरश्चरणरूपार-
 रम्भदिनप्राक्द्वितीयदिनकृत्यकथनं नाम प्रथमः कल्लोलः ।
 अथ प्राक्-द्वितीयदिनकृत्यम् ।

(१२४६ ।) सूर्यार्णवः. 10×3 inches. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Extent, 300 glokas. Character, Newāri. Date, (?). Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ श्रीगणेशाय नमः । शशिकलद्वादशमाहात्म्यम् ।

राजोवाच ।

सर्वशस्त्रं मया ज्ञातं त्वत्प्रसादाद्धि नारद ।

राशिभेदो मया प्राह भेषराशिकलाफलम् ॥ (?)

नारदोवाच । (?)

यत् त्वया पृष्ठते राजन् शशिभेदो वदाम्यहम् । (?)

आदौ भेषगुणाः कथ्यास्तवाग्रे च नृपोत्तम ॥ इत्यादि ।

End.

धारितं व्रतमेकन्तु रविदारे हरेर्दिने ।

अव्यभिक्तं प्रकर्तव्यं पापनाशो भवेद् ध्रुवम् ॥

सद्व्रजन्मसुखी कृत्वा पुत्रपौत्राविवर्द्धनम् ।

एवं विधि न कर्तव्यं सप्तजन्म ह्यपुत्रकम् ॥ (१)

Colophon.

इति श्रीसूर्यार्णवे नारदाभ्यरौप्यसम्वादे कर्मविपाके मौनराशिफलं
प्रायश्चित्त-द्वादशोऽध्यायः ॥ इति श्रीसूर्यार्णवे द्वादशराशिकर्मविपाक-
सम्पूर्णं शुभम् ॥

विषयः ।

इति ० मेघराशिफलं प्रायश्चित्तं प्रथमोऽध्यायः ।

”	वृषराशिफलं	”	२ ।
”	मिथुनराशिफलं	”	३ ।
”	कर्कटराशिफलं	”	४ ।
”	सिंहराशिफलं	”	५ ।
”	कन्याराशिफलं	”	६ ।
”	तुलाराशिफलं	”	७ ।
”	वृश्चिकराशिफलं	”	८ ।
”	धनूराशिफलं	”	९ ।
”	मकरराशिफलं	”	१० ।
”	कुम्भराशिफलं	”	११ ।
”	मौनराशिफलं	”	१२ ।

(१७५३) सौभाग्यतरङ्गिणी. By मुकुन्द. 16×4 inches. Folia, 30.
Lines, 7 on a page. Extent, 980 ślokaś. Character, Newārī. Date, (?).
Appearance, fresh. Prose and verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः श्रीमहात्रिपुरसुन्दर्यै ।

प्रणम्य चिन्मयीं शक्तिं श्रीमत्-त्रिपुरसुन्दरीम् ।

तोषाय तनुते तस्याः श्रीसौभाग्यतरङ्गिणीम् ॥

इह खलु सर्व्वेषां जन्तूनां सुखं न भूयात् दुःखं न साभूदिति सुखो-

पादित्याहुः खल्विहासे भवतः आत्यन्तिकदुःखनिवृत्तिमुखावाप्ती च

ब्रह्मज्ञानमन्तरेण न भवतः । . . . . । ब्रह्मज्ञानस्य
शक्तिभक्तिमन्तरेण न भवतीति श्रूयते पुराणेषु । तत्र मार्कण्डेयपुराणे:-
स्तुता संपूजिता पुष्पैर्धूपगन्धादिभिस्तथा ।
ददाति वित्तं पुत्रांश्च मतिं धर्मं तथा शुभां ॥

इत्यादि ।

End. ततश्च निम्नील्यमाधाय त्रिपुरचण्डिकायै नमः इत्येकान्यां क्षिपेत् ।
ततो भगवतीप्रसादं तद्भक्तभ्यो दत्त्वा स्वयमपि प्राश्नीयात् ।
इति ।

Colophon. इति श्रीसुकुन्दविरचितायां सौभाग्यतरङ्गिण्यां चतुर्थी लहरी ॥

(१४७२) सौभाग्यतरङ्गाकरः. By विद्यानन्दनाथ. 10×5 inches.
Folia, 389. Lines, 9 on a page. Extent, 8,752 ślokaś. Character, Nāgara.
Date, Śaṃvāt 1952. Appearance, fresh. Prose and verse. Generally
correct.

Beginning. ॐ नमो भगवत्यै ।

प्रारम्भे भरणी भङ्गे यन्मदस्वन्दविन्दवः ।
कारणानि प्रपञ्चस्य तं वन्दे वारणाननम् ॥
सच्चिदानन्दनाथाङ्घ्रिघसरोरुहयुगं भजे ।
यत् कटाक्षक्षणीत्क्षेपात् शिवोऽहं पञ्चकृत्यकृत् ॥
प्रकाशरूपा प्रथमे प्रयागेऽमृतरूपिणी ।
प्रतिप्रयागे तामन्तः पदव्यां चित्कलां भजे ॥ (?)
आलोक्य सर्वतन्वाणि यामलादीन्यशेषतः ।
ज्ञात्वा गुरुमुखात् तेषां रहस्यार्थांश्च तत्त्वतः ॥
सच्चिदानन्दनाथाङ्घ्रिघसरोरुहयष्टपदः ।
अविद्यानन्दनाथोऽहं वीतरागो विभक्तधीः ॥
विचरन् मेदिनीमेतां विद्वद्भिर्विमलात्मभिः ।
प्रयागे प्रार्थितः प्रीत्यै तेषां लोकहिताय च ॥
पञ्चस्तोत्र + योगाद्यतन्मन्त्रमणिमङ्गलम् । (?)
समस्तयोगिनीचक्रप्रवालतिलकोत्पलम् ॥

नित्यामखलपूर्णन्दुज्योत्स्नाजालविजृम्भितम् ।

नवचक्रमहाद्वीपं न्यासजालतरङ्गकम् ॥

श्रीनाथपादुकापोतं चतुर्वर्गफलामृतम् ।

प्रकाशयामि सौभाग्ये रत्नाकरमिति स्फुटम् ॥ इत्यादि ॥

End.

इत्यन्येष्टिविधिः ।

इति गदितमशेषं त्रैपुरं ब्रह्मविद्या-

यजनजपहुतानां शास्त्रदृष्टं विधानम् ।

गुरुचरणसरोजाराधमालभमेत्य

पशुपु परमगोप्यं हरितं सिद्धसङ्घैः ॥

यथा पित्रोर्मुवे भूयादस्मिष्टमपि भाषितम् ।

बालस्य सङ्गतामेतत् तथापि भाषितं मम ॥

त्यक्त्वा कुलं कुलबधू पुरमध्यवीथ्या

गत्वा कुलं मधु निपीय यथेप्सितं या ।

मत्ता परं पुरुषमेत्य तदीयसङ्गत

तुष्टा पुनः स्वकुलमेति पुनातु सा माम् ॥

Colophon.

इति-श्रीविद्यानन्दनाथेन शिष्योः प्रियसूनुना ।

कृतसौभाग्यरत्नाथ्यौ षट्त्रिंशो(भू)त् तरङ्गकः ॥

इति श्रीसच्चिदानन्दनाथ-चरणारविन्दद्वन्द्वान्तेवासिना श्रीश्रीविद्यानन्द-
नाथेन कृते सौभाग्यरत्नाकरे षट्त्रिंशत्तरङ्गः । समाप्तम् ।

इति सन्वत् १८५२ सालमिति । आश्विन कृष्ण ८ रोज ५ तद्विने
सम्पूर्णम् । शुभम् ।

(७८३ ।) हस्तमुक्तावली. By शुभङ्कर. 1 × 3 inches. Folia, 42.
Lines, 7 on a page. Extent, 955 śloka. Character, Bengali. Date, (?).
Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमस्तस्यै ।

गोरि खं किमु वेत्सि हस्तकरं को वेत्ति नो यद्यहं

चेदेवं भण तर्हि किं हृदि न नृत्तानो च पद्मो स्तनो ।

भूयोऽनां वद कर्त्तरीमुखयुगालेखेन किं स्यादिति
 स्मेरानम्रमुखीं हसन् गिरिधुतां चुम्बन् मृदः पातु वः ॥
 धीरक्तो गुणसिन्धुर्दुर्द्वरदरोद्गाढावगाढस्तर-
 ज्ज्योतिर्नाटककामशास्त्रविलसत्सङ्गीतविद्याधरः ।
 काव्याम्भोधिकलानिधिर्विमलतासङ्गीतमुक्तावलीम्
 सम्मोदाय शुभङ्करो वितनुते श्रीहस्तमुक्तावलीम्
 सदर्शोत्पलरुपिण्यौ गुणयुता पात्राणि चित्रायिता
 नानाभावरसेरिता रतिकरौ सौमन्तिनौरागजः ।
 उन्मीलनसुदुचासबन्धरचनालङ्कारकेलिख्यलौ
 कण्ठाश्लेषमियं तनोतु सुधियां श्रीहस्तमुक्तावली ॥
 यदि च वै सुचिरादभिलिख्यते निविडहस्तक एष कलारसः ।
 ननु तदा रसिकाः शशिसन्निभामभिरमन्तु शुभङ्करभारतीम् ॥
 अनुष्टुप्कन्दसां बन्धः सन्धेपो द्रुतबोधकृत् ।
 हस्तकस्यास्य विषयस्थानयोर्लक्षणस्य च ॥
 हस्तकन्तु पताकादि विषयो भवनादिकम् ।
 अत्रयोर्लक्षणं यत्तु वाच्यं चिन्हं तदेतयोः ॥ इत्यादि ।
 यो यत्राभिनयो योग्यः सोऽनुक्तोऽपि नियुज्यते ।
 नृत्यं कराराणां शुद्धानां प्रयोगात् तत् फलं भवेत् ॥
 उक्तं स्वयं ब्रह्मण्यैव लिखितं तन्निबध्यते ।
 नर्तकानां भवेत्क्षुब्धौ निश्चिता सततोत्पला ॥
 कौर्त्तिर्दिगन्तविश्रान्ता पुत्रपौत्रे — — — ।
 सर्वलोकानुरागश्च नृपचित्ते सदा स्थितिः ॥

End.

Colophon.

इति शुभङ्करविरचिता हस्तमुक्तावली समाप्ता ।

समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । पताक, हंसाक्ष, कर्त्तरीमुख, प्रायोमुख, स्थलपद्मक, त्रिपताक, मुष्टिक,
 शिखर, अर्द्धचन्द्र, सर्पशिरा, सूच्याक्ष, खटकामुख, अराल, शुकतुण्ड,
 संदेशका-कुल, कर्णनाभ, कपित्थ, हंसपक्ष, ताम्रचूड, चतुर, मुकुल,
 अमर, कदम्ब, कृष्णसार, घोनिक, सिंहाक्ष, तन्त्रीमुख, गजदन्त,

कपोत, स्वस्तिक, मकर, पुष्पगुठ, कोशवन्ध, लता, वल्लोमखडली, पार्श्वमखडली, ऊर्ध्वमखडली, करिहस्त, पद्मकोष, प्रभृतिभिः प्रकारैर्न-
र्त्तनस्य प्रकारभेदकथनम् ॥

(१२८२।) हस्तमुक्तावलीसारसमुद्धृतिका. By घनश्याम. 12×3 inches. Folia, 263. Lines, 6 on a page. Extent, 4,950 lokas. Character, Newārī. Date, Newār Era, 795. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमस्तस्यै ।

यं देवं श्रुतिनामिकाविरहितं ब्रह्मादयो देवता
ध्यायन्ति प्रतिवासरं न च पुनः संयाति नेत्रातिथिम् ।
केशोरं समुपास्य नन्दमुद्दिष्टौगेहेषु तिष्ठन् सदा
— — — नववल्लरीचरणयो मूर्च्छन् पतन् पातु वः ॥
सूर्यान्वये सूर्यं हवाविरासौत् श्रीमान् जगज्ज्योतिरिति प्रसिद्धः ।
शास्त्रार्थसङ्गीतकलाविदग्धो नायाम्बुधौ श्रीरत्ननीकरश्च ॥
तथात्मजाभूत् खलु पार्वतीव नाम्ना च रुक्मिण्यतिशैलहृदा ।
सामूयत श्रीमदनन्तनाम श्रद्धां यथाज्ञायत वै जयन्तः ॥
सङ्गीतकाव्यामृतरागलोभी केलीकलाकौशलचित्रसेनः ।
श्रीमाननन्तः सुतमोदनाय मुक्तावलीसारसमुद्धृतिश्च ॥ (?)
श्रीमाननन्तस्य नियोगेन मुक्तावलीसारसमुद्धृतिश्च ।
ज्ञात्वा मतं श्रीभरतादिकस्य शुभङ्करस्यापि करोमि यत्नात् ॥
विद्वद्विघाताय मङ्गलं कुर्वन्नाह । मोदाय हर्षाय तनुते कथं भूतां
हस्तमुक्तावलीं विमलतासङ्गीतमुक्तावलीं कथम्भूतः काव्याम्बोधि-
कलानिधिः पुनः कथम्भूतः गुणसिन्धुदुर्द्धरतरोद्गाढावगाढस्फुरज्ज्योति-
र्नाटककामशास्त्रविलसत्सङ्गीतविद्याधरः पुनः कथम्भूतः धीरक्तः
सुदृग्गुरक्तः । इत्यादि ॥

End.

यः नरः प्रयोगं कुर्यात् यः वा अधीयैत पठति या गतिः वेदवितुषां
वैविकानां याज्ञिकानां यज्वनां यागतिः दानश्रीलानां त्यागश्रीलानां
तां भविं सद्गुणैः प्राप्नुयात् ॥

Colophon. इति हस्तमुक्तावलीसारसमुद्धृतिकायां श्रीधनध्यामविरचितायां समा-
प्तोऽयं हस्तप्रकरणः ।

श्रीरस्तु । वाचनन्दपर्वतवर्षे — — ॥ नेपाल सम्वत् ७६५ । — — ॥

विषयः । हस्तमुक्तावल्या व्याख्यानम् ।

(३) १०६ । होरापद्धतिकल्पवल्ली (सटीका). By विट्ठल . 10×4 inches.
Folia, 11. Lines, 18 on a page. Extent, 742 ślokas. Character, Nāgara.
Date, (?). Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. गौरीश्च गौरीपतिमादरेण गौरीसुतश्च प्रणिधाय वित्ते ।

तोषाय होराविदुषां करोति श्रीविट्ठलः पद्धतिकल्पवल्लीम् ॥

नानायन्त्रैर्जन्मकालं विदित्वा तत्कालीनान् स्पष्टखेटांश्च कृत्वा ।

लग्नं कार्यं स्वोदयेस्तत्र रौत्या तत्षट्पुक्तं कामिनीमन्दिरं स्यात् ॥

इत्यादि ।

टीकायाः B. अम्बजकुलं विकसति . यदुपासनाद् विदुषा ।

दिनकर . . खन्देहं तं देवं तिमिरनाशकम् ॥

(स्पष्टं) विद्याकरतनूजेन सद्ब्रज्योतिर्विदा विदा ।

पद्धतेः कल्पवल्लराश्च प्रतानं क्रियते मृदु ॥

ग्रन्थादौ शिष्टाचारप्राप्तं विप्लव्यं सफलकं मङ्गलमाचरति । गौरी-
मिति ॥ इत्यादि ।

End. कृष्णात्रिगोत्रे सुतरां पवित्रे पवित्रकर्माजनि . . शम्भर्मा ॥

तत्सूनुना विट्ठलदीक्षितेन चक्रे लघुः पद्धतिकल्पवल्लीम् ॥

टीकायाः E. शरीरभाजां प्राणिनां बुभक्षुभं भाव्यमिति । श्रीनारायणाय नमः ॥

इति श्री । होरापथे होरिकपान्यद्वन्द-

अमच्छिदे विट्ठलरोपितायाम् ।

समुल्लसत्-पद्धतिकल्पवल्लीयां

दशाष्टमाद्यं कुसुमं समाप्तम् ॥

INDEX I.
TITLES OF MSS.

अ ।

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।	विहतामां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।
१ । अगस्त्यव्रतविधानम् (भू ।)	५२	
२ । अनन्तव्रतविधानम् (ज ।)	५२	
३ । अनन्तव्रतविधिः (ज ।) ...	४६	
४ । अनन्तव्रतानुष्ठानम् (ख ।)	५१	
५ । अनन्तव्रतोद्घ्यापनविधिः (ङ ।)	५३	
६ । अनर्घ्यराघवनाटकम् (ठ । ज ।)	७४, ८१	
७ । अनुमानखण्डटीका (ज ।)	८१	... ६४
८ । अनुसूतिस्तवः (ग ।) ...	६६	
९ । अभिसमयालङ्कारः (क ।)	८८	
१० । अमरकोषः (क, ख । ग, क । ङ । ङ । घ । ठ । ड, ट । ज ।)	१६, २३, ५०, ५६, ६६, ७१, ७५, ७७	
११ । अमरकोषटिप्पणी (घ ।) ...	६०	
१२ । अमरकोषटीका (क । ख । ख ।)	२३	
१३ । अमृतेश्वरतन्त्रम् (ख ।) ...	११	... १२५
१४ । अमृतेश्वरदेवस्य नित्यपूजाविधिः (ज ।)	४६	
१५ । अमृतोदघनाटकम्	...	१४७
१६ । अरिष्टनवनीतव्याख्या	...	१४८
१७ । अश्वमेधनाटकम् ...	...	१४९
१८ । अश्ववैद्यकम् ...	...	१५१
१९ । अश्वार्युर्वेदः ...	...	१५१
२० । अष्टसाहस्रिका (ख ।) ...	८८	
२१ । अष्टसाहस्रिकाप्रज्ञापरमिता (ग ।)	८९	

आ ।

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि । विष्टानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।

२२ ।	आख्यातकौषः (क ।)	...	३८
२३ ।	आख्यातप्रकरणम् (छ ।)	...	५६
२४ ।	आचारदीपकम्	... ..	१५३

इ ।

२५ ।	इन्द्राक्षौस्तवः (भ ।)	...	८३
२६ ।	इष्टिसूत्रम् (ग ।)	...	७०

उ ।

२७ ।	उत्तररामचरितनाटकम् (ख । च ।)	१२, ६६
२८ ।	उपयोगक्रमः (छ ।)	... ८५
२९ ।	उपाकर्ममन्त्राणि (ख ।)	... ५५
३० ।	उपाकर्मविधिः (च ।)	... ५६
३१ ।	उपाकर्मस्नानविधिः (क ।)	६३
३२ ।	उष्मभेदः (छ ।)	... ३१, ६०

ए ।

३३ ।	एकादशाद्यधिकरणम्	...	३०
३४ ।	एकादशीमाहात्म्यम् (ज ।)	...	७०
३५ ।	एकादशीव्रतमाहात्म्यम् (ज ।)	...	३०, ४४
३६ ।	एकादशीव्रतविधानम् (छ ।)	...	७०
३७ ।	एकादश्युत्पत्तिः (भ ।)	...	७१

क ।

३८ ।	कतिपयबौद्धविज्ञाणि	...	१२
३९ ।	कर्पूरमञ्जरीनाटिका (ग ।)	...	४५
४० ।	कर्पूरस्तोत्रम् (छ ।)	...	५४
४१ ।	कर्मक्रियाकाण्डः (च ।)	...	४९ - ८५
४२ ।	काकचण्डेश्वरीसतम्	... ..	१५५

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि । विट्तामनी विवरणपञ्चाङ्गानि च ।
४३ । काण्वायनश्राद्धविधिः (घ ।)	४५
४४ । कातन्वविस्तरः	१५८
४५ । कादिमतम् (ख ।)	३८
४६ । कामकला (च ।)	८२
४७ । कामन्दकौयनीतिसारः ...	६१
४८ । कारखड्यूहः (ख ।)	८६
४९ । कार्तिकमाहात्म्यम् (छ ।)	६, ३२
५० । कालज्ञानम् (च ।)	८०
५१ । कालभैरवस्तोत्रम् (छ ।)	५२
५२ । कालमाधवकारिकाव्याख्यानम्	... .. १६०
५३ । कालिकाकुलसर्व्वस्वे कालिका- स्तोत्रम् । (ट ।)	... ५२
५४ । कालीकुलार्णवतन्त्रम्	... .. १६०
५५ । कालीतत्वम् (ध्याचारप्रतिपादनतत्वम्)	... .. १६१
५६ । कालीतत्वम् (प्रायश्चित्तविधिः)	... .. १६२
५७ । कालोत्तरम् (च ।)	८०
५८ । कालोत्तरतन्त्रम् (च । क । छ । च ।)	६, ८, ९, ३१, ७३ ६६
५९ । काव्यप्रकाशः (ज ।)	... ६७
६० । काव्यादर्शः (ख ।)	... ७४
६१ । काशिकावृत्तिः	१६
६२ । किरणावलीटीका (ठ ।)	... ५०
६३ । किरातार्जुनीयकाव्यम् (ग)	... १३
६४ । कौचकबधकाव्यम् (ठ ।)	... ७५
६५ । कौत्तिपताका (ज ।)	... ३३ ... .. ६७
६६ । कुञ्जिकामतम् (घ । क । द ।)	३४, ५५, ५७ ... ६८, ६९
६७ । कुञ्जिकामतोत्तरम् (ख ।)	... ७
६८ । कुमारसम्भवम्	१२

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि । विष्टतानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।

६६ । कुलसारसङ्ग्रहः	१६२
७० । कुलालिकाम्नायान्तर्गत-कुञ्जिकामतम् (क । घ ।)	११, ५४
७१ । कुलालिकाम्नाये श्रीकुञ्जिकामतम् (छ ।)	८
७२ । कुलालिकाम्नाये घटसाहसिका (ग ।)	११
७३ । कुशखण्डिकाकर्मविधिः (ग ।)	५६
७४ । कुशोपदेशटीका (घ ।) ...	८५
७५ । कुसुमाञ्जलिप्रकाशः (घ ।)	८४
७६ । कूर्मपुराणम् (क ।) ...	२४
७७ । छात्रकल्पतरुः (ट ।) ...	६२
७८ । छद्माध्यम् (छ ।) ...	८८
७९ । कौमारौपूजा (छ ।) ...	४६
८० । कौशल्यकुसुमावली (ख ।)	१६ ... ..
८१ । क्रियाकल्पतरौ क्रियाकाण्डः (भू ।)	१४

ख ।

८२ । खण्डखाद्यकम्	८६
८३ । खण्डखाद्यटीका (क । घ ।)	२६, ८६ ... ..
८४ । खण्डनखण्डखाद्यम् (छ ।) ...	३५

ग ।

८५ । गजेन्द्रमोक्षयन्त्रवराजः (ख ।)	१८
८६ । गद्यकमण्डनम्	१६३
८७ । गद्ययागविधिः (घ ।) ...	३५
८८ । गायनलोचनम्	१६४
८९ । गीतगोविन्दम् (क ।) ...	१६
९० । गीतदिगम्बरनाटकम् (क ।)	१३ ... ..
९१ । गीतपञ्चाशिका	१६

भाषानि ।

पञ्चाङ्गानि । विष्टानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।

६२ । गौतमाला (ग ।)	...	७४			
६३ । गुप्ताक्षरलिखितानि षोडशपत्राणि (क)	...	८५			
६४ । गुरुपंक्तिपूजाविधिः (ज ।)	...	५०			
६५ । गुह्यसिद्धिशास्त्रम् (ट ।)	...	८७			
६६ । गृह्यपद्धतिः (त ।)	...	५६			
६७ । गृह्यपरिशिष्टम् (न ।)	...	५६			
६८ । गृह्योक्तविधिः (ढ ।)	...	३३			
६९ । गोपालध्यानराजः (घ ।)	...	६१			
१०० । गोक्षोद्वेशः	...	...	...	...	१६५
१०१ । गोविन्दतत्त्वनिर्णयः (क ।)	...	१७			
१०२ । गौरौदिगम्बरनाटकम् (क ।)	...	१३			
१०३ । ग्रहदर्पणः	...	...	...	...	१६६
१०४ । ग्रहप्रकाशः	...	...	...	...	१६७

च ।

१०५ । चतुरङ्गतरङ्गिणी	...	...	...	...	१६८
१०६ । चतुर्थीविधिः (ग ।)	...	८०			
१०७ । चमत्कारचिन्तामणिः	...	...	...	...	१६९
१०८ । चरकसंहिता (ग ।)	...	८६			
१०९ । चाणक्यश्लोकाः (ग ।)	...	६०			
११० । चान्द्रव्याकरणम् (घ । क, ग । क ।)	...	३१, ६६, ७२, ७५			
१११ । चिकित्सामृतम्	...	...	...	...	१७०
११२ । चिद्धिनौमतसारसमुच्चयः	...	...	...	...	१७३
११३ । चौरपञ्चाशिका (घ ।)	...	३८			

छ ।

११४ । छत्रयोगोद्भूतदोषशान्तिविधिः	...	...	...	१७४
११५ । छन्दःशास्त्रम् (ग ।)	...	१६		

ज ।

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।	विष्टानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।
११६ । जयद्रथयामलम् १७५		
११७ । जयाक्षरसंहिता १		
११८ । जयाख्यसंहिता (क । घ ।) ७६, ७७		
११९ । जातकपञ्चतित्याख्यानम् १७८		
१२० । जातकार्यावः १७९		
१२१ । जातकमाला (घ ।) ... ८९		
१२२ । जौमूतवाहनावदानम् (ज ।) ५६		
१२३ । जैमिनिस्मृत्याख्या १७९		
१२४ । ज्ञानकारिका (ख ।) ... ७९		
१२५ । ज्ञानतिलकम् १८०		
१२६ । ज्ञानलक्ष्मी (क । घ ।) ... ७६, ७७		
१२७ । ज्योतिःशास्त्रम् (च ।) ... २०		
१२८ । ज्योतिषानन्दस्तवः (ङ ।) ... ७२		

झ ।

१२९ । झङ्कारकरीरतन्त्रम् १८१		
-------------------------------------	--	--

ट ।

१३० । टोडरानन्दः ... .. { १८१ १८२		
--------------------------------------	--	--

त ।

१३१ । तत्त्वचिन्तामणिः (अनुमानखण्डः) (ख ।) ४५		
१३२ । तत्त्वचिन्तामण्यलोकः (ख ।) १६		
१३३ । तत्त्वचिन्तामण्यलोकटीका (घ ।) ३७		
१३४ । तत्त्वसारः (क ।) ... ७९		
१३५ । तन्त्राख्यानकथा (ज । क ।) ६१, ७४		
१३६ । तात्पर्यपरिशुद्धिः (ज । ङ । क ।) ३१, ४५, ४७		

भासानि ।

पञ्चाङ्गानि । विष्टानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।

१३७ । तारारहस्यवृत्तिका (भू ।)	३१
१३८ । तिङ्भेदः (क ।)	८३, ६०
१३९ । तिथ्यादिनिर्णयः	१८४
१४० । त्रिपुरसुन्दरीप्रातस्तोत्रम् (ख ।)	५४
१४१ । त्रिपुराकवचम् (घ ।)	५४
१४२ । त्रिपुराजपहोमविधिः (ङ ।)	८६
१४३ । त्रिपुरास्तवः (ग ।)	५४
१४४ । त्रिपुरास्नानादिनित्यकर्मविधिः (च ।)	७४
२४५ । त्वरितास्तोत्रम् (क ।)	८

द ।

१४६ । दशकर्म (क ।)	३८
१४७ । दशकर्मपद्धतिः (क । ग । घ । ङ ।)	३१, ६५, ७५, ८७
१४८ । दशकर्मविधिः (घ ।)	८०
१४९ । दशक्रियाविधिः (ख । क ।)	३२, ४८
१५० । दशरूपकालङ्कारः (क ।)	१२
१५१ । दानधर्मः (ख ।)	४८
१५२ । दानप्रदीपः	१८५
१५३ । दानवाक्यसमुच्चयः (क ।)	७४ ... .. १०५
१५४ । दानवाक्यावली (ग । ख ।)	२५, ४५
१५५ । दिव्यावदानम् (क ।)	८९
१५६ । दीक्षाविधिः (घ ।)	१९
१५७ । दुर्गार्चनकल्पतरुः	१८७
१५८ । दुर्घटवृत्तिः (ग ।)	१७ ... .. १०५
१५९ । देवामृतपञ्चरात्रम् (ग ।)	३४ ... .. १०६
१६० । देविकासाधनम् (क ।)	७
१६१ । देवीकवचम् (ग ।)	५५

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि । विष्टानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।

- १६२ । देवीमाहात्म्यम् (ख । भ । द । ज, १३, ३३, ५४, ५५, ५६,
घ । भ । ड । ग, ड । च । ठ । क, ६१, ६३, ६४, ६८, ६९,
क । घ । ट, ड । घ, ज । क । ग ।) ७०, ७४, ७५, ८१, ८२
- १६३ । देवीमाहात्म्यटीका (दुर्गासन्देहभेदिका-
नाम्नी ।) (ङ ।) ... ५१
- १६४ । इत्यकिरणावली (ग ।) ... ३५
- १६५ । दैतनिर्यायः (छ । क ।) ... ८६, ८०

ध ।

- १६६ । धनञ्जयनिघण्टुः ... १८६
- १६७ । धनुर्वेदः ... १८०
- १६८ । धनुर्वेदप्रकरणम् ... १८१
- १६९ । धर्मतत्त्वप्रकाशः ... १८२
- १७० । धर्मपुत्रिका (घ ।) ... ६२
- १७१ । धर्मसारः ... १८३
- १७२ । धातुज्ञानम् (ड ।) ... ८५
- १७३ । धातुपाठः (च । ग ।) ... ३४, ८४
- १७४ । धूर्तसमागमनाटकम् (च ।) ६६

न ।

- १७५ । नक्षत्रसारावली ... १८४
- १७६ । नयतत्त्वानुक्तः (घ ।) ... ४६
- १७७ । नयनद्राकरः ... ११३
- १७८ । नरपतिजयचर्या (छ ।) ... ६६
- १७९ । नरपतिजयचर्याटीका ... ४१ ... १०७
- १८० । नलचरितटीका ... ६१
- १८१ । नवह्रस्वम् ... १८५
- १८२ । नागरकसर्वस्वम् (च) ... ८६ ... १०६

नामानि ।		पत्राङ्कानि । विहृतानां विवरणपत्राङ्कानि च ।			
१८३ ।	नागरकसर्वस्वटीका ...	...	...	...	१८६
१८४ ।	नागानन्दनाटकम् (ज ।) ...	७३			
१८५ ।	नाट्यशास्त्रम् ...	...	...	...	१८६
१८६ ।	नाडीपरीक्षा ...	...	...	...	१८८
१८७ ।	नारदीयधर्मशास्त्रम् (ज ।)	४४			
१८८ ।	नारसिंहपुराणम् (ज ।) ...	२६			
१८९ ।	नित्यनैमित्तिकविधिः (घ ।)	१८			
१९० ।	नित्यातन्त्रम् (ग ।) ...	८			
१९१ ।	नित्याङ्किकतिलकम् (क । ग ।)	४५, ४७			१११
१९२ ।	निदानम् (घ ।) ...	७०			
१९३ ।	निर्यायार्कः ...	...	...	...	१९६
१९४ ।	निश्वाततत्त्वसंहिता ...	१०	...	...	१९७
१९५ ।	निश्वासाख्यमहातन्त्रम् ...	११			
१९६ ।	निष्पन्नयोगावली (क ।) ...	३४			
१९७ ।	नीलकण्ठसंग्रहः ...	...	...	...	२००
१९८ ।	नीलकण्ठस्तवः (ड ।) ...	४६			
१९९ ।	नृत्येश्वरतन्त्रम् ...	...	...	...	२०१
२०० ।	नृसिंहसुन्दरीकवचम् ...	...	...	...	२०२
२०१ ।	नैषधचरितम् (ड) ...	१२, ८७			
२०२ ।	न्यायकुसुमाञ्जलिः (ग ।) ...	१३			
२०३ ।	न्यायभाष्यम् (वात्स्यायनीयम्)(ख ।)	२२			
२०४ ।	न्यायरत्नाकरः (क ।) ...	३०	...	...	११३
२०५ ।	न्यायवार्त्तिकतात्पर्यटीका (ख । ड ।)	४८, ४९			

प ।

२०६ ।	पञ्चतन्त्रम् ...	६			
२०७ ।	पञ्चपत्राणि (ड ।) ...	८२			
२०८ ।	पञ्चरत्ना (ज । घ ।) ...	६, २१, २६			

नामानि ।		पञ्चाङ्गानि । विद्यतानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।			
२०६ ।	पदसूर्यव्याकरणम् (घ ।) ...	१३	...	...	११४
२१० ।	पद्यसमुच्चयः ...	...	...	...	२०२
२११ ।	पराशरस्मृतिः (प ।) ...	५६	...	...	...
२१२ ।	पशुपतिपुराणम् ...	...	...	...	२०३
२१३ ।	पाण्डवविजयः (ख ।) ...	१६	...	...	११५
२१४ ।	पातसारणीटीका ...	...	...	...	२०५
२१५ ।	पारमेश्वरौमततन्त्रम् (घ ।)	८५	...	...	...
२१६ ।	पार्वण्यष्टाविधिः (छ ।) ...	२०	...	...	...
२१७ ।	पौठपूजाविधिः ...	१७	...	...	...
२१८ ।	पुरस्चरणचन्द्रिका (ट ।) ...	५०	...	...	...
२१९ ।	पुरस्चर्यार्णवः ...	...	...	...	२०५
२२० ।	पुरुषपरौक्षा (त ।) ...	४७	...	...	...
२२१ ।	पुरुषसूक्तम् (घ ।) ...	४२	...	...	...
२२२ ।	पुष्पचिन्तामणिः ...	...	...	...	२०७
२२३ ।	पूजाविधिः (ग ।) ...	३६	...	...	...
२२४ ।	पूर्वस्नानतन्त्रम् ...	...	...	...	२०८
२२५ ।	पौर्णमासीव्रतकथा (छ ।) ...	२६	...	...	...
२२६ ।	प्रक्रियाकौमुदी (ज ।) ...	३१	...	...	...
२२७ ।	प्रतिष्ठातन्त्रम् (घ । ख ।) ...	६५, ६६	...	...	...
२२८ ।	प्रतिष्ठातन्त्रम् (क । ठ ।) ...	२, ४५, ६२	...	...	११६
२२९ ।	प्रतिष्ठापद्धतिः (भ ।) ...	७७	...	...	...
२३० ।	प्रतिष्ठासारसङ्ग्रहः (ठ ।) ...	७८	...	...	...
२३१ ।	प्रपञ्चसारतन्त्रम् (ढ ।) ...	७६	...	...	११७
२३२ ।	प्रबोधचन्द्रोदयनाटकम् (छ ।)	६४	...	...	...
२३३ ।	प्रबोधचन्द्रोदयनाटकटीका (ङ ।)	३३	...	...	११८
२३४ ।	प्रशस्तिरत्नम् ...	...	...	...	२०६
२३५ ।	प्रश्नोत्तररत्नमालिका (ग ।)	३८	...	...	...

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि । विहृतानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।
२३६ । प्रश्नोत्तरावली २१०	
२३७ । प्रसन्नसाहित्यरत्नाकरः २११	
२३८ । प्रस्तावरत्नाकरः २१२	
२३९ । प्रज्ञादचरित्रम् (ग ।) ... ६१	
२४० । प्रायश्चित्तशौचाचारविधिः २१४	
२४१ । प्रायश्चित्तसमुच्चयः २१५	
२४२ । प्रासाददीपिकामन्त्रटिप्पणम् २१६	
२४३ । प्रेतमञ्जरौ २१८	

ब ।

२४४ । बृहन्नारदीयपुराणम् (ख । क । घ ।) २४, २५, २६	
२४५ । बोधिचर्यावतारः (भ ।) ... २१	
२४६ । बोधिचर्यावतारटिप्पणी (ज ।) २१	
२४७ । बौद्धाधिकारव्याख्या (क ।) ६१	
२४८ । ब्रह्मपुराणम् (ट । ज ।) ... ८३, ८५	
२४९ । ब्राह्मणार्थप्रकाशः २१८	

भ ।

२५० । भक्तविजयकाव्यम् २२९	
२५१ । भट्टोत्पलरत्नमालाटीका २२९	
२५२ । भरतनामदीपकनादशास्त्रम् २३१	
२५३ । भगवद्गीता (क । ख । ख । ख । ज । ख ।) १९, ३८, ३९, ६१, ६२, ७५	
२५४ । भागवतम् (क । ग ।) ... १३, १९, २५, २८, ३२	
१५५ । भागवतटीका (ख ।) ... ९१	
१५६ । भागवतदशमस्कन्धः (क ।) ३४	
२५७ । भागवतदशमस्कन्धटीका ... २८	
२५८ । भाषावृत्तिः (ज । भ । ज ।) १४, ६७, ८१	

नामानि ।

पत्राङ्कानि । विहृतानां विवरणपत्राङ्कानि च ।

२५६ । भैरवानन्दनाटकम् (ख ।) ...	३४	११६
२६० । भैरवार्चनम् (ठ ।) ...	८७	
२६१ । भोजदेवस्तुतः (घ । ग । ड ।	८, १८, ३४,	१२०
ख । ज ।) ...	४२, ८६	

म ।

२६२ । मङ्गुलीसाधनम् (त ।) ...	५३	...	...	१२१
२६३ । मतङ्गपरमेश्वरतन्त्रम् ...	...	...	...	२१६
२६४ । मतसारः ...	...	...	...	२२२
२६५ । मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तोद्योतः ...	...	...	...	२२३
२६६ । मनोरमाकुचमर्दनम् ...	...	...	...	२२४
२६७ । मन्त्रोद्धारः (ड ।) ...	७७			
२६८ । मन्थानभैरवतन्त्रम् ...	...	...	...	२२४
२६९ । मन्थानभैरवम् (ग ।) ...	२२			
२७० । मयस्तुतः (ख ।) ...	६६			
२७१ । मयूरचित्रम् (ड, क ।) ...	३६			
२७२ । महादाननिर्णयः (ख ।) ...	३६	...	...	१२२
२७३ । महापुरुषस्तवः (क ।) ...	५१			
२७४ । महाभारतम् (च । ज । ड । ग ।)	२५, २६, ३३, ५४,			
	७२, ८१, ८८			
२७५ । महाभारतस्यादिविराटपर्वटीका (ख) २६				
२७६ । महामायाष्टकम् (झ ।) ...	८७			
२७७ । महामायास्तवः (ज । ज ।)	७८, ८३			
२७८ । महालक्ष्मीमतभट्टारकः (द ।)	४७	...	...	१२३
२७९ । महालक्ष्मीमाहात्म्यम् (क ।)	५४			
२८० । महालक्ष्मीमाहात्म्यव्रतव्याख्यान-				
समुच्चयः (च । ङ ।) ...	५२, ८४			

नामानि ।

पनाङ्कानि । विहृतानां विवरणपनाङ्कानि च ।

२८१ । महालक्ष्मीव्रतम् (भू, ज ।)	४६				
२८२ । महालक्ष्मीव्रतकथा (त ।) ...	८४				
२८३ । महालक्ष्मीव्रतमाहात्म्यव्याख्यानम् (घ ।)	२६				
२८४ । महिम्नः स्तोत्रम् ...	...	...	...	...	२२७
२८५ । माधवानलकथा (घ ।) ...	४७				
२८६ । मानवधर्मशास्त्रम् (क ।) ...	६०				
२८७ । मानवव्यायशास्त्रम् (च ।)	४३				
२८८ । मालतीमाधवनाटकम् (ट । क ।)	५६, ७४				
२८९ । मालिनीस्तुतिः (ग ।) ...	७५				
२९० । मालिनीस्तोत्रम् (घ ।) ...	८२				
२९१ । मुद्राप्रकाशः (ङ ।) ...	८३				
२९२ । मुद्राराक्षसनाटकम् (ख ।)	८८				
२९३ । मृदुञ्जयस्तवः (घ ।) ...	६३				
२९४ । { मृदुञ्जिदमृतौघविधानम् वा मृदुञ्जिदमृतेष्टतन्त्रम् (ख ।)	११	...	...	...	१२५
२९५ । मेघदूतम् (ट । ठ ।) ...	३१, ५६				
२९६ । मेघदूतटीका (ट ।) ...	७८				
२९७ । मेदिनीकोषः (ङ ।) ...	७९				
२९८ । मैथिलब्राह्मणानां कुलपञ्जी (क ।)	४४				
२९९ । मैथिलब्राह्मणानां वंशावली (ख ।)	८				
३०० । मोक्षसोपानटीका ...	...	...	...	...	२२८

य ।

३०१ । यदुवंशकाव्यम् ...	...	...	...	...	२३२
३०२ । यवनजातकम् (क ।) ...	४०				
३०३ । युद्धजयार्थवः (क ।) ...	१, ८१				
३०४ । योगशुद्धम् (क ।) ...	८				
३०५ । योगपीठः (घ ।) ...	५९				

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।	विहृतानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।
३०६ । योगमञ्जरी	२३३	
३०७ । योगयात्रा	२३४	
३०८ । योगरत्नसङ्ग्रहः (ख ।) ...	३५	
३०९ । योगसारः	२३५	
३१० । योगिनीविजयस्तवराजः	२३६	

२ ।

३११ । रघुवंशम् (क ।) ...	२१	
३१२ । रघुवंशटीका (ग ।) ...	१२, ३१ ...	१२७
३१३ । रत्नकरिण्डिका (क ।) ...	७७ ...	१२७
३१४ । रत्नकलापः	२३६	
३१५ । रत्नपञ्चकावतारम्	२३८	
३१६ । रसमञ्जरी (क ।) ...	३२	
३१७ । रसहृदयः	२३९	
३१८ । रागमाला (क ।) ...	६७ ...	२४१
३१९ । रागलक्षणम्	२४१	
३२० । राजकल्पद्रुमः	२४२	
३२१ । राजविधानसारः	२४४	
३२२ । रामचन्द्रनामाष्टोत्तरशतम् (घ ।)	५१	
३२३ । रामायणम् (ज, क, ख । क । ज । ठ ।) ...	२९, ३४, ६२, ७१, ८३	
३२४ । रामायणाटकम्	२४६	
३२५ । रामोपाख्यानम् (क ।) ...	७३	
३२६ । शङ्खमाहात्म्यम् (ख ।) ...	८२	
३२७ । रूपसाधनम् (ख ।) ...	३० ...	१२८
३२८ । रूपावतारव्याकरणम् (च ।)	६०	
३२९ । रूपावली	२४७	

ल ।

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि । विद्यमानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।

३३० ।	लक्ष्मीचरित्रम् (ज ।)	...	४६			
३३१ ।	लक्ष्म्यवतारस्तोत्रम् (च ।)		४६			
३३२ ।	लङ्कावतारः (भ ।)	...	८५	...	...	१४०
३३३ ।	ललिताचर्नचन्द्रिका	...	...	...	...	२४८

व ।

३३४ ।	वराहमिहिरसंहिता (ग ।)		२६			
३३५ ।	वशिष्ठदिलीपसंवादः (ख । ज ।		५१, ६२, ६४,			
	क । ख । त ।	...	६५, ७२			
३३६ ।	वाक्यमुधाटीका	...	...	...	...	२४६
३३७ ।	वागीश्वरीस्तोत्रम् (ज ।)	...	५६			
३३८ ।	वाग्वतीमाहात्म्यप्रशंसा (घ ।)		४५			
३३९ ।	वाजसनेयिनामहोरात्राश्रितधर्मे-					
	निबन्धः (ङ ।)	...	४७			
३४० ।	वात्स्यायनन्यायभाष्यम् (ख ।)		२२			
३४१ ।	वामकेश्वरीपूजापद्धतिः (भ ।)		४६			
३४२ ।	वामकेश्वरीमतटिप्पणम् (ट ।)		७१			
३४३ ।	वामकेश्वरीस्तुतिन्यासपूजा-					
	विधयः (घ ।)	...	३२			
३४४ ।	वारिष्ठास्त्रम् (ग ।)	...	७६			
३४५ ।	वारुणपूजा (ख ।)	...	७६			
३४६ ।	वारुणयागविधिः (घ ।)	...	७७			
३४७ ।	वासवदत्ताटीका	...	१५			
३४८ ।	विज्ञानदीपिकाविवृतिः	...	...	...	...	२५०
३४९ ।	विद्यापीठः (घ ।)	...	८८			
३५० ।	विनायकस्तवः (त ।)	...	७६			
३५१ ।	विनायकस्तवराजः (घ ।)	...	७४			

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि । विहृतानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।

३५२ । विमलावती (ङ ।)	...	६८			
३५३ । विवादचन्द्रः (ट ।)	...	४५			
३५४ । विवादनिर्णयः (ख ।)	...	६०			
३५५ । विवादरत्नाकरः (क ।)	...	४६			
३५६ । विवाहकर्मसमुच्चयः (ख ।)		२६			
३५७ । विवाहपद्धतिः (क ।)	...	३६			
३५८ । विवाहादिपद्धतिः (छ ।)	...	८०			
३५९ । विविधविद्याविचारचतुरा (ख ।)		६५			
३६० । विश्वनाथप्रकाशः (ग ।)	...	२४			
३६१ । विष्णुजन्मानुकीर्त्तनम् (ग ।)		५१			
३६२ । विष्णुधर्मः (क । ख ।)	...	२६, ३०			
३६३ । विष्णुपञ्चरत्नोत्रम् (ट ।)	...	४६			
३६४ । विष्णुपुराणम् (च, क । क ।)		२६, २६			
३६५ । विष्णुप्रतिष्ठाविधिः (ज ।)		५२			
३६६ । विष्णुसहस्रनामभाष्यम् (ङ ।)		७५			
३६७ । वीरमित्रोदयः (व्यवहारकाण्डः)	...	...	...	...	२५१
३६८ । वृषसारसङ्ग्रहः (ग ।)	...	६२			
३६९ । वेतालपञ्चविंशतिः (ग ।)	...	७६			
३७० । वेदमन्त्राणि (क ।)	...	८४			
३७१ । वैदिकमन्त्रसङ्ग्रहः (क । छ । ग, छ । ङ । क ।)	...	१८, १६, ४२, ५३, ७३			
३७२ । वैद्यकाग्र्यः (ग ।)	...	१६			
३७३ । वैशाखमाहात्म्यम् (च ।)	...	६१			
३७४ । वैष्णवामृतसारोद्धारः	...	६			
३७५ । व्रतपद्धतिः (झ ।)	...	७३			
३७६ । व्यवहारप्रदीपः	...	...	...	...	२५३
३७७ । व्याकरणशास्त्रम् (ख ।)	...	७०			

श ।

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि । विहृतानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।

३७८ ।	शक्तिस्तुत्रम् (घ ।)	...	१८			
३७९ ।	शताधिकाष्टाश्रुतिपत्राणि (क ।)	...	६०			
३८० ।	शनैश्चरस्तवः (ठ । ग । घ ।)	...	४६, ४८, ७६			
३८१ ।	शान्तिमन्त्राणि (ख ।)	...	६३			
३८२ ।	शारदातिलकम् (ज । ख । ङ ।)	...	७३, ८४, ८८			
३८३ ।	शारदातिलकटीका	...	१२			
३८४ ।	शारीरकभौमांसाभाव्यम् (छ ।)	...	६१			
३८५ ।	शिवकवचम् (च ।)	...	५४			
३८६ ।	शिवधर्मः	...	५५	...	...	१२८
३८७ ।	शिवधर्मसङ्ग्रहः (ख ।)	...	६२			
३८८ ।	शिवधर्म्मोत्तरम् (क ।)	...	६२			
३८९ ।	शिवपञ्चाक्षरम् (च ।)	...	१३			
३९० ।	शिवपुराणम्	...	२५			
३९१ ।	शिवरात्रिविधानम् (ज ।)	...	६२			
३९२ ।	शिशुपालवधकाव्यम् (ङ । झ ।)	...	५६, ७५			
३९३ ।	शिशुपालवधटीका (घ ।)	...	७२			
३९४ ।	शिशुपालवधटीका (निर्णयवृद्धस्यति- नाम्नौ)	...	...	...	...	२५४
३९५ ।	शुद्धदीपिका	...	...	...	...	१५५
२९६ ।	शेषधरणीसंवादः (छ ।)	...	१३			
२९७ ।	श्रीकापालेश्वरीभौमादेव्याः पूजापद्धतिः (छ ।)	...	७०			
३९८ ।	श्रीकुलिकामतः (कुलालिका- म्नाये) (छ ।)	...	८			
३९९ ।	श्रीदत्तपद्धतिः (ग ।)	...	४५	...	...	१२६
४०० ।	श्रीपतिपद्धतियाख्यानम् (ङ ।)	...	१८			

नामानि ।

पनाङ्कानि । विद्यमानां विवरणपनाङ्कानि च

४०१ । श्रीमत्तोत्तरम् (ग ।)	...	२२			
४०२ । श्रीमत्तोत्तरतन्त्रम्	...	...	...	...	२५५
४०३ । श्रीमत्पद्धतिः (ट ।)	...	६७			
४०४ । श्रुतबोधः (च ।)	...	३१			
४०५ । श्लोकसङ्ग्रहः (ख ।)	...	७४			
४०६ । श्लोकसारसङ्ग्रहः ...	...	...	...	...	२५६

ष ।

४०७ । षट्कारकम् (च ।)	...	३७			
४०८ । षट्साहस्रम् (घ ।)	...	५३			
४०९ । षट्साहस्रिका					
(कुलालिकामाथान्तर्गता) (ग ।) ११					

स ।

४१० । संवत्सरप्रदीपः (ख ।)	...	६०			
४११ । संहितापाठः (ख । घ । ट ।)		१०, २३, ३३			
४१२ । सङ्गीतचन्द्रः	...	...	...	...	२६०
४१३ । सङ्गीतभास्करः ।	...	...	...	...	२६२
४१४ । सङ्गीतसर्वस्वम् (ज ।)	...	६७			
४१५ । सङ्गीतसारसङ्ग्रहः	...	...	...	...	२६३
४१६ । सङ्गामविधिः	...	...	...	...	२६४
५१७ । सत्यवाधाप्रश्नमनम् (ज ।)	...	८३			
४१८ । सन्ध्याविधिः (छ ।)	...	४५			
४१९ । सप्तमीव्रतकथा (ग ।)	...	८४			
४२० । सरोजकलिका (ठ ।)	...	३३			
४२१ । सर्वज्ञानोत्तरतन्त्रम् (ख ।)	...	८५			
४२२ । सहृदयसहृदयावलोकः	...	१५			

नामाति ।

पत्राङ्कानि । विदितानां विवरणपत्राङ्कानि च ।

४२३ ।	सारदास्तवः (ग ।)	...	५३			
४२४ ।	सारसङ्ग्रहः (क । क ।)	...	२१, ४८	...		२६५
४२५ ।	सारोत्तरनिर्घण्टः (छ ।)	...	३७			
४२६ ।	सिद्धपञ्चाशिका (घ ।)	...	५७			
४२७ ।	सिद्धसन्तानसाधनसोपानपद्धतिः (ट ।)	...	६७			
४२८ ।	सिद्धसारसंहिता (क ।)	...	३६	...	...	१३०
४२९ ।	सिद्धान्तसारपद्धतिः (ठ ।)	...	५२	...	...	१३०
४३० ।	सिद्धिलक्ष्म्यर्चनम् (ग ।)	...	७२			
४३१ ।	सिद्धिसारसंहिता (क ।)	...	३६	...	...	१३०
४३२ ।	सुगतिसोपानम् (घ ।)	...	२०	...	...	१३१
४३३ ।	सुधातरङ्गिणीतन्त्रम्	...	...	...	...	२६६
४३४ ।	सुवन्तरत्नाकरः (घ । छ ।)	...	१७, ३८			
४३५ ।	सूर्यसिद्धान्तभाष्यम्	...	३८	...	...	१३२
४३६ ।	सूर्यार्णवः	...	...	...	...	२६७
४३७ ।	सौन्दरानन्दकाव्यम् (ग ।)	...	७४			
४३८ ।	सौभाग्यतरङ्गिणी	...	...	...	...	२६८
४३९ ।	सौभाग्यरत्नाकरः	...	...	...	...	२६९
४४० ।	सौरसंहिता (भ ।)	...	४४			
४४१ ।	स्कन्दपुराणम्	...	८	...	...	१४१
४४२ ।	स्तवराजः (घ, च ।)	...	३६			
४४३ ।	स्तवराजमाहात्म्यम् (ख ।)	...	४८			
४४४ ।	स्तोत्रसङ्ग्रहः (क ।)	...	३४			
४४५ ।	स्तुतिपरिभाषा (क ।)	...	३२			

ह ।

४४६ ।	हरिचरितकाव्यम् (छ ।)	...	७५	...	...	१३३
४४७ ।	हरितालिकाकथा (च ।)	...	३२			

नामानि ।		पञ्चाङ्गानि । विष्टानां विवरणपञ्चाङ्गानि च ।				
४४८ ।	हरिमेखला (ग ।)	...	३६			
४४९ ।	हरिवंशम् (ख ।)	...	१५, २५			
४५० ।	हरिवंशटीका (ग ।)	...	२६			
४५१ ।	हरिहरस्तोत्रम् (छ ।)	...	५६			
४५२ ।	हस्तमुक्तावली	...	...	...	...	२७०
४५३ ।	हस्तमुक्तावलीसारसमुद्धृतिका	...	...	...	...	२७२
४५४ ।	द्वितीयपदेशः (ख । ज ।)	...	७२, ७५			
४५५ ।	होरापद्धतिकल्पवल्ली	...	...	...	...	२७३
४५६ ।	होराशास्त्रम् (क ।)	...	४१			
४५७ ।	होरामुखः	...	...	...	...	१८२

INDEX No. II.

GENERAL INDEX.

अ ।

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।
१ । अग्रोत्तवंश	१७२
२ । अङ्गदकुमार	८५
३ । अजित	२४२
४ । अटल्लराज	२४२
५ । अनन्त	२७२
६ । अनन्तमल्ल	४६, ७८, ८
७ । अभयमल्लदेव	६, ६४, ६६, ७०, ८२
८ । अभयाकरगुप्त	३५
९ । अ - - - लदेव	६५
१० । अरिमल्लदेव	८३, ८६
११ । अर्जुनवर्मादेव	१७२
१२ । अविद्यानन्दनाथ वा सच्चिदानन्दनाथ	२६६

आ ।

१३ । आनन्दभारती	२५०
१४ । आनन्दमल्लदेव	४४
१५ । आनन्दवर्द्धन	१५
१६ । आर्यभट	८६, १०२

इ ।

१७ । इन्दुसेन	२६५
१८ । इन्द्रसेन	२६५

ई ।

शामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

१८ । ईश्वरशिव	...	...	...	...	...	२१५
---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

उ ।

२० । उत्सवकोर्त्ति	...	...	...	...	...	१३, ११४
२१ । उदयकर	...	...	...	...	...	६३
२२ । उदयन	...	...	...	३१, ३५, ४५, ४८, ४९, ५०	...	
२३ । उदयहर्ष	...	...	...	...	...	७८, १२४
२४ । उमापति	...	...	...	...	...	१३

ऊ ।

२५ । ऊषि	...	...	...	...	...	१६६
----------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

ए ।

२६ । एकायनाचार्य	...	...	...	...	...	१, ७६, ७७
------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----------

क ।

२७ । कंसनारायणदेव	...	...	...	...	...	६३
२८ । कण्ठनाथ	...	...	...	...	...	८, १४, २५८
२९ । कमलापति	...	...	...	...	...	२१०
३० । करञ्ज	...	...	...	...	...	१३४
३१ । करम्बहावांश	...	...	...	...	...	२३७
३२ । करणकुल	...	...	...	...	...	२१३
३३ । कर्णदेव	...	...	...	...	...	१५६
३४ । कल्याणकर	...	...	...	...	...	१४
३५ । कल्हौयाम	...	...	...	...	...	११३
३६ । कविरत्न	...	...	...	...	...	३३
३७ । कविशेखर	...	...	...	...	...	६६
३८ । का - - - शम्भु	...	...	...	...	...	१३३

नामानि ।						पचाङ्गानि ।
३६ ।	कान्तारवासिनी	...	...	...	...	१५१
४० ।	कान्तिपुरी	...	...	...	...	२४३, २४४, २४५
६१ ।	कामराजदत्त	...	...	...	...	१५४
४२ ।	कामरूप	...	...	...	...	१८८
४३ ।	कार्णाट	...	...	...	...	६६
४४ ।	कालिदास	...	...	...	...	२३८
४५ ।	काशीनाथ	...	...	...	...	१६७, २३२
४६ ।	काष्ठमखण्डपुरी	...	...	...	...	८५
४७ ।	किरीटमालिशर्म्मन्	...	...	...	...	१६४
४८ ।	कीर्त्तिपुण्य	...	...	...	...	४४
४९ ।	कुरुजवन	...	...	...	...	१८८
५० ।	कुलोज्जर	...	...	...	...	१७१
५१ ।	कूर्पर	...	...	...	...	१६२
५२ ।	कृष्ण	...	...	...	...	२५३
५३ ।	कृष्णदास	...	...	...	...	२१२
५४ ।	कृष्णपक्षीग्राम	...	...	...	...	२५
५५ ।	कृष्णमिश्र	...	...	...	...	११८
५६ ।	कृष्णराममिश्र	...	...	...	...	१६६
५७ ।	कृष्णसाहू	...	...	...	...	२४३
५८ ।	कृष्णात्रिगोत्र	...	...	...	...	२७३
५९ ।	कृष्णानन्द	...	...	...	...	१८८
६० ।	कृष्णानन्दराय	...	...	...	...	१६६
६१ ।	केशवशर्म्मन्	...	...	...	...	६५
६२ ।	कोक्क	...	...	...	...	८२
६३ ।	कोरेगीग्राम	...	...	...	...	२८
६४ ।	क्रमाचार्य	...	...	...	...	८७
६५ ।	क्षेमेन्द्र	...	...	...	...	५६

ख ।

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।
६६ । खयरा	१२६
६७ । खारागढ़	२१२

ग ।

६८ । गङ्गाथीकठक्कुर	५१
६९ । गङ्गाधर	१७२
७० । गङ्गाधरमुनीन्द्र	१४
७१ । गङ्गाविष्णु	१५३, १५४
७२ । गङ्गेश्वर	४५, ८४
७३ । गण	१५१, १५२
७४ । गणपतिशर्मन्	२१०, २११
७५ । गणेश्वर	८०, १३१, १३२
७६ । गदाधरदेव	६५
७७ । गया	१०७
७८ । गर्ग	७६, १५२, २३६
७९ । गर्जनक	१७२
८० । गर्भचन्द्र वा श्रीगर्भचन्द्र	१२
८१ । गालव	५२, ८४
८२ । गौर्वाणविक्रम वा युद्धविक्रम	२४३, २४५
८३ । गुणकामदेव	७६
८४ । गुह	११४
८५ । गुर्जरदेश	१७२, १८५
८६ । गोकुलनाथ	१४७
८७ । गोन	६५
८८ । गोनगर	६०
८९ । गोप	६७

नामानि ।

पत्राङ्कानि ।

६० ।	गोमेन्द्रचन्द	...	...	...	...	...	८८
६१ ।	गोरक्ष ...	...	...	...	...	१६६, २४३	
६२ ।	गोरक्षपुर	...	...	...	...	...	२६
६३ ।	गोराठिकमठ	...	...	...	...	...	२१५
६४ ।	गोरखा ...	...	...	...	...	...	१०७
६५ ।	गोर्खाचल	...	...	...	...	...	१८८
६६ ।	गोर्खादेश	...	...	...	...	...	२४२
६७ ।	गोविन्द	...	...	...	१७, १८, १६२, १६३, २४४	...	
६८ ।	गोविन्दभगवत्	...	...	...	...	...	२३६
६९ ।	गोविन्दसूहि	...	...	...	...	...	१६३
१०० ।	गौड़ ...	...	...	...	...	१७२, २५४	
१०१ ।	गौरौपति	...	...	...	...	...	८३
१०२ ।	गौरौश्वर ...	...	...	...	...	...	१६६
१०३ ।	ग्रहाचरचिकीर्ति (?)	...	...	...	...	...	१७२

घ ।

१०४ ।	घनश्याम ...	...	...	...	...	...	२७२
-------	-------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

च ।

१०५ ।	चण्डेश्वराचार्य	...	...	...	...	३८, १३२, १३३	
१०६ ।	चतुर्भुज ...	...	...	...	...	१३४, १३५, १३६	
१०७ ।	चन्दत्त ...	...	...	...	...	...	७६
१०८ ।	चन्दनवर्म्मन्	...	...	...	...	...	४३
१०९ ।	चन्द्रदत्त ...	...	...	...	...	...	१, ७७
११० ।	चन्द्रद्वीप ...	...	...	...	...	...	२५८
१११ ।	चन्द्रमित ...	...	...	...	...	...	७६
११२ ।	चन्द्ररूपसाहवर्म्मन् ...	...	...	...	...	...	२०६
११३ ।	चन्द्रसिंह	...	...	...	...	...	११८
११४ ।	चम्पकारणनगर	...	...	...	...	...	५१, ६१

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

११५। चातुर्धर ...	...	...	...	...	...	१६२
११६। चित्तपावन ...	...	...	...	...	...	१६५
११७। चित्रकूट ...	...	...	...	...	...	२४२
११८। चीन ...	...	...	...	...	...	१८८

ज ।

११९। जगज्ज्योति ...	...	...	...	...	...	२७२
१२०। जगज्ज्योतिर्मल्ल ...	...	४१, १०७, १०८, १६६, २५६, २६२, २६३				
१२१। जगत्प्रकाश ...	...	...	...	...	...	२०३
१२२। जगद्धर ...	...	...	...	...	...	१५, ६७
१२३। जगन्नाथ ...	...	...	...	...	...	२२४
१२४। जटाधर ...	...	...	...	...	...	३१
१२५। जटापत्तन ...	...	...	...	...	...	२१३
१२६। जनकजनपद ...	...	...	...	...	...	१३
१२७। जय ...	...	...	...	...	...	११२
१२८। जय × × × ...	...	...	...	...	...	३६
१२९। जयकौर्त्तिराज ...	...	...	...	...	...	१०३
१३०। जयजन्तमल्ल ...	...	...	...	...	२२, ३६, १०७	
१३१। जयजगज्ज्योतिर्मल्ल ...	...	...	...	...	१६, १०८	
१३२। जयजितामित्रमल्ल ...	...	...	...	...	३५, २५६	
१३३। जयज्योतिर्मल्ल ...	...	...	...	...	३२, ३७	
१३४। जयत ...	...	...	...	...	४३, ४४	
१३५। जयतिथिमल्ल ...	...	...	...	...	८१	
१३६। जयथितौराजमल्लदेव ...	...	...	...	...	८७	
१३७। जयदेव ...	...	...	...	...	१५४	
१३८। जयधर्म्ममल्ल ...	...	...	...	...	११६	
१३९। जयप्रतापमल्ल ...	...	...	...	...	२५	

मामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

१४० ।	जयप्राणमल्ल	...	...	...	...	...	२८
१४१ ।	जयभीमदेव	...	...	...	...	...	१२४
१४२ ।	जययूथसिंहदेव	...	...	...	...	...	२४६
१४३ ।	जयरामल्ल	...	...	...	...	...	१६, ११५
१४४ ।	जयरामदेव	...	...	...	...	...	७१
१४५ ।	जयरायमल्ल	...	...	...	...	...	१६
१४६ ।	जयसिंह ...	...	...	...	...	...	३१
१४७ ।	जयस्थितिराजमल्ल	...	...	...	...	...	३६, ११६
१४८ ।	जयानन्ददेव	...	...	...	...	...	७३
१४९ ।	जयार्ज + + +	...	...	...	...	...	८८
१५० ।	जयार्जुन ...	...	...	...	...	...	३६
१५१ ।	जयार्जुनदेव	...	...	...	...	...	३१, १२१
१५२ ।	जानकी ...	...	...	...	...	...	१६५
१५३ ।	जायस ...	...	...	...	...	...	१७१
१५४ ।	जालन्धर ...	...	...	...	...	...	२४८
१५५ ।	जिताभिन्नमल्ल	...	...	...	...	...	१५०
१५६ ।	जिल्लराज	...	...	...	...	...	२४२
१५७ ।	जिष्णु ...	...	...	...	...	...	१०२
१५८ ।	जीतमल्लदेव	...	...	...	...	...	१०३
१५९ ।	जीवसाहवर्म्मन्	...	...	...	...	...	२०६
१६० ।	जैनखान ...	...	...	...	...	...	२४२
१६१ ।	ज्ञानपति ...	...	...	...	...	...	२३४
१६२ ।	ज्योतिरीश्वर	...	...	...	...	...	६६

ट ।

१६३ ।	टिष्ठिकानगर	...	...	...	...	...	१७१
१६४ ।	टोडरमल्ल	...	...	...	...	...	१८२
१६५ ।	टौडलेन्द्र	...	...	...	...	...	१८१

ड।

नामानि ।

पत्राङ्कानि ।

१६६। डम्बर ...	...	...	...	...	...	२४३
----------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

त।

१६७। तीरभुक्ति ...	...	...	...	...	...	७७
१६८। तुथाराज ...	...	...	...	...	...	२४२
१६९। तुल ...	...	...	...	...	...	१५४
१७०। त्रिपुरराज ...	...	...	...	...	...	३९
१७१। त्रिपुरारिधन ...	...	...	...	...	...	२००
१७२। त्रिभुवनगिरि ...	...	...	...	...	...	१७१
१७३। त्रिभुवनपाल ...	...	...	...	...	...	१७१
१७४। त्रिविक्रम ...	...	...	...	...	...	१५४
१७५। त्रिष्टम्भदेश ...	...	...	...	...	...	१५३
१७६। त्रैलोक्यमञ्ज ...	...	...	...	...	...	१०८

द।

१७७। दक्षिणपद्मिक ...	...	...	...	...	...	३०
१७८। दलजित् ...	...	...	...	...	...	२२९
१७९। दलमर्दन ...	...	...	...	...	...	२२९
१८०। दामोदर ...	...	...	...	१२०, १५४, १६५, २१२	...	...
१८१। दामोदरभट्ट ...	...	...	...	...	...	१९५
१८२। दिग्विजय ...	...	...	...	...	...	१५४
१८३। दिवाकर ...	...	...	...	...	...	१३५
१८४। दिवाकरदेवध ...	...	...	...	...	...	२०५
१८५। दीपङ्कर ...	...	...	...	...	...	१५१
१८६। दुर्गगुप्त ...	...	...	...	...	...	२१, १३०
१८७। दुर्गदत्त ...	...	...	...	...	...	२५५
१८८। दुर्गागुप्त ...	...	...	...	...	...	३६

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

१८९ ।	दुर्व्यासस् ...	...	...	...	...	...	२२७
१९० ।	देवदत्त ...	...	...	...	...	...	१८३
१९१ ।	देवराज ...	...	...	...	...	...	१४
१९२ ।	देवप्रह्वरश्मिन्	...	...	...	...	...	२११
१९३ ।	देवसिंह ...	...	...	...	...	...	१२६
१९४ ।	देवादित्य ...	...	...	...	...	...	८०, १३२
१९५ ।	देवेन्द्राश्रम	...	...	...	...	...	५०
१९६ ।	देवेश्वर ...	...	...	...	...	...	१७२
१९७ ।	द्रव्यसाहू	...	...	...	...	...	२४२
१९८ ।	द्रोण ...	...	...	...	...	...	७७, १२७

ध ।

१९९ ।	धनञ्जय ...	...	...	...	...	...	१८६
२०० ।	धनेश्वर ...	...	...	...	...	...	१२६
२०१ ।	धन्वन्तरिकुल	...	...	...	...	...	२००
२०२ ।	धर्मकौर्त्ति	...	...	...	...	...	६०
२०३ ।	धर्मगुप्त ...	...	...	...	...	...	२४६, २४७
२०४ ।	धर्मपाल ...	...	...	...	...	...	१३४
२०५ ।	धर्मसङ्गदेव	...	...	...	...	...	६४
२०६ ।	धर्मरक्षित	...	...	...	...	...	१२१
२०७ ।	धारा ...	...	...	...	...	...	२१५
२०८ ।	धीधन ...	...	...	...	...	...	१८६
२०९ ।	धीरसिंह	...	...	...	...	...	६६
२१० ।	धीरानन्द ...	...	...	...	...	...	२३
२११ ।	धीरेश्वर ...	...	...	...	...	...	६६

न ।

२१२ ।	नगेश्वर ...	...	...	...	...	१०२, १०३, १२६
२१३ ।	नन्दनकवि	...	...	...	...	२११

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।
२१४ । नन्दिकेश्वर ...	१६३
२१५ । नर × × × × ...	१२६
२१६ । नरभूपालसाहू ...	२४६
२१७ । नरहरि ...	६१, २००
२१८ । नरहरिमठ ...	१८६
२१९ । नरसिंह ...	१२२, १८६
२२० । नरायण ...	२१२
२२१ । नरेन्द्र ...	२३३
२२२ । नरेन्द्रदेव ...	६२
२२३ । नवद्वीप ...	५०
२२४ । नवगीतनर्तनकवि ...	१४८
२२५ । नागार्जुन ...	२३५
२२६ । नाथकदेवी ...	११५
२२७ । नानाकर ...	१५१
२२८ । नारायण ...	७१
२२९ । नारायणगर्भ ...	१, ७६, ७७
२३० । नारायणमिश्र ...	२८, १३५
२३१ । नारायणसिंह ...	२५६
२३२ । नाहोसग्राम ...	३२
२३३ । निगृहसाहसगृह ...	१०४
२३४ । निखानन्द ...	१३५
२३५ । निधानकर ...	१५१
२३६ । नीतिवर्मन् ...	७५
२३७ । नीनीसाला ...	४४
२३८ । नीलकण्ठ ...	१७६, १६२, २००
२३९ । नीनीसरोजा (?) ...	६४
२४० । नेपाण ...	१६, ४३, २०७, २४५

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

२४१ ।	नेपालदेश	...	...	...	...	...	४४, ६२
२४२ ।	नेपालमण्डल	...	...	...	...	...	२६, ८२, ८८

प ।

२४३ ।	पतादागग्राम	...	...	...	...	...	१६४
२४४ ।	पद्म	...	...	...	...	...	१७२
२४५ ।	पद्मकर	...	...	...	...	...	३२
२४६ ।	पद्मज्ञान	...	...	...	...	...	११०
२४७ ।	पद्मनाभ	...	...	...	...	...	१८४
२४८ ।	पद्मपादाचार्य	...	...	...	...	...	२५०, २५१
२४९ ।	पद्मश्री	...	...	...	...	...	१०६, ११०
२५० ।	पद्मश्रीज्ञान	...	...	...	...	...	११०, १६६
२५१ ।	पद्मिनी	...	...	...	...	...	२१०
२५२ ।	परशुराममिश्र	...	...	...	...	...	२५३
२५३ ।	पवनदेव	...	...	...	...	...	१०५
२५४ ।	पश्चिमान्वय	...	...	...	...	...	११२
२५५ ।	पालपा	...	...	...	...	...	१०७
२५६ ।	पिप्पलाद	...	...	...	...	...	२३६
२५७ ।	पीताम्बर	...	...	...	...	...	५१
२५८ ।	पुण्ड्रपाल	...	...	...	...	...	१२
२५९ ।	पुरुषोत्तम	...	...	...	...	१६३, १६४, २१०, २१२	
२६० ।	पुरुषोत्तमदत्त	...	...	...	...	...	३५
२६१ ।	पुरुषोत्तमदेव	...	...	...	...	...	१४
२६२ ।	पूर्यसाक्षी	...	...	...	...	...	२४२
२६३ ।	पूर्यानिन्दराजदेवज्ञ	...	...	...	...	१७८, १६५	
२६४ ।	पृथ्वीनारायण	...	...	...	...	२२६, २४३	
२६५ ।	पृथ्वीपति	...	...	...	...	...	२२६

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

२६६ ।	एश्वरीपतिवर्त्मन्	...	...	...	...	...	२०६
२६७ ।	एश्वरीपतिसाहो	...	...	...	...	...	२४३
२६८ ।	एश्वरीसिंहदेव	...	...	...	...	...	६१
२६९ ।	पोष्ठाश्रियाम	...	...	...	...	...	६१
२७० ।	पोष्ठाश्रीकुल	...	...	...	...	...	११४
२७१ ।	प्रताप	...	...	...	...	...	१५४
२७२ ।	प्रतापमल्ल	...	...	...	...	...	१०४
२७३ ।	प्रतापरुद्र	...	...	...	...	...	२५३
२७४ ।	प्रतापसिंह	...	...	...	...	...	२४३
२७५ ।	प्रतापसिंहसाह	...	...	...	...	...	२०६
२७६ ।	प्राणमल्ल	...	...	...	...	...	१०८
२७७ ।	प्राणमल्लदेव	...	...	...	...	...	१०३

ब ।

२७८ ।	बलदेवराजन्	...	...	...	...	...	११
२७९ ।	बलभद्रयोभा	...	...	...	...	...	१६४
२८० ।	बाणोन्नाथ	...	...	...	...	...	४८
२८१ ।	बान्धवसेन	...	...	...	...	...	८५
२८२ ।	बुद्धरक्षित	...	...	...	...	...	५६
२८३ ।	बृहद्भट्टकुल	...	...	...	...	...	१०५
२८४ ।	बृहत्पति	...	...	...	...	...	२६, २५४
२८५ ।	ब्रह्मा	...	...	...	...	...	१०२
२८६ ।	ब्रह्मगुप्त	...	...	...	...	...	८६, १०२
२८७ ।	ब्रह्मदेव	...	...	...	...	...	२५५
२८८ ।	ब्रह्मराज	...	...	...	...	...	२४२
२८९ ।	ब्रह्मसाहो	...	...	...	...	...	२४२
२९० ।	ब्रह्मानन्दभारती	...	...	...	...	...	२४६, २५०

भ ।

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।
२६१ । भक्तग्राम ...	२३, ८७
२६२ । भक्तपत्तन ...	१०३
२६३ । भक्तपुर ...	२५६
२६४ । भक्तापुर ...	१५०
२६५ । भक्तापुरी ...	४३, ७५
२६६ । भट्टोत्पल ...	२३०
२६७ । भरत ...	२४१, २६४
२६८ । भवसिंहदेव ...	७७
२६९ । भवेश ...	१२२
३०० । भागिराम ...	२५६
३०१ । भानुकर ...	१३६
३०२ । भानुदत्त ...	३२
३०३ । भानुशर्मान् ...	१३५
३०४ । भारतीतीर्थ ...	२५०
३०५ । भावसिंह ...	२८
३०६ । भास्करदेव ...	३०
३०७ । भुन्दू ...	१३५
३०८ । भुवनमल्ल ...	१०८
३०९ । भुवनेश ...	१५४
३१० । भृङ्गी ...	१५३
३११ । भैरवेन्द्र ...	१२२, १२३
३१२ । भोगेश्वर ...	८७
३१३ । भोजदेव ...	५२, ६५, १२०, १३०, १३१
३१४ । भौवाङ्ग्राम ...	३७

म ।

३१५ । मखाय ...	२५
----------------	----

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

६१६ । मगध ...	...	...	...	...	...	१०७
६१७ । मणिक ...	...	...	...	...	...	४६, ११६, १२०
६१८ । मणिधामन् ...	...	...	...	...	...	६२
६१९ । मणिनागशालि - -	...	...	...	...	...	६४
६२० । मतिशर्म्मन् ...	...	...	...	...	...	१४२
६२१ । मत्तमयूरवंश ...	...	...	...	...	...	२१५
६२२ । मदलकवीश्वर ...	...	...	...	...	...	१७२
६२३ । मदनसिंहदेव ...	...	...	...	...	२६, ५१, २२४	...
६२४ । मधुकरसाह ...	...	...	...	...	...	२५६
६२५ । मन्दर ...	...	...	...	...	...	२६५
६२६ । मन्मथ ...	...	...	...	...	...	२४२
६२७ । मन्मथपति ...	...	...	...	...	...	७१
६२८ । मरुजवन ...	...	...	...	...	...	१८८
६२९ । महादेव ...	...	...	...	...	...	५७, ५८
६३० । महादेवदैवज्ञ ...	...	...	...	...	...	२६७
६३१ । महावीहार ...	...	...	...	...	...	८५
६३२ । महामण्डोद्गाय ...	...	...	...	...	...	८७
६३३ । महिम्नापनीय ...	...	...	...	...	...	२५४
६३४ । महेशान ...	...	...	...	...	...	१४
६३५ । माखिमलोत्तर ...	...	...	...	...	...	८८
६३६ । माघव ...	...	...	...	...	१०२, १८५, १८६	...
६३७ । माघवपाठक ...	...	...	...	...	...	१६५
६३८ । माघवशर्म्मन् ...	...	...	...	...	...	६२
६३९ । मालव ...	...	...	...	...	...	१०२
६४० । मिश्रमिश्र ...	...	...	...	...	...	२५१, २५६
६४१ । मिथिला ...	...	...	...	...	...	१८७
६४२ । मिश्रव ...	...	...	...	...	१७०, १७१, १७२	...

नामानि ।	प्रमाणानि ।
३४३ । मिस्रसुमित्र ...	३५
३४४ । मीनाखान ...	२४२
३४५ । मुकुन्द ...	१५२, २६८
३४६ । मुञ्जक ...	११२
३४७ । मुरारिमित्र ...	३९
३४८ । मुरारिशम्भून् ...	३७

य ।

३४९ । यक्षमल्ल ...	७५
३५० । यज्जल ...	६२
३५१ । यदुनन्दन ...	३२
३५२ । यवनाचार्य ...	२३६
३५३ । यशोराज ...	६७
३५४ । युद्धविक्रम वा गोर्वाणविक्रम ...	२४३, २४५
३५५ । योगाब्धिविहार ...	८८
३५६ । योगेश्वर ...	७४, १०५, १२०

र ।

३५७ । रघुनन्दन ...	६५, २३७
३५८ । रघुनाथ ...	१४, १६५
३५९ । रघुनाथसाह ...	१८७
३६० । रघुपति ...	८९
३६१ । रङ्गनाथसूरि ...	२४४, २४५, २४६
३६२ । रणभीमसाह ...	१८७
३६३ । रणवहादूर ...	१८८, २४३
३६४ । रणपत्र ...	२१५
३६५ । रत्नदेव ...	२०८

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।
३६६ । रत्नधरनगर ...	६५
३६७ । रत्नपुरनगर ...	१३३
३६८ । रत्नाकर ...	३०, ११३
३६९ । रविगुप्त ...	२१, १३०
३७० । रविचन्द्र ...	३५
३७१ । राघव ...	१८५
३७२ । राघवभट्ट ...	१६१, १६२
३७३ । राघवराममिश्र ...	२४७
३७४ । राजब्रह्मवर्द्धन ...	१०१
३७५ । राजल्लदेवी ...	४३, ११९
३७६ । राजवर्द्धन ...	१२०
३७७ । राजेन्द्रविक्रमदेव ...	१६८, १६९, २००, २४२, २४३, २४४
३७८ । राम ...	७५, १८३
३७९ । रामकविराज ...	४६
३८० । रामकेलिनगर ...	१३६
३८१ । रामचन्द्रशर्म्भन् ...	१३, १०४
३८२ । रामचन्द्रभट्ट ...	३१, १६०
३८३ । रामचन्द्रसोमयाजिन् ...	१९८
३८४ । रामचन्द्रोपाध्याय ...	२४७
३८५ । रामदत्त ...	८०, २४७
३८६ । रामदास ...	२४७
३८७ । रामदेव ...	५४
३८८ । रामपण्डित ...	१८६
३८९ । रामप्राजदेव ...	५४
३९० । रामभद्र ...	१५४
३९१ । रामसाहो ...	२४२, २४३
३९२ । रामसिंह ...	२४

नामानि ।							पञ्चाङ्गानि ।
३८३ ।	रामेश्वर ...	...	...	...	...	...	६६
३८४ ।	रायमल्ल ...	...	...	...	...	...	१०८
३८५ ।	रायमुकुट ...	...	...	...	...	...	२३
३८६ ।	रविमणी ...	...	...	...	...	...	२७२
३८७ ।	रवि ...	...	...	...	...	...	३३, ११८
३८८ ।	रविनाथशर्मन् ...	...	...	...	...	...	२६
३८९ ।	रुद्रज्योतिर्विन्दु ...	...	...	...	...	...	२७३
४०० ।	रुद्रसाहू ...	...	...	...	...	...	२४३
४०१ ।	रुद्रपा ...	...	...	...	...	...	२४८
४०२ ।	रोमक ...	...	...	...	...	...	१०२
४०३ ।	रोहिणी ...	...	...	...	...	...	२६२

ल ।

४०४ ।	लक्ष्मीधर ...	...	...	...	...	...	६२
४०५ ।	लक्ष्मीधरदर्शन ...	...	...	...	...	...	३०
४०६ ।	लक्ष्मीनाथदत्त ...	...	...	...	...	...	६०
४०७ ।	लक्ष्मीपति ...	...	...	...	...	...	३१, १८७
४०८ ।	लम्बकर्ण ...	...	...	...	...	...	२१५
४०९ ।	ललितपत्तन ...	...	...	...	...	...	१४२
४१० ।	ललितव्युमा ...	...	...	...	...	...	३६
४११ ।	ललितापुर ...	...	...	...	...	...	८८
४१२ ।	ललितावल्लभ ...	...	...	...	...	...	२२६
४१३ ।	लुन्दभद्र ...	...	...	...	...	...	४३, ४४
४१४ ।	लूनभद्र ...	...	...	...	...	...	४३, ४४
४१५ ।	लोहट ...	...	...	...	...	...	१७२

व ।

शानानि ।	पञ्चाङ्गानि ।
४१६ । वंशमणि ...	१३, ५१, १०३, १०४, १०६, १६८
४१७ । वङ्गदेश ...	१०७
४१८ । वङ्गमणि ...	२६२, २६३
४१९ । वच्छराज ...	४८
४२० । वटेश्वर ...	८३
४२१ । वत्सराज ...	३२, ४८
४२२ । वराहमिहिर ...	२८, १२०, १७६, २३४, २३६
४२३ । वरेन्द्रो ...	१३४
४२४ । वर्द्धन ...	२३३
४२५ । वर्द्धमान ...	३२, ८४, १५८, २३३, २३४
४२६ । वशिष्ठ ...	१०२
४२७ । वसुकल्पदत्त ...	२१२
४२८ । वसुकाग्राम ...	३१
४२९ । वहादुरसाह ...	२४३, २४७
४३० । वागीश्वरानन्द ...	१४
४३१ । वाग्वती ...	४५, १०८
४३२ । वाचस्पति ...	८१, ८४
४३३ । वाचस्पतिमिश्र ...	३६, ४८, ४९, ६०, १२२, १२३, १७४
४३४ । वाचस्पतिशर्म्मन् ...	४८
४३५ । वासुदेव ...	३५, ४९, ११८, १८५, २३७
४३६ । विक्रम ...	२४२
४३७ । विक्रमसाहदेव ...	२४४
४३८ । विधिष ...	२४२
४३९ । विधिषानन्ददेव ...	१४
४४० । विजयकामदेव ...	११३

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

४४१ ।	विजयमल्लकुमार	...	...	...	...	...	११५
४४२ ।	विजयपुर	...	...	...	...	...	३५
४४३ ।	विट्ठल	...	...	...	...	...	२७७
४४४ ।	विदेह	...	...	...	...	...	२३३
४४५ ।	विद्याकर	...	...	...	...	...	२७३
४४६ ।	विद्यानन्द	...	...	...	...	...	२१४
४४७ ।	विद्यानन्दनाथ	...	...	...	...	...	२७०
४४८ ।	विद्यापति	...	...	...	...	३३, ४५, ४७, ६७, ६८	
४४९ ।	विद्यारण्य	...	...	...	...	...	२५०
४५० ।	विप्रदास	...	...	...	...	...	२६४
४५१ ।	विप्रमल्ल	...	...	...	...	...	१०८
४५२ ।	विवुधेन्द्राश्रम	...	...	...	...	...	५०
४५३ ।	विमलेश	...	...	...	...	...	६५
४५४ ।	विमिकिराज	...	...	...	...	...	२४२
४५५ ।	विराटभट्ट	...	...	...	...	...	१८६
४५६ ।	वित्त्वप्रश्न	...	...	...	...	...	१०४
४५७ ।	विश्वनाथ	...	...	...	...	...	२२३
४५८ ।	विश्वनाथदेवज्ञ	...	...	...	...	...	२०५
४५९ ।	विष्णु — — —	...	...	...	...	...	३५
४६० ।	विष्णुगुप्त	...	...	...	...	...	३६
४६१ ।	विष्णुदेव	...	...	...	...	२३६, २३७	
४६२ ।	विष्णुधनिक	...	...	...	...	...	१२
४६३ ।	विष्णुपण्डित	...	...	...	...	...	१८६
४६४ ।	विष्णुसाहवर्मन्	...	...	...	...	...	२०६
४६५ ।	विष्णुसिंह	...	...	...	...	...	२८
४६६ ।	वीरभद्र	...	...	...	...	...	२४३
४६७ ।	वीरविक्रमादित्य	...	...	...	...	...	१६१

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

४६८ ।	वीरसाहि	...	...	...	...	...	२१४
४६९ ।	वीरसिंह ...	...	...	...	...	...	८४
४७० ।	वीरसिंहदेव	...	...	...	...	...	२५१, २५४
४७१ ।	वीरेश्वर ...	...	...	...	...	...	८०
४७२ ।	वीरेश्वरपण्डित	...	...	...	...	...	२२४
४७३ ।	वीरग	...	...	...	...	...	२३४
४७४ ।	वृहदारवैद्य (?)	...	...	...	...	...	४६
४७५ ।	वेदाङ्गराय	...	...	...	...	...	१६४
४७६ ।	वैद्यनाथसूत्रि	...	...	...	...	...	१६०
४७७ ।	वैद्यदत्त ...	...	...	...	...	...	८२
४७८ ।	व्यासदेव ...	...	...	...	...	...	२६४
४७९ ।	व्रजनाथ ...	...	...	...	...	...	२४६

श ।

४८० ।	शक्तिवक्त्रभट्टाचार्य	...	...	...	...	...	२६६, २६७
४८१ ।	शक्तिसिंह	...	...	...	...	...	२२४
४८२ ।	शङ्कर ...	...	...	...	...	...	३१, ४९, २३२
४८३ ।	शङ्करचित्तौन्त्र	...	...	...	...	...	९२
४८४ ।	शङ्कराचार्य	...	...	...	...	...	६१, २५०, २५१
४८५ ।	शन्द (?) देवश्रुति	...	...	...	...	...	४
४८६ ।	शरणादेव ...	...	...	...	...	...	१०५, १०६
४८७ ।	शालिहोत्र	...	...	...	...	...	१५१, १५२
४८८ ।	शिव ...	...	...	...	...	...	९५, १९३, २६४
४८९ ।	शिवदास ...	...	...	...	...	...	१३५
४९० ।	शिवधर्म ...	...	...	...	...	...	१५४
४९१ ।	शिवसिंहदेव	...	...	...	...	...	९८
४९२ ।	शुभ ...	...	...	...	...	...	२२६

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।
४८३ । शुभङ्कर २७०	
४८४ । शुभपति ६५	
४८५ । शेषवंश २२४	
४८६ । श्रीकण्ठ ११२	
४८७ । श्रीकर २३, ११३	
४८८ । श्रीकृष्णपण्डित २२४	
४८९ । श्रीकृष्णवर्मन् १८७	
५०० । श्रीगर्भ १२७	
५०१ । श्रीगर्भचन्द्र वा गर्भचन्द्र १२	
५०२ । श्रीचन्द्र ३०, ११३	
५०३ । श्रीदत्त ८६, १०२, १०३, १२६	
५०४ । श्रीधर २००, २५४	
५०५ । श्रीधरस्वामिन् २८	
५०६ । श्रीपति १७८, २२६, २३६	
५०७ । श्रीराम ४६	
५०८ । श्रीरघु ३५	

स ।

५०९ । संख्यपाल १२४	
५१० । सञ्जाधर २२६	
५११ । सच्चिदानन्दनाथ २४८, २६६, २७०	
५१२ । सद्यवती २३७	
५१३ । समसुदीन १७२	
५१४ । सर्वरक्षित १०५, १०६	
५१५ । सर्ववर्मन् ११४	
५१६ । सर्वपयाम ४६	
५१७ । सावित्री २००	

नामानि ।	पञ्चाङ्गानि ।
५१८ । साहवहादुर	१७५, २४७
५१९ । सिंकोमगुडि	३५
५२० । सिङ्गदेव	२६४
५२१ । सिपाङ्कटक	२९
५२२ । सुगतचन्द्र	६४
५२३ । सुधाधर	७३
५२४ । सुभूतिचन्द्र	३०, १२८
५२५ । सुमतिजयजितामित्रमल्ल	१५०, २५९
५२६ । सुमतिजितामित्र	१४९
५२७ । सुम्यग्राम	२३७
५२८ । सुरकौकुल	२४६
५२९ । सुरत्राय	६६
५३० । सुरसेनदेश	१७१
५३१ । सूर्य	१०२
५३२ । सूर्यखान	२४२
५३३ । सूर्यदास (सम्पाङ्गिचित्)	१९८
५३४ । सूर्यदेवसोमयाजिन्	१७८
५३५ । सोम	१०२
५३६ । सोमशम्भ	४९, ९५
५३७ । सानिद्वेवन्ता	२११
५३८ । सार्गरेख	१३४
५३९ । स्थितिराजमल्ल	४३, ८४, ११९
ह ।	
५४० । हंसपण्डित	२५३
५४१ । हम्बोर	१५३, १७२
५४२ । हरदत्त	२१८

नामानि ।

पञ्चाङ्गानि ।

५४३ ।	हरसिंहदेव	...	...	...	...	...	६६, १२२
५४४ ।	हरिकर ...	...	...	...	...	...	३०, ११३
५४५ ।	हरिदास	...	...	...	...	...	२१२, २१३, २१४
५४६ ।	हरिपति ...	...	...	...	...	...	२१०
५४७ ।	हरिपुर ...	...	...	...	...	...	५१
५४८ ।	हरिराज ...	...	...	...	...	...	२४२
५४९ ।	हरिवर्म्मन्	...	...	...	...	...	२८
५५० ।	हरिश्चर्म्मन्	...	...	...	...	...	५०
५५१ ।	हरिहराचार्य	...	...	...	...	...	११३
५५२ ।	हरीश्वर ...	...	...	...	...	...	८१
५५३ ।	हलधर ...	...	...	...	...	...	५१
५५४ ।	हारिताम्र	...	...	...	...	...	५१
५५५ ।	हृदयशिव	...	...	...	...	...	२१५
५५६ ।	हेमन्तमल्लवर्म्मन्	...	...	...	...	...	२०३
५५७ ।	होरिल ...	...	...	...	...	...	८८

1. SKANDAPURANA. See cat., p. 141.

2. LANKAVATARA.
Part of last leaf.
See cat., p. 140.

3 to 10.

LEAVES OF VAMSAVALI.

3. A. (Fo. 23. A.) part of

3. B. (Fo. 23. B.)

3. A. (Fo. 23. A.) part of

4. (Fo. 24. B.)

5. (Fo. 25. A.)

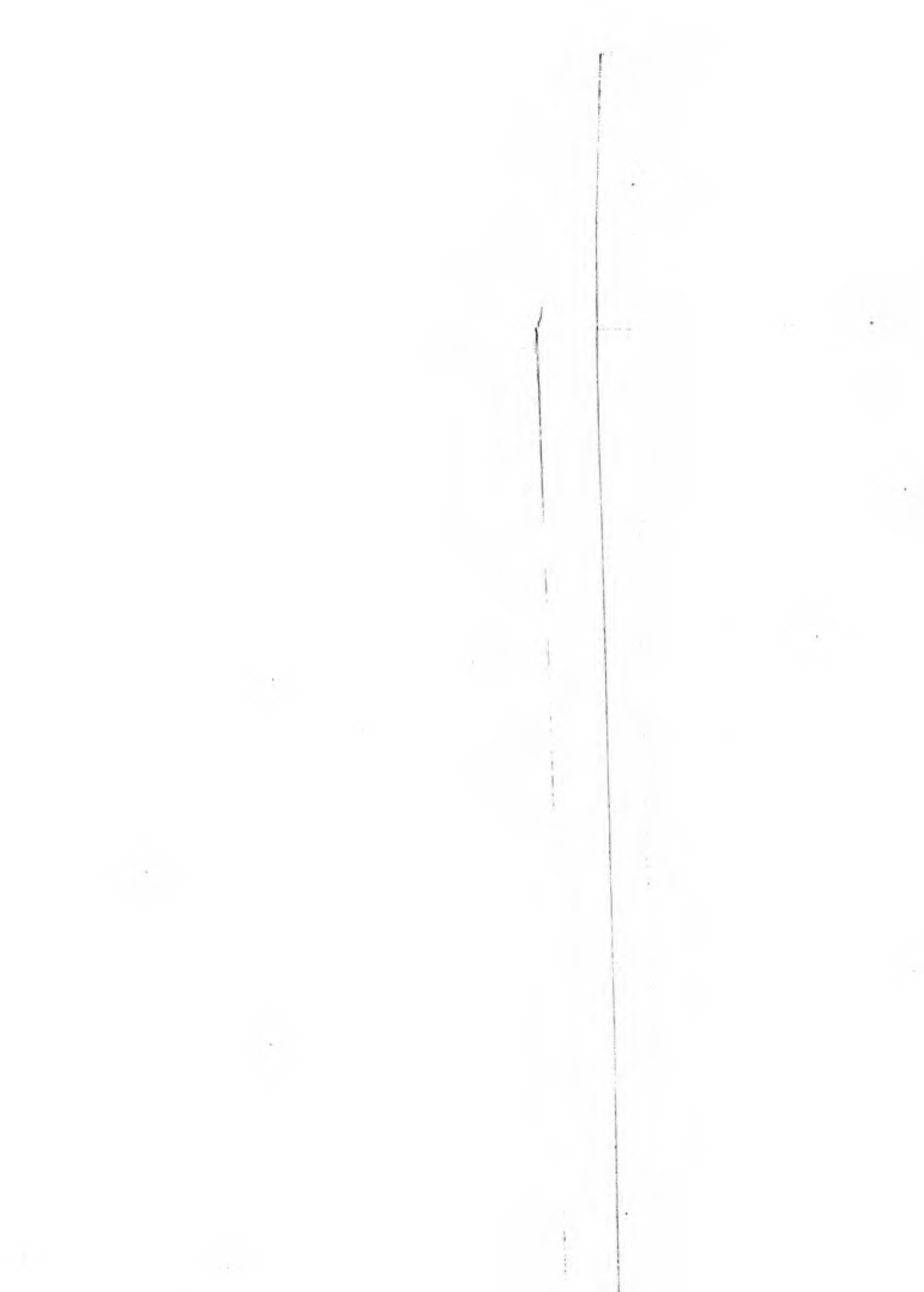
6. (Fo. 25. B.)

7. (Fo. 26. B.)

8. (Fo. 28. B.)

9. (Fo. 31. A.)

10. (Fo. 46. A.)

12/1/2020

Central Archaeological Library,
NEW DELHI.

Call No. 11.471.120-N/44

Author—

Title—

Borrower No.

Date of Issue

Date of Return _____

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.